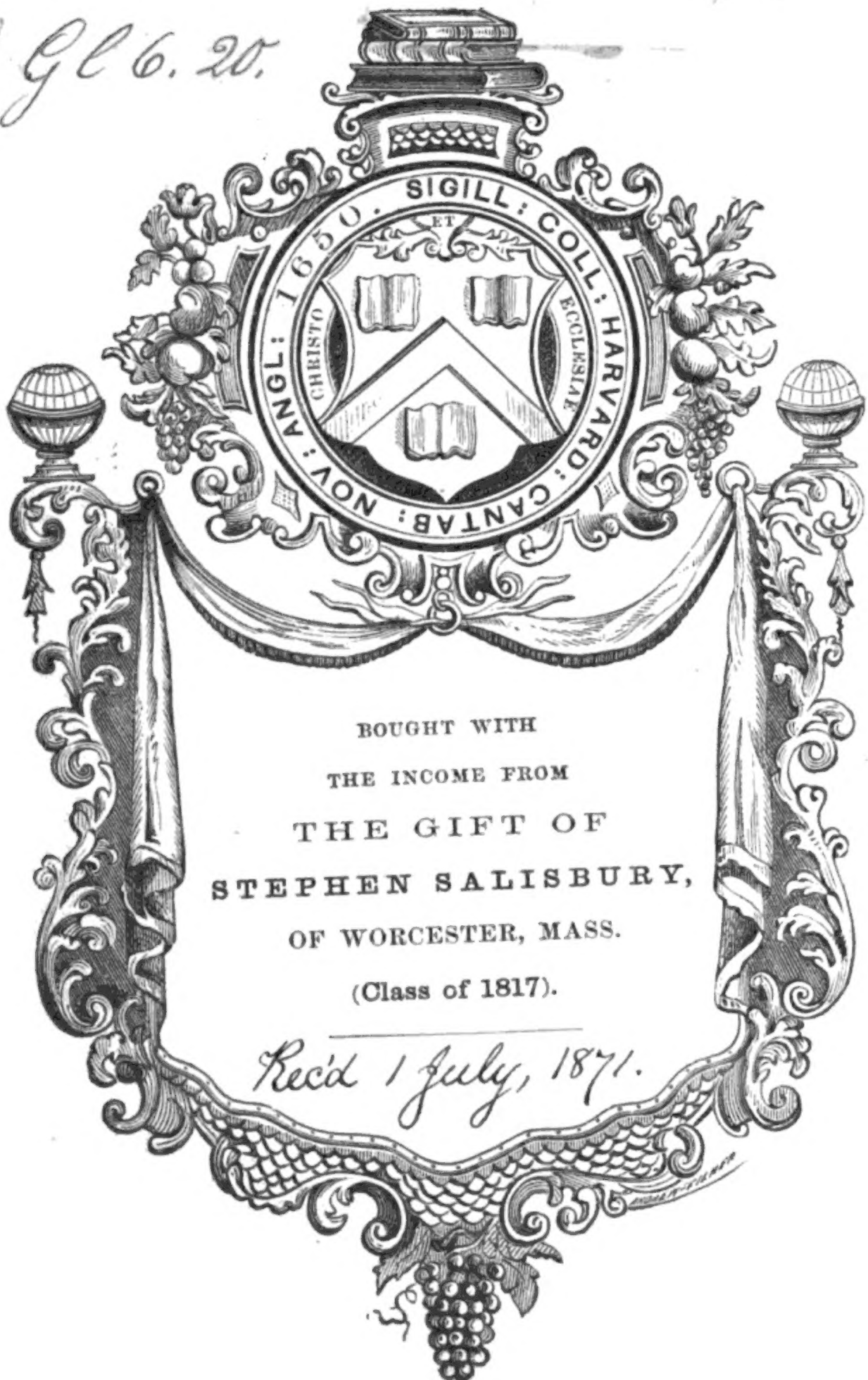

5.87

11/15

W Gl 6. 20.

BOUGHT WITH
THE INCOME FROM
THE GIFT OF
STEPHEN SALISBURY,
OF WORCESTER, MASS.
(Class of 1817).

Rec'd 1 July, 1871.

IOANNIS LAVRENTII LYDI
LIBER DE OSTENTIS

EX CODICIBVS ITALICIS AVCTVS

ET

CALENDARIA GRAECA OMNIA

EDIDIT

CVRTIVS WACHSMVTH

ACCEDVNT

ANECDOTA DVO

DE COMETIS ET DE TERRAE MOTIBVS

^cLIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCLXIII —

Gl 6.20

1871, July 1.
Salisbury Fund.

LIPSIAE TYPIS B. G. TEUBNERI

RVDOLPHO · HERCHER

AMICO

S · P · D

CVRTIVS · WACHSMVTH

PROLEGOMENA
IN
LYDI LIBRVM DE OSTENTIS

Inopinato mihi et invito accidit, ut Lydi de ostentis nugas edendas curarem. casu vero cum primum, dein consulto quaerendo conplures codices repperissem, ex quibus Lydianus liber et emendatius scribi et magna ex parte suppleri posset, Lessingio assentiendum esse vidi, qui edendis Iuli Firmici supplementis ita praefetur (VIII p. 425 ed. Lachmann.): „*Was die Welt einmal hat, muss sie so ganz als moeglich, so ganz als es ihr von Anfange bestimmt worden, haben. Was einmal zur Kenntniss der Welt gebracht worden, muss sie so genau, so zuverlaessig wissen koennen, als moeglich.*“

Lydiani de ostentis libelli usque ad initium huius saeculi tres tantum editae erant reliquiae. primum Ianus Rutgersius in variarum lectionum libro tertio c. 16 p. 247—260 ceteris Nigidi Figuli fragmentis tonitruale etiam adnexuit, quod Nigidi esse dicit et totum Graeca interpretatione redditum exhibet Lydus cap. 27 usque ad 38. edidit autem hoc fragmentum Rutgersius ex apographo Meursiano, ut ipse ait p. 289¹⁾, et Meursius ex codice Palatino Heidelbergae descripserat²⁾. iste codex tum erat trecentesimus

1) quod fugit Hasium, qui in commentario de Laurentio Lydo eiusque scriptis p. XXX dicit, Rutgersium neque in ipso opere neque in libro de vita sua unde ephemeridem eam sumpserit indicasse.

2) cf. Meursi not. in Leon. tactic. Lugd. Batav. 1612 p. 447... *Nigidii Figuli de tonitruum per singulos menses et dies significatione librum, quem Lydus e latina lingua in Graecam transtulit, extat ipsum opus in bibliotheca Palatina, ubi nos ante quinquennium descripsimus et edendum dedimus Iano Rutgersio.*

duodecimus inter Palatinos bibliothecae electoralis (vide catalogum codicum Graecorum illius a Sylburgio confectum in Miegii monum. piet. et liter. Francof. 1701 p. 92 sq.), nunc inter Palatinos bibliothecae Vaticanae asservatur eodem numero signatus. dein fragmentum dissertationis Lydianae de terrae motibus (cap. 54 med. inde a verbis ταῦτα μὲν ἄν τις κτλ. — cap. 58) ex codice bibliothecae Angelicae, quae in coenobio S. Augustini *alla Sapienza* Romae est, expressum est in calce libri Lydiani de mensibus a Nicolao Schow Lips. 1794 editi p. 130 — 134. tertium calendarium Clodii Tusci (Lyd. c. 59—70) latine interpretatus est initio saeculi decimi sexti Nicolaus Leonicens Thomaeus, professor Patavinus, cuius interpretatio sub titulo *Claudii Ptolemaei inerrantium stellarum significationes* saepe prodiit; namque et Ovidianorum fastorum editionibus priscis praemitti solita est, primum (ut videtur) Aldinae anni 1516 et ad calcem Iulii Firmici atque quadripartiti Ptolemaei latine versi Basil. 1533 p. 79—84 et in Petavi uranologio Lutet. Paris. 1630 p. 92—101 edita est.

Totum vero de ostentis librum anno 1823 Carolus Benedictus Hase ex codice Caseolino publicavit hac usus inscriptione: *Ioannis Laurentii Lydi de ostentis quae supersunt, una cum fragmento libri de mensibus eiusdem Lydi fragmentoque Manl. Boethii de diis et praesensionibus ex codd. Regiis edidit Graecaque supplevit et latine vertit Carolus Benedictus Hase. Parisiis MDCCCXXIII.* iste codex Caseolinus inventus erat circa a. 1785 prope Constantinopolim Curucismae (is suburbanus est ad fretum pagus) in villa Constantini Slutzaris patricii viri, ubi Ioannes B. C. d'Annse de Villoison libros pertractabat aliquammultos partim cusos partim manuscriptos, superstites eos ex magna bibliotheca, quam Nicolaus Maurocordatus librorum rariorum et veterum admodum studiosus cum a. 1722 sultani nomine in Valachia regnaret e Graecorum monasteriis conquisiverat. hunc igitur Lydi codicem cum Villoiso legato Gallico ad portam Othomanam Gabrieli Augusto de Choiseul-Gouffier indicasset et ille significasset se in desiderio esse eius codicis, dono accepit eum paulo post a Con-

stantino Bei Morusi principe Slutzari affini ipsique amicis-
simo. translatus autem post mortem legati in Regiam
bibliothecam codex ex eo nomen Caseolini duxit; insignitus
est in supplemento catal. cod. Graec. nondum expresso nu-
mero 257 (vide Kleini quaestion. Nigidian. p. 7). scriptus est
codex Caseolinus nono saeculo vel decimo ineunte, versibus
31 in singulis paginis, in membrana folio minori (ut volgo
dicimus). insignes in eo sunt itacismi, confunduntur enim
ι et ει; ι et η; η et ει; β et υ; ε et αι; υ et ω; υ et οι;
υ, οι et ι, ει, η; c et θ; ου et ω. accentus et spiritus
neglegentius notati a manu recenti saeculi XVI vel XVII
superscripti sunt; νὺ ἐφελκυτικὸν multis vocibus adhi-
betur etiam sequente littera consonanti. is igitur codex
continuit olim tria Lydi opera, librum de mensibus, de
ostentis, de magistratibus Romanis; sed cum iam in biblio-
theca Slutzaris inventus sit initio et fine truncus, supersunt
hodie duntaxat folia 102, quorum 37 pertinent ad librum
de ostentis. ex his 37 foliis 26 posteriora fuerunt consuta
numerata adiuncta ad corpus codicis, 11 priora separata
cum extra codicem tum inter se et adiecta in involucro
quodam absque numerali nota ulla. ea 11 folia disiecta se-
cundum conspectum operis in capite quarto expositum or-
dinavit et disposuit Hasius. quo facto apparuit, post folium
quartum (post verba μέλανα μὲν ἢ ὑπόχλωρα φανέντα,
cη in capite nono p. 17 v. 13) duo minimum folia inter-
cidisse, atque pariter unum certe post folium sextum (post
verba Πέρσας τε in capite decimo quinto p. 38 v. 8), cete-
roquin nihil deesse praeter paucissimos versus in exordio
libri. accessit tamen gravius incommodum; decem priora
folia misere sunt lacera madoreque vini et vetustate adeo
affecta³⁾, ut Villoisoni (proleg. ad Iliad. p. XLVI) in cella
vinaria potius quam in bibliotheca codex asservatus esse
videretur. incredibili autem accuratione et diligentia Hasius
ex eis descripsit quae legere potuit sententiamque quandam

3) ceterum Klein l. s. narrat, litterarum ductus nunc
denuo apparere, quod quibus de partibus codicis dictum
esse velit nescio.

Gl 6.20

1871, July 1.
Salisbury Fund.

RV DOLPHO · HERCHER

AMICO

S · P · D

CVRTIVS · WACHSMVTH

PROLEGOMENA

IN

LYDI LIBRVM DE OSTENTIS

Inopinato mihi et invito accidit, ut Lydi de ostentis nugas edendas curarem. casu vero cum primum, dein consulto quaerendo conplures codices repperissem, ex quibus Lydianus liber et emendatius scribi et magna ex parte suppleri posset, Lessingio assentiendum esse vidi, qui edendis Iuli Firmici supplementis ita praefetur (VIII p. 425 ed. Lachmann.): „*Was die Welt einmal hat, muss sie so ganz als moeglich, so ganz als es ihr von Anfange bestimmt worden, haben. Was einmal zur Kenntniss der Welt gebracht worden, muss sie so genau, so zuverlaessig wissen koennen, als moeglich.*“

Lydiani de ostentis libelli usque ad initium huius saeculi tres tantum editae erant reliquiae. primum Ianus Rutgersius in variarum lectionum libro tertio c. 16 p. 247—260 ceteris Nigidi Figuli fragmentis tonitruale etiam adnexuit, quod Nigidi esse dicit et totum Graeca interpretatione redditum exhibet Lydus cap. 27 usque ad 38. edidit autem hoc fragmentum Rutgersius ex apographo Meursiano, ut ipse ait p. 289¹⁾, et Meursius ex codice Palatino Heidelbergae descripserat²⁾. iste codex tum erat trecentesimus

1) quod fugit Hasium, qui in commentario de Laurentio Lydo eiusque scriptis p. XXX dicit, Rutgersium neque in ipso opere neque in libro de vita sua unde ephemeridem eam sumpserit indicasse.

2) cf. Meursi not. in Leon. tactic. Lugd. Batav. 1612 p. 447... *Nigidii Figuli de tonitruum per singulos menses et dies significatione librum, quem Lydus e latina lingua in Graecam transtulit, extat ipsum opus in bibliotheca Palatina, ubi nos ante quinquennium descripsimus et edendum dedimus Iano Rutgersio.*

duodecimus inter Palatinos bibliothecae electoralis (vide catalogum codicum Graecorum illius a Sylburgio confectum in Miegii monum. piet. et liter. Francof. 1701 p. 92 sq.), nunc inter Palatinos bibliothecae Vaticanae asservatur eodem numero signatus. dein fragmentum dissertationis Lydianae de terrae motibus (cap. 54 med. inde a verbis ταῦτα μὲν ἄν τις κτλ. — cap. 58) ex codice bibliothecae Angelicae, quae in coenobio S. Augustini *alla Sapienza* Romae est, expressum est in calce libri Lydiani de mensibus a Nicolao Schow Lips. 1794 editi p. 130 — 134. tertium calendarium Clodii Tusci (Lyd. c. 59—70) latine interpretatus est initio saeculi decimi sexti Nicolaus Leonicens Thomaëus, professor Patavinus, cuius interpretatio sub titulo *Claudii Ptolemaei inerrantium stellarum significationes* saepe prodiit; namque et Ovidianorum fastorum editionibus priscis praemitti solita est, primum (ut videtur) Aldinae anni 1516 et ad calcem Iulii Firmici atque quadripartiti Ptolemaei latine versi Basil. 1533 p. 79—84 et in Petavi uranologio Lutet. Paris. 1630 p. 92—101 edita est.

Totum vero de ostentis librum anno 1823 Carolus Benedictus Hase ex codice Caseolino publicavit hac usus inscriptione: *Ioannis Laurentii Lydi de ostentis quae supersunt, una cum fragmento libri de mensibus eiusdem Lydi fragmentoque Manl. Boethii de diis et praesensionibus ex codd. Regiis edidit Graecaque supplevit et latine vertit Carolus Benedictus Hase. Parisiis MDCCCXXIII.* iste codex Caseolinus inventus erat circa a. 1785 prope Constantinopolim Curucismae (is suburbanus est ad fretum pagus) in villa Constantini Slutzaris patricii viri, ubi Ioannes B. C. d'Annse de Villoison libros pertractabat aliquammultos partim cusos partim manuscriptos, superstites eos ex magna bibliotheca, quam Nicolaus Maurocordatus librorum rariorum et veterum admodum studiosus cum a. 1722 sultani nomine in Valachia regnaret e Graecorum monasteriis conquisiverat. hunc igitur Lydi codicem cum Villoiso legato Gallico ad portam Othomanam Gabrieli Augusto de Choiseul-Gouffier indicasset et ille significasset se in desiderio esse eius codicis, dono accepit eum paulo post a Con-

stantino Bei Morusi principe Slutzari affini ipsique amicis simo. translatus autem post mortem legati in Regiam bibliothecam codex ex eo nomen Caseolini duxit; insignitus est in supplemento catal. cod. Graec. nondum expresso numero 257 (vide Kleini quaestion. Nigidian. p. 7). scriptus est codex Caseolinus nono saeculo vel decimo ineunte, versibus 31 in singulis paginis, in membrana folio minori (ut volgo dicimus). insignes in eo sunt itacismi, confunduntur enim ι et ει; ι et η; η et ει; β et υ; ε et αι; υ et ω; υ et οι; υ, οι et ι, ει, η; c et θ; ου et ω. accentus et spiritus neglegentius notati a manu recenti saeculi XVI vel XVII superscripti sunt; νὺ ἐφελκυτικὸν multis vocibus adhibetur etiam sequente littera consonanti. is igitur codex continuit olim tria Lydi opera, librum de mensibus, de ostentis, de magistratibus Romanis; sed cum iam in bibliotheca Slutzaris inventus sit initio et fine truncus, supersunt hodie duntaxat folia 102, quorum 37 pertinent ad librum de ostentis. ex his 37 foliis 26 posteriora fuerunt consuta numerata adiuncta ad corpus codicis, 11 priora separata cum extra codicem tum inter se et adiecta in involucrio quodam absque numerali nota ulla. ea 11 folia disiecta secundum conspectum operis in capite quarto expositum ordinavit et disposuit Hasius. quo facto apparuit, post folium quartum (post verba μέλανα μὲν ἢ ὑπόχλωρα φανέντα, cη in capite nono p. 17 v. 13) duo minimum folia intercidisse, atque pariter unum certe post folium sextum (post verba Πέρσας τε in capite decimo quinto p. 38 v. 8), ceteroquin nihil deesse praeter paucissimos versus in exordio libri. accessit tamen gravius incommodum; decem priora folia misere sunt lacera madoreque vini et vetustate adeo affecta³⁾, ut Villosioni (proleg. ad Iliad. p. XLVI) in cella vinaria potius quam in bibliotheca codex asservatus esse videretur. incredibili autem accuratatione et diligentia Hasius ex eis descripsit quae legere potuit sententiamque quandam

3) ceterum Klein l. s. narrat, litterarum ductus nunc denno apparere, quod quibus de partibus codicis dictum esse velit nescio.

expiscatus verba restituit et ingentes lacunas spatii exactissima ratione habita explevit. quamquam in codice Caseolino prorsus certa coniectura de evanidarum litterarum numero ex areola vacua duci nequit. namque litterarum numerus in singulis versibus differt plurimum, in plerisque tamen habentur quadragenae octonae aut quinquagenae, sed eae et cursivae fere sunt et saepe in fine versuum paulo pressiores et intermistae hic illic compendiis scribendi. eis siglis denique eadem ipsa vox nunc exaratur nunc suis litteris, ut vel in lacuna trium litterarum explenda . . . difficile saepe sit dictu utrum KAI legendum an, quod spatium non maius occupet, SEN, hoc est καὶ (compendio scriptum) ἐν et sic centiens⁴). in ea quoque re editorem mira pressit fati iniquitas, quod in priori et ea maxime lacera parte libri usque ad vicesimum caput nullo omnino alio codice sublevatus est. ad recensendam autem reliquam libelli partem quibus praeterea usus sit codicibus ipse narrat praefat. p. XII his verbis: „institutio tonitrualis (c. 21—26) reperitur cum in codice Regio 2381 fol. 70 versum in codice Veneto 324 (vide catal. bibl. Gr. Divi Marci, digest. praesid. Laur. Theupolo p. 149), qui per annos decem et sex penes nos in bibliotheca Regia identidem a me tractatus est, donec temporis flamma eum abripuit. Nigidii Figuli diarium tonitruale, quod proxime sequitur, editum iam extabat in Rutgersii variis lectionibus p. 247—260 mendose admodum, non ita tamen ut eius quoque comparatio cum codice nostro non usui mihi ad tollenda menda nonnulla nostri fuerit. tonitruale Fonteii, diario Nigidii subiunctum habetur in codice Regio 2381 fol. 70 vers — 71 rect. Labeonis observatio de fulminibus extat item in cod. Reg. 2381 fol. 71 rect.; alteraque commentatio eiusdem argumenti, quae continetur cap. 43—52, in Regio (nunc Veneto) 324, quem memoravi, disquisitio de causis terrae motuum (cap. 53 et 54) cum item in cod. 2381 fol. 70

⁴) quae de codice Caseolino narravi deprompsi ex Hasii commentar. de Lydo. LXXI sq. et praefat. edit. de ostent. p. V sq.

rect. tum in Regio 1991 fol. 1 rect., ita tamen ut is quem posterius nominavi verbis plurimis immutatis aut praetermissis, epitomen potius quam fragmentum Lydi continere videatur. sequentia inde a capite 54 non solum in duobus quos dixi codicibus extant, sed impressa quoque sunt in editione Schowiana opusculi de mensibus p. 130 — 134, vitiose admodum. postremo calendarium vetus Romanum cum ortu occasuque stellarum latine iam cusum erat in Petavii Vranologio (p. 94 — 101) sub nomine Ptolemaei per Nicolaum Leonicum e Graeco translatus. quam Leonici versionem passim retractavi; Graecum textum nunc primum edidi ex codicibus tribus, nempe Caseolino, Reg. 2381 fol. 74 rect. — 75 vers. et altero Regio 1991 fol. 17 vers. — 24 vers.“

Interim Fridericus Osann ex codice Laurentiano plut. 58 n. 13 (quode statim accuratius disseram) descripserat Phurnuti quae ibi fertur de cometis disputatiunculam Lydi-que libro per Hasium evulgato eam non Phurnuti sed Lydi esse cognovit et explere aliqua ex parte lacunam posteriorem, quade supra dixi. eius frustula quaedam edidit in auctario lexic. Graec. et Roman. et, ut ipse in praefatione p. XVIII ait, nil prius, nil antiquius sibi haberi duxit, quam ut fragmentum illud de cometis editione principe auctius multo et integrius statim edendum curaret, quod supplementi instar editionem Hasianam tamquam comes perpetuus sequatur.⁵⁾ et exierunt (ita enim narrat praefat. ad Cornutum p. XXVI) revera folia tria quattuorve impressa prelo; tamen editio quominus absolveretur singulari nescio quo fato prohibita fuit. edidit praeterea Cramerus (anecd. Oxon. III p. 403 — 408) ex codice Canonic. 41^a excerpta quaedam ex Lydiano libro, quibus prior illa lacuna (in capite nono et decimo) suppletur, valde tamen decurtata ea et corrupta, vel testium Varronis Nigidi Apulei nominibus omissis. utrumque Lydianum opus restaurandi subsidium fugit Immanuel Bekker, qui anno 1837 tres Lydi libros de mensibus,

⁵⁾ cf. idem in ephemer. litt. Hal. 1832 supplement. 100, p. 798 sq.; ad Pompon. de orig. iur. p. 94.

de magistratibus, de ostentis edidit in corpore scriptorum historiae Byzantinae Bonnensi.

Ipse vero excussi codices Laurentianos quinque, Vaticanum Palatinum unum. Laurentianorum antiquissimus saeculi XI membranaceus (plut. 28, 34) continet collectionem uberrimam scriptorum astrologicorum Graecorum⁶⁾, inter eos frustula quaedam Lydiani libri, caput nonum usque ad verba *κελήνην παρατηρήσεις* (p. 19 v. 2 vid. adnot. critic.), Labeonis dissertationem (cap. 42), disquisitionem de causis terrae motuum (cap. 53—54 med.) ubi fere consentientem habet alterum Laurentianum plut. 28, 14 fol. 146, calendarium Clodi Tusci (cap. 57—70). atque magnam optimarum scripturarum copiam cum in ceteris Lydi fragmentis tum in calendario exhibet, in quo etiam notationes singulorum dierum saepe inter se permutat ita ut fere semper collato Columella (qua de re infra) eius ordinem unice verum esse probari possit, et multa addit, quae omittunt ceteri praeter Leoniceni interpretationem sine dubio ex codice persimili profectam et plerumque ab Hasio neglectam. ea igitur additamenta propter praestantiam codicis malui in contextum recipere, quam reicere in adnotationem; fortasse perperam, cum interdum non bona Graecitate sint conscripta et exhibeant inauditum verbum *παχνήτης* ita ut facile interpolationis suspitio exoriat. dein in codice Laurentiano plut. 80, 23 chartac. saeculi XV post Theophrasti characteres teterrime scriptae leguntur astrologicae disputationes haec 1) *περὶ τῶν ἡλιακῶν καὶ κεληνιακῶν διοσημείων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καθολικῶν ἀποτελεσμάτων* (fol. 12 rect. — fol. 16 vers.), 2) *περὶ κεραυνῶν* (fol. 16 vers. — fol. 18 vers.), 3) *περὶ σεισμῶν* (fol. 19 rect. — fol. 22 rect.), 4) *τὰ μέρη τῆς σφαίρας οἰκήματα*, 5) *πῶς δυνάμεθα εὐρεῖν τὸ ζῳδίου καὶ τὴν*

6) permulta in ea sunt inedita, ex eis ego quae ad rem nostram faciant Lydo adnexui dissertationem de cometis et alteram de terrae motibus; unum addo, disputationem *περὶ τῆς τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆς καὶ προγνώσεως τῶν ἐξ αὐτῆς συμβαινόντων*, quae in Geoponic. Graec. I c. 10 legitur, multo ampliore exhiberi ibidem.

μοῖραν ἔνθα ἐστὶν ὁ ἥλιος alia similia earum disputationum quarta (epitome vulgaris Chaldaicae doctrinae) et quinta (in qua παραδείγματος ἕνεκα dies quidam anni 936. post Augustum Caesarem ponitur) nihil ad nos pertinent; tertia est Lydiana disquisitio de terrae motibus (cap. 53—58), secunda eiusdem dissertatio de fulminibus (cap. 43—52), prima denique exhibet Lydi capita 9—15^b (p. 40 v. 21) ita, ut et prior lacuna codicis Caseolini tota expleatur, altera maxima ex parte. quod ad priorem lacunam attinet ne hic quidem codex Lydi ipsius verba referre videtur, epitome tamen certe est multo amplior quam ista Crameriana; in postrema parte saltem in eo verba Lydiana valde decurtata esse docetur non solum paucis eis, quae servavit Caseolinus ex Campestri de cometis dissertatiuncula, sed etiam duobus alijs codicibus Laurentianis plut. 31, 37 et 58, 13, quorum ille chartaceus scriptus est saeculo XIII, hic membranaceus anno 1491 ab Ioanne Rhoso (ut testatur subscriptio: μετεγράφησαν καὶ τὰ παρόντα ἦτοι φρουνούτου περὶ θεῶν καὶ κομητῶν διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου πρεσβυτέρου ῥώσου τοῦ κρητὸς $\overline{\alpha}^{\omega}$ $\overline{\upsilon}^{\omega}$ $\overline{\varphi}\alpha^{\omega}$ μηνὸς ἰουνίου κη^η οὐνεγείαις.). in utroque, in illo (fol. 386 r.) περὶ κομητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀστεροειδῶν, in hoc (fol. 31 r.) περὶ κομητῶν inscripta⁷⁾ eadem Lydiana legitur de cometis disputatio (in cap. 10 usque ad cap. 15^b, p. 40 v. 21), qua ultima pars prioris lacunae codicis Caseo-

7) in hoc codice ea dissertatio Cornuto tribuitur idcirco tantum, quod φρουνούτου ἐκ τῶν παραδεδομένων ἐπιδρομὴ κατὰ τὴν ἐλληνικὴν θεωρίαν praecedit, ceterum uterque codex ita incipit: τοσαῦτα μὲν περὶ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν καθ' ἐτέρων συμβαινόντων παθῶν. χωρητέον δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὴν πρώτην καὶ σχεδὸν ἡμῖν γινομένην τοῦ συγγράμματος πρόφασιν, φαμέν δὴ τὸ τοὺς κομήτας ἀστέρας ἐπεξιόντας τοῖς ἀπ' αὐτῶν δηλουμένοις καθάπερ ἡμῖν ἐκ τῶν προειρημένων βίβλων γέγονε δῆλον. γινόμενοι γὰρ κατὰ τοὺς ἐκλειπτικοὺς καιροὺς κτλ. secuntur ea quae in cap. 10 p. 23 v. 14 leguntur. dein post verba ἡ κύστασις γίνηται p. 24 v. 12 addunt ea quae p. 22 v. 11 — p. 23 v. 11 scripta sunt.

lini, plerumque certe posterior lacuna expletur, Campestri verba, quae inter utramque media in Caseolini folio quinto et sexto servata sed valde mutila leguntur (p. 35—58 ed. Hase), plena omnia scribuntur. qua in re nefas duco non palam contestari, Hasium ita sese insinuasse in Lydi ingenium et stilum, ut in splendidis verbis maxime laceris, quae expiscatus est ex Caseolino (in cap. 9—15), semel tantum a veritate omnino aberraverit, ceteroquin semper sententiam rectam, plerumque ipsa verba scriptoris assecutus sit; etiam ingeniosa coniectura⁸⁾ ultima ea verba, quae ante folium quintum Caseolini interciderunt, restituerit fere ad litteram congruenter eis quae nunc ex codicibus addi possunt. in codice autem Vaticano Palatino 312 fol. 183 v. rubre scriptum est: προοίμιον ἰωάννου λαυρεντίου λυδοῦ φιλαδελφέως ἐπὶ τῆς βασιλείας ὑπάρχοντος ἰουστιανοῦ τοῦ μεγάλου καὶ ἀναστασίου περὶ βροντῶν et continentur cap. 21 et 22, tum praemissa inscriptione βροντοσκοπία ἐκ τῶν φωτίου (sic!) τοῦ ῥωμαίου κατ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν ἰωάννου λαυρεντίου λυδοῦ; μηνὶ ἰανουαρίῳ περὶ βροντῶν ἐκ τοῦ ἡλίου secuntur cap. 23—26 et fol. 185 r. inscripta περὶ βροντῶν ἀπὸ σελήνης capita 39—41. dispositionem hanc falsissimam neque Fonteio sed Vicellio cap. 23—26 tribuenda esse, infra docebo; tenere tamen eandem videntur codices Regius 2381 et Venetus 324, id quod colligo ex verbis Hasi in commentar. de Lydo p. XLVI: „quartum fragmentum libri de ostentis, de tonitribus generatim, aequè ineditum illud quidem, in codicibus inscriptum esse solet: Ἰωάννου Λαυρεντίου Λυδοῦ Φιλαδελφέως, ἐπὶ τῆς βασιλείας ὄντος Ἰουστιανοῦ τοῦ μεγάλου καὶ Ἀναστασίου, περὶ βροντῶν. inc. πολλῶν καὶ ὑπὲρ ἀριθμὸν ὄντων ὅσα τοῖς φυσικοῖς περὶ βροντῶν ἐδόκει (i. e. exordium capitis 21.) des. ἀνὴρ δυνατὸς καὶ βαρὺς τοῖς πράγμασιν (i. e. finis capitis 41.). invenitur in codicibus duobus 1) in nostro Regio 2381 fol. 70 v. — 71 r. 2) in

8) quam non debuit Bekkero tribuere Hertz de Nigido Figulo p. 41.

Veneto fol. 282 vers — 284 vers.“ postea fol. 186 r. Palatinus exhibet Nigidi tonitruale: atque incohata collatione cognovi, ex hoc codice tunc Heidelbergensi Meursianum apographum a Rutgersio editum fluxisse. itaque nolui per totam dissertationem codicem iterum excutere; sed hic illic, praecipue eis in locis, ubi de veritate scripturae dubitarem eum inspexi et nonnullos errores Meursi correxī. quodsi discrepat mea lectio a Meursiana, scias codicem a me consultum esse; ceteroquin Meursiano apographo credidi. potuit vero Nigidianum tonitruale ex hoc codice non tantum saepe corrigi, sed etiam suppleri, id quod aliquotiens editores non animadverterunt. denique in eodem codice fol. 190 v. leguntur capita 54 med. — 58.

Codicum igitur horum omnium quinam in singulis adhibiti fuerint capitibus, ut uno conspectu appareat, usus notis eisdem atque in adnotatione critica (quarum recensum vide in membrana sive *κιλλύβω*) addo hanc tabulam ex capitum dispositione Hasiana institutam:

cap. 1 — 8: *C* (fol. 1 r. — 4 r.).

cap. 9 — 10: *C* (f. 4 v. usque ad capitis 9. verba μέλανα μὲν p. 17 v. 13; f. 5 r. inde a capitis 10. verbis κανεὶ τόξον p. 30 v. 1), *F* (f. 156 r. usque ad capitis 9. verba *κελήνην παρατηρήσεις* p. 19 v. 2), *L* (f. 12 r. — 15 r.), *M* (f. 31 r. sq. inde ab initio capitis 10; vide adnot. 7), *N* (f. 368 r. sq. = *M*), *O* (f. 84 r. inde a capitis 9. verbis μέλανα μὲν κτλ. p. 17 v. 13).

cap. 11 — 15^b: *C* (f. 5 r. — 6 v. usque ad capitis 15. verba Πέρσας τε p. 38 v. 8), *L*, *M*, *N*.

cap. 16 — 20: *C* (f. 7 r. — 9 v.).

cap. 21 — 26: *C* (f. 9 v. — 11 v.), *P* (f. 183 v. — 185 r.), *R* (f. 70 v.), *V* (f. 282 v. — 284 v.).

cap. 27 — 38: *C* (f. 11 v. — 19 r.), *P* (f. 186 r. — 190 v.).

cap. 39 — 41: *C* (f. 19 r. — 20 v.), *P* (f. 185 r. — 186 r.), *R* (f. 71 r.).

cap. 42: *C* (f. 20 v. — 21 r.), *F* (f. 153 r. et v.), *R* (f. 71 r.).

cap. 43 — 52: *C* (f. 21 r. — 25 r.), *L* (f. 16 v. sq.), *V*.

cap. 53 — 54 med. (usque ad verba ἀρκτούρου ἐπιτολήν):

C (f. 25 r. et v.), *F* (f. 110 r.), *G* (f. 146 r.), *L* (f. 19 r. — 20 r.), *R* (f. 70 r.), *S* (f. 1 r.).

cap. 54 med. (inde a verbis ταῦτα μὲν ἄν τις) — 58: *A*,
C (f. 25 v. — 27 v.), *L* (f. 20 r. — 22 r.), *P* (f. 190 v. — 192 r.), *RS*.

cap. 59 — 70: *C* (f. 28 r. — 35 r.), *F* (f. 124 r. sq.), ¹*R*
f. 74 r. — 75 v.), *S* (f. 17 v. — 24 v.).

cap. 71 init. usque ad med. (ad verba οὐ φεύζεται):
C (f. 35 v.), *R* (f. 75 v.).

cap. 71 med. (inde a verbis κριῶν Βρεττανία) usque ad
fin.: *C* (f. 35 v.).

Praeterea in codice Veneto 234 (f. 284 v. — 287 v. et 287 v. — 288 v.) reperiuntur nondum excussae Nigidiana de tonitruis et Vicelliana de terrae motibus disputationes (cap. 27 — 38 et 54 med. — 58), et pariter nondum collatum calendarium Clodi Tusci in codice 177 bibliothecae Barberinae saeculi XV, ex quo codice descripti sunt et Parisiensis n. 3084 olim Regius a Bigoto exaratus et Marianus (vide Hasium commentar. p. XLIII, XLV sq. XXXVIII). codex denique Leidensis, ex quo a Creuzero lacunam capituli 71 pag. 157 v. 1—3 expletam esse Bekkerus adnotat, quisnam fuerit, prorsus nescio, vel id quod etiam Bekkerus reticet ignorans ubi Creuzerus ea de re dixerit. neque minus me fugit unde Creuzerus in meletem. p. 91 n. 73 deprompserit quae ex codice Leidensi publicavit Ioannis Lydi(?) fragmenta geographica; atque frustra Lydi codicem in catalogis Leidensibus quaesivi. postremo, ut ne quid omittam, in codice Vaticano 1202 chartaceo f. 22 v. misere lacera et paucissima quippe ex codice, in quo plurimae litterae evanuerint, descripta extant frustula capituli 71 med. inscripto ἐκ τῆς τοῦ λυδοῦ ἰωάννου.

Vnum etiam ut addam necesse est. in eis partibus, quae in solo Caseolino servatae sunt, cancellis inclusi supplementa coniectura addita; quae, nisi alia expressis verbis monentur, tenendum est profecta esse omnia ex mente Hasi. accuratissima semper ratio spatii vacui in codice Caseolino habita est. quodsi illud Caseolini spatium iuste expletum est eis quae nunc in aliis codicibus repperi (quod

fere fit in cap. 9—15), superfluum credidi lacunam Caseolini enotare. capitum ordinem ab Hasio institutum turbare nolui, quamvis male cum illo congruit magnum quod ex codicibus accessit incrementum.

Misit autem Ioannes Lydus hunc de ostentis librum ad duos pluresve (cf. p. 12 C πειράσσομαι ταῦτα πρὸς ὑμᾶς διελθεῖν), par fratrum (opinari licet) aut coniugum, quorum alterum Gabrielem praefectum fuisse Hasius animadv. in libr. de ostent. p. 293 suspicatur ex Suidae verbis quae (I 2 p. 1028 ed. Bernhardt.) ita se habent: Ἰωάννης Φιλᾱδελφεὺς Λυδός· οὗτος ἔγραψε περὶ μηνῶν βιβλίον α' καὶ περὶ διοχημειῶν ἕτερον καὶ ἄλλων τινῶν ὑποθέσεων μαθηματικῶν. προσομιλεῖ δὲ ταῦτα Γαβριηλίῳ τινὶ ὑπάρχῳ. quibus de verbis audi Hasium rectissime me iudice in comment. p. XXVIII disserentem: „suspitor primo scriptum fuisse καὶ περὶ διοχημειῶν ἕτερον nec quicquam amplius; postea ut sunt glossae istae multis e centunculis consutis natae, respicientem aliquem ad argumentum multiplex libri de ostentis supra verba περὶ διοχημειῶν adscripsisse καὶ ἄλλων τινῶν ὑποθέσεων μαθηματικῶν; ea posthac annexa glossulae esse.“ ceterum Gabrielis istius mentio fit in anthologia Planudea lib. III epigr. 32 (Λεοντίου χολακτικοῦ εἰς εἰκόνα Γαβριηλίου ἐν Βυζαντίῳ) et Γαβριηλίου ὑπάρχου ipsius epigramma extat in eadem lib. III epigr. 208.

Iam nova exoritur quaestio, quis fructus ex hoc libro Lydiano percipi possit; in qua cum videam viros doctissimos et diligentissimos non satis circumspecte iudicare, paullo altius repetenda ea est et primum de fontibus Lydi agendum.

Scriptores astrologos Graecos Lydus in capite secundo enumerat hosce: Zoroastrem, Petosirin, Antigonum, Aristotelem, Heliodorum, Asclationem, Dapsum Thebanum, Polletem Aegiensem, θειότατον Ptolemaeum⁹⁾. eorum

9) eorum quae servata sint vel ferantur scripta magnam partem inedita videre licet in volumine quarto Harlesianae Fabrici bibliothecae Graecae; ibi tamen neque Asclatio neque Dapsus commemoratur, uterque cetero quin igno-

Aristotelem raro, Ptolemaeum saepissime sequitur; utriusque locos usurpatos in adnotatione adscripsi plenos. ceteros in usum suum convertisse Lydum, probari nequit. contra ipse in fine eiusdem capitis ait se potius Italos sequi velle, quorum astrologos principes recenset Tagetem, Tarchontem, Tarquitium, Capitonem. mira vero de Tagetis et Tarchontis scriptis in capite tertio Ioannes narrat. exponit in eis primum Tarchon, quis ipse fuerit (Τάρχων γέγονε μὲν θυοσκόπος, ὡς αὐτὸς ἐπὶ τῆς γραφῆς εἰσενήνεκται, εἰς τῶν ὑπὸ Τυρρηνοῦ τοῦ Λυδοῦ διδασθέντων); tum narrat quodam die cum araret, extitisse e sulco puerum Tagetem¹⁰); eum se in sacris locis deposuisse et petiisse, ut ipsum quid arcani edoceret, illumque vota sua explesse. conscripsit igitur Tarchon hoc colloquium sacrum, in quo ipse τῇ τῶν Ἰταλῶν ταύτῃ τῇ συνήθει φωνῇ Tagetem interrogat, ille respondet γράμμασιν ἀρχαίοις τε καὶ οὐ εὐόδρα γνωρίμοις ἡμῖν γε ἐμμένων; et hoc scriptum εἶναί τινες Τάγητος ὑποπτεύουσιν, ἐπειδὴ περ ἐκεῖ κατὰ τινὰ διαλογικὴν ὁμιλίαν ἐρωτᾷ μὲν δῆθεν ὁ Τάρχων, ἀποκρίνεται δὲ ὁ Τάγης. quae omnia ita comparata sunt, ut ne de suppositicio quidem quodam libro quem Lydus genuinum habuerit et legerit cogitandum sit, sed de ridicula confusione priscarum de Tagete fabularum et Ta-

tus. illum Ascleterionem esse coniecit Hasius animadv. p. 292 (vid. Fabric. l. s. p. 163), hunc repperi in dissertationiuncula inedita codicis Laurent. plut. 28, 34 f. 153 v. (αἱ χῶραι συνοικεῖσθαι τοῖς δώδεκα ζωδίοις), ex qua excerpsti quaedam p. 156 in adnotatione ad caput 71; ibi igitur praeter Ptolemaeum, Dorotheum, Aegyptios, Valentem, alios laudatur etiam ὠδαψός (sic!). Antigonus vero procul dubio Nicaenus est, cuius apotelesmatica in bibliotheca Caesarea latent; idemque laudatur a Demophilo in schol. ad Ptolem. tetrab. p. 221; perperam enim Reinholdus Koepke de Antigono Carystio (Berol. 1862) p. 32 ex Lydo conlegit, Antigonum antiquiorem esse Aristotele et a Nicaeno distinxit mathematicum.

10) quem Graecorum Ἑρμῆν χθόνιον esse credit Proclo diadocho (ὡς πού καὶ Πρόκλος φησὶν ὁ διάδοχος), ex cuius theologia Platonica et commentariis in Platonis Alcibiadem permulta in librum de mensibus transtulit.

geticorum librorum mentionis (de quibus cf. Müller. Etrusc. II p. 24 sq.) cum narratiunculis recentissimis ipsiusque stultitia. dein Tarquiti Tusci famam usque ad Lydi aures percrebuisse, non est cur miremur, quippe scriptoris facile omnium qui de Etrusca disciplina scripserint celeberrimi, cuius scripta et Plinius et Macrobius excusserit, cuius liber transcriptus ex ostentario Tusco insertus fuerit corpori librorum Etruscorum, ex quo hauserit Servius in Vergil. eclog. III 43 (= Macrobius III 7), cuius librorum de rebus divinis auctoritate vel Iuliano imperatore haruspices nisi sint (Ammian. Marcell. XXV 2); sed praeter famam nihil ex illo cognovit. de Capitone statim dicendum est. fundamentum enim totius huius disquisitionis positum est verbis quae profert Lydus in capite tertio extremo: ὅσον μοι γέγονε δυνατόν ἔκ τε τῶν Θούσκων¹¹⁾, ἔκ τε τῶν ἄλλων, ὅσοι τούτους ἡρμήνευσαν, Καπίτωνός τέ φημι καὶ Φοντηίου καὶ Ἀπουληίου Βικελλίου τε καὶ Λαβεῶνος καὶ Φιγούλου Πλινίου τε τοῦ φυσικοῦ.

Capito et Fonteius pariter iunctim laudantur a Lydo de magistrat. prooem. τὰ ἐπίσημα τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Θούσκων λαβὼν ὁ βασιλεὺς Νουμάς τῇ πολιτείᾳ εἰσήγαγεν, ὥσπερ καὶ τῶν ὅπλων τὸ δύσμαχον ἀπὸ Γαλατῶν. καὶ μάρτυρες μὲν τούτων ὁ τε Καπίτων καὶ Φοντήιος ἔξ ὧν καὶ ὁ διδασκαλικώτατος Οὐάρρων, Ῥωμαῖοι πάντες μεθ' οὓς Καλούστιος οὗτος ὁ ἱστορικὸς ἐπὶ τῆς πρώτης ἱστορίας σαφῶς ἀναδιδάσκει. ex quo loco colligi posset, Capitonem Fonteiumque fontes fuisse Varronis, ex eo hausisse Sallustium, nisi scriptor esset Lydus, cuius errores in historia litterarum Romanarum haud rari sunt sed immanes. neutiquam praeterea ex Sallustio¹²⁾ ea scriptorum nomina mutuari potuit, immo ea

11) Θούσκων pro πεύσεων haud ita facili sed necessaria correctione scripsi, cum et πεύσεων ineptum sit et τούτους ad quod referatur substantivum flagitet; Θούσκους intellege Tagetem et Tarchontem.

12) sive eius rei memoriam cum Linkero ad primum historiarum librum, sive cum Kritzio et Gerlachio ad orationem Caesaris in Catilinae libro referas; alterum si po-

omnia hausit ex unico eo fonte, ex quo tacito nomine deprompsit confusam et perversam neque a quoquam traditam narrationem, sed ut assolet pro suo stupore et ridicula vanitate cunctos quasi optime sibi cognitos enumerat. Capitonem autem quominus Ateium esse¹³⁾ concedatur, id obstat, quod eius temporis puri puti fuerunt iuris consulti, longe remoti a grammaticorum doctrina. Sinnium contra Capitonem¹⁴⁾ huc quam maxime quadrare, clamant fragmenta talia, qualia leguntur apud Fest. s. v. sinistrae aves p. 339 Müller. *a deorum sede cum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes. eo factum arbitror, ut sinistra meliora auspicia quam dextera esse existimentur*; ap. eund. s. v. monstrum p. 138 Müller. atque idem cum non minus publicas, quam sacras antiquitates Romanorum perscrutatus sit (cf. Hertz *Sinnius Capito* p. 25), admodum probabiliter creditur, eum esse laudatum in loco supra scripto. quod autem Capito ἱερεὺς a Lydo (cap. 2) appellatur, id tanti facio. ceterum Capitonis nomen et auctoritatem nulli dissertationi vel mentioni in toto libro Lydus adscripsit. quodsi id mire quem habet, quia reliqui omnes l. s. laudati scriptores identidem fontes proponuntur, poterit conicere, unicum illam disputationem, quae certo auctori nec nomine addito adsignatur nec aliunde adscita ratiocinatione cuiquam adsignari potest, dico eam, quae cap. 17—20 continetur, Capitoni essetribuendam. res tamen me iudice nimis in lubrico posita est. Fontei Romani esse dicitur tonitruale¹⁵⁾

nas, manifesti erroris convictus est Lydus, Caesar enim in Catilin. 51, 38 arma atque tela militaria a Samnitibus sumpta esse dicit. cf. Ioan. Frid. Schultze, quaestion. Lydian. partic. prior. dissert. inaug. 1862 Gryph. p. 37.

13) id censuerunt C. B. Hase, Müller *Etrusc.* II p. 37 adn. 70, Hertz, de Nigid. Fig. p. 32, Dirksen frgm. iur. cons. rom. p. 90, Osann ad Pomponium p. 54, Huschke *Iurisprud. anteiusti.* p. 44 sq. et dubitanter I. F. Schultze i. s. p. 39.

14) de quo cogitaverunt O. Iahn in act. societ. Saxon. II p. 284 adn. et Linker *Sallust. prooem.* p. 79.

15) cur Müller *Etrusc.* II p. 175 n. 74 dixerit, hoc to-

capitum 39—41 (ἐκ τῶν Φωντηίου τοῦ Ῥωμαίου καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν). idem laudatur a Lydo de mens. III 2 (Φροντήιος) in libro περὶ ἀγαλμάτων; ibid. 52 (Φρωντήιος), de magistr. III 42 (Φωντήιος); recte enim ubique Bekker eiusdem Fonteii nomen videtur reposuisse¹⁶). praeter Lydum nemo eum cognitum habet; de eius aetate tamen acute ita argumentatur I. F. Schultze quaestion. Lydian. part. pr. p. 38: „ea quae de magistr. III 42 de oraculo versibus concepto ad Romulum dato narrat faciunt, ut non nimiam dignitatem auctori tribuamus. haec narratio mihi quidem imperatorum romanorum aetatem videtur redolere, ut e contrario (de magistr. prooem.) Fonteium ex Varronis libris hausisse suspicer; nam quae apud Lydum de mens. III 2 de Iano temporum praeside et duodecim altaribus ei consecratis exponit, ea etiam apud Varronem lib. V rer. div. legebantur (cf. Macrob. sat. I 9).“

Apuleius etiam in capite 54 commemoratur his verbis: Βικέλλιος ὁ Ῥωμαῖος ἐκ τῶν Τάγητος στίχων, περὶ οὗ καὶ Ἀπουλήιος ὕστερον πλατεῖ καὶ ἐλευθέρου ποδὸς ἀφηγήσατο λόγῳ, i. e. cum ad Etruscos eorumque libros Tageticos omnem divinationem Lydus referat, scripsisse dicitur Apuleius de disciplina augurali vel omnino de arte divinandi. ad eum et Varronem Nigidiumque disputatio refertur, quae, hausta hactenus per lacunam codicis Caseolini, nunc ex codicibus Laurentianis addita est. eius maxima pars Ptolemaei et Plini est, ut suo semper loco monitum est; Apulei enumerationem cometarum diversorum generum (p. 25 v. 19—p. 27 v. 2) esse eo efficitur, quod eandem κατὰ τὸν Ῥωμαῖον Ἀπουλήιον Lydus de mensib. III cap. 73 tradit diversamque eam ab Aristotelis opinione. denique ter laudatur in narrandis ostentis quae Romanis acciderunt cap. 4 (Ἀπουλήιος περὶ τῶν τοιούτων, i. e. de ostentis, γράφων) de tribus solibus

nitruale plerumque consentire cum interpretatione primi post Siri ortum tonitrus quae in Geopon. Gr. I c. 10 legitur, me fugit; consensus enim nullus est.

16) debuit tamen non Φωντήιος, sed Φοντήιος scribere, cf. Schmitz in nov. mus. Rhen. XI p. 299.

Claudio Caesare simul visis totidemque Iunis Domitio et Fannio consulibus, cap. 7 de lapide ad Abydum Cyzicumque caelo delapso, cap. 44 (ὁ μέγας Ἀπουλήιος) de Marcia gravida fulmine icta¹⁷⁾. quae omnia tam ad ingenium philosophi Madaurensis magicarum artium peritissimi (Augustin. ep. 138) sunt facta, ut dubitare nequeas ab eo ipso omnia esse profecta¹⁸⁾.

Vicellius Romanus homo est prorsus ignotus, confusus olim male cum Nigidio Figulo¹⁹⁾. eius ῥήματιν αὐτοῖς, ut ait Lydus, translata dissertatio extat in cap. 54—58, in qua fuse exponit, in quas regiones terrae motuum significationes valeant secundum solis posituram in singulis zodiaci signis. in hac distributione cum anxie Ptolemaei auctoritatem sequatur (fuit autem magna astrologorum in ea re dissensio), post Ptolemaeum vixit necesse est, siquidem revera huius scripti auctor est, Vicellius. ab eo etiam tonitruale in cap. 23—26 sine auctore propositum et perperam in Palatino codice Fonteio tributum ut repetas, cogeris eo, quod cum ceteris in rebus Vicellio simillimum tum eidem zonarum distributioni superstructum est.

Etiam Labeonem multi fuerunt, qui Antistium esse opinarentur, vel eo seducti quod cum Capitone, quem Ateium esse sibi persuaserint, consociatus est²⁰⁾. verum cum Cornelius Labeo Λαβεῶνος nomine laudatus a Lydo de mensibus III 1 et 20 usurpatus sit (Cornelii enim Labeonis fasti haud dubie ibi intellegendi sunt, cf. Merkel proleg. Ovid. p. LXXVI), hic quoque Labeonem Cornelium

17) quae accuratius et ornatus hic Apuleius narrat, brevem eorum mentionem etiam Plinius II 99. 100; 150; 137 facit.

18) cf. Müller. Etrusc. II p. 38 et potissimum O. Iahn. in act. societ. Lips. 1850. II p. 284—286, qui his quoque locis nisus Apuleium ponit in numero eorum Romanorum, qui de toto orbe doctrinae scripserunt.

19) a Creuzero symbolic. vol. II p. 927 adn. 132 et Schneidero ind. ad script. rei rustic. p. 358.

20) C. B. Hase, Hertz de Nigid. p. 32, Huschke l. s. p. 43, C. F. Schultze l. s. p. 39.

esse, per se probabile est²¹⁾; iuris consulto certe hic nihil est negoti. de Corneli aetate nihil accurati dici potest. Merkeli enim²²⁾ et Muelleri²³⁾ suspitiones sunt parum stabiles. ego ne Cornelium quidem a Lydo laudari pro certo affirmaverim; eundem tamen Labeonem affert nebulo Fulgentius expos. serm. ant. s. v. manales p. 769 Staver.: *Labeo qui disciplinas Etruscas Tagetis et Bacchetidis XV voluminibus explicavit.* ad Labeonem a Lydo refertur cap. 42, in quo disquiritur, quidnam portendatur lunae positione ea, quam tempore solstiti aestivi occupat. cui disquisitioni mire ita inscribitur: καθολικὴ ἐπιτήρησις πρὸς σελήνην περὶ κεραυνῶν καὶ ἄλλων καταστημάτων ἐκ τῶν Λαβεῶνος καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν ἀπὸ τῆς θερυνῆς τροπῆς. vides enim partem tantum huius tituli cum argumento disputationis congruere; reliqua autem pars optime quadrat in eam, quae praemissis generalibus quibusdam animadversionibus statim subsequitur, dissertationem de fulminibus sine nomine auctoris exhibitam (cap. 47—52), in utraque autem eadem tenetur ratio, qua ex natura signi zodiacalis, in quo sol lunave positi sint, efficitur quid praemonstretur; ut exemplum afferam, sole vel luna libram ingressis iniquitas significatur et perniciēs eis frugibus, quae trutina pensantur, sin virginem, virginibus castis et feminis periculum imminet et agris sterilitas, alia. dein in utraque continetur καθολικὴ ἐπιτήρησις (quod praeterea in nulla inde a cap. 23—58 reperitur); in utraque denique observatio incipitur ab ariete, id quod Aegyptiaci moris est²⁴⁾. Labeoni igitur etiam capita 47—52 adsignanda sunt.

21) id censuerunt Müller. Etrusc. II p. 36, Merkel proleg. p. LXXVII.

22) namque et Festus p. 134 et Labeo ap. Macrobi. I 12 ex eodem fonte, Verrius Flaccus hauserunt.

23) credit ille l. s., Cornelium secundo p. Chr. saeculo vixisse, quod ab Augustino de civ. dei II 14 laudatus Labeo quidam, quem Cornelium esse probari nequit, Platonem semideis adnumerat.

24) cf. schol. Arat. v. 544. οἱ Αἰγύπτιοι εἰκότως ἀπὸ τοῦ κριοῦ ποιοῦνται τὴν ἀρχὴν, πάντα τὰ ζῷδια κατὰ ἀναλογίαν λαμβάνοντες τῶν μελῶν καὶ δὴ τὸν μὲν κριὸν

cap. 40 ἐν τῇ τῶν ὀνεί-

... luminis per ...

... Herizae de ... Fig.

... seminis nititur ...

... dropidum ...

... ceaduro ...

... kat ...

... lacuna ...

... accessu ...

... P... Bap...

... huius

... P... et Pli...

... est: neque pauca

... quae Apuleio tri-

... traeter ...

... p. 24 l. 12

... tempestatis

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

... ...

dein nisus est saepe Nigidianis his libris vel, si mavis, secutus est eosdem atque ille fontes Vergilius, qui haec tempestatum signa „in georgicis divino paene comprehendit ingenio“ (Vergilius de re milit. V 11); conferas enim quaeso argumentum fragmenti quod prius infra scripsi cum Vergil. georg. I 427:

„luna, revertentes quom primum colligit ignis,
si nigrum obscuro comprehendit aera cornu,
maximus agricolis pelagoque parabitur imber:
at si virgineum suffuderit orbe ruborem,
ventus erit; vento semper rubet aurea Phoebe.“²⁷⁾

pariter observationes Lydianae, quas conieci Nigidi esse, stabiliuntur consensu Vergili, qui georg. I 446:

.. „ubi sub lucem“ inquit, „densa inter nubila sese
divorsi rumpent radii ...

.. multa in tectis crepitans salit horrida grando.“

et ibid. 458:

„at si cum referetque diem condetque relatum,
lucidus orbis erit; frustra terreberet nimbis,
et claro silvas cernes aquilone moveri.“

denique aquilonem, qui a Lydo l. s. αἰθηρηγενέτης nuncupatur, eodem Homérico epitheto a Nigidio esse explicatum, Gellius II 22, 9 docet: „qui ab aestiva et solstitialis orientis meta venit, latine aquilo, βορέας graece dicitur, eumque propterea quidam dicunt ab Homero αἰθηρηγενέτην appellatum“; namque summam Favorini disputationis (II 22, 3—26), egregie eam cum Ampeli capite quinto consentientem, ex Nigidianis libris depromptam esse, vix dubitare licet²⁸⁾. duarum enim opinionum quae omnino inter Ro-

plena sint in ea cornicula, serenitatem. certe si rubet quasi aurum ventos ostendit. fit enim ventus ex aeris densitate, densitate obducta sol et luna nubescunt; item si cornua eius obtecta fuerint nebula, tempestas futura est. Isidor. ibid. et schol. German. p. 108: si pallidus sol in nigras nubes occidat, aquilonem ventum significat.

27) cf. Arat. 803:

πάντα δ' ἐρευθομένη δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους,
ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένη δοκέειν ὕετοιο.

28) quamvis in medio hanc quaestionem reliquerit Woelflin de L. Ampelii libro memoriali p. 28. cf. L. Mercklin d. citiermeth. d. Gell. p. 677.

Nigidius Figulus citatur cap. 45 ἐν τῇ τῶν ὀνειρών ἐπικέψει, in qua praedicat fulminis per somnium visi faustum omen; videtur igitur Hertzio (de Nigid. Fig. p. 35) iudice divinationem quae somniis nititur singulari libello exposuisse. dein in cap. 27—38 proponitur ἐφήμερος βροντοσκοπία τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον Φίγουλόν ἐκ τῶν Τάγητος καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν. tertium post ea, quae in priore lacuna codicis Cascolini interciderunt et nunc ex Laurentianis accesserunt, legitur τοιαῦτά τινα οἱ περὶ τὸν Ῥωμαῖον Βάρωνα, Νιγίδιον τε καὶ Ἀπουλήιον προύθηκαν²⁵). huius autem supplementi maximam partem ex Ptolemaeo et Plinio fluxisse, in adnotatione demonstratum est; neque pauca Campestri esse infra docebo; denique quae Apuleio tribuenda sint, supra dixi. restant igitur praeter paucissima quaedam Chaldaica astrologica (p. 18 v. 1—9 et p. 24 v. 12—p. 25 v. 19) solae observationes de signis tempestatis eae, quae leguntur p. 19 v. 16—p. 20 v. 7: πρόδηλόν ἐστιν, ὡς ὅταν ἀνίσχων (ὁ ἥλιος) ὥσπερ ὑπολανθάνει κτλ. usque ad verba λαμπροτέραν ποιῶν. quae a Nigidio profecta esse multis probari potest argumentis. primum hae observationes, quae solae ex omnibus eis ad quas referri potest Nigidi nomen supersunt, optime conveniunt cum eius libris de ventis (de quibus cf. Hertz de Nigid. p. 41, Breysig de Nigid. fragm. p. 43); in eis enim solis et lunae habitum ad praedictiones de ventis futuris adhibuit²⁶).

κεφαλὴν εἶναι φαειν, ἐν ἣ τὸ ἡγεμονικόν, ἐπειδὴ ὁ κριὸς τῶν προβάτων ἡγεμὼν καὶ πρόοδος ἐστιν, καὶ ὅτι ἐν τῷ κριῷ ὁ ἥλιος ἰσημερίαν ποιεῖται, ταῦρον δὲ τὸν αὐχένα ἄχρι τῶν ποδῶν, οἳ εἰσιν οἱ ἰχθύες. Vicellius (cap. 55) etiam ab ariete incipit, Nigidius a cancro, ceteri a capricorno. ceterum utramque disputationem non Etruscae disciplinae, sed Chaldaicae astrologiae prae se ferre naturam, non opus est ut moneam.

25) superfluum duco multis refutare, quae olim de hoc testimonio opinati sunt Hertz Nigid. p. 41, Merkel prol. fast. p. LXXXVII, cf. p. 319.

26) Isidor. de nat. rer. c. 38 et schol. Germanici p. 112: *Nigidius ait luna si summo in circulo maculas nigras habuerit in primis partibus mensis imbres fore; si in medio tunc cum*

dein nisus est saepe Nigidianis his libris vel, si mavis, secutus est eosdem atque ille fontes Vergilius, qui haec tempestatum signa „in georgicis divino paene comprehendit ingenio“ (Vergilius de re milit. V 11); conferas enim quaeso argumentum fragmenti quod prius infra scripsi cum Vergil. georg. I 427:

„luna, revertentes quom primum colligit ignis,
si nigrum obscuro comprehendit aera cornu,
maximus agricolis pelagoque parabitur imber:
at si virgineum suffuderit orbe ruborem,
ventus erit; vento semper rubet aurea Phoebe.“²⁷⁾

pariter observationes Lydianae, quas conieci Nigidi esse, stabiliuntur consensu Vergili, qui georg. I 446:

.. „ubi sub lucem“ inquit, „densa inter nubila sese
divorsi rumpent radii ...

.. multa in tectis crepitans salit horrida grando.“

et ibid. 458:

„at si cum referetque diem condetque relatum,
lucidus orbis erit; frustra terreberet nimbis,
et claro silvas cernes aquilone moveri.“

denique aquilonem, qui a Lydo l. s. αἰθρηγενέτης nuncupatur, eodem Homérico epitheto a Nigidio esse explicatum, Gellius II 22, 9 docet: „qui ab aestiva et solstitialis orientis meta venit, latine aquilo, βορέας graece dicitur, eumque propterea quidam dicunt ab Homero αἰθρηγενέτην appellatum“; namque summam Favorini disputationis (II 22, 3—26), egregie eam cum Ampeli capite quinto consentientem, ex Nigidianis libris depromptam esse, vix dubitare licet²⁸⁾. duarum enim opinionum quae omnino inter Ro-

plena sint in ea cornicula, serenitatem. certe si rubet quasi aurum ventos ostendit. fit enim ventus ex aeris densitate, densitate obducta sol et luna nubescunt; item si cornua eius obtectae fuerint nebula, tempestas futura est. Isidor. ibid. et schol. German. p. 108: si pallidus sol in nigras nubes occidat, aquilonem ventum significat.

27) cf. Arat. 803:

πάντα δ' ἐρευθομένη δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους,
ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένη δοκέειν ὑετοῖο.

28) quamvis in medio hanc quaestionem reliquerit Woelfflin de L. Ampelii libro memoriali p. 28. cf. L. Mercklin d. citiermeth. d. Gell. p. 677.

manos extiterunt cum auctorem unius, quam Seneca natur. quaest. V 16, 17, Vegetius de re milit. V 8, Suetonius ap. Isidor. de natur. rer. c. 37 amplexi sunt, Varronem esse constet (cf. Reifferscheid. Suetoni reliq. p. 428), alteram eamque simpliciore, quam Gellius l. s., Plinius II 47, Ampelius l. s. secuntur, profecto consentaneum est referri ad Nigidium, alterum iuxta Varronem doctrinae Romanae columnen. atque exposuit is singulari scripto sat amplo, quippe cuius quartus liber a Servio cod. Guelferb. in Georg. I 432 laudetur, de ventis ipsiusque huius scriptionis liber secundus a Gellio l. s. in fine capitis commemoratur. accedit denique, quod constat, Nigidium ab Ampelio persaepe adhibitum esse²⁹⁾. nullus igitur dubito, quin Nigidio verba supra significata vindicem.

Contra dubius haereo, quid Varroni adsignem. quod enim ei soli tribui possit, iam nihil superest. itaque necesse est, statuamus vel eius nomen ab alio auctore adscriptum fuisse vel ab ipso alterum usurpatum. atque mihi quidem haud absonum videtur, in illo quem modo tractavi loco etiam Varronis navales libros (sive ephemeridem navalem) in partes vocatos esse. nam his libris summo iure adscribi possunt Varronis meteorologicae quae hic illic traduntur animadversiones. cf. Vegetius de re milit. V 11 *quae* (signa tempestatum) *Varro in navalibus libris diligenter excoluit*. in eis autem saepe easdem quas Nigidius in libro de ventis notat significationes, velut ea quae Nigidius ap. schol. German. p. 112 (vid. adnot. 26) ponit, repetit Varro apud Plinium XVIII 349: „nascens luna si cornu superiore obatrato surget, pluvias decrescens dabit, si inferiore, ante plenilunium, si in media nigritia illa fuerit, sincerum diem³⁰⁾ plenilunio“³¹⁾; et ibid. 348: „si rutila (erit), ven-

29) cf. Woelfflin p. 24, Buecheler in nov. mus. Rhen. XIII p. 177 sq., Reifferscheid l. s. p. 445 et addend. p. XVIII.

30) *sincerum diem* scripsi pro *imbrem* in collato Nigidio l. s.

31) Nigidi testimonium mancum esse convincitur Varronis loco; tria enim debebant distincta esse: si luna summo in corniculo, si in imo, si in medio nigras haberet maculas; apud Isidorum et scholiastam Germanici me-

tos (significabit).“ potuit igitur hic quoque Varro laudari sive a Nigidio ipso, quod pro temporis ratione certe licuit, cum ephemeris navalis conscripta sit c. a. a. Chr. 77 (cf. Bergk in nov. mus. Rhenan. I p. 369), sive una cum Nigidio ab eo, ex quo hausit Lydus. ceterum nolo celare, posse etiam credi Varronis nomen appositum fuisse in Ptolemaei quibusdam locis si perpensitas, in eisdem libris saepe Arati opiniones redditas esse a Varrone³²⁾, Arato etiam Ptolemaei doctrinam de signis tempestatum esse superstructam (cf. Buhlei commentarium in Arati diosemeia).

Ex Plinio denique fere omnia ostenta deprompta sunt, quae Lydus ex historia Romana affert, plerumque ad verbum expressa neque unquam addito auctoris nomine; semel tantum (cap. 7) laudatur in enarranda re, quam ipse se vidisse narrat Plinius II 150: ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας ὁ Ῥωμαῖος Πλίνιος λίθον ἑωρακέναι φησὶν ἐν Βοκοντίῳ ἐξ οὐρανοῦ κατενηνεγμένον.

Praeterea *Campester* (*Campester* nimirum, non *Campestrius* nuncupandus est) a Lydo bis in partes vocatur p. 20 v. 7: ὁ δέ γε Ῥωμαῖος Καμπέτριος ταῖς Πτολεμαϊακαῖς ἀκολουθῶν παραδόσεσι³³⁾ et p. 30 v. 4 auctor longae de cometis disputationis, quae nunc plena ex codicibus Laurentianis edita est. hanc quoque disputationem

dium membrum intercidit, contra ultimum apud Servium georg. I 432: *Nigidius de ventis IIII, si summum corniculum maculas nigras habuerit, in primis partibus imbres ait fore, si in imo cornu, serenitatem.* videtur etiam in Isidori codice A (cf. Sueton. ed. Reifferscheid p. 235) vestigium harum turbarum superesse.

32) ut exemplum afferam, Isidor. de nat. rer. c. 38 et schol. Germanici p. 112. *Varro ait: si exoriens concavus videbitur ita ut in medio fulgeat et radios faciat partim ad austrum partim ad aquilonem tempestatem humidam et ventosam fore significant.* egregie conspirant cum Arato v. 828 sq.:

ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος εἰδόμενος περιτέλλῃ
οὐδ' ὁπότε ἀκτίνων αἱ μὲν νότον αἱ δὲ βορῆα
χιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνη·
ἀλλὰ που ἡ ὑετοῖο διέρχεται ἡ ἀνέμοιο.

33) ab eo repetendum esse credo totum locum inde a p. 20 v. 7 usque ad p. 21 v. 11.

omnia hausit ex unico eo fonte, ex quo tacito nomine deprompsit confusam et perversam neque a quoquam traditam narrationem, sed ut assolet pro suo stupore et ridicula vanitate cunctos quasi optime sibi cognitos enumerat. Capitonem autem quominus Ateium esse¹³⁾ concedatur, id obstat, quod eius temporis puri puti fuerunt iuris consulti, longe remoti a grammaticorum doctrina. Sinnium contra Capitonem¹⁴⁾ huc quam maxime quadrare, clamant fragmenta talia, qualia leguntur apud Fest. s. v. sinistrae aves p. 339 Müller. *a deorum sede cum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes. eo factum arbitror, ut sinistra meliora auspicia quam dextera esse existimentur*; ap. eund. s. v. monstrum p. 138 Müller. atque idem cum non minus publicas, quam sacras antiquitates Romanorum perscrutatus sit (cf. Hertz *Sinnius Capito* p. 25), admodum probabiliter creditur, eum esse laudatum in loco supra scripto. quod autem Capito ἱερεὺς a Lydo (cap. 2) appellatur, id tanti facio. ceterum Capitonis nomen et auctoritatem nulli dissertationi vel mentioni in toto libro Lydus adscripsit. quodsi id mire quem habet, quia reliqui omnes l. s. laudati scriptores identidem fontes proponuntur, poterit conicere, unicum illam disputationem, quae certo auctori nec nomine addito adsignatur nec aliunde adscita ratiocinatione cuiquam adsignari potest, dico eam, quae cap. 17—20 continetur, Capitoni esse tribuendam. res tamen me iudice nimis in lubrico posita est. Fontei Romani esse dicitur tonitruale¹⁵⁾

nas, manifesti erroris convictus est Lydus, Caesar enim in Catilin. 51, 38 arma atque tela militaria a Samnitibus sumpta esse dicit. cf. Ioan. Frid. Schultze, quaestion. Lydian. partic. prior. dissert. inaug. 1862 Gryph. p. 37.

13) id censuerunt C. B. Hase, Müller *Etrusc.* II p. 37 adn. 70, Hertz, de Nigid. Fig. p. 32, Dirksen frgm. iur. cons. rom. p. 90, Osann ad Pomponium p. 54, Huschke *Iurisprud. anteiusti.* p. 44 sq. et dubitanter I. F. Schultze i. s. p. 39.

14) de quo cogitaverunt O. Iahn in act. societ. Saxon. II p. 284 adn. et Linker *Sallust. prooem.* p. 79.

15) cur Müller *Etrusc.* II p. 175 n. 74 dixerit, hoc to-

capitulum 39—41 (ἐκ τῶν Φωντηίου τοῦ Ῥωμαίου καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν). idem laudatur a Lydo de mens. III 2 (Φροντήιος) in libro περὶ ἀγαλμάτων; ibid. 52 (Φρωντήιος), de magistr. III 42 (Φωντήιος); recte enim ubique Bekker eiusdem Fonteii nomen videtur reposuisse¹⁶). praeter Lydum nemo eum cognitum habet; de eius aetate tamen acute ita argumentatur I. F. Schultze quaestion. Lydian. part. pr. p. 38: „ea quae de magistr. III 42 de oraculo versibus concepto ad Romulum dato narrat faciunt, ut non nimiam dignitatem auctori tribuamus. haec narratio mihi quidem imperatorum romanorum aetatem videtur redolere, ut e contrario (de magistr. prooem.) Fonteium ex Varronis libris hausisse suspicer; nam quae apud Lydum de mens. III 2 de Iano temporum praeside et duodecim altaribus ei consecratis exponit, ea etiam apud Varronem lib. V rer. div. legebantur (cf. Macrob. sat. I 9).“

Apuleius etiam in capite 54 commemoratur his verbis: Βικέλλιος ὁ Ῥωμαῖος ἐκ τῶν Τάγητος κτίχων, περὶ οὗ καὶ Ἀπουλήιος ὕστερον πλατεῖ καὶ ἐλευθέρου ποδὸς ἀφηγήσατο λόγῳ, i. e. cum ad Etruscos eorumque libros Tageticos omnem divinationem Lydus referat, scripsisse dicitur Apuleius de disciplina augurali vel omnino de arte divinandi. ad eum et Varronem Nigidiumque disputatio refertur, quae, hausta hactenus per lacunam codicis Caseolini, nunc ex codicibus Laurentianis addita est. eius maxima pars Ptolemaei et Plini est, ut suo semper loco monitum est; Apulei enumerationem cometarum diversorum generum (p. 25 v. 19 — p. 27 v. 2) esse eo efficitur, quod eandem κατὰ τὸν Ῥωμαῖον Ἀπουλήιον Lydus de mensib. III cap. 73 tradit diversamque eam ab Aristotelis opinione. denique ter laudatur in narrandis ostentis quae Romanis acciderunt cap. 4 (Ἀπουλήιος περὶ τῶν τοιούτων, i. e. de ostentis, γράφων) de tribus solibus

nitruale plerumque consentire cum interpretatione primi post Siri ortum tonitrus quae in Geopon. Gr. I c. 10 legitur, me fugit; consensus enim nullus est.

16) debuit tamen non Φωντήιος, sed Φοντήιος scribere, cf. Schmitz in nov. mus. Rhen. XI p. 299.

Claudio Caesare simul visis totidemque Iunis Domitio et Fannio consulibus, cap. 7 de lapide ad Abydum Cyzicumque caelo delapso, cap. 44 (ὁ μέγας Ἀπουλήιος) de Marcia gravida fulmine icta¹⁷⁾. quae omnia tam ad ingenium philosophi Madaurensis magicarum artium peritissimi (Augustin. ep. 138) sunt facta, ut dubitare nequeas ab eo ipso omnia esse profecta¹⁸⁾.

Vicellius Romanus homo est prorsus ignotus, confusus olim male cum Nigidio Figulo¹⁹⁾. eius ῥήματιν αὐτοῖς, ut ait Lydus, translata dissertatio extat in cap. 54—58, in qua fuse exponit, in quas regiones terrae motuum significationes valeant secundum solis posituram in singulis zodiaci signis. in hac distributione cum anxie Ptolemaei auctoritatem sequatur (fuit autem magna astrologorum in ea re dissensio), post Ptolemaeum vixerit necesse est, siquidem revera huius scripti auctor est, Vicellius. ab eo etiam tonitruale in cap. 23—26 sine auctore propositum et perperam in Palatino codice Fonteio tributum ut repetas, cogeris eo, quod cum ceteris in rebus Vicellio simillimum tum eidem zonarum distributioni superstructum est.

Etiam Labeonem multi fuerunt, qui Antistium esse opinarentur, vel eo seducti quod cum Capitone, quem Ateium esse sibi persuaserint, consociatus est²⁰⁾. verum cum Cornelius Labeo Λαβεῶνος nomine laudatus a Lydo de mensibus III 1 et 20 usurpatus sit (Cornelii enim Labeonis fasti haud dubie ibi intellegendi sunt, cf. Merkel proleg. Ovid. p. LXXVI), hic quoque Labeonem Cornelium

17) quae accuratius et ornatius hic Apuleius narrat, brevem eorum mentionem etiam Plinius II 99. 100; 150; 137 facit.

18) cf. Müller. Etrusc. II p. 38 et potissimum O. Iahn. in act. societ. Lips. 1850. II p. 284—286, qui his quoque locis nisus Apuleium ponit in numero eorum Romanorum, qui de toto orbe doctrinae scripserunt.

19) a Creuzero symbolic. vol. II p. 927 adn. 132 et Schneidero ind. ad script. rei rustic. p. 358.

20) C. B. Hase, Hertz de Nigid. p. 32, Huschke l. s. p. 43, C. F. Schultze l. s. p. 39.

esse, per se probabile est²¹⁾; iuris consulto certe hic nihil est negoti. de Corneli aetate nihil accurati dici potest. Merkeli enim²²⁾ et Muelleri²³⁾ suspitiones sunt parum stabiles. ego ne Cornelium quidem a Lydo laudari pro certo affirmaverim; eundem tamen Labeonem affert nebulo Fulgentius expos. serm. ant. s. v. manales p. 769 Staver.: *Labeo qui disciplinas Etruscas Tagetis et Bacchetidis XV voluminibus explicavit.* ad Labeonem a Lydo refertur cap. 42, in quo disquiritur, quidnam portendatur lunae positione ea, quam tempore solstiti aestivi occupat. cui disquisitioni mire ita inscribitur: καθολικὴ ἐπιτήρησις πρὸς τελετήν περὶ κεραυνῶν καὶ ἄλλων καταστημάτων ἐκ τῶν Λαβεῶνος καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν ἀπὸ τῆς θερυνῆς τροπῆς. vides enim partem tantum huius tituli cum argumento disputationis congruere; reliqua autem pars optime quadrat in eam, quae praemissis generalibus quibusdam animadversionibus statim subsequitur, dissertationem de fulminibus sine nomine auctoris exhibitam (cap. 47—52), in utraque autem eadem tenetur ratio, qua ex natura signi zodiacalis, in quo sol lunave positi sint, efficitur quid praemonstretur; ut exemplum afferam, sole vel luna libram ingressis iniquitas significatur et perniciēs eis frugibus, quae trutina pensantur, sin virginem, virginibus castis et feminis periculum imminet et agris sterilitas, alia. dein in utraque continetur καθολικὴ ἐπιτήρησις (quod praeterea in nulla inde a cap. 23—58 reperitur); in utraque denique observatio incipitur ab ariete, id quod Aegyptiaci moris est²⁴⁾. Labeoni igitur etiam capita 47—52 adsignanda sunt.

21) id censuerunt Müller. Etrusc. II p. 36, Merkel proleg. p. LXXVII.

22) namque et Festus p. 134 et Labeo ap. Macrobian. I 12 ex eodem fonte, Verrius Flaccus hauserunt.

23) credit ille l. s., Cornelium secundo p. Chr. saeculo vixisse, quod ab Augustino de civ. dei II 14 laudatus Labeo quidam, quem Cornelium esse probari nequit, Platonem semideis adnumerat.

24) cf. schol. Arat. v. 544. οἱ Αἰγύπτιοι εἰκότως ἀπὸ τοῦ κριοῦ ποιοῦνται τὴν ἀρχὴν, πάντα τὰ ζῷδια κατὰ ἀναλογίαν λαμβάνοντες τῶν μελῶν καὶ δὴ τὸν μὲν κριὸν

Nigidius Figulus citatur cap. 45 ἐν τῇ τῶν ὀνειρων ἐπισκέψει, in qua praedicat fulminis per somnium visi faustum omen; videtur igitur Hertzio (de Nigid. Fig. p. 35) iudice divinationem quae somniis nititur singulari libello exposuisse. dein in cap. 27—38 proponitur ἐφήμερος βροντοσκοπία τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον Φίγουλόν ἐκ τῶν Τάγητος καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν. tertium post ea, quae in priore lacuna codicis Caseolini interciderunt et nunc ex Laurentianis accesserunt, legitur τοιαῦτά τινα οἱ περὶ τὸν Ῥωμαῖον Βάρωνα, Νιγίδιον τε καὶ Ἀπουλήιον προύθηκάν²⁵). huius autem supplementi maximam partem ex Ptolemaeo et Plinio fluxisse, in adnotatione demonstratum est; neque pauca Campestri esse infra docebo; denique quae Apuleio tribuenda sint, supra dixi. restant igitur praeter paucissima quaedam Chaldaica astrologica (p. 18 v. 1—9 et p. 24 v. 12—p. 25 v. 19) solae observationes de signis tempestatis eae, quae leguntur p. 19 v. 16—p. 20 v. 7: πρόδηλόν ἐστιν, ὡς ὅταν ἀνίσχων (ὁ ἥλιος) ὥσπερ ὑπολανθάνει κτλ. usque ad verba λαμπροτέραν ποιῶν. quae a Nigidio profecta esse multis probari potest argumentis. primum hae observationes, quae solae ex omnibus eis ad quas referri potest Nigidi nomen supersunt, optime conveniunt cum eius libris de ventis (de quibus cf. Hertz de Nigid. p. 41, Breysig de Nigid. fragm. p. 43); in eis enim solis et lunae habitum ad praedictiones de ventis futuris adhibuit²⁶).

κεφαλὴν εἶναί φασιν, ἐν ἣ τὸ ἡγεμονικόν, ἐπειδὴ ὁ κριὸς τῶν προβάτων ἡγεμὼν καὶ πρόοδος ἐστιν, καὶ ὅτι ἐν τῷ κριῷ ὁ ἥλιος ἰσημερίαν ποιεῖται, ταῦρον δὲ τὸν αὐχένα ἄχρι τῶν ποδῶν, οἳ εἰσιν οἱ ἰχθύες. Vicellius (cap. 55) etiam ab ariete incipit, Nigidius a cancro, ceteri a capricorno. ceterum utramque disputationem non Etruscae disciplinae, sed Chaldaicae astrologiae prae se ferre naturam, non opus est ut moneam.

25) superfluum duco multis refutare, quae olim de hoc testimonio opinati sunt Hertz Nigid. p. 41, Merkel prol. fast. p. LXXXVII, cf. p. 319.

26) Isidor. de nat. rer. c. 38 et schol. Germanici p. 112: *Nigidius ait luna si summo in circulo maculas nigras habuerit in primis partibus mensis imbres fore; si in medio tunc cum*

dein nisus est saepe Nigidianis his libris vel, si mavis, secutus est eosdem atque ille fontes Vergilius, qui haec tempestatum signa „in georgicis divino paene comprehendit ingenio“ (Vergilius de re milit. V 11); conferas enim quaeso argumentum fragmenti quod prius infra scripsi cum Vergil. georg. I 427:

„luna, revertentes quom primum colligit ignis,
si nigrum obscuro comprehendit aera cornu,
maximus agricolis pelagoque parabitur imber:
at si virgineum suffuderit orbe ruborem,
ventus erit; vento semper rubet aurea Phoebe.“²⁷⁾

pariter observationes Lydianae, quas conieci Nigidi esse, stabiliuntur consensu Vergili, qui georg. I 446:

.. „ubi sub lucem“ inquit, „densa inter nubila sese
divorsi rumpent radii ...

.. multa in tectis crepitans salit horrida grando.“

et ibid. 458:

„at si cum referetque diem condetque relatum,
lucidus orbis erit; frustra terreberet nimbis,
et claro silvas cernes aquilone moveri.“

denique aquilonem, qui a Lydo l. s. αἰθρηγενέτης nuncupatur, eodem Homérico epitheto a Nigidio esse explicatum, Gellius II 22, 9 docet: „qui ab aestiva et solstitialis orientis meta venit, latine aquilo, βορέας graece dicitur, eumque propterea quidam dicunt ab Homero αἰθρηγενέτην appellatum“; namque summam Favorini disputationis (II 22, 3—26), egregie eam cum Ampeli capite quinto consentientem, ex Nigidianis libris depromptam esse, vix dubitare licet²⁸⁾. duarum enim opinionum quae omnino inter Ro-

plena sint in ea cornicula, serenitatem. certe si rubet quasi aurum ventos ostendit. fit enim ventus ex aeris densitate, densitate obducta sol et luna nubescunt; item si cornua eius obtectae fuerint nebula, tempestas futura est. Isidor. ibid. et schol. German. p. 108: si pallidus sol in nigras nubes occidat, aquilonem ventum significat.

27) cf. Arat. 803:

πάντα δ' ἐρευθομένη δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους,
ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένη δοκέειν ὑετοῖο.

28) quamvis in medio hanc quaestionem reliquerit Woelfflin de L. Ampelii libro memoriali p. 28. cf. L. Mercklin d. citiermeth. d. Gell. p. 677.

manos extiterunt cum auctorem unius, quam Seneca natur. quaest. V 16, 17, Vegetius de re milit. V 8, Suetonius ap. Isidor. de natur. rer. c. 37 amplexi sunt, Varronem esse constet (cf. Reifferscheid. Suetoni reliq. p. 428), alteram eamque simpliciore, quam Gellius l. s., Plinius II 47, Ampelius l. s. secuntur, profecto consentaneum est referri ad Nigidium, alterum iuxta Varronem doctrinae Romanae columen. atque exposuit is singulari scripto sat amplo, quippe cuius quartus liber a Servio cod. Guelferb. in Georg. I 432 laudetur, de ventis ipsiusque huius scriptionis liber secundus a Gellio l. s. in fine capitis commemoratur. accedit denique, quod constat, Nigidium ab Ampelio persaepe adhibitum esse²⁹). nullus igitur dubito, quin Nigidio verba supra significata vindicem.

Contra dubius haereo, quid Varroni adsignem. quod enim ei soli tribui possit, iam nihil superest. itaque necesse est, statuamus vel eius nomen ab alio auctore adscriptum fuisse vel ab ipso alterum usurpatum. atque mihi quidem haud absonum videtur, in illo quem modo tractavi loco etiam Varronis navales libros (sive ephemeridem navalem) in partes vocatos esse. nam his libris summo iure adscribi possunt Varronis meteorologicae quae hic illic traduntur animadversiones. cf. Vegetius de re milit. V 11 *quae* (signa tempestatum) *Varro in navalibus libris diligenter excoluit*. in eis autem saepe easdem quas Nigidius in libro de ventis notat significationes, velut ea quae Nigidius ap. schol. German. p. 112 (vid. adnot. 26) ponit, repetit Varro apud Plinium XVIII 349: „nascens luna si cornu superiore obatrato surget, pluvias decrescens dabit, si inferiore, ante plenilunium, si in media nigritia illa fuerit, sincerum diem³⁰) plenilunio“³¹); et ibid. 348: „si rutila (erit), ven-

29) cf. Woelfflin p. 24, Buecheler in nov. mus. Rhen. XIII p. 177 sq., Reifferscheid l. s. p. 445 et addend. p. XVIII.

30) *sincerum diem* scripsi pro *imbrem* in collato Nigidio l. s.

31) Nigidi testimonium mancum esse convincitur Varronis loco; tria enim debebant distincta esse: si luna summo in corniculo, si in imo, si in medio nigras haberet maculas; apud Isidorum et scholiastam Germanici me-

tos (significabit).“ potuit igitur hic quoque Varro laudari sive a Nigidio ipso, quod pro temporis ratione certe licuit, cum ephemeris navalis conscripta sit c. a. a. Chr. 77 (cf. Bergk in nov. mus. Rhenan. I p. 369), sive una cum Nigidio ab eo, ex quo hausit Lydus. ceterum nolo celare, posse etiam credi Varronis nomen appositum fuisse in Ptolemaei quibusdam locis si perpensitas, in eisdem libris saepe Arati opiniones redditas esse a Varrone³²), Arato etiam Ptolemaei doctrinam de signis tempestatum esse superstructam (cf. Buhlei commentarium in Arati diosemeia).

Ex Plinio denique fere omnia ostenta deprompta sunt, quae Lydus ex historia Romana affert, plerumque ad verbum expressa neque unquam addito auctoris nomine; semel tantum (cap. 7) laudatur in enarranda re, quam ipse se vidisse narrat Plinius II 150: ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας ὁ Ῥωμαῖος Πλίνιος λίθον ἑωρακέναι φησὶν ἐν Βοκοντίῳ ἐξ οὐρανοῦ κατενηνεγμένον.

Praeterea *Campester* (*Campester* nimirum, non *Campestrius* nuncupandus est) a Lydo bis in partes vocatur p. 20 v. 7: ὁ δέ γε Ῥωμαῖος Καμπέτριος ταῖς Πτολεμαϊακαῖς ἀκολουθῶν παραδόσεσι³³) et p. 30 v. 4 auctor longae de cometis disputationis, quae nunc plena ex codicibus Laurentianis edita est. hanc quoque disputationem

dium membrum intercidit, contra ultimum apud Servium georg. I 432: *Nigidius de ventis IIII, si summum corniculum maculas nigras habuerit, in primis partibus imbres ait fore, si in imo cornu, serenitatem.* videtur etiam in Isidori codice A (cf. Sueton. ed. Reifferscheid p. 235) vestigium harum turbarum superesse.

32) ut exemplum afferam, Isidor. de nat. rer. c. 38 et schol. Germanici p. 112. *Varro ait: si exoriens concavus videbitur ita ut in medio fulgeat et radios faciat partim ad austrum partim ad aquilonem tempestatem humidam et ventosam fore significant.* egregie conspirant cum Arato v. 828 sq.:

ἀλλ' οὐχ ὅπποτε κοῖλος εἰδόμενος περιτέλλῃ
οὐδ' ὅππ' ἀκτίνων αἱ μὲν νότον αἱ δὲ βορῆα
κυζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνη·
ἀλλὰ που ἡ ὑετοῖο διέρχεται ἡ ἀνέμοιο.

33) ab eo repetendum esse credo totum locum inde a p. 20 v. 7 usque ad p. 21 v. 11.

ex Petosiriacis copiis derivatam esse arguitur per Servium, qui in Aen. X 273 (quem locum in epimetro de cometis annexui) eadem fere proponit et in fine addit: „plena vel pleniores differentias vel in Campestro vel in Petosiri si quem delectaverit quaerat“³⁴). etiam apud Fulgentium alleg. Vergil. p. 742 Staver. Campester in catabolicis infernalibusque cecinit. aetas eius ignoratur neque est cur cum Muellero Etrusc. II p. 38 eum aequalem Apulei esse putes.

Quis postremo fuerit Fulvius defensor divinationis astrologicae in cap. 16 (Φούλβιος ἐκ τῶν τοῦ Νουμᾶ ἱστορήσας), prorsus nescitur; opinati quidem sunt Merkel proleg. Ovid. fast. p. LXXV alii, esse Fulvium illum Nobiliorem qui teste Charisio I p. 112 Putsch. fastos scripsit i. e. calendarium composuit non dissimile Verri Flacci Praenestino³⁵); sed me iudice audacius quam verius.

Iam vero quaeritur, num ratio et natura Etruscae et Romanae disciplinae sacrae in libro Lydiano recte possit perspicui, num vera illius divinationis imago sit proposita. incorruptae quidem colorem antiquitatis in eo desiderari nemo inventus est qui negaret. atque primo obtutu vides, imperatorem Caesarem eiusque aulam saepe commemorari, controversias dogmaticas tangi, vel ieiunium Christianorum respici³⁶), fere unicam gentem cuius irruptio semper immineat Persas esse, qui tempore Iustiniano regni Byzantini fuerint hostes perniciosi³⁷), tantum non omnia moribus illius aevi adaptata esse, cui malo ita mederi studet C. B. Hase ut sumat, fortasse Lydum e libris haruspicinis ritualibusque selegisse ea potissimum, quae ad sua quoque tempora regionesque sibi propinquas accommodari quodam-

34) ex eodem fonte apparet hausisse anonymum, cuius dissertationem in epimetro de cometis tertio loco posui.

35) cf. Mommsen *roemische Chronologie* p. 41 n. 51 edit. alt.

36) cf. Hase praefat. p. XVII, Hertz Nigid. p. 33 not. 3; de ieiunio cf. p. 72 v. 3, de controversiis dogmaticis p. 84 v. 13.

37) eorum scilicet irruptione statim post cometae apparitionem facta Lydus ipse, qui eo usque temporis divinationem astrologicam anile et ineptum esse inventum crediderat, sibi persuasit, eam verissimam ac paene divinam esse artem, cf. prooem.

modo posse existimaret; praetermisisset autem consulto vetera illa spectantia vel ad gentes Italiae Aeque Latinos Samnites Picentes Tuscos, vel ad administrationem rei publicae de comitiis auspiciis edicendis obeundis dimittendis vel ad loca augurata Latii agrique Romani, Albanum montem, lucum Maricae, armilustrum, aedes urbanas, quae omnia Graecis hominibus saeculi sexti rerum Italicarum incredibiliter rudibus fastidia ac monstra deberent videri, interdum quoque res priscas vocabulis novis suoque tempore usitatis obscurasse; denique illo tempore impium reputatum fuisse proferre in lucem, quae ex pontificum libris eruta essent de auspiciis clivis, sacris novendialibus, lectisterniis faciundis, supplicationibus circa templa fana pulvinaria decernendis; quamobrem haud sine gravi causa non nisi pauca³⁸⁾ eaque obscura antiquae persuasionis vestigia in excerptis suis reliquisse Lydum³⁹⁾. ipse autem Hasius in conficienda interpretatione Latina coniectura sagaciter saepe et feliciter assequi conatus est eam sententiam, quae olim fuerit sed a Lydo inscite perversa⁴⁰⁾. Hasius igitur quamquam concedit a Lydo multa novata esse et mutata, tamen cum cetera scripta manasse credit ex optimo fonte tum fulgurum interpretationes cap. 47—52 si pauca excerptis sumptas esse ex libro vetere pontificio rituali fulgurali (p. XX). O. Müller Etrusc. II p. 42 opinatur, scripta Romanorum Labeonis Nigidi aliorum de disciplina Etrusca a haruspibus recentioribus temporibus sola esse usurpata, pedetemptim corrupta et perversa inmixtis superstitionibus Chaldaicis et Aegyptiacis doctrinaque Graeca meteorologica; neque aliter Hertzius indicat, qui omnia quae de Etrusca disciplina tradat Lydus genuino alicui fundamento esse passim superstructa dicit (p. 32) atque Nigidi Figuli tonitruale foede interpolatum, tamen Nigidi esse putat (p. 33). contra ego censeo. nihil enim genuini, nihil Etruscae vel Romanae disciplinae auguralis et ritualis inesse Lydi libris, sub-

38) reliquisse tamen p. 46 B de populi victi caeremoniis ad Romanos transferendis bene monet Hase.

39) Hase praefat. p. XVIII sq.

40) cf. praefat. p. XVI.

diticium Nigidi tonitruale esse, contendo et certissimis argumentis evincam. unum quod video afferri potest vestigium Etruscorum disciplinae, tangi in cap. 47 doctrinam a Tuscis de fulmine regali prolatam⁴¹); quod quam nullius momenti sit, docetur eo, quod vel in codice Theodosiano XVI 10, 1 decretum est: „si quid de palatio nostro aut ceteris operibus publicis degustatum fulgore esse constiterit retento more veteris observantiae quid portendat ab haruspicibus requiratur.“ tritum igitur hoc fuit ut quod maxime, ceterum omnia divinationis genera quae in Lydiano libro exercentur non Etrusca sunt, sed Chaldaica, Aegyptiaca, Graeca. Campestrum ex Petosiri, Vicellium ex Ptolemaeo pendere totum, Labeonem prorsus Chaldaicae et Aegyptiacae astrologiae se addixisse iam supra demonstravi. dein ab Etruscis alienum fuit ex solo tonitru vaticinari, quod rectissime iam Müller Etrusc. II p. 175 affirmavit. quam sententiam ut refutaret, unicum testimonium Hertzius Nigid. p. 33 potuit afferre Ciceronis de divin. I 33, 72; atque id nunc manibus eius detortum est editione a Christio ad optimos codices redacta. ibi enim cum olim volgo legeretur *et tonitruales libri*, nunc scriptum est *et rituales libri* secundum optimos libros⁴²) recteque editor amicus animadvertit, rituales libros cum Festo auctore de urbibus condendis, de aedibus sacrandis deque aliis id genus rebus agerent, multa ex disciplina haruspicina petita continere potuisse. neque unquam Etrusci frequentaverunt totum id genus divinationis, quod nititur observando signo zodiacali, quod sol vel luna occupet, quale fere per totum librum usurpatum est. in capitibus 17—20 praeterea origo proditur re parva sed manifesta, quod vigiliae numerantur non quattuor Romanae (cf. Censorin. 23, 9) sed tres Graecae

41) cf. Müller Etrusc. II p. 164.

42) *et rituales* legitur in Vossiano A, Vindobonensi man. sec. *et trituales* in Vossiano B, Heinsiano, Vindobonensi man. prim. (? , Christ scribit V²), in deterioribus nonnullis *et tonitruales*; *tonitruales* igitur librarius ex *trituales* correxit, ut sibi visus est, seductus antecedentibus libris fulguralibus.

(cf. Pollux I 70). ceterum facile a me impetro ut credam, Lydum ipsum finxisse, haec scripta Etruscam disciplinam repraesentare neque ullum eorum auctorem unquam Etruscam speciem prae se ferre voluisse; miro enim Etruscorum amore captus est Lydus, fere omnia ab eis repetit; credidit scilicet Etruscos eosdem atque Tyrrhenos i. e. Lydos fuisse, itaque proavos ipsius. concedo igitur, credi posse Nigidium quoque non Etruscam sed Chaldaicam doctrinam proponere voluisse⁴³); nihilo setius certum est, totum tonitruale, quod Nigidi fertur, esse suppositum. exordium capit hoc tonitruale a mense Iunio, non quod eo tempore tonare incipit, ut voluit Burinius⁴⁴), sed quod Iunio sol cancrum ingreditur, atque a cancro, quod lunae domicilium sit, incipere decet in observatione lunari, ut ipse auctor ait, καλῶς ἂν τις ἄρα καὶ τὸν σελήνης οἶκον ἐπιλέξαιτο, ὥστε ἀπὸ τοῦ καρκίνου καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐφήμερον ἀπὸ τῆς σεληνιακῆς νομηνίας κατὰ τοὺς σεληνιακοὺς μῆνας ληψόμεθα τῶν βροντῶν ἐπίσκεψιν. de domiciliis zodiaci doctrinam, quae imperatorum aetate immane quantum propagata est, iam Nigidi aetate Romae receptam esse, non modo ignoratur sed veri est dissimillimum. alterum accedit multo gravius. observatio instituitur secundum menses synodicos, cuius semper triginta dies enumerantur, quamvis revera 29 dies et fere 13 horas contineant. atque hi menses synodici triginta dierum semper exaequantur ita mensibus anni civilis⁴⁵), ut novus mensis

43) Chaldaiceae astrologiae operam dedisse Hertzius Nigid. p. 28 sq. certis argumentis evicit.

44) acad. des inscript. et belles lettres 1764 p. 197: „apparemment parceque c'est vers ce temps de l'année, que le tonnerre commence a se faire entendre“ quod ei credit Hertz p. 33; sed res ipsa falsissima est, cum in Italia Graeciave mensibus aestivis Iunio Iulio Augusto rarissime tonet, contra frequentissime vere et autumnis.

45) nolo urgere nomina Iuli et Augusti nondum Nigidi aetate (qui mortuus est a. 45 a. Chr.) extitisse; talia enim facillime postea poterant mutari. neque necesse est, immo vix licet, in libro Nigidiano de anno Iuliano cogitare. fac igitur ponas veterem annum Romanum 378, 377, 355 dierum. quousque te vertis eadem te manent ineptiae.

semper initium capiat a novilunio; quem computum non recentiore interpolatione tonitruali obtrusum esse eo arguitur, quod primo Martio annus novus⁴⁶⁾ positus est (cf. p. 77 v. 24: εἰ βροντήσῃ, ἅπαν τὸ ἔτος ἀψιμαχίαι καὶ διχόνοιαι ἔσονται). quae omnia tam sunt ridicula tam supra modum inepta, ut ea Nigidio astronomiae peritissimo attribuere vesani sit. potuit talia conscribillare profecto nemo nisi homo, qui prorsus deditus altae astrologicae sapientiae astronomiae ne prima quidem elementa extremis digitis attigit⁴⁷⁾.

Ne multa, omnia quae in Lydo extant scripta composita sunt aetate, in qua Romae omnium gentium superstitiones absurdissimae inter se confusae sunt et pavor stuporque animi lubentissime maxime miris artibus delectatus est, tertio quartove p. Chr. saeculo. huic igitur aetati adscribas Vicellium, Campestrum, Fonteium. Latine quidem scriptae erant illae disputationes sed versae minime a Lydo, homine Latini sermonis misere gnaro⁴⁸⁾, contra excerptae mutatae accomodatae ad ipsius temporis mores, religionem, statum publicum,

Nihil ergo valent omnes quae in Lydo reperiuntur disputationes astrologicae ad illustrandas Romanorum Etruscorumve antiquitates sacras; habent tamen aliquid momenti, si Byzantinorum spectas tempora, quod primitiae sunt studiorum in eis mirum in modum excultorum et propagatorum. Nam per tota Byzantinorum saecula superstitiosa summis in delitiis tales disquisitiones astrologicas habuerunt cum alias tum βροντολόγια et σεισμολόγια, ita ut ne imperatores quidem aspernarentur, talia componere, velut imperatoris Heraclii in codice Regio 2267 extat tonitruale, βροντολόγιον τῶν ἱβ' ζωδίων συνταχθὲν ὑπὸ

46) is vel imperatorum aetate in usu fuit, cf. Ideler chronol. II p. 56 et Mommsen chronol. Roman. p. 107.

47) ceterum Hertz p. 32 recte monuit legem observationis soli Romae destinatae violatam esse ad d. 30 mens. August. et ad d. 10 Septemb.

48) cf. I. F. Schultze quaest. Lydian. § 2 *quam peritus linguae Latinae Lydus fuerit* p. 6 sq.

Ἡρακλείου βασιλέως ἐκ τῆς ἀστρώας κινήσεως (cf. Du Cange in append. ad glossar. Graec. p. 44). coniuncta quidem erant haec studia pariter atque in Lydi libro cum disquisitionibus de causis physicis tonitrus, terrae motus, de signis tempestatum, meteorologicis et prognosticis cuiusque generis. neque eas dedignati sunt imperatores. nam Constantinus Porphyrogennetus in append. ad libr. I de caeremon. p. 467 inter libros qui ipsi vel in castris prae manibus fuerint enumerat: βιβλίον τὸ περιέχον περὶ εὐδίας καὶ χειμῶνος καὶ ζαλῆς ὑετοῦ τε καὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν καὶ ἀνέμων ἐπιφορᾶς, πρὸς τούτοις βροντολόγιον καὶ σεισμολόγιον καὶ ἕτερα ὅσα παρατηροῦνται οἱ πλευστικοί· ἰστέον δὲ ὅτι τοιοῦτον βιβλίον ἐφιλοπονήθη καὶ ἐκ πολλῶν βιβλίων ἡρανίσθη παρ' ἐμοῦ Κωνσταντίνου ... βασιλέως.⁴⁹⁾ et quo usque processerit vesana in istis vaticiniis collocata fiducia Nicetas Choniates tibi narrabit, qui in Manuel. Commen. VII 5 p. 233 ed. Genev. 1593 haec refert: λέγεται ὡς τοῦ δόγματος τούτου (de oblatione incarnati dei) ὑποκινουμένου

49) quam late patuerint haec studia quaevis Graecis codicibus paullo instructior bibliotheca demonstrat: tam ingens est silva Byzantinorum disputationum „de ostentis“; non minus ἐρμηνεία τοῦ βροντολογίου καὶ τοῦ σεισμολογίου, ἐρμηνεία τοῦ σεισμολογίου τῶν δώδεκα ζωδίων, βροντολόγιον τῶν ἱβ μηνῶν alia reperiuntur, quam παρασημειώσεις προγνωστικαὶ περὶ τῆς μελλούσης τοῦ ἀέρος καταστάσεως similia, in quibus omnes veterum observationes meteorologicae non solum quae apud Aratum, Theophrastum, Plinium leguntur, sed aliae permultae ineditae coacervatae sunt. quid quod etiam in Britanniam haec studia utriusque generis transmigraverunt? inter scripta Bedae Venerabilis legitur etiam *libellus de tonitruis ad Herenfridum* (vol. VI p. 343 sq. ed. Giles), translatus, ut scriptor ipse ait in praefatione, ex sermone Graeco in Latinum, neque minus eius feruntur *pronostica temporum et de praecognitione copiae aut paupertatis futurae* (edit. Basil. 1563 vol. I p. 462 sq.). falso tamen has disputationes ex Lydo manasse dicit Hase comment. p. XV sq., fere nullus enim est consensus. ceterum unum ex his seismologiis ineditis in epimetro secundo de terrae motibus adnexui.

καὶ εἰς κοινὴν ἐπικρινομένου προτεθῆναι βάσανον, ἐξώρως ἐκραγῆναι βροντὴν ἐξαισίαν, ὑφ' ἧς καὶ περικτυπηθῆναι τὰς ἀκοᾶς τὸ συνὸν ἅπαν τῷ βασιλεῖ κατὰ Πελαγονίαν διατρίβοντι τότε, ὡς ἀπὸ τοῦ κτύπου πολλοὺς εἰς γῆν καταπίπτειν. καὶ τινὰ τῶν τροφίμων, Ἡλίαν τοῦνομα, τὴν τύχην ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς, τοῦ στρατοῦ φύλακα, βίβλον ἀναπτύξαντα περὶ βροντῶν καὶ σεισμῶν διεξιούσαν καὶ τὰ περὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον καθ' ὃν ἐβρόντησεν ἐπελθόντα, φάσκοντα εὐρεῖν οὕτως· πτώσις σοφῶν⁵⁰). οὐ μόνον τοίνυν οἱ ῥηθέντες ἄνδρες τῶν τηνικαῦτα ὄντες σοφῶν οἱ κράτιστοι τῆς ἐκκλησίας ἀπεσφενδονήθησαν καὶ πάσης ἱερᾶς ὑπηρεσίας ἐξωστρακίσθησαν, ἀλλὰ σὺν αὐτοῖς καὶ ἕτεροι τῶν ἱερῶν καὶ θείων περιβόλων ἀποσηκασθέντες ἠλάθησαν⁵¹). quae res cum ita se habeant, Lydi librum de ostentis a Byzantinis lectitatum esse iure suspicari licet neque raro ab eis commemoratur. Theophylactus Simocatta hist. eccl. Reg. p. 186 B inquit περὶ τῶν ἀνθρώπομορφων καὶ Νειλῶων ζώων καὶ τοῖς πάλαι ἱστόρηται. τίνος δὲ σημαντικὸν ἢ τούτων ἐνδημία καθέστηκεν εἰπεῖν ἐθάρρησεν ὁ Λυδὸς τῶν ἄλλων λίαν νεώτερος καθεστὼς ὃς κατὰ τοὺς χρόνους ἐγνωρίζετο Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος⁵²), ad quem locum teste Hasio in comment. de Lydo p. XV in codice Vatic. Gr. 971 haec adscripta sunt: σημείωσαι ὅτι ὁ Λυδὸς ὁ περὶ κομητῶν καὶ ἱριδος καὶ λοιπῶν περὶ τὸν αἶρα παθῶν ἐρμηνεύσας ἐν τοῖς χρόνοις ἦν Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. Leo Tact. constit. in epit. § 67 (ed. Lami ex cod. Laurent. in oper. Meurs. vol. VI Florent.

50) plane similia leguntur apud Lydum p. 75, 19: εἰ βροντήσῃ . . . πτώσιν ἀνδρῶν εὐπόρων ἀπειλεῖ multis aliis locis.

51) perraro auditur vox hominis sani, velut Nicephori Homologetae in Corp. iur. Graec. Roman. p. 196 τὰ λεγόμενα βροντολόγια καὶ σεληνοδρόμια ἢ καλανδολόγια οὐ χρὴ δέχεσθαι· βέβηλα γὰρ πάντα.

52) sententia hodie non legitur in libro Lydiano; eam in initio mutilato positam fuisse haud inprobabiliter suspicatur Gutschmid in indice Lydiano.

1745) col. 917 celeberrima astronomica scripta recenset Ptolemaei canonem et quadripartitum, Arati phaenomena, Ἰωάννου τοῦ Λυδοῦ καθημερινήν τε καὶ μηνιαίαν ἐπιτήρησιν. mirum in modum Lydi librum in usum suum convertit Byzantinus quidam, de quo Gaulmin ad Psellum de operat. daemon. (p. 199 ed. Boissonade) ex codice Regio adnotat haec: *σεισμὸς immittit (Satan) sed per ἀγγέλους σεισμῶν ut credebant illi syderati quos magi quinque esse agnoscunt, puto, ob quinque σεισμῶν εἶδη, quia sunt ἐπικλινίαι* (sic! idem error in omnibus Lydi codicibus extat) *βράσται, ῥήκται, σεισται, ἰζηματίαι. astrologus msc. plurā disserit; inde et veteribus Persarum, si nebuloni Graeculo adhibenda fides est, οἱ μάγοι τῶν σεισμῶν.* contra minus Lydi opus probat, ut est severior in diiudicandis scriptis, Photius cod. 180 p. 125^a 30 sq. Bekker. ἀνεγνώσθησαν Ἰωάννου Λαυρεντίου Φιλαδελφέως τοῦ Λυδοῦ πραγματεῖαι τρεῖς· περὶ διοσημειῶν, περὶ μηνῶν, περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν. ἀλλ' ἢ μὲν περὶ διοσημειῶν ὅσα γε κατ' ἐμὴν κρίσιν καὶ πείραν οὐδὲν ἢ ἐπ' ὀλίγον διενήνοχε μύθων. neque clementior est anonymus quidam grammaticus Byzantinus, qui Alexio Comneno regnante vixit. is amico cuidam ita scribit ap. Cramer. anecd. Oxon. III p. 187 v. 4 sq.: ταῖς Λυδοῦ μαντεῖαις, ὥς ἐκεῖνος ἔκ τε Φοντηίου (cod. φώντου) καὶ Φιγούλου (cod. φηγούλου) καὶ τοῦ μυθολογουμένου παρὰ Ῥωμαίοις Τάτητος συναγήοχε, μὴ πάνυ τι πρόσεχε· τερατολόγος γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ πολυφόρητος. . . καὶ εἶγε πιστεύεις τῷ Λυδῷ Ἰωάννῃ πρὸς τὰ ἐκείνου σε πέμποιμι βροντολόγια.

Restat ut pauca addam de ultima parte libri Lydiani, de calendario Clodi Tusci. Clodium Tuscum nullo iure Merkel proleg. ad Ovid. fast. p. LXVI contendit Tuscum esse de cuius poematis loquitur Ovidius Pont. III 16, 20: *quique sua nomen Phyllide Tuscus habet.* sed induxit Merkelium in hanc opinionem perversa quam de calendario Clodi sibi induit persuasio. id nimirum censet Ovidio suppositum a Clodio amico, quem ipse fastos compositurus rogasset, ut de rebus astronomicis quas rectius calleret

librum in ipsius usum conscriberet, atque ab Ovidio in elaborandis fastis usurpatum esse. quam tamen persuasionem ipse evertit, cum concedat multis locis Ovidium ab amici calendario non solum discessisse, sed saepe errores amici rerum astronomicarum scilicet peritissimi ab Ovidio earum rerum paene ignaro prudenter correctos esse. atque multo maior inter Ovidi et Tusci notationes evadit discrepantia, si spectas omnia ea, quae transponendo supplendo corrigendo Merkelius tantum eo animo tollere conatur ut consensum inter amicos restituat⁵³); qua in re quam male provinciam susceptam administraverit, luculenter exposuit Hertzbergius in diariis antiquit. 1846 p. 241 sq. apage igitur opinionem praeiudicatam, cui quid veri insit, statim explicabitur. Müllerus Etrusc. II p. 39 Clodium aequalem Appulei esse putat, quod ea demum aetate talia scripta tamquam Etrusca perhiberi potuerint. verum Lydi ipsius stupori, fortasse coniecturae, quam recte ex nomine Clodii Tusci capere sibi visus est, debentur eius verba cap. 71 καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλώδιος ἐκ τῶν παρὰ Θούσκοις ἱερῶν. mihi equidem maxime videtur probabile, auctorem calendari esse Clodium Tuscum, ad quem Sinnius Capito litteras dedit (cf. Gell. V 20, 2), cuius commentarii grammatici laudantur identidem a Servio⁵⁴). quae opinio stabiliri etiam potest natura calendari ipsius. non nego equidem, calendarium, quale nunc legitur, vix ac ne vix quidem a Clodio illo potuisse scribi, immo concedo videri interpolatum et hic illic assutis pannis deformatum esse; tamen genuinum superest fundamentum, quod optimo iure repetas a Clodio Tusco aequali Capitonis Sinni. namque ut statim dicam

53) falsam Merkeli sententiam etiam falsiorem reddidit I. F. Schultze quaest. Lydian. p. 25: „... quod per multa quae ad mythologiam et festa Romanorum pertinent, libris de mensibus cum Ovidi fastis conveniunt. uterque enim tractatus diario Clodii Tusci ad Ovidii usum conscripto (cf. Merkel prol. ad Ovid. fast. p. LXVI) fundatus est“.

54) in Aen. I 52; II 229; XII 657; quartus liber laudatur in Aen. I 176.

quod sentio, primarius fons, ex quibus rivolos suos irrigaverit iste Clodius, vetus est calendarium rusticum Romanum, *Eudoxi et Metonis antiquorumque fastis astrologorum* (Colum. VIII 14, 12) fundatum, quode post Pontederæ⁵⁵) quasdam opiniones certissimam excogitavit sententiam Theodorus Mommsen chronol. Rom. p. 54 sq. contuli enim calendarium Clodi cum ceteris quae extant omnibus astronomorum notationibus atque adscripsi semper in annotatione critica congruas ceterorum opiniones, eas tamen tantum, quae plene vereque suapte sponte consentiunt; omisi omnes, quarum consensus ut probaretur vel longiore disputatione vel probabili opus esset correctione. prorsus autem neglexi quas Ptolemaeus affert tempestatum significationes; nondum enim satis perspectum habeo, qua ratione has Ptolemaeus observationibus suis astronomicis adaptaverit⁵⁶). contra ne quid omitterem, addidi, si quid inter Ptolemaei notationes astronomicas et calendarium Clodianum conveniret; qua in re superfluum duxi addere dies Aegyptiacos, quippe quorum cum fastis Iulianis comparatio simplex et certa esset. has igitur collationes si perlustraveris, hanc videbis prodire summam: plenus fere et absolutus consensus est Clodium inter et Columellam, qui priscum calendarium rusticum se sequi ipse l. s. testatur. deinde plerumque egregie cum Clodio conspirant Varronis pauca huius generis a Lydo de mensibus servata testimonia, quae ad eius ephemeridem rusticam referenda esse probavit Bergk in nov. mus. Rhen. I p. 370. atque in ea ephemeride potuitne omnino Varro aliud proponere calendarium quam Eudoxi Italicum? siquidem id ut faceret coactus est Columella, *quia notior est ista vetus agricolis*

55) antiquit. p. 244 sq. (epist. 24 de antiquissimo anno solari quo Graeci Latinique usi sunt) et p. 338 sq. (ep. 39 de dieteride Romana Eudoxi fastis exornata).

56) Boeckhium vero in libro nuperrimo *ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise der Alten* p. 232 sq. de hac re haud probabiliter disputasse, iam ipsius tabulae (p. 393—411) docent. — de Gemini calendario vide ea quae infra dicam.

concepta opinio. denique haud raro concordant inter se Clodius et Ovidius, quem ex eodem fonte atque Columellam et eo diverso ab observatione Caesaris (cui prorsus se dedit Plinius XVIII 57) hausisse, computatione instituta docuit Idelerus, in dissertatione inserta actis academ. Berol. 1822. 1823 p. 137 sq. *ueber den astronomischen Theil der Fasti des Ovid.* accurate autem omnia, quae Clodius Columella Varro Ovidius communia proferunt, consideranti et inter se conferenti apparebit, opinor, una eademque omnes niti auctoritate, sed diversa ea a fastis Iulianis, ita tamen, ut passim pro arbitrio vel iudicio adderent, omitterent, mutarent. communis vero ista auctoritas quae potest esse nisi calendarium vetus rusticum, quod etiam ab hominibus litteratis ad doctas disquisitiones velut a Varrone in octavo antiquitatum rerum divinarum libro de feriis⁵⁷⁾ adhibitum esse constat? accedit postremo, quod saepe cum Clodio congruunt Eudoxus et Euctemon (i. e. Meton), siquidem sat recte eorum notationes a Pseudo-Gemino servatas contuli (de qua re ipse nunc valde dubito), Eudoxi et Metonis fastis fundatum est calendarium quod dixi rusticum; contra id quod gravissimum est inter notationes Clodi et Iuli Caesaris (a Plinio l. s. exhibitas eas) fere nunquam convenit.

Quorum omnium argumentorum coniuncta vi id certe effectum iri spero, ne prorsus absona videatur ea, quam supra tuli de Clodi calendario, sententia. confidentius tamen de ea re ut loqui liceret, opus esset disputatione enucleatior atque paullo altius repetenda, quam nunc differo, non solum quod video iam iustum modum excessuram esse hanc praefationem, sed magis etiam quod obstricta est tota quaestio multis difficultatibus et scrupulis, quos tolli posse

57) cf. Mommsen chronol. Roman. p. 69. apud Plinium XVIII 284 et 286 quod trium dierum spatium inter Robigalia (25. April.) et Floralia (28. April.) interpositum est, vereor ne id debeatur per Plini quandam confusionem Caesaris fastorum correctioni, ex qua inter 25. et 28. Aprilem priscorum fastorum unus dies interiectus est (26. Aprilis fastorum Iulianorum).

omnes olim credidi, nunc adscitis secundis curis negare coepi⁵⁸).

Distributio denique quam in fine libri Lydus addit singularum terrae regionum inter singula zodiaci signa, quibus obnoxia sint, ea tota exscripta est ex Ptolemaei tetrabiblo (vid. adnotat. critic.).

Postremo in indice auctorum a Lydo commemoratorum conficiendo praesto mihi fuit index totius Lydi accuratissime ab Alfredo Gutschmid elaboratus, quem scriptor liberaliter mihi utendum concessit.

58) ceterum tacere nolo, quamquam intellego id malī ominis esse, Salmasium Plinian. exerc. p. 748 hoc calendarium aureolum libellum vocasse, tumultuariam contra quandam miscellam variis ex parapegmatis sine ordine ac iudicio confectam atque ad Salmasi genium factam Petavium auctar. op. de doct. temp. p. 267.

PROLEGOMENA

IN

CALENDARIA GRAECA

Liber Lydianus quo paullo commendabilior prodeat, addidi calendaria Graeca quae extant omnia, anonymi in fine Geminiani libri adnexum, Ptolemaei, Aeti Amideni, Quinctiliorum; denique ex Lydi libro de mensibus et Eudoxi qui fertur papyro Parisino excerpti ea quae ad calendaria spectant.

Calendarium, quod nunc in ultimo capite (XVI) Gemini isagoges exhibetur, non a Gemino ipso summario suo astronomico additum esse sed ab homine sciolo aliunde depromptum et hic sine ratione adglutinatum Boeckhius nuper evicit quattuor argumentis nixus in libro cui inscripsit: *ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise der Alten, vorzüglich den Eudoxischen. Berlin 1863. p. 22 sq.* primum enim offendit in eo, quod calendarium istud adnectitur ne uno quidem verbo de naturae eius ratione addito. deinde Geminus ipse totam prognosticorum doctrinam longe abiecit verbis hisce (cap. XIV p. 72 ed. Halma): τὰ περὶ τὰς ἐπισημασίας οὐτ' ἐπιτυχανόμενα ὁλοκληρῇ τὸν ἔπαινον ἔχει οὐτ' ἀποτυχανόμενα κατηγορίαν. ἄτεχνον γάρ τι μέρος ἐστὶ τοῦτο τῆς ἀστρολογίας καὶ οὐκ ἄξιον προφορᾶς. porro Geminus per totum librum (cf. Boeckh. p. 10 sq.) sequitur Hipparchi placita, cum in aliis rebus tum in constituendis spatiis trimestribus, quae in capite primo ita exponit, ut primum inde ab ariete usque ad cancerum $94\frac{1}{2}$ dies efficeret, secundum a cancro ad libram $92\frac{1}{2}$, tertium a libra ad capricornum $88\frac{1}{8}$, quartum a capricorno ad arietem $90\frac{1}{8}$; nullo autem modo convenit inter hos numeros et eos, quos in parapegmate observatos esse videmus (potius Callippeos eos, ut statim exponam):

canceri	31 dies	} 92 dies	librae	30 dies	} 89 dies
leonis	31 —		scorpionis	30 —	
virginis	30 —		sagittari	29 —	
capricorni	29 dies	} 89 dies	arietis	31 dies	} 95 dies
aquari	30 —		tauri	32 —	
piscium	30 —		geminorum	32 —	

denique in calendario saepe Euctemo et Callippus commemorantur astronomi, nusquam Philippus, nusquam Hipparchus, quorum alterum prorsus omissum esse a Gemino, qui eum una cum Euctemone et Callippo laudet cap. VII p. 47 Halm. ¹⁾, veri videtur dissimile, alterum, cui totus se dediderit, credi omnino nequit (cf. Boeckh. p. 28 et 29).

Calendarium ipsum miro errore Halma astronomus in editione Gemini p. 88 ad Eudoxum referre conatur. Theodorus vero Mommsen in chronol. Roman. p. 57 not. 78 edit. alt. Hipparchi id esse dicit fretus Idelero, qui (*astronom. Beobacht. d. Alten* p. 267 et in enchiridio chronolog vol. I p. 358) contendit, in eo Hipparchicam doctrinam inaequalitatis motus solis observatam esse. accurate contra nunc Boeckhius l. s. p. 24 sq. enucleat, spatia trimestria quae in calendario Pseudo-Gemineo exhibentur Callippea esse (quae per papyrum Eudoxi colum. XXII et XXIII nunc sat cognita sunt). quae opinio egregie eo stabilitur, quod revera in hoc calendario a Callippo solstitia et aequinoctia primis signorum zodiaci diebus adscribuntur, primo canceri solstitium aestivum (ἐν τῇ ᾧ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ . . τροπαὶ θεριναί), primo librae aequinoctium autumnale (ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ . . ἰσημερία μετοπωρινή), primo capricorni brumale solstitium (ἐν τῇ ᾧ ἡμέρᾳ . . Καλλίππῳ τροπαὶ χειμεριναί), primo arietis aequinoctium vernum (ἐν τῇ πρώτῃ Καλλίππῳ . . ἰσημερία ἐαρινή). consideranti igitur neque Hipparchum in hoc calendario neque ullum Hipparcho posteriorem astronomum laudari

1) ἀστρολόγοι ἑτέραν περίοδον συνεστήσαντο τὴν τῆς ἐννεακαίδεκαετηρίδος οἱ περὶ Εὐκτῆμονα καὶ Φίλιππον καὶ Κάλλιππον.

persuadebit Boeckhius p. 25 sq., esse id compositum ante Hipparchum (i. e. ante alteram partem secundi a. Chr. saeculi), neque tamen prius fine saeculi terti propter aetatem Dosithei aliquotiens commemorati (de qua infra).

Argumenta rationis, ex qua huic calendario adaptaverim *dies civiles qui nunc sunt* (in adnotatione a me subiectos), si quis quaerit, ei respondebit Boeckhius l. s. p. 42—58. de codicibus dixi in „sillybo“ verso; Scaliger autem de emend. rat. temp. IV p. 248 sq. edit. 1629 idem παράπληγμα hic illic non ex codicum auctoritate sed ex suo arbitrio mutatum exhibuit.

Ptolemaei calendarium si cum duabus quae hactenus prodierunt editionibus Petavi et Halmae contuleris quasi novum, omnibus ex partibus emendatius et multo amplius ex mea recensione nunc editur¹, id quod non mea culpa evenit sed per mira quae huic libello acciderunt fata. primus hunc librum Graece edidit Petavius in uranologio p. 71 sq., qui in praefatione haec narrat: „Ptolemaei nobis copiam amicus quidam fecit, qui ex antiquo codice eum descripsit, eundemque post invenimus in Regia bibliotheca et a N. Rigaltio utendum aecepimus, ex quo etiam non pauca castigavimus.“ valde manca autem haec princeps erat editio; nam non solum permultae apparitiones et significationes omissae erant, sed etiam tota praefatio deerat. quae omnia supplevit I. A. Fabricius bibl. Gr. vol. III p. 420 sq. prim. edit. ex codice Saviliano Oxoniensi, cuius apographum ab I. Fr. Wincklero Oxoniae confectum nactus erat, ex quo etiam reliquam scripturae discrepantiam enotavit. ex plane simili codice, qui a Vincentio Pinelli editori missus est, itaque probabiliter nunc in bibliotheca Ambrosiana latet, fluxisse primo obtutu apparet interpretationem latinam, quae iam 38 annis ante editionem principem Graecam Urbini prodiit 1592 per Federicum Bonaventuram Urbinatem ita inscripta: *Claudii Ptolemaei inerrantium stellarum apparitiones ac significationum collectio. libellus mire elegans atque ad aeris praevidendas mutationes omnino necessarius, antehac nunquam impressus. a Federico Bonaventura Urbinate latinitate donatus scholisque non-*

librum in ipsius usum conscriberet, atque ab Ovidio in elaborandis fastis usurpatum esse. quam tamen persuasionem ipse evertit, cum concedat multis locis Ovidium ab amici calendario non solum discessisse, sed saepe errores amici rerum astronomicarum scilicet peritissimi ab Ovidio earum rerum paene ignaro prudenter correctos esse. atque multo maior inter Ovidi et Tusci notationes evadit discrepantia, si spectas omnia ea, quae transponendo supplendo corrigendo Merkelius tantum eo animo tollere conatur ut consensum inter amicos restituat⁵³); qua in re quam male provinciam susceptam administraverit, luculenter exposuit Hertzbergius in diariis antiquit. 1846 p. 241 sq. apage igitur opinionem praeiudicatam, cui quid veri insit, statim explicabitur. Müllerus Etrusc. II p. 39 Clodium aequalem Appulei esse putat, quod ea demum aetate talia scripta tamquam Etrusca perhiberi potuerint. verum Lydi ipsius stupori, fortasse coniecturae, quam recte ex nomine Clodii Tusci capere sibi visus est, debentur eius verba cap. 71 καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλώδιος ἐκ τῶν παρὰ Θούσκοις ἱερῶν. mihi equidem maxime videtur probabile, auctorem calendari esse Clodium Tuscum, ad quem Sinnius Capito litteras dedit (cf. Gell. V 20, 2), cuius commentarii grammatici laudantur identidem a Servio⁵⁴). quae opinio stabiliri etiam potest natura calendari ipsius. non nego equidem, calendarium, quale nunc legitur, vix ac ne vix quidem a Clodio illo potuisse scribi, immo concedo videri interpolatum et hic illic assutis pannis deformatum esse; tamen genuinum superest fundamentum, quod optimo iure repetas a Clodio Tusco aequali Capitonis Sinni. namque ut statim dicam

53) falsam Merkeli sententiam etiam falsiorem reddidit I. F. Schultze quaest. Lydian. p. 25: „... quod per multa quae ad mythologiam et festa Romanorum pertinent, libris de mensibus cum Ovidi fastis conveniunt, uterque enim tractatus diario Clodii Tusci ad Ovidii usum conscripto (cf. Merkel prol. ad Ovid. fast. p. LXVI) fundatus est“.

54) in Aen. I 52; II 229; XII 657; quartus liber laudatur in Aen. I 176.

quod sentio, primarius fons, ex quibus rivolos suos irrigaverit iste Clodius, vetus est calendarium rusticum Romanum, *Eudoxi et Metonis antiquorumque fastis astrologorum* (Colum. VIII 14, 12) fundatum, quode post Pontederæ⁵⁵⁾ quasdam opiniones certissimam excogitavit sententiam Theodorus Mommsen chronol. Rom. p. 54 sq. contuli enim calendarium Clodi cum ceteris quae extant omnibus astronomorum notationibus atque adscripsi semper in annotatione critica congruas ceterorum opiniones, eas tamen tantum, quae plene vereque suapte sponte consentiunt; omisi omnes, quarum consensus ut probaretur vel longiore disputatione vel probabili opus esset correctione. prorsus autem neglexi quas Ptolemaeus affert tempestatum significationes; nondum enim satis perspectum habeo, qua ratione has Ptolemaeus observationibus suis astronomicis adaptaverit⁵⁶⁾. contra ne quid omitterem, addidi, si quid inter Ptolemaei notationes astronomicas et calendarium Clodianum conveniret; qua in re superfluum duxi addere dies Aegyptiacos, quippe quorum cum fastis Iulianis comparatio simplex et certa esset. has igitur collationes si perlustraveris, hanc videbis prodire summam: plenus fere et absolutus consensus est Clodium inter et Columellam, qui priscum calendarium rusticum se sequi ipse l. s. testatur. deinde plerumque egregie cum Clodio conspirant Varronis pauca huius generis a Lydo de mensibus servata testimonia, quae ad eius ephemeridem rusticam referenda esse probavit Bergk in nov. mus. Rhen. I p. 370. atque in ea ephemeride potuitne omnino Varro aliud proponere calendarium quam Eudoxi Italicum? siquidem id ut faceret coactus est Columella, *quia notior est ista vetus agricolis*

55) antiquit. p. 244 sq. (epist. 24 de antiquissimo anno solari quo Graeci Latinique usi sunt) et p. 338 sq. (ep. 39 de dieteride Romana Eudoxi fastis exornata).

56) Boeckhium vero in libro nuperrimo *ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise der Alten* p. 232 sq. de hac re haud probabiliter disputasse, iam ipsius tabulae (p. 393—411) docent. — de Gemini calendario vide ea quae infra dicam.

concepta opinio. denique haud raro concordant inter se Clodius et Ovidius, quem ex eodem fonte atque Columellam et eo diverso ab observatione Caesaris (cui prorsus se dedit Plinius XVIII 57) hausisse, computatione instituta docuit Idelerus, in dissertatione inserta actis academ. Berol. 1822. 1823 p. 137 sq. *ueber den astronomischen Theil der Fasti des Ovid.* accurate autem omnia, quae Clodius Columella Varro Ovidius communia proferunt, consideranti et inter se conferenti apparebit, opinor, una eademque omnes niti auctoritate, sed diversa ea a fastis Iulianis, ita tamen, ut passim pro arbitrio vel iudicio adderent, omitterent, mutarent. communis vero ista auctoritas quae potest esse nisi calendarium vetus rusticum, quod etiam ab hominibus litteratis ad doctas disquisitiones velut a Varrone in octavo antiquitatum rerum divinarum libro de feriis⁵⁷⁾ adhibitum esse constat? accedit postremo, quod saepe cum Clodio congruunt Eudoxus et Euctemon (i. e. Meton), siquidem sat recte eorum notationes a Pseudo-Gemino servatas contuli (de qua re ipse nunc valde dubito), Eudoxi et Metonis fastis fundatum est calendarium quod dixi rusticum; contra id quod gravissimum est inter notationes Clodi et Iuli Caesaris (a Plinio l. s. exhibitas eas) fere nunquam convenit.

Quorum omnium argumentorum coniuncta vi id certe effectum iri spero, ne prorsus absona videatur ea, quam supra tuli de Clodi calendario, sententia. confidentius tamen de ea re ut loqui liceret, opus esset disputatione enucleatior atque paullo altius repetenda, quam nunc differo, non solum quod video iam iustum modum excessuram esse hanc praefationem, sed magis etiam quod obstricta est tota quaestio multis difficultatibus et scrupulis, quos tolli posse

57) cf. Mommsen chronol. Roman. p. 69. apud Plinium XVIII 284 et 286 quod trium dierum spatium inter Robigalia (25. April.) et Floralia (28. April.) interpositum est, vereor ne id debeatur per Plini quandam confusionem Caesaris fastorum correctioni, ex qua inter 25. et 28. Aprilem priscorum fastorum unus dies interiectus est (26. Aprilis fastorum Iulianorum).

omnes olim credidi, nunc adscitis secundis curis negare coepi⁵⁸).

Distributio denique quam in fine libri Lydus addit singularum terrae regionum inter singula zodiaci signa, quibus obnoxia sint, ea tota exscripta est ex Ptolemaei tetrabiblo (vid. adnotat. critic.).

Postremo in indice auctorum a Lydo commemoratorum conficiendo praesto mihi fuit index totius Lydi accuratissime ab Alfredo Gutschmid elaboratus, quem scriptor liberaliter mihi utendum concessit.

58) ceterum tacere nolo, quamquam intellego id mali ominis esse, Salmasium Plinian. exerc. p. 748 hoc calendarium aureolum libellum vocasse, tumultuariam contra quandam miscellam variis ex parapegmatis sine ordine ac iudicio confectam atque ad Salmasi genium factam Petavium auctar. op. de doctr. temp. p. 267.

PROLEGOMENA

IN

CALENDARIA GRAECA

Liber Lydianus quo paullo commendabilior prodeat, addidi calendaria Graeca quae extant omnia, anonymi in fine Geminiani libri adnexum, Ptolemaei, Aeti Amideni, Quinctiliorum; denique ex Lydi libro de mensibus et Eudoxi qui fertur papyro Parisino excerpti ea quae ad calendaria spectant.

Calendarium, quod nunc in ultimo capite (XVI) Gemini isagoges exhibetur, non a Gemino ipso summario suo astronomico additum esse sed ab homine sciolo aliunde depromptum et hic sine ratione adglutinatum Boeckhius nuper evicit quattuor argumentis nixus in libro cui inscripsit: *ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise der Alten, vorzüglich den Eudoxischen. Berlin 1863. p. 22 sq.* primum enim offendit in eo, quod calendarium istud adnectitur ne uno quidem verbo de naturae eius ratione addito. deinde Geminus ipse totam prognosticorum doctrinam longe abiecit verbis hisce (cap. XIV p. 72 ed. Halma): τὰ περὶ τὰς ἐπισημασίας οὐτ' ἐπιτυγχανόμενα ὁλοςχερῇ τὸν ἔπαινον ἔχει οὐτ' ἀποτυγχανόμενα κατηγορίαν. ἄτεχνον γάρ τι μέρος ἐστὶ τοῦτο τῆς ἀστρολογίας καὶ οὐκ ἄξιον προφορᾶς. porro Geminus per totum librum (cf. Boeckh. p. 10 sq.) sequitur Hipparchi placita, cum in aliis rebus tum in constituendis spatiis trimestribus, quae in capite primo ita exponit, ut primum inde ab ariete usque ad cancrum $94\frac{1}{2}$ dies efficeret, secundum a cancro ad libram $92\frac{1}{2}$, tertium a libra ad capricornum $88\frac{1}{8}$, quartum a capricorno ad arietem $90\frac{1}{8}$; nullo autem modo convenit inter hos numeros et eos, quos in parapegmate observatos esse videmus (potius Callippeos eos, ut statim exponam):

cancrī	31 dies	} 92 dies	librae	30 dies	} 89 dies
leonis	31 —		scorpionis	30 —	
virginis	30 —		sagittari	29 —	
capricorni	29 dies	} 89 dies	arietis	31 dies	} 95 dies
aquari	30 —		tauri	32 —	
piscium	30 —		geminorum	32 —	

denique in calendario saepe Euctemo et Callippus commemorantur astronomi, nusquam Philippus, nusquam Hipparchus, quorum alterum prorsus omissum esse a Gemino, qui eum una cum Euctemone et Callippo laudet cap. VII p. 47 Halm. ¹⁾, veri videtur dissimile, alterum, cui totus se dediderit, credi omnino nequit (cf. Boeckh. p. 28 et 29).

Calendarium ipsum miro errore Halma astronomus in editione Gemini p. 88 ad Eudoxum referre conatur. Theodorus vero Mommsen in chronol. Roman. p. 57 not. 78 edit. alt. Hipparchi id esse dicit fretus Idelero, qui (*astronom. Beobacht. d. Alten* p. 267 et in enchiridio chronolog vol. I p. 358) contendit, in eo Hipparchicam doctrinam inaequalitatis motus solis observatam esse. accurate contra nunc Boeckhius l. s. p. 24 sq. enucleat, spatia trimestria quae in calendario Pseudo-Gemineo exhibentur Callippea esse (quae per papyrum Eudoxi colum. XXII et XXIII nunc sat cognita sunt). quae opinio egregie eo stabilitur, quod revera in hoc calendario a Callippo solstitia et aequinoctia primis signorum zodiaci diebus adscribuntur, primo cancri solstitium aestivum (ἐν τῇ ᾧ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ .. τροπαὶ θεριναί), primo librae aequinoctium autumnale (ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ .. ἡμερία μετοπωρινή), primo capricorni brumale solstitium (ἐν τῇ ᾧ ἡμέρᾳ .. Καλλίππῳ τροπαὶ χειμεριναί), primo arietis aequinoctium vernum (ἐν τῇ πρώτῃ Καλλίππῳ .. ἡμερία ἐαρινή). consideranti igitur neque Hipparchum in hoc calendario neque ullum Hipparcho posteriorem astronomum laudari

1) ἀστρολόγοι ἑτέραν περίοδον συνεστήσαντο τὴν τῆς ἐννεακαίδεκαετηρίδος οἱ περὶ Εὐκτῆμονα καὶ Φίλιππον καὶ Κάλλιππον.

persuadebit Boeckhius p. 25 sq., esse id compositum ante Hipparchum (i. e. ante alteram partem secundi a. Chr. saeculi), neque tamen prius fine saeculi terti propter aetatem Dosithei aliquotiens commemorati (de qua infra).

Argumenta rationis, ex qua huic calendario adaptaverim *dies civiles qui nunc sunt* (in adnotatione a me subiectos), si quis quaerit, ei respondebit Boeckhius l. s. p. 42—58. de codicibus dixi in „sillybo“ verso; Scaliger autem de emend. rat. temp. IV p. 248 sq. edit. 1629 idem παράπληγμα hic illic non ex codicum auctoritate sed ex suo arbitrio mutatum exhibuit.

Ptolemaei calendarium si cum duabus quae hactenus prodierunt editionibus Petavi et Halmae contuleris quasi novum, omnibus ex partibus emendatius et multo amplius ex mea recensione nunc editur¹, id quod non mea culpa evenit sed per mira quae huic libello acciderunt fata. primus hunc librum Graece edidit Petavius in uranologio p. 71 sq., qui in praefatione haec narrat: „Ptolemaei nobis copiam amicus quidam fecit, qui ex antiquo codice cum descripsit, eundemque post invenimus in Regia bibliotheca et a N. Rigaltio utendum accepimus, ex quo etiam non pauca castigavimus.“ valde manca autem haec princeps erat editio; nam non solum permultae apparitiones et significationes omissae crant, sed etiam tota praefatio deerat. quae omnia supplevit I. A. Fabricius bibl. Gr. vol. III p. 420 sq. prim. edit. ex codice Saviliano Oxoniensi, cuius apographum ab I. Fr. Wincklero Oxoniae confectum nactus erat, ex quo etiam reliquam scripturae discrepantiam enotavit. ex plane simili codice, qui a Vincentio Pinelli editori missus est, itaque probabiliter nunc in bibliotheca Ambrosiana latet, fluxisse primo obtutu apparet interpretationem latinam, quae iam 38 annis ante editionem principem Graecam Urbini prodiit 1592 per Federicum Bonaventuram Urbinatem ita inscripta: *Claudii Ptolemaei inerrantium stellarum apparitiones ac significationum collectio. libellus mire elegans atque ad aeris praevidendas mutationes omnino necessarius, antehac nunquam impressus. a Federico Bonaventura Urbinate latinitate donatus scholiisque non-*

librum in ipsius usum conscriberet, atque ab Ovidio in elaborandis fastis usurpatum esse. quam tamen persuasionem ipse evertit, cum concedat multis locis Ovidium ab amici calendario non solum discessisse, sed saepe errores amici rerum astronomicarum scilicet peritissimi ab Ovidio earum rerum paene ignaro prudenter correctos esse. atque multo maior inter Ovidi et Tusci notationes evadit discrepantia, si spectas omnia ea, quae transponendo supplendo corrigendo Merkelius tantum eo animo tollere conatur ut consensum inter amicos restituat⁵³⁾; qua in re quam male provinciam susceptam administraverit, luculenter exposuit Hertzbergius in diariis antiquit. 1846 p. 241 sq. apage igitur opinionem praeiudicatam, cui quid veri insit, statim explicabitur. Müllerus Etrusc. II p. 39 Clodium aequalem Appulei esse putat, quod ea demum aetate talia scripta tamquam Etrusca perhiberi potuerint. verum Lydi ipsius stupori, fortasse coniecturae, quam recte ex nomine Clodii Tusci capere sibi visus est, debentur eius verba cap. 71 καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλώδιος ἐκ τῶν παρὰ Θούσκοις ἱερῶν. mihi equidem maxime videtur probabile, auctorem calendari esse Clodium Tuscum, ad quem Sinnius Capito litteras dedit (cf. Gell. V 20, 2), cuius commentarii grammatici laudantur identidem a Servio⁵⁴⁾. quae opinio stabiliri etiam potest natura calendari ipsius. non nego equidem, calendarium, quale nunc legitur, vix ac ne vix quidem a Clodio illo potuisse scribi, immo concedo videri interpolatum et hic illic assutis pannis deformatum esse; tamen genuinum superest fundamentum, quod optimo iure repetas a Clodio Tusco aequali Capitonis Sinni. namque ut statim dicam

53) falsam Merkeli sententiam etiam falsiorem reddidit I. F. Schultze quaest. Lydian. p. 25: „... quod per multa quae ad mythologiam et festa Romanorum pertinent, libris de mensibus cum Ovidi fastis conveniunt. uterque enim tractatus diario Clodii Tusci ad Ovidii usum conscripto (cf. Merkel prol. ad Ovid. fast. p. LXVI) fundatus est“.

54) in Aen. I 52; II 229; XII 657; quartus liber laudatur in Aen. I 176.

quod sentio, primarius fons, ex quibus rivolos suos irrigaverit iste Clodius, vetus est calendarium rusticum Romanum, *Eudoxi et Metonis antiquorumque fastis astrologorum* (Colum. VIII 14, 12) fundatum, quode post Pontederæ⁵⁵) quasdam opiniones certissimam excogitavit sententiam Theodorus Mommsen *chronol. Rom.* p. 54 sq. contuli enim calendarium Clodi cum ceteris quae extant omnibus astronomorum notationibus atque adscripsi semper in annotatione critica congruas ceterorum opiniones, eas tamen tantum, quae plene vereque suapte sponte consentiunt; omisi omnes, quarum consensus ut probaretur vel longiore disputatione vel probabili opus esset correctione. prorsus autem neglexi quas Ptolemaeus affert tempestatum significationes; nondum enim satis perspectum habeo, qua ratione has Ptolemaeus observationibus suis astronomicis adaptaverit⁵⁶). contra ne quid omitterem, addidi, si quid inter Ptolemaei notationes astronomicas et calendarium Clodianum conveniret; qua in re superfluum duxi addere dies Aegyptiacos, quippe quorum cum fastis Iulianis comparatio simplex et certa esset. has igitur collationes si perlustraveris, hanc videbis prodire summam: plenus fere et absolutus consensus est Clodium inter et Columellam, qui priscum calendarium rusticum se sequi ipse l. s. testatur. deinde plerumque egregie cum Clodio conspirant Varronis pauca huius generis a Lydo de mensibus servata testimonia, quae ad eius ephemeridem rusticam referenda esse probavit Bergk in *nov. mus. Rhen.* I p. 370. atque in ea ephemeride potuitne omnino Varro aliud proponere calendarium quam Eudoxi Italicum? siquidem id ut faceret coactus est Columella, *quia notior est ista vetus agricolis*

55) *antiquit.* p. 244 sq. (epist. 24 de antiquissimo anno solari quo Graeci Latinique usi sunt) et p. 338 sq. (ep. 39 de dieteride Romana Eudoxi fastis exornata).

56) Boeckhium vero in libro nuperrimo *ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise der Alten* p. 232 sq. de hac re haud probabiliter disputasse, iam ipsius tabulae (p. 393—411) docent. — de Gemini calendario vide ea quae infra dicam.

concepta opinio. denique haud raro concordant inter se Clodius et Ovidius, quem ex eodem fonte atque Columellam et eo diverso ab observatione Caesaris (cui prorsus se dedit Plinius XVIII 57) hausisse, computatione instituta docuit Idelerus, in dissertatione inserta actis academ. Berol. 1822. 1823 p. 137 sq. *ueber den astronomischen Theil der Fasti des Ovid.* accurate autem omnia, quae Clodius Columella Varro Ovidius communia proferunt, consideranti et inter se conferenti apparebit, opinor, una eademque omnes niti auctoritate, sed diversa ea a fastis Iulianis, ita tamen, ut passim pro arbitrio vel iudicio adderent, omitterent, mutarent. communis vero ista auctoritas quae potest esse nisi calendarium vetus rusticum, quod etiam ab hominibus litteratis ad doctas disquisitiones velut a Varrone in octavo antiquitatum rerum divinarum libro de feriis⁵⁷⁾ adhibitum esse constat? accedit postremo, quod saepe cum Clodio congruunt Eudoxus et Euctemon (i. e. Meton), siquidem sat recte eorum notationes a Pseudo-Gemino servatas contuli (de qua re ipse nunc valde dubito), Eudoxi et Metonis fastis fundatum est calendarium quod dixi rusticum; contra id quod gravissimum est inter notationes Clodi et Iuli Caesaris (a Plinio l. s. exhibitas eas) fere nunquam convenit.

Quorum omnium argumentorum coniuncta vi id certe effectum iri spero, ne prorsus absona videatur ea, quam supra tuli de Clodi calendario, sententia. confidentius tamen de ea re ut loqui liceret, opus esset disputatione enucleatior atque paullo altius repetenda, quam nunc differo, non solum quod video iam iustum modum excessuram esse hanc praefationem, sed magis etiam quod obstricta est tota quaestio multis difficultatibus et scrupulis, quos tolli posse

57) cf. Mommsen chronol. Roman. p. 69. apud Plinium XVIII 284 et 286 quod trium dierum spatium inter Robigalia (25. April.) et Floralia (28. April.) interpositum est, vereor ne id debeatur per Plini quandam confusionem Caesaris fastorum correctioni, ex qua inter 25. et 28. Aprilem priscorum fastorum unus dies interiectus est (26. Aprilis fastorum Iulianorum).

omnes olim credidi, nunc adscitis secundis curis negare coepi⁵⁸).

Distributio denique quam in fine libri Lydus addit singularum terrae regionum inter singula zodiaci signa, quibus obnoxia sint, ea tota exscripta est ex Ptolemaei tetrabiblo (vid. adnotat. critic.).

Postremo in indice auctorum a Lydo commemoratorum conficiendo praesto mihi fuit index totius Lydi accuratissime ab Alfredo Gutschmid elaboratus, quem scriptor liberaliter mihi utendum concessit.

58) ceterum tacere nolo, quamquam intellego id malī ominis esse, Salmasium Plinian. exerc. p. 748 hoc calendarium aureolum libellum vocasse, tumultuariam contra quandam miscellam variis ex parapegmatis sine ordine ac iudicio confectam atque ad Salmasi genium factam Petavium auctar. op. de doctr. temp. p. 267.

PROLEGOMENA

IN

CALENDARIA GRAECA

Liber Lydianus quo paullo commendabilior prodeat, addidi calendaria Graeca quae extant omnia, anonymi in fine Geminiani libri adnexum, Ptolemaei, Aeti Amideni, Quinctiliorum; denique ex Lydi libro de mensibus et Eudoxi qui fertur papyro Parisino excerpti ea quae ad calendaria spectant.

Calendarium, quod nunc in ultimo capite (XVI) Gemini isagoges exhibetur, non a Gemino ipso summario suo astronomico additum esse sed ab homine sciolo aliunde depromptum et hic sine ratione adglutinatum Boeckhius nuper evicit quattuor argumentis nixus in libro cui inscripsit: *ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise der Alten, vorzüglich den Eudoxischen. Berlin 1863. p. 22 sq.* primum enim offendit in eo, quod calendarium istud adnectitur ne uno quidem verbo de naturae eius ratione addito. deinde Geminus ipse totam prognosticorum doctrinam longe abiecit verbis hisce (cap. XIV p. 72 ed. Halma): τὰ περὶ τὰς ἐπισημασίας οὐτ' ἐπιτυγχανόμενα ὁλοςχερῇ τὸν ἔπαινον ἔχει οὐτ' ἀποτυγχανόμενα κατηγορίαν. ἄτεχνον γάρ τι μέρος ἐστὶ τοῦτο τῆς ἀστρολογίας καὶ οὐκ ἄξιον προφορᾶς. porro Geminus per totum librum (cf. Boeckh. p. 10 sq.) sequitur Hipparchi placita, cum in aliis rebus tum in constituendis spatiis trimestribus, quae in capite primo ita exponit, ut primum inde ab ariete usque ad cancerum $94\frac{1}{2}$ dies efficeret, secundum a cancro ad libram $92\frac{1}{2}$, tertium a libra ad capricornum $88\frac{1}{8}$, quartum a capricorno ad arietem $90\frac{1}{8}$; nullo autem modo convenit inter hos numeros et eos, quos in parapegmate observatos esse videmus (potius Callippeos eos, ut statim exponam):

canceri	31 dies	} 92 dies	librae	30 dies	} 89 dies
leonis	31 —		scorpionis	30 —	
virginis	30 —		sagittari	29 —	
capricorni	29 dies	} 89 dies	arietis	31 dies	} 95 dies
aquari	30 —		tauri	32 —	
piscium	30 —		geminorum	32 —	

denique in calendario saepe Euctemo et Callippus commemorantur astronomi, nusquam Philippus, nusquam Hipparchus, quorum alterum prorsus omissum esse a Gemino, qui eum una cum Euctemone et Callippo laudet cap. VII p. 47 Halm. ¹⁾, veri videtur dissimile, alterum, cui totus se dediderit, credi omnino nequit (cf. Boeckh. p. 28 et 29).

Calendarium ipsum miro errore Halma astronomus in editione Gemini p. 88 ad Eudoxum referre conatur. Theodorus vero Mommsen in chronol. Roman. p. 57 not. 78 edit. alt. Hipparchi id esse dicit fretus Idelero, qui (*astronom. Beobacht. d. Alten* p. 267 et in enchiridio chronolog vol. I p. 358) contendit, in eo Hipparchicam doctrinam inaequalitatis motus solis observatam esse. accurate contra nunc Boeckhius l. s. p. 24 sq. enucleat, spatia trimestria quae in calendario Pseudo-Gemineo exhibentur Callippea esse (quae per papyrum Eudoxi colum. XXII et XXIII nunc sat cognita sunt). quae opinio egregie eo stabilitur, quod revera in hoc calendario a Callippo solstitia et aequinoctia primis signorum zodiaci diebus adscribuntur, primo canceri solstitium aestivum (ἐν τῇ ᾧ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ . . τροπαὶ θεριναί), primo librae aequinoctium autumnale (ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ . . ἡμερία μετοπωρινή), primo capricorni brumale solstitium (ἐν τῇ ᾧ ἡμέρᾳ . . Καλλίππῳ τροπαὶ χειμεριναί), primo arietis aequinoctium vernum (ἐν τῇ πρώτῃ Καλλίππῳ . . ἡμερία ἐαρινή). consideranti igitur neque Hipparchum in hoc calendario neque ullum Hipparcho posteriorem astronomum laudari

1) ἀστρολόγοι ἑτέραν περίοδον συνεστήσαντο τὴν τῆς ἑννεακαίδεκαετηρίδος οἱ περὶ Εὐκτῆμονα καὶ Φίλιππον καὶ Κάλλιππον.

persuadebit Boeckhius p. 25 sq., esse id compositum ante Hipparchum (i. e. ante alteram partem secundi a. Chr. saeculi), neque tamen prius fine saeculi terti propter aetatem Dosithei aliquotiens commemorati (de qua infra).

Argumenta rationis, ex qua huic calendario adaptaverim *dies civiles qui nunc sunt* (in adnotatione a me subiectos), si quis quaerit, ei respondebit Boeckhius l. s. p. 42—58. de codicibus dixi in „sillybo“ verso; Scaliger autem de emend. rat. temp. IV p. 248 sq. edit. 1629 idem παράπληγμα hic illic non ex codicum auctoritate sed ex suo arbitrio mutatum exhibuit.

Ptolemaei calendarium si cum duabus quae hactenus prodierunt editionibus Petavi et Halmae contuleris quasi novum, omnibus ex partibus emendatius et multo amplius ex mea recensione nunc editur¹, id quod non mea culpa evenit sed per mira quae huic libello acciderunt fata. primus hunc librum Graece edidit Petavius in uranologio p. 71 sq., qui in praefatione haec narrat: „Ptolemaei nobis copiam amicus quidam fecit, qui ex antiquo codice eum descripsit, eundemque post invenimus in Regia bibliotheca et a N. Rigaltio utendum accepimus, ex quo etiam non pauca castigavimus.“ valde manca autem haec princeps erat editio; nam non solum permultae apparitiones et significationes omissae crant, sed etiam tota praefatio deerat. quae omnia supplevit I. A. Fabricius bibl. Gr. vol. III p. 420 sq. prim. edit. ex codice Saviliano Oxoniensi, cuius apographum ab I. Fr. Wincklero Oxoniae confectum nactus erat, ex quo etiam reliquam scripturae discrepantiam enotavit. ex plane simili codice, qui a Vincentio Pinelli editori missus est, itaque probabiliter nunc in bibliotheca Ambrosiana latet, fluxisse primo obtutu apparet interpretationem latinam, quae iam 38 annis ante editionem principem Graecam Urbini prodiit 1592 per Federicum Bonaventuram Urbinatem ita inscripta: *Claudii Ptolemaei inerrantium stellarum apparitiones ac significationum collectio. libellus mire elegans atque ad aeris praevidendas mutationes omnino necessarius, antehac nunquam impressus. a Federico Bonaventura Urbinate latinitate donatus scholiisque non-*

*nullis illustratus. item libelli duo, alter ex Columella, alter ex Plinio excerpti de inerrantium stellarum significationibus*²⁾. ex Petavio et Fabricio atque in appendice ex Bonaventura omnes congegessit stellarum apparitiones et secundum computum astronomicum recensuit Idelerus *ueber den Kalender des Ptolemaeus* in act. acad. Berol. 1816. 1817 p. 163 sq. perutili opera, qua egregie de Ptolemaeo meritus est. contra plane nihil, immo nihilo etiam minus nuperus editor Gallus Halma (in libro Κλαυδίου Πτολεμαίου, Θέωνος κ. τ. λ. κανὼν βασιλειῶν καὶ φάσεις ἀπλανῶν καὶ Γεμίνου εἰσαγωγὴ εἰς τὰ φαινόμενα, *table chronologique des règnes* etc. Paris 1819 p. 13 sq.) assecutus est.³⁾ Petavi enim contextum cum Ideleri tabula sine ratione et contra rationem confudit, Fabrici collationem temerarie prorsus neglexit, Bonaventuram ignoravit; praefationem libri ex Fabrici editione repetitam⁴⁾ multis mendis typographicis deformavit (inter quae vel omissiones conplurium versuum sibi indulsit); codicis Parisini Regi n. 2390, quem accurate se excussisse praefat. p. 12 et *discours prélimin. s. l. chronolog. et partic. s. celle de Ptolémée* p. XI⁵⁾ iactavit, unam attulit scripturam (p. 54 notes). ceteras autem paucas, quas diligenter in adnotatione critica apposui, scripturas a contextu Petaviano et Ideleriano discrepantes non codici sed ipsius et typographi Parisini negligen-

2) qui liber cum duobus alteris efficit Bonaventurae anemologiae partem priorem. ceterum huius libri perrari exemplari eo quod asservatur in bibliotheca Gottingensi per praefectorum liberalitatem uti mihi licuit.

3) taceo autem ridiculam rationem, qua accentus et spiritus prorsus pro arbitrio tanquam ornamenti instar distribuerit, quamvis eos prorsus omittere prudentius et profecto modestius fuisset.

4) cf. *discours* etc. p. XII: *un préambule, qu'on ne lit pas dans le ms. 2930 du Roi, mais qui est imprimé dans le 3e volume de la bibliothèque grecque de Fabricius.*

5) ibi narrat codicem Regium 2393 saeculo XIII con-scriptum esse et addit: *l'écriture du texte est en caractères courants mais liés entr' eux par des crochets et surchargés d'accents, qui la rendent très peu lisible.*

tiae tribuendas esse, earum naturam consideranti apparebit⁶⁾. itaque ingens silva et bonarum lectionum (praecipue in exhibendis horis regionum) et supplementorum (in significationibus) nunc primum in suum quaeque locum recepta est, quamquam ne nunc quidem perfectus est liber. namque et 35 apparitiones etiam nunc deesse docet Idelerus p. 211 et secundum tantum huius scripti librum servatum esse ex praefatione et Suida s. v. Πτολεμαῖος arguo. in praefatione enim Ptolemaeus ita loquitur: ὁπόσαι μὲν οὖν συνίστανται περὶ τὰς φάσεις τῶν ἀπλανῶν διαφοραὶ καὶ περὶ τίνας αἰτίαι, ἔτι δὲ κτλ. διὰ μακροτέρου ἐν τῇ κατ' ἰδίαν συντάξει τῆς δὲ τῆς πραγματείας ἐφωδεύσαμεν. ait igitur omnia ista in singulari huius scripti libro a se iam esse exposita; atque incipere non prorsus novum scriptum sed partem solum maioris scripti ipsa particula οὖν in exordio posita docet. quocum bene congruit Suidas l. s. περὶ φάσεων καὶ ἐπισημασιῶν ἀκτέρων ἀπλανῶν βιβλία β'. apparet ergo primum librum huius scripti, in quo Ptolemaeus ex artis legibus rationem apparitionum stellarum demonstraverit, deperditum esse. iam vero hoc calendarium non legitimum sed fraudem nebulonis cuiusdam esse, Pontedera *antiquitatum Latinarum Graecarumque enarrationes atque emendationes praecipue ad veteris anni rationem attinentes* (Patav. 1740) in epist. 48, *de Ptolemaei libro falso hoc nomine prodito, qui inscribitur φάσεις (sic!) ἀπλάνων (sic!) ἐπισημασίων (sic!)* p. 412 sq. amico persuadere studet causis tam perversis, tam praeposteris, tam deviis, ut non possit supra⁷⁾. duas solum non ita absurdas profert offensiones et

6) superfluum igitur duxi ubique enotare, si mea scriptura ab Halma differt; nam codicis auctoritatem eius editioni a me detractam esse confido.

7) ut duo certe exempla afferam, p. 414: *praeclare noster* τῇ θ' τοῦ Παννὶ Δημοκρίτῳ ὕδωρ ἐπὶ γῆν. *timebat ne pluvia dum astris vacabat, sibi pallium madefaceret; ideo in humum descendere iussit; tu vide adnotationem criticam.* et p. 415: τῇ ιζ' τοῦ Ἀθὺρ χειμῶνος ἀρχὴ καὶ σημαίνει Εὐδόξῳ . . . *quid vero illud „Eudoxo significat“? si ab inferis excitaretur Eudoxus, diceret sibi non*

easdem iam commemoravit Petavius not. in uranolog. p. 415 circumspecto iudicio ita locutus: „duo sunt quae falsi suspicionem movent. alterum quod aequinoctium autumnale cum Ptolemaei observatione non convenit. nam Thoth Actiaci XXVIII i. e. Septembr. XXV adscribit aequinoctium. Ptolemaeus a. Chr. 139 observavit idem aequinoctium Septembris XXVI, hora fere VII matutina, tardius uno die. congruit parapegma nostrum cum vero ingressu solis in libram anno primo Iuliano. sed huic opponi potest consensus utriusque in aequinoctio verno. nam Ptolemaeus a. Chr. CXL observavit aequinoctium Martii XXII hora I post meridiem, qui est Phamenoth Actiaci XXIII, quem in diem nostrum quoque parapegma contulit; in quo a Iuliano cardine ambo discrepant. aestivum solstitium in nostro librario- rum fortasse neglegentia excidit, quod Ptolemaeus observavit anno eodem Chr. CXL Iunii XXV. hibernum porro solstitium Choeac XXVI sive Decembris XXII affigitur in parapegmate, quod a Iuliano solstitio distat. itaque prior ista ratio non satis idonea est ob quam a Ptolemaeo librum hunc abiudicemus.“ addo in codice Saviliano et Bonaventurae interpretatione aestivum solstitium primo Epiphi notari i. e. XXV Iun., itaque eodem die, quo id observavit Ptolemaeus. plenus ergo est consensus excepto XXVIII Thoth; atque ei ipsi diei non perperam adscriptum est aequinoctium autumnale, cum revera eo die acciderit anno $13\frac{7}{8}$ p. Chr., quo tempore Ptolemaei calendarium compositum esse, haud improbabiler videtur statui posse. certe Bonaventura p. 65 hoc parapegma post librum magnae constructionis confectum esse ex Almagest. VIII 6 fin. acute arguit; ibi enim dicit Ptolemaeus nunc operam molestam de episemasiis accuratius agendi sibi seponendam esse. „alterum argumentum“, pergit Petavius, „sumere ex eo possumus quod cum mensibus Aegyptiis, Augusteis et Actiacis sive fixis Iulianos haud

aquilones non frigora, sed impudentiam vecordiam mendacium significare. quod mihi sine νεκρομαντία non significant tantum, sed aperte demonstrant. mihi quidem haec non significant sed aperte demonstrant Pontederae temeritatem haud volgarem.

satis exacte comparet: quasi ambo idem initium ac finem eundem habeant.“ sed neque a Ptolemaeo ista comparatio mencium Iulianorum profecta videtur et prorsus recte menses Iuliani cum Aegyptiacis conferuntur in codice Saviliano et in Bonaventurae interpretatione (in hac per totum annum). etiam scholion quod in fine operis additur genuinum et ab ipso Ptolemaeo scriptum esse, cuius „stylum ipsum et loquendi genus“ recte agnoscere sibi visus est Petavius p. 416, enucleatius demonstravit Boeckhius l. s. p. 229 sq.; quod uno verbo moneo, quia Idelerus l. s. p. 165 hac de re falsus est⁸⁾; namque de re ipsa dubitari nunquam debuit. ceterum ut certum iudicium de traditione quam vocant huius calendarii constet, antiquum duxi contextum talem fere exhibere, qualis ex codicibus inter se conlatis resuscitari potest, et abstersis levioribus qui usu veniant librarium erroribus nunc abstinui a violentioribus correctionibus, quibus aliquotiens verbis Ptolemaei opus est; velut si numeri horarum non secundum ordinem sese excipiunt (ὥρα ἰγ' S'', ἰδ, ἰδ S'', ἰε, ἰε S''), semper vel inversi ordinis vel corruptelae suspitio oritur. quodsi in adnotatione critica interdum dixi καὶ vocabulum inter duo nomina propria positum omitti a codicibus, nullam rationem habui interpretationis latinae, cuius auctoritatem hac in re nihili esse apparet.

Paucis verbis iam defungar munere dicendi de astronomis quorum parapegmata ab anonymo apud Geminum et a Ptolemaeo laudantur. neque enim huius loci est, multis edisserere de notissimis eorum, de

8) dicit l. s. *ein Scholion am Ende des Kalenders, das ihm Petavius zuschreibt, ungeachtet ausdrücklich darüber steht, dass es nicht vom Verfasser des Hemerologiums ist. sed observatio illa „quae sequuntur utiliter ab alio quam hemerologii scriptore notata sunt“ non ex codice sed a Petavio profecta est, qui p. 416 animadvertit ante „ab alio“ intercidisse „haud“ particulam, corrigendo errorem non hypothetae (ut videtur), sed sui ipsius. etiam Delambrius *histoire de l'astronomie ancienne* vol. I p. 213 hoc scholium ab alio additum esse credidit.*

Metone⁹⁾, Callippo¹⁰⁾, Eudoxo¹¹⁾, Hipparcho¹²⁾, Iulio Caesare¹³⁾.

Democriti παράπηγμα in catalogo librorum philosophi apud Laertium Diogenem VIII 48 ponitur post librum cui inscribitur μέγας ἐνιαυτὸς ἢ ἄστρονομία, cui libro parapegma adnexum fuisse¹⁴⁾ ut per se probabile est, ita

9) cf. Ideler chronolog. I p. 313 sq., Redlich *Meton und sein Cyclus*, Hamburg 1854, Aug. Mommsen in nov. mus. Rhen. XIII (1858) p. 428 sq. *Meton und sein Cyclus nach den Zeugnissen*, Aemil. Müller in eodem mus. XIII (1859) p. 41 sq. *der Cyclus Metons und seine Geltung zu Athen*.

10) cf. Ideler astron. Beobacht. p. 214 sq., chronol. I p. 344 sq., Krische theologumena p. 288 sq., Boeckh *Sonnenkreise* p. 146 sq., 399 sq. ceterum notum est in cyclum Metoneum et Callippium nuper accuratius inquisitum esse a Boeckhio *zur Geschichte der Mondcyklen der Hellenen* 1855 et *epigraphisch-chronolog. Studien* 1857, ab Augusto Mommsen *Beitraege zur griechischen Zeitrechnung* in Iahni annal. philolog. supplement. I p. 201 sq., *die alte Chronologie* in philologo Gotting. XII p. 329 sq., in nov. mus. Rhen. XIII l. s. et p. 497 sq. *Reformen und Neubildungen der Kalender bei den Alten*, denique ab Aemilio Müller in diar. antiqu. XV (1857) num. 56 sq. et in nov. mus. Rhen. l. s.

11) quode post Idelerum *über Eudoxus* in actis academ. Berolin. 1828 et 1830 et Letronnium *sur les écrits et les travaux d'Eudoxe* in *journal des savants* 1841 p. 742 sq. Boeckhio egregie disputavit *Sonnenkreise* p. 141 sq., p. 393 sq. et p. 11 sq., quo loco Brandesi opiniones in Iahni annal. vol. XIII (1847) p. 199 sq. prolatas de geographo Eudoxo refellit; atque multis praeterea locis per totum librum de eius doctrina egit. cf. etiam Krische theologum. p. 289 sq., Mommsen chronol. Rom. p. 56 sq., Lepsius in act. acad. Berol. 1859 *ueber einige Berührungspunkte der aegyptischen, griechischen und roemischen Chronologie*, in tertia parte *ueber die Epoche und die Schaltung des Eudoxischen Kalenders* p. 61 sq.

12) cf. Ideler astron. Beobacht. p. 219 sq., chronol. I p. 352 sq.

13) cf. Ideler chronol. II p. 117 sq., Mommsen chronol. Rom. p. 74 sq., 276 sq., 309 sq., Boeckh *Sonnenkreise* p. 340 sq.

14) nullam tamen video idoneam causam, cur cum Salmasio ad Solin. p. 524 ed. Vltrai. scripturam, quam omnes libri (etiam optimi ei quos ipse nuper excussi Lau-

stabilitur eo, quod a scholiasta Apolloni Rhodi II v. 1098 p. 442, 27 Keil. laudantur Democriti ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας animadversiones, quae non possunt esse petitae nisi ex calendario ipso¹⁵⁾. fragmenta eius calendari praeterea a Gemino et Ptolemaeo servata sunt et habes ea sat neglegenter collecta a Mullachio Democriti fragm. p. 231—235. accedunt nunc paucae eae animadversiones, quae in papyro Eudoxi colum. XXII et XXIII leguntur (cf. Boeckh. *Sonnenkreise* p. 89, 91 sq., 197 sq.).

Euctemonem¹⁶⁾ autem Metonis socium fuisse per conplures testes constat, Ptolemaeum almag. III 2 p. 162 Halma (τὴν ὑπὸ τῶν περὶ Μέτωνά τε καὶ Εὐκτήμεονα τετηρημένην θερινὴν τροπήν), eundem in calendario p. 259 v. 21, Ammian. Marcellin. XXVI 1, Simplic. in Aristot. de caelo f. 121^a in *Philological Mus.* II p. 617. idem laudatur ab Avieno de ora maritima v. 47 „popularis urbis Atticae“ (cf. v. 350), v. 337 contra civis Amphipolitanus¹⁷⁾; quocum bene congruit quod Ptolemaeus l. s. Metonem et Euctemonem Athenis, in cycladibus, in Macedonia et Thracia observationes astronomicas instituisse dicit, neque Metonem scimus in eas terras profectum esse (cf. Redlich l. s. p. 26). videntur autem in calendario conficiendo Euctemonis partes primariae fuisse; ipsius enim persaepe in parapegmatis laudantur notationes, perraro Metonis. Euctemoneae reliquiae, quas debemus Gemino, Ptolemaeo, denique papyro Eudoxi col. XXII et XXIII

rentiani et Burbonicus) tuentur, mutemus conflando duorum librorum titulos hoc modo: μέγας ἐνιαυτὸς ἢ ἀστρονομίης παράπηγμα, quod ipsum et contra Graecitatem et contra rationem pugnet.

15) legitur ibi: κατὰ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ ἀρκτοῦρου σφοδροὶ καταχέονται ὄμβροι, ὥς φησι Δημόκριτος ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας, quem locum Mullachium inter fragmenta astronomica referre noluisse miror praesertim cum p. 145 eum laudaverit.

16) inter eos qui siderum ortus et occasus tempestatumque significatus observarunt laudatur a Vitruvio VIII 4, inter enneakaidekaëteridos inventores a Gemino isag. c. VII.

17) quamobcausam Osannus in diar. antiquit. 1841 p. 640 suspicatur eum participem fuisse coloniae, quae olymp. 86, 1 ab Atheniensibus Amphipolin deducta est.

aliqua ex parte collectae sunt apud Boeckhium l. s. p. 405 sq. (cf. praeterea p. 80 sq., p. 95 sq., p. XIII).

Philippum vero a Vitruvio (VIII 4), a Plinio (XVIII 312 et in indice auctorum eiusdem libri), a Gemino (isagog. cap. XII p. 47 Halma), ab Hipparcho (in Arat. phaenom. I 5 p. 101 Petav.), ab Ioanne Lydo (de mensibus III 13 et 43), persaepe denique in Ptolemaei calendario tamquam auctorem parapegmatis laudatum eundem esse atque Opuntium illum clarissimum mathematicum Platonisque discipulum nuper certa statuit coniectura Boeckhius *Sonnenkreise* p. 35 sq. convenit enim inter illos et de genere studiorum in litteris positorum et de aetate, cum astronomum ante Callippum vixisse probabile sit, et de patria; namque Ptolemaeus de apparent. p. 259 v. 19 Philippum ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Λοκρίδι καὶ Φωκίδι siderum ortus et occasus observasse dicit.

Conon deinde mathematicus Samius genere¹⁸⁾, Archimedi fuit amicus, ad quem ille assoleret inittere scripta sua mathematica. quod testatur ipse Archimedes de quadrat. parabol. p. 17 ed. Torell. his verbis: ἀκούσας Κόνωνα μὲν τετελευτηκέναι, ὃς ἦν ἔτι λοιπὸς ἡμῖν ἐν φίλοις et: τοῦ μὲν τετελευτηκότος εἵνεκεν ἐλυπήθημεν ὡς καὶ φίλου τοῦ ἀνδρὸς γενομένου καὶ ἐν τοῖς μαθήμασι θαυμαστοῦ τινος; atque addit, se mittere nunc hoc scriptum mathematicum ad Dositheum, ὡς Κόνωνι γράφειν εἰωθότες ἡμεν¹⁹⁾. unde eum praeceptorem quoque Archi-

18) Apollonius conic. sect. lib. IIII init. Κόνων ὁ Κάμιος ἐξέθηκε κτλ. schol. Bernens. in Vergil. bucol. III 40 (I p. 16 ed. Müller. Rudolphop. 1847). *Conon Samius genere mathematicus stellarum peritissimus velut quidam, Alexandrinus*. Probus in Vergil. bucol. III 40 (p. 8, 15 ed. Keil). *Conon Samius mathematicus, Aegyptius natione*. cum temporum conputo instituto appareat, Cononem Samium mathematicum Aristarchi Sami mathematici aequalem fuisse iuniorem, iam enascitur suspitio, Cononem Aristarchi disciplina usum esse.

19) cf. Archimed. de sphaer. et cylindr. II p. 131 Torell. prooem. τῶν προβλημάτων τὰς ἀποδείξεις, ὧν αὐτὸς τὰς προτάσεις ἀπέστειλα Κόνωνι, id. de helicib. p. 217 τῶν ποτὶ Κόνωνα ἀποσταλέντων θεωρημάτων.

medis fuisse, non recte effecit Probus l. s. instituit autem Conon observationes astronomicas in Sicilia et Italia (Ptolem. de appar. p. 259 v. 22)²⁰⁾, eiusque multae episemasiae exhibentur in Ptolemaei parapegmate. postea Alexandriae vixit, atque ibi procul dubio *defectiones solis servatas ab Aegyptiis collegit* (Senec. l. s.). videtur etiam a rege Ptolemaeo tertio Euergete I in aulicorum numerum²¹⁾ receptus esse; certe hominem aulae ingenio admodum accomodatum eum fuisse, docetur historia notissima quae de crine Berenices narratur. Berenices enim crines cum in templo Veneris Zephyritidis post felicem Ptolemaei victoris ex Asia reditum (c. a. 243 a. Chr.) ex voto dedicati essent sed postero die disparuissent, Conon *cupiens inire gratiam regis dixit crinem inter sidera videri conlocatum et quasdam vacuas a figura septem stellas ostendit, quas esse crinem fingeret*²²⁾. quae valde placuerunt Alexandrinis hominibus aulicis ita ut vel Callimachus de ea re amplum et magnificum componeret carmen, cuius duo qui ad Cononem spectant versus servati sunt in scholiis Arati v. 146 hinc:

ἦ με²³⁾ Κόνων ἔβλεπεν ἐν ἡέρι²⁴⁾ τὸν Βερενίκης
βόστρυχον ὃν κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖς²⁵⁾.

20) nihil igitur obstat, quominus cum Boeckhio l. s. p. 30 hunc eundem putemus esse atque Cononem, quode loquitur Servius in Aen. VII 738: *Conon in eo libro quem de Italia scripsit quosdam Pelasgos aliosque ex Peloponneso convenas ad eum locum Italiae venisse dicit, cui nullum antea nomen fuerit et fluvio (flumini libri) quem incoluerunt Sarno nomen inposuisse ex appellatione patrii fluminis et se Sarrhastes appellasse: hi inter multa oppida Nuceriam condiderunt.*

21) cf. Probus l. s. *Conon .. Ptolemaeo adsiduus.* schol. Bernens. l. s. *Conon .. qui cum Ptolemaeo fuit.*

22) sic hanc narratiunculam exhibet Hyginus poet. astron. II 24, breviter eam tangit Hesych. v. Βερενίκης πλόκαμος, explicatius tradit Nonnus abbas in enarrat. fabul. in Gregor. Nazianz. stelient. II n. 2 (in Westermanni mythogr. p. 363, 26). cf. etiam Achilles Tatius isag. in Arat. p. 134 C. D. τοῦτον τὸν πλόκαμον οὐκ οἶδεν Ἄρατος, παρετήρησε δὲ Κόνων ὁ μαθηματικός.

23) ἦ με, quod coniecit Valekenarius Callimach. eleg. fragm. p. 81, legitur in ipso codice Matritensi (ap. Iriart.

quos ita interpretatur Catullus LXVI v. 7 sq.:

idem me ille Conon caelesti numine²⁶⁾ vidit
e Beroniceo vertice caesariem
fulgentem clare, quam cunctis illa deorum²⁷⁾
levia protendens brachia pollicitast²⁸⁾.

atque poetis Augusteae aetatis per Callimachum, quem mirum quantum in delitiis haberent, Conon ita innotuit, ut eum hominem non paucis astronomis et mathematicis Graecis inferiorem quasi exemplar astronomiae et astrologiae Graecae proponerent, velut Vergilius eclog. III 40 et Propertius V 1, 78. erat ceteroquin *diligens et ipse inquisitor* (Seneca quaest. natur. VII 3, 3) neque vulgaribus laudibus saepe²⁹⁾ eius acumen extollit Archimedes. scriptorum

catal. bibl. Matrit. p. 500); ἡ δὲ inpressum est in schol. Theonis in Arat. v. 146 ed. Morel. Paris 1559, ἡ δὲ in ceteris. Muretus in Catulli comment. p. 101 coniecit: ἡδὲ Κόνων μ' ἔβλεπεν.

24) ἐν αἰθέρι coni. Meineke in Callimachi hymn. p. 195; cf. tamen O. Schneider in philolog. VI (1851) p. 522.

25) codices hunc versum in hexametri formam redigunt: βόστρυχον, ὃν τ' ἄρα κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖσιν; quae corrupta esse iam caesura perversa evincitur. pentameterum, qui flagitetur, effecit Muretus l. s.

26) *caelesti in lumine* coni. Isaacus Vossius cf. Haupt quaest. Catull. p. 80.

27) *cunctis illa deorum* corr. Haupt l. s. p. 81 collat. v. 33 sq. pro *multis illa dearum*.

28) atque Catullum iterum imitatus est anonymus poeta epigrammatis n. 1565 in antholog. Latin. v. 8 sq.

E Beronicaeo detonsum vertice crinem

rettulit esuriens Graecus in astra Conon.

iam igitur mathematicus clarus in „Graeculum esurientem“ (Juvenal. III 78) transformatus est.

29) Archimedes de helicibus prooem. p. 217 Torell. Κόνων μὲν οὐχ ἱκανὸν λαβὼν ἐς τὰν μάστευσιν αὐτῶν (problematum Archimedis) χρόνων μετέλλαξεν τὸν βίον καὶ ἄδηλα ἐποίησεν· καὶ ταῦτα πάντα εὐρὼν καὶ ἄλλα πολλὰ ἐξευρὼν καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖον προάγαγε γεωμετρίαν. ἐπιστάμεθα γὰρ ὑπάρξουσιν αὐτῷ σύνεσιν οὐ τὰν τυχοῦσαν περὶ τὸ μάθημα καὶ φιλοπονίαν ὑπερβάλλουσιν. idem de sphaer. et cylind. lib. I prooem. p. 64. ὤφειλε μὲν οὖν Κόνωνος ζῶντος ἐκδίδοσθαι ταῦτα. τήνον γὰρ ὑπολαμβά-

eius unum commemoratur mathematicum de conorum sectionibus compositum³⁰), alterum de astrologia septem libros complexum³¹). mortuum denique Cononem esse haud ita multo post annum 243 (quo anno Berenices crinem in astra retulit) inde concludas quod Archimedes, qui ipse obiit anno 212 a. Ch., de helicib. p. 217 sq. ait: μετὰ τὰν Κόνωνος τελευτὰν πολλῶν ἐτῶν ἐπιγεγεννημένων.

Cononis amicus fuit Dositheus³²), cuius maxime octaeteris Eudoxi inscribitur (Censorin. c. 18 p. 53, 5 Iahn.). atque teste Ptolemaeo p. 259 v. 19 in insula Co³³) instituit astronomicas et meteorologicas observationes, ex quibus praeter multas a Pseudo-Gemino et Ptolemaeo traditas duas referunt Plinius XVIII 312 et Lydus de mensib. III 83. ceterum ita fama inclaruit, ut Archimedes dignum eum haberet ad quem post Cononis mortem mitteret scripta sua mathematica, librum unum de quadratura parabolis³⁴) duos de sphaero et cylindro, unum de helicibus, unum denique de conoidibus et sphaeroidibus³⁵). aetas igitur quo floruerit Dositheus hac ratione, quae inter eum Cononemque et Archimedes intercesserit, aliqua ex parte certis terminis circumscripta est. idem vero astronomus num fuerit atque

νομέν που μάλιστα δύνασθαι κατανοῆσαι ταῦτα καὶ τὴν ἀρμόζουσαν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπόφασιν ποιῆσθαι.

30) Apollonius Pergaeus conic. sect. lib. III prooem. Κόνων ὁ Σάμιος ἐξέθηκε (de conicis sectionibus) πρὸς Θρακύδιον οὐκ ὀρθῶς ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ἀναστραφεῖς.

31) Probus l. s. *libros de astrologia VII reliquit*. ceterum Cononem a Pappo III 19 laudari dixit Fabricius bibl. Gr. vol. III p. 25 nescio quo errore.

32) cf. Archimedes de quadrat. parab. p. 17. ἀκούσας . . τένη Κόνωνος γινώριμον γεγενῆσθαι.

33) ita enim ex interpretatione Bonaventurae legendum est pro ἐν Κολωνείᾳ, quod mirum in modum torsit Brandesius in Iahni annal. suppl. XIII p. 204, Osannum anecd. Roman. p. 320, Boeckhium *Sonnenkreise* p. 31 sq.

34) cf. Archimedes l. s. ἀκούσας, Κόνωνα μὲν τελευτηκέναι, τένη δὲ Κόνωνος γινώριμον γεγενῆσθαι καὶ γεωμετρίας οἰκείον εἶμεν . . ἐπροχειριζέμεθα ἀποστεῖλαι τοὶ γράψαντες.

35) cf. Archimedes p. 63, 131, 217, 257 in prooemiis horum librorum.

Dositheus Pelusiotus³⁶⁾, qui in libro πρὸς Διόδωρον de Arati vita quaedam narravit³⁷⁾, ego non audeo diiudicare.

Restat Metrodorus qui pariter atque Conon in Italia et Sicilia observasse dicitur a Ptolemaeo p. 259 v. 23. eius parapegmatis notitia debetur et Ptolemaeo et Lydo de mensib. III c. 43, c. 79, c. 89, de ostent. c. 71. praeterea idem Lydus de mensib. III c. 36 haec narrat: ταύτην (idus Martias) τὴν ἡμέραν ὁ Μητροδόωρος κακὴν παραδίδωσι. unde efficitur Metrodorum non solum astronomiae verum etiam dierum fastorum et nefastorum in calendario rationem habuisse atque eum post Caesarem vixisse. namque post Caesaris necem placuit eum diem ἀποφράδα esse ne unquam idibus Martiis senatus ageretur³⁸⁾. atque hac ratiocinatione nixus lubenter credo astronomum non alium esse atque Metrodorum philosophum a Servio in Vergil. georgic. I 230³⁹⁾ astronomicarum animadversionum auctorem laudatum. neque absonum videtur eundem in partes vocari a Probo

36) vita Arati p. 58, 24 ed. Westermann. Δοσίθεος ὁ Πηλουσιακὸς ἐν τῷ πρὸς Διόδωρον ἐλθεῖν φησιν αὐτὸν (Aratum) καὶ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου καὶ διατρίψαι παρ' αὐτῷ χρόνον ἰκανόν. ceterum Πηλουσιακὸς vel Πηλούσιος coni. Boeckhius l. s. p. 30, codices exhibent πολιτικὸς, *pelusinus* interpret. latin. ap. Suringarem de mythogr. astron. p. 9, ποντικὸς coni. Hecker in philolog. V p. 421 et C. Müller frgm. hist. Gr. III p. 400, Πηλουσιώτης Osann l. s.

37) id quod affirmaverunt Osannus l. s. et Boeckhius l. s. p. 28.

38) videtur id placitum ex eis decretis triumvirorum fuisse, quae Augustus Octavianus a. u. 726 antiquavit (cf. Merkel proleg. Ovid. fast. p. VII); qua tamen re ad aetatem Metrodori arctioribus finibus determinandam uti non conor.

39) Servius l. s. *adeo ut sequentem rationem zonarum Metrodorus philosophus vix quinque expresserit libris insertis tam astronomiae quam geometriae partibus, sine cuius lineis haud facile deprehenditur ratio. idem etiam Metrodorus asserit, frustra culpari a plerisque Vergilium quasi ignarum astrologiae, cum eum constet operis lege compulsus ut quaedam exciperet quae obscura videntur ideo, quia a naturali ordine sunt remota.*

in Vergil. georg. II 224 p. 50, 22 ed. Keil. et in schol. Veronens. in Vergil. Aen. II 299 p. 87, 17⁴⁰). misere vero cum hoc Metrodoro confuderunt Lampsacenum clarissimum Epicureum Roether adn. in Lyd. p. 179, Teuber de Servii vita et comment. I p. 50 alii; Lampsacenus enim procul dubio laudatur a Philargyrio in Vergil. georg. II 336.

Ceterum de ratione et institutione Graecorum parapegmatum in universum disserentem adi Idelerum chronol. I p. 309 sq. 325 sq. 346 sq. 353 sq.⁴¹). unum est, quod hic breviter tangam, iam primos qui talia calendaria conderent non solum addidisse prognostica tempestatis (ἐπισημασίας), quod praedictionis genus sat certum veteribus visum est⁴²), sed etiam animadversiones quasdam, quae ad civiles usus spectarent. id quod luculento testimonio de Metone affirmat schol. Arati v. 752: οἱ περὶ (sic corr. pro μετὰ Ideler l. s. p. 316 not. 4) Μέτωνα ἀστρονόμοι καὶ πίνακας ἐν ταῖς πόλεσιν ἔθηκαν περὶ τῶν τοῦ ἡλίου περιφορῶν ἐννεακαίδεκαετηρίδων, ὅτι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τοιόσδε ἔσται χειμὼν καὶ τοιόνδε ἔαρ καὶ τοιόνδε θέρος καὶ τοιόνδε φθινόπωρον καὶ τοιοῖδε ἄνεμοι καὶ πολλὰ πρὸς βιωφελεῖς χρεῖας τοῖς ἀνθρώποις. quas βιωφελεῖς χρεῖας cum

40) Probus l. s. *eiusdem est Campaniae flumen Clanius iuxta Acerras, et* (et coni. Keil pro nomine sed) *gigantis nomine Clanius dictus est, qui non* (non add. Keil) *ab eo dicitur, ut Metrodorus ait.* schol. Veron. l. s. *cum Me[tro]-dorus referat Anchisae aedes in lo[co abscondito] Troianae urbis fuisse.*

41) nuperrime Edwardus Greswell *origines kalendariae Hellenicae.* Oxon. 1862 sex (!) voluminibus hanc doctrinam pertractavit; mihi librum sat amplum neque videre neque usurpare licuit.

42) cf. Diodor. Sicul. XII 36. δοκεῖ δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος (Meton) ἐν τῇ προρρήσει καὶ προγραφῇ ταύτῃ θαυμαστῶς ἐπιτετευχέναι. τὰ γὰρ ἄστρα τὴν τε κίνησιν καὶ τὰς ἐπισημασίας ποιεῖται συμφώνως τῇ γραφῇ. pariter Columella I praef. Metonis providentiam in motibus astrorum ventorumque laudat. neque infitias eundum est, nulla in terra tam stricto ordine teneri vices easdem non modo ventorum sed etiam tempestatum ventis ibi semper effectarum. cf. Ross *griech. Inselr.* II p. 27 n. 6.

res navales tum rusticas fuisse et sponte patet et pauca quae praecipue in Pseudo-Gemineo calendario adsunt vestigia docent, neque abhorret usus calendariorum Romanorum rusticorum in lapidibus incisorum, quae nunc omnia collecta habes a Theodoro Mommsen in primo volumine inscriptionum Latinarum. hos igitur agricolarum usui adaptatos „Eudoxi et Metonis antiquorumque fastus astrologorum“ etiam ab Italis rusticis adhibitos esse profecto non est cur mireris.

Ceterum si quem delectat hariolationes interdum non sine ingenio, semper sine arte et ratione iactas legere, Pontedera antiqu. p. 182 sq. et p. 245 sq. Aeti et Quinctiliorum calendaria, quae in fine libri adnexui, ad Chaldaeorum observationes astronomicas referre studuit. Aetium autem vides memorem fuisse praecepti sani, quod dedit dux atque princeps artis medicinae Hippocrates in libello vere aureo *de aere, aquis, locis* cap. II vol. I p. 243 ed. Ermerins. εἰ δοκέοι τις ταῦτα μετεωρολόγα εἶναι εἰ μετασταίῃ τῆς γνῶμης, μάθοι ἅν, ὅτι οὐκ ἐλάχιστον μέρος συμβάλλεται ἀστρονομίῃ εἰς ἱητρικὴν ἀλλὰ πάνυ πλείστον· ἅμα γὰρ τῇσι ὥρῃσι καὶ αἱ κοιλίαι καὶ αἱ νόσοι μεταβάλλουσι τοῖσι ἀνθρώποισι.

Eudoxi denique papyrus, ex quo nonnulla quae ad rem faciant ultimo loco excerpti, adservatur Parisiis in museo *du Louvre*. iam anno 1839 Letronnius⁴³⁾, qui identidem notationes quasdam ex eo petiit, in eo se esse, ut papyrus ederet affirmavit. dein postquam Letronnius morte praematura abreptus est, provincia edendi omnes papyros Parisinos Brunetio de Presle demandata est, qui a. 1855 hunc papyrus exprimendum curavit in parte secunda voluminis XVIII libri utilissimi *notices et extraits de la bibliothèque du Roi etc.* sed hucusque nondum absolutum est illud volumen, certe non prodiit. mihi per Theodorum Mommsen licuit, illo exemplari uti, quod ipsi Bru-

43) in dissertatione *sur l'origine du zodiaque Grec et s. plus. points de l'astronomie Grecque etc.*, quae inserta est eius anni diariis *journal des savants*.

netius ante aliquot annos misit. et Eudoxi quidem artem hic exhiberi dicit acrostichon duodecim versuum, qui medio in folio verso papyri leguntur, horum:

- Ἐν τῷδε δείξω πᾶσιν ἐκμαθεῖν σοφὴν
 Ὑμῖν πόλου κύνταξιν ἐν βραχεῖ λόγῳ
 Δοὺς τῆςδε τέχνης εἰδέναι σαφῇ πέρι.
 Οὐδεὶς γάρ ἐστιν ἐνδεὴς γνώμης, ὅτῳ
 5 Ξένον φανεῖται, τῷδ' ἐὰν ξυνῇ καλῶς.
 Ὅ μὲν στίχος μεῖς ἐστι, γράμμα δ' ἡμέρα.
 Ὑμῖν ἀριθμὸν δ' ἴσον ἔχει τὰ γράμματα
 Ταῖς ἡμέραισιν, ἃς ἄγει μέγας χρόνος,
 Ἐνιαύσιον βροτοῖσι περίοδον τ' ἔχει
 10 Χρόνος διοικῶν ἀστέρων γνωρίσματα.
 Νικᾷ δὲ τούτων ἕτερον οὐθεὶς, ἀλλ' αἰεὶ
 Ἦκει τὰ πάντ' ἐς ταῦτ' ὁπότεν ἔλθῃ χρόνος⁴⁴).

horum enim versibus litteris initialibus titulum „Εὐδόξου τέχνη“ effici, iam Letronnius (*notices etc.* p. 28) perspexit. Eudoxi tamen non esse hanc dissertationem vel inde arguitur, quod Callippus in ea interdum laudatur; sed ne in eis quidem locis, in quibus nullus alius astronomus commemoratur, credi potest perhiberi germanas Eudoxi sententias, immo plane plerumque et aperte demonstrari, disputationem superstructam quidem esse eius opinionibus verum propagatis eis et quam maxime confusis cum Callippeis. ceterum hic libellus sexcentis erroribus scatet ita ut

44) v. 5 τῷ δὲ ἄν codex, τῷ δ' ἐὰν correxit in margine exemplaris Mommseni manus quaedam, quam Boeckhianam esse opinor; eadem v. 11 ἕτερον οὐθεὶς scripsit pro οὐθεὶς ἕτερον et v. 12 πάντ', ἐς ταῦτ' ὁπότεν ἔλθῃ χρόνος pro πάντα ἐς τὸ αὐτὸ ὅτ' ἀνέλθῃ ὁ χρόνος. v. 6 γράμμα δ' ἡμέρα certissima coniectura Brunetius scripsit pro γράμμα δὴ μέγα, dicit igitur scriptor singulos versus esse menses, singulas litteras dies. atque revera 12 esse versus et unum quemque versum continere 30 litteras, ultimum 35 (verborum enim πάντα et ταῦτὸ ultimae litterae quamquam elisae in rationem ducuntur), itaque litteris horum 12 versuum annum solarem 12 mensium, 365 dierum (μέγαν χρόνον) repraesentari, vidit Brunetius *notices etc.* p. 45.

subscribendum sit iudicio Mommseni chronol. p. 200 not. 8: *dies eben so alte als wunderbarlich verwirrte, einem sauber geschriebenen aber von Missverstaendnissen und Verkehrt-heiten wimmelnden Collegienheft nicht unaehnliche Schriftstueck.* extant vero in folio verso papyri acta conpluria, quae post dissertationem scripta esse appareat. eorum primum incipit: Ἡρώδης Θέωνι. Ἔρρωται μὲν βασιλεὺς Πτολεμαῖος καὶ βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ ἀδελφὸς [καὶ] βασίλισσα Κλεοπάτρα ἡ ἀδελφὴ καὶ τὰ τέκνα et datum est mense Mesori anno VI. Iam cum Ptolemaei duo fratres reges non esse possint nisi Philometor et Euergetes II aut Soter II et Alexander I, Letronnius *notices etc.* p. 30 sq. de altero pari cogitavit, contra Brunetius p. 32 sq. evicit, prius par dici, i. e. datam eam epistolam esse anno 165 a. Chr.; itaque ante annum 165 dissertationem astronomi- cam compositam esse consectaneum est. etiam arctiori- bus finibus tempus circumscripsit Boeckhius *Sonnenkreise* p. 197 sq. nisus verbis Εὐδόξῳ, Δημοκρίτῳ χειμεριναὶ τροπαὶ Ἀθὺρ ὅτ' ἐ μὲν $\overline{K}$, ὅτ' ἐ δὲ $\overline{I\Theta}$ (colum. XXII v. 516). namque docuit brumam ex calendario Aegyptiaco die 19 mensis Athyr annis 197—194, die 20 eiusdem mensis annis 193—190 accidisse, et inde collegit, circa annos 193—190 „Eudoxi artem“ conscriptam esse.

Scribebam Bonnae mense Aprili anno MDCCCLXIII.

IOANNIS LAVRENTII LYDI

LIBER

DE OSTENTIS

- A** = cod. bibliothecae Angelicae
C = cod. Caseolinus, nunc Regius Parisinus (supplem. cat. cod. Gr. n. 257), saec. VIII membr.
F = cod. Laurentianus plut. 28 n. 34 saec. XI membr.
G = cod. Laurentianus plut. 28 n. 14 saec. XIII
L = cod. Laurentianus plut. 80 n. 23 saec. XV chartac.
M = cod. Laurentianus plut. 58 n. 13 membr. (scriptus ab Ioanne Rhoso anno 1492)
N = cod. Laurentianus plut. 31 n. 37 saec. XIII chartac.
O = cod. Oxoniensis Canonic. 41^a
P = cod. Vaticanus Palatinus n. 312 saec. XV chartac.
R = cod. Regius Parisinus n. 2381 saec. XIII
S = cod. Regius Parisinus n. 1991
V = cod. Venetus Marcianus CCCXXIII
H. = Carolus Benedictus Hase

ΙΩΑΝΝΟΥ ΛΑΤΡΕΝΤΙΟΥ ΛΥΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΔΙΟΧΜΕΙΩΝ

(Ed. Bekker)

p. 273

(Ed. Hase)

p. 2 A

τουτὶ πράττειν ἐπαγγειλάμενοι. τῆς μὲν [οὖν τῶν
πο]λλῶν δόξης καὶ πρῶην ἐτύγχανον ὧν, καὶ
γράμματα μό[να τὰ περὶ τού]των γεγραμμένα τοῖς
ἀρχαίοις ἐνόμιζον. ἐπειδὴ [δὲ ἡ πεῖρα τ]ὴν περὶ
5 αὐτῶν ἀλήθειαν ἔδειξε καὶ ἡ γενομένη τοῦ [κομήτου
π]ρῶην ἐπιτολὴ (ἵππεὺς δὲ ἄρα ἦν τὸ λεγόμενον
σχῆ[μα) καὶ ἡ δι]ὰ ταύτην συμβᾶσα τῶν κακοδαιμό-
νων Περσῶν ἔ[φοδος, μέ]χρι μὲν τῶν Ὀρόντου γε-
νομένη μερῶν, συντομωτάτην [δὲ τὴν ὑπ]οτροφὴν B
10 ὡς οἶόν τε λαβοῦσα (ἐδήλου γὰρ δὴ καὶ τὴν τοῦ
274 κρα[ταιοτάτου βασι]λέως νίκην), ὑπ' αὐτῶν λοιπὸν
τῶν πραγμάτων καὶ τῆς [ἐξ αὐτῶν] μαρτυρίας γρά-
φειν περὶ τῶν τοιούτων προήχθην, ἅμα μὲν πρὸς
τῆς ἐμῆς ἔσεσθαι μνήμης τὸ πρᾶγμα νομίζων, ἅμα 4 A
15 δὲ ἄτοπον καὶ φθόνου γέμον ἡγούμενος εἶναι τὸ
πόνους τοσούτους τοῖς ἀρχαίοις καταβεβλημένους εἰς
τοὺς περὶ τούτων λόγους ἄχρι παντὸς μεῖναι λαν-
θάνοντας.

v. 1 videntur, ut ait H., deesse hic pauca ab initio operis, velut tres quattuorve versus. || v. 6 λεγόμενον coni. H. pro γενόμενον.

2. Ἀρμόδιον δὲ εἶναι νομίζω τῷ περὶ τῶν τοιού-
των γράφειν ἐθέλοντι, πόθεν τε ἢ τῶν τοιούτων κα-
τάληψις ἤρξ[ατο, λέγ]ειν, καὶ ὅθεν ἔσχε τὰς ἀφορ-
μάς, καὶ ὅπως ἐπὶ τοσοῦτον προ[ῆλθεν] ὥς καὶ
B αὐτούς, εἰ θέμις εἰπεῖν, Αἰγυπτίους ὑπερβαλεῖν. τού- 5
των [γὰρ δὴ, μετὰ] Ζωροάστρην τὸν πολύν, Πετό-
κρις τοῖς εἰδικοῖς τὰ [ἐν γένει διαπλέ]ξας πολλὰ μὲν
κατ' αὐτὸν παραδοῦναι βιάζεται, οὐ πᾶ[σι δὲ παρα]-
6A δίδωσι ταῦτα, μόνοις δὲ τοῖς καθ' αὐτόν, μᾶλλον δὲ
ὅσοι καὶ [αὐτῶν] πρὸς στοχασμοὺς ἐπιτηδειότεροι. 10
Ἀντίγονος δὲ μετ' ἐκεῖνον δι[έκριν]ε μὲν καὶ διήρ-
θωσε τὴν παράδοσιν, πρὸς δὲ τὸ πυκνὸν [τῶν ἐν
τῇ ἀστρ]ονομίᾳ γραμμῶν ἀποκλίνας ἀμύθητον ὄχλον
[καὶ ἀσαφείας πάσης ἀ]νάμεστον τῇ γραφῇ συγκατέ-
θετο. τὰ γὰρ Ἀριστοτέλει εἰρημένα γνωριμώτατα. 15
Ἡλιόδωρος δὲ καὶ Ἀσκλατίων, ἔτι καὶ Δαψὸς ὁ Θη-
β[αῖος καὶ ὁ Αἰγιεὺς] Πολλῆς καὶ ὁ θειότατος πρὸ
B αὐτῶν Πτολεμαῖος, οὐ μέχρι παντὸς ἴσχ[υς]αν τὴν
παλαιὰν ἀσάφειαν τοῦ πράγματος ἐκβαλεῖν, καίτοι
γε σφόδρα καὶ τοῦτο ποιῆσαι σπεύσαντες. ἐπειδὴ δὲ 20
ἡμῖν, τοὺς ἐξ Ἰταλίας φημί, Τάγης ἀρχηγὸς τοῦ 275
8A πράγματος γέγονεν, ἀκόλουθον τοῖς αὐτοῦ ῥήμασι
χρήσασθα[ι, μ]ᾶλλον δὲ τῇ τούτων ἐννοίᾳ· τοῖς γὰρ
ἀρχαιοτέροις ὀνόμασιν ἐκεῖνα συγκεῖμενα δυσπαρακο-
λούθητά πῶς ἐστὶ καὶ οὐ σφόδρα σαφῆ. [χρησόμεθα 25
δὲ καὶ τοῖς] λοιποῖς, Τάρχοντί τε τῷ θυοσκοπῷ καὶ
Ταρκύτῳ τῷ [τελεστῇ καὶ Κα]πίτῳ ιερεῖ, ὥστε ἐκ

v. 7 ἰδικοῖς C || v. 16 pro Asclatione dubitanter H.
proponit Ascletarionem, quod cf. Sueton. Domitian. c. 15 ||
v. 17 καὶ ὁ Αἰγιεὺς] supplevi e Suida et Eudocia s. v. ||
v. 21 τοῖς mavolt Bekker || v. 27 Ταρκυτίῳ τῷ Θύσκῳ
coni. Müller, Etrusc. II p. 36 n. 66. ||

τῶν πᾶσι τούτοις εἰρημέ[νων γλαφυράν] τινα δια-
πλέξαι τοῦ πράγματος ἁρμονίαν. δεῖ [τοίνυν ἀφη]-
γήσασθαι πρῶτον τίς τε οὗτος ὁ Τάγης καὶ τίνες οἱ
λοιπ[οί, καὶ ὅπως] γράμμασιν ἐνεπιστεύθη παρὰ τὸ B
5 κρατοῦν ἐν τοῖς ἱερ[οῖς τὰ τοιαῦ]τα.

3. Τάρχων, ταύτῃ ἔχων τὴν προσηγορίαν, ἀνὴρ
γ[έγονε μὲν] θυοσκόπος, ὡς αὐτὸς ἐπὶ τῆς γραφῆς 10A
εἰσενήνεκται, εἰς [τῶν ὑπὸ] Τυρρηνοῦ τοῦ Λυδοῦ
διδασκέντων. καὶ γὰρ δὴ τοῖς Θύσκ[ων γράμμα]σι
10 ταῦτα δηλοῦται, οὕτω τηνικαῦτα τοῖς τόποις ἐκεί-
νοις Εὐάνδρου τοῦ Ἀρκάδος ἐπιφανέντος. ἦν δὲ ἄλ-
λοῖός τις ὁ τῶν γραμμάτων τύπος, καὶ οὐδὲ ὅλως
καθημαξευμένος ἡμῖν· ἡ γὰρ ἂν τῶν ἀπορρήτων τε
καὶ ἀναγκαιοτέρων οὐδὲν ἔμεινεν ἄχρι τοῦ παρόντος
15 λανθάνον. φησὶ τοίνυν ὁ Τάρχων ἐπὶ τοῦ συγγράμ-
ματος, ὅπερ εἶναί τινες Τάγητος ὑποπτεύουσιν, ἐπει- B
δήπερ ἐκεῖ κατὰ τινα διαλογικὴν ὁμιλίαν ἐρωτᾷ μὲν
δῆθεν ὁ Τάρχων, ἀποκρίνεται δὲ ὁ Τάγης ὡς προσ-
καρτερῶν ἐκάστοτε τοῖς ἱεροῖς, ὡς [τυχόν] συμβέ-
20 βηκεν αὐτῷ κατὰ τινα χρόνον ἀροτριῶντι θαυμάσιόν
τι, οἷον οὐδὲ ἀκήκοέ τις ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ γενόμε-
278 νον· ἀναδοθῆναι γὰρ τοῦ αὔλακος παιδίου, ἄρτι μὲν
τεχθῆναι δοκοῦν, ὀδόντων δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν
ἡλικίᾳ γνωρισμάτων ἀπροσδεές. ἦν δὲ ἄρα τὸ παι- C
25 δίον ὁ Τάγης, ὃν δὴ καὶ χθόνιον Ἑ[ρμῆν] εἶναι τοῖς
Ἑλλῆσιν ἔδοξεν, ὡς πού καὶ Πρόκλος φησὶν ὁ διά-
δοχος. τοῦτο δὲ ἀλληγορικῶς παρὰ τὸν ἱερατικόν 12A
παρακεκάλυπται νόμον, ἐπεὶ οὐ προφανῶς ὁ περὶ

v. 6 ταύτης (c man. prima expuncta) C || v. 13 κατη-
μαξευμένος C || v. 22 ἀναδοθῆναι pro ἀνεδόθη conl. H. ||
v. 23 τετεχθῆναι C ||

θειοτέρων πραγμάτων λόγος διὰ τοὺς ἀνιέρους, ἀλλὰ
 νῦν μὲν μυθικῶς νῦν δὲ παραβολικῶς παραδέδοται·
 ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν ψυχὴν τελειοτάτην καὶ τῶν οἰ-
 κείων ἐνεργειῶν ἀπροσδεῇ ἐπὶ τὴν ὕλην ἐλθεῖν, βρέ-
 φος ἄρτιγενὲς ἐκ τοῦ αὐλακος ἀναδοθῆναί φησι. Τάρ- 5
 χων δὲ ὁ πρεσβύτερος (γέγονε γὰρ δὴ καὶ νεώτερος,
 B ἐπὶ τῶν Αἰνείου στρατευσάμενος χρόνων) τὸ παιδίον
 ἀναλαβὼν καὶ τοῖς ἱεροῖς ἐναποθέμενος τόποις ἡξίου
 τι παρ' [αὐτοῦ] τῶν ἀπορρήτων μαθεῖν. τοῦ δὲ αἰ-
 τουμένου τυχὼν βι[βλίον] ἐκ τῶν εἰρημένων συνέ- 10
 γραψεν, ἐν ᾧ πυνθάνεται μὲν ὁ Τάρχων τῇ τῶν
 Ἰταλῶν ταύτῃ τῇ συνήθει φωνῇ, ἀποκρίνεται δὲ ὁ
 Τάτης γράμμασιν ἀρχαίοις τε καὶ οὐ σφόδρα γνωρί-
 μοις ἡμῖν γε ἐμμένων τῶν ἀποκρίσεων. πλὴν ἄλλ'
 ὅσον μοι γέγονε δυνατόν, ἔκ τε τῶν Θούσκων ἔκ τε 15
 τῶν ἄλλων ὅσοι τούτους ἡρμήνευσαν, Καπίτωνός
 C τέ φημι καὶ Φοντηίου, καὶ Ἀπουληίου Βικελλίου τε
 καὶ Λαβεῶνος καὶ Φιγούλου, Πλινίου τε τοῦ φυσι-
 κοῦ, πειράσομαι ταῦτα πρὸς ὑμᾶς διελθεῖν.

4. Σπουδὴ δὲ ἡμῖν ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τε ἡλιακῶν 20
 καὶ σεληνιακῶν ἐπισκιασμάτων (οὕτω γὰρ τὰς ἐκλει- 277
 πτικὰς τῶν φώτων ὀλισθήσεις ἐκεῖνοι καλοῦσι), κο-
 μητῶν τε καὶ τῆς κατ' αὐτοὺς διαφορᾶς, αὐλακισμῶν
 τε καὶ διαττόντων, ἀστραπῶν τε καὶ βροντῶν καὶ
 κεραυνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀερίων τερατισμῶν, καὶ τὸ 25
 δὴ πέρας περὶ σεισμῶν καὶ ἐμπρησμῶν καὶ τῆς ἐκ
 14 Ατούτων μαντείας, οὐχ ὥστε τὰς φυσικὰς αἰτίας ἢ τὰ
 περὶ τούτων εἰπεῖν θεωρήματα (φιλοσόφοις γὰρ δὴ

v. 15 Θούσκων scripsi pro πεύσεων cf. praef. not. 11 ||

v. 17 Φοντηίου corr. Schmitz in nov. mus. Rhen. XI p. 299
 pro Φωντηίου || βεκελλίου C; de Vicellio cf. praefat. || v. 24
 διαταττόντων C ||

τὰ περὶ τούτων ἀνείσθω), ἀλλ' εἴ πως οἶόν τέ ἐστὶν
ἐκ τούτων δὴ τῶν διοσημειῶν τὴν τῶν ἐσομένων
ἴσως προμανθάνειν ἀπόβασιν. ἔστι γὰρ ἐκ τῆς πολυ-
μαθεστᾶτης ἱστορίας λαβεῖν ὥς ἥλιοί τε πλείους κατὰ
5 ταῦτόν καὶ σελήναι πεφῆνασι, γινομένου ἐξ ἀνα-
κλάσεως τούτου. τοιγαροῦν οὐχ ὑπὲρ τὸν ἥλιον ἢ
τὴν σελήνην, ἀλλ' ἐκ πλαγίου τὴν λεγομένην ἀν- B
τιδίσκωσιν θεωρεῖσθαι συμβαίνει, ἀνισχόντων αὐ-
τῶν ἢ δυομένων. βασιλέων δὲ τοῦτο δυνατῶν κατ'
10 ἀλλήλων ἐπαναστάσεις σημαίνει, ὥς ἐκ τῆς Καμβύ-
σου κατ' Αἰγυπτίων ἐφόδου λαβεῖν ἔστι, καὶ ἐπὶ
τῇ Νέρωνος καταστροφῇ, καθ' ἣν ἐπὶ μὲν τῆς Ἰου-
δαίας διάγων Οὐεσπασιανὸς πρὸς τὴν Ῥωμαίων
ἀρχὴν ἀνεφέρετο, κατὰ δὲ τὴν ἐσπέραν Βιτέλλιος,
15 Γάλβας δὲ καὶ Ὅθων ἐτέρωθεν ἀντανίσταντο. Ἀπου-
λῆιος δὲ περὶ τῶν τοιούτων γράφων καὶ ὑπὸ Κλαυ- C
δίῳ Καίσαρι τρεῖς ἡλίους ὀφθῆναί φησιν, ὁμοίως δὲ
καὶ σελήνας τοσαύτας ἐπὶ Γαίου καὶ Γναίου Δομιτίου
278 τῶν ὑπάτων· ὧ ἄντικρυς ἐδηλοῦτο Γάλλους τε καὶ
20 Σαυρομάτας τὰ Ῥωμαίων δηλώσειν· τὸ δὲ.....
..... θῆναι. πολλά[κις δὲ καὶ διάπυρος

v. 1 εἴπως pro ὅπως corr. H. || v. 3—10 Plin. nat.
hist. II 99. *plures soles simul cernuntur, nec supra ipsum
nec infra, sed ex obliquo, numquam iuxta nec contra terram
nec noctu, sed aut oriente aut occidente.* || v. 5 μὲν ante ἐξ del.
Hercher || v. 8 καὶ ante ἀνισχόντων del. Hercher || v. 11 δυνα-
τὸν post ἔστι del. Hercher || v. 15 δὲ καὶ] τε καὶ con. H. || ἀνθα-
νίσταντο C || v. 16 cf. Plin. II 99. *et nostra aetas vidit (tres soles)
divo Claudio principe.* || v. 17 φασίν C || v. 18 cf. Plin. II 100.
*lunae quoque trinae, ut Cn. Domitio C. Fannio consulibus adpa-
ruere.* vid. Iul. Obsequens 32 p. 122 Iahn. || Γαίου καὶ Γναίου
Δομιτίου scripsi pro Γναίου καὶ Δομιτίου. || v. 19 ὧ add.
Bekker; δι' ὧν addere voluit H. || v. 21 sq. cf. Plin. II 100.

ἀστήρ, ἀσπίδος ἀπομιμούμενος τύ]πον, ἐκ τῆς ἐώας
 ἐ[πὶ τὴν] δύσιν σπ[ινθῆρας ἐκπέμπων διατρέ]χει,
 16 A [τῶν] Παρθυαίων [ἔφο]δον μαν[τευόμενος. καὶ τὰ
 μὲν ἐκ τῶν πρω]τοτύπων κέντ[ρων], ἀνατο[λήν
 λέγω καὶ δύσιν, οὕτως ἔστ]ι λαβεῖν· ἀπὸ δέ γε ἄρ- 5
 [κτου] καὶ μεσημ[βρίας, οὐκέτι ἐφόδους βαρβ]αρικὰς
 ταῦ[τα ἡμῖν προ]δηλοῖ, ἀ[λλὰ βιαιοτέρας ἀνέμων
 ἐκρήξεις. καὶ εἰ μὲν] ἔξ ἄρκτου διάτ[των ἐκτρέχει
 αὐλακάς τε πυ]ρὸς ἐπὶ τὸν ἀέρα ποιεῖ, β[ρον]τῶδεις
 B λέ[γει διοσημείας, κυτρο]φὴν ἀέρος καὶ [βορρᾶν] 10
 βιαιότερον ἀν[αστήσεσθαι, ἐκ δὲ τοῦ ἐνα]ντίου φε-
 ρόμενος νότον ἐπάγει. τῶ[ν] γὰρ πν[ευμ]άτων ἐκ
 τῶν ἐσχάτων τοῦ κόσμου μερῶν διανισταμένων καὶ
 τὸν ἀέρα πρῶτον πληττόντων, μηδενὸς σώματος
 18 A ἀντιτυποῦντος, εἰκὸς ἐστὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀστέρων 15
 τούτων ἀφορίζεσθαι σπινθῆρας.

5. Ὅμοίως ἔστιν ἑτέρους ἀστέρας εὐρεῖν ποτὲ
 μὲν ἐν γῇ ποτὲ δὲ ἐν θαλάττῃ τὰς ἰδίας ἐνεργείας
 δεικνύντας· ἐπὶ τε γὰρ στρατιωτικῶν ἀκοντίων πολ-
 λάκις ὤφθησαν ἐπιζάνοντες ἐπὶ τε τῶν ἰστών τῶν 20
 νεῶν, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ μέρεσι, λιγυρόν τι κύριγμα
 προσηχοῦντες καὶ ὀρνέων δίκην εἰς τόπον ἐκ τόπου
 B τῆς νεῶς μεθιστάμενοι, ὥς ἂν καταδύσῃ ταύτην.
 ὅθεν καὶ τοῖς ξηροτέροις τῆς νεῶς ἐμπίπτουσι μέρε-

clipeus ardens ab occasu ad ortum scintillans transcucurrit. ||
 v. 7 cf. Plin. I. s. || v. 10 λέγει suppl. Hercher || v. 11
 ἀναστήσεσθαι suppl. Hercher || v. 17 — p. 9 v. 1 Plin. II 101
*existunt stellae et in mari terrisque. vidi nocturnis militum
 vigiliis inhaerere pilis pro vallo fulgorem effigie ea et antem-
 nis navigantium aliisque navium partibus ceu vocali quodam
 sono insistunt ut volucres sedem ex sede mutantes, graves cum
 solitariae venere, mergentesque navigia et si in carinae ima
 deciderint exurentes.* || v. 20 ἰστών scripsi pro ἰστίων.

279 ρωσιν. τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα ἦτοι κατάστημα οἱ τὴν
 θάλατταν πλέοντες Ἑλένην καλοῦσιν. ἀλλὰ κἀνταῦθα
 τὰ ἐξ αὐτῆς ἢ πρόνοια δείκνυσι· δύο γὰρ ἀστέρες
 5 εὐθὺς κατασκήπτουσι τῆς τοιαύτης φορᾶς, οὓς Κά-
 στορα καὶ Πολυδεύκην καλοῦσιν, οἱ παραχρῆμα πρὸς
 φυγὴν τὴν λεγομένην Ἑλένην ἐλαύνουσι. τὰ δὲ τῶν
 ἱστοριῶν μὴ καὶ περιττὸν ἐν ὑμῖν ᾧ λέγειν, ὡς ἐπὶ
 κεφαλῆς πολλάκις ἀνθρώπων διοσημεῖαι γεγόνασιν, C
 10 ἐπὶ τε τῆς Ἀσκανίου καὶ Cερβίου Τύλλου τοῦ ῥηγὸς
 καὶ Κωνσταντίνου τοῦ τὴν μεγάλην ταύτην συστήσα-
 μένου πόλιν. οἷς ἅπασιν τὸ μὲν τῆς βασιλείας ἐντεῦ-
 θεν κατεμηνύετο κράτος, οὐ μὴν εἰρηνικὸν οὐδὲ ἥκυ-
 χον, ἀλλὰ μυρίων γέ[μον κα]κῶν αὐτοῖς τε ἐκείνοις 20A
 15 καὶ [τοῖς] ὑπ' αὐτ[οὺς ἐσομένο]ις, μᾶλλον [δὲ καὶ]
 πλεον ἐκείνοις, ὅ[τω καὶ ἐλάττωσι] τύχαις πα[ρὰ
 το]ὺς βα[σιλεύ]οντας τὸ ὑπήκ[οον] χ[ρῆται. Ἀσ]κά-
 νιος μ[έν] γὰρ ἐν [Ἀλβη τ]ὴν μητρ[υιάν] .....
 20 τὴν προσηγο[ρίαν] δὲ [ὁ.....λ.....Τ]ύλλος οὕτω πο-

v. 4—7 Plin. l. s. *geminæ autem salutaræ et prosperi
 cursus nuntiaæ, quarum adventu fugari diram illam ac minacem
 appellatamque Helenam ferunt et ob id Polluci et Castori id
 numen adsignant.* || v. 7 Ἑλένην coniect. add. H. || v. 8 ἐν
 ὑμῖν corr. Bekker pro ἐν ἡμῖν coll. p. 12 C πρὸς ὑμᾶς;
 ἂν ἡμῖν conij. H. || v. 9 Plin. l. s. *hominum quoque capita
 vespertinis magno præsignio circumfulgent.* cf. etiam II 241. ||
 v. 19 ἢ δὲ ἐκαινοτόμησε περὶ τὸ Τρωικὸν] sic dubitanter
 supplevi; de sententia dubitari nequit, cf. Serv. in Aen.
 VI 760; adminiculo est etiam id quod litteris uncialibus
 minutis in margine cod. C prima manu scriptum est:
 ΑΣΚΑΝΙΟΣ ΤΗΙ ΜΗΤΡΥΙΑΙ ΣΥΝΗΛΘΕΝ ΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ,
 ubi tamen ΟΥ addas ante ΣΥΝΗΛΘΕΝ || v. 20 προσηγορίαν
 τῆς πόλεως. ὁ δὲ γε conij. H. ||

λέμων τὴν [πόλιν] ἐπλ[ήρωσεν ὥ]στε μὴ [δυ]νηθῆ-
 ναι τῆς ὑπὸ Νουμᾶ κα[τα]σταθείσης εἰρ[ήν]ης Ῥω-
 B μαίους ἀπολ[αῦσαι]. περὶ δὲ Κων[στ]αντίνου μακρη-
 γορεῖν οὐκ ἀναγκαῖ[ον], ἐ[ν βιβλ]ί[οις] τὴν μνήμην
 [τ]ῶν περὶ αὐτὸν συμβ[εβηκότων] ἐχόντ[ων ὑμ]ῶν. 5

22 A 6. πολλάκις δὲ καὶ [c]πινθήρ βραχὺς ἐκ μετεώ-
 [ρων κα]ταφ[έρεσθα]ι δόξας ἐπὶ τὴν γῆν, εἴτα ἐξ ἐπι-
 δόσεως εἰ[c κύκ]λ[ον τι]νὰ σελήνης ὅμοιον [ὥφθη]
 δισκωθείς. τοῦτο, ὅπερ ἔναγχος γέγονεν, οὐ μετρίων
 προδοσιῶν τε καὶ τυχῶν παρεδήλωσε κίνδυνον. καὶ 10
 ὄμβρων δέ τινας τεραστίους διοσημείας ἐπὶ τῆς ἱστο-
 ρίας εὐρίσκομεν. ἐπὶ μὲν γὰρ Ἀκελίου Μάρκου καὶ
 Πορκίου τῶν ὑπάτων γάλα πρῶτον, [εἴ]τα δὲ καὶ
 αἷμα κατενεχθῆναί φασιν. καὶ κρέα δὲ παραδόξως
 B ἀνθ' ὑετοῦ κατὰ τὴν Βολουμνίου κατέπεσεν ὑπατείαν, 15
 καὶ ἔμεινεν [οὔ]τως· οὐ γὰρ ἂν θηρίον ἢ πτηνὸν ἢ
 τι τῶν ἐμψύχων λιμῶξαν καθάψαιτο ἐκείνου τοῦ σώ-
 ματος. κατερρύη δὲ καὶ σίδηρος ἐπὶ Λευκανίας ἀνθ'
 ὑετοῦ, Κράσσου τὴν ἐπὶ Πέρσας [ὁρμῶντος ἐπιστρα-
 τεί]αν. Μαρκέλλου δὲ τὴν ὑπατον ἀρχὴν διανύοντος 20
 ἔριον κατενεχθῆναί φασι περὶ Κάψαν τὸ φρούριον
 ἐπὶ Μίλωνος· ὃ τοῦ τὴν χώραν ἐπιτροπεύοντος

v. 5 ὑμῶν conl. Bekker pro ἡμῶν || v. 6—9 Plin. II 100.
*scintillam e stella cadere et augeri terrae adpropinquantem ac
 postquam lunae magnitudine facta sit, inluxisse ceu nubilo
 die, dein cum in caelum se reciperet, lampadem factam . .
 proditur.* || v. 7 τὴν γῆν] corr. Hercher pro τῆς γῆς ||
 v. 12—18 Plin. II 147. *relatum in monumenta est lacte et
 sanguine pluvisse M'. Acilio C. Porcio coss. et saepe alias,
 sicut carne P. Volumnio Servio Sulpicio coss. exque ea non
 putruisse quod non diripuissent aves.* || v. 18—19 Plin. l. s. *item
 ferro in Lucanis anno antequam M. Crassus a Parthis inter-
 emptus est.* || v. 20 — p. 11 v. 1 Plin. l. s. *L. Paulo C. Marcello*

ἀναίρεσιν ἐμαντεύετο. κατηνέχθησαν δὲ πλίνθοι πολ-
 λάκις ὅπται καὶ κόνις, ὥσπερ ἐπὶ Ζήνωνος τοῦ καθ' ^c
 ἡμᾶς. ὅπλων δὲ καὶ καλπίγγων ἀπ' οὐρανοῦ γενέ-
 σθαι διαφόρως ἔδοξεν ἦχος, ὅπερ λέγεται συμβῆναι
 5 κατὰ τὴν Κίμβρων ἐπιδρομὴν, καὶ ἡνίκα τοῖς ἐμφυ-
 λίοις ἐκείνοις πάθει το 'Ρωμαϊκὸν διетарάττετο. ἔστι
 δὲ καὶ ὅτε κατ' αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἐκπύρωςις ἔδοξε
 γίνεσθαι, καθάπερ καθ' ἡμᾶς, 'Αναστασίου ἔξ πρό-
 σθεν ἐνιαυτοῖς [τῆς τελευτ]ῆς, ἡνίκα τοιαύτη μὲν
 10 ἡλίου γέγονεν ἔκλειψις ὡς ἐ[ν ἡμέρᾳ μέσῃ καὶ τοὺς
 ἀλαμπεστά]τους τῶν ἀστέρων διαφανῆναι, τὰ δὲ ἀε-²⁴ A
 ροπόρα καθάπερ ἐν νυκτὶ μέσῃ κα[ταπεσεῖν]. εἴτα
 τῆς ἐπιούσης νυκτὸς πῦρ ἀνεφλέχθη τοσοῦτον ὥστε
 σπινθήρων τὸν ἀέρα γενέσθαι μεστόν. ἐδηλοῦτο δὲ
 15 ἄρα ὁ μὲν δῆμος ἐπαναστησόμενος τῷ βασιλεύοντι,
 ἡ δὲ πρὸς τῇ Μυσίᾳ στρατιὰ ἔργον τῆς Βιταλιανοῦ
 γενησομένη χειρός· αὐτὸς δὲ μέχρι τῶν τῆς πόλεως
 τειχῶν ἐλάσας παρὰ μικρὸν ἦλθε τῶν πραγμάτων
 281 κρατῆσαι. καὶ τὸ δὴ πέρας, οὕτως ἀτιμοτάτης βαρ-
 20 βάρων γενομένης ἐφόδου, μικροῦ προήκατο καὶ τὴν ^B
 βασιλείαν ἐκὼν 'Αναστάσιος, καὶ φαῦλα δὲ συνέβη
 πάντα, ὅσα ἐν εἰδόσι λέγειν ἀδολεσχίας ἐστίν.

7. Καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν εἰ προθεωροῦσιν ἄνθρω-
 ποι τὰ ἐσόμενα, τῆς φύσεως αὐτῆς προδεικνυούσης
 25 τὰ πράγματα. ὥς που καὶ 'Αναξαγόρας ἐπὶ τῆς ἐβδο-

coss. lana pluit circa castellum Capsanum (sic Riccardian.
 man. sec.) *iuxta quod post annum T. Annii Milo occisus*
est. || v. 1 cf. Plin. l. s. *eodem (Milone) causam dicente*
lateribus coctis pluvisse in acta eius anni relatum est. || v.
 3—6 Plin. II 148 *armorum crepitus et tubae sonitus*
auditos e caelo Cimbricis bellis accepimus crebroque et
prius et postea. || v. 3 δὲ corr. Hercher pro τε || v. 25 —
 p. 12 v. 5 Plin. II 149. *celebrant Graeci Anaxagoram*

μηκοστῆς καὶ ὀγδόης ὀλυμπιάδος λίθον μέγιστον ἐκ
 τοῦ ἡλίου ἐκπεσεῖν ἐμαντεύσατο, ὅπερ καὶ συμβέβη-
 c κεν ὕστερον ἐπὶ Θρ[άκης]· καὶ μέχρι νῦν ἔστιν ὁ λί-
 θος, καὶ ἐξ αὐτῆς εὐθὺς τῆς θεάς περιπεφλέχθαι δο-
 κῶν. ταῦτό δὲ τοῦτο κατὰ τε Ἄβυδον καὶ Κύζικον 5
 συμβῆναί φησιν Ἀπουλήιος· ὅθεν ἔτι καὶ νῦν λίθος
 ἐστὶ παρ' αὐτοῖς πυρώδης μὲν τὸ χρῶμα, σιδήρῳ
 δὲ ἅπας κατασεσημασμένος· παραδεδοῖσθαι γὰρ λό-
 γος Κυζικηνοῖς ὡς συναπολέσθαι τῷ λίθῳ τὴν πόλιν
 ἀνάγκη. Ἰππαρχος δὲ ἑξακοσίοις ἔμπροσθεν ἐνιαυτοῖς 10
 ἡλιακὴν προκατέλαβεν ἑκλειψιν. ἐπὶ δὲ τῆς φυσικῆς
 ἱστορίας ὁ Ῥωμαῖος Πλίνιος λίθον ἑωρακέναι φησὶν
 d ἐν Βοκοντίῳ τῆς Ἰταλίας ἐξ οὐρανοῦ κατενηνεγμέ-
 νον· ὥστε πολλὴ κοινωνία ταῖς διοσημεΐαις πρὸς τὰ
 26 αἰγίνα, καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς μὴ δοκῇ. ὥσπερ ἡ 15
 μὲν ἐπιτολὴ τῶν ὑάδων ὄμβρον πολύν, ἡ δὲ τῶν
 ἐρίφων καὶ τοῦ ἀρκτούρου χαλαζώδη τοῦτον ἀποτε-

*Clazomenium Olympiadis septuagesimae octavae secundo anno
 praedixisse caelestium litterarum scientia quibus diebus saxum
 casurum esset e sole, idque factum interdum in Thraciae parte
 ad Aegos flumen, qui lapis etiamnunc ostenditur magnitudine
 vehis colore adusto. || v. 5—7 cf. Plin. II 150. in Abydi
 gymnasio ex ea causa colitur hodieque modicus quidem sed
 quem in media terrarum casurum idem Anaxagoras praedi-
 xisse narratur. || v. 10 et 11 Plin. II 54. utriusque sideris
 cursum in sexcentos annos praecinuit Hipparchus. ceterum
 illa de Hipparcho vel a librario vel ab ipso auctore haud
 scit H. quam bene hic sint interposita. || v. 11—14 Plin.
 II 150. ego ipse vidi in Vocontiorum agro paulo ante delatum. ||
 v. 15—17 Plin. II 106. qualiter in suculis sentimus acci-
 dere, quas Graeci ob id pluvis nomine appellant. quin et
 sua sponte quaedam . . , ut haedorum exortus; arcturi vero
 sidus non ferme sine procellosa grandine emergit. || v. 15 ἡ μὲν
 corr. H. pro ἡμῖν. ||*

282 λεί. περὶ δὲ τῆς τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆς μὴ καὶ περι-
 τὸν ἢ λέγειν ὡς τῆς ἡλιακῆς ἀναπτομένης θερμότη-
 τος λυττώσιν οἱ κύνες, καὶ τοῦτο τῆς ἀναιρέσεως
 αὐτῶν γέγονεν αἴτιον, ὡς ἂν μὴ δάκνοντες ἀναιρῶ-
 5 σιν. ἀναβλύζειν δὲ πέφυκε καὶ τὰ θαλάττια ὕδατα ἐν
 ὠρισμέναις τισὶ [περιοδοῖς], ἄνθρωποί γε μὴν νεύροις B
 ἢ κεφαλῇ ἢ καὶ αὐτῇ τῇ δι[ανοίᾳ ᾧ]σθενεῖν. αἵγειροι
 μὲν γὰρ καὶ πτελέαι περὶ [τὰς ἡλίου τροπὰς μετα]βάλ-
 [λιν τὴν κό]μην πεφύκασιν, (8) ὁ δὲ λεγόμενος γλή-
 10 χων ὑπ' αὐτὴν τὴν [τοῦ ἡλίου] θάλλει τροπὴν· ἡ δὲ
 ἡλιότροπος καλουμένη βοτάνη [πρὸς τὴν ἡλι]ακὴν
 μεταστρέφεται φορὰν, ἀνίσχοντι αὐτῷ καὶ δυομέ[νω
 συμετα]τιθεῖσα τὸ σχῆμα. περὶ γὰρ τῶν ἐναλίων
 τούτων, ὁ[στρέων λέγω] καὶ χημῶν καὶ κτενῶν καὶ
 15 τῶν ἄλλων, οὐδεὶς ἀμφισβητή[σει ὅτι] αὔξεται καὶ C
 συμφθίνει ταῖς σεληνιακαῖς φάσεσιν ὡ[ς καὶ τὰ τῶν]
 μυῶν ἥπατα καὶ πλεῖστα ἕτερα, περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ

v. 2 ἢ corr. Hercher pro εἴη. || Plin. II 107. *caniculae exortu accendi solis vapores quis ignorat? . . canes quidem toto eo spatio maxime in rabiem agi non est dubium.* || v. 3 δάκνοντες — ἀναιρῶσιν] Herchero videtur esse glossema; sed cf. Lyd. de mens. III 40 || v. 5 et 6 Plin. II 1. s. *fervent maria exoriente eo (caniculae sidere).* || v. 6 et 7 Plin. II 108. *alii commoventur statis temporibus alvo nervis capite mente.* || v. 7—9 Plin. l. s. *olea et populus alba et salices solstitio folia circumagunt.* || v. 9 et 10 Plin. l. s. *floret ipso brumali die suspensa in tectis arentis herba pulei.* || v. 10—13 Plin. II 109. *miretur hoc qui non observet cotidiano experimento herbam unam, quae vocatur heliotropium, abeuntem solem intueri semper omnibusque horis cum eo verti.* || v. 13—16 Plin. l. s. *iam quidem lunari potestate ostrearum conchyliorumque et concharum omnium corpora augeri ac rursus minui.* || v. 15 ἀμφισβητήσκει] supplet Hercher. || v. 16 et 17 Plin. l. s. *quin et soricum fibras respondere numero lunae exquisivere*

[μη]νῶν γραφεῖσιν ἡμῖν διελάβομεν. πρὸς τούτοις
 ἔμπρησμοὺς γίνεσθαι συμβαίνει, ὅταν ἡ σελήνη κατ'
 ἔλλειψιν ὑπὸ Ἄρεος θεωρηθῇ. ὡς γὰρ αὐτὰ καθ'
 ἑαυτὰ τὰ γήινα δηλωτικὰ τυγχάνει τῶν ἐσομένων,
 περιττὸν ἂν εἴη μακρηγορεῖν. ὅταν μὲν γὰρ ἰδροῦν ἢ 5
 δακρύειν δοκῇ ἀγάλματα ἢ εἰκόνες, ἢ ὅταν κάμινος
 D ἢ ἵπνός περιπεφρυγμένος ἐκλάμψη, στάσεις ἐμφυ-
 λίου ἀπειλεῖ. ἢ ὅταν ποταμοὶ τὰς ἑαυτῶν ὑπερχέωσι
 28 A κοίτας, ἔφοδον πολεμίων φράζουσιν. αἱ γὰρ ἰδρώ-
 ρεις προβατείων σπλάγχνων τί σημαίνουν, οὐδεὶς 10
 ἄγνοεῖ. ἢ καὶ ὅταν ἐπίθολον ὕδωρ αἱ φρεαταὶ ἀνα- 283
 βλύζωσι, καθ' ἑαυτῆς ἡ πολιτεία*. ἢ καὶ ὅταν ἰκτί-
 νος ἐν θεάτρῳ συνηγμένῳ τῷ πλήθει ἀναίδην περι-
 ποτᾶται, ὁποῖον ἵπποδρομίας ἐπιτελουμένης εἶδομεν
 ἐπὶ τῆς ἄρτι διελθούσης ἐνάτης ἐπινεμήσεως, ἥς ἀγο- 15
 μένης ἰκτίνος τὸ βέλος, τὴν λεγομένην σαγίτταν, τῷ
 B ῥέμφει φέρων, ὅλον ἐπικυκλώσας τὸν δῆμον, ἐπὶ
 τοῦ ὀβελοῦ ταύτην διωλύγιον κυρίττων ἀπέθετο. ὁ
 δὲ δῆμος οὐδὲν βραδύνας, καθ' ἑαυτοῦ δὲ κινηθεὶς,
 αὐτὸς μὲν ἀπώλλυτο, ἢ δὲ πόλις πυρὶ πᾶσα διεφθεί- 20
 ρετο, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν βασιλείαν, εἰ μὴ θεὸς ἀντέ-
 πραττεν, οὐ πόρρω κινδύνων ἐλθεῖν. τὰ γὰρ περὶ
 ἐπόπων καὶ νυκτικοράκων λύκων τε καὶ ἄλωπέκων,
 ὅταν ἐν πόλεσι φαίνωνται, τὰ εἰρημένα τοῖς ἀρχαίοις

diligentiores. || v. 1 Lydus de mensibus III 8 || v. 5 γὰρ add. Hercher || v. 6 δοκεῖ C || τὰ post δοκῇ del. Hercher || v. 7 περιπεφρυγμένος con. Bekker pro περιπεφραγμένος || v. 9 pro κοίτας apud H. κοίλας legitur sphalmate typograph. || v. 12 * id quod intercidit verbum potest suppleri scribendo κινηθεῖσα ἀπολεῖται quae propter homoeoteleuton ommissa putes. || v. 13 περιποτᾶται corr. Hercher pro περιίπταται. cf. Heliodor. II 22 || v. 18 διαλύγιον C || v. 18 sq. loquitur de seditione Nica (a. 532 p. Chr.) ||

μετὰ Πόλλητα, καὶ τοὺς ἐξ ὧν αὐτοῖς διαλέγεται, περιπτὸν ἀντικρυς ἀναφέρειν.

Τοσαῦτα μὲν οὖν πρὸς τοὺς ταῖς διοσημεῖαις ἐνι- c
σταμένους καὶ Πτολεμαίῳ τολμῶντας ἀντιλέγειν ἐκ
5 πολλῶν ὀλίγα λελέχθω. καιρὸς δὲ ἄρξασθαι τῆς ἐπαγ-
γελίας, ἐκ τῶν ἡλιακῶν ἀποτελεσμάτων λαμβάνον-
τας τὰ προοίμια.

9. Ἰστέον ἐν πρώτοις ὡς μόνος ὁ ἥλιος καθολι-30 A
κὰς ἔχει ἐνεργείας, τῶν ἄλλων διοσημειῶν τοπικὰς
10 ἐχουσῶν. δέδοται γὰρ ἅπαξ ἡλίῳ μὲν καλύπτεσθαι
284 τῇ παρεμπτῶσει τῆς σελήνης, αὐτῇ δὲ τῇ ἀντιπτῶσει
τῆς γῆς, καὶ τὸν μὲν ἐν συνόδῳ πάντων, [τὴν σελή-
νην] δέ, ὅταν ᾖ πλησιφαής. καὶ τούτου χάριν οὐ-
δεὶς ἂν ἀμφισβητήσει. προγνωσθῆναι δὲ τοῦτο λέ-
15 γεται παρὰ μὲν Ἑλληνι πρὸς Θαλοῦ τοῦ Μιλησίου B
ἐπὶ τῆς ἐνάτης καὶ τεσσαρακοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἔτει

v. 1 μεταπολλητα (sic!) C, μετὰ Πόλλητα correxit
in indice Gutschmid || v. 8 hic incipit in codice F
fol. 156 vers. tractatus, cui inscribitur περὶ τῶν ἡλια-
κῶν καὶ σεληνιακῶν διοσημειῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν κα-
θολικῶν ἀποτελεσμάτων et in codice L fol. 12, in quo
a rubricatore scriptum est περὶ τῶν ἡλιακῶν καὶ σελη-
νιακῶν διοσημειῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καθολικῶν ἀπο-
τελεσμάτων ἐν συνόδῳ καὶ διαμέτρῳ σχηματισμῶν αὐτῶν
ἀποτελουμένων (ἐν συνόδῳ usque ad ἀποτελουμένων de-
leta atramento) || ἐν πρώτοις ὡς] ὅτι ἐν πρώτοις L || v. 9
post ἔχει add. τὰς F || διοσημειῶν] σημειῶν F || v. 10 μὲν
add. ante γὰρ, om. post ἡλίῳ F || κατακαλύπτεσθαι (κατα
del.) L || v. 11 περιπτῶσει L, παρεμπῶσει F || αὐτὴν FL,
ταύτη malit H.; in C legitur αὐ . . . || ἀντιπτῶσει] ἀντι-
φράζει L || v. 12 τὸν om.; ὁ suprscr. L || πάντως L || τὴν
σελήνην flagitat 10 litter. spatium in C, αὐτὴν F, ἐκείνην
L || v. 13 ὅτε ἔστι L || εἴη F || v. 14 ἂν om. F || v. 14—16 Plin.
II 53. apud Graecos investigavit primus omnium Thales Milesius

ἐβδομηκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ τῆς κτίσεως Ῥώμης ὕστερον, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ὑπὸ Coulpικίου Γάλλου, μιᾷ πρόσθεν ἡμέρᾳ τῆς Περσέως τοῦ Μακεδόνοιο ἥττης. ἐπὶ δὲ Οὐεσπασιανοῦ τοῦ Καίσαρος ἐν πέντε καὶ δέκα
 32 Ἀἡμέραις ἀμφοτέροις τοῖς φωσὶ τοῦτο συνέβη παθεῖν. 5
 οὐ μὴν αἰεὶ τοῦτο τὸ πάθος τὰ αὐτὰ προμηνύει· οὐδὲ γὰρ μονοειδεῖς αἱ ἐκλείψεις, ἡλίου μὲν τὴν Ἀσίαν διέποντος, σελήνης δὲ τὴν Εὐρώπην, καὶ μάλιστα ὅταν πρὸς τοὺς λεγομένους κακοποιοὺς ἢ ἐκλείψεις γένηται, κακουμένων μὲν τῶν βασιλικῶν ζωδίων καὶ 10
 τῆς τῶν ἀγαθῶν ἐπικουρίας ἀργούσης. ταύρῳ μὲν γὰρ ἢ παρθένῳ ἢ αἰγόκρῳ συμβαινούσης ἐκλείψεως

Olympiadis XXXXVIII anno quarto praedicto solis defectu, qui Alyatte rege factus est urbis conditae anno CLXX. || p. 15 v. 15 παρὰ — ἥττης (p. 16 v. 3) || om. F || v. 16 ἔτει om. L || v. 1 ante Ῥώμης add. τῆς L || post ὕστερον add. ἔτει L || v. 2—3 Plin. 1. s. rationem defectus utriusque primus Romani generis in vulgum extulit Sulpicius Gallus . . . pridie quam Perses rex superatus a Paulo est. || v. 2 post παρὰ om. L || Κάλβου CL || v. 3 Περσέως] παραιώσεως τῆς L || v. 4 et 5 Plin. II 57. ut XV diebus utrumque sidus quaereretur et nostro aevo accidit imperatoribus Vespasianis . . . consulibus. || v. 4 τοῦ om. F || v. 5 ante ἀμφοτέροις add. ἄν L || τοῦτο συνέβη παθεῖν] om. F || παθεῖν] γενέσθαι L || v. 6 αἰεὶ om. L || v. 7 post ἐκλείψεις add. εἰς L || v. 8 δὲ om. L || v. 9 πρὸς] κατὰ L || v. 10 γίνεται L || μὲν om. F || βασιλικῶν] ἀνθρωπίνων L || v. 11 τῶν om. L || ἀγαθοποιῶν F || post ἀργούσης add. F: ἐπὶ δὲ τοῦ βασιλικοῦ τριγώνου κριοῦ τε φημὶ καὶ λέοντος καὶ τοξότου γινομένης ἐκλείψεως ἀνάγκη τινὰ τῶν περὶ τὴν βασιλείαν αὐτὴν παθεῖν τι τοιοῦτον, ὅποιον συμβαίνει περὶ τὸ τρίγωνον· τοῖς γὰρ βασιλεῦσιν κάκωσιν σημαίνει τινά, τὸν δὲ Νεῖλον ἀποστρέφειν ὥστε καὶ θαυμάζειν εἰκότως τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιάν ἐστι· παρὸ τῆς εὐτυχεστάτης βασιλείας καιρὸν ἐκλείψεως. || ταύρῳ — αἰγόκρῳ] ἐν γὰρ τῷ τριγώνῳ τοῦ ταύρου L || v. 12 συμβαι-

ὁποτέρῳ τῶν φώτων κατὰ τοὺς προκειμένους λό- B
 γους, καρπῶν ἔνδεια καὶ διαφερόντως τῶν ὠρίμων
 συμβαίνει, καθὸ σταχυηφόρος μὲν ἢ παρθένος, ἄρο-
 τρεὺς δὲ ὁ ταῦρος, ὁ δὲ αἰγόκερως πρῶτος τῶν τοι-
 5 ούτων καρπῶν ἰαπογεύεται· εἰ δὲ διδύμοις ἢ ζυγῷ
 ἢ ὑδροχόῳ γένηται τὸ τοιοῦτον, ἀνθρωποειδοῦς ὄν-
 τος τοῦ τριγώνου, οἱ λοιμοί τε καὶ λιμοὶ ἐνσκήψου-
 σιν· ὅταν δὲ καρκίνῳ ἢ σκορπίῳ ἢ ἰχθύσι συμβαίῃ,
 ὄχλων φθοραὶ καὶ πολέμων στάσεις καὶ ἐναλίων ὄλε-
 10 θρος ἐπικείσεται. τηρητέον δὲ πρὸς τὰς καθόλου περι- C
 στάσεις τὰ κατὰ τὰς ἐκλείψεις χρώματα ἢ τῶν φώτων
 255 αὐτῶν ἢ τῶν περὶ αὐτὰ συστημάτων, οἷον ῥάβδων ἢ^{34 A}
 τινων τοιούτων. μέλανα μὲν ἢ ὑπόχλωρα φανέντα

νούσης om. *F* || v. 1 κατὰ τοὺς προκειμένους λόγους] om. *L* ||
 v. 2 ἔνδεια καὶ] ἔνδειαν *L* || σπορίμων *FL* || v. 3 σταχυ-
 φόρος *L* || ἄρωτριᾷ *F* || v. 4 τοιούτων om. *L* || v. 5 εἰ δὲ
 — ὑδροχόῳ] εἰ δὲ τῷ τριγώνῳ τῶν διδύμων *L* || v. 6
 ἀνθρωποειδοῦς — τριγώνου] om. *L* || v. 7 λιμοὶ τε καὶ λοι-
 μοὶ *F* || ἐνσκήπτουσι *L*, qui add. ὡς ἀνθρωποειδοῦς ὄντος
 τοῦ τριγώνου || v. 8 καρκίνῳ — ἰχθύσι] ἐν τῷ καρκίνου
 τριγώνῳ *L* || συμβαίνει *CF*, συμβῇ *L* || v. 9 φθορὰ *F* || πόλεων
 conī. *H* pro πολέμων || ἐναλίων] τῶν ἀλίων *F*, ἐναντίων
L || v. 10 ἐπικείσεται] γενήσεται *L* || v. 10— p. 18 v. 4 Pto-
 lem. Tetrabl. f. 23 (ed. Norimb. 1535) τηρητέον δὲ πρὸς
 τὰς καθόλου περιστάσεις καὶ τὰ κατὰ τὰς ἐκλείψεις χρώ-
 ματα ἦτοι αὐτῶν τῶν φώτων ἢ τῶν (τῶν addidi) περὶ
 αὐτὰ γινομένων συστημάτων, οἷον ῥάβδων ἢ ἄλων (libri
 ἄλλων) ἢ τῶν τοιούτων. μέλανα γὰρ ἢ ὑπόχλωρα φανέντα
 σημαντικὰ γίνεται τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ κρόνου φύσεως εἰρη-
 μένων· λευκὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ διὸς, ὑπόκιρρα δὲ τῶν
 ἐπὶ τῆς τοῦ ἄρεος· ξανθὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς (libri τοῦ) τῆς
 ἀφροδίτης· ποικίλα δὲ τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ ἑρμοῦ. || v. 13 post
 μὲν add. γὰρ *F* || inde a μέλανα usque ad διέξεισι (p. 30 v. 6)
 ex *O* (in quo tractat. inscribitur: περὶ τῶν ἡλιακῶν καὶ
 σεληνιακῶν διοσημείων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καθολικῶν ἀπο-

σημαντικὰ γίνεται τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ Κρόνου φύσεως
 εἰρημένων, λευκὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ Διός, ὑπόκιρρα
 δὲ τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ Ἄρεος, ξανθὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀφρο-
 δίτης, ποικίλα δὲ τῶν ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ· κἂν μὲν ἐν ὅλοις
 τοῖς σώμασι τῶν φώτων ἢ ἐν ὅλοις τοῖς περὶ αὐτὰ τό- 5
 ποις τὸ γενόμενον ἰδίωμα φαίνεται τῆς χροιάς, περὶ τὰ
 πλεῖστα μέρη τῶν χωρῶν ἔσται τὸ ἀποτελεσμα· εἰ δὲ
 ἀπὸ μέρους οἴουδῆποτε, κατ' ἐκεῖνο μόνον τὸ μέρος
 καθ' ὃ ἂν καὶ ἡ πρόσνευσις τοῦ ἰδιώματος γένηται.
 χρήσιμοι δ' ἂν εἶεν πρὸς τὰς κατὰ μέρος προγνώσεις 10

τελεσμάτων) edidit Cramer anecd. Oxon. III p. 403—408 ||
 v. 1 post ση litter. vocis σημαντικὰ explic. in C fol. 4
 vers., post quod tria quattuorve folia intercederunt: de-
 sunt igitur in C ea, quae inde a σημαντικὰ sequuntur
 usque ad ὡσάνει (p. 30 v. 1) || σημαντικὰ εἰσι L || τῆς om.
 L || post Κρόνου add. ἀστέρος L || v. 3 τῶν ἐπὶ τῆς]
 add. Hercher || v. 4—9. Ptolem. l. 8. κἂν μὲν ἐν ὅλοις τοῖς
 σώμασι τῶν φώτων ἢ ἐν ὅλοις τοῖς περὶ αὐτὰ τόποις τὸ
 γενόμενον ἰδίωμα τῆς χροιάς φαίνεται, περὶ τὰ πλεῖστα
 μέρη τῶν χωρῶν ἔσται τὸ ἀποτελεσθαι μένον· ἐὰν δὲ ἀπὸ
 μέρους οἴουδῆποτε, περὶ ἐκεῖνο μόνον (μόνον add. cod.
 Laurent. 28, 14 fol. 160 rect., quocum hunc locum con-
 tuli) τὸ μέρος, καθ' ὃ (sic cod. Laur. 28, 34 fol. 122 rect.,
 edit. om.) ἂν (sic cod. Laur. 28, 14; edit. ἐὰν) καὶ ἡ πρόσ-
 νευσις τοῦ ἰδιώματος γένηται. || v. 4 μὲν ἐν ὅλοις τοῖς σώ-
 μασι τῶν φώτων] om. LO || v. 5 ἢ addidi || v. 6 χροίας L
 O || v. 7 τὸ om. F || εἰ δὲ] om. F || v. 9 καὶ om. F || πρόνευ-
 σις LO || v. 10—p. 19 v. 15 Ptol. tetr. f. 25 vers. fin. χρήσιμοι
 δ' ἂν εἶεν πρὸς τὰς τῶν κατὰ μέρος ἐπισημασιῶν προ-
 γνώσεις καὶ αἱ τῶν γινομένων σημείων περί τε τὸν ἥλιον
 καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας παρατηρήσεις. τὸν μὲν
 οὖν ἥλιον παρατηρητέον πρὸς μὲν τὰς ἡμερησίους κατα-
 στάσεις ἀνατέλλοντα πρὸς δὲ τὰς νυκτερινὰς δύνοντα . . .
 καθαρὸς μὲν γὰρ καὶ ἀνεπισκότητος καὶ εὐσταθῆς καὶ ἀνέ-
 φελος ἀνατέλλων ἢ δύνων εὐδιεινῆς καταστάσεως ἐστὶ δη-
 λωτικός, ποικίλον δὲ τὸν κύκλον ἔχων ἢ ὑπόπυρρον ἢ

καὶ αἱ τῶν γινομένων σημείων περί τε τὸν ἥλιον καὶ
 τὴν σελήνην παρατηρήσεις, πρὸς τε τὰς ἀνατολάς
 αὐτῶν καὶ τὰς δύσεις. καθαρὸς μὲν γὰρ καὶ ἀνεπι-
 σκόπητος καὶ εὐσταθὴς καὶ ἀνέφελος ἀνατέλλων ὁ
 5 ἥλιος ἢ καὶ δυόμενος εὐδιεινῆς καταστάσεώς ἐστι δη-
 λωτικός· ποικίλον δὲ τὸν κύκλον ἔχων ἢ ὑπόπυρρον
 ἢ ἀκτῖνας ἐρυθρὰς ἀποπέμπων εἰς τὰ ἔξω, ἢ τὰ λεγό-
 μενα παρήλια νέφη ἐξ ἑνὸς μέρους ἔχων, τὸ δὲ σχῆμα
 τῶν νεφῶν ὑπόκιρρον καὶ ὥσπερ μακρὰς ἀκτῖνας ἀπο-
 10 μηκύνον, ἀνέμων ἐστὶ δηλωτικός καὶ τοιούτων ἀφ' οὗ
 μέρους τὰ προειρημένα σημεῖα συμβαίνει. μέλας δὲ ἢ
 ὑπόχλωρος ἀνατέλλων ἢ δύνων μετὰ συννεφείας ἢ
 ἄλλω ἔχων καθ' ἓν μέρος ἢ ἐν ἀμφοῖν παρήλια νέφη
 καὶ ἀκτῖνας ἢ ὑποχλῶρους ἢ μελαίνας, χειμῶνας δη-
 15 λοῖ καὶ ὑετούς. ἐκεῖνο δέ γε καὶ τοῖς εἰς δόμους
 τελοῦσι πρόδηλόν ἐστιν, ὡς ὅταν ἀνίσχων ὥσπερ
 ὑπολανθάνει καὶ σκορπίζει δῆθεν ἐκδιδρασκούσας καὶ
 διαρραίνουσας τῶν νεφῶν τὰς ἀκτῖνας χαλάζῃ φρά-
 ζει τὸν ὄμβρον καταρραγήσεσθαι μεμιγμένον· καθα-
 20 ρὸς δὲ ἀνίσχων βόρειον ἔσεσθαι καὶ αἶθριον τὸν αἶρα
 ἀκτῖνας ἐρυθρὰς ἀποπέμπων ἥτοι εἰς τὰ ἔξω ἢ ὡς ἐφ'
 ἑαυτὸν κλωμένας ἢ τὰ λεγόμενα παρήλια νέφη, ἐξ ἑνὸς
 μέρους ἔχων ἢ σχήματα νεφῶν ὑπόκιρρα καὶ ὡσεὶ μακρὰς
 ἀκτῖνας καταμηκύνων ἀνέμων σφοδρῶν ἐστὶ σημαντικός
 καὶ τοιούτων πρὸς ὃς ἂν γωνίας τὰ προειρημένα σημεῖα
 γίνηται, μέλας δὲ ἢ ὑπόχλωρος ἀνατέλλων ἢ δύνων μετὰ
 συννεφείας ἢ ἄλλως (sic!) ἔχων περὶ αὐτὸν καθ' ἓν μέρος ἢ
 ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν παρήλια νέφη καὶ ἀκτῖνας ὑπό-
 χλους ἢ μελαίνας χειμῶνων καὶ ὑετῶν ἐστὶ δηλωτικός. ||
 v. 1 καὶ αἱ] om. *F* || v. 2 post παρατηρήσεις *F* add. Cam-
 pestri verba (p. 20 v. 10—16) et explicit. || v. 4 ὁ om. *O* ||
 v. 5 δύνων *L* || v. 13 ἄλλω coni. Hercher ἄλλων *L*, ἄλλως
O || v. 14 post ἀκτῖνας add. *L* ἀμφ' οὗ (i. e. ἀμφοτέρου)
 μέρους || v. 15 ἐκεῖνο — πρόδηλόν ἐστιν (v. 16)] om. *L* ||

προλέγει· 'βορέης' γὰρ 'αἰθρηγενέτης' κατὰ τὸν ποιη-
 τὴν· τοῖς γὰρ ὑψηλοῖς τῶν μετεώρων ἐπιπνέων εἰς
 γῆν τε τὸ πυκνὸν καὶ ἀχλυῶδες ὠθῶν, καθαρὸν ποιεῖ
 τὸν ἥλιον καὶ ἀνεπισκότητον, ἐκδαπανῶν τὰ πυκνώ-
 ματα καὶ τῷ λεπτῷ τοῦ πνεύματος τὴν ὑπὴνεμον 5
 ζώνην καὶ μᾶλλον τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐκκαθαίρων καὶ
 λαμπροτέραν ποιῶν. ὁ δέ γε 'Ρωμαῖος Καμπέστριος
 ταῖς Πτεοσιριακαῖς ἀκολουθῶν παραδόcesι λέγει, ὡς
 ἀργυροειδὴς καὶ ἀμβλυωχρὸς ὁ ἥλιος ἀνίσχων ἢ
 ὠχρὸς, πολέμους καὶ συμφορὰς καὶ διχονοίας καὶ 10
 θορύβους καὶ στάσεις ἀνδρῶν ἐνδόξεων καὶ βασιλέων
 θρήνους καὶ συκοφαντῶν καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων
 εὐτυχήματα καὶ ἐπιεικῶν ἀστοχίας καὶ λογικῶν ὕβρεις
 καὶ δημεύσεις εὐπατριδῶν δηλοῖ καὶ καθολικὴν σπά-
 νιν τῶν ἀναγκαίων, προσέτι τούτοις στάσεις τε καὶ 15

v. 1 αἶθρη (supr. η sprser. oc) γίνεται *L* || τὸ ποιὸν
L || poeta est Homerus ε 296, O 171 || v. 4 ἀνεπίσκοτον
L || v. 6 ζώνην scripsi pro ζωὴν || v. 7—15 in cod. Ba-
 rocc. 194 fol. 87 v. teste Cramero l. s. p. 404 not. b sic
 leguntur: ὁ δ' ἐκ 'Ρώμης Καμπέστριος γράψας ἐκ Πτεοσί-
 ρους ὅταν ἀνίσχων ἥλιος ἀργυρώδης κἂν ὁ λόγος (corr.
 ὠχρὸς) ἢ ἀμβλυόχρους ὀλίγους (ante ὀλίγους adde οὐχ)
 οὗτος (cod. οὕτως) ὑποσημαίνων πολέμους τε καὶ συμφο-
 ρὰς διχονοίας θορύβους· στάσεις ἀνδρῶν ἐνδόξεων τε καὶ
 βασιλέων θρήνους (cod. θρόους) καὶ συκοφάντας πονηροὺς
 καὶ ἀτυχήματά γε καὶ λογικῶν καὶ εὐσεβῶν ὕβρεις καὶ ἀτι-
 μίας καὶ πατραλοίας τοὺς υἱοὺς, σπάνιν τῶν ἀναγκαίων ||
 v. 8 Καπέστριος *L* || v. 10 ὅτι ὁ ἥλιος ὠχρὸς μὲν ἀνίσχων
 ὅλως δὲ ὑπομένων ὁρᾶσθαι πολέμους κτλ. *F* || ἀμβλυωχρὸς
 Herchero suspectum, qui conī. ἀβληχρὸς || ὁ om. *O* || v. 10
 καὶ θορύβους] add. *F* || v. 12 συκοφαντῶν καὶ] add. *F* ἀν-
 δρῶν *F* || v. 14 καὶ δημεύσεις—ἀνάπαλιν (v. 17)] καὶ ἀτιμίας
 δηλοῖ καὶ σπάνιν τῶν ἐπιτηδείων καὶ τὰς κατ' ἀλλήλων ἐπι-
 βουλίας *F*, qui sic expl. || v. 15 πρὸς τούτοις δὲ καὶ *L* ||

πατράσι πρὸς παῖδας καὶ τὸ ἀνάπαλιν. ἔσται δὲ ταῦτα
καθολικὰ μὲν, ἐπειδὴν κατὰ παντὸς τοῦ δίσκου τὸ
σύμπτωμα ἢ· μερικὰ δέ, εἰ καὶ τὸ σύμπτωμα μερικόν,
καὶ καθ' οὓς τόπους ἀφορᾶν δοκεῖ τὸ συμβεβηκός· εἰ
5 δέ γε κατὰ τὴν λεγομένην ἀντιδίσκωσιν ὁ ἥλιος ἐκ-
λίποι, μόνοις ἀπειλεῖ τοῖς βασιλεῦσι τὰ κακά, ὥσπερ
καὶ ἐὰν ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ τριγώνου. εἰ δὲ περὶ τὴν
ἑώαν ἢ τὴν ἐσπέραν μέλλει τοῦτο συμβαίνειν, ἐξ αὐ-
τοῦ τοῦ πάσχοντος φωστήρος γενήσεται δῆλον τῷ
10 τὸν μὲν ἥλιον ἐκ τῆς Ἀσίας διαπαντὸς ἀνίσχειν, τὴν
δὲ σελήνην ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. τὴν δὲ σελήνην τηρη-
τέον ἢ πρὸ τριῶν ἢ μετὰ τρεῖς ἡμέρας τῆς συνόδου
τε καὶ τῆς πανσελήνου καὶ διχοτόμου. λεπτή γὰρ καὶ
καθαρὰ φαινομένη εὐδίαν σημαίνει· εἰ δὲ καὶ ἐρυ-
15 θραίνοιτο μετρίως καὶ τὸ ἀφώτιστον τοῦ κύκλου δια-

v. 3 post μερικόν add. ἔσται *L* || v. 5 γε om. *O* || ἐκλείψει
L || v. 6 ἀπειλεῖται *L* || v. 7 καὶ ἐν τῷ βασιλικῷ τριγώνῳ *L* ||
v. 11 — p. 22 v. 12. Ptolem. tetrab. I. s. τὴν δὲ σελήνην
τηρητέον ἐν ταῖς πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἢ μετὰ τρεῖς ἡμέρας
παρόδοις τῶν τε συνόδων καὶ πανσελήνων καὶ διχοτόμων.
λεπτὴ μὲν γὰρ καὶ καθαρὰ φαινομένη καὶ μηδὲν ἔχουσα
περὶ αὐτὴν, εὐδιεινῆς καταστάσεως ἐστὶ δηλωτικὴ. λεπτή
δὲ καὶ ἐρυθρὰ καὶ ὅλον τὸν τοῦ ἀφωτίστου κύκλον ἔχουσα
διαφανὴ καὶ ὑποκεκινημένον, ἀνέμων ἐπισημαντικὴ, καθ'
ὃ μάλιστα ποιεῖται τὴν πρόςνευσιν. μέλαινα δὲ ἢ ὠχρὰ
καὶ παχεῖα θεωρουμένη χειμῶνων καὶ ὄμβρων ἐστὶ δηλω-
τικὴ. παρατηρητέον δὲ καὶ τὰς γινομένας περὶ αὐτὴν
ἄλλως. εἰ μὲν γὰρ μία εἴη καὶ αὕτη καθαρὰ καὶ ἡρέμα
ὑπομαραινόμενη, εὐδίαν, εἰ δὲ δύο ἢ τρεῖς εἶεν, χειμῶνας
δηλοῦσιν, ὑπόκιρροι μὲν οὔσαι καὶ ὡσεὶ ἐρρηγμένοι τοὺς
διὰ τῶν σφοδρῶν ἀνέμων, ἀχλυώδεις δὲ καὶ παχεῖαι τοὺς
διὰ νιφετῶν, ὑπόχλωροι δὲ καὶ μέλαιναι καὶ ῥηγνύμεναι
τοὺς δι' ἀμφοτέρων. cf. Seneca quaest. natur. I 2, 8; Ide-
ler in edit. Aristot. meteor. vol. II p. 277 || v. 13 τῆς παν-
σελήνου] πανσεληνίου *L* || v. 15 μετρίως] μέρος *L* ||

φανές καὶ ὑποκεκινημένον ἔχοι, ἀνέμων ἐστὶ δηλω-
 τική, καθ' οὓς μάλιστα ποιεῖται τὴν πρόσνευσιν. εἰ δὲ
 ὠχρὰ καὶ παχεῖα δοκοίη, χειμῶνων καὶ ὄμβρων ἐστὶ
 δηλωτική. παρατηρητέον δὲ καὶ τὰς περὶ αὐτὴν γι-
 νομένας ἄλως· εἰ μὲν γὰρ μία εἴη καὶ αὕτη καθαρὰ καὶ 5
 ἡρέμα ὑπομαραινομένη, εὐδίαν σημαίνει· εἰ δὲ δύο ἢ
 τρεῖς εἶεν, χειμῶνας δηλοῦσιν, τοὺς μὲν δι' ἀνέμων, εἰ
 ὑπόκιρροι εἶεν καὶ ὥσπερ ὑπορρηγνύμεναι, τοὺς δὲ
 διὰ νιφετῶν, εἰ ἀχλυῶδεις καὶ παχεῖαι, ἢ καὶ ὑπό-
 χλωροι καὶ μέλαιναι καὶ ὥσπερ ῥηγνύμεναι τοὺς δι' 10
 ἀμφοτέρων. αἱ δὲ διαδρομαὶ καὶ οἱ ἀκοντισμοὶ τῶν
 ἀστέρων εἰ μὲν ἀπὸ μιᾶς γίνοντο γωνίας, τὸν ἀπ'
 ἐκείνης ἄνεμον δηλοῦσι· εἰ δὲ ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀκα-
 ταστασίαν πνευμάτων, εἰ δὲ ἀπὸ τῶν τεσσάρων παν-

v. 1 ὑποκεκινημένως *L* || v. 2 πρόνευσιν *O* || v. 3 δοκεῖ *L* ||
 v. 4 παρ' *O* || v. 5 ἄλως scripsi, ἄλλως *L*, ἄλλας *O* || v. 5 αὕτη
 —καὶ] corr. Hercher pro αὕτη καθαρὰ || v. 7 τρεῖς —δηλοῦσιν]
 corr. Hercher pro καὶ τρεῖς χειμῶνας δηλοῖ || τὰς hic et in
 sequ. *O* || μὲν δι' ἀνέμων] corr. Hercher pro δι' ἀνέμων μὲν ||
 v. 8 ὑπορρήγμεναι *L* || v. 9 ἢ hab. sed del. *L* || post ὑπόχλω-
 ροι add. ἔτι *L* || v. 11 — p. 23 v. 8 Ptolem. f. 26 vers. αἱ
 δὲ διεκδρομαὶ καὶ οἱ ἀκοντισταὶ (sic!) τῶν ἀστέρων, εἰ μὲν
 ἀπὸ μιᾶς γίνοντο γωνίας, τὸν ἀπ' ἐκείνης ἄνεμον δη-
 λοῦσιν, εἰ δὲ ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀκαταστασίαν πνευμάτων,
 εἰ δὲ ἀπὸ τῶν τεσσάρων, παντοίους χειμῶνας μέχρις ἀστρα-
 πῶν καὶ βροντῶν καὶ τῶν τοιούτων. ὡσαύτως δὲ καὶ νέ-
 φη, ὁποίοις ἂν ᾧσιν ὁρίοις, πόκοις ἐρίων ὄντα παραπλή-
 ρια προδηλωτικὰ ἐνίστε γίνεται χειμῶνων. αἶτε καθιστά-
 μεναι κατὰ καιροὺς ἱριδες χειμῶνας μὲν ἐξ εὐδίας καὶ εὐ-
 δίαν ἐκ χειμῶνων προσημαίνουσι. καὶ ὡς ἐπίπαν συνε-
 λόντι (edit. συνελόντα) εἰπεῖν αἱ καθόλου τοῦ ἀέρος ἐπι-
 γινόμενοι ἰδιόχρονοι (sic edit. sed p. 39 notatur, Sarrac.
 interpretem videri ἰδιόχροιοι legisse) φαντασίαι τὰ τε ὅμοια
 δηλοῦσι τοῖς κτλ. || v. 12 γένοιντο *M* et *N* (de quibus cf. adn.
 ad p. 24 v. 10) || v. 13 ἀκαταστασίας *L* || v. 14 τῶν om. *MN* ||

τοίους χειμῶνας μέχρι βροντῶν καὶ ἀστραπῶν καὶ
 τῶν τοιούτων. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ νέφη πόκοις
 ἐρίων ὄντα παραπλήσια προδηλωτικὰ ἐνίστε γίνεται
 χειμῶνων· αἳ τε συνιστάμεναι κατὰ καιροὺς ἱρίδες
 5 χειμῶνα μὲν ἐξ εὐδίας, εὐδίαν δ' ἐκ χειμῶνος προ-
 σημαίνουσιν. καὶ ὡς ἐπίπαν συνελόντι εἰπεῖν αἱ
 καθόλου τοῦ ἀέρος ἐπιγινόμεναι ἰδιόχροοι φαντασίαι
 τοιαῦτα δηλοῦσι. τὰ γὰρ τῶν καθολικῶν ἀποτελέ-
 σματα ἦτοι διὰ τῶν ἐκλειπτικῶν ἐστὶν ἢ διὰ τῶν ἐπι-
 10 φανειῶν τῶν κλιμάτων, περὶ ἃ καὶ τὰ αἷτια τῶν συμ-
 βαίνοντων ἀποτελεῖται.

10. οἱ δὲ συνιστάμενοι κομῆται καὶ τὰ ἄλλα
 ἀστροειδῆ σημεῖα γενόμενα κατὰ τοὺς ἐκλειπτικοὺς
 καιροὺς ἢ καὶ καθ' οἷονδῆποτε χρόνον τοῖς τὰ τοι-
 15 αῦτα ἐπιτηρεῖν ἐθέλουσι δῆλον ποιήσουσι διὰ τε τῶν

v. 1 μέχρι — τοιούτων] om. *LO* || v. 2 δὲ om. *LO* || v. 3
 χειμῶνων γίνονται καὶ αἱ *LO* || v. 4 κατὰ καιροὺς συνιστάμε-
 ναι *LO* || v. 5 ἐκ δὲ χειμῶνος εὐδίαν σημαίνουσιν *LO*, qui
 om. eum qui sequitur finem capitis || v. 6 συνελόντα *MN* ||
 v. 10 κλιμάτων *MN* || v. 12 — p. 24 v. 10 Ptolem. f. 23
 vers. τηρητέον δὲ ἔτι καὶ τὰς συνισταμένας ἦτοι κατὰ
 τοὺς ἐκλειπτικοὺς καιροὺς ἢ καὶ ὅτεδῆποτε κομητῶν ἐπι-
 φανείας πρὸς τὰς καθόλου περιστάσεις οἷον τῶν καλουμέ-
 νων δοκίδων ἢ καλπίγγων ἢ πίθων . . . δηλούσας δὲ διὰ
 μὲν τῶν τοῦ ζωδιακοῦ μερῶν, καθ' ὧν ἂν αἱ συστάσεις
 αὐτῶν φαίνωνται καὶ τῶν κατὰ τὰ σχήματα τῆς κόμης
 προσνεύσεων τοὺς τόπους οἷς ἐπισκῆπτουσι τὰ συμπτώ-
 ματα, διὰ τε τῶν αὐτῆς τῆς συστάσεως καὶ ὥσπερ μορ-
 φώσεων τότε εἶδος τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τὸ γένος περὶ
 ὃ τὸ πάθος ἀποβήσεται, διὰ δὲ τοῦ χρόνου τῆς ἐπιμονῆς
 τὴν παράτασιν τῶν συμπτωμάτων, διὰ δὲ τῆς πρὸς τὸν
 ἥλιον σχέσεως τὴν καταρχὴν, ἐπεὶ περ ἑῷι μὲν ἐπιπολὺ
 φαινόμενοιτάχιον ἐπισημαίνουσιν, ἐσπέριοι δὲ βράδιον. || v. 14
 καὶ om. *L* || τοῖς — ἐθέλουσι] om. *LO* || v. 15 θέλουσι *N* ||

τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου μερῶν, καθ' ὧν ἂν αἱ τοιαῦται
γένωνται κυστάσεις, διὰ τε τῶν κατὰ τὰ σχήματα τῆς
κόμης προσνεύσεων ἢ τῶν τόπων, οἷς ἐπισκῆπτουσι
τὰ δι' αὐτοὺς ἐκβησόμενα, καὶ διὰ μὲν αὐτῆς τῆς κυ- 5
στάσεως καὶ ὡσανεὶ μορφώσεως τό τε εἶδος τοῦ ἀπο-
τελέσματος καὶ τὸ γένος περὶ ὃ τὸ πάθος συμβήσεται,
διὰ δὲ τοῦ χρόνου τῆς ἐπιμονῆς τὴν τῶν συμπτωμά-
των παράτασιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ διὰ τῆς πρὸς τὸν
ἥλιον σχέσεως τὴν καταρχήν· ἐῷοι μὲν γὰρ ἐπιπολὺ
φαινόμενοι τάχιον ἐπισημαίνουσι * καὶ τοσοῦτον μεί- 10
ζονας ὅσον ἂν ἐκ πλειόνων μερῶν καὶ ἐπιπολὺ ἢ κύ-
στασις γίνηται. ἀλλ' εἰ καὶ ποτέ τινα τῶν πλανωμέ-
νων ταῖς κόμαις ἐπικαλύπτουσι, σαφῶς σημαίνουσι
πρὸς τίνας ἔσται τὸ σύμπτωμα· τῷ μὲν γὰρ τοῦ Διὸς
ἐπιφέροντες τὰς κόμας, περὶ τοὺς βασιλικοὺς οἴκους 15
τὰς ταραχὰς ἀποτελοῦσι· τῷ δὲ τοῦ Ἄρεος ὅταν

διὰ τε τῶν τοῦ ζωδιακοῦ — κυστάσεις (p. 24 v. 2)] om.
LO || v. 2 γένωνται corr. Hercher pro γένοιντο || v. 3 ἐπι-
σκοπῶσι MN || v. 7 τὴν παράτασιν τῶν συμπτωμάτων LO ||
v. 8 τῆς τοῦ ἡλίου MN || v. 9 ἐῷοι scripsi, cῷοι LO, οἱ
MN || v. 10 φαινόμενοι] λεγόμενοι LO || lacunam, quae in
nullo codice indicata est, probabiliter ex Ptolemaei lo-
co, quem supra scripsi et eo, quem infra scribam, ita
explebis: ἐσπέριοι δὲ βράχιον. αἱ μὲν τῶν κομητῶν κυ-
στροφαὶ πάντοτε αὐχμοὺς καὶ ἀνέμους προσημαίνουσι. ||
v. 10—12 Ptolem. fol. 26 vers. αἱ μὲν τῶν κομητῶν κυ-
στροφαὶ πάντοτε αὐχμοὺς καὶ ἀνέμους προσημαίνουσι καὶ
τοσοῦτον μείζονας, ὅσον ἂν ἐκ πλειόνων μερῶν καὶ ἐπι-
πολὺ ἢ κύστασις ᾖ. || v. 10 τοσοῦτο N, τοσοῦτω LO || post
τοσοῦτον add. δὲ O || v. 11 ὅσω LO || στάσις M || v. 12 γένηται
MNO || ἀλλ' εἰ — πλανωμένων] διαφερόντως δὲ ὅταν MN,
qui antea add. ea quae p. 22 v. 12—p. 23 v. 11 leguntur. ||
v. 13 ἐπικαλύπτωσι MN || σαφῶς — σύμπτωμα] τῶν πλανω-
μένων ἀστέρων MN || v. 15 ἐπιφέρειν M || v. 16 εἰ δὲ τῷ τοῦ
Ἄρεος (om. ὅταν — κόμας) LO || ὅταν ἐπενέγκωσι] ἐπε-

ἐπενέγκωσι τὰς κόμας τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις νόρους τε
καὶ θανάτους, ἔτι δὲ καὶ πολέμων στάσεις ἀποτε-
λοῦσι· τῷ δὲ τῆς Ἀφροδίτης γυναικῶν φθορὰν ση-
μαίνει καὶ βασιλίδων θανάτους καὶ διαστάσεις πολι-
5 τῶν· τῷ δὲ τοῦ Κρόνου καρπῶν ἐπισχέσεις, ἥτοι
σπάνεις· τῷ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ ταραχὰς τοῖς συναλλάγ-
μασι παρέξουσι καὶ φήμας ἀηδεῖς τῷ πλήθει· τὸν γὰρ
ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἀδύνατον περιλάμψαι κομή-
την. εἰ δὲ φαίνεται, ἥ πρὸ ἀνατολῶν ἥ περὶ δυσμὰς
10 περὶ τὸ διάφορον τῶν κλιμάτων τὴν κάκωσιν ποιή-
σει· ἐν μὲν ταῖς ἀνατολαῖς τὰ περὶ τὴν Ἀσίαν, πρὸς
δὲ τῇ δύσει τὰ περὶ τὴν Εὐρώπην κακώκει· οὐ μέντοι
τὸ τέλος οὔτε τὴν τομὴν τῶν χρόνων παρέστησαν
ὑπόστασιν οἱ περὶ ταῦτα διατρίψαντες. γίνονται δὲ
15 καὶ ἐκ τῶν κατὰ μῆνας συνόδων καὶ πανσελήνων,
ὅταν οἱ λεγόμενοι κακοποιοὶ τούτοις μαρτυρῶσι τῶν
ἀγαθῶν μὴ συσχηματιζομένων, ὀλίγαι τινὲς ἐναντιώ-
σεις, αἱ ῥαδίως λύονται διὰ τὸ μὴ κατὰ τὰς ἐκλείψεις
τῶν φώτων τὰ τοιαῦτα ἀποτελεῖσθαι. διάφοροι δὲ
20 αἱ τῶν κομητῶν ὄψεις, ὡς καὶ διάφορα ἄλλα. οὐ τὰ

νέγκειν *M* || v. 1 τῶν] τὰς *MN* || τε om. *LO* || v. 3 γυναικῶν hic
om., post σημαίνει (v. 4) add. *MN* || φθορὰς *O* (om. σημαίνει) ||
v. 4 καὶ διαστάσεις πολιτῶν] om. *LO* || πολιτῶν coniect.,
ποιούντων *MN* || v. 5 ἐπίσχεσιν ἥτοι σπάνιν *LO* || v. 8 καὶ]
ἥ *LO* || v. 9 φαίνοιτο *MN* || περὶ ἀνατολὰς *M* || v. 11 post
μὲν add. γὰρ *M* || τῇ ἀνατολῇ τὴν Ἀσίαν *LO* || τὰ addidi ||
ἐν δὲ τῇ *LO* || v. 12 τὰ περὶ] om. *LO* || οὐ μέντοι — διατρί-
ψαντες (v. 14) om. *LO* || v. 14] δὲ om. *MN* || v. 15 μῆνα *LO* ||
v. 16 μαρτυρῶσι om. *LO* || v. 17 ἀγαθοποιῶν *MN* || μὴ] οὐ *N* ||
v. 18 αἱ ῥαδίως λύονται] ἄρα αἰδίως δύνανται *MN* || v. 19 τὰ
τοιαῦτα] τοιούτους *MN* || v. 19 — p. 27 v. 5 e cod. *M* edidit
Osann auctar.lexic. Graec. p. 103 || v. 20 αἱ om. *MN* || ὡς
καὶ — πάντες (p. 26 v. 1)] πυρρῶδης, πωγωνίας, ἀκοντίας,
ξιφίας, δίσκος, πίθος, κεράστης, λαμπαδίας, ἵππευς, κάλ-

αὐτὰ δὲ ἀποτελοῦσι· κακὰ δὲ πάντες. ὁ μὲν γὰρ κομήτης ἐστὶ πυρώδης καὶ ταῖς κόμαις αἱματώδης· ὁ δὲ πωγωνίας ἐκ τῶν κάτωθεν δίκην πώγωνος ἔχει τὰς κόμας. ὁ δὲ ἄκοντίας ὁμοίος ἐστὶν ἄκοντίῳ καὶ ὥσπερ σίδηρος κραδαίνεται (οὗ φανέντος ἢ Ἰουδαία ἦλω, ὡς 5 καὶ Εὐσεβίῳ τῷ Παμφίλου εἴρηται)· ὁ δὲ ξιφίας βραδύτερος μὲν ὥχρὸς δὲ καὶ ξιφήρεις ἔχων τὰς ἀκτῖνας· ὁ δὲ δισκεὺς δίσκῳ παρεμφερῆς καὶ τὸ εἶδος ὡς ἤλεκτρος· ὁ δὲ πίθος καπνώδους μὲν φωτὸς πλήρης, τὸ δὲ σχῆμα ὅμοιος τῇ προσηγορίᾳ· μεθ' οὗ ὁ κεράστης 10 κερατοειδεῖς ἔχων τοὺς πλοκάμους· ὁ λαμπαδίας πρὸς τούτοις ὅμοιος λάμπαδι καιομένη· ἔστι γε μὴν ὁ ἵππος ὁ καὶ ἵππεὺς καλούμενος δίκην λοφιάς ἵπ-

πιγῆ, τράγος, τυφών. ὁμοῦ ιβ' (εἰσι δώδεκα *L*) *LO* || v. 1 δὲ post αὐτὰ om. *N* || ἀποτελεῖν *N* || v. 1 — p. 27 v. 2 Apulei. ap. Lyd. de mens. IIII 71 et Plin. II 89, 90, quorum disputationes in epimetro adnexui. || post μὲν in *N* spatium 5 litter. || κομήτης] τῶν κομητῶν *M* || v. 2 πυρώδης ἐστὶ *M* || καὶ — αἱματώδης] om. *LO* || ante ὁ add. *N* β || post δὲ add. *M* δεύτερος || v. 3 ἐκ τῶν] om. *LO* || ἔχων *MN* || v. 4 ante ὁ add. γ *N* || post δὲ add. τρίτος *M* || ἐστὶν om. *M* || καὶ ὥσπερ] ὥσπερ δὲ *LO* || v. 5 οὗ] οὐ *MN* || post φανέντος add. δὲ *L* || ἢ Ἰουδαία ἦλω] ἢ Ἰουδαία ἦλω (sprser. ἑάλω) *L*, ἡλίου *M*, ἡ ἰδαία εἶλω *N* || v. 6 ὁ δὲ] τέταρτος ὁ *M*, δ. ὁ δὲ *N* || βραχύτερος *MN* || v. 7 post μὲν add. γὰρ *N* || v. 8 ὁ δὲ] πέμπτος ὁ *M*, ε. ὁ δὲ *N* || δισκεὺς δίσκῳ] δίσκος *LO* || παρεμφερῆς corr. Hercher pro περιφερῆς || ἤλεκτρον *N* || v. 9 ὁ δὲ] ἕκτος ὁ *M*, ς. ὁ δὲ *N* || καπνώδης *LO*, καπνώδη *M* || v. 10 ὅμοιον *LO* || τῇ προσηγορίᾳ] πίθῳ *M*, πίθῳ τῇ θεωρίᾳ *N* || μεθ' οὗ] ἑβδομος *M*, ζ. μεθ' οὗς *N* || v. 11 τοὺς om. *MN* || ὁ] ὄγδοος ὁ *M*, ἠ *N*, om. *O* || v. 12 πρὸς τούτοις] om. *M*, ante ὁ λαμπαδίας transpon. *L* || v. 13 ἔστι — καλούμενος] ἔστι γε μὴν ὁ ἵππεὺς *L*, ἑνατος ὁ ἵππος, ὁ καὶ ἵππεὺς καλούμενος *M*, θ. ἵππος ἔτι γε μὴν ἦτοι ἵππεὺς *N*, ἔστι γε μὴν ἵππεὺς *O* ||

που διαρραίνων τὰς ἀκτῖνας, ὀξύτατος δὲ παρὰ τοὺς
 ἄλλους (διὸ καὶ τοιαύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας).
 κάλπιγος ἔτι μέμνηται ὁ Πτολεμαῖος ἐν τοῖς πρὸς
 Κύρον, περὶ οὗ εἰπεῖν τι οὐκ ἔχομεν· οὐδὲ γὰρ εὐ-
 5 ρίσκομεν παρ' ἑτέρῳ τοιοῦτόν τι κατάστημα. γίνον-
 ται δὲ καὶ ἕτεροι κομήται οἱ λεγόμενοι τράγοι, δίκην
 μαλλῶν ἢ πόκων ἐρίων νεφέλας τινὰς περικείμενοι·
 καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν οὕτω φαίνονται, εἰς δοράτων δὲ
 σχῆμα ἀποτελοῦνται. οὗτοι δὲ πάντες οὐ πλείῳ ἢ
 10 ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας πεφύκασι φαίνεσθαι· ἀλλ' οὐδὲ εἰκῇ
 ἐφ' οἴουδήποτε κλίματος τοῦ οὐρανοῦ, περὶ δὲ μόνον
 τὸν γαλαξίαν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην. οἱ γε μὴν τυ-
 φῶνες κατὰ τὸν νότιον πόλον, σφαῖραι δ' εἰσὶν οὗ-

v. 3 et 4 cf. Lyd. de mens. III 73. ὁ δὲ Πτολεμαῖος προσ-
 τίθῃσι καὶ ἕτερον εἶδος κομήτου καλούμενον κάλπιγγα. apud
 Ptolem. reperitur in tetrab. II 8 f. 23 v. loco quem supra
 attuli. || v. 2 κάλπιγος ἔτι] δέκατος ὁ κάλπιγος οὗ *M*,
 i. κάλπιγος οὗ *N* || v. 4 γὰρ om. *O* || v. 5 ἐτέρων *MN* || post
 τι add. κομήτου *MN* || v. 5—9 Plin. II 90. *fiunt et hirci* (sic
 recte cod. Chifflet. et man. Dalec. i. e. τράγοι) *villorum*
specie et nube aliqua circumdati. semel adhuc iubae effigies
mutata in hastam est. || v. 8 δὲ om. *O* || v. 9 σχήματα *LO* ||
 πλείῳ] an μείῳ? cf. Plin. II 90. *brevissimum quo cerne-*
rentur spatium VII dierum adnotatum est, longissimum
LXXX; sed cf. Lyd. p. 48 *B* || v. 10—12 Plin. II 91. *omnes*
ferme sub ipso septentrione aliqua eius parte non certa, sed
maxime in candida quae lactei circuli nonem accepit. Aristo-
teles tradit etc. minus accurate reddidit Lydus sententiam
 Aristotel. meteorol. I 7, 11 || v. 12 — p. 28 v. 3 Plin. II 91
fiunt . . et in austrino polo . . . diraque conperta Aethiopum et
Aegypti populis, cui nomen aevi eius rex dedit Typhon, ignea
specie ac spirae modo intorta, visu quoque torvo, nec stella
verius quam quidam igneus nodus. cf. Apulei. in epimetro
 et anonym. inedit. ibid. || v. 13 post κατὰ add. μόνον *N* ||
 οὗτοι om. *MN* ||

τοι πυρώδεις καὶ ὡσανεὶ σύνδεσμοι πυρός· οὗτοι δὲ ἐπὶ μὲν τῶν Ῥωμαϊκῶν καιρῶν οὐκ ἐφάνησαν, πρὸ δὲ αὐτῶν φανέντες ἔσεισαν τὴν Αἴγυπτον. ὅθεν αὐτοὺς Ἀριστοτέλης ἐξ ὑποκειμένης ὑγρᾶς οὐσίας ἀποτελεῖσθαι βούλεται· καὶ διὰ τοῦτο ἀραίως ἐπὶ τῆς Αἰ- 5 γύπτου φαίνεται διὰ τὴν ὑποκειμένην ξηρότητα· οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐπὶ τὸν βορέαν, καὶ ἢ πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις ὁρῶσι. περὶ δὲ τὸν στέφανον ἄλλος ἀναφύεται κομήτης, ὅστις ὅταν φαίνηται τὴν τῶν Περσῶν ἀπειλεῖ κίνησιν. ἐφάνη δὲ καὶ ὅτε Νέρων τῆς μανίας 10 ἐνήρχετο. ἐκλάμπουσι δὲ πρὸς τούτοις καὶ λαμπάδες ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ μᾶλλον ἐν τῷ ἀέρι (οὐδὲν γὰρ ἄστρον προσπέπηγε τῷ οὐρανῷ) καὶ φαίνονται ὅταν ἐκπίπτωσιν ὁποῖον γέγονε ἐπὶ Γερμανικοῦ Καίσαρος ὅτε ἀγομένου θεάτρου ἐπὶ τῆς Ῥώμης τοιοῦτόν τι 15 συμβέβηκεν, ὡς μηδένα σχεδὸν ἀγνοῆσαι τῶν τότε. δύο δὲ σχήματα ἔστιν, ὧν τὰ μὲν λαμπάδες καλοῦν-

v. 2 μὲν om. *M* || v. 3 his verbis si Aristoteles in meteorol. I 7 sententia significatur, hic eadem atque in toto hoc loco regnat confusio. || v. 4 ἀποτελεῖσθαι] εἶναι *M* || v. 5 ἀραίως scripsi, ἄρεως *MN*, σπανίως *LO* || v. 6 φαίνεσθαι *LO* || v. 7 cf. Plin. II 91 loco supra allato || καὶ ἢ *MN* || v. 8 δύσιν *MN* || v. 8—11 cf. Plin. II 92. sed cometes nunquam in occasura parte caeli est terrificum magna ex parte sidus . . . ac deinde principatu eius (Domitii Neronis) adsiduom prope ac saevom. || ἄλλος] ἕτερος *MN* || v. 9 τῶν om. *MN* || v. 10 καὶ om. *MN* || ὅτε — ἐνήρχετο] ὅτε ἐμάνη Νέρων *LO* || v. 11—16 Plin. II 96 emicant et faces non nisi cum decidunt visae, qualis Germanico Caesare gladiatorum spectaculum edente praeter ora populi meridiano transcucurrit. || v. 11 δὲ om. *MN* || τούτους *MN* || v. 12 ἢ μᾶλλον—ἐκπίπτωσιν (v. 14)] om. *LO* || v. 14 ὁποῖον γέγονε] οἱ φανέντες *L*, οἱ φανέες *O* || τοῦ ante Καίσαρος add. *O* || v. 16 σχεδὸν om. *LO* || ἀγνοεῖσθαι *M*, ἀγνοῆσθαι *N* ||

ται, τὰ δὲ βολίδες. ἀλλ' αἱ μὲν λαμπάδες ἐπὶ τῆς ἀρχῆς διακαίονται, αἱ δὲ βολίδες πυρώδεις καταφέρονται ἔλκυσαι αὖλακα μακράν. φαίνονται δὲ καὶ δοκοὶ καὶ οὕτως αὐτὰς οἱ Ἕλληνες καλοῦσιν. γίνεται δὲ καὶ
 5 χάσμα ἐν τῷ οὐρανῷ, οὗ συμβαίνοντος κάλοι καὶ ῥήξεις ἐξ αὐτῶν καὶ διαστάσεις τῆς γῆς γίνονται. καὶ ἕτερον δέ τι ἐμπρησμῷ παραπλήσιον πολλάκις φαίνεται· ὅποιον ἐπὶ τῆς ἱστορίας εὐρίσκεται, ὅτε Φίλιππος ὁ Ἀμύντου ἐσάλευσε τὴν Ἑλλάδα. φαίνονται
 10 δὲ καὶ περὶ τὸν ἥλιον ἀστέρες διὰ πάσης τῆς ἡμέρας καὶ περὶ τὸν δίσκον αὐτὸν καθάπερ στέφανος καὶ ποικιλόχροοί τινες κύκλοι, ὅποιοι ἐφάνησαν, ὅτε Αὔγουστος τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἐκδικῶν τὸν πατέρα πεποίηκεν. οὐδὲν δὲ ἦττον συμβαίνει φαίνεσθαι,

p.28v.17 — p.29v.3 Plin. I, s. *duo genera earum. lampadas vocant plane facis, alterum bolidas . . distant quod faces vestigia longa faciunt priore ardente parte, bolis vero perpetua ardens longiorem trahit limitem.* || v. 17 δὲ om. MN || εἰσὶν LO || καλοῦνται post βολίδες transponunt LO (L καλοῦσι) || v. 1 ἀλλ' — μακράν] om. LO || v. 3 et 4 Plin. II 96 *emicant et trabes simili modo, quas δοκοὺς vocant.* || φαίνονται — καλοῦσι] om. L || v. 4 et 5 Plin. I, s. *fit et caeli ipsius hiatus quod vocant chasma.* || v. 7 — 9 Plin. II 97 *fit et sanguinea specie incendium ad terras cadens inde, sicut . . cum rex Philippus Graeciam quateret.* || v. 7 ἕτερα MN || τι om. MN || παραπλήσια φαίνεται πολλάκις MN || v. 9 φαίνονται — p. 30 v. 3 προύθηκάν] om. LO || v. 9 — 14 Plin. II 98. *cernuntur et stellae cum sole totis diebus plerumque et circa solis orbem ceu spicae coronae et versicolores circuli, qualiter Augusto Caesare in prima iuventa urbem intrante post obitum patris ad nomen ingens capessendum.* || φαίνεται δὲ N || v. 12 ὅταν M || v. 14 πεποίηκεν] ἀνανεοῦν N, videtur gravius ulcus latere. || v. 14 — p. 30 v. 2 Plin. II 98. *circa solem arcus adparuit L. Opimio Q. Fabio . . circulus rubri coloris L. Iulio P. Rutilio coss.* || v. 14 φαίνεσθαι συμβαίνει N ||

36 Αὖς ἔφαμεν, περὶ τὸν ἥλιον ὤσανεὶ τόξον καὶ μανια-
κῶς πυρῶδες. τοιαῦτά τινα οἱ περὶ τὸν Ῥωμαῖον Βάρ-
ρωνα Νιγίδιον τε καὶ Ἀπουλήιον προύθηκαν. ὁ μέντοι
Καμπέστριος, ἐξειλεγμένην τινὰ περὶ τούτων συντά-
ξας πραγματείαν, αὐταῖς λέξεσι καθ' ἑρμηνείαν περὶ 5
κομητῶν, καὶ ὅ τι ἀπειλοῦσι, ταῦτα λέγει.

ΚΟΜΗΤΗΣ ΙΠΠΕΥΣ

11. Ὁ λεγόμενος ἱππεύς ἐστι μὲν Ἀφροδίτης,
B ἐκ δὲ τῆς ὀξύτητος οὕτως [ὠνόμ]ασται· πλαγίους
δὲ ἔλκει καὶ πυρῶδεις πλοκάμους, αὐλακά τέ τινα 10
φωτὸς ἀποτείνει, καὶ πάλιν εἰς βραχύν τινα κύκλον 286
38A συνάγεται, ἀπείρω τινὶ συντομία καὶ ὀξύτητι ποτὲ
μὲν περιρραίνων ποτὲ δὲ συνάγων τοὺς λεγομένους
αὐλακισμούς. οὗτος ὅταν πυρῶδης ἀνίσχων ἀπὸ δύ-
σεως πρὸς ἀνατολὰς ἀκοντίζῃ τοὺς ἑαυτοῦ πλοκά- 15
μους, τὴν Περσῶν ἀπειλεῖ ἐπανάστασιν, ὥστε [δεῖν]

v. 1 post ἥλιον add. τὰ *M* || v. 3 cavei legitur in *C* fol. 5
rect. in. post lacunam, de qua dixi || τόξα *M* || μανιάκας
πυρῶδεις *M* || v. 2 βαρβάρωνα *MN* || v. 3 ἀπούλιον *MN* ||
v. 4 καμπετροῖος *M* || τούτων] κομητῶν *LO* || v. 5 αὐταῖς
— λέγει (v. 6)] τοιαῦτα διέξεισι *LO* et hucusque edid. Cra-
mer l. s. || v. 7 sq. cum tota hac Campestri doctrina conferas
et anonymi dissertationem inedit. et Avieni expositionem,
quas in epimetro posui; vid. praefat. || v. 7 κομήτης ἱπ-
πεύς] περὶ κομήτου τοῦ λεγομένου ἱππέως *M*, om. *L* ||
v. 8 ante ὁ λεγόμενος add. κομήτης *LMN* || ἐστι μὲν Ἀφρο-
δίτης] Ἀφροδίτης ἐστίν *LMN* || v. 9 ὠνόμασται] . . . . αςται
C, ὀνομάζεται *LMN* || v. 10 αὐλακάς *MN* || τινὰς *MN* ||
v. 11 φωτὸς] ἔρωτος *MN* || v. 12 συνάγει *M* || v. 14 ὅταν
om. *L* || ἀνίσχει *C*, ἀνίσχη καὶ con *i* H. || v. 15 ἀκοντίζον
L, ἀκοντίζει *N* || v. 16 ante Περσῶν add. τε *C*, τῶν con *i*.
H. || ἀπολεῖ *N*, δηλοῖ *L* || ὥστε—στρατολογίαν (p. 31 v. 5)]

δυνάμεις πολλὰς στρατευμάτων ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν
 συνδραμεῖν, τὰς τε Κυρίας πληρῶσαι τὸν ὁποιδήποτε
 γῆς ἀπωκισμένον στρατιώτην, καὶ ὡς οὐκ ἀρκούσης
 τῆς παρασκευῆς πρὸς τὸ πολεμίων κίνημα καὶ B
 5 νεωτέραν γενέσθαι στρατολογίαν. ἡγήσεται δὲ λοι-
 μός, καὶ διαφερόντως τοῖς ἵπποις ἐνσκήψει, οὐ τοῖς
 Περσῶν ἀλλὰ τοῖς ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐπ' ἐκείνους φε-
 ρομένοις. καὶ τοῦτο ἐλάττωσις ἔσται πρώτη τοῖς
 λοιμώττουσιν. ἀλλ' οὐ μέχρι παντός τὰ Περσῶν εὐ-
 10 τυχήσει· μεγάλης γὰρ συντρεχούσης κατ' αὐτῶν πα-40 A
 ρασκευῆς φεύξονται, καὶ αἱ ληφθεῖσαι παρ' αὐτῶν
 πόλεις ἀφεθήσονται, ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν φεύγων
 ἀπολεῖται ταῖς [τῶν ἰδίων χερσίν]. εἴτα καὶ διαρπα-
 γήσεται ὁ πλοῦτος Περσῶν. τὰ δὲ λήια ἄχρηστα, τῶν
 15 γεωργῶν ἀναιρεθέντων ἢ καὶ λοιμῶ διαφθαρέντων

om. *L* || ὥστε δεῖν] sic scripsi, ὥστε... *C*, δι' ἣν ἀνάγκη
MN || v. 2 τὰς τε] τότε *MN* || ante Κυρίας add. καὶ ἐκ *M* ||
 πληρῶσαι] συνάγειν *M* || ὅπου δήποτε *MN* || v. 3 ἀποκισ-
 μένον *N*, ἀπο . . . . . *C* || ὡς om. *MN* || v. 4 τὸ πολε-
 μίων] in *C* spat. 10 litter. || τὸ] τὴν *M* || ante πολεμίων
 add. τῶν *MN* || κίνησιν *MN* || v. 5 ἡγήσεται — λοιμώτ-
 τουσιν (v. 9)] λοιμός δὲ ἐπισκέπει διαφερόντως τοῖς ἀλό-
 γοις (i. e. ex demotica Graecorum lingua = equis) τῶν
 ἀπὸ τῆς εὐρώπης πρὸς πέрсας ἐκστρατευσαμένων *L* ||
 v. 7 Περσῶν] τῶν περάτων *MN* || τοῖς ἐκ τῆς] spat. 6
 litt. in *C*. quod τοῖς ἐκ τῆς explet, si τοῖς compendio eo-
 dem scribitur, quo fol. 5 v. 26 || post τῆς add. γῆς *MN* ||
 v. 10 μεγάλης — ἀνίσχη (p. 32 v. 3)] τραπήσονται γὰρ καὶ
 ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀναιρεθήσεται *L*, cuius scripturas omnes
 afferre abhinc supersedeo, cum misere contractam epi-
 tomen praeberere pergat || v. 10 γὰρ] δὲ *MN* || v. 13 ταῖν
C || τῶν ἰδίων χερσίν] in *C* spat. 12 litt., τῶν ἰδίων χερσίν
MN || καὶ om. *MN* || v. 14 ante Περσῶν add. τῶν *MN* ||
 v. 15 καὶ om. *MN* || λιμῶ *MN* || φθαρέντων *MN* ||

γενήσεται. οὐ μὴν ἐμμενοῦσι τοῖς Περσῶν οὐδὲ ἐμ-
 βραδυνοῦσι τοῖς αὐτῶν οἱ ἀπὸ [τῆς] Εὐρώπης, ἀλλ'
 B ἐκάτερον ἔθνος ὥσπερ τετελεσμένης τῆς μάχης ἐν
 τοῖς οἰκείοις ἐπανήξει. ταῦτα μὲν οὖν ἀπειλεῖ, ὅταν
 πυρώδης ἀνίσχη· εἰ δὲ ὥχρος, πολέμους μὲν τινας, 5
 ἀλλ' οὐ Περσικούς, σημαίνει, σειμοὶ δὲ πάντως καὶ
 42 A πένθη τινὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐνσκήψουσι. λοιμὸς δὲ
 τοῖς βοσκήμασιν ἐπιπесεῖται καὶ λιμὸς κάρτα βίαιος.

12. Εἰ δὲ ὁ τοιοῦτος κομήτης ἐπὶ μεσημβρίαν ὄρῃ, 287
 ὥχρους καὶ ὀξεῖς ἐπ' ἐκείνην βάλλων τοὺς πυρσούς, 10
 περὶ τὴν θερινὴν τροπὴν [λοιμ]ὸς βαρὺς ἐπιπесεῖται
 τῇ Λιβύῃ καὶ πλῆθος ποικίλων κακῶν. ὅταν δὲ ἐπὶ
 τὴν ἄρκτον ἴδῃ, ἐκ τοῦ ἐναντίου [ἢ Λιβύῃ] κατὰ τῶν
 βορείων στρατεύεται, μεγίστης αὐτῇ συμμαχούσης
 B δυνάμεως. ἐλαττωθεῖσα δὲ εἴτα καὶ δύναμιν ξενι- 15
 κὴν συλλαβοῦσα τὴν μὲν ἀρχὴν οὐκ ἀγεννῶς καθο-
 πλίσεται τῶν ἐναντίων, οὐ μετὰ πολὺ δὲ εἰς παντελῇ
 κακοδαιμονίαν πεσεῖται, ὥστε μετὰ τὸ ἀναιρεθῆναι
 ἐγγὺς ἅπαντας καὶ αὐτὸν ἀνδραποδισθῆναι καὶ δ[ε-
 41 A θῆναι] τὸν ἡγεμόνα τοῦ ἔθνους. ἰστέον δὲ ὡς Λιβύην 20
 τὴν ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἄχρι Γαδείρων ἢ Ταρ-
 τησσοῦ ἢ τῆς λεγομένης [τοῖς Μαυρου]σίσις Γάδεως

v. 1 ἐμμείνωσι MN || ἐμβραδύνωσι MN || v. 2 τοῖς] τῶν N ||
 τῆς om. MN, ut addatur flagitat spat. in C || v. 4 οὖν om.
 N || ὅταν] ὅτε MN || v. 5 ἀνίσχη] in C spat. 6 litter., ἀνίσχει
 M, ἀνίσχοι N || v. 6 πάντων MN || v. 7 πάθη MN || v. 10
 ἐκείνους N || v. 11 λοιμὸς] . . . . ὅς in C, λιμὸς MN || v. 12
 λιβύῃ] ἐλλάδι MN || v. 13 ἴδῃ] ἦτοι MN || ἢ Λιβύῃ] 7 litter.
 spat. in C, νεύῃ M, νεύει N || v. 14 στρατεύεται N || v. 15
 εἴτα] ἦτοι N, om. M || v. 17 μετὰ] μετ' οὐ N || v. 19 καὶ
 δεθῆναι] om. MN, καὶ δ . . . . . C || v. 21 γαδέρων C ||
 ταρτησοῦ C, ταρτίσου M || v. 22 ἢ ante τῆς om. MN || τοῖς
 Μαυρουσίσις scripsi, in C . . . . . σις, in MN παρὰ

λαμβάνειν χρεών. οὐδὲ γὰρ περὶ Αἴγυ[πτον μόνην τὸ
 ἀποτέλεσμα] ἀλλ' ἀπολύτως περὶ τὴν Λιβυκὴν [ἅ]π[α-
 σαν ζώνην καλῶς ἂν λα]μβάνοιτο, καὶ διαφερόν-
 τως τὴν Μαυρουσίων, οἱ καὶ προσεχεῖς εἰς τῇ [πρὸς
 5 δυσμὰς] Εὐρώπῃ, μόνῳ τῷ λεγομένῳ [κατὰ] τοὺς ἐπι- B
 χωρίους φρέτῳ οἶονεὶ πορθμῷ ἀπ' αὐτῆς δια[κεχω-
 ρισμένοι]. πέρας δὲ λοιμ[ώξουσι] νικήσαντες, ὡς αἰ-
 ρετὴν αὐτοῖς] γεν[έσθαι καὶ] τὴν ἐν πολέμῳ ἀπώλειαν,
 αὐχμὸς δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ λιμὸς [ἔσται καὶ] διαφερόντως
 10 [τῇ Αἰγύπτῳ], ὡς ἐλεεινὴν τὴν ζωὴν τοῖς περιλει- 46A

μαυρουσίαις, H. conl. τοῖς πλείστοις || p. 32 v. 22 γάνδεως C
 (secunda littera prope iam deleta), γῆς δέους M, γῆν δεος N ||

v. 1 post Αἴγυ in C spat. 19 litt., quod supplevi se-
 cundum MN || μόνον N || v. 2 ἅπασαν — ἂν λαμβάνοιτο]
 sic scripsi ex MN, .π 20 litt. spat. μβάνοντο C || v. 3 ζώ-
 νην om. M || ἂν λαμβάνοιτο corr. Hercher pro ἀναλαμβάν-
 νοιτο || v. 4 τὴν] H. malit περὶ τὴν || τῇ πρὸς δυσμὰς]
 sic scripsi ex MN, in C spat. 7 litt. cδ spat. 3 litt. c ||
 v. 5 μόνῳ τῷ λεγομένῳ] λέγεται δὲ (haec duo rubr.) καὶ M,
 μόνα λεγόμενα N || κατὰ] spatium 9 litter. in C, φρέτα
 κατὰ M, κατὰ N, qui φρέτα post ἐπιχωρίους add., quod
 in φρέτῳ mutavi; Σεπτῷ supplevit H. || v. 6 αὐτῶν MN ||
 διακεχωρισμένοι] διεστῶτες MN || totum hunc locum inde
 a pag. 32 v. 20 (ἰστέον) usque ad v. 6 (διακεχωρισμένοι)
 H. ab ipso Lydo interposita arbitratus est, postquam la-
 cera C codicis verba male ita supplevit: v. 22 p. 32 τοῖς
 πλείστοις, v. 1 et 2 Αἴγυπτον τὴν λέξιν ταύτην, v. 2 et
 3, Λιβυκὴν ἐπαρχίαν οἱ παλαιοὶ ἀπελαμβάνοντο, v. 4 et 5
 Μαυρουσίαν καὶ, ὅσαι προσεχεῖς εἰς πρὸς τὰς δύσεις || v. 7
 λοιμώξουσι scripsi, λοιμ . . . . C, πρὸς δὲ λιμώξουσιν οἱ M,
 λιμώξουσι δὲ οὕτως οἱ N, λοιμοὶ ἐκνικήσαντες suppl. H. ||
 αἶρετὴν — καὶ] sic supplevi, in C α spat. 12 litt. γεν
 spat. 8 litt., αἶρετὴν αὐτοῖς γενέσθαι MN || v. 9 λιμὸς
 MN || ἔσται καὶ supplevi, εἰσα . . . . C, ἔσται MN || v. 10 τῇ
 Αἰγύπτῳ] sic supplevi spatium 7 litt. in C ex MN || ζωὴν]

φθεῖσι [νομισθῆναι]· νόκος γὰρ βαρεῖα ἐπιπесεῖται τῇ
 νέᾳ ἡλικίᾳ, καὶ ὁ Νεῖλος ἀποστραφῆσεται, καὶ ἀνομβρία
 λοιμώδης ἔσται. εἰ δὲ ἐπὶ δύσιν ἀπίδοι, ἕως τῶν Ἡρα- 288
 κλέους στηλῶν πόλεμος καὶ ἀπώλεια ἔσται στρατευμά-
 των καὶ λιμὸς καὶ πτώσεις τῶν βοσκημάτων. εἰ δὲ ἐπὶ 5
 τὸν Βοώτην νεύοι, κρύος ἀπηνὲς ἄχρι Εὐξείνου, καὶ
 χειμῶνες ἀήθεις ἐπιχεθήσονται, καὶ πολέμιοι καταδρα-
 B μοῦνται τὴν χώραν. καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν ἐλαττωθήσον-
 ται οἱ ἐγχώριοι, δυνάμεως δ' ὕστερον συντρεχούσης
 οὐ μόνον ἡττηθήσονται οἱ πολέμιοι, ἀλλὰ καὶ αἰχμά- 10
 λωτοι οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν ἐν δεσμοῖς ἔσονται. εἴτα
 ἐκεῖθεν ἐπὶ μεσημβρίαν μετελεύσονται ὁ νικήσας στρα-
 τός, καὶ τῶν ἐ[κεῖ ἀνθέζεται πό]λεων, καὶ ἐν ἐπαίνοις
 48 ἄῖσται· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ θεῖα καταλείψουσι τοὺς πολε-
 μίους ὥστε ἐκ περι[σσοῦ] προστεθῆναι τοῖς νικηταῖς. 15
 τοσαῦτα τὰ σημαινόμενα, ὅταν ὥχρος φαίνεται ὁ ἵπ-
 πεὺς μετρίως· ὅταν δὲ καθ' ὁμαλοῦ ὥχρότα[τος],
 ἐξωτικὸν μὲν οὐκ ἀπειλεῖ, ἐμφυλίου δὲ φράζει πο-
 λέμους, οὐκ ἐλάττους τῶν πρὸς τοὺς ἔξωθεν ἀπει-
 λοῦν[τας τὰς] συμφοράς, καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἀλλὰ 20

νόκον *M*, ζώνην *N* || περιληφθεῖσι *M*, περιφθεῖσι *N* ||
 v. 1 νομισθῆναι] sic *MN*, spat. 5 litter. in *C* || v. 2
 Νεῖλος supplevi ex *MN*, ... oc *C*, ἥλιος suppl. *H*. || v. 3
 ἀπίδοι *MN* || post ἀπίδοι add. ὁ τοιοῦτος κομήτης *MN* || v. 4
 post ἔσται add. τῶν *N* || v. 5 πτώσεις *M* || οἰκημάτων *MN* ||
 v. 6 βοώτην] βορᾶν *M* (rubre) || νεύοι] sic *L*, νεύει (rubre)
M, νέοι *C*, νευοῖ *N* || v. 7 ἐπειχθήσονται *MN* || v. 8 μὲν om.
MN || v. 9 οἱ ἐγχώριοι — ἔσονται (v. 11)] om. *MN* || v. 12 μετ-
 ελεύσεται *MN* || v. 13 ἐκεῖ ἀνθέζεται πόλεων] ε spat. 12
 litt. λεων *C*, ἐκεῖ ἀνθέζεται *MN* || v. 15 περισσοῦ] περιστά-
 σεως *MN* || v. 16 τοσαῦτα τὰ] τὰ τοιαῦτα *N* || v. 17 κα-
 θόλου ὥχρότητα *MN* || v. 18 ἐξωτικούς *MN* || v. 19 τῶν om.
MN || ἀπειλοῦντας] ἐναπειλοῦν *N* || v. 20 τὰς om. *M* ||

καὶ ἐλάττωσιν*. ἐ[κείνῳ] δὲ μάλιστα προσεκτέον, ὡς
ἐπὶ χρόνον φαινόμενος, ὡς εἴρηται, ἐπὶ τὸν γαλα- B
ξίαν (οὐδὲ γὰρ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὲρ τὰς ἐπτὰ φανή-
κεται ἡμέ[ρας ὁ τοιοῦ]τος ἀστήρ), χρόνια τὰ κακά,
5 πρὸς βραχὺν δὲ καιρόν, ἐπίκαιρ[α] σημαίνει.

ΚΟΜΗΤΗΣ ΞΙΦΙΑΣ

50 A

13. Οὗτος ὁ ἀστήρ ἀναφέρεται μὲν Ἑρμῇ, οὐχ ἥτ-
τονας δὲ τοῦ προτέρου, δολιωτέρας μέντοι ἐνεργείας
289 ποιεῖ. ἂν μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν βλέπῃ, οἱ δυνα-
10 τοὶ Περσῶν καὶ Αἰθιοπῶν τοὺς ἑαυτῶν βασιλεῖς φαρ-
μάκῳ διαφθεροῦσι. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ Φοινίκης πρὸς
τινων [τοῦ πλήθους] κατὰ τῶν ἐν τέλει ἀμαρτηθήσε-
ται. φῆμαι δὲ ἔσονται οὐκ ἀληθεῖς, ἐκδειματοῦσαι
τοὺς ἀπανταχοῦ. εἰ δὲ ἐπὶ μεσημβρίας ἀνίσχοι, Αἴγυ- B
15 πτίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Λιβυκοῖς ἔθνεσι δόλους ὡσαύ-
τως θανατηφόρους ἐπιφέρει, καὶ Αἰγύπτιοι μὲν ἔξουσι
μεταβολὴν τῶν κακῶν, Λίβυες δὲ ἐμφυλίοις πολέμοις
δαπανηθήσονται. ὅτε δὲ ἐπὶ τὴν δύσιν ὄρᾳ, τοῖς ἐκείσε52 A
δυνατοῖς τὰ ὅμοια ἀπειλεῖ, ὡς ἐξ ὑπονοίας κατ'
20 ἀλλήλων ἐξενεχθῆναι εἰς φανερόν πόλεμον. ὅτε δὲ

v. 1 ἐλάττωσιν] ἕτερα πλείονα *M* || post ἐλάττωσιν
Hasio videtur vox praetermissa esse a librario codicis
C || ἐκείνο *MN* || v. 2 ante ἐπὶ add. ὁ *M* || χρόνου *M* ||
v. 3 οὐδέ] ἐστίν· εἰ (εἰ rubr.) *M*, εἰ *N* || v. 4 ἡμέρας ὁ τοι-
οῦτος ἀστήρ] ἐπιπλέον οὖν ὦν *M*, τοιοῦτος γὰρ ἡμέρας
N || v. 5 βραχὺ *MN* || καιρόν — σημαίνει] ἐπ' ἑλαττον *M* ||
ἐπίκαιρα om. *N* || v. 6 κομήτης ξιφίας] περὶ ξιφίου *M* || v. 7
οὗτος ὁ ἀστήρ] ὁ δὲ γε ξιφίας *M* || ἔρμου *MN* || ἥττονας con.
Hercher pro ἥττον || v. 8 μέντοι] τὰς *MN* || v. 9 ποιεῖ con.
Hercher pro ποιεῖται || v. 11 διαφθεροῦσι scripsi, διαφθειροῦσι
C, διαφεροῦσι *M*, διαφθειροῦσιν *N* || πρὸς τινων] προστείνων
M || v. 12 τοῦ πλήθους] τὸ πάθος *MN* || v. 14 μεσημβρίαν *MN* ||

ἐπὶ τὴν ἄρκτον ὄρα, ἐπιμιξίαν δηλοῖ τῶν ἀρκτύων
καὶ Λιβυκῶν ἐθνῶν, ὥστε θυγατέρα Λίβυος δυνάστου
δοθῆναι πρὸς γάμον ἀρκτύῳ τυράννῳ, καὶ ἐπιβου-
λεῦσαι τῷ πατρὶ τὴν παῖδα, καὶ προδοῦναι αὐτόν,
ἔρωτι ἀσεβεῖ περὶ τὸν ἄνδρα κρατουμένην. 5

ΚΟΜΗΤΗΣ ΛΑΜΠΑΔΙΑΣ

Β 14. Λαμπαδίας [κομήτης, οὕτω προσαγορευόμε-
νος] ἐκ τοῦ σχήματος, ἔστι μὲν Ἑρμοῦ καὶ αὐτός·
ὅταν δὲ ἐπὶ ἀνατολὰς ἴδῃ, ἀχλυώδη τὸν ἀέρα καὶ ἐξ
αὐτοῦ βλάβην τῇ ἀμπέλῳ μαντεύεται· ἐκ γὰρ τῆς 10
54 Α ἀχλύος τίκτονται σκώληκες οἱ λεγόμενοι ἱπες. καὶ ἡ
βλάβη καθολική, μάλιστα δὲ τοῖς περὶ τὴν ἄνω Ἀρ-
μενίαν, Εὐφρατησίαν [τε καὶ Φοι]νίκην καὶ Ταυροκι-
λικίαν γεν[ήσεται]. καὶ οὐ μόνον ἐν ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καὶ
ἐν νυκτὶ οὕτως ἡ ἀχλὺς πυκνωθήσεται ὥς καὶ λαμ- 15
πάδας ἀνημμένους ἀποσβέννυσθαι. τοῖς δὲ καρποῖς
ἐμφυήσεται ἡ λεγομένη αἶρα καὶ ὑγρασία τις σηπτική 290
Β καὶ βλαπτική τοῖς ἀμητοῖς· ἐκτροπαί τε ποταμῶν καὶ
ὄμβρων ῥήξεις βιαιοτέρων καὶ κεραυνῶν βολαὶ ἔσον-
ται, καὶ οὐδὲν ἦττον ὁ αὐχμὸς ἐπιτείνῃ, ὥς καὶ τοὺς 20
ἀενάους τῶν ποταμῶν ἀναφρυγῆναι. εἰ δὲ ἐπὶ νό-

v. 6 κομήτης λαμπαδίας] περὶ λαμπαδίου (rubr.) *M* ||
v. 7 ante λαμπαδίας add. ὁ δὲ *M* || κομήτης — προσ-
αγορευόμενος] om. *M*, κομήτης, καὶ οὕτω προσαγορευόμε-
νος *N* || v. 8 post σχήματος add. *M* οὕτω προσηγορεύθη ||
μὲν] δὲ *MN* || v. 10 ταῖς ἀμπέλοις *M* || v. 11 τίκτοντες *N* ||
v. 12 δὲ τοῖς] sic *MN*, μέντοι *C* || v. 13 τε—γενήσεται (v. 14)]
om. *MN* || v. 16 ἡμμένους *M*, συνημμένους *N* || ἐναποσβέννυσθαι
C || v. 17 ἡέρα *M*, ἡ ἔρα *N* || τις — βλαπτική] σηπτική *MN* ||
v. 18 τε] τῶν *MN* || καὶ ὄμβρων—τῶν ποταμῶν (v. 21)] om.
MN || v. 21 ante ἀναφρυγῆναι add. ὥστε *MN* || εἰ — ἔτι] ἐπὶ
δὲ (ἐπὶ δὲ rubr.) τῶν *M* || νότον] τὸν *N* ||

τον, ἔτι μάλλον ξηρότερον ἔσται καὶ λοιμωδέστερον
 τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα, τοῦ Νείλου ὑποξηρανθέντος,
 ὥστε ἐρπετῶν πάντα πληρωθῆναι. εἰ δὲ ἐπὶ τὴν ἄρ-
 κτον, ὃ μὲν αὐχμὸς τῷ ψυχρῷ τοῦ κέντρου ἡττηθή-
 5 ςεται, πῦρ δὲ ταῖς ὕλαις ἀδοκῆτως καὶ τοῖς ὄρεσιν
 ἐμπεσεῖται, ὡς μηδὲ τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς ἢ φρουρίοις
 διατρίβοντας ἔξω τῆς βλάβης γενέσθαι· θάνατός τε ^{ci}
 πολὺς ἔσται, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου. ὅταν δὲ ^{58A}
 ἀνίσχων πρὸς δυσμὰς ὄρᾳ, κεραυνοὺς μὲν τῇ χώρᾳ,
 10 πτῶσιν δὲ τοῖς βοσκήμασι μαντεύεται, ἐμπρησμοί τε
 ἔσονται βαρεῖς.

ΚΟΜΗΤΗΣ

15 15. Οὗτος ὁ ἀστήρ Διὸς μὲν ἐστίν, οὕτω δὲ ἐστίν
 ἐπίσημος ὡς ἐξ αὐτοῦ πάντας τοὺς ἄλλους διοσημει-
 15 ακοὺς ἀστέρας κομήτας προσαγορεύεσθαι. οὗτος δὲ
 ἡνίκα λαμπροὺς καὶ ἀργυροειδεῖς τοὺς πλοκάμους
 ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἀκοντίσῃ, Διὸς καρκίνῳ ἢ σκορπίῳ
 ἢ ἰχθύσιν ὄντος, Πέρσαις ἀγαθὰ μεγάλα μαντεύεται. ^B
 ἀναστήσονται γάρ, καὶ ἐπὶ τὰ Ῥωμαίων ἐκχυθέντες πό-
 20 λεις τε καὶ φρούρια καθέξουσιν, αἰχμαλώτων τε ἄπει-
 ρον πλῆθος καὶ πλοῦτον πολὺν λαβόντες νικηταὶ εἰς
 τὴν ἑαυτῶν χώραν ἀναζεύξουσιν, μηδὲ συμβαλεῖν ὅλως

v. 1 ξηρότερων *N*, ξηροτέρων *M* || ἔσται om. *C* || v. 2 ὃ
 (rubr.) δὲ Νεῖλος ξηρανθῇ *M* || ὑποξηρανθέντος conl. Her-
 cher pro ὑποξηραίνοντος || v. 4 τοῦ κέντρου] om. *M* || v. 6
 τοὺς] τοῖς *N* || v. 7 διατρίβόντων *N* || v. 8 τὴν *M*, τοῖς *N* ||
 Αἴγυπτον *M* || ὅταν δὲ ἀνίσχων] εἰ δὲ (rubr.) *M* || v. 9 μὲν
 om. *MN* || v. 12 κομήτης] Διὸς κομήτης *N*, περὶ κομήτου τοῦ
 Διὸς *M* || v. 13 μὲν — ἐπίσημος (v. 14)] κομήτης ἐστίν. ἔστι
 δὲ ἐπίσημος· ἐπίσημος δὲ ἐστίν *M* || οὕτω] αὐτὸς *N* || v. 14
 ante ὡς add. ἐπίσημος δὲ ἐστίν *N* || v. 15 ante ἡνίκα om.
 δὲ *C* || v. 17 Διὶ *M* || v. 20 φρούριά τε καὶ πόλεις *M* || τε]
 δὲ *N* || ἀπείρων *C* || v. 22 ἀναζεύξουσιν *N* || μήτε *C* ||

τινὸς θαρροῦντος αὐτοῖς. ὅταν δὲ ἀποστρόφως ἀνί-
 σχῃ ὁ κομήτης οὗτος, τοῖ[ς ἀφ' ὧν] ἀποστρέφεται 291
 38 Ἀτὰς ἀστοχίας ἐπιφέρει. εἰ δὲ ἐπὶ τὸν νότον ἴ[δοι],
 ἐπιδώσει ὁ Νεῖλος ἀφθονώτερον, εἰρήνη τε καὶ εὐε-
 τηρία ἔσται ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου, ὁμόνοιά τε καὶ εἰλικρι- 5
 νῆς τοῖς πᾶσιν ἡσυχία. εἰ δὲ ἀποστρεφόμενος καὶ κατὰ
 νῶτα ἔχων τὴν ἀνατολὴν ἐπὶ τὴν δύσιν ὄρᾳ, ἄπειρος
 ἔσται τοῖς Ῥωμαίοις εὐδαιμονία· Πέρσας τε γὰρ κατα-
 πολεμήσουσι καὶ αὐτοῦ ἀναιρεθέντος τοῦ Περσῶν
 βασιλέως· πάντων τε ὁμοῦ τῶν ἀγαθῶν ἀφθονία τῇ 10
 Ῥωμαίων πολιτείᾳ ἔσται· θεαὶ τε ἄφθονοι καὶ δωρε-
 αὶ φιλότιμοι καὶ ἵππικοὶ ἀγῶνες σπουδαιότεροι μετὰ
 ψυχαγωγίας τοῦ πλήθους ἐπιτελεσθήσονται καὶ ἀπλῶς
 εἰπεῖν τοῖς πράγμασι καθολικὴ ἔσται ἰλαρότης. εἰ δὲ
 ἐπὶ τὴν ἄρκτον ἴδοι κατὰ νῶτα τὸν νότον ἀφείς, 15
 καταδραμοῦνται Λιβύην οἱ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης νόμῳ
 πολέμου καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ βο-
 ρείου κατὰ τῶν νοτίων δυτικῶν. τοῖς δὲ ἐπὶ τὴν
 ἀνατολὴν καὶ Αἴγυπτον νοτίοις οἱ πρὸς βοήθειαν καὶ
 φυλακὴν τῶν ὄρων ἐνιδρύμενοι στρατιῶται τὰ χεῖρι- 20
 στα ἐπάξουσιν.

v. 1 ἀνάσχοι *L MN* || v. 2 οὗτος om. *M*, οὕτως *N* ||
 τοῖς ἀφ' ὧν] sic scripsi ex *L*, τοι .....ν *C*, τοῖς καρποῖς *M*,
 το καρποῖς *N*, τοῖς καθ' ὧν suppl. *H*. || v. 3 ante τὰς add.
 καὶ *MN* || ἐπιφέρειν *N* || ἴδοι supplevi, ι . . *C*, ἀπίδοι *MN* ||
 v. 4 ἀφθονώτερον] εὐτονώτερον *M* || v. 5 τὴν Αἴγυπτον
MN || v. 7 νῶτα] .στο. *C*, i. e. νότον et sic *N* || v. 8 inde a τε
 incipit lacuna in cod. *C*, in quo explicit fol. 6 vers. et de-
 sideratur unum certe folium || v. 9 ἀναιρουμένου *N* || v. 14
 ἰλαρία *N* || v. 15 νῶτα] νότου *N* || v. 18 δυτικῶν νοτίων
N ||

ΚΟΜΗΤΗΣ ΔΙΣΚΕΥΣ

15^a. ὁ λεγόμενος δισκεὺς ὡς εἴρηται ἀπὸ τοῦ σχή-
 ματος οὕτω προσηγορεύθη, ὥστε κυκλοτερὴς ὢν οὐκ
 ἔστι δῆλος ἐπὶ ποῖον μέρος ἀφορᾷ· ἀνίσχων δὲ κοινὰ
 5 πᾶσι μαντεύεται κακὰ· καὶ οὐδενὶ τῶν πλανητῶν ἀνά-
 κειται, ἀλλ' ἐξ ἀνταυγείας τοῦ ἡλίου γίνεται. ἀπει-
 λεῖ τοίνυν θορύβους καθολικοὺς καὶ πολέμους ἀπὸ
 τῆς ἄρκτου καὶ μεγάλων προσώπων ἀπώλειαν καὶ
 εὐτελῶν καὶ ἁγενῶν εὐπραγίαν, κίνδυνον δὲ καὶ αὐ-
 10 ταῖς ταῖς πρώταις τύχαις ἐπάγει. ἐλαττωθήσεται δὲ
 πανταχοῦ τὰ Ῥωμαίων στρατεύματα, ὡς ἐγγὺς παν-
 τελοῦς ἀπωλείας ἐλθεῖν.

ΚΟΜΗΤΗΣ ΤΥΦΩΝ

15^b. οὗτος γίνεται ἐξ ἀντανεκλάσεως τοῦ ἀέρος·
 15 ἔστι δὲ δρεπανοειδής, ἀργός, καπνώδης, στυγνός.
 ὅπου δ' ἂν βλέπη, καθολικὰ ἔσται κακὰ. πόλεμοί τε
 ἐξωτικοὶ καὶ ἐμφύλιοι βαρεῖς καὶ στάσεις δημοτικαὶ
 καὶ ἔνδεια τῶν ἀναγκαίων. ἀναιρεθήσονται δὲ καὶ
 ἡγεμόνες ἔνδοξοι ἐν πολέμοις καὶ μάλιστα εἰ ἐπὶ τρεῖς

v. 1 περὶ δισκέως *M* || v. 2 post ὁ add. δὲ *M* || δοκεὺς
N || v. 4 μέρος ἀφορᾷ] μέρος τοῦ κόσμου δοκεῖ ἀφορᾶν *L*,
 ἰὼν δὲ ἀφορᾷ ἀνίσχων *N* || ἀνίσχων δὲ κοινὰ] sic *L*, κοινὰ
 δὲ *MN* || v. 5 καὶ οὐδενί] ἀλλ' οὐδέ τινι *L* || πλανητῶν]
 sic *L*, πλαγίων *MN* || v. 6 ἀλλ'] γίνεται δὲ *M*, qui om.
 γίνεται post ἡλίου || v. 10 ἐλαττωθήσεται δὲ] ὡς ἐλαττω-
 θῆναι *L* || v. 11 τῷ ante Ῥωμαίων add. *L* || ὡς] καὶ *L* || v. 13
 κομήτης τυφῶν] om. *L*, περὶ τυφῶνος *M* || v. 14 οὗτος
 scripsi, οὕτως *N*, ὁ τυφῶν δὲ *L*, ὁ δὲ τυφῶν *M* || ἀνακλά-
 σεως *L* || v. 15 ἔστι δὲ] sic *L*, om. *MN* || ἀραιὸς conl. Her-
 cher || v. 16 δ' ἂν] sic *L*, γὰρ *MN* || βλέπη corr. Hercher
 pro βλέπει || v. 17 ἐμφύλιοι — στάσεις] sic *L*, βαρεῖς ἐμ-
 φύλιοι στάσεις *MN* || v. 18 καὶ post δημοτικαὶ om. *M* ||

ἡ τέσσαρας ἡμέρας φαίνεται. εἰ δὲ πλέον φανῇ, τοῦ παντὸς ἀπώλειαν καὶ ἀνατροπὴν ἀπειλεῖ καὶ πέρας τῶν κακῶν οὐδαμοῦ. ἀπολοῦνται δὲ πλείστοι ἐκ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος ἐν πολέμῳ, ληφθήσονται δὲ καὶ παρεμβολαὶ καὶ φρούρια Ῥωμαίοις προσήκον- 5
τα· καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς ἄρχουσι στασιάζων ὁ δῆμος ἐπελεύσεται. καὶ λοιμὸς ἔσται καὶ οὐδεὶς εὐχόμενος ἀκουσθήσεται· καὶ διαδοχαὶ κατάλληλοι τῶν ἀρχόντων ἐξ ἀβελτηρίας τῶν κρατούντων ἔσονται. ἔμπρησμοι δὲ διαφερόντως κάρτα βίαιοι καὶ φονικοὶ ὅλας πόλεις 10
ἀποτεφροῦντες συμβήσονται. καὶ καθολικὰ μὲν ἔσται καὶ ἀνυπόστατα πανταχοῦ δεινὰ, τοῖς δὲ δυτικοῖς χείρονα. πόλεμος γὰρ αὐτοῖς ἐκ τῆς ἀνατολῆς δυνατὸς ἐπιπесεῖται, διχονοούντων δὲ τῶν κινουμένων ἐκ τῆς ἀνατολῆς τὸ πλείστον τῆς στρατιᾶς ἀποφθα- 15
ρήσεται. καὶ στάσεις ἐγερθήσονται τοῖς στρατεύμασι καὶ ἀλλήλοις τὰς ποινὰς ἐπικλώσουσιν αἱ στρατεῖαι. μετ' οὐ πολὺ δὲ αὖθις οἱ νικηταὶ δυστυχήσουσι καὶ διοχθήσονται καὶ ἀπλῶς τοῖς ἀπανταχοῦ κακὰ ἔσται ἐπὶ τοσοῦτους ἐνιαυτούς, ἐφ' ὅσας ἡμέρας ἡ τοιαύτη 20
διοσημεία φανήσεται.

16. ....[γενε]σίαν τῷ παν[τὶ παρ]έχουσ[α· καὶ
60 αὐτὰ ἀ]πλῶ[ς ἐν] τῷ περ[ὶ] γενέ[ς] [εως καὶ] φθ[ορᾶς ὅ

v. 1 φανῇ] sic *L*, om. *MN* || v. 2 ἀπειλεῖ] sic *L*, om. *MN* || v. 6 τοῖς] τῶν *N* || v. 7 λοιμὸς scripsi pro λιμὸς || v. 10 φοινικοὶ *M* || v. 11 post ἔσται add. ἡ *N* || v. 13 χείρονα] sic explic. *L* || v. 17 ἐπικλώσῃ τὰς στρατείας *N* || v. 19 διοφχθήσονται *N* || v. 21 φανήσεται] sic explic. *MN* || v. 22 in eo folio, quod in *C* desideratur, probabile est post finitam Campestri de cometis dissertationem, cuius finem ex codd. *LMN* supra scripsi, Lydum transiisse ad observationes lunares. ibi Hase ex peroratione capitis 16

φιλόσοφος ἀνα]φ[έρει. ὥστε ἀν]άγκη π[ᾶ]σα τῶν
 ὑπὸ σ[ελήν]ην πάντων [μὴ] μίαν [μ]ηδὲ τὴν αὐτὴν
 εἶναι φύσιν. εἰ γὰρ ἀρχὴ γενέσεως καὶ φθορᾶς σελ[ήνη, εἰκός ἐστι] μὴ αἰ[ὶ] [ὥς] αὐτως θεωρεῖσθαι τὰ
 5 ὑπ' [αὐ]τὴν φυ[όμενα] συμβά]ντα. εἰ γὰρ ἔκκ[εντρ]ος
 παρὰ τ[οὺς ἄλλους τ]ῶν [π]λανωμένων αὐτῇ, λοξῶς
 καὶ οὐ πρὸς ὁξὺ τὰ τῶν ἀποτελεσμά[τ]ων γίνεται.
 οἱ μὲν γὰρ κατὰ τοὺς διαπλόκο[υς] πόλους [τὴν ἐπὶ B
 ταῖς] διοσημείαις μαντεῖαν ἀπευθύνουσ[ιν, ἄ]λλ[λοι δὲ
 10 κατὰ] τὰς [ἐπιτο]λὰς ἢ κατὰ τὰς φάσεις· καὶ οὗτοι
 292 μὲν π[ρὸς τὰ Ζ]ῳδια τὸν ἥλι[ον ἐ]πιτηρήσαντες, ἐκεῖ-
 νοι δὲ πρὸς τ[ὰς σεληνια]κὰς συνόδους [καὶ ἀπο]στά-62 A
 ρεις, ἄλλοι κατὰ φυσικ[ὰς τι]νας ἐπιτηρήσεις. κῆ[ρυξ
 δὲ τῶν ἀπορρήτῳ]ν ἡ φύσις. ὥς[τ' οὐκ ἔ]ξω φρενο-
 15 βλαβείας [μέμφον]ται [ταῖς μεθό]δοις δι' ὧν τοῦ
 μ[έλλοντος στοχάζ]εσθαι εἰσαγό[μεθα]· οὐδὲ [τὸ] περὶ
 τὴν τ[ῶν ἀστέρων θεωρίαν ἀ]πασχολοῦν [ἔξω θεοσε-
 β]είας [ποι]εῖ· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τὴν [πάνσο]φον ἔστι
 διὰ [τῶν ἔργ]ων αὐτῶν θεωρῆσαι πρόνοιαν τ[οῦ
 20 πάντ]ων ἀρρήτου [πατρ]ός, [καὶ θ]αυμάσ[αι τὴν ψυ]- B
 χὴν ἀνθρώπου δύνασθαι ἡγουμένου θεο[ῦ καὶ] περὶ
 τῶν οὐρανίων, ὥς δυνατόν, διαλέγ[εσθαι. ταῦ]τα

suspicatur auctorem suscepisse defensionem disciplinae
 auguralis contra voces quorundam negantium consociari
 eam posse cum pietate rectaque persuasione de numine
 ac mente dei. cui opinioni opposuisse videtur ratiunculas
 e libris Aristotelis de caelo deque generatione et corru-
 ptione conquisitas: tempestatum vicissitudines rerumque
 humanarum commutationes, modo leges a providentia fi-
 xas noveris, non minus a mortalibus sciri praedicique
 posse quam siderum cursum impetumque caeli. qua ex argu-
 mentatione supersunt quae secuntur. || incipit fol. 7 in C ||

v. 5 εἰ γὰρ] εἴ γε suspicatur H. ||

μὲν οὖν Φούλβιός φ[ησιν, ἐκ τ]ῶν τοῦ Νουμᾶ ἱ[στο-
 ρήσας. ἡμεῖς δ]ὲ μετὰ [τὰς ἐκ δια]φόρων συνειλεγμέ-
 64 Α νας δόξας [καὶ τὰς ἐξ ὁ]μαλοῦ τοῖς πα[λαιοῖς γρα-
 φ]εῖσας ὑποθήσμεν, ἐκ τῶν περὶ [σε]λήνης σχηματι-
 [σμῶν κατὰ τὰ ζ]ώδια τῆς θεωρίας λαμβάνοντες. 5

17. [Σελήνη] αἰγόκερω. [εἰ κατὰ τὴν διχομη-
 νίαν ἢ σελή]νη ἀμυδρὰ φανῇ, εὐθηνία ἔσται. [εἰ δὲ
 ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ ὁμο]ίως ἀμυδρὰ φαίνεται,
 ἔφοδον πολε[μίων σημαίνει. εἰ] .....ας
 τεκμήριον. εἰ δὲ ..... [ἀ]πειλεῖ. εἰ 10
 δὲ ἄστρον διαδρά[μη, ἀπώλειαν ἀνθρώπων σημαίνει.
 B εἰ δὲ ὁμί]χλη γένηται, χάλαζα [πεσεῖται. εἰ δὲ ἄνεμοι
 βιαιοτέρως] πν[εύσου]σιν, ἐφόδους πολεμίων [φρά-
 ζουσιν].

[Σελήνη ὑδρο]χόω. [εἰ κατὰ τὴν πρώτην ἢ 15
 66 Α δευτέραν φυλ]ακὴν ἢ σελήνη ἀμυδρὰ φαίνοιτο, πό-
 λεμος ἔσται· εἰ δὲ κατὰ τῇ[ν ἑωθι]νήν, εἰρήνην μετ[ὰ
 ἑλλεί]ψεως τῶν ἐπι[τηδ]είων δηλοῖ. εἰ δὲ σεισμὸς ἢ 293
 ἦχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ γένηται, νόσους σημαίνει. εἰ
 δὲ ὁμίχλη γένηται, δίτου κα[ὶ ο]ἴνου δαψίλειαν δηλοῖ. 20
 εἰ δὲ παρ' ὅλον τὸν μῆνα ἐπιτείνουνσι πνεύματα,
 [ὑε]τὸς ἢ[ξει. εἰ ὁ] ἔσπερος ἐν τῇ σελήνῃ εἰσέλθῃ,
 [ἴδιοι ἰ]δίοις δυνατοὶ ἐπ[ιβουλεύσο]υσιν. εἰ δὲ δ[όξ]η
 B ἐκλιπεῖν ἢ σελήνη ** σελήνης συνέλθωσι, δίτου ἀφθο-
 νία ἔσται. εἰ δὲ ἄστρον ἐκτρέχον ἐπὶ τὸν [οὐ]ρανὸν 25
 αὐλακίζει, κίνδυνον τοῖς παραλίοις ἀπειλεῖ.

Σελήνη ἰχθύσιν. εἰ ὁ ἥλιος φαύλως ἐκλάμπειν

v. 2 συνειλιγμενας C || v. 4 ὑποθήσωμεν C || v. 24 ** om.
 librarius clausulam prioris et initium sequentis senten-
 tia; hoc cum H. supple: εἰ δὲ αἰ κεραῖαι τῆς || v. 27
 φαυλος C ||

δόξη, φθορὰ ἔσται ἀνθρώπων. [εἰ δὲ] ἐν τῇ πρώτῃ^{68 A}
 φυλακῇ ἢ σελήνῃ τὰς κεραίας συνάγῃ, εἰρήνῃ [ἔσται].
 εἰ δὲ σ[εῖς]μος γένηται, ἀπορίαν σημαίνει τοῖς συναλ-
 λάγμασιν. ἐὰ[ν] ἄστρον ἐν ἡμέρᾳ φανῇ, ἀνάγκη τὰ
 5 κοινὰ περ[ιστήσεται]. ἐὰν [κε]ραυνὸς [εἰς] γῆν [πέσῃ,
 π]αῦλα τῶν κακ[ῶν. ἐὰν] ὁμί[χλη εἰς τὴν] γῆν πέσῃ,
 συνοίσει τοῖς καρποῖς.

18. [Σελήνῃ κριῶ]. εἰ ἢ σελήνῃ ταρ[αχώ]δης
 φανῇ, πόλεμοι ἔσονται καὶ ἐπ[αναστάσεις]. εἰ δὲ B
 10 κατὰ τὴν [δευ]τέραν φυλακὴν ἢ σελήνῃ αἱματώδ[ης
 φανῇ, ὁ] κύτος ἔσται ἀφθονώτατος. ἐὰν ὁ ἑσπερος ἐγ-
 γίξῃ τῇ σελ[ήνῃ, πό]λεις π[όλεσι κυρ]ραγήσονται καὶ
 λιμὸς ἔσται. εἰ νυκτὸς πρηστὴρ κατ[εν]εχθείῃ, βασι-
 λ[εὺς τοῖς] ἑαυτοῦ ἐπιβουλεύσει. εἰ δὲ σεισμὸς γ[ένηται].
 15 ἔνδειαν σί[του] σημαίνει. εἰ δὲ ἦχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ^{170 A}
 γ[ένηται, οἱ τῆς] Εὐρώπης τοῖς τῆς ἄνω Ἀσίας πο-
 20⁴ λεμήσουσιν. ἐὰν ἢ ἀ[ριστερὰ κεραία] τῆς σελήνης
 δόξη ὑπερβάλλειν τὴν ἄλλ[ην, αὐχμὸς ἔσται καὶ κύτου]
 ἀπορία. ἐὰν ἐν ἡμέρᾳ πρώτη τῆς φων[ῆς] .....
 20 ..... ἄ]νεμοι τὸν μῆνα καταπν[εύσουσιν].

Σελήνῃ ταύρω. εἰ ἐκλίπη ἥλιος, ἐρήμωσιν
 ἀπ[εἰλεῖ τοῖς ἀνθρώποις. εἰ ἢ σελήνῃ] ἐπὶ τῆς δευτέ-
 ρας φυλακῆς τα[ραχώ]δης φανῇ, φθορὰ ἀνθρώπων] B
 ἔσται. εἰ ἢ σελήνῃ ἐξ ἴσου τὰς κε[ραίας ἀνίσχουσα
 25 ἔχῃ, θόρυβον] τῇ βασιλείᾳ ἀπειλεῖ· εἰ δὲ κατ[ὰ τὴν]
 μί[αν μόνον ἐξέχῃ, θό]ρυβοι ἔσονται καὶ φυγαί. εἰ δὲ
 σει[σμὸς γένηται ἀπὸ πρώτης τοῦ] μηνὸς ἕως δωδε-^{72 A}

v. 9 φανῇ corr. Hercher pro φανῆται || v. 13 κατ-
 ..εχθειη C || v. 18 ἄλλην] H. malit τὴν ἐτέραν || v. 27 τοῦ
 addidi, quod permittit spatium in C || μηνὸς scripsi pro
 μαιου ||

κάτης, ἀφαίρεσιν τῆς ἀρχῆς τῷ ἡγουμένῳ τοῦ τόπου, ἐφ' οὗ γενήσεται, καὶ φόβον οὐκ ἀκίνδυνον ἀπειλεῖ. εἰ δὲ ἀπὸ δωδεκάτης γένηται, οὐ μόνον ἀποκινεῖται ὁ ἐπιτροπεύων τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ ἀπόλλυται. καθολικῶς δέ, ὅποι ἂν σεισμὸς ἀπὸ δεκάτης ἕως τριακο- 5 στῆς τοῦδε τοῦ μηνὸς συμβῇ, θορύβους καὶ πολέμους ἀποτελεῖ. εἰ ἀπὸ πρώτης φυλακῆς ἕως ἑκτῆς σεισμὸς γένηται, πολέμου ἐθνικοῦ κίνησις ἔσται, ὁ δὲ ἡγούμενος τοῦ κινήματος ἀναιρεθήσεται.

Σελήνη διδύμοις. εἰ ἔκλειψις γένηται ἡλιακῇ, 10 μεταβολὴ ἔσται καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων [ἐτ]εροι ἔσονται. εἰ δὲ τῆς πρώτης φυλακῆς ἐκλίπη ἢ σελήνη, ἀκρίδες ἔσονται· εἰ δὲ ταραχώδης φανῇ, πόλεις πρὸς πόλεις καταφεύξονται. ἐὰν ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστήρ ταραχώδης γένηται, ἀνθρώπων φθορὰ ἔσται. ἐὰν 15 νυκτὸς ἀστήρ πέσῃ, κακῶν σημεῖον, ὥσπερ εἰ ἐν 295 ἡ[μέρᾳ] ὀφθῇ. ἐὰν πρηστήρ πέσῃ, θόρυβος ἔσται ταῖς πόλεσι ταῖς πρὸς τὴν ἀνατολήν. εἰ σεισμὸς γένηται, χάσματα τοπικὰ ἔσται. ἐὰν ὁμίχλη πυκνωθεῖσα εἰς γῆν πέσῃ, σῖτος ἔσται πολὺς. εἰ ὁ ἥλιος αἵματώ- 20 δης γένηται, ἀποβολὴ ἔσται ἀνθρώπων. ἐὰν πνεῦμα ἐξαίσιον πνεύσῃ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας, σῖτος ἔσται πολὺς. ἐὰν ἀπὸ νεομηνίας ἕως ἐννάτης τοῦ μηνὸς τούτου 74 A σεισμὸς γένηται, φθορὰν ἀνθρώπων ἀπειλεῖ. εἰ δὲ ἀπὸ ἐννάτης ἕως δεκαεννάτης σεισμὸς γένηται, ὁ 25 κρατῶν τῶν πραγμάτων κάκιστα διαγενήσεται, ἔσται δὲ καὶ λιμὸς τοῖς κτήνεσι καὶ ὕδατος λεῖψις. εἰ ἀπὸ εἰκοστῆς σεισμὸς γένηται, ταπείνωσιν τοῖς διὰ λόγων

v. 2 γενήσεται] corr. Hercher pro γένηται || v. 3 μόνον ουκ C || v. 7 post ἑκτῆς intereidisse ὥρας H. suspicatur perperam, opinor; sed corruptum esse locum liquet. || v. 12 ante τῆς addi H. ἐπὶ ||

ἀπειλεῖ, τῷ δὲ τόπῳ ἐναλλαγὴν ἄρχοντος. εἰ ἀπὸ
 εἰκοστῆς πέμπτης ἕως τριακοστῆς σεισμὸς γένηται,
 χειμῶνας μεγάλους σημαίνει, [καὶ] πόλεμος ἔσται καὶ
 ἀπόπτωσις ἄρχον[το]ς κλεινοῦ. εἰ ἐπὶ τῆς τριακάδος B
 5 [σει]σμὸς γένηται, χειμῶνας μεγάλους σημαίνει.

19. [Cελήνη κα]ρκίνῳ. [εἰ] ἡ σελ[ήνη ἀμυδ]ρὰ
 ὀφθείη, στράτευμα ἀλλότριον ἐπὶ τὴν βασιλέως ἡ[ξει]
 χώραν. ἐ]ὰν ἦχος ἐκ τῆς γῆς γένηται, τύραννος ἀναι-
 ρεθήσεται. [ἐὰν κε]ραυνὸς πέσῃ εἰς γῆν, πόλεις πα-
 10 ράλιοι ἐρημωθήσονται καὶ ἀπ]ορία ἔσται ἀνθρώπων.
 ἐὰν ἡ σελήνη αἱματώδης φανῇ, ἄνδρες δυνατοὶ κα-76 A
 κοδαιμονήσουσιν· ἐὰν ἡ [σελήνη ἐξ ἱ]ου ἔχῃ τὰς κε-
 ραίας, εἰρήνη ἔσται καὶ εὐθηνία· εἰ δὲ ὑπερέχῃ ἡ ἐτέ-
 ρ[α] τὴν ἐτέραν, ὕδατος ἔσται λεῖψις. εἰ σεισμὸς γέ-
 15 νηται ἀπὸ πρωῒ ἕως μεσημβρίας, θεοχολωσίαν ἀπει-
 296 λεῖ· εἰ ἀπὸ ἑκτῆς ἡμέρας ἕως τριακάδος σεισμὸς γέ-
 νηται, τοῖς μὲν πρωτεύουσι τῆς χώρας μετανάστασιν,
 τοῖς δὲ λοιποῖς θόρυβον ἀπειλεῖ. εἰ δὲ ἀπὸ πρώτης
 φυλακῆς τῆς νυκτὸς ἕως τρίτης ἀρχομένης σεισμὸς B
 20 γένηται, τοῖς μὲν διὰ λόγων ὀφθεῖσιν ἀτιμίαν ἀπειλεῖ,
 τοῖς δὲ βιβλίοις φθορὰν καὶ [τοῖς] περὶ τὴν ἀνατολὴν
 πολέμους.

Cελήνη λείοντι. εἰ ὁ ἥλιος ἀμαυρὸς γενήσεται,
 μέγας ἀνὴρ ἀπολεῖται, ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων ἕτερος
 25 ἔσται ἀρχικώτερος. εἰ ἡ σελήνη ἀμαυρὰ γέ[νηται] τῇ
 ἐωθινῇ φυλακῇ, στράτευμα ἀλλότριον ἐπελεύ[σεται]
 τῇ τοῦ βασι]λέως χώρᾳ. ἐὰν σεισ[μὸς] γένηται, θόρυβος

v. 1 ἀπὸ εἰκοστῆς πέμπτης corr. H. pro ἀπο ιε || v. 4
 κλεινοῦ H. conī. pro καινοῦ, cf. p. 130 A || v. 13 ἡ add.
 Bekker || v. 16 ἡμέρας scripsi pro ὥρας || v. 18 pro λοι-
 ποῖς H. conī. κοινοῖς, quod opponatur τοῖς πρωτεύουσιν ||
 v. 26 H. restituit ex phrasi simili supr. v. 7 ||

C ἔσ[τ]αι καὶ ἀ]νδρὸς δυ[να]τοῦ ἀναίρεσις. εἰ κεραυνὸς
 78 A πεσεῖται, πόλει[ς πα]ράλ[ιοι ἐρημω]θήσονται. εἰ ἡ
 σελήνη αίματοειδὴς φανῇ, ἀπώ[λειαν δ]υνατ[ῶν δη]-
 λοῖ. εἰ ἄνεμος σφοδρὸς πνεύσῃ, τῇ χώρᾳ συνοίσει.
 ἐὰν ὁμίχλη [πέσῃ, ἀ]νάγκη συμπεσεῖται ἀνδρὶ μεγάλῳ. 5
 ἐὰν σεισμὸς γένη[ται ἀπὸ] νου[μηνίας ἔ]ως δεκάτης,
 φόνους καὶ στενώσεις καὶ φθορὰν τῶν κτηνῶν ἀπει-
 λεῖ [ἢ λι]μόν, [με]ταλλάξει δὲ καὶ ὁ ἡγούμενος τῆς
 B χώρας. εἰ ἀπὸ δεκάτης ἕως τριακοστῆς σεισμὸς [γέ-
 νηται], σημαίνει μὲν ταραχὰς καὶ φυγὰς, ἐλπίδα δὲ 10
 ἀγαθῶν. εἰ σεισμὸς γένηται „νύκτα παρ’ ἀμφιλύκην“,
 πρὸς μὲν βραχὺ ἀγα[θὰ ἔ]σται, ἀκολουθήσει δὲ τὰ
 πάντων ἀλγεινότατα.

Σελήνη παρθένω. εἰ ὁ ἥλιος ἐρυθρὸς γένηται, 297
 [σύμ]μαχοι ἀποστήσονται. εἰ ἡ σελήνη ἀμαυρὰ γένη- 15
 80 A ται τῇ πρώτῃ φυλ[ακῇ, φ]θορὰ κτηνῶν ἔσται. εἰ τῇ
 ἐωθινῇ φυλακῇ τὸ αὐτὸ γένητ[αι, μέ]γας ἀνῆ]ρ ἀπο-
 λείται. εἰ ὁ τῆς [᾿Α]φρο[δί]της ἀστῆρ πλησίον τῇ σε-
 [λήνῃ γένηται, πολέμ]ους ἐμφ[υλίους ἀ]πειλεῖ. εἰ
 πρηστῆρ πέ[σῃ, αἰ]παράλιοι πόλεις ἀφ[ανισθ]ήσονται. 20
 εἰ ἀπὸ γ]ῆς ἦχος γένηται, πόλεμον τοῖς παραλίοις
 [ἀπει]λεῖ. [εἰ σελήν]ης ἀνισχύσεως αἱ κεραῖαι [αὐτῆ]ς
 ἀλλήλαις πλησιάζωσι, κατο[μβρίαν δηλοῖ] εἰς ἀπώ-
 B λειαν καρπῶν. εἰ ἐκλίπη ἡ σελήνη, μέγας ἀ[νῆρ ἀ]πο-
 λείται. εἰ σεισμὸς γένηται, ἀνθρώπων φθορὰν ἀπει- 25
 λεῖ. εἰ ἐν ἡμέρᾳ ἀστέρες φανῶσιν, ἀναίρεσις ἔσται
 ἀνθρώπων. εἰ ἄνεμος βίαιος πνεύσῃ, εἰρήνην παρ’
 ὄλον τὸν ἐνιαυτὸν δηλοῖ. εἰ σεισμὸς γένηται ἀπὸ
 82 A νουμηνίας ἕως ἐβδόμης, εὐθηνίαν, ἅμα δὲ καὶ βίαιον
 θάνατον προσδοκητέον καὶ Περσῶν ἔφοδον. εἰ ἀπὸ 30

v. 11 νύκτα παρ’ ἀμφιλύκην] corr. Hercher pro νυκ-
 τὸς παρ’ ἀμφιλύκη coll. Homer. H 433 ||

ὀγδόης ἕως δεκάτης σεισμὸς γένηται, ἔνδειαν cíτου ἀπειλεῖ. εἰ σεισμὸς γένηται νυκτός, φθορὰν τῶν πρωτευόντων τοῦ ἔθνους καὶ ἀλλοίωσιν τῶν πραγμάτων ἀπειλεῖ. εἰ πολλάκις γένηται κάλος, ταραχὰς
5 καθολικὰς προλέγει καὶ τῶν δυναστῶν μετάπτωσιν.

20. Σελήνη Ζυγῷ. εἰ ὁ οὐρανὸς ταραχώδης γένηται ἐπὶ τῆς πρώτης φυλακῆς τῆς νυκτός, λιμὸν ἀπειλεῖ· εἰ δὲ ἐπὶ δευτέρας, δυτικαὶ πόλεις αἰχμαλω-
10 ποῖς ἀπειλεῖ. εἰ ἦχος ἀπὸ τῆς γῆς γένηται, φθόνους ἀπειλεῖ. εἰ πρηστήρ πέσῃ, παλαιαὶ πόλεις ἐρημωθή-
208 σονται. εἰ ὁ ἔσπερος ὑπὸ τῆς σελήνης διέλθῃ, ἀνὴρ δυνατὸς ἀναιρεθήσεται. εἰ παρὰ πάντα τὸν μῆνα βίαιος ἄνεμος ρεύσῃ, ταραχὰς ἀπειλεῖ. εἰ σεισμὸς
15 ἀπὸ νουμηνίας ἕως δεκάτης γένηται, φθορὰ κτηνῶν ἔσται καὶ πτώσις τοῦ ἡγουμ[ένου τῆς] χώρ[ας]. εἰ δὲ ἀπὸ ἐνδεκάτης ἕως λ̄, προνομὴν ἀπειλεῖ τῇ[ς χ]ώρας. c

Σελήνη σκορπίῳ. [εἰ κατὰ τὴν] πρώτην τῆς νυκτός φυλακὴν αἱματώδ[ης ἡ σελήνη φανῇ, ἀν]ταρ-
20 σίαν καὶ ἐτέρου προαγωγὴν δηλοῖ. εἰ ὁμιχλ[άνη ὁ ἀῆρ ἢ ἐπὶ γῆ]ς ρίψῃ τὴν ἀχλύν, φθορὰ ἔσται cíτου. s4 A
εἰ δὲ διάττη ἀστήρ, [φθορ]ὰν cíτου καὶ ἀνθρώπων ἀπειλεῖ, ὅταν μέντοι ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς ἐκ-
τρέχοι. εἰ δὲ ἦ[χος ἐκ τῆς γῆς] γένηται, φυγὴν
25 ἀπ[ειλεῖ]. εἰ δὲ αἱ κεραῖαι τῆς σελ[ήνης c]υμ[πέ-
cωσι], cíτος μὲν ἔσ[ται πολὺς, τετρα]πόδων δὲ θά-
[νατος καὶ θηρ]ίων ἔσται. εἰ σεισμὸς γέ[νηται, ἀνὴρ ἀ]πολεῖ[ται μέγας. εἰ δ' ὁ ἔ]σπ[ερο]ς ἐγγίς τῆς σε-
λήνης, θόρυβοι ἔσονται. B

v. 10 φόνους coní. H. || v. 17 ἀπὸ ἐνδεκάτης corr. H. pro απο ιε || v. 21 ῥήξη coní. H. pro ῥίψη || v. 24 φυγεῖν C ||

Σελήνη [τοξό]τη. [εἰ ἡ σελήνη αἵματώδης φα-
 νῇ, πόλ]ει[ς μ]εγάλοι ἀνάστατοι ἔσονται. εἰ ἡ [σελήνη
 ἄμαυρὰ γένηται κα]τὰ τὴν πρώτην φυλακὴν ἢ κατὰ
 τὴν [μεσ]ομ[ηνίαν, οἱ περὶ τὰ βασί]λεια ταραχθήσων-
 88 αται· εἰ δὲ κ[ατὰ τὴν] δευτέραν φυλακὴν, τοῖς ἐν θα- 5
 λάσσαις πόλεμον δηλοῖ· εἰ δὲ τῇ ἐ[ωθι]νῇ, ἀνὴρ δυ-
 νατὸς ὑπὸ βασιλέως ταραχθήσεται. εἰ κατὰ τὸν αὐ-
 τὸν καιρὸν ἡ σελήνη αἵματώδης φανῇ, σφαγὰς ἀπει-
 λεί. εἰ πνεῦμα βίαιον παρ' ὅλον πνεῦσιν τὸν μῆνα,
 ἄνδρες μεγάλοι ἀπολοῦνται. εἰ ἀστὴρ διάττοι ἀπὸ ¹⁰₂₉₉
 τοῦ νότου ἐπὶ τὸν βορρᾶν, οὐ μόνον αὐτὸν πνεῦσαι
 τὸν νότον ἀλλὰ καὶ πόλεμον τοῖς ἐπιθαλασσίοις δη-
 10 λοῖ. εἰ ὁμίχλη πέσῃ εἰς τὴν γῆν, βλαβερὸν τῷ σπό-
 ρῳ. εἰ ἐκλείψῃ ἡ σελήνη, φθορὰ ὑποζυγίων ἔσται.
 εἰ ἦχος ἐκ [τῆς γῆς γένηται, ἀνθρώπων φυγὴ ἔσται. 15
 εἰ αἱ κεραῖαι τῆς σελήνης συμπέσωσι, σῆτος ἔσται πο-
 λὺς καὶ θάνατος τετραπόδων καὶ φθίσις ἀνθρώπων.

ΠΕΡΙ ΒΡΟΝΤΩΝ

c 21. Πολλῶν καὶ ὑπὲρ ἀριθμὸν ὄντων ὅσα τοῖς
 φυσικοῖς περὶ βροντῶν ἐδόκει, κέκριται συμβαίνειν 20
 αὐτὰς ἀπορρηγνυμένων τῶν νεφῶν καὶ ἐπικυλιομέ-
 νων ἑαυτοῖς κινήσει σφοδρᾷ, τῇ τε προσρήξει ἐξα-
 πτομένων εἰς ἀστραπὰς καὶ ἤχους κάρτα βιαίους, ἄλ-

v. 18 institutio tonitrualis (cap. 21 usque ad 26) ex-
 tat etiam in *R* fol. 70 vers. et *V*, praeterea in *P*, fol. 183
 vers. in quibus inscribitur: προοίμιον (προοίμιον om. *RV*)
 ἰωάννου λαυρεντίου λυδοῦ φιλαδελφέως ἐπὶ τῆς βασιλείας
 ὑπάρχοντος (ὄντος *RV*) ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου καὶ ἀνα-
 στασίου περὶ βροντῶν || v. 20 — p. 49 v. 2 cf. *Lyd. de mens.*
 III 53, ubi omnia deprompta sunt ex *Aristot. de mundo*
 p. 395^a 11—14 Bekker. || v. 22 προσρήξει *P* || v. 23 βιαίας *P* ||

λοιοῦσθαι δὲ τὸν ἀνάμεσον τῆς ὑπηνέμου ζώνης καὶ
 τῆς γῆς ἀέρα. Χαλδαῖοί γε μὴν δυνάμεων ἀερίων
 εἶναι φωνὰς μὲν τὰς βροντάς φασι, δρόμους δὲ τὰς
 ἀστραπάς. τῷ δὲ Ἐπικούρῳ ἀπὸ ξηρᾶς ὀγκώσεως ἐκ⁸⁸ A
 5 τῆς γῆς, εἶτα συγκλειομένης τοῖς ὄρεσι, δίκην τῶν
 ἐν τοῖς σώμασιν ὄγκων, οὕτω διεξόδων τυχόντων,
 οἱ στρόφους καὶ τροχώσεις ἐμποιοῦσι τῷ κατ' αὐτὸν
 λεγομένῳ κενῷ. οὐδὲ γὰρ δυνάμεων εἶναι πλήρη
 τὸν ἀνάμεσον οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δίδωσι χῶρον
 10 κατὰ τοὺς Πυθαγορείους. καὶ ἀληθῆ ἀξιοῖ λέγειν τῷ
 μὴ καθ' ἑτέραν ἢ κατὰ τὴν θερινὸν ὡς ἐκ τοῦ πλείο- B
 300 νος ὥραν βροντὰς ἐπιρρήγνυσθαι, καὶ διαφερόντως
 ἐκδίδοςθαι ξηροτέρας, ἥνικα βαθείας οὔσης τῆς ἐν τῷ
 μέσῳ χώρας ὄρεσιν ὑψηλοῖς ὁ τόπος ἐκκλείοιτο. καὶ
 15 ἅμα μὲν οὖν αὐτοῖν ἐκάτερον γίνεται, ἥτε βροντὴ ἢ
 τε ἀστραπή· ἐπειδὴ δὲ ὀξυτέρα τῆς ἀκοῆς ἢ ὄψις τῷ
 θᾶπτον ἐπὶ πᾶν ἐκτείνεσθαι, πρώτην ὁρᾶσθαι πολλά-
 κς συμβαίνει τὴν ἀστραπήν.

22. Πᾶσα δὲ βροντὴ, καὶ τούτων αἱ μετέωροι C
 20 καὶ διηχέσταται μάλιστα, σημαίνουσί τι, καὶ διαφε-

v. 1 ἐπηνέμου P || v. 3 φασι om. P || δρόμον P || v. 4
 τῶν δ' ἐπικούρων P || v. 4—8 cf. Laert. Diog. X 100 et
 103 || v. 5 ἐγκλειομένης C || v. 6 διεξόδου P || v. 7 οἱ om.
 P || αὐτῶν C, αὐτοὺς R || v. 9 τῆς om. P || v. 10 ἀληθῆ
 om. C || τῷ] τὸ C || v. 11 θερινὴν P || v. 12 ὁρᾶν PRV ||
 v. 14 ἐκκλείοιτο malit H. || v. 15 αὐτοῖν] sic P, αὐτὸν ce-
 teri || ἥτε βροντὴ] corr. Hercher, ἡ βροντὴ C, ἥτε βροντὴ P ||
 ἥτε ἀστραπή P || v. 14—18 Plin. II 142. *fulgetrum prius cerni*
quam tonitrum audiri, cum simul fiant, certum est nec mirum,
quoniam lux sonitu velocior. cf. Aristot. meteor. II 9, 9. ||
 v. 17 ἐπανεκτείνεσθαι P || v. 19 Plin. II 142. *laeva prospera*
existuntur, quoniam laevaparte mundi ortus est. || ἔρωροι C ||

ρόντως ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ κόσμου· τοῦτο
 δ' ἂν εἴη τὸ νότιον. αἱ γὰρ πρὸς νότου εἰς θειότε-
 ραι κατὰ τὸν ποιητήν, ἐπεὶ καὶ πρὸς τοῦ τῆς γῆς
 ἐφόρου ἐπιτροπεύεται, ὡς Αἰγυπτίοις δοκεῖ, τοῦ
 Κρόνου λέγω, ὥσπερ τὸ βόρειον ὑπὸ τοῦ τῆς γενέ- 5
 σεως αἰτίου· ὅθεν καὶ πρὸς νότον τὰ ἱερὰ ἀπευθύνε-
 D σθαι Ἑβραίοις καὶ Αἰγυπτίοις δοκεῖ. τὰ δὲ οὖν χρή-
 σιμώτατα τῶν περὶ τούτου θεωρημάτων καταμαθὼν
 καὶ τῶν κιβδήλων ἐκκαθάρας τὴν θεωρίαν ὑποθήσω
 τῷ λόγῳ· ποικίλης γε μὴν οὔσης καὶ πολυσχιδοῦς 10
 τῆς θεωρίας, τέως χρειῶδες διαρθρῶσαι τὴν παρά-
 90 λλιν. οἱ μὲν δὲ παλαιοὶ τῶν περὶ ταῦτα σπουδαίων
 πρὸς τὴν σελήνην καὶ τὰς ἐν αὐτῇ φάσεις τὸν περὶ
 βροντῶν σκοπὸν ἀπευθύνουσιν, ἐπεὶ καὶ μᾶλλον ἐπι-
 βέβηκεν αὕτη τῷ γένει τῷ παντὶ καὶ πάντα προσεχῶς 15
 διοικεῖται δι' αὐτῆς, ὅθεν καὶ τύχη πρὸς τινων καὶ
 πρόνοια λέγεται· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι πρὸς ἥλιον καὶ τοὺς
 τῶν ἐν οὐρανῷ ζωδίων οἴκους τὸν στοχασμὸν ἀρμό- 301
 B ζειν διςχυρίζονται. καὶ οἱ μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν
 τοῦ ἡλιακοῦ μηνός, οἱ δὲ ὡσαύτως ἐφήμερον τὸν 20
 σεληνιακὸν μῆνα διαλαμβάνουσι. καὶ οὗτοι μὲν πρὸς
 τὰ ζωδία τὸν ἥλιον, ἐκεῖνοι δὲ τὴν σελήνην ἀνιχνεύ-
 ουσιν. ὥστε χρειῶδες πάντων ἀνὰ μέρος καὶ μὴ ὑφ'
 ἓν ἐπιμνησθῆναι, καὶ πρῶτον τῶν ἡλιακῶν σημείων·
 δεῖ γὰρ ἥλιον κάλλει καὶ δυνάμει τὴν πᾶσαν διακό- 25
 σμῆσιν ἀναβεβηκότα, καὶ τοσοῦτῳ κρείττονα τῶν

v. 1 ante ἐκ H. αἱ addi mavolt. || v. 2 νότου scripsi
 ex Homero pro νότον || v. 3 κατὰ] καὶ C || verba sunt
 Homeri v 111 „αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰς θεώτεραι.“ ||
 v. 10 ποικίλης P, ceteri ποικίλως || v. 12 μὲν δὲ om. CP ||
 v. 13 τὴν σελήνην καὶ] om. C || αὐτοῖς P || τὸν] τῶν C || v. 14
 σκοπῶν C || v. 23 πάντων om. P || μὴ add. P || v. 26 τοσοῦτον P ||

αἰσθητῶν ὅσω τὰγαθὸν τῶν νοητῶν, κἀνταῦθα τὰ
πρῶτα λαβεῖν.

23. Ὁ ἥλιος αἰγόκερῳτι μηνὶ Ἰανουαρίῳ. ^c
ἡλίου πρὸς αἰγόκερων παριόντος, εἰ βροντὴν ἐπιρρα-
5 γῆναι συμβαίη, ἀχλὺς ἔσται παχεῖα καὶ καπνώδης,
ὥς αὔρους τοὺς καρποὺς ἐναπομαρανθῆναι τοῖς φυ-
τοῖς, καὶ ἄποιος ὁ οἶνος. εἰ δὲ μέχρι τῆς ἐπιτολῆς
τοῦ κυνὸς ἢ ἀχλὺς ἐπιμένοι, ἐπίνοςος ὁ ἐνιαυτὸς ^D
ἔσται καὶ πίτου ἐνδεής. διαφερόντως δὲ ταῦτα συμ-
10 βῆσεται ἐπὶ τε Μακεδονίας Θράκης Ἰλλυρίδος καὶ τῆς
ἄνω Ἰνδικῆς Ἀριανῆς τε καὶ Γεδρωσίας· καὶ γὰρ αὐ-
ται ὑπὸ τὸν αἰγόκερων. ταραχαὶ δὲ καὶ φόβοι τοῖς
θήλεσι τῶν ζώων, λογικῶν τε καὶ ἀλόγων, ἐπιγενή-^{92 A}
σονται, ὅτι θῆλυ ζῴδιον ὁ αἰγόκερως.

15 Ὁ ἥλιος ὑδροχόῳ μηνὶ Φεβρουαρίῳ. ἡλίου
ἐπὶ ὑδροχόον ἰόντος εἰ βροντὴν γενέσθαι συμβαίη,
Cauromatais Ὀξيانοῖς Coγδιανοῖς, Ἀραβία μικρᾷ,
Ἀζανία μέση, Αἰθιοπία (ὑδροχόῳ δὲ ἀνάκεινται αὗται
αἱ χῶραι) ἀφθονίαν μὲν τοῦ πίτου διασημαίνει, πτω-
20 ςιν δὲ ἀνδρῶν ἐνδόξων ἐν ταῖς εἰρημέναις διαφαινο- ^B
302 μένων χώραις, καὶ οὐκ ἀνδρῶν μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν
ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις ἀρσενικῶν, ὅτι ἄρρεν ζῴδιον ὁ
ὑδροχόος.

v. 1 ὅσον *P* || κἀνταῦθα πρῶτον *PV* || ante v. 3 add.
rubr. *P*: βροντοσκοπία ἐκ τῶν φωτίου (corrige φοντηίου)
τοῦ ῥωμαίου κατ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν Ἰωάννου λαυρεν-
τίου λυδοῦ. || v. 3 ὁ ἥλιος — Ἰανουαρίῳ] μηνὶ Ἰανουαρίῳ
περὶ βροντῶν ἐκ τοῦ ἡλίου *P* || ante ἡλίου add. rubr. τοῦ
P || v. 4 πρὸς] τὸν *P* || v. 8 ἐπιμένει *P* || v. 10 ante Θράκης
add. καὶ *P* || v. 11 ἀριανῆς *P* || γεδρωσίας *P* || v. 15 ante
ἡλίου add. τοῦ *P* || v. 16 βροχὴν *C* || v. 17 couγδιανοῖς *P* ||
ἀραβία μικρά, ἀζανία, μέση αἰθιοπία *P* ||

Ὁ ἥλιος ἰχθύσι μηνὶ Μαρτίῳ. ἡλίου ἰχθύσι
γενομένου εἰ τυχὸν ἐν ἡμέρᾳ βροντὴ γένηται, ὁ ἄμη-
τος ἔσται γεννημάτων ἀφθονώτατος, οἳ τε ὑγροὶ
καρποὶ οὐχ ἥκιστα ἐπιδώσουσιν ἐπὶ τε τῆς καθ' ἡμᾶς
Λυδίας Κιλικίας Παμφυλίας Φαζανίας Νασαμωνίτιδος 5
c καὶ Γαραμαντικῆς (καὶ γὰρ ὑπὸ τοῖς ἰχθύσιν αἱ χῶραι).
τὰ δὲ θήλεα τῶν ζώων ἀπὸ λογικῶν ἕως ἀλόγων
σκυθρωπάσει ὅτι θῆλυ ζώδιον οἱ ἰχθύες.

24. Ὁ ἥλιος κριῷ μηνὶ Ἀπριλίῳ. ἡλίου ἐπὶ
τὸν κριὸν ἀνιόντος εἰ βροντὴν γενέσθαι συμβαίη ἀλλὰ 10
μὴ βροχὴν ἐπακολουθῆσαι, ἐπὶ Βρεταννίας, Γαλατίας,
D Γερμανίας, Βασταρνῶν, Κυρίας κοίλης, Ἰουδαίας,
Ἰδουμαίας πτώσις ἀνθρώπων ἔσται θόρυβοί τε κατὰ
πόλεις καὶ πνιγμοὶ καὶ αὖχοι καὶ τῶν φυτῶν ἀκαρ-
πία, καὶ διαφερόντως τῶν ἄρρενων, ὅτι ἄρρεν 15
ζώδιον ὁ κριός.

Ὁ ἥλιος ταύρῳ μηνὶ Μαΐῳ. κατὰ τοῦτο τοῦ
94 A καιροῦ εἰ βροντὴν ἐπιτροχάσαι συμβαίη, ἔνδειαν τῶν
ἐπιτηδείων προσδοκητέον, οὐχ ἥκιστα δὲ τὰ ἀκρό-
δρυα ἀποτεύξεται· καὶ γὰρ ἀπαλὰ καὶ ὡς πρὸς τοὺς 20
ἄλλους καρποὺς μαλακώτατα. οὐδὲν δὲ ἥττον καὶ

v. 1 post Μαρτίῳ add. *P* rubr. ἔτι καὶ φεβρ. || ante
ἡλίου add. rubr. *P* τοῦ || v. 2 τύχοι *P* || βροντὴν γενέσθαι
P || ὁ om. || v. 6. 7 ita interpunxi et τὰ δὲ ex *P* scripsi; ce-
teri post ἐπιδώσουσιν (v. 4) interpungunt et τὰ δὲ omitt. ||
θηλυκὰ *P* || v. 8 σκυθρωπάζει *C*, σκυθρωπάσει *P* || v. 9 Ἀπρι-
λίῳ] μαρτί. καὶ ἀπριλλ. rubr. *P* || ante ἡλίου add. τοῦ rubr.
P || v. 12 Βασταρνῶν corr. H. p. 325 pro Βαστάρνων || v. 12
κοίλης Κυρίας *P* || v. 14 καὶ ante τῶν om. *P* || v. 16 ζώ-
διον ἄρρεν *P* || v. 17 Μαΐῳ] ἀπριλλ. καὶ μάιος rubr. *P* ||
κατὰ τοῦτο τοῦ καιροῦ] τοῦ (rubr.) ἡλίου ταύρῳ ὄντος
P || v. 18 ἐπιτροχάσαι] γενέσθαι *P* || v. 20 ἐπιτεύξεται *PR* ||

πόλεις αἱ πρὸς τῇ θαλάττῃ πολεμίοις παραστήσονται,
 ἐπὶ τε τῶν Κυκλάδων καὶ τῶν παραλίων τῆς μικρᾶς
 Ἀσίας (καὶ γὰρ Ἀφροδίτης ἡ θάλαττα), Κύπρου Μη-
 303 δίας τε καὶ Περσίδος αὐτῆς, ἐπεὶ καὶ μαλακώτερα τὰ B
 5 ἔθνη, ὅτι θῆλυ ζῷδιον ὁ ταῦρος. ταύτῃ γὰρ καὶ ταῦ-
 ρος Εὐρώπης ἐρασθῆναι λέγεται, ὅτι τοῦ ἀνατολικοῦ
 κέντρου κριῶ, ἔστι δ' ὅπου καὶ πρὸ αὐτοῦ, νέους
 ὀρώντος καρποὺς μόλις Εὐρώπη ὑπὸ τῷ ταύρῳ
 βλέπει.

10 Μηνὶ Ἰουνίῳ. εἰ ἐν διδύμοις ἡλίου ὄντος
 βροντὴν γενέσθαι συμβαίη, ὑγρῶν μὲν καὶ ξηρῶν
 καρπῶν ἀφθονίαν ἐλπιστέον, ἀνδρὸς δὲ δυνατοῦ
 ἀθρόαν ἀπόπτωσιν. Ὑρκανία δὲ καὶ Ἀρμενίαί δύο,
 Ἀμαδιανή, Μαρμαρική, Αἴγυπτος ἡ κάτω, παρὰ τὰς C
 15 ἄλλας χώρας ἀτυχήσουσι, καὶ διαφερόντως περὶ τοὺς
 ἄνδρας· καὶ γὰρ ἀρσενικὸν ζῷδιον οἱ δίδυμοι καὶ ἀν-
 θρωποειδὲς καὶ φίλιον.

25. Μηνὶ Ἰουλίῳ. ὅτι μὲν ὁ μὴν Κουϊντίλιος
 οὗτος τὸ πρὶν ὠνομάζετο, πρὸς δὲ τιμῆς Ἰουλίου
 20 Καίσαρος εἰς ταύτην μετετέθη τὴν προσηγορίαν, εἰς
 πλάτος ἡμῖν εἴρηται ἐν τῇ περὶ Μηνῶν πραγματείᾳ. D
 εἰ τοίνυν καρκίνῳ ἡλίου γενομένου βροντὴν γενέσθαι
 συμβαίη, οἶνου μὲν δαψίλεια, τοῦ δὲ αἶρος ξηρότης
 ἔσται. νόσοι τε φρικώδεις καὶ πυρεκτικοὶ καὶ κινδύ-

v. 3 θάλασσα, κύπρου τε, μηδίας καὶ P || v. 8 ὀρών
 τοὺς P || τῷ om. P || v. 9 βλέπει] ὄρᾱ PR || v. 10 Ἰουνίῳ
 — βροντὴν] μάιος καὶ ἰουν. τοῦ (hucusque rubr.) ἡλίου
 διδύμοις ὄντος εἰ βροντὴν P || v. 13 ὑρκανίαί P || v. 15 ἄλ-
 λας] ἄκρας PV || v. 18 Ἰουλίῳ — οὗτος] ἰουν. καὶ ἰουλ. ὁ
 (hucusque rubr.) μὴν οὗτος κυντίλιος P || v. 20 εἰς πλάτος —
 πραγματεία] om. P || v. 21 legitur ap. Lyd. de mens. III 63 ||
 v. 22 ἡλίου τοίνυν γενομένου ἐν καρκίνῳ εἰ βροντὴν P ||

νων ἐγγὺς ἐπὶ τε Βιθυνίας καὶ Φρυγίας ὅλης, Κολχι-
 96 ακῆς, Νουμιδίας, Καρχηδόνος καὶ Ἀφρικῆς ταῖς θη-
 λείαις διαφερόντως προσπεσοῦνται. φθαρήσεται δὲ
 καὶ τὰ ἐνάλια τὰ ὀστρακώδη μάλιστα· καὶ γὰρ θῆλυ
 ζῷδιον καὶ σελήνης οἶκος ὁ καρκίνος.

5

Μηνὶ Αὐγούστῳ. Σεξτίλιος τὸ πάλαι καὶ 304
 οὗτος ὁ μὴν· Αὐγουστος δὲ τῷ ἴσῳ τρόπῳ πρὸς
 μνήμης Αὐγούστου Καίσαρος μετεκλήθη, ὡς ἡ ἱστο-
 ρία λέγει. ἐφ' οὗ ἡ βροντὴ γενομένη ἡλίου ὄντος
 ἐν λέοντι θόρυβον ἐξαίσιον τοῖς πράγμασι καὶ φθο- 10
 B ρὰν τοῖς καρποῖς ἐκ θηρίων ἀπειλεῖ ἐπὶ τε Ἰταλίας
 Γαλλιῶν Σικελίας Φοινίκης Ὀρχηνίας ἥτοι Ἀντορχη-
 νίας. οὐχ ἥκιστα δὲ ταραχθήσονται οἱ ἄνδρες τῶν
 ἔθνων τούτων· καὶ γὰρ ἄρρεν ζῷδιον ὁ λέων.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ. ἡλίου παρθένῳ γενομέ- 15
 νου εἰ βροντὴν γενέσθαι συμβαίη, φθορὰν ζώων εὐ-
 λαβητέον, ἀρπαγὰς τε πολεμίων καὶ ἀνδραποδικμοὺς
 ἀνήβων, καὶ διαφερόντως τῶν παρθένων, ἐπειδὴ

v. 1 ἐπὶ τε] ἐπὶ τῆς *P* || v. 2 Καρχηδόνος scripsi pro
 Καρτάπων coll. *Lyd.* p. 258 *B* et *Ptolem.* *tetrab.* II 2,
Carteiam vel *Cartennam* dubitanter proposuit *H.* || v. 3
 φθαρήσεται corr. *Hercher* pro φθαρήσονται || v. 4 τὰ ante
 ὀστρακώδη om. *C* || θηλυκὸν *P* || v. 5 ὁ om. *P* || v. 6 ἰουλ. καὶ
 αὐγουστ. (rubr.) *P* || ante Σεξτίλιος transponit καὶ οὗτος ὁ
 μὴν *P* || πάλαι] πρὶν ὠνομάζετο *P* || v. 7 Αὐγουστος δὲ] πρὸς
 δὲ μνήμης Αὐγούστου Καίσαρος *P* || πρὸς — Καίσαρος] om. *P* ||
 v. 8 ὡς — λέγει] αὐγουστος *P* || v. 9 ἡ — γενομένη] εἰ βροντὴ
 γένοιτο *P* || ἡλίου ὄντος ἐν λέοντι] ex *P* addidi, qui praeterea
 ante ἡλίου add. τοῦ || v. 11 θηρίων] τῶν θηρείων *P* || v. 12
 ἥτοι ἀντορχηνίας om. *P* || v. 15 αὐγουστ. καὶ σεπτεμβρ. rubr.
P || ante ἡλίου add. rubr. τοῦ *P* || v. 16 βροντὴ *P* || v. 18 τῶν
 om. *P* || ἐπεὶ καὶ *P* ||

θῆλυ ζῷδιον ἢ παρθένος. ἐπὶ Ἑλλάδος δὲ ταῦτα
 συμβήσεται, Κρήτης Βαβυλωνίας Μεσοποταμίας καὶ ^c
 Κοίλης Συρίας.

26. Ἡλίου ζυγῷ μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. ἡλίου ζυ-
 5 γῷ γενομένου ἐάν βροντὴ γένηται, θορύβους καὶ
 στάσεις σφαιρὰς μετὰ δυσμὰς ἡλίου ἀναφθῆναι προ-
 λέγει, καὶ τῇ ἀμπέλῳ τὴν ἐκ θηρίων βλάβην ἀπειλεῖ,
 ἐπὶ τε Βακτρίας, Κασπίας, Σηρικῆς, Θηβῶν τῶν ἄνω, ^D
 Ὀάσεως, Τρωγλοδυτικῆς. ἡ δὲ ἐκ τοῦ θορύβου βλάβη
 10 οὐ γυναικῶν, ἀνδρῶν δὲ μᾶλλον καθάψεται, ἐπεὶ καὶ
 ἄρρεν τὸ ζῷδιον.

Ἡλίου σκορπίῳ μηνὶ Νοεμβρίῳ. εἰ κατὰ τοῦτο
 τοῦ καιροῦ βροντὴν γενέσθαι συμβαίη, ἀνὴρ μὲν δυ-
 305 νατὸς ἐκ τοῦ πολιτεύματος πεσεῖται, ὁ δὲ ^cίτος ^{98A}
 15 ἄφθονος ἔσται ἐπὶ τε Κομμαγηνῆς Συρίας, Κασπίας,
 Μαυριτανίας καὶ Γαιτουλίας. τὸ δὲ θῆλυ γένος τῶν
 ζῶων κακωθήσεται, καὶ διαφερόντως ἐπὶ τῶν χωρῶν
 τούτων, ὅτι θῆλυ ζῷδιον ὁ σκορπίος.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ. ἡλίου ἐπὶ τοξότην ἰόντος
 20 εἰ βροντὴν ἐπιρραγῆναι συμβαίη, τοῖς Περσῶν βασι-

v. 1 ἐπὶ Ἑλλάδος — συμβήσεται] sic scripsi ex *P*, οὐκ
 ἀπ. quattuor vocabula deleta ταῦτα συμβήσεται, ἀλλ' ἐπὶ
 Ἑλλάδος *C*, haec usque ad finem capitis teste Hasio om.
RV, quamquam ipse affert scripturam codicis *R* ad v. 3 ||
 v. 2 βαβυλῶνος *P* || v. 3 κοίλης] ὀλης *PR*, malim ὀλης
 Ἀσυρίας. || v. 4 σεπτρ. καὶ ὀκτρ. rubr. *P* || τοῦ ἡλίου ὄν-
 τος ἐν ζυγῷ *P* || v. 8 Κασίας *P*, fortasse recte || v. 9 θά-
 σεως *CPR* || v. 12 σεπτρ. καὶ ὀκτρ. rubr. *P* || εἰ κατὰ τοῦτο
 τοῦ καιροῦ] τοῦ ἡλίου ὄντος ἐν σκορπίῳ *P* || v. 15 καὶ
 ante Συρίας delevi cum *P* cf. p. 258^B; ceteri habent ||
 v. 16 καὶ ante Γαιτουλίας om. *P* || v. 17 καὶ διαφερόντως]
 διαφερόντως δὲ *P* || v. 19 νοερ. καὶ δεκερ. rubr. *P* || τοῦ
 ἡλίου *P* || v. 20 βροντὴ (om. ἐπιρραγῆναι) *P* ||

λεῦσι κίνδυνος ἐπιπescεῖται τῷ τε ἔθνει παντί. ἡ δὲ
 B Κελτικὴ πρὸς Ἰσπανίας καὶ Τυρρηνία καὶ ἡ εὐδαίμων
 Ἀραβία cfόδρα ταραχθήcεται, καὶ διαφερόντως τοῖς
 ὅπλοις, ἐπεὶ καὶ ἄρρην ὁ τοξότης.

v. 1 ἐπιπescεῖται] ἐπιcεῖται *P* || παντί] τί παν *P* || v. 2
 τυρρηνίας *P* || τῇ εὐδαίμονι Ἀραβία *C* || v. 3 καὶ διαφερόν-
 τως] οἱ *P* || in *P* secuntur quae p. 156 ^A usque ad p. 163 ^D
 leguntur, postea Nigidi tonitruale ||

---

306 ΕΦΗΜΕΡΟΣ ΒΡΟΝΤΟΣΚΟΠΙΑ 100

ΤΟΠΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΡΩΜΑΙΟΝ ΦΙΓΟΥΛΟΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΑΓΗΤΟΣ

5

ΚΑΘ' ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ ΠΡΟΣ ΛΕΞΙΝ

27. Εἰ ἐπὶ πάσαις ταῖς τῆς διοσημείας παραδό α
 ρεσι τὴν σελήνην φαίνονται λαβόντες οἱ ἀρχαῖοι (ὕπ'
 αὐτὴν γὰρ τὰ τε βροντῶν τὰ τε κεραυνῶν ἐκδέδοται
 σημεῖα), καλῶς ἂν τις ἄρα καὶ τὸν σελήνης οἶκον ἐπι-
 10 λέξαιτο. ὥστε ἀπὸ τοῦ καρκίνου καὶ ἐνταῦθα τὴν
 ἐφήμερον ἀπὸ τῆς σεληνιακῆς νουμηνίας κατὰ τοὺς
 σεληνιακοὺς μῆνας ληψόμεθα τῶν βροντῶν ἐπίσκε-
 ψιν· ἐξ ἧς τὰς τοπικάς, ἐφ' ὧν ῥήγνυνται χωρίων β.
 αἱ βρονταί, παρατηρήσεις οἱ Θεῶσκοι παρέδοσαν.

15
307

ΜΗΝΙ ΙΟΥΝΙΩ

Σελ. α'. ἐὰν βροντήσῃ, τῶν καρπῶν εὐφορία
 ἔσται, ἐξηρημένων κριθῶν· νοσήματα δὲ ἐπισφαλῇ
 τοῖς κύμασιν ἐπισκήψει.

β'. ἐὰν βροντήσῃ, ταῖς μὲν ὠδινούσαις ἀπαλλαγὴ
 20 μᾶλλον ῥαδία, τοῖς δὲ θρέμμασι φθορά, ἰχθύων γε σ
 μὴν ἀφθονία ἔσται.

Nigidi tonitruale edidit Rutgers var. lection. p. 247—260
 ex *P* (vid. praefat.) || v. 6 πάσης *P* || ταῖς add. Hercher || v. 9
 τὴν σελήνην *P* || ἐπιλέξατο *P* || v. 11 post νουμηνίας Hase in
 comm. de Lydi scriptis etc. p. LI διακοσμήσαντες addi volt. ||
 v. 12 λειψόμεθα *P* || v. 13 post τοπικάς add. δὴ *P* || v. 16
 σελ. om. *P* || ἐφορία *P* || v. 19 βροντῇ *P* || ὠδυνούσαις *P* ||

102 A γ'. ἐὰν βροντήσῃ καύσων ἔσται ξηρότατος, ὥστε
μὴ τοὺς ξηροὺς μόνους ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑγροὺς καρ-
ποὺς διαφρυγέοντας ἀποκαυθῆναι.

δ'. ἐὰν βροντήσῃ, νεφελώδης καὶ ὑετώδης ὁ
ἀήρ ἔσται, ὡς ἐκ σηπτικῆς ὑγρότητος φθαρήναι τοὺς 5
καρπούς.

ε'. ἐὰν βροντήσῃ, ἀπαίσιον τοῖς ἀγροῖς· οἱ δὲ
B χωρίοις ἢ πολίχναις ἐφρεστώτερες ταραχθήσονται.

ς'. ἐὰν βροντήσῃ, ἀκμάσαςι τοῖς καρποῖς ἐντε-
χθήσεται τι θηρίον τὸ βλάπτον αὐτούς. 10

ζ'. ἐὰν βροντήσῃ, νοσήματα μὲν ἐνσκήψει, ἀλλ'
οὐ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τεθνήξονται· καὶ οἱ μὲν ξηροὶ
καρποὶ ἐπιτεύξονται, οἱ δὲ ὑγροὶ ξηρανθήσονται.

C η'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐπομβρίαν καὶ φθορὰν πίτου
δηλοῖ. 15

θ'. ἐὰν βροντήσῃ, φθορὰ τοῖς θρέμμασιν ἔσται
ἐξ ἐπιδρομῆς λύκων.

ί'. ἐὰν βροντήσῃ, θάνατος μὲν ἔσται συχνός, εὐ-
θηνία δὲ ὅμως.

ια'. ἐὰν βροντήσῃ, καύματα μὲν ἀβλαβῇ, τὰ δὲ 20
πολιτικά ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται. 308

ιβ'. ἐὰν βροντήσῃ, ὁμοίως ὡς ἐπὶ τῇ πρὸ ταύτης.

D ιγ'. ἐὰν βροντήσῃ, δυνάστου πτώσιν ἀπειλεῖ.

ιδ'. ἐὰν βροντήσῃ, καυσῶδες μὲν τὸ περιέχον
104 A ἔσται, εὐφορία δὲ τῶν καρπῶν καὶ εὐροια τῶν πο- 25

v. 1 ἐὰν βροντήσῃ] sic *P*, βροντῆς γενομένης *C* || v. 4
ἐὰν βροντήσῃ] om. *P* et ita semper usque ad finem mensis ||
v. 9 ἀκμάσαςι *P* || v. 11 μὲν om. *P* || v. 16 φθορὰ] θάνα-
τος *P* || v. 20 τοῖς δὲ πολιτικοῖς *P* || v. 22 hic scribit ἐὰν
βροντήσῃ *P* || τῇ πρὸ ταύτης] τῆς ἐνδεκάτης *P* || v. 25 εὐ-
ροια — οὐχ] sic corr. Hertz de Nigid. Figul. p. 33 not. 3;
εὐροια τῶν ποταμῶν· οὐχ *P*, quod non displicuit Hasio,

ταμῶν καὶ ἀφθονία τῶν ποταμίων οὐχ ἥκιστα ἰχθύων.
τὰ σώματά γε μὴν ἐξασθενήσει.

ιε'. ἐὰν βροντήσῃ, τὰ μὲν πτηνὰ λυμανθήσεται
τῷ θέρει, οἱ δὲ ἰχθύες φθαρήσονται.

5 ις'. ἐὰν βροντήσῃ, οὐκ ἐλάττωσιν μόνον τῶν
ἐπιτηδείων ἀλλὰ καὶ πόλεμον ἀπειλεῖ, ἀνὴρ δέ τις B
εὐτυχὴς ἀφανισθήσεται.

ιζ'. ἐὰν βροντήσῃ, καύματα ἔσται καὶ μυῶν καὶ
ἀσφαλάκων καὶ ἀκρίδων φορά· εὐθηνίαν δὲ ὁμῶς
10 καὶ φόνους τῷ δήμῳ φέρει.

ιη'. ἐὰν βροντήσῃ, φθορὰν τῶν καρπῶν ἀπειλεῖ.

ιθ'. ἐὰν βροντήσῃ, τὰ λυμαινόμενα τοῖς καρποῖς C
θηρία φθαρήσεται.

κ'. ἐὰν βροντήσῃ, διχόνοιαν ἀπειλεῖ τῷ δήμῳ.

15 κα'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐλάττωσιν μὲν οἴνου, ἐπίδοσιν
δὲ τῶν ἄλλων καρπῶν δηλοῖ καὶ ἀφθονίαν ἰχθύων.

309 κβ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐπίφθορον ἔσται τὸ καῦμα.

κγ'. ἐὰν βροντήσῃ, εὐφροσύνην καὶ κακῶν ἀπαλ-
λαγὴν καὶ νόσων ἀφανισμόν δηλοῖ.

20 κδ'. ἐὰν βροντήσῃ, εὐθηνίαν δηλοῖ. D

κε'. ἐὰν βροντήσῃ, πόλεμοι καὶ μυρία ἔσονται
κακά.

ita ut lacunam statueret in phrasi sequenti; εὐροια τῶν
ποταμίων οὐχ C ||

v. 7 εὐτυχεῖς P || ἀφανισθήσεται conl. Hercher, ἀφανεῖται
C, ἀναφανεῖται P || v. 8 καὶ post ἔσται om. P || μυῶν corr.
H. pro μυιῶν coll. p. 120 A, 126 C, 140 A, 146 A, 150 D
aliis || v. 9 φορά] sic CP; id quod Rutgers dedit, φθορά,
recepit H. || εὐθηνία P || ὁμῶς καὶ conl. male H. (coll.
ἄμα καὶ p. 114 A et καὶ ὁμοῦ p. 112 A) || v. 10 φόνους
in suspicionem vocat Hercher || v. 11 φθορά P || v. 12 τοῖς
καρποῖς] sic P, τοὺς καρποὺς C || v. 18 καὶ ante κακῶν
om. P || v. 19 καὶ ante νόσων om. P ||

106 A κς'. ἐὰν βροντήσῃ, ὁ χειμῶν τοῖς καρποῖς ἐπι-
βλαβὴς ἔσται.

κζ'. ἐὰν βροντήσῃ, κίνδυνος στρατιωτικὸς τοῖς
κρατοῦσιν ἔσται.

κη'. ἐὰν βροντήσῃ, εὐετηρία ἔσται καρπῶν. 5

κθ'. ἐὰν βροντήσῃ, τὰ τῆς βασιλίδος πόλεως
ἔσται κρείττονα.

B λ'. ἐὰν βροντήσῃ, πρὸς βραχὺ θάνατος ἔσται συ-
χνός.

ΙΟΥΛΙΟΣ

10

28. α' Ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς νομηνίας ἐὰν βρον-
τήσῃ, εὐθηνία μὲν ἔσται, τῶν δὲ θρεμμάτων πτώσις.

β'. ἐὰν βροντήσῃ, καλὸν τῷ φθινοπύρῳ.

γ'. ἐὰν βροντήσῃ, χειμῶνα βαρὺν σημαίνει.

C δ'. ἐὰν βροντήσῃ, αἱρέριοι ἔσονται ταραχαί, ὥς ἐξ 15
αὐτῶν σπάνιν γενέσθαι.

ε'. ἐὰν βροντήσῃ, εὐθηνία μὲν cíτου, ἄρχοντος
δὲ ἀγαθοῦ πτώσις ἔσται.

ς'. ἐὰν βροντήσῃ, νόσους θανατηφόρους ταῖς
δουλικαῖς τύχαις ἀπειλεῖ. 20

ζ'. ἐὰν βροντήσῃ, κατομβρία ἔσται βλαβερὰ τοῖς 310
σπορίμοις.

η'. ἐὰν βροντήσῃ, εἰρήνην μὲν τοῖς κοινοῖς, ὅλε-
D θρον δὲ τοῖς βοσκήμασι καὶ βῆχα ξηρὸν ἐνσκήψαι
δηλοῖ. 25

v. 1 ὁ om. *P* || v. 3 στρατικὸς *C* || v. 5 εὐετηρία] sic
etiam *P* || ante καρπῶν add. τῶν *P* || v. 10 μηνί Iουλίῳ
rubre *P* || v. 11 ἐὰν βροντήσῃ (non βροντῇ) habet *P*, sed
omittit in reliquis mensis diebus || v. 12 εὐθηνία] ἐλευθε-
ρία *P* || v. 15 ὥς — γενέσθαι (v. 16)] om. *P* || v. 20 ψυχαις
coni. Meursius apud Rutgersium perperam pro τύχαις ||

θ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐποψίαν θεῶν καὶ ἀγαθῶν πολλῶν πρόοδον δηλοῖ.

ι'. ἐὰν βροντήσῃ, σωτηριώδης ἔσται τὰ ποτάμια^{108 A} ὕδατα.

5 ια'. ἐὰν βροντήσῃ, καῦμα σημαίνει καὶ ὄμβρον βίαιον καὶ σπάνιν πίτου.

ιβ'. ἐὰν βροντήσῃ, ψῦχος τῷ θέρει ἔσται ἀδόκητον, δι' οὗ φθαρήσεται τὰ ἐπιτήδεια.

ιγ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐρπετὰ φανεῖται βλαβερώτατα. B

10 ιδ'. ἐὰν βροντήσῃ, εἰς ἓνα τὴν πάντων δύνάμιν ἐλθεῖν φράζει· οὗτος δὲ ἔσται τοῖς πράγμασιν ἀδικώτατος.

ιε'. ἐὰν βροντήσῃ, διχόνοια ἔσται τοῦ δήμου καὶ τοῦ πίτου ἔνδεια.

15 ις'. ἐὰν βροντήσῃ, πόλεμον ὁ τῆς ἀνατολῆς βασιλεὺς ἐκδεχέσθω καὶ νόσον ἀπὸ ξηροῦ καύματος.

ιζ'. ἐὰν βροντήσῃ, διαδοχὴν μεγάλου ἄρχοντος C δηλοῖ.

17 ιη'. ἐὰν βροντήσῃ, ἔνδειαν καρπῶν ἐξ ἐπομβρίας
20 ἀπειλεῖ.

ιθ'. ἐὰν βροντήσῃ, πόλεμον δηλοῖ καὶ ἀπώλειαν δυνατῶν· ἀφθονία δὲ ἔσται τῶν ξηρῶν καρπῶν.

κ'. ἐὰν βροντήσῃ, αὐχμὸν νοσώδη ἀπειλεῖ.

311 κα'. ἐὰν βροντήσῃ, διχόνοια ἔσται τοῖς ὑπηκόοις, D
25 ἀλλ' οὐκ εἰς μακράν.

v. 1 θείων P || v. 2 πρόοδον conī. Hercher || v. 5 καὶ ante ὄμβρον om. P || v. 6 καὶ ante σπάνιν om. P || v. 8 δι' οὗ] καὶ οὐ P || v. 10 τὴν] τῶν P || v. 13 καὶ om. P || v. 16 ἐκδεχέσθαι C post locum laceratum in membrana; H. suspicatur intercidisse μέλλει et in commate sequenti verbum aliud || v. 19 ἐπομβρίας] sic etiam P || v. 20 ἀπειλεῖ] δηλοῖ C || v. 22 καρπῶν habet etiam P || v. 25 μακρὸν C ||

κβ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἀγαθὰ μὲν τοῖς κοινοῖς πράγμασι, νόσους δὲ τοῖς σώμασι περὶ τὴν κεφαλὴν ἐημαίνει.

110 A κγ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἡ διχόνοια τοῦ δήμου παυθήσεται. 5

κδ'. ἐὰν βροντήσῃ, δυνατοῦ ἀνθρώπου δηλοῖ δυνατόν ἀτύχημα.

κε'. ἐὰν βροντήσῃ, τῇ νεολαίᾳ κακῶς καὶ τοῖς καρποῖς μετ' αὐτῆς, νοσώδης δὲ ὁ καιρὸς ἔσται.

B κς. ἐὰν βροντήσῃ, ἀπὸ μεγάλης εὐθηνίας ἔνδεια 10 ἔσται.

κζ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐκβρασμὸν τοῖς σώμασιν ἀπειλεῖ.

κη'. ἐὰν βροντήσῃ, ἔνδεια ὑδάτων καὶ ὄχλος ἐρπετῶν ἐπιβλαβῶν ἔσται. 15

κθ'. ἐὰν βροντήσῃ, εὐετηρίαν δηλοῖ.

λ'. ἐὰν βροντήσῃ, οἱ ἄνθρωποι ἐκ ποινηλασίας ἐπὶ τὰ χεῖριστα τῶν πταισμάτων ὀλισθήσουσιν.

C

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

29. α'. Ἐὰν βροντήσῃ, τὰ τῆς πολιτείας ἡρέμα 20 πως καλλίονα καὶ εὐθηνία ἔσται.

β'. ἐὰν βροντήσῃ, νόσους ἅμα καὶ ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων ἀπειλεῖ.

γ'. ἐὰν βροντήσῃ, δίκας καὶ λέσχας τῷ δήμῳ ἀπειλεῖ. 25

D δ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἔνδεια τροφῶν λογικοῖς ἅμα 312 καὶ ἀλόγοις ἔσται.

v. 4 ἡ om. P || v. 9 ὁ om. P || v. 10 ἔσται ἔνδεια P || v. 14 καὶ om. P || v. 18 ὀλισθήσονται C || v. 19 μηνὶ Αὐγούστῳ rubr. P || v. 20 εἰ βροντήσῃ P, qui in ceteris mensis diebus om. || καὶ ante τὰ add. C || v. 26 post λογικοῖς add. τε P ||

ε'. ἐὰν βροντήσῃ, τὰς γυναῖκας συνετωτέρας
δηλοῖ.

ς'. ἐὰν βροντήσῃ, μέλιτος μὲν ἀφθονία ἔσται,^{112A}
ὕδατος δὲ καὶ τῶν λοιπῶν τροφίμων λείψις.

5 ζ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἀνέμους τραχεῖς καὶ νόσους
ὁμοῦ σημαίνει.

η'. ἐὰν βροντήσῃ, νόσον ἀκίνδυνον τοῖς τετρα-
πόδοις ἀπειλεῖ.

θ'. ἐὰν βροντήσῃ, ὑγίειαν μὲν ἀνθρώποις ὡς ἐκ
10 τοῦ πλείονος ἐπαγγέλλεται.

ι'. ἐὰν βροντήσῃ, λύπας καὶ μοχθηρίας τῷ πλή- B
θει ἀπειλεῖ.

ια'. ἐὰν βροντήσῃ, εὐετηρία μὲν ἔσται, πτῶσις
δὲ ἐρπετῶν καὶ βλάβη τοῖς ἀνθρώποις.

15 ιβ'. ἐὰν βροντήσῃ, χόρτου καὶ βαλάνου ἀφθονία
ἔσται, τῇ δὲ πρώτῃ ἡλικίᾳ κακῶς.

ιγ'. ἐὰν βροντήσῃ, ὄλεθρος ἔσται τοῖς σώμασι
λογικῶν τε καὶ ἀλόγων.

ιδ'. ἐὰν βροντήσῃ, πόλεμον μὲν τοῖς κοινοῖς, C
20 ἀφθονίαν δὲ τοῖς καρποῖς δηλοῖ.

ιε'. ἐὰν βροντήσῃ, ἐπὶ τὸ χεῖρον τὰ πράγματα.

ισ'. ἐὰν βροντήσῃ, εἰρήνην βαθεῖαν ἐπαγγέλλεται.

ιζ'. ἐὰν βροντήσῃ, οἱ χεῖρους τῶν ἀνθρώπων
στυγνάσουσιν.

25 ιη'. ἐὰν βροντήσῃ, πόλεμον ἐμφύλιον ἀπειλεῖ.

ιθ'. ἐὰν βροντήσῃ, φόνους αἱ γυναῖκες καὶ τὸ D
δουλικὸν τολμήσει.

v. 1 post συνετωτέρας add. ἔσεσθαι P || v. 4 τροφίμων
om. P || v. 6 ὁμοῦ om. P || v. 9 μὲν om. P || v. 10 ἐπαγγέλ-
λει C || v. 15 post χόρτου add. μὲν P || v. 18 τε om. P || v. 23
οἱ] εἰ P || v. 24 στυγνάζουσιν P || v. 26 φονῶσιν conl. Hercher ||

- κ'. ἔὰν βροντήσῃ, ὄλεθρον βοῶν καὶ ταραχὰς 313
τοῖς πράγμασιν ἀπειλεῖ.
- 114 A κα'. ἔὰν βροντήσῃ, εὐθηνίαν ἅμα καὶ διχόνοϊαν
τῷ δήμῳ ἀπειλεῖ.
- κβ'. ἔὰν βροντήσῃ, καλὰ μετρίως τὰ πράγματα 5
ἀνὰ πάντα τὸν ἐνιαυτόν.
- κγ'. ἔὰν βροντήσῃ, κεραυνὸν πεσεῖσθαι δηλοῖ καὶ
φόνους ἀπειλεῖ.
- κδ'. ἔὰν βροντήσῃ, ἀπώλειαν εὐγενῶν νέων
ἀπειλεῖ. 10
- B κε'. ἔὰν βροντήσῃ, χειμῶνα καὶ σπάνιν ὀπωρῶν
ἔσεσθαι προλέγει.
- κε'. ἔὰν βροντήσῃ, πόλεμον σημαίνει.
- κζ'. ἔὰν βροντήσῃ, πολέμους ἅμα καὶ δόλους
ἀπειλεῖ. 15
- κη'. ἔὰν βροντήσῃ, εὐθηνίαν μὲν τῶν καρπῶν
φθορὰν δὲ τῶν βοῶν σημαίνει.
- κθ'. ἔὰν βροντήσῃ, οὐδεμίαν ἐναλλαγὴν σημαίνει.
- C λ'. ἔὰν βροντήσῃ, νόσους τῇ πόλει, ἐφ' ἧς ῥα-
γήσεται, ἀπειλεῖ. 20

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

30. α'. Ἐὰν βροντήσῃ, εὐετηρίαν ἅμα καὶ εὐ-
φροσύνην δηλοῖ.
- β'. ἔὰν βροντήσῃ, διχόνοια τῷ δήμῳ ἔσται.
- D γ'. ἔὰν βροντήσῃ, κατομβρίαν καὶ πόλεμον 25
δηλοῖ.

ν. 7 κεραυνοὺς *P* || καὶ φόνους] φόνους δὲ *C* || ν. 11
καὶ om. *P* || ν. 12 προλέγει] δηλοῖ *P* || ν. 19 νόσους τῇ ἐφ'
οῖς *P* || ν. 21 μηνὶ Σεπτεμβρίῳ rubr. *P* || ν. 22 ἔὰν βρον-
τήσῃ hic habet etiam *P*, qui in ceteris mensis diebus
omitt. ||

δ'. ἐὰν βροντήσῃ, δυνατοῦ πτώσιν καὶ πολέμου
παρασκευὴν δηλοῖ.

314 ε'. ἐὰν βροντήσῃ, κριθῆς μὲν ἀφθονίαν, πίτου δὲ 116 A
ἐλάττωσιν δηλοῖ.

5 ζ'. ἐὰν βροντήσῃ, δύναμις ἔσται ταῖς γυναιξὶ
κρείττων ἢ κατ' αὐτάς.

ζ'. ἐὰν βροντήσῃ, νόσον καὶ πτώσιν τῷ δουλικῷ
ἀπειλεῖ.

η'. ἐὰν βροντήσῃ, τοὺς μάλιστα δυνατοὺς τοῦ
10 πολιτεύματος σκολιὰ ἐννοεῖν, ἀποτεύξεσθαι δὲ τῶν B
νοουμένων κατηγορεῖ.

θ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἀνεμον πνεῦσαι ἐπίνοσον ἀπειλεῖ.

ι'. ἐὰν βροντήσῃ, ἔρις ἔσται τῷ τόπῳ ἐφ' οὗ
ῥαγήσεται πρὸς ἕτερον οὐκ ἄλογος.

15 ια'. ἐὰν βροντήσῃ, οἱ ὑπεξούσιοι τῶν εὐγενῶν
σκέψονταί τι καινὸν ἐν τοῖς κοινοῖς.

ιβ'. ἐὰν βροντήσῃ, ἔπομβρον τὸν τοῦ ἀμητοῦ C
καιρὸν καὶ λιμὸν ἔσσεσθαι λέγει.

ιγ'. ἐὰν βροντήσῃ, λιμὸν βαρὺν ἀπειλεῖ.

20 ιδ'. ἐὰν βροντήσῃ, νόσους ἀπειλεῖ.

ιε'. ἐὰν βροντήσῃ, κατομβρίαν μὲν δηλοῖ, εὐθη-
νίαν δὲ ὁμως.

ισ'. ἐὰν βροντήσῃ, ὁ σπόρος πολὺς, ἄκαρπος δὲ
δηλοῦται.

25 ιζ'. εἰ βροντήσῃ, ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων ἀπειλεῖ. D

v. 2 δηλοῖ] δι' αὐτὴν ἔσσεσθαι P || v. 7 τῶν δουλικῶν
P || v. 8 ἐξ αὐτῆς ante ἀπειλεῖ del. Hercher || v. 10 ἐννοεῖ
P || v. 11 νοουμένων coni. Hercher pro ἐσομένων || v. 14
ῥαγήσεται corr. Hercher pro ῥήγνυτο || v. 16 τι καινὸν corr.
H., τι κοινὸν C, τὸ κοινὸν P || ἐπὶ τοῖς κοινοῖς P, ἐπὶ τοῖς
κακοῖς coni. Rutgers || v. 17 ἔπομβρον P, ἐπομβρίαν C ||
v. 19 βαρεῖαν C || v. 25 ἀπειλῶν P ||

- ιη'. εἰ βροντήσῃ, λιμὸν ἅμα καὶ πολέμους σημαίνει.
- 118 A ιθ'. εἰ βροντήσῃ, ὃ μὲν δενδρώδης καρπὸς ἐπι-
τεύζεται, νόσοι δὲ καὶ στάσεις δημοτικά ἐςονται.
- κ'. εἰ βροντήσῃ, ἀπώλειαν κλεινοῦ ἀνθρώπου 315
καὶ πόλεμον ἀπειλεῖ. 5
- κά'. εἰ βροντήσῃ, λύπας καὶ ζημίας τῷ δήμῳ
ἀπειλεῖ.
- κβ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν μὲν, χειμῶνα δὲ βα-
ρὺν καὶ ὑγρὸν σημαίνει.
- B κγ'. εἰ βροντήσῃ, τὸν χειμῶνα τοῦ ἔτους ἐνδεᾶ 10
προλέγει.
- κδ'. εἰ βροντήσῃ, λειψυδρίαν ἀπειλεῖ. τῶν δὲ
ἀκροδρύων εὐφορία ἔσται, περὶ δὲ τὸ φθινόπωρον
θυέλλαις διαφθαρήσεται.
- κε'. εἰ βροντήσῃ, ἐκ διχονοίας τοῦ πολιτεύματος 15
τύραννος ἀναστήσεται, καὶ αὐτὸς μὲν ἀπολεῖται, ζη-
C μίαις δὲ ἀφορήτοις οἱ δυνατοὶ ὑποστήσονται.
- κς'. εἰ βροντήσῃ, ὃ κακὸς δυνάστης βουλῇ θεοῦ
πεσεῖται.
- κζ'. εἰ βροντήσῃ, δυνατοὶ πρὸς ἑαυτοὺς διενεχθή- 20
σονται καὶ ἀλλήλους διαβαλοῦσιν.
- κη'. εἰ βροντήσῃ, σημεῖα ἔσται πραγμάτων με-
γάλων μηνυτικά. εὐλαβητέον δὲ μὴ καὶ πῦρ ἐπομ-
βρήσῃ ἐνιαχοῦ.
- D κθ'. εἰ βροντήσῃ, αὐχμὸν ἐπιβλαβῇ ἀπειλεῖ. 25

ν. 5 ἀπειλεῖ] σημαίνει *P* || ν. 10 ἐνδεῇ *P* || ν. 12 λιψυ-
δρίαν *P* || τῶν δὲ ἀκροδρύων] sic scripsit H., τῶν ἀκρο-
δρύων *P*, τῶν δέκα ἀκροδρύων *C* || ν. 14 διαφθαρήσεται corr.
Hercher pro διαφθαρήσονται || ν. 18 θεοῦ βουλῇ *P* || ν. 21 δια-
βαλοῦσιν conl. H., διαλαβοῦσιν *P*, διαλάβωσιν *C* || ν. 22 δ'
ἔσται *P*, ἔστι mavolt Rutgers || ν. 23 πυρὶ ἐπομβρίσει *C* ||
ν. 24 ἐνιαχοῦ corr. H. pro ἰαχοῦ ||

λ'. εἰ βροντήσῃ, ἀπὸ χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττω
τὰ κοινά.

316

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

120 A

31. α'. Εἰ βροντήσῃ, κακὸν τύραννον τοῖς πρά-
5 γμασιν ἀπειλεῖ.

β'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία μὲν ἔσται, φθορὰ δὲ
τῶν χειρσαίων μυῶν.

γ'. εἰ βροντήσῃ, θυέλλας καὶ ταραχὰς δηλοῖ, δι'
ῶν τὰ μὲν δένδρα φθαρήσεται· μεγάλων δὲ ζαλῶν B
10 ἔσται τοῖς κοινοῖς μήνυμα.

δ'. εἰ βροντήσῃ, οἱ ἐλάττους τὰ τῶν κρείττωνων
καθέξουσιν, ὑγιεινὸν δὲ ἔσται τὸ τοῦ ἀέρος κατά-
στημα.

ε'. εἰ βροντήσῃ, πάντων ἐπιδόσεις τῶν ἀναγ-
15 καίων, ἐξηρημένου σίτου.

ς'. εἰ βροντήσῃ, ἡ ὄψις μὲν εὐθηνίας, ἀμητὸς C
δὲ ἐλάττων, καὶ τὸ φθινόπωρον ἐγγὺς ἄκαρπον.

ζ'. εἰ βροντήσῃ, ὄσπρια μὲν ἄφθονα, οἶνος δὲ
ἐλάττων ἔσται.

20 η'. εἰ βροντήσῃ, σεισμὸν μετὰ μυκήματος προσδο-
κητέον.

θ'. εἰ βροντήσῃ, ὄλεθρον θηρίοις ἀπειλεῖ.

ι'. εἰ βροντήσῃ, ἀνδρὸς ἐπαινουμένου πτώσιν
δηλοῖ.

25 ια'. εἰ βροντήσῃ, ἀλληλανεμίαν ἐπωφελῇ ταῖς D
βοτάναις δηλοῖ.

v. 1 ἐπὶ τὰ κρείττονα κοινά *P* || v. 3 μηνὶ ὀκτωβρίῳ
rubr. *P* || v. 4 εἰ βροντήσῃ hic habet *P*, qui omitt. per
ceterum mensem || v. 7 μυῶν corr. H. pro μυϊῶν, quod
est in utroque cod. || v. 11 οἱ] εἰ *P* || τὰ add. H. || v. 12
ὑγιεινόν τε *P* || ἔαρος *P* || v. 14 ἐπιδόσεις *P* || v. 16 ἡ — εὐ-
θηνίας] om. *P* || v. 17 καὶ om. *P* ||

ιβ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία μὲν ἔσται, σκηπτοὶ δὲ ἐκθλιβήσονται.

122 A ιγ'. εἰ βροντήσῃ, καλὰ τὰ συναλλάγματα, καὶ εὐθηνία πρὸς αὐτοῖς· ὁ δὲ ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ βαρὺς οὐκ ἐπὶ πλέον ἰσχύει. 5

ιδ'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμον καὶ φθορὰν βοσκημάτων ἀπειλεῖ. 317

ιε'. εἰ βροντήσῃ, σπάνις ἔσται πνεύματος ξηροῦ καὶ καυστικοῦ ἐμπίπτοντος τοῖς καρποῖς. B

ισ'. εἰ βροντήσῃ, ἔξασθενήσουσιν οὕτως ἄνθρωποι ὥς ἄγνωστοι εἶναι δοκεῖν. 10

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, πλουσίου ἀνδρὸς καὶ εὐγενῶν εὐτυχήματα.

ιη'. εἰ βροντήσῃ, ἐπείσακτον εὐθηνίαν δηλοῖ.

c ιθ'. εἰ βροντήσῃ, δυνάστου πτώσιν ἢ βασιλέως ἐκβολὴν ἀπειλεῖ, διχονοίαν τε τῷ δήμῳ καὶ ἀφθονίαν δηλοῖ. 15

κ'. εἰ βροντήσῃ, ἔλκη ξένα ἀπειλεῖ, τῷ δὲ πλήθει ἐκ διχονοίας ἐσχάτην ἀτυχίαν.

κα'. εἰ βροντήσῃ, νόσοι βηχῶδεις ἔσονται καὶ 20 στηθῶν κακώσεις.

κβ'. εἰ βροντήσῃ, μοχθηρίας τῷ δήμῳ καὶ νόσους ποικίλας ἀπειλεῖ.

D κγ'. εἰ βροντήσῃ, ὁ δῆμος εὐφρανθήσεται παραδόξως. 25

v. 1 δὲ σκολιαὶ βήσονται C || v. 8 σπάνη C || v. 10 ἀσθενήσουσιν οὕτως οἱ P || v. 11 ἄγνωστοι conl. Hercher pro ἄγνώστους || v. 12 λουσίαν (αν corr. in ου) P, sed ante λ spatium pro rubric., οὐσίαν conl. Rutgers || v. 14 ιη' om. P et postea ιη' ponit pro ιθ', ιθ' pro κ' etc. usque ad finem mensis || πείσακτον P, sed ante π spatium pro rubr. || v. 15 δυνατοῦ P || v. 16 τε om. P || v. 17 δηλοῖ scripsi pro ἀπειλεῖ || v. 18 post ἀπειλεῖ add. τοῖς ἀνθρώποις P || v. 21 ante κακώσεις add. καὶ P ||

κδ'. εἰ βροντήσῃ, ἐκ διχονοίας τῶν κρατούντων
ὁ δῆμος περιέσται.

κε'. εἰ βροντήσῃ, βαρεῖα ἔσται ἀπὸ τῶν κακῶν 124A
δειλία.

5 κς'. εἰ βροντήσῃ, αὐξηθήσεται μὲν τὰ θηρία, λι-
μώξει δὲ ὅμως.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπομβρίαν δηλοῖ.

κη'. εἰ βροντήσῃ, ἔνδεια ἔσται τῶν ἀναγκαίων.

318 κθ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπίνοκος ὁ ἐνιαυτός.

10 λ'. εἰ βροντήσῃ, οὐκ εὐθηνίαν μόνον ἀλλὰ καὶ β
ἐλάττωσιν τῶν πολεμίων καὶ εὐφροσύνην τοῖς πρά-
γμασι δηλοῖ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

32. α'. Εἰ βροντήσῃ, διχόνοϊαν δηλοῖ τῇ πόλει.

15 β'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν προλέγει.

γ'. εἰ βροντήσῃ, πράγματα ἀναφύεται, δι' ὧν c
οἱ ἐλάττους περιέσονται τῶν μειζόνων.

δ'. εἰ βροντήσῃ, κρείττων ὁ cίτος.

ε'. εἰ βροντήσῃ, ζάλην τοῖς πράγμασι δηλοῖ, αἰ-
20 cθητοῖς τε καὶ ἀλόγοις νόσον.

ς'. εἰ βροντήσῃ, σκώληκες τῷ cίτῳ λυμανοῦνται.

ζ'. εἰ βροντήσῃ, τοῖς ὑπὸ τὴν δύσιν ἀνθρώποις d
τε καὶ ἀλόγοις νόσοι.

v. 2 ὁ δῆμος τῶν κρατούντων ἐκ διχονοίας περιέσεται
P || v. 5 εὐξυνθήσεται P, εὐ ξυνθήσεται conl. Rutgers ||
v. 7 ἐπομβρίαν etiam P || v. 8 ἔνδειαν τῶν P || v. 10 εὐ-
θηνίαν, ἐλάττωσιν τῶν πολεμίων, εὐφροσύνην P || v. 13
μηνὶ νοεμβρίῳ rubr. P || v. 14 εἰ βροντήσῃ] abhinc semper
om. sed hab. v. 18 P || v. 16 δι' ὧν corr. Bekker pro δι' οὗ ||
v. 19 δηλοῖ, αἰcθητοῖς τε] om. P || v. 20 δὲ pro τε conl. Bek-
ker || v. 21 τὸν cίτον P || λοιμήνονται C || v. 23 τε om. P ||

η'. εἰ βροντήσῃ, ἀδδηφαγίας ἔσεσθαι δεῖ διὰ νό-
 cους ἀπειλουμένας.

126 A θ'. εἰ βροντήσῃ, δημοτῶν ἀνασκολοπικοὶ ἔσον-
 ται, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων.

ι'. εἰ βροντήσῃ, πέρας ἔχει τὰ κακῶς βουλευ- 5
 θέντα τοῖς κρατοῦσιν, ἄνεμος δὲ καυσώδης τοῖς δέν-
 δροις λυμαίνεται.

ια'. εἰ βροντήσῃ, εὐχαριστεῖτῳσαν ἄνθρωποι τῷ
 B θεῷ· ἄνεμος γὰρ ἐξ ἀνατολῶν ρεύσει.

ιβ'. εἰ βροντήσῃ, ἐνύπνια τοῖς ἀνθρώποις πλείονα 10
 δόξει.

ιγ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπικερδῇ μὲν τὸν καιρὸν λοι- 319
 μικὸν δὲ ἀπειλεῖ, ἔλμει δὲ ἐντοσθίοις κακοῖ τὰ σώ-
 ματα.

ιδ'. εἰ βροντήσῃ, ἐρπετὰ τοῖς ἀνθρώποις ἡρέμα 15
 πως λυμαίνεται.

C ιε'. εἰ βροντήσῃ, ὁ μὲν ἰχθὺς ἀφθονώτατος, λοι-
 μώξει δὲ τὰ ἔνυδρα θηρία, καὶ τὰ κοινὰ δῆθεν καλ-
 λίονα.

ις'. εἰ βροντήσῃ, ἀκρίδες καὶ μυῶν ἀρουραίων 20
 γένεσις, τῷ δὲ βασιλεῖ κίνδυνος, καὶ πίτου ἀφθονία
 ἔσται.

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, νομὴν ἀφθονον τοῖς κτήνεσι
 δηλοῖ.

ιη'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμον δηλοῖ καὶ τοῖς ἀστείο- 25
 τέροις λύπας.

v. 1 pro ἔσεσθαι H. proposuit εἶργεσθαι, ἔχεσθαι, ἀπέ-
 χεσθαι || v. 6 κρατοῦσι καὶ ἄνεμος P || v. 7 λυμῆνεται C ||
 v. 8 εὐχαριστητήτῳσαν P || v. 13 ἔλμει P || κάκοι (sic!) P ||
 v. 16 λυμῆνεται C || v. 17 λιμώξει P || v. 20 ἀκρίδων καὶ μυῶν
 P || v. 21 τῶν δὲ βασιλέων P || καὶ πίτου] πίτου δὲ P || v. 23
 τομὴν P (sed τ rubre) ||

ιθ'. εἰ βροντήσῃ, γυναικῶν εὐπραγίας. D

κ'. εἰ βροντήσῃ, λιμὸν ἄλλ' οὐκ εἰς μακρὰν δηλοῖ.

κα'. εἰ βροντήσῃ, οἱ μῦες φθαρήσονται, εὐθηνία 128 A
δὲ οὐ δίτου μόνον ἀλλὰ καὶ νομῆς, καὶ ἰχθύων πλῆθος.

5 κβ'. εἰ βροντήσῃ, εὐετηρίαν δηλοῖ.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, ἄνεμος νοσώδης πνεύσει.

κδ'. εἰ βροντήσῃ, φρούριον τῇ πολιτείᾳ χρηστὸν
ὑπὸ πολεμίοις τελέσει.

κε'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμος ἐπικίνδυνος ἔσται.
10 καὶ ἄνεμος νοσώδης πνεύσει.

κς'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμον ἐμφύλιον καὶ πτῶσιν B
πολλῶν δηλοῖ· ὄμβροι τε ἔσονται λοιμώδεις.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, τὰ αὐτὰ ἀπειλεῖ.

κη'. εἰ βροντήσῃ, τῆς συγκλήτου πολλοὶ ἀθυμία
15 φθαρήσονται.

320 κθ'. εἰ βροντήσῃ, οἱ μὲν χεῖρους κάλλιον πρά-
ξουσιν, αἱ δὲ ἐσόμεναι ὀπῶραι φθαρήσονται.

λ'. εἰ βροντήσῃ, θεοφιλέστερον οἱ ἄνθρωποι ζή-
κονται· καὶ εἰκότως σύμμετρα τὰ κακά. C

20

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

33. α'. Εἰ βροντήσῃ, εὐετηρίαν μεθ' ὁμονοίας
δηλοῖ.

v. 2—6 ad κ' et κα' *P* transponit, quae ad κγ' et κδ' leguntur, ad κβ', κγ', κδ', quae ad κ', κα', κβ'. || v. 2 ἄλλ' οὐκ εἰς μακρὰν] scripsi ex *P*, οὐ μακρὸν *C* || v. 3 μῦες *P* || εὐθηνία δίτου, πλῆθος ἰχθύων *P* || v. 8 πολεμίοις etiam *P* || v. 10 καὶ ἄνεμος — πνεύσει] sic scripsi; ἄνεμον νοσώδη ποιήσει *P*, om. haec *C* || v. 12 ὄμβροι τε ἔσονται λοιμώδεις] addidi ex *P* || v. 17 ἐσόμεναι] ἐλπιζόμεναι coni. H. || v. 19 καὶ εἰκότως σύμμετρα scripsi ex coniectura Hasii pro εἰκότως συμμέτρια || v. 20 μηνὶ δεκεμβρίῳ rubr. *P* ||

β'. εἰ βροντήσῃ, ἀφθονία ἰχθύων καὶ καρπῶν
διαφερόντως.

γ'. εἰ βροντήσῃ, τοῖς θρέμμασιν ἄνθρωποι κατα-
χρήσονται δι' ἔνδειαν ἰχθύων.

D δ'. εἰ βροντήσῃ, βαρὺς ἔσται χειμὼν, εὐθηνία 5
δὲ ὅμως.

ε'. εἰ βροντήσῃ, νόσους ψωριώδεις ἀπειλεῖ.

ς'. εἰ βροντήσῃ, θεῖους ὀνείρους οἱ ἄνθρωποι
130 ἀένυπνιασθήσονται, οἱ κακὸν πέρας ἔξουσιν.

ζ'. εἰ βροντήσῃ, τὸ αὐτὸ δηλοῖ πᾶσιν. 10

η'. εἰ βροντήσῃ, νότος ἐπικρατήσῃ· ἐξ οὗ εὐθη-
νία μὲν καρπῶν ἔσται, ὄλεθρος δὲ θρεμμάτων.

θ'. εἰ βροντήσῃ, κλεινοῦ ἀνδρὸς πτώσις ἔσται.

B ι'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰν ἀνθρώποις ἐκ νοσημά-
των ἀπειλεῖ, οἱ δὲ ἰχθύες ἐπιδώσουσιν. 15

ια'. εἰ βροντήσῃ, καυσιώδης ἢ θερινὴ ἔσται τροπή,
καὶ ἀφθονία ἐπείσακτος.

ιβ'. εἰ βροντήσῃ, ἐκ γαστρορροίας νόσους ἀπειλεῖ.

ιγ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν, νόσους δὲ ἀπειλεῖ. 321

C ιδ'. εἰ βροντήσῃ, ἐμφύλιον ἅμα πόλεμον καὶ εὐ- 20
θηνίαν δηλοῖ.

ιε'. εἰ βροντήσῃ, πολλοὶ ἐπὶ πόλεμον πορεύσων-
ται, ὀλίγοι δὲ ἀναστρέψουσιν.

ισ'. εἰ βροντήσῃ, καινοπρεπῇ πράγματα ἐπὶ τῆς
πολιτείας. 25

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, ἀκρίδας φύεσθαι λεπτὰς ἀπει-
λεῖ, εὐθηνίαν δὲ ὅμως.

v. 1 ἀφθονίαν *P* || v. 7 ψωριώδεις corr. Hercher pro
ψωριώδεις || ἀπειλεῖ] δηλοῖ *P* || v. 8 θεῖους ὀνείρους corr.
Hercher pro ὀσίους ὀνείροις || v. 10 πεθεῖν *P* || v. 11 νότος
ἐπικρατήσῃ] scripsi ex *P*, νότος ἐπικρατῆς *C* || v. 15 δὲ
om. *P* || v. 19 εὐθηνία *P* || v. 26 φύεσθαι *C* ||

ιη'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμος ἔσται βαρύς.

ιθ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπίτασιν τοῦ πολέμου ἀπειλεῖ. D

κ'. εἰ βροντήσῃ, ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων λέγει.

κα'. εἰ βροντήσῃ, ἄνεμον θερμὸν καὶ νοσοποιὸν 132 A
 5 ρεῦσαι ἀπειλεῖ.

κβ'. εἰ βροντήσῃ, καυσῶδες ἔσται τὸ θέρος καὶ πολύκαρπον.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, ἀνθρώποις νόσον δηλοῖ, ἀλλ' ἀκίνδυνον.

10 κδ'. εἰ βροντήσῃ, ἐμφυλίους πολέμους τῇ πόλει καὶ ὄλεθρον τοῖς ὑλαίοις θηρίοις ἀπειλεῖ. B

κε'. εἰ βροντήσῃ, ἐκστρατείας κίνησις ἐπὶ πόλεμον, ἀλλ' εὐτυχήσει.

κς'. εἰ βροντήσῃ, νόσους τοῖς θεράπουσιν ἀπειλεῖ.

15 κζ'. εἰ βροντήσῃ, ὁ βασιλεὺς πολλοὺς ὠφελήσει.

κη'. εἰ βροντήσῃ, ἀκρίδων γένεσις.

κθ'. εἰ βροντήσῃ, ἰσχνότητα τοῖς σώμασιν ὑγιει- C
 νὴν δηλοῖ.

λ'. εἰ βροντήσῃ, ἀνταρσίαν κατὰ τῆς βασιλείας
 20 δηλοῖ καὶ εἰκότως πόλεμον.

322

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

34. α'. Εἰ βροντήσῃ, ἐλαφρὸς ἄνεμος ρεύσει, ἀλλ' ἀκίνδυνος.

β'. εἰ βροντήσῃ, ἀδόκητος ἔσται πόλεμος. D

25 γ'. εἰ βροντήσῃ, μετὰ νίκην ἤτταν τοῖς ἐν πολέμῳ φράζει· εὐθηνία δὲ ἔσται.

δ'. εἰ βροντήσῃ, ὁμονόησει ὁ δῆμος πρὸς εἰρήνην. 134 A

v. 10 ἐμφύλιον πόλεμον *P* || v. 11 τῶν ὑλαίων θηρίων *P* || v. 13 εὐτυχῆς *P* || v. 17 ἰσχνότητα *C* || ὑγιεινὴν etiam *P* || v. 21 μηνὶ Ἰανουαρίῳ rubr. *P* || v. 22 ἄνεμος] κίνδυνος *P* || v. 27 ὁ om. *P* ||

- ε'. εἰ βροντήσῃ, ὑγίειαν τοῖς κτήνεσι σημαίνει.
- ς'. εἰ βροντήσῃ, βηχώδη νόσον ἀπειλεῖ, ἀφθονίαν δὲ ἰχθύων καὶ καρπῶν δηλοῖ.
- B Ζ'. εἰ βροντήσῃ, δουλομαχία ἔσται καὶ νόσος συχνή.
- η'. εἰ βροντήσῃ, ὁ δυνάστης τῆς πολιτείας πρὸς 5 τοῦ δήμου κινδυνεύει.
- θ'. εἰ βροντήσῃ, ὁ τῆς ἀνατολῆς βασιλεὺς κινδυνεύει.
- ί'. εἰ βροντήσῃ, ἀνέμου κίνησιν σφοδρὰν καὶ κύτου μὲν εὐφορίαν τῶν δ' ἄλλων καρπῶν ἀφορίαν δηλοῖ. 10
- ια'. εἰ βροντήσῃ, λιμὸν σημαίνει καὶ μέχρις αλόγων.
- ιβ'. εἰ βροντήσῃ, οἱ ἄνθρωποι τὰς ὄψεις νοσήσουσιν, ἔσται δὲ πολὺς χόρτος καὶ ἰχθύων ἐπίδοσις.
- ιγ'. εἰ βροντήσῃ, νόσους ἀπειλεῖ. 15
- ιδ'. εἰ βροντήσῃ, σπάνιν καὶ μυῶν γένεσιν καὶ ὄλεθρον τετραπόδων ἀπειλεῖ.
- D ιε'. εἰ βροντήσῃ, στάσιν δουλικὴν καὶ τιμωρίαν αὐτοῖς καὶ εὐθηνίαν καρπῶν.
- ισ'. εἰ βροντήσῃ, ὁ δῆμος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τα- 20 ραχθήσεται.
- 136 A ιζ'. εἰ βροντήσῃ, νόσους ἀκινδύνους ἀπειλεῖ. 323
- ιη'. εἰ βροντήσῃ, πράγματα ἐκδειματοῦντα τὸν δῆμον ἀναστήσεται.
- ιθ'. εἰ βροντήσῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς νικᾷ καὶ ὁ 25 δῆμος τὴν κρείττονα ἔξει τάξιν.

v. 2 ἀφθονίαν etiam *P* || v. 5 ὁ om. *P* || v. 7—11 ad θ' refert *P*, quod ad ι' legitur et vice versa || v. 9 καὶ om. *P* || v. 10 δηλοῖ om. *P* || v. 14 καὶ om. *P* || v. 15 εἰ βροντήσῃ] hic add. *P* || v. 16 μυῶν *P* || v. 20 ὁ om. *P* || v. 22 ἀπειλεῖ] δηλοῖ *P* || v. 24 ἀναστήσεται corr. Hereher pro ἀναστήσονται || v. 25 καὶ ante ὁ βασιλεὺς om. *P* || v. 26 τάξιν ἔξει *C* ||

κ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία μὲν ἐπείσακτος ἔσται, B
βηχώδης δὲ νόκος ἐνοχλήσει τοῖς σώμασιν.

κα'. εἰ βροντήσῃ, ὁ βασιλεὺς πολλοῖς ἐπιβουλεύ-
σας τέλος ἐπιβουλεύεται.

5 κβ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία μὲν ἔσται, μυῶν δὲ
καὶ ἐλάφων πλῆθος.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, εὐταξίαν τῇ πόλει δηλοῖ.

κδ'. εἰ βροντήσῃ, νόσον μετὰ ἐνδείας δηλοῖ. C

κε'. εἰ βροντήσῃ, δουλομαχία ἔσται.

10 κς'. εἰ βροντήσῃ, πολλοὶ πρὸς τοῦ κρατοῦντος
ἀναιρεθήσονται, τέλος δὲ καὶ αὐτός.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, νόσους ἀκινδύνους δηλοῖ.

κη'. εἰ βροντήσῃ, οἱ μὲν ἐνάλιοι ἰχθύες ἐπιδώ- D
σουσι, τὰ δὲ θρέμματα φθαρήσεται.

15 κθ'. εἰ βροντήσῃ, λοιμικὸν καὶ νοσῶδες ἐπὶ πᾶσι
τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα.

λ'. εἰ βροντήσῃ, θάνατον συχνὸν ἀπειλεῖ.

324

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

138 A

35. α'. Εἰ βροντήσῃ, πόλεμον καὶ πτῶσιν ἀνδρῶν
20 εὐπόρων ἀπειλεῖ.

β'. εἰ βροντήσῃ, ὁ μὲν σῖτος ἐλάττων, ἡ δὲ κριθὴ
κρείττων, καὶ θηρίων μὲν αὔξησις, φθίσις δὲ ἀνθρώ-
πων ἔσται.

γ'. εἰ βροντήσῃ, ἐμφύλιος ἔσται στάσις.

v. 1 εὐθηνία ἐπείσακτος, βηχώδης νόκος τοῖς σώμασιν
P || v. 3 ἐπιβουλεύσας] βασιλεύσας P || v. 5 μυῶν P || v. 6
πληθὺς P || v. 11 post αὐτός Rutgers ἔξει vel tale quid addi
iubet; debuit certe ἀναιρεθήσεται. || v. 14 φθαρήσεται corr.
H., φθαρήεται C, φθαρήσονται P || v. 18 μηνὶ φεβρουαρίῳ
P rubr. || v. 22 καὶ et μὲν et δὲ om. P || v. 23 ἔσται om.
P || v. 24 στάσις ἔσται P ||

δ'. εἰ βροντήσῃ, οἱ ἄνθρωποι οὐ προσώποις μόνον ἀλλὰ καὶ διανοίαις αὐταῖς ταραχθήσονται.

B ε'. εἰ βροντήσῃ, ἄμνητος πολὺς καὶ ἀνθρώπων ἀπώλεια ἔσται.

ς'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰ τῶν ξηρῶν καρπῶν, καὶ 5
διαφερόντως τῶν κριθῶν.

ζ'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰν οὐκ εἰς μακρὰν ἀνθρώποις ἀπειλεῖ.

η'. εἰ βροντήσῃ, πρᾶγμα μέγιστον ἀναφυήσεται τῇ πολιτείᾳ, καὶ οἱ μὲν ἰχθύες ἐπιδώσουσι, τὰ δὲ θη- 10
ρία φθαρήσεται.

c θ'. εἰ βροντήσῃ, ἐλάττων ἢ κριθή.

ί'. εἰ βροντήσῃ, τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις λυμανεῖται.

ια'. εἰ βροντήσῃ, εὐτοκία γυναικῶν. 15

ιβ'. εἰ βροντήσῃ, θάνατον συχνὸν ἀπειλεῖ καὶ
ἀνέμους ἀήθεις.

ιγ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία μὲν ἔσται, στάσις δὲ
ὅμως πολιτική.

140 A ιδ'. εἰ βροντήσῃ, ἀποβολὴν τέκνων καὶ ἔφοδον 20
έρπετῶν ἐπιβλαβὴ ἀπειλεῖ.

ιε'. εἰ βροντήσῃ, λοιμικὸς ἀὴρ ἔσται, θηρίων τε 325
καὶ μυῶν γένεσις.

ισ'. εἰ βροντήσῃ, τῷ μὲν δήμῳ αἴσιον, τῶν δὲ
δυνατῶν ἐκ διχονοίας κακόν. 25

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, θέρος ἔσται ἀφθονώτατον.

v. 1 οἱ om. *P* || v. 4 ἔσται om. *P* || v. 5 καὶ om. *P* ||
v. 9 γέγιστον *P* || ἀναφύσεται con. H. coll. p. 146 *A* || v. 11
φαρήσεται *P* || v. 13 λοιμανεῖται *C* || v. 20 καὶ om. *P* || v. 21
ἀπειλήν *C* || v. 22 ἔσται om. *P* || θηρίων καὶ μυῶν *P* || v. 24
αἴσιος *P* || v. 26 ἀέρος *P* (sed ἄ rubr.) ||

ιη'. εἰ βροντήσῃ, ἄνεμον βαρὺν καὶ φλυκτίδων B
ἀνάστημα τοῖς σώμασιν ἀπειλεῖ.

ιθ'. εἰ βροντήσῃ, ἔρπετῶν καὶ ἐλμίνθων πρὸς
αὐτοῖς ὄχλος ἔσται.

5 κ'. εἰ βροντήσῃ, καλοὺς ἀέρας δηλοῖ.

κα'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν δηλοῖ.

κβ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπίνοκος ὁ ἀήρ ἀλλ' οὐ φθαρ-
τικὸς ἔσται.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, ἀνθρώποις μὲν δυσμορφίαν, c
10 ὀρνέοις δὲ φθορὰν ἀπειλεῖ!

κδ'. εἰ βροντήσῃ, ὑγίειαν μὲν ἀνθρώποις, ἰχθύσι
δὲ καὶ ἔρπετοῖς ὄλεθρον ἀπειλεῖ.

κε'. εἰ βροντήσῃ, τοῖς τρυφῶσιν ἐναντίον· πό-
λεμοι γὰρ ἔσονται, καὶ ζάλη βαρεῖα.

15 κς'. εἰ βροντήσῃ, αὐχμὸν καὶ λειψυδρίαν καὶ d
ψώρῳσιν τοῖς σώμασιν ἀπειλεῖ.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, στάσιν τῷ δήμῳ δηλοῖ.

κη'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν μὲν, ἄνεμον δὲ vo-142 A
κοποιὸν ρεῦσαι μαντεύεται.

20 κθ'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμον καὶ εὐθηνίαν δηλοῖ.

326 λ'. εἰ βροντήσῃ, ἀγαθὰ σημαίνει μετὰ μακρᾶς
τινος τοῦ δήμου διχοστασίας.

MARTIOS

36. α'. Εἰ βροντήσῃ, ἅπαν τὸ ἔτος ἀψιμαχίαι καὶ B
25 διχόνοιαι ἔσονται.

v. 1 φλυκτήνων C, φλυκταινῶν conī. H. || v. 3 καὶ
om. C || πρὸς αὐτοῖς] om. P || v. 6 εὐθηνίαν etiam P || v. 11
ὑγείαν P || v. 15 αὐχμὸν, λιψυδρίαν, ψωρίωσιν τοῖς σώμα-
σιν (om. ἀπειλεῖ) P || v. 20 πόλεμον, εὐθηνίαν (om. δηλοῖ)
P || v. 21 μικρᾶς conī. Bekker || v. 23 μηνὶ μαρτίῳ rubr. P ||

β'. εἰ βροντήσῃ, παύσει τὰ προαπειλούμενα.

γ'. εἰ βροντήσῃ, κακοδαιμονία μετὰ ἐνδείας τοῖς πράγμασιν.

δ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία ἀφθονωτάτῃ ἔσται.

ε'. εἰ βροντήσῃ, εὐήλιον τὸ ἔαρ καὶ εὖκαρπον τὸ 5
θέρος ἔσται.

C ζ'. εἰ βροντήσῃ, ὅμοια τοῖς πρὸ ταύτης.

ζ'. εἰ βροντήσῃ, ἄνεμος βαρὺς ἀναστήσεται, ὃ δὲ
κρατῶν τὰ πράγματα κινήσει.

η'. εἰ βροντήσῃ, βροχὰς σημαίνει. 10

θ'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰν μὲν ἀνθρώπων γένεσιν
δὲ θηρίων ἀπειλεῖ.

ι'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰ τοῖς τετραπόδοις.

D ια'. εἰ βροντήσῃ, κατομβρίαν καὶ ἀκρίδων γένεσιν
δηλοῖ. 15

144 A ιβ'. εἰ βροντήσῃ, δυνατὸς τοῦ πολιτεύματος ἢ
στρατηγὸς κινδυνεύσει, διὸ μάχαι συρραγήσονται, καὶ
τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις ἐπέλθῃ.

ιγ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνία ἔσται, τὰ δὲ θηρία
φθαρήσεται, καὶ οἱ ἰχθύες ἐπιδώσουσι· καὶ ἔρπετὰ 20
τοῖς οἰκήμασιν ἐνοχλήσει, οὐ μὴν βλάψει.

ιδ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν μὲν σημαίνει, θάνα- 327
B τον δὲ ἀνθρώπων καὶ γένεσιν θηρίων ἀπειλεῖ.

ιε'. εἰ βροντήσῃ, καύματα σημαίνει καὶ λειψυδρίαν
καὶ μυῶν ὄχλον καὶ ἰχθύων πολύν. 25

v. 1 παύσεται conī. Hercher pro παύσει || v. 5 εὖκαρ-
πον etiam P || v. 8 στήσεται C || ὃ δὲ τῶν πραγμάτων
κρατῶν ἀποκινηθήσεται P || v. 10 βροχὴν P || v. 13 φθορὰν
P || v. 14 κατομβρία· ἀκρίδων γένεσις P || v. 18 ἐπέλθῃ P ||
v. 19 δὲ om. P || v. 20 καὶ ante οἱ om. P || καὶ ante ἔρπετὰ
om. P || v. 24 καύματα, λιψυδρίαν, μυῶν καὶ ἰχθύων ὄχλον
P || v. 25 μυῶν corr. H. pro μυιῶν ||

ιβ'. εἰ βροντήσῃ, ὑγίεινόν μὲν τὸ ἔτος, ἄλλ' ἐν-
δεὲς τῶν ἐπιτηδείων.

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, πρᾶγμα παράδοξον τῷ δήμῳ
συμβήσεται, συχνὴ δὲ φθορὰ ἀνθρώποις τε καὶ θη-
5 ρίοις τετράποσιν.

ιη'. εἰ βροντήσῃ, κατομβρίαν καὶ νόσον καὶ ἀκρί- c
δων γένεσιν καὶ ἐγγὺς ἀκαρπίαν δηλοῖ.

ιθ'. εἰ βροντήσῃ, αὖχμος ξηρότατος καὶ φθορο-
ποιός.

10 κ'. εἰ βροντήσῃ, εὐπορώτερον οἱ ἄνθρωποι ἅμα
καὶ ἀφθονώτερον ζήσονται.

κά'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν μετὰ πολέμους καὶ
φθορώδεις αὖχμους δηλοῖ.

κβ'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰν μὲν ὀρνέων, ἐπίδοσιν D
15 δὲ τῶν ἐπιτηδείων.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, στάσεις δηλοῖ.

κδ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν σημαίνει.

146 A

κε'. εἰ βροντήσῃ, καινὰ πράγματα τῷ δήμῳ ἀνα-
φύεται.

20 κς'. εἰ βροντήσῃ, κτήσιν ἐπεισάκτων ἀνδραπόδων
δηλοῖ.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπείσακτον εὐθηνίαν δηλοῖ.

κη'. εἰ βροντήσῃ, ἀφθονία ἰχθύων θαλαττίων ἔσται.

κθ'. εἰ βροντήσῃ, αἱ γυναῖκες τῆς κρείττονος B
25 δόξης ἀνθέξονται.

328 λ'. εἰ βροντήσῃ, δυνατός τις τῆς βασιλείας ἐγ-
κρατῆς ἔσται, δι' οὗ εὐφροσύνη.

v. 1 ἐνδεὲς etiam P || v. 3 δήμῳ om. P || v. 4 τε om.
P || v. 6 καὶ utrumque om. P || v. 10 εὐπορώτερον corr.
Hercher pro εὐτροπώτερον || v. 12 εὐθηνίαν etiam P ||
πολέμου P || v. 20 ἐπεισάκτων corr. Hercher pro ἐπείσακ-
τον || v. 23 ἔσται om. P || v. 25 ἀνθέξονται etiam P ||

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

37. α'. Εἰ βροντήσῃ, ἐμφύλιον στάσιν καὶ ἀπο-
 C πτώσεις οὐσιῶν ἀπειλεῖ.

β'. εἰ βροντήσῃ, δίκης σημεῖον, ἐσθλοῖς ἐσθλὰ
 φερούσης καὶ φαύλοις φαῦλα. 5

γ'. εἰ βροντήσῃ, κέρδη ἐξ ἐπεισάκτου εὐθηνίας
 δηλοῖ.

δ'. εἰ βροντήσῃ, ὀργὴν τῶν κρείττωνων ἀπειλεῖ
 τοῖς ἀξίοις.

ε'. εἰ βροντήσῃ, αὐχμὸν μὲν τῷ ἡρι, ὑγίεινὸν δὲ 10
 τὸν ἐνιαυτὸν σημαίνει.

D ε'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμοι ἐμφύλιοι ἀναστήσονται.

ζ'. εἰ βροντήσῃ, ἀγαθὰ πάντα καὶ ἄφθονον εὐε-
 τηρίαν δηλοῖ.

148 A η'. εἰ βροντήσῃ, κατομβρίαν δηλοῖ ἐπίνοσον. 15

θ'. εἰ βροντήσῃ, νίκην τῇ βασιλείᾳ δηλοῖ καὶ τοῖς
 δυνατοῖς εὐφροσύνην.

ι'. εἰ βροντήσῃ, ἀνδρῶν ἀγαθῶν προκοπαῖ ἔσονται.

ια'. εἰ βροντήσῃ, τὰ αὐτὰ σημαίνει.

B ιβ'. εἰ βροντήσῃ, βροχὰς καὶ εὐθηνίας καὶ φθο- 20
 ρὰν ἰχθύων δηλοῖ.

ιγ'. εἰ βροντήσῃ, ἀνθρώποις καὶ κτήνεσι φθορὰν
 ἀπειλεῖ.

ιδ'. εἰ βροντήσῃ, ὑγίειαν καὶ εὐθηνίαν δηλοῖ.

ιε'. εἰ βροντήσῃ, λοιμὸν σημαίνει. 25

ισ'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν μὲν, μυῶν δὲ ἀρου- 329
 ραίων γένεσιν δηλοῖ.

v. 1 μηνὶ ἀπριλλίῳ rubr. P || v. 5 φερούσης corr. H.
 pro φέρουσα || v. 10 τὸ ἔαρ P || v. 13 φθόνου C || v. 16 δίκην
 (δ rubr.) P || τῇ βασιλείᾳ etiam P || v. 24 ὑγείαν P || εὐθη-
 νίαν etiam P || v. 26 εὐθηνίαν etiam P || μυῶν P ||

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, ἀφθονίαν τῶν ἐπιτηδείων σημαίνει. c

ιη'. εἰ βροντήσῃ, διχόνοιαν καὶ ἀνδρῶν ἀστοχίαν σημαίνει.

5 ιθ'. εἰ βροντήσῃ, δυνατὸς ἀνὴρ τῆς πολιτείας οὐσίας ἅμα καὶ δόξης ἀφαιρεθήσεται.

κ'. εἰ βροντήσῃ, θεοχολωσίαν σημαίνει.

κα'. εἰ βροντήσῃ, τοῖς μὲν καρποῖς δεξιόν, τῇ δὲ d πολιτεία πόλεμον σημαίνει.

10 κβ'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰ τῶν μυῶν ἔσται.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, βροχὴν ὠφέλιμον τοῖς cπορί- 150 A μοις δηλοῖ.

κδ'. εἰ βροντήσῃ, διχόνοια ἔσται τῶν δυνατῶν, τὰ δὲ σκέμματα αὐτῶν ἀναφανήσεται.

15 κε'. εἰ βροντήσῃ, εἰρήνην ἀνὰ πάντα τὸν ἐνιαυτόν.

κς'. εἰ βροντήσῃ, ἐλπίδα καρπῶν μεγάλην καὶ ἀμήτων σπάνιν δηλοῖ.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, διοσημία παράδοξος ὀφθήσεται. B

κη'. εἰ βροντήσῃ, ὅπλοις ὁ δῆμος ἀναζώσεται.

20 κθ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπικρατήσῃ ὁ ζέφυρος.

λ'. εἰ βροντήσῃ, πραγμάτων καλῶν ἐπομβρία.

ΜΑΙΟΣ

38. α'. Εἰ βροντήσῃ, φυγὴν τῷ δήμῳ καὶ ἀτιμίαν c δηλοῖ.

25 β'. εἰ βροντήσῃ, λιμὸν ἀπειλεῖ.

v. 1 ἀφθονίαν etiam *P* || v. 3 ἀστοχίαν etiam *P* || v. 8 δεξιάν *C* || v. 10 μυῶν] sic *P*, μυιῶν *C* || v. 14 ἀναφανή-
 ρονται *P* || v. 15 εἰρήνη] sic corr. H., εἰρήνην *P*, om. *C* ||
 v. 16 μεγάλων *P* || v. 17 ἀμήτων etiam *P* || v. 18 διοσημία corr.
 Hercher pro διοσημεία || παραδόξως *C* || v. 21 πράγματα
 κακά· ἐπομβρία *P* || v. 22 μηνὶ μαίῳ rubr. *P* || v. 23 αὐγὴν
 (α rubr.) *P* || ἀτιμίαν etiam *P* ||

γ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπείσακτον εὐθηνίαν δηλοῖ.

δ'. εἰ βροντήσῃ, εὐκρατος ἀήρ, καὶ οἱ καρποὶ 330
εὐθηνοὶ ἔσονται.

ε'. εἰ βροντήσῃ, ἐναλλαγὴ τῶν λυπηρῶν τοῖς
D πράγμασιν ἔσται, καὶ πλείων ὁ cίτος ἥπερ ἡ κριθή· 5
τὰ δὲ ὄσπρια φθαρήσεται.

ς'. εἰ βροντήσῃ, θάττον ἀκμάσαι τοὺς καρποὺς
καὶ φθαρῆναι δηλοῖ.

152 A ζ'. εἰ βροντήσῃ, ὀρνέων καὶ ἰχθύων ἀφθονία
ἔσται. 10

η'. εἰ βροντήσῃ, ἀπαίσιον τῷ δήμῳ.

θ'. εἰ βροντήσῃ, λοιμὸν σημαίνει, ἀλλὰ μετρίως
ἐπικίνδυνον.

ί'. εἰ βροντήσῃ, ταραχὰς κατομβρίας καὶ ὑπερ-
χύσεις ποταμῶν ἐπιβλαβεῖς δηλοῖ, καυρῶν τε καὶ ἐρ- 15
πετῶν πλῆθος.

B ια'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν κατὰ τε τὴν γῆν κατὰ
τε τὴν θάλασσαν ἐλπιδέον.

ιβ'. εἰ βροντήσῃ, φθορὰ ἰχθύων ἔσται.

ιγ'. εἰ βροντήσῃ, ἐπίδοσιν ποταμίων ὑδάτων δη- 20
λοῖ, νόσους δὲ τοῖς ἀνθρώποις.

ιδ'. εἰ βροντήσῃ, ἀνατολικὸς ἔσται πόλεμος καὶ
φθορὰ πολλή.

ιε'. εἰ βροντήσῃ, εὐθηνίαν δηλοῖ.

C ις'. εἰ βροντήσῃ, εὐχεσθαι δεῖ διὰ τὰ ἀπειλού- 25
μενα.

ιζ'. εἰ βροντήσῃ, ὑετὸν σημαίνει.

ιη'. εἰ βροντήσῃ, στάσιν καὶ ἐξ αὐτῆς πόλεμον
καὶ ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων.

v. 4 ἐναλλαγὴ etiam *P* (ἐ rubr. corr. ex α) || v. 11
ἀναίσιον *C* || v. 14 ταραχαὶ *P* || v. 15 δηλοῖ om. *P* || v. 23
πολλῶν *P* ||

ιθ'. εἰ βροντήσῃ, εὐνοία τοῦ δήμου ἀνὴρ τις εἰς ἄκρον εὐδαιμονίας ἀρθήσεται.

331 κ'. εἰ βροντήσῃ, τοῖς μὲν περὶ τὴν ἀνατολὴν εὐ- D
θηνία, τοῖς δὲ ἐπὶ δύσιν οὐχ οὕτως.

5 κα'. εἰ βροντήσῃ, εὐχῶν δεῖ διὰ τὰ ἀπειλού-
μενα.

κβ'. εἰ βροντήσῃ, κατομβρίαν καὶ φθορὰν τῶν 154 A
θαλαττίων ἰχθύων σημαίνει.

κγ'. εἰ βροντήσῃ, εὐομβρίαν καρποφόρον δηλοῖ.

10 κδ'. εἰ βροντήσῃ, μεγάλα κακά, ὥς ἐξ ἀθυμίας
λειποθυμῆσαι τοὺς ὑπηκόους.

κε'. εἰ βροντήσῃ, ἀνάπαυλαν καὶ ὕφεσιν τῶν B
κακῶν ἐλπιστέον.

κς'. εἰ βροντήσῃ, καλὸν τοῖς περὶ γεωργίαν
15 ἔχουσιν.

κζ'. εἰ βροντήσῃ, διοσημία ἔσται καὶ κομήτης
ἐξαφθήσεται.

κη'. εἰ βροντήσῃ, ὡσαύτως ἔσται.

κθ'. εἰ βροντήσῃ, πόλεμον ἀρκτῶον σημαίνει,
20 ἀλλ' ἀκίνδυνον τοῖς πράγμασιν.

λ'. εἰ βροντήσῃ, τὰ φυτὰ τῷ ἀνέμῳ συντρι- C
βήσεται.

Ταύτην τὴν ἐφήμερον βροντοσκοπίαν ὁ Νιγίδιος οὐ
καθολικὴν ἀλλὰ μόνης εἶναι τῆς Ῥώμης ἔκρινεν.

v. 1 τις delet Hercher || v. 5 εὐχῶν] εὐχεσθαι P || v. 8
σημαίνει] δηλοῖ P || v. 9 ἀνομβρίαν (ἀ rubr.) P || καρποφθό-
ρον coni. Rutgers || v. 10 ἀτιμίας P || v. 12 ὕφεσιν etiam P ||
v. 16 διοσημία corr. Hercher pro διοσημεῖα || διοσημία —
ἐξαφθήσεται] C iterat id quod ad κς' legitur || v. 21 τῷ
ἀνέμῳ scripsi ex P, qui sic habet correct. ex τῶν ἀνέμων,
C τῶν ἀνέμων ||

ΕΚ ΤΩΝ ΦΟΝΤΗΙΟΥ ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΟΥ
ΚΑΘ' ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ ΠΡΟΣ ΛΕΞΙΝ

Α 39. Σελήνης ἐχούσης τὸν αἰγόκερων εἰ
ἐν ἡμέρᾳ βροντὴ γένηται, τύραννον ἐπαναστήσεσθαι 5
ἀπειλεῖ τοῖς ἀπὸ τῆς στενῆς θαλάσσης ἄχρι Νείλου
χωρίοις, ἐκπεσεῖν δὲ ὅμως αὐτὸν τῆς ἐγχειρήσεως.
οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἔσται ἐλάττωσις.
ὑπονοστήσει δὲ καὶ ὁ Νεῖλος, καὶ διχόνοια ἔσται
τέκγοις πρὸς γονεῖς, καὶ ταραχαὶ τῶν ἀρχόντων 10
ἐνίοις. Πέρσαι δὲ καὶ οἱ τῆς Εὐρώπης τὸ δυτικὸν
ἔχοντες ἡρεμήσουσιν. εἰ δὲ νυκτός, ἔθνη βάρβαρα
Β κατ' ἀλλήλων ἐξενεχθήσεται, καὶ δογμάτων ἕνεκα
τὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς εἰρήνης καλευθήσεται, καὶ τόπους
δέ τινας τοῦ πολιτεύματος πολέμιοι πρὸς βραχὺ καθ- 15
έξουσιν. ἄρχοντες ἐκ τῶν δυτικῶν ὀρμώμενοι ἡγή-
σονται παρανόμως τῶν κοινῶν. δυσδαίμονες δὲ
ἔσονται οἱ τῶν ἀνθρώπων πλείους, καὶ χειμῶνες
πικροί, καὶ ναυάγια, καὶ κάλοι σφαλεροί.

Σελήνης ὑδροχόῳ οὐσῆς εἰ ἐν ἡμέρᾳ βρον- 20
C τήσῃ, κλεινῶν ἀνθρώπων καταλύσεις ἐμπρησμούς τε
βαρεῖς. καὶ ὁ μὲν ἄμητος ἰλαρός, ἀκρίσι δὲ καὶ θη-

Fontei tonitruale reperitur etiam in *P* fol. 185 rect.
et *R* fol. 70 vers., in *P* sequitur statim post cap. 26 omit-
titurque inscriptio generalis, quae hic v. 1—3 legitur,
quam librarius iam supra (v. cap. 23) posuerat, sed in-
scribitur tantum περὶ βροντῶν ἀπὸ σελήνης || v. 2 Φον-
τηίου corr. Schmitz in nov. mus. Rhen. XI p. 299 pro Φων-
τηίου || v. 4 ante σελήνης *P* rubr. add. τῆς et sic semper ||
v. 8 καὶ τῶν] ἢ τῶν *C*, καὶ ἢ τῶν *P* || v. 16 δυτικῶν]
ναυτικῶν *PR* || v. 20 οὐσῆς om. *P* ||

333 ρίοις ἐκδοθήσεται, ἡ δὲ σταφυλὴ σφηξί. καὶ τὸ πάν-
 των σχετλιώτατον, φάσματα τοῖς σώμασιν ἐνοχλήσει
 μετὰ νόσων, καὶ τῶν ὑδάτων διαμαρτήσκει τὸ νόστι-
 μον. καὶ οἱ μὲν ἐλάττονες τὰς τύχας ἐπὶ τὸ βέλτιον ^{158 A}
 5 ἀνασπασθήσονται, οἱ δὲ μείζους ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκπε-
 ροῦνται. ἀμετρία τε τῶν νόμων τὴν εἰρήνην ταρα-
 ξει, καὶ ἐθνικῶν ἔσται ἐπὶ τῆς πολιτείας πάροδος.
 εἰ δὲ νυκτὸς βροντήσῃ, ἀπολεγέτω μὲν τῇ εἰρήνῃ τὸ
 δυτικόν, ὃ δὲ ἄμητος τῆς Ἀσίας εὐκταιότατος, καὶ οἱ
 10 ἄρχοντες παρὰ τὸ κρατοῦν ἐν αὐτοῖς οὐ σφόδρα
 τοὺς ὑπηκόους λυπήσουσι.

    Ὀρελῆνης ἰχθύσιν οὕσης ἐὰν βροντὴ ἐν ἡμέ- ^B
 ρᾳ γένηται, ὑδάτων ἐπίδοσιν δηλοῖ οὐ ποταμίων μό-
 νον ἀλλὰ καὶ θαλαττίων, ἀχλὺν τε τῷ ἀέρι, ἀλλὰ
 15 καὶ ἀφανισμόν τοῖς ἰχθύσιν ἀπειλεῖ. τὰ δὲ θηρία πρὸς
 τὰς παγίδας αὐτομολήσκει· φυτεύειν δ' ὅμως φυτὰ
 ἐπευκταῖον. καὶ νοσῶδες μὲν τὸ κατάστημα, οἱ δὲ
 ἄρχοντες ἀνωμάλως διακείσονται. εἰ δὲ νυκτὸς.....

    40. Ὀρελῆνης οὕσης κριῶ ἐὰν βροντὴ γένηται ^C
 20 ἐν ἡμέρᾳ, φυγὴν μὲν Ἀραβίοις, λοιμὸν δὲ Πέρσαις
 ἀπειλεῖ. εἰ δὲ νυκτί, Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην ταραξοῦσι
 πολέμιοι, οἳ τε ναυτιλλόμενοι οὐκ ἔξω κινδύνων
 ἔσονται. καὶ ἀφθονία μὲν τῶν καρπῶν ἔσται, δυνα-
 τοῦ δὲ προσώπου πτώσις· καὶ τὰ κοινὰ ἐγγὺς εὐθη-
 25 νίας ἔσται.

v. 1 εὐδοθήσεται *C* || σφηξί corr. Hercher pro σφιγξί ||
 v. 2 σχετλιώτατον corr. Hercher pro σχετλιώτερον coll.
 p. 94, 3 || v. 5 ἀνασπασθήσονται] ἀρπασθήσονται *PR* || v. 10
 παρὰ] ἄρα *C* || v. 12 οὕσης om. *P* || εἰ ἐν ἡμέρᾳ βροντήσῃ
P || v. 18 εἰ δὲ νυκτὸς] add. *P* et duorum versuum spatium
 relinquit; ceteri omitt. || v. 19 οὕσης — γένηται] ἐὰν βρον-
 τήσῃ *P* || v. 22 πόλεμον *P*, πόλεμοι *R* ||

Cελήνης οὔσης ταύρω εἰ ἐν ἡμέρᾳ βροντήσῃ,
 ἐπομβρίαν δηλοῖ καὶ χαλαζῶδῃ τὸν ἄερα, καὶ ποτα-
 D μῶν προχεύματα. καὶ ὁ μὲν ἰχθὺς ἄφθονος, οἱ δὲ
 περὶ τοὺς θαλαττίους πόρους ἀγρυπνοῦντες λυπη- 334
 ρότατοι. καὶ ὁ μὲν ἄμητος ἀγαθός, τοῖς δὲ κτήνεσι 5
 λοιμός. εἰ δὲ νύκτωρ, καρπῶν μὲν ἔνδειαν, ὑετῶδες
 δὲ καὶ χαλαζῶδες τὸ θερινὸν κατάστημα. ἄμβλωσις
 160 ATE γυναικῶν συμβήσεται, καὶ τὸ νόστιμον ὕδωρ ἐπι-
 λείψει· καὶ κινήσεις μὲν στρατευμάτων λυπηραί, τῇ
 δὲ ἀνατολῇ τύραννος οὐκ εὐτυχῆς ἐνοχλήσει. 10

Cελήνης οὔσης διδύμοις εἰ ἐν ἡμέρᾳ βρον-
 τήσῃ, θεοσεβέστατα ἔσται τὰ κοινά· εἰ δὲ ἐν νυκτί, τὰ
 ἐναντία.

Cελήνης οὔσης καρκίνῳ εἰ ἐν ἡμέρᾳ βροντῇ
 γένηται καὶ νεκρὰ συμβαίῃ, ταραχαὶ τοῖς κοινοῖς 15
 πράγμασιν ἔσονται καινοτομίαι τε τοῖς πράγμασιν ἐπὶ
 B τὸ χεῖρον· οἱ δὲ καρποὶ ψεύονται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ
 θάλασσα τοῖς ναυτιλλομένοις ὀλεθρία ἔσται, καὶ φθορὰ
 μὲν ἀνθρώπων, ἀφθονία δὲ ἰχθύων. εἰ δὲ ἐν νυκτί,
 Αἰθίοψι καὶ Πέρσαις ὀλεθρος ἐνσκήψει· τὰ δὲ δυτικὰ 20
 οὕτως λιμώξει ὥς καὶ εἰς Αἴγυπτον δι' ἔνδειαν κατα-
 φυγεῖν.

Cελήνης οὔσης λέοντι ἔαν βροντὴν ἐν ἡμέ-
 ρᾳ γενέσθαι συμβαίῃ, δόλον κατὰ τῆς βασιλείας μελε-
 τᾶσθαι δηλοῖ. καινισμοί τε νόσων ἔσονται, καὶ θάνα- 25

v. 1 οὔσης] ἐν *P* || v. 3 προχεύματα corr. Hercher pro
 παροχεύματα || v. 11 οὔσης] ἐν *P* || v. 12 εἰ δὲ νυκτί, τού-
 ναντίον *P* || v. 14 οὔσης] ἐν *P* || βροντῇ γένηται] βροντήσῃ
P || v. 15 καὶ νεκρὰ συμβαίῃ] om. *PR* || v. 19 δὲ νυκτί
CP || v. 21 καταφυγεῖν] sic *P*, καταφυγὴν *C*, φυγεῖν *R* || v. 23
 οὔσης] ἐν *P* et sic semper || ἔαν βροντήσῃ, δόλον *P* || v. 25
 pro νόσων conl. νόμων *H*. || ἔσονται om. *C*

τοι τοῦ πλήθους ἐκ τιμωριῶν. καὶ ὁ μὲν ἄμητος c
 ἄφθονος ἔσται, ὑπὸ δὲ πολεμίων διαρπαγῆσεται,
 καὶ διαφερόντως κατὰ τὸ δυτικόν. κατισχύουσιν τε
 καὶ ἀδικήσουσιν οἱ ὑπερέχοντες τὸ ὑπήκοον. εἰ δὲ
 5 νυκτός, καὶ οὕτως ἡ βασιλεία ἐπιβουλευθήσεται, καὶ
 335 μέρος τῆς ἀνατολῆς ὑπὸ βαρβάροις τελέσει. κατόμ-
 βρισιν δὲ τοῖς ὑγροῖς καρποῖς λυμανεῖται. ἐπισυρή-
 ρονται δὲ τοῖς κτήνεσιν ἔρπετὰ θανατηφόρα· δυνατοὶ
 δὲ τῆς πολιτείας πεσοῦνται.

10 41. Σελήνης οὐσῆς παρθένῳ εἰ ἐν ἡμέρᾳ d
 βροντῆς, ὑγρότερον ἔσται τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα,
 ἀφθονία δὲ τῶν ξηρῶν καρπῶν, ὥς ἡρέμα πως ἐπιρ-
 ρεπεστέρους γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὰ πταί- 162 A
 σματα. ἔσται δὲ καὶ φθορὰ τοῦ γυναικείου ἔθνους.
 15 εἰ δὲ νυκτός, λοιμὸς ἐνσκήψει τοῖς δυτικοῖς· τὰ δὲ
 θηρία οὕτως ἐπελεύσεται τοῖς ἀνθρώποις ὥς φωλεοῖς
 αὐτοὺς ἐγκατακρύπτεσθαι· καὶ δυνατῶν δὲ ἀνδρῶν
 ἔσται πτώσις, καὶ ἔνδεια ξηρῶν καρπῶν.

Σελήνης οὐσῆς ζυγῷ εἰ ἐν ἡμέρᾳ βροντῆς,
 20 ἀγαθὰ ἐκδεχέσθωσαν ἄνθρωποι, ἐξηρημένων Αἰγυ-
 πτίων. εἰ δὲ νυκτός, ἡ μὲν νεολαία ἐν ὅπλοις τελέ- B
 σει καὶ ἐν πολέμοις φθαρθήσεται, ἀφθονία γε μὴν τῶν
 καρπῶν ἔσται, ὑπὸ δὲ βαρβάρων δαπανηθήσεται.

Σελήνης οὐσῆς σκορπίῳ εἰ ἐν ἡμέρᾳ βρον-
 25 τὴν ἢ ἀστραπὴν γενέσθαι συμβαίη, Ἀράβιοι ταραχθή-
 ρονται, ἔνδεια δὲ τῶν καρπῶν ἔσται, καὶ οἱ ἄνθρω-
 ποι κατ' ἀλλήλων χωρήσουσιν. Ἀccυρία γε μὴν πιε-

v. 2 διαρπαγῆσεται corr. Hercher pro διαρπαγῆσων-
 ται || v. 6 κατόμβρισιν malit Hercher || v. 7 post δὲ add. καὶ
 R || v. 11 βροντῆς transponit P ante ἐν ἡμέρᾳ || v. 19 βρον-
 τῆς transponit P ante ἐν ἡμέρᾳ || v. 24 εἰ βροντῆς ἐν
 ἡμέρᾳ ἢ P ||

c θήσεται λιμῷ. εἰ δὲ νυκτός, πυρκαϊαὶ μὲν ἔσονται,
 πτώσεις δὲ πόλεων παραλίων καὶ διαφθορὰ καρπῶν
 καὶ τετραπόδων, θηρίων δὲ παντοίων ἐπιδρομή· ὅθεν
 εὐχεσθαι δεῖ, ὅπως μὴ καὶ κεραυνῶν ἐνσκήψουσιν ἀνα-
 λωθῶσι.

5

Cελήνης οὕσης τοξότη ἐὰν ἐν ἡμέρᾳ βρον- 336
 τήσῃ, Πέρσαις ἀφανισμὸν ἀπειλεῖ, καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ
 αὐτῶν δολοφονηθήσεται, εὐκαρπία δὲ ἔσται καὶ χει-
 μῶνες εὖδιοι ἔσονται, καὶ φθορὰ μὲν ἀνθρώπων, ἀν-
 δραποδισμοὶ δὲ πόλεων. εἰ δὲ ἐν νυκτί, ἐπομβρίαν 10
 D δηλοῖ, καὶ κάματον δὲ τοῖς ἐγκύμοσι καὶ νόσους καὶ
 θανάτους αἰφνιδίους, ὥς περιττεύειν μὲν τοὺς καρ-
 πούς, ἀπολείπεσθαι δὲ τοὺς δαπανῶντας. ἔσονται
 δὲ κάλοι καὶ ἄνεμοι βίαιοι, καὶ ἀφανισθήσεται ἀνὴρ
 δυνατὸς καὶ βαρὺς τοῖς πράγμασιν.

15

v. 1 λοιμῷ *C* || v. 4 ἀναλωθήσονται *P* || v. 6 ἐὰν] εἰ
P || v. 9 καὶ add. Hercher || v. 10 ἐν om. *P* ||

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΙΣ

164

ΠΡΟΣ ΣΕΛΗΝΗΝ

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ,

ΕΚ ΤΩΝ ΛΑΒΕΩΝΟΣ ΚΑΘ' ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ ΠΡΟΣ ΛΕΞΙΝ,

5

ΑΠΟ ΤΗΣ ΘΕΡΙΝΗΣ ΤΡΟΠΗΣ

42. Εἰ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ καρκίνου μοῖραν Α
 σελήνη εἶη κριῶ, ἔσονται ἀχλύες καὶ βρονταὶ καὶ χά-
 λαζαι, ταραχαὶ δὲ τοῖς δένδροις ἐκ βιαιοτέρων πνευ-
 μάτων, καὶ ζάλη ἀερία, τίμιοί τε οἱ καρποί, καὶ αὖ-
 10 χμηρὸν τὸ περιέχον ἐκ λοιμικῆς θερμασίας. εἰ δὲ
 ταύρω, ἔνδεια μὲν ἔσται τῶν ἐπιτηδείων, ἐλαίου δὲ
 337 διαφερόντως, τὰ μέντοι σταθμῶ ἀποδιδόμενα εὐτελῇ
 ἔσται. διδύμοις γε μὴν οὔσης τῆς σελήνης ἐπὶ τῆς θε- Β
 ρινῆς τροπῆς ἀμφίβολος ἔσται ὁ ἐνιαυτός· ἡγήσεται
 15 μὲν γὰρ ὑγρότης, ἔψεται δὲ ξηρότης, καὶ ὁ μὲν σῖτος
 ἐλάσσω, κρείττων δὲ ὁ οἶνος, καὶ οὐχ ἥκιστα τὸ
 ἔλαιον ἀφθονώτατα διαρκέσει. καρκίνῳ δὲ οὔσης σελ-
 ῆνης ἐπὶ τῆς θερινῆς τροπῆς, ὡς προῦποδέδεικται,
 εὐφορος ὁ ἐνιαυτός ἔσται περὶ πάντα τοὺς καρπούς,
 20 ξηρούς τε καὶ ὑγρούς· εἰκότως οὖν εὐθηνίαν προσδο-
 κητέον. εἰ δὲ ἐπὶ τοῦ λέοντος σελήνης οὔσης ἡ θε- Γ
 ρινὴ συνέλθοι τροπή, βροντώδη καὶ θυελλώδη ἂν τις
 ἐκδέξαιτο τὸν ἀέρα· νεφώδης γὰρ ἔσται καὶ ἀχλυώ-
 δης, ὡς περιττευούσης τῆς ἐξ ὑπερώων ὑγρασίας τοὺς
 25 μὲν ξηροὺς καρπούς ἐλαττωθῆναι, τοὺς δὲ ὑγροὺς

v. 1 Labeonis dissertatio extat etiam in *R* fol. 71 et
F fol. 153 || v. 6 ἐνδεκάτην] *α* *F* || v. 7 σελήνη] καὶ *C* ||
 v. 8 πνευμάτων] ἀνέμων *R* || v. 19 εὐφρονος *C* || v. 22
 θελλώδη *C* || v. 23 ἐκδέξοιτο *CF* ||

166 Δέπιδουναί. ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς θερινῆς τροπῆς σελήνη
 τὴν παρθένον ἔχοι, στεῖρος μὲν καὶ ἐγγὺς ἄκαρπος
 ὁ ἐνιαυτός, ἐκ δὲ ἀδοκῆτου περί τε τοὺς ξηροὺς καρ-
 ποὺς καὶ ὑγροὺς ἔσται τις παραψυχή. Ζυγῷ οὖσα ἡ
 σελήνη εἰ τὴν θερινὴν καταλάβοι τροπὴν, εὐφορον 5
 μὲν καὶ αὐτάρκη τὸν ἐνιαυτὸν ἐμφαίνει περὶ τοὺς
 ξηροὺς καρπούς, ὑγρὸν δὲ ὅμως καὶ ἔπομβρον· καὶ
 B τὰ σταθμῷ διδόμενα τίμια ἔσται, τὸ δὲ ἔλαιον σὺν
 καὶ τῷ οἴνῳ ἔσται τιμιώτατον. σκορπίῳ σελήνης ἐπὶ
 τῆς μὲν θερινῆς τροπῆς τυγχανούσης ξηρὸς καὶ ὄψι- 10
 μος ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τοῖς καρποῖς ἔσται, χαλαζώδης
 δὲ οὐχ ἥκιστα καὶ ταρακτικός· ὃ γε μὴν σπόρος, καὶ
 εἴ τι ὑπὸ γῆν, ἔξω ἐλπίδος· λιμὸς οὖν ἔσται πάντως
 καὶ φθορὰ τῶν ἀνθρώπων. τοξότην ἐχούσης σελήνης
 ἐπὶ τῆς τοῦ θερινοῦ κέντρου τροπῆς, πλημμύρα ἔσται 15
 C ὑδάτων ἀτμοί τε καὶ χαλαζώδεις ὄμβροι, καὶ φθορὰ 339
 τῶν πτηνῶν, καὶ ναυάγια οὐ μικρά, καὶ ἐλαττώσεις
 μὲν τῶν ὑγρῶν καρπῶν, ἀφθονία δὲ τῶν ξηρῶν.
 ὅταν γε μὴν τὸν αἰγόκερων ἔχη σελήνη ἐπὶ τῆς ἐν
 θέρει τροπῆς, οὕτως ἐπομβρήσει ὁ ἀῆρ ὡς ἐμποδῶν 20
 γενέσθαι τῇ συναγωγῇ τῶν καρπῶν καὶ μεταμελῆσαι
 τοῖς γεωργοῖς τῆς ἐπὶ τῷ σπόρῳ σπουδῆς· ἐκ παρα-
 δόξου δὲ οἶονεὶ τῆς προνοίας οἴνου μὲν καὶ ἐλαίου
 ἀφθονία, ἥκιστα δὲ λοιμῶδες τὸ τοῦ ἀέρος κατάστη-

v. 2 ἀκαρπίας *F* || v. 4 παραψυχή] παρατροπή *F* || οὖσα
 ἡ σελήνη] scripsi ex *F*, ceteri οὔσης σελήνης || v. 5 εὐφο-
 ρος μὲν καὶ αὐτάρκης ἔσται ὁ ἐνιαυτός περὶ *F* || v. 7 ὑγρὸς
F || ἔπομβρος *F* || v. 8 post τίμια ἔσται *R* add. πάνυ || v. 9
 ἔσται om. *F* || τιμιώτατα *CR* || post σελήνης *F* add. οὔσης ||
 v. 10 μὲν θερινῆς] ἐν θέρει *F* || v. 11 χαλαζώδης *C* || v. 14
 τῶν om. *F* || v. 19 τὸν om. *F* || v. 20 ἐπομβρίσει *F* || ἐμπο-
 τίδ' *F* || v. 23 δὲ ante οἶονεὶ om. *F* || οἶνος *F* ||

μα. τῷ δ' ὑδροχόῳ ἢ τοῖς ἰχθύσιν ἐνδιατριβούσης D
 σελήνης τὰ αὐτὰ μὲν ἔσται σχεδὸν περὶ τὴν τῶν
 καρπῶν ἐκδοχὴν, ἐλάττους δὲ ἔσονται οἱ ἰχθύες
 πρὸς αὐτοῖς, καὶ διαφερόντως οἱ ποτάμιοι καὶ ὅσοι
 5 θαλάσσης ἔξω μειωθήσονται.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΥΝΩΝ

163 A

43. Τὰς φύσεις τῶν πραγμάτων λέγειν, καὶ
 ὅπως γίνεσθαι κεραυνοὺς ἢ παλαιότης ὑπολαμβάνει,
 τοῖς ἀρχαιοτέροις ἀποχρώντως τῆς περὶ τῶν τοιού-
 10 των θεωρίας διαληφθείσης οὐ τούτου καιρὸς, οὐδὲ
 τὸ ἐπάγγελμα τουτὶ προύθηκεν, ἀλλ' ὅπως κατὰ
 τὴν Θούσκων παράδοσιν ἐπιγνωσθεῖεν οἱ κεραυνοί, B
 τί ἄρα παραδηλοῦσιν ἐκπίπτοντες. ἐν τούτοις μὲν
 εἰδέναι χρὴ ὡς οὐ κατὰ πάντα τὸν ἐνιαυτὸν κεραυνοὶ
 15 ἀποθλίβονται· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ θέρους ἢ ἐπὶ χειμῶνος
 339 τοῦτο συμβαίνειν πέφυκε καθόλου, ἀλλ' ἐν ἡρι ἢ
 μετοπώρῳ, περὶ τὴν πλειάδος καὶ ἀρκτούρου ἐπι-

v. 1 ἢ] ἦτοι CR || v. 2 τὰ αὐτὰ] ταῦτα F || v. 3 δὲ corr.
 Hercher pro γὰρ || οἱ om. F || v. 5 ἔξω μειωθήσονται] sic F,
 ἐξωμιωθησονται C, ἔξω μαιωθήσονται R || v. 6 c. 43--52 repe-
 ritur etiam in V et L fol. 16 v. || v. 7 τὰς φύσεις] τὸ τῆς φύ-
 σεως L || v. 8 ὅπως] οὕτως C || ὑπολαμβάνειν C || post ὑπολαμ-
 βάνει L add. περιττὸν || v. 9 ἀρχαίοις CL || τῶν τοιούτων]
 τούτων L || v. 10 οὐ] οὐδὲν γὰρ L || οὐδέ — προύθηκεν]
 om. L || v. 13 προδηλοῦσιν L || v. 14 οὐ κατὰ πάντα] οὐκ
 ἅπαντα C, οὐκ ἀνὰ πάντα conl. Bekker || v. 15—16 Plin.
 II 135 *hieme et aestate rara fulmina* || ἐν θέρει ἢ χειμῶνι
 L || ἢ ἐπὶ] οὐδὲ ἐπὶ CV || v. 16 πέφυκε συμβαίνειν L || Plin.
 II 136. *vere autem et autumnno crebriora fulmina* Arrhian. ap.
 Stob. ecl. phys. I 29 p. 610 Heeren. πλείστοι δὲ ἡρος καὶ
 μετοπώρου . . περί τε πλειάδος καὶ ἀρκτούρου ἐπιτολήν. ||
 ἐν] ἐπὶ L || v. 17 τὴν] τῆς L ||

τολήν. ὅθεν οὐδὲ ἐν Κυθία ἢ συνελόντι εἰπεῖν ἐπὶ
 τὸ ἀρκτῶον κέντρον κεραυνούς βάλλεσθαι, ἤγουν ἐπὶ
 c τὸ νότιον, κέκριται, διὰ τὸ ψυχρὸν καὶ θερμὸν τοῦ
 κατὰ τοὺς χώρους ἐκείνους καταστήματος. ἐπὶ δὲ τῆς
 Ἰταλίας ὡς μάλιστα· εὐκρατος γὰρ σχεδὸν παρὰ πᾶν 5
 χωρίον ὃ κατ' ἐκείνην ἀήρ, ἀπὸ μὲν νότου πλευρᾶς
 ἑκατέρας τῷ βορρᾷ ἰάπυγί τε κώρω τε ἐξ Ἀλπεων
 καταπνεομένης πάσης τῆς ὑποκειμένης τῷ Ἀπεννίνῳ
 βαθείας, ἀπὸ δὲ τοῦ πρὸς λίβα νεύματος τῷ νότῳ,
 καὶ νότῳ οὐ τῷ ξηρῷ καὶ βαρεῖ ἀλλὰ τῷ γονιμῳ- 10
 D τᾶτῳ πάντων, οἷον εἶναι τοιοῦτον ἢ παρήκουσα πρὸς
 Γάδειρα ἐπὶ τὸ Ἀτλαντικὸν μεγάλη παρασκευάζει θά-
 λασσα, κινῶσα ταῖς ψυχραῖς ἀναθυμιάσιν τὴν ἀτμώ-
 δη καὶ λοιμικὴν τοῦ μεσημβρινοῦ νότου θερμότητα.
 170 A καὶ τὸ δὴ πάντων τῇ χώρᾳ τῆς εὐκρασίας αἰτιώτα- 15
 τον, ἄνωθεν τῷ Ἰονίῳ, κάτωθεν δὲ τῷ Τυρσηνικῷ
 παρακλύζεται πελάγει. ὅθεν δῖς τε τὰ θρέμματα τοῦ
 ἔτους ἀπογεννᾶν πέφυκε, τυρός τε οὐ λείπει „οὔτ'
 ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.“ τοιαῦτα μὲν ἂν τις περὶ
 Ἰταλίας εἴποι.

20

v. 1—4 Plin. II 135. *quae ratio immunem Scythiam et circa rigentia a fulminum casu praestat et e diverso nimius ardor Aegyptum.* || v. 1 συνελόντι corr. H. pro συνελόντα ||
 v. 2 κεραυνὸς βάλλεται L || ἤγουν sequ. corrupta sunt; H. mavolt οὐδὲ || v. 3 κέκριται om. L || τοῦ om. L || v. 4 κατὰ-
 στημα L || v. 4—6 Plin. II 136. *qua ratione crebra in Italia, quia mobilior aer mitiore hieme et aestate nimbose semper quodammodo vernat vel autumnat.* || v. 6 ἀπὸ μὲν νότου —
 πελάγει (v. 17)] om. L || v. 7 κώρω τε] corr. H., χώρω δὲ
 C, χώρα καὶ V || v. 11 οἷον εἶναι τοῦτον vel δν εἶναι τοι-
 οῦτον mavolt H. || v. 17 post τὰ add. L ἐν αὐτῇ || τοῦ ἔτους
 om. L || v. 18 ὑπογεννᾶν L || τυρός τε] corr. H. pro τυρός
 δὲ || „οὔτ' ἐν θέρει, οὔτ' ἐν ὀπώρῃ“ sunt verba Homeri
 μ 76 || v. 19 τοιαῦτα—εἴποι (v. 20)] om. L ||

44. Διάφορος δὲ καὶ οὐ μονοειδὴς ἡ τῶν κεραυνῶν φύσις. τοὺς μὲν γὰρ ψολόεντας ἢ παλαιότης ^B καλεῖ, τοὺς δὲ ἀργήτας, σκηπτοὺς τε καὶ πρηστήρας. οὐδὲ γὰρ πάντες ταῦτὸ πράττουσιν. εἰςὶ δὲ οἱ καὶ
 5 ἀναστρέφουσι πρὸς τὰς ῥήξεις τῶν νεφῶν, ὅθεν καὶ ἐξεθλίβησαν. καὶ οἱ μὲν διάπυροι πρηστήρες, οἱ δὲ
 340 μὴ πυρώδεις τυφῶνες, οἱ δ' ἔτι μᾶλλον ἀνειμένοι ἐκνεφίαι. αἰγίδες γε μὴν λέγονται οἱ ἐν κυστροφῇ πυρὸς φερόμενοι. ταύτη αἰγίδα Διὶ περιτίθῃσιν ὁ λό-
 10 γος, οἷονεὶ τὸν ἀέρα καταιγίδος καὶ κυσσεϊσμοῦ αἴτιον παραινιττόμενος. εἰςὶ δὲ καὶ ἕτερα σχήματα κεραυνῶν· ^C ἐλικίας αὐτοὺς τὰ βιβλία καλεῖ, ὅτι ἐλικοειδῇ γραμμῇ ἐν τῷ καταφέρεσθαι παραδεικνύσιν. ἔστι δὲ θαυμάσαι καὶ τούτῳ τὴν φύσιν καὶ τὸ ἄβατον τῶν
 15 ἐν αὐτῇ θεωρημάτων. οὐδὲ γὰρ πάντες (καίτοι πάντες ἐξ ἀέρος καὶ κυστροφῆς νεφῶν φερόμενοι) τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις δρῶσιν. ὁ γὰρ ἐν αὐτοῖς λεγόμενος ἀργῆς, ὄν καὶ λαμπρὸν ἐξαιρέτως καλοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι, πολ- ^D λάκις ἐμπεσὼν ἐπὶ πίθον ἢ ἄγγος ἀπλῶς ἢ οἴνου ἢ
 20 ὕδατος, τὸ μὲν περιέχον ἀπήμαντον τὸ δὲ ἐμπεριεχόμενον ἄφαντον ἐποίησεν. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐν

v. 1—15 similia narrat de mensib. III 15 et III 96, cf. Aristotel. meteor. III 1, 9 sq. et quos laudat in commentar. ad l. s. Ideler vol. II p. 259 sq., praeterea Plin. II 133. 134; Apulei. de mundo cap. 12 et 15 || v. 1 καὶ om. C || v. 6 εἰ μὲν L || v. 7 μὴ om. L || ἀνιμένοι C || v. 8 γε] δὲ L || v. 9 ταύτη — παραινιττόμενος (v. 11)] om. L || v. 11 παραινιττόμενοι C || v. 16 φερόμενοι] στρεφόμενοι C || v. 17—21 Plin. II 137. *tertium est quod clarum vocant mirificae maxime naturae, quo dolia exhaustuntur intactis operimentis nulloque alio vestigio relicto*, cf. Arrhian. ap. Stobaeum ecl. phys. I 29 p. 608 || v. 19 ἢ ante οἴνου om. CL || v. 20 ἀπήμαντος C || περιεχόμενον V || v. 20

σκεύεσι χρυσίον ἢ ἀργύριον φέρουσιν ἐμπесὼν τῷ
 172 Αἴσω τρόπῳ τὰ μὲν ἔνδον ἔτηξε, τὰ δὲ ἔξωθεν ἔσω-
 ce. καὶ τὸ δὴ πάντων θαυμασιώτατον ἐπὶ γυναικὸς ,
 ἐγκύμονος συμβῆναί φησιν ὁ μέγας Ἀπουλήϊος, καὶ
 γυναικὸς οὐκ ἡγνοημένης, Μαρκίας δὲ ἐκείνης τῆς 5
 Κάτωνι τῷ τελευταίῳ συνοικησάσης. ἐμπесὼν γὰρ
 αὐτῇ κεραυνὸς ὁ λεγόμενος ἀργῆς ἦτοι λαμπρὸς αὐ-
 τὴν μὲν παντελῶς ἐφύλαξεν ἀβλαβῇ, τὸ δὲ ἐν αὐτῇ
 B διεφόρησεν οὕτως ἀνεπαισθήτως ὥς μηδὲ αὐτὴν συν-
 ιδεῖν ὅ τι γέγονε τὸ ἐν αὐτῇ, καίτοι πρὸς ἔξοδον 10
 ἔχον. τοιαύτην μὲν κατ' ἐξαίρετον ἐνέργειαν ἢ τοῦ
 ἀργῆτος εἴληχε φύσις.

45. Γενικῶς δ' εἰπεῖν, ἀβλαβῶς φυλάττεται ἀπὸ 341
 κεραυνῶν καὶ οὐδὲ βάλλεται τὴν ἀρχὴν ἐν μὲν φυτοῖς
 δάφνη καὶ κυκλὴ· καὶ γὰρ ἡλίου ταῦτα. ὅθεν καὶ δά- 15
 φνην φιλεῖν Ἀπόλλων μυθεύεται, οἷον ὁ ἥλιος· καὶ
 C εἰς λέοντα μεταβαλλόμενος, ἀντὶ τοῦ εἰς πῦρ, οὐ

— v. 2 Plin. l. s. *aurum et aes et argentum liquatur intus sacculis ipsis nullo modo ambustis ac ne confuso quidem signo cerae*, cf. Arrhian. l. s.

v. 2 ἔνδοθεν L || ἐκτὸς L || v. 3—11 Plin. l. s. *Marcia princeps Romanarum icta gravida partu exanimato ipsa citra ullum aliud incommodum vixit.* || v. 3 τὸ δὴ] om. L || πάντως L || καὶ ante ἐπὶ add. CV || ἐπὶ—μέγας] συμβῆναι ἐπὶ ἐγκυμο-
 νούσης γυναικὸς φησιν L, qui saepe immutatis et praeter-
 missis verbis epitomes speciem prae se fert ita ut discre-
 pantias eius non nisi ad rem facientes afferam. || v. 4 pro
 Ἀπουλήϊος perperam H. Πλίνιος suspicatur || v. 11 ἐνέρ-
 γειαν om. V || v. 13— p. 95 v. 6 eadem fere narrat Lydus
 de mensib. III 52 || v. 13—15 Plin. II 146. *ex eis quae terra gignuntur lauri fruticem non icit.* Plutarch. symp. V 9, 4 ὥς
 φασιν, οὐ κεραυνοῦται (ἢ κυκλῇ). cf. III 2, 5 et Geoponic.
 VII 11 et XI 2 || v. 13 ἀβλαβῇ L || v. 15—p. 95 v. 1 Plin. XV 134.
(laurus) grata Apollini .... quia manu satarum receptarumque

φθείρει τὴν δάφνην. ἐν δὲ πτηνοῖς αἰτός, ἐν δὲ
 ὑγροῖς φώκη· ὅθεν καὶ κεραυνοφόρος ὁ αἰτός καὶ
 Διὸς εἶναι νενόμισται. ἡ δὲ φώκη ὡς ἀπήμαντος ἐπι-
 βολῇ κεραυνοῦ, μάρτυς ἡ πείρα ἀποδέδωκε· τῶν γὰρ
 5 νεῶν τὰ ἰστία, ἐν αἷς οἱ βασιλεῖς πλέουσι, φωκείοις
 εἴθισται ἀποδιφθεροῦσθαι δέρμασιν. οὐ πλέον δὲ πέντε
 ποδῶν κατακρύπτεσθαι κεραυνὸς πέφυκεν εἰς γῆν,
 ἐξωθούμενος ἄνωθεν· ὁ γὰρ ἀριθμὸς γηϊνώτατος. ἔστι D
 δ' ὅτε καὶ ὑπ' αἰθρίῳ τῷ ἀέρι πίπτουσιν κεραυνοί·
 10 ὅπερ εἰ συμβαίη, οὐκέτι τὸν ἐπὶ τοῖς ζωδίοις ἥλιον
 ἢ ἑτέραν γοῦν τῶν ἐγνωσμένων δέοι ἐρμηνείαν τοῦ
 ἐσομένου θηρᾶσθαι, ἀλλ' αὐτόθεν ἀποφήναςθαι ἀνα-174A
 τροπὴν μὲν τοῖς κοινοῖς, ἀπώλειαν δὲ τῷ παντελεῖ
 χωρίῳ, ἐν ᾧ τοιοῦτό τι συμβήσεται. ἄλλην δὲ ἐκ τοῦ
 15 ἐναντίου ὁ Νιγίδιος ἐν τῇ τῶν Ὀνείρων ἐπισκέψει
 παραδίδωσιν ἐπὶ τοῖς κεραυνοῖς ἐρμηνείαν. φησὶ γὰρ
 πᾶσι μὲν καθόλου ἀπευκταίαν εἶναι τὴν τῶν σκηπτῶν

*in domos fulmine sola non icitur. 135. laurus quidem mani-
 festo abdicat ignis crepitu et quadam detestatione. ||*

v. 1—2 Plin. II 146. *nec e volucris (percutit fulmen)
 aquilam, quae ob hoc armigera huius telis fingitur. ||* v. 3—6
 Plin. I. s. *pavidi . . . tabernacula pellibus beluarum, quas vitu-
 los appellant (tutissima putant), quoniam hoc solum animal ex
 marinis non percutiat. cf. Nonnus de morb. curat. c. 260.*
 ταῦτα ἀποτρέπουσι κεραυνούς . . . φώκης δέρμα ἢ ὑαίνης·
 τούτων δὲ τῶν ζώων τὰς δορὰς περιφέρουσι καὶ τὰ τῶν
 αὐτοκρατόρων πλοῖα. Plutarch. symp. III 2, 5. δια-
 φεύγει τὸν κεραυνὸν . . . ἡ συκὴ καὶ τὸ δέρμα τῆς φώκης,
 ὡς φασι καὶ τὸ τῆς ὑαίνης, οἷς τὰ ἄκρα τῶν ἰστίων οἱ
 ναυκληροὶ καταδιφθεροῦσιν. || v. 3 ἐπιβουλῇ C || v. 5 ἐν οἷς
 C || φωκείοις ἤθισται C || v. 6—8 Plin. I. s. *nec unquam quin-
 que altius pedibus descendit in terram. ||* v. 7 κεραυνούς C ||
 v. 12 ἀποφήναςθαι C, ἀποφοιβάσαι coni. Bekker || v. 15
 ἐπισκίψει C || v. 17 cf. Müller Etrusc. II p. 170 ||

φοράν, κἄν εἰ μὴ τυχὸν βλάπτοιεν, τοῖς δ' ὄναρ
 B τουτὶ πάσχειν φανταζομένοις αἰσιώτατον καὶ λαμπρᾶς τύχης προμάντευμα.

46. Ἄξιον δὲ ζητῆσαι τίνος χάριν ἐπὶ μὲν τῶν
 ἄλλων διοσημειῶν τὴν σελήνην, ἐπὶ δὲ μόνων τῶν 5
 κεραυνῶν τὸν ἥλιον ἢ ἀρχαιότης ἐπετήρησεν. εἴρη- 342
 ται τοίνυν πολλαχοῦ ὡς πάσης τῆς ὁποιδήποτε τυγ-
 χανούσης θερμῆς φύσεως καὶ πυρὸς ταμίας καὶ αἴτιος
 ἥλιός ἐστι, καὶ διαφερόντως ἐκείνου τοῦ πυρὸς λέγω
 τοῦ κατ' ἐνέργειαν δραστικοῦ, καὶ ἐν ᾧ οὐδεμίαν ἢ 10
 C σελήνη μετουσίαν ἔχειν φαίνεται. τί γὰρ κεραυνοῦ
 δραστικώτερον ἢ πυρῶδέστερον; ἐν ᾧ τοσαύτη τίς
 ἐστὶν ἢ κατὰ φύσιν ὀξύτης ὡς μηδὲ ἐν σῶμα παντελῶς
 ὑπομένειν αὐτόν· ὥστε ἐπειδὴ μὴ μόνον ἐστὶν ὑγρό-
 τητος ἔξω, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς ὁπωςδὴποτε ὑποπι- 15
 πτούσης αὐτῷ φύσεως σκεδαστής, δῆλον ὅτι ἡ σελήνη
 ἄλλοτρία κεραυνῶν ἐστί. καὶ γὰρ ὑγρὰ τὴν φύσιν καὶ
 ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς τεταγμένη ζώνης, εἰκότως τε οὐ δυνα-
 D μένη τὰ διὰ τῶν κεραυνῶν προλεγόμενα δηλῶσαι,
 ὥστε ἥλιος αἴτιος κεραυνῶν. ταύτη Ζεὺς δ' αὐτὸς 20
 καὶ Ἥλιος τοῖς μυθικοῖς λέγεται, καὶ κεραυνὸν ἐπι-
 φέρεται, καὶ αἰετὸς ὑπηρέτης αὐτῷ. καὶ ὅσα κατὰ

v. 5 τῆς σελήνης C || v. 6—10 cf. Ptolem. tetrab. fol. 5 ||
 v. 7 πολλαχοῦ] sic L, πολλαχῶς CV || ὁπουδὴποτε conl.
 H. || v. 8 καὶ πυρὸς] κἄν πυρὸς C || v. 9—22 cf. Plin.
 II 82 *latet plerosque magna caeli adsestatione conpertum a*
principibus doctrinae viris (i. e. Babyloniiis cf. II 191) *su-*
periorum trium siderum ignis esse qui decidui ad terras ful-
minum nomen habeant, sed maxume ex his medio loco siti,
fortassis quoniam contagium nimii umoris ex superiori circulo
atque ardoris ex subiecto per hunc modum egerat, ideoque
dictum Iovem fulmina iaculari. || v. 17 cf. Ptolem. tetrab.
 fol. 5 || v. 18 ὑγρῆς C || v. 19 δηλώσει C ||

φύσιν θερμά, καὶ ἡλίῳ προσφυῇ. ὀρθῶς οὖν τὸν ἥλιον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ οὐ τὴν σελήνην, ἐπὶ τῆς τῶν κε- 176 A
ραυνῶν θεωρίας ἐπετήρησαν. ἐκείνοις τοίνυν ἀκολου-
θοῦντες τὰ εἰρημένα αὐτοῖς καθ' ἐρμηνείαν ἐροῦμεν.

5 47. Ἥλιος κριῷ. κεραυνὸς ἐνσκήπτων ἐπὶ
γῆς εἰ μὲν δένδρῳ ἐμπέσοι, τηρεῖν δεῖ ποίῳ τούτῳ·
οὐδὲ γὰρ πλανᾶσθαι πέφυκε καταφερόμενος, ἀλλὰ
ῥοιζηδὸν καὶ κατ' εὐθεΐαν καὶ οὕτως ἀπλανῶς κατα- B
φέρεται. καὶ εἰ μὲν ἀμπέλῳ καθάψεται, ἐλάττωσις
10 ἔσται τοῦ οἴνου, εἰ δὲ ἐτέρου τινὸς τῶν δένδρων,
343 τὴν ἐξ ἐκείνου καρπῶν ἔνδειαν παραδηλοῖ. εἰ δὲ ἐπὶ
ποταμὸν κατενεχθεῖη, ἐνδεὴς μὲν ὁ ποταμὸς ὑδάτων
ἔσται, ὅσον πρὸς αὐτόν, ὄλεθρος δὲ τοῖς ἐν αὐτῷ νη-
χομένοις ἐπιγενήσεται. εἰ δὲ ἐπὶ θαλάσῃ, τὸν τόπον
15 ἐπιτηρεῖν δεῖ καθ' οὗ φέρεται ἢ φλόξ· πάντως γὰρ
ἐκεῖνος ὁ τόπος, καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ C
αὐτὸν κλίμα, ἢ πολέμῳ ἢ πειρατῶν δόλοισι ταραχθήσε-
ται. εἰ δὲ ἐν πολιτικῷ ἢ δημοσίῳ κατενεχθεῖη τόπῳ,
ἐμφυλίου τε πολέμου καὶ στάσεις καὶ τοῦ πολιτεύ-
20 ματος ἀνατροπὴν δηλοῖ· αὐτὸν δὲ τὸν τόπον, καθ'
οὗ ἐξαιρέτως φέρεται, οὐκ ἀλλοιῶσει μόνον, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἐν αὐτῷ τύχην παντελῶς ἀναβάλη. εἰ δὲ ἐπὶ
τείχους πέσῃ, βλάβη δὲ μηδέν, πολεμίων ἔφοδον
σημαίνει· εἰ δὲ διαφθεῖρη τοῦ τείχους μέρος τι, σκο- D
25 πητέον κατὰ ποίου τινὸς μέρους καὶ πρὸς ποῖον ἀφο-
ρῶντος κέντρον τὸ τῆς διοσημασίας γένοιτο· ἐξ ἐκεί-
νου γὰρ πάντως τοῦ κλίματος πολεμίους ἀναμένειν
δεῖ κατὰ τοῦ τείχους. εἰ δὲ καθ' ἱεροῦ πέσῃ κεραυνός,
τοῖς ἐνδόξοις τοῦ πολιτεύματος καὶ τοῖς περὶ τὴν βα- 178 A

v. 8 ῥυζηδὸν C || v. 11 ἐκείνων C || v. 15 φέρηται C ||
v. 21 φέρηται C || v. 23 πέσει C || πολέμων C || μὲν ante ἔφο-
δον del. Hercher || v. 24—28 cf. Müller Etrusc. II p. 165 ||

-σιλείαν αὐλὴν ὁ κίνδυνος ἐνσκήψει. εἰ δὲ κατ' ἀγαλ-
 μάτων κατενεχθῇ, ποικίλας καὶ ἐπαλλήλους τὰς συμφο-
 ρὰς τοῖς πράγμασιν ἀπειλεῖ· εἰ γὰρ χαρακτῆρες ἰδεῶν
 τινῶν καὶ κόσμια πόλεων τὰ ἀγάλματα ὑπωπτεύθη
 τοῖς παλαιοῖς, ἄρὰ τοῖς πράγμασιν ἢ περὶ αὐτὰ ὕβρις. 5
 B 48. Ἥλιος ταύρω. ἐὰν κεραυνὸς κατενεχθῇ
 ἐπὶ καρποφόρον δένδρον, εὐκαρπίαν τοῖς κατ' αὐτὸ
 καρποῖς σημαίνει· τῷ δὲ γένει τῶν βοῶν ἐπιβλαβὲς 344
 τὸ σημεῖον τοῦτο. εἰ δὲ ἐπὶ ποταμὸν κατενεχθεῖη ὁ
 κεραυνός, λοιμώξει τὸ ὕδωρ καὶ τρόμος ἐπιγενήσεται 10
 τοῖς σῶμασι τῶν ἀνθρώπων, ἀνατροπὴ δὲ τῶν πο-
 ταμίων ἰχθύων γενήσεται. εἰ δὲ εἰς θάλασσαν κατὰ
 τόδε καιροῦ κατενεχθεῖη ὁ κεραυνός, ἀγαθὰ σημαίνει
 τοῖς πλησιοχώροις· οἱ γὰρ πειρατεύοντες χεῖρω πρά-
 c ξουσιν. εἰ δὲ ἐπὶ τείχους κατενεχθεῖη, οὐ καλὸν τοῖς 15
 βοσκήμασιν· ἢ γὰρ διαφθαρήσονται ἢ ὑπὸ πολεμίων
 διαρπαγήσονται. εἰ δὲ καὶ μέρος τοῦ τείχους τῇ βολῇ
 τοῦ κεραυνοῦ καταφθαρεῖη, ταῖς νομαῖς τῶν χωρίων
 ἔσται λοιμὸς καὶ ἔφοδος πολεμίων οὐκ εὐχερὲς εἰς
 ἄμυναν, καὶ ἄλλαι δέ τινες βλάβαι κάρτα σφαλεραὶ 20
 προσγενήσονται. εἰ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐπὶ
 ἱερὸν ὁ κεραυνὸς κατενεχθεῖη, χωρίων δημοσίας ζη-
 D μίας ἀπειλεῖ· δεῖ δὲ ὅμως τοὺς ἐφόρους τῶν τοιού-
 των ἱερῶν θεραπεύειν εἰς τὸ ἀποστρέψαι τὰ ἀπειλού-
 μενα. εἰ δὲ κατ' ἰδιωτικῆς ἢ βασιλικῆς οἰκίας κατε- 25
 νεχθεῖη κεραυνός, συμφορὰς ἀναισίους παραδηλοῖ
 τοῖς κεκτημένοις.

49. Ἥλιος διδύμοις. κατὰ τὴν ἐπιτολὴν ταύ-
 180 A τὴν εἰ κεραυνὸς ἐπὶ δένδρου καρπίμου κατενεχθεῖη,

v. 1 αὐλὴν corr. Hercher pro αὐτὴν || v. 3 ἰδεῶν corr.
 Hercher pro εἰδεῶν || v. 6 κατενεχθεῖη V || v. 7 ἢ ἐπὶ CL ||
 v. 14 οὐ χειρωπράξουσιν C || v. 17 βουλῇ C ||

βλάβει τοὺς γεωργικοὺς καὶ τὰ καρποφόρα δένδρα,
οὐχ ἥκιστα δὲ ποταμοὺς καὶ πηγὰς· λοιμύξει δὲ τὸ
ὔδωρ ὡς πᾶσαν καταφθεῖραι ἡλικίαν. εἰ δὲ ἐπὶ θα-
λάσσης, πολεμίων ἔφοδον ἀπειλεῖ· τὸ δὲ πολὺ μέρος
5 ἢ νόσῳ φθαρήσεται ἢ πολεμίοις παραδοθήσεται, ὡς
σφόδρα μετρίους ἀπολειφθῆναι. εἰ δὲ νότου πνέον-
345 τος κατὰ δημοσίου χωρίου κατενεχθεῖη κεραυνός, B
παντελῇ φθορὰν ἀνθρώποις ἀπειλεῖ· δύο δέ τινες
κατὰ τῆς βασιλείας ἐπαναστήσονται, ὡς μερισθῆναι
10 τὴν βουλήν καθ' ἑαυτήν· μικρὸν δὲ ὕστερον ἑκάτερος
αὐτῶν ἀποφθαρήσεται, πολλοὶ δὲ χάριν ἐκείνων κιν-
δυνεύουσιν. εἰ δὲ ἐπὶ τείχους κατὰ τόδε καιροῦ
σκηπτὸς ἐκπέσῃ, τὰ αὐτὰ σημαίνει· πόλεμοι γὰρ
ἔσονται, ἀλλ' οὐκ εὐτυχεῖς τοῖς πολεμίοις. ἐπισημή-
15 νασθαι δὲ χρεὼν ἐκ ποίου κλίματος τοῦ ἀέρος ἐκπί- C
πτοι ἢ φλόξ· ἐπ' ἐκείνου γὰρ φυλακῆς καὶ ἀσφαλείας
δέον· καὶ γὰρ ἐξ αὐτοῦ πολεμίων ἔφοδος ἔσται.

Ἥλιος καρκίνῳ. εἰ κατὰ τὴν ἐπιτολήν τοῦ
καρκίνου κεραυνός ἐπὶ ὕλην κατενεχθεῖη, μετριώτε-
20 ρον ἔσται τὸ καυσῶδες τοῦ καιροῦ, λειψυδρία δὲ
ἔσται. εἰ δὲ ἐπὶ θαλάσσης κατενεχθεῖη, στόλοις πολε-
μίων καὶ ναυμαχίαις ταραχθήσεται τὸ κλίμα, ἀλλ'
οὐκ ἐπιμενεῖ χρόνῳ, ἔσται δὲ κρείττονα τὰ πράγμα- D
τα, καὶ οἱ πολέμιοι ἡττηθήσονται, καὶ ὁ στόλος αὐ-
25 τῶν καταβυθισθήσεται. εἰ δὲ κατὰ δημοσίου τόπου
κατενεχθεῖη τὸ πῦρ, θηρία ἔρπετὰ τοῖς κτήνεσιν ἐνο-
χλήσουσι, καὶ οὐχ ἥκιστα ἀνθρώποις· βιαιοτέρα δὲ
ἔσται ἢ ἐξ αὐτῶν βλάβη τῷ τοῦ ἀέρος βαρεῖ κατα-182 A
στήματι θερμαινομένη. εἰ δὲ ἐπὶ τείχους κατενεχθεῖη,

v. 18 εἰ] ἢ C || v. 25 δημοσίου τόπου] δημοσίου L,
δημοσίους τόπους CV || v. 28 αὐτῷ C ||

ἐμπρησμοὺς σημαίνει· καὶ πόλεμος δὲ κινηθήσεται οὐκ εὐτυχῆς τοῖς πράγμασιν. εἰ δὲ παντελῶς καταφθαρεῖ τῷ σκηπτῷ τὸ τεῖχος, ἐμπρησμοὺς κατὰ τῶν ἀναγκαίων τῆς πόλεως μερῶν προσδοκητέον, δόλοις δὲ οὗτοι καὶ ἐπιβουλαῖς γενήσονται, ἔψεται ⁵₃₄₆ δὲ καὶ πόλεμος οὐ μικρός, καὶ βλάβη γενήσεται τοῖς τόποις.

^B 50. Ἡλιος λέοντι. κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν εἰ κατενεχθεῖη κεραυνὸς καθ' οἴου δήποτε τόπου ἢ μέρους ἢ ποταμοῦ ἢ θαλάσσης, ὅλεθρον τοῖς βασιλεῦσι ¹⁰ καὶ τοῖς ἐν δυναστείαις σημαίνει· καὶ οὐκ ἔστι τις διαφορὰ περὶ τούτου. εἰκότως τε κοιναὶ συμφοραὶ τοῖς δημοσίοις βλαστήσουσι· συγκινδυνεύειν γὰρ εἰκὸς αὐτοὺς τοῖς βασιλεῦσι. καὶ οὐκ ἔσται ὁ νικῶν ἐν τοῖς μαχομένοις, ἀλλὰ καθολικὴ φθορὰ αὐτῶν τε τῶν ἐν ¹⁵ ^C δυνάμει καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἐνισταμένων ταῖς μάχαις. καὶ τὸ δὴ πάντων σχετλιώτερον, καταφθαρήσονται καὶ αἱ περιουσίαι τῶν πολλῶν, καὶ αἱ πόλεις πυρίφλεκτοι ἔσονται.

Ἡλιος παρθένω. ἡλίου δὲ ἐπὶ τὴν παρθένον ²⁰ ἰόντος εἰ κατενεχθεῖη κεραυνός, φθορὰν γυναικῶν ἀπειλεῖ σωφρόνων, πτώσιν δὲ καὶ αὐτῇ τῇ βασιλίδι καὶ τοῖς αὐτῆς τέκνοις. ἐλάττωσις δὲ ἔσται τῶν δῆμων, ἀποτεύξεται δὲ καὶ ἡ ἄμπελος· ταῖς δὲ παρθέ- ^D νοις καὶ γυναιξὶ γενήσονται συμφοραὶ ὡς καὶ ὑπὸ ²⁵ πολεμίων ἀλῶναι.

Ἡλιος ζυγῷ. ἐὰν δὲ ζυγῷ ὁ ἥλιος γένηται,

v. 5 δόλοις δὲ οὗτοι] καὶ ἐμπρησμοὶ δόλοις *CL* || v. 11 ἔσται *LV* || v. 13 δημίους *C*, δήμοις *suspiciatur* *H*. || βλαστήσουσι *corr.* *Hereher* pro βλασθήσονται || v. 17 σχετλιώτερον *C* || v. 22 ἀποτελεῖ *L* || v. 23 αὐτῆς] αὐτοῖς *C* ||

εἰ συμβῇ κεραυνὸν καταβληθῆναι, πᾶσα ἀδικία καὶ
 ἀπληστία καὶ φιλαρχία κατακρατῆσει τῶν πραγμά- 184 A
 των, ὡς καὶ περὶ τὰ θεῖα αὐτὰ τὰ τῆς ὕβρεως ἀνε-
 νεχθῆναι. ἀπορριφῆσονται δὲ ὑπὸ τῶν βασιλέων οἱ
⁵
 347 χρηστοὶ τοῦ πολιτεύματος. τὰ δὲ μέτρῳ ἢ σταθμῷ
 ἀποδιδόμενα οὐχ ἔξει τὸ δίκαιον. πάντων δὲ βαρυ-
 τέρα ἔσται ἢ περὶ τὰ δημόσια τελέσματα σπουδή, οἳ
 τε νόμοι καταφρονηθήσονται, καὶ οἱ δῆμοι ἔξ ἀλογίας
 ταραχθήσονται, καὶ ἐκ παντὸς τρόπου καὶ ἡ τοῦ θεοῦ
 10 δειχθήσεται ὀργή.

51. Ἥλιος σκορπίῳ. ὅταν δὲ σκορπίῳ γένη- B
 ται, εἰ κατὰ δένδρου κατενεχθείη κεραυνός, πλοῦτον
 μὲν τοῖς κυρίοις τοῦ δένδρου ἐπαγγέλλεται, τὸ δὲ
 γεωργικὸν ἐλαττωθήσεται. ἐπικίνδυνος δὲ καὶ ὁ
 15 πλοῦς ἔσται, καὶ συχνοὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐκπесоῦν-
 ται κεραυνοί, ναυαγία τε πολλὰ συμβῆσεται. εἰ δὲ
 κατὰ δημοσίου τόπου ἐνσκήψει κεραυνός, νεανίας
 ἀναιδὴς τῆς βασιλείας ἐπιλάβηται, ἀσώτων καὶ διε-
 φθορότων συντρεχόντων αὐτῷ. εἰ δὲ κατὰ τειχῶν C
 20 κατενεχθείη κεραυνός, πολέμους ἐκ τῶν πλησιοχώ-
 ρων καὶ φθορὰν τῇ νεολαίᾳ δεδιέναι χρῆ. οἱ δὲ πο-
 λέμιοι μυρίοις εἰσπесоῦνται κακοῖς, ὡς εὐκταῖον αὐ-
 τοῖς νομισθῆναι τὸν θάνατον.

Ἥλιος τοξότη. ὅταν δὲ ἥλιος ἐπὶ τοξότην
 25 γένηται, εἰ κατενεχθείη κεραυνός ἐπὶ ὕλην, ἐμπρη-
 σμοὺς ταῖς ναυσὶν ἀπειλεῖ. εἰ δὲ ἐπὶ ποταμοῦ κατε-
 νεχθείη, πολέμους καὶ ναυμαχίας σημαίνει, ὡς ἐρή-
 μους πολλοὺς ἐκ τῆς τριαύτης ἐφόδου γενέσθαι. κί- D

v. 3 pro περὶ H. manolt πρὸς || v. 4 ὑπὸ corr. H. pro
 ἀπὸ || v. 14 ὁ πλοῦς] ἀπλοῦς C || v. 22 εὐκτέον C || v. 26
 ἀποτελεῖ Z ||

νησιν δὲ οὐχ ἥκιστα ἀπειλεῖ Περσῶν, καὶ ἔνδειαν ταῖς
 πολιορκουμέναις ὑπὸ πολεμίων πόλεσιν. εἰ δὲ πρὸς
 ταῖς ἡλίου δυσμαῖς σκηπτὸς κατενεχθείη, ἐμφυλίους
 186 α σημαίνει μάχας· ἀλλ' οὐκ εἰς χρόνον ἐκταθήσεται τὰ
 τῆς διχονοίας, κρείττονα δὲ ἔσται τὰ πράγματα, αὐ- 5
 τῶν τῶν αἰτίων τῆς στάσεως ἀπολλυμένων, ὥστε τὸ 348
 πολίτευμα εἰρήνης ἀπολαῦσαι.

52. Ἡλῖος αἰγόκερῳ. κατὰ τόδε καιροῦ κε-
 ραυνὸς καταφερόμενος ἐφ' ὃν ἂν κατενεχθείη τόπον,
 γενικὴν ἰλαρίαν σημαίνει, εἰρήνην τε ταῖς πόλεσι καὶ 10
 β εὐκαρπίαν τοῖς ἀγροῖς ἔπαινόν τε τοῖς βασιλεῦσι τῆς
 πολιτείας.

Ἡλῖος ὑδροχόῳ. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον
 εἰ κεραυνὸς κατενεχθείη, ἐκδρομὰς τῶν ποταμῶν
 ἀπειλεῖ καὶ ἀφανισμοὺς τῶν χωρίων. τὸ δὲ θέρος 15
 καυσῶδες ἔσται, καὶ ἐλάττωσις οἴνου καὶ ἐλαίου, ὡς
 πολλοὺς ἐκ τῆς ἐνδείας μετανάστας γενέσθαι.

Ἡλῖος ἰχθύσιν. ὅταν δὲ ἰχθύσιν ἥλιος γένη-
 ται, εἰ κεραυνὸς κατενεχθείη, ζάλην τῇ θαλάσσῃ
 ἀπειλεῖ, ναυαγία δὲ ἔσται βαρεῖα, καὶ ἀνατροπὴ μὲν 20
 c τῶν ἰχθύων, ὀχληθήσεται δὲ οὐδὲν ἥττον ἡ θάλασσα
 ὑπὸ πειρατῶν. νέος δέ τις εὐγενὴς στρατευσάμενος
 ἀπολέσει τὸ πειρατικὸν καὶ ἔνδοξος ἐπὶ τῇ νίκῃ γε-
 νήσεται. καὶ εἴρηται μὲν πρότερον ὡς οὔτε ἐν Κυ-
 θίᾳ οὔτε ἐν Αἰγύπτῳ κεραυνοὶ καταφέρονται· εἰ δὲ 25
 τυχὸν κατενεχθείη κατὰ τόδε καιροῦ ἐπὶ τὰ εἰρημένα
 κλίματα κεραυνός, ἀγαθὰ τοῖς ἐκεῖ σημαίνει.

v. 11 ὑγροῖς *L* || τῆς πολιτείας] καὶ τοῖς μεγιστάνοις
 αὐτῶν *L* || v. 22 ὑπὸ] sic *L*, ἀπὸ *CV* || v. 23 τῇ νίκῃ *coni.*
H. pro τὴν νίκην || v. 27 ἐκεῖσε *L* ||

ΠΕΡΙ CEICMΩN

D

53. Δήλων οὐκῶν τῶν εἰρημένων τοῖς πάλαι
 φιλοσοφῆσασιν αἰτιῶν ἐπὶ τοῖς περὶ τὴν γῆν πάθεσι,
 349 μίαν ἐκ πασῶν, τὴν περὶ τοῦ καταγείου πυρός, τέως
 5 ἀποδεχόμενος, ἐπεὶ καὶ τοῖς τόποις, ἐν οἷς συνεχῶς 188A
 κάλοι συμβαίνουσιν, οἶδα γενόμενον ἑμαυτόν, ὀλίγα
 ἄττα περὶ τῶν ὄψεσιν αὐταῖς ὑποπεσόντων ἡμῖν
 ἀφηγησόμεθα. καὶ γὰρ τὸ πῦρ, διεργαζόμενον καὶ
 ἐξαραιοῦν τὴν ἐν βάθει γῆν, τουτὶ παρασκευάζει συμ-
 10 βαίνειν. ἀμέλει τὰ πλησιάζοντα τοῖς ἀναφυσήμασι
 καὶ ταῖς τῶν θερμῶν ἀναβολαῖς ὑδάτων πυκνότερον
 κρίνεται, οἷα τὰ περὶ τὴν Φρυγίαν Λαοδίκειαν καὶ τὴν B
 παρ' αὐτῇ Ἰερὰν πόλιν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς Φιλαδέλ-
 φειαν, καὶ καθ' ὅλου τὴν ἐπὶ τάδε Ἀσίαν, καὶ τὰ
 15 πλείστα δὲ τῆς πρὸς δύνοντα ἥλιον Εὐρώπης, Cικε-
 λίαν λέγω καὶ Ἰταλίαν. καὶ γὰρ ἡ τῶν σεισμῶν γένε-

v. 1 dissertatio de terrae motibus (cap. 53—58 extr.)
 extat etiam in *R* fol. 70, in cod. Regio 1991 fol. 1 (in quo
 cum epitome tantum reperiatur, nullas eius scripturas
 enotavit Hase) in *L*, in quo inscribitur rubr. περὶ σεισμῶν
 καὶ τί τὸ αἷτιον τούτων ὡς διαλεχθήσεται κατὰ φυσικὴν
 δύναμιν || cap. 53 cf. Aristot. meteor. II 8 || v. 5 pro καὶ
 H. mavolt kán || inde a v. 8 usque ad p. 105 v. 9 repe-
 ritur etiam in *F* et *G* de quibus vide epimetrum de ter-
 rae motibus || v. 9 ἐξηρετῶν *F* || v. 10 ante ἀμέλει *CR* ἢ add.
 quod H. mutat in ἡ || v. 11 ἀναβολαῖς ὑδάτων] ὑδάτων ἀναδό-
 cesin *G* || v. 12 αἶεται *C*, περιεῖεται *G* || cf. Aristot. d. mund.
 p. 395^b 26 sq. Bekker. || οἷα] om. *F*, ταῦτα δ' εἰς *G* ||
 τὴν om. *G* || Φρυγίας *CGR* || post Φρυγίας add. *G* καὶ || τὴν
 παρ' αὐτῇ] om. *FG*, τὴν παρ' αὐτὴν *L* || v. 13 τὴν καθ'
 ἡμᾶς] om. *FG* || v. 14 τὴν ἐπὶ τάδε] τὰ ἐπὶ τὴν *L* || v. 15
 πρὸς] κατὰ τὸν *L* || v. 16 cf. Aristot. meteor. II 8, 9; Plin.
 II 194 || λέγω om. *F* ||

cis πνευμάτων ἐστὶ ξηρῶν διὰ σφραγῶν ἰόντων· τοῦ
 δὲ πλεονασμοῦ αἰτίαι πλείους. πρώτη μὲν καὶ μεγίστη
 ἡ τοῦ καταγείου πυρὸς ἐξαραίωσις, δευτέρα δὲ ἡ τῆς
 θαλάσσης εἰς τοὺς σφραγῶδεις τόπους ἐπιδρομή.
 c συνεργεῖ δὲ καὶ πολυομβρία χειμῶνος, καὶ θέρους 5
 ἀνομβρία· ἡ μὲν γὰρ πιλοῦσα τὴν γῆν καὶ εἰς τὸ βά-
 θος ἀπωθουμένη τὸ πνεῦμα ἀρχὴν αὐτῷ θλίψεως πα-
 ρασκευάζει, ἡ δὲ ἐπισπωμένη καὶ κύρουσα. (54). τῶν
 δὲ σεισμῶν οἱ μὲν εἰσιν ἐπικλίνται οἱ δὲ βράσται, καὶ
 ἐπικλίνται μὲν οἱ κυματηδὸν ἐπὶ τὰ πλάγια κείοντες, 10
 βράσται δὲ οἱ τινάσσοντες καὶ κείοντες ἄνω καὶ κάτω.
 εἰς δ' αὐτῶν οἱ μὲν ῥῆκται, οἱ δὲ κείονται μόνον, οἱ
 d δὲ ἰζηματίαι, καὶ κείονται μὲν οἱ τρόμον τινὰ τῆς γῆς
 ἢ καὶ σύμπτωσιν τῶν δεδονημένων ἐργαζόμενοι, ἰζη- 350
 ματίαι δὲ οἱ τοῖς κοιλώμασι τὴν ὑπερκειμένην εἰσκα- 15
 θίζουσι γῆν, ῥῆκται δὲ οἱ τὰς καταπόσεις καὶ τὰ χά-

v. 1 πνευμάτων — πλείους (v. 2)] sic scripsi ex *FG*,
 πνεύματος ἐστὶ ξηροῦ διὰ σφραγῶδους φθαρτοῦ *CR*,
 πνεύματος ἐστὶ ξηροῦ *L* || v. 2 post μὲν add. οὖν *G* || post
 μεγίστη add. αἰτία *G* || v. 3 post ἐξαραίωσις add. ἐστὶ *G* || v. 5
 post δὲ add. ταύτη *G* || κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ αὖ κατὰ τὸ
 θέρος *G* || v. 6 ἡ] εἰ *FL* || πιλοῦσα *CF* || v. 7 πνεῦμα καὶ
 ἀρχὴν *C* || ἐκθλίψεως *FG* || v. 8 κείουσα *L* || v. 9— p. 105 v. 1
Aristot. de mundo p. 395^b 36 Bkk. τῶν σεισμῶν. οἱ μὲν εἰς
 πλάγια κείοντες κατ' ὀξείας γωνίας ἐπικλίνται καλοῦνται,
 οἱ δὲ ἄνω ῥιπτοῦντες καὶ κάτω κατ' ὀρθὰς γωνίας βρά-
 σται, οἱ δὲ συνιζήσεις ποιοῦντες εἰς τὰ κοῖλα χάσματιαι·
 οἱ δὲ χάσματα ἀνοίγοντες καὶ γῆν ἀναρρηγνύντες ῥῆκται
 καλοῦνται. || v. 9 ἐπικλίνται corr. *H*. ex *Aristotele* pro
 ἐπικλινίαι, quod semper omnes codices exhibent. || v. 10
 ante ἐπικλίνται om. καὶ *CLR* || post μὲν add. εἰσιν *L* || v. 12
 μόνον om. *F* || v. 13 εἰςζηματίαι *C*, ζηματίαι *L* || v. 14 ἢ]
 οἱ *C*, om. *FG* || ζηματίαι *L* || v. 15 οἱ *GL* || κυκλώμασι *CF*
GL || εἰκαθίζουσι *C*, ἐγκαθίζουσι *FL*, ἐγκαθίζοντες *G* || v. 16
 δὲ om. *L* || καταπτώσεις *FG* || χάσματα] σήματα *L* ||

ματα διαπηδώσης τῆς γῆς ἀποσχίζοντες. ἔτι τῶν¹⁹⁰ Α
 ῥηκτῶν οἱ μὲν πνεύματα ἀναβάλλουσιν, οἱ δὲ ὑγρὰ
 καὶ πηλόν, οἱ δὲ μυκήματα, ἐνίστε μὲν σὺν σεισμῷ,
 ἐνίστε δὲ καὶ ἄνευ τούτου πιλούμενον τὸ πνεῦμα καὶ
 5 μετεμπίπτον βρόμον τε καὶ ψόφον ῥηγνυμένων τι-
 νῶν (ὡς εἰκός) ὑπὸ γῆν πετρῶν ποιεῖ. συμβαίνουσι
 δ' ὡς ἐκ πλείονος ἐν ἔαρι ἢ ἐν μετοπώρῳ, καὶ νηνε-
 μία μᾶλλον ἢ ἀνέμων φορᾷ, περὶ πλειάδος καὶ ἀρκτ- Β
 ούρου ἐπιτολήν.

- 10 Ταῦτα μὲν ἂν τις πρὸς τὰς φυσικὰς ἐννοίας
 ἀφορῶν εἰκονίσειε· προνοία δὲ ὅμως καὶ ἐπισκοπῇ
 τῆς δίκης πάντα γίνεται. οὐ γὰρ εἰκῇ, ἐπεὶ τότε τὸ
 πᾶν νόμοις μὲν φυσικοῖς συγκροτεῖται, προνοία δὲ
 θεοῦ καὶ λόγῳ σιγῆς ἐπέκεινα διοικεῖται. ὅθεν οὐ μό-

v. 1—3 Aristot. l. s. p. 396^a 5. τούτων δὲ οἱ μὲν καὶ
 πνεῦμα προσαναβάλλουσιν, οἱ δὲ πέτρας, οἱ δὲ πηλόν, οἱ
 δὲ πηγὰς φαίνουσι τὰς πρότερον οὐκ οὔσας . . . γίνονται
 δὲ καὶ μυκηταὶ σειμοὶ σείοντες τὴν γῆν μετὰ βρόμου. ||
 v. 2 πνεῦμα *F* || v. 3 ἐνίστε — σεισμῷ] om. *L* || post σὺν
 add. τῷ *FG* || v. 4—6 Aristot. l. s. πολλάκις δὲ χωρὶς σει-
 σμοῦ γίνεται μύκημα γῆς, ὅταν τὸ πνεῦμα σείειν μὲν μὴ
 ἢ αὐτάρκες, ἐνείλουμένον δ' ἐν αὐτῇ κόπτηται μετὰ ῥο-
 θίου βίας. cf. meteor. II 8, 38 || v. 4 πιλούμενον] πειλού-
 μενον *C*, πηλούμενον γὰρ *F* || v. 5 μεταπίπτον *FGR* || v. 6
 —9 Aristot. meteor. II 8, 11 et 4 || v. 7 ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
 στον *G* || v. 8 φορᾷ *C* || inde a v. 10 usque ad finem ca-
 pitis 58 extat etiam in *A*, ex quo edidit Schow in editione
 Lydi de mensibus p. 130—134 et in *P* fol. 186 rect., in quo
 rubre inscribitur Ἰωάννου Λαυρεντίου φιλαδελφέως περὶ
 σεισμῶν μετὰ τὸ τὰ ἐν τῷ ἐτέρῳ βιβλίῳ γεγραμμένα ἀνα-
 γνῶσθαι καὶ ταῦτα. || v. 11 εἰκονίσειε] corr. Hercher, εἰκο-
 νίζεται *A*, εἰκονικοὶ *L*, εἰκονίσῃ ceteri || v. 12 καὶ post ἐπεὶ
 add. *ALP* || v. 13 νόμοις] sic *L*, μόνοις *ACP*, λόγοις *R* || v. 14
 pro σιγῆς *H*. suspicatur τύχης vel δίκης ||

νον αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς οἱ σειμοὶ βλάπτουσι τοὺς
καθ' ὧν συμβαίνουσιν, ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλων πόρρω
C που τόπῳ τε καὶ χρόνῳ μεριζομένων γίνονται μηνυ-
ταὶ οὐ μετρίων κακῶν. ὅτι δὲ οὕτω καὶ οὐκ ἄλλως
τὴν τυχηρὰν ὁ περὶ αὐτῶν λόγος φεύζεται σύμβασιν, 5
ἐκ τῶν ὑποκειμένων γινῶναι δυνατόν. αὐτὸς γὰρ Βι-
κέλλιος ὁ Ῥωμαῖος ἐκ τῶν Τάγητος στίχων (περὶ οὗ
καὶ Ἀπουλήϊος ὕστερον πλατεῖ καὶ ἐλευθέρου ποδὸς 351
ἀφηγήσατο λόγῳ) ταῦτα ῥήμασιν αὐτοῖς καθ' ἑρμη-
νεῖαν φησὶν.

10

D 55. Ἡλιος κριῷ. ἐὰν γένηται σειμὸς ἐπὶ μὲν
τῆς Ἀσίας, κακὸν τῇ Κυρίᾳ τῇ κοίλῃ καὶ τῇ Παλαι-
στίνῃ καὶ τῇ Ἰουδαίᾳ ἀπειλεῖ, ἐπὶ δὲ τῆς Εὐρώπης
192 A Βρεταννίαις, Γαλατίαις, Γερμανίαις, Βαστάρναις. οἱ
δὲ βασιλεῖς στρατεύονται κατὰ τῶν πολεμίων, ἀλλ' 15
οὐκ εὐτυχῶς· ἐλαττωθέντων γὰρ αὐτοῖς τῶν στρα-
τευμάτων οἱ στρατηγοὶ ἄπρακτοι ἀναζεύξουσι. πλείων

v. 3 τόπῳ τε καὶ χρόνῳ] sic *L*, τρόπων τε καὶ χρό-
νων *P*, τόπων τε καὶ χρόνων ceteri || ante γίνονται *L*
add. κακῶν et om. postea οὐ μετρίων κακῶν || v. 4 με-
τρίων] μικρῶν *A* || v. 5 αὐτὴν *AP*, αὐτὸν *L* || v. 6 βικέλιος
AP, βεκέλλιος *L* || v. 8 ante πλατεῖ in *P* spatium 7 litte-
rarum || ποδὸς transponit *L* ante καὶ || ἐλευθέρῳ *ACLP* ||
πόδες *C* || v. 9 ἀφηγήσαντο *CP* || v. 10 φασὶν *P* || v. 11 ἥλιος
— σειμὸς] ἡλίου ἐν τῷ κριῷ. ὁπότεν ἡλίου ὄντος ἐν τῷ
κριῷ σειμὸς γένηται *A*, ὁπότεν ἡλίου ὄντος ἐν κριῷ σει-
μὸς γένηται. ἥλιος κριῷ rubr. *P* || ante κριῷ *L* add. ἐν
et sic semper || v. 12 τῇ κοίλῃ Κυρίᾳ *A*, τῇ κοιλίᾳ Κυρίᾳ
P || v. 14 βρετανία, γαλατία, καὶ βαστέρνα, γερμανία *L* || Βα-
στάρναις corr. *H*. coll. p. 52 v. 12 et titulo Plauti Silvani
ap. Gruterum p. CCCCLIII, in quo est BASTARNARVM,
βασταρνίαις *AP*, βαστέρναις *CR* || v. 17 ἐπαναζεύξουσι *L* ||
πλείον *L* ||

δὲ ἔσται ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἢ τῶν ἀνδρῶν βλάβη παρὰ τὰς γυναῖκας, ὅτι ἄρρεν ζῷδιον ὁ κριός.

Ἡλιος ταύρω. εἰ κάλον συμβαίη γενέσθαι ἐπὶ μὲν τῆς ἄνω Ἀσίας Πέρσαις, καὶ Αἰθίοψι τοῖς παρ' B
 5 Ἰνδὸν ποταμὸν τῇ τε παραλίᾳ τῆς μικρᾶς Κυκλάσι τε καὶ Κύπρῳ ταῖς νήσοις ὅλεθρος ἐπικεῖσεται λοιμώδης, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ὑποζύγια τῶν εἰρημένων χωρίων φθαρῆναι· ἐκπύρωσίς τε αὐτοῖς βαρεῖα καὶ λοιμώδης, ἐκτροπαί τε ποταμῶν ἄσχετοι συμβήσονται,
 10 καὶ ἐπὶ τοῦ θέρους λείψις τῶν ποταμίων ὑδάτων. ταῖς δὲ θήλεσι τῶν ζώων, λογικῶν τε καὶ ἀλόγων, πλείων ἢ βλάβη, ὅτι θῆλυ ζῷδιον ὁ ταῦρος.

Ἡλιος διδύμοις. εἰ κίνημα γῆς ὅπουδῆποτε C
 συμβήσεται, ἐπὶ μὲν τῆς μεγάλης Ἀσίας Ὑρκανίαν,
 15 Ἀρμενίαν ἐκατέραν, Ἀμαδιανήν, ἐπὶ δὲ Λιβύης ἢ 352
 μᾶλλον Εὐρώπης (ὅτι μέρος Εὐρώπης Λιβύη) Μαρμαρικὴν καὶ Νασαμωνίτιδα καὶ ἀπλῶς τὴν παρατετα-

v. 1 ἔσται om. *A*, ἔσεσθαι *L* || ἢ τῶν] sic *L*, κατ' ceteri || βλάβη ἢ γυναίων *R* || παρὰ] ἐπὶ *L* || v. 2 post κριός *L* add. ἐστὶ || v. 3 ἡλίου ἐν τῷ ταύρῳ *A* et sic semper, ἥλιος ἐν ταύρῳ *L* et sic semper || εἰ — γενέσθαι] om. *AP* || γενέσθαι συμβήσεται *L* || v. 4 Πέρσαις addidi ex *L* || v. 5 τῇ τε παραλίᾳ τῆς μικρᾶς] om. *L* || v. 6 Κύπρῳ ταῖς] πρώταις *L* || v. 8 ἔσται add. ante αὐτοῖς *L* et om. βαρεῖα || v. 9 συμβήσονται add. *R* || v. 10 ἐν θέρει λείψις *L* || v. 11 θηλυῖαις *L* || v. 12 πλείων ἢ] om. *L* || post βλάβη *L* add. γενήσεται || post ταῦρος add. ἐστὶν *L* || v. 13 εἰ — συμβήσεται] om. *AP* || ὅπουδῆποτε corr. *H*. pro ὁποιδῆποτε || v. 14 συμβῇ γενέσθαι *L* || v. 15 ἐκατέραν ante Ἀδιαβηνήν repetit *P* || Ἀμαδιανήν scripsi coll. p. 53 v. 14 et p. 258 ^A, Ἀδιαβινήν *AP*, Ἀδιαβηνήν *C*, om. *L* || v. 16 Μαρμαρικὴν om. *P* || v. 17 ἀσαμωνίτιδα *AP*, νασαμονιτίδα *L*, ἀμμωνίτιδα *R* ||

μένην ταῖς μεγάλαις Κύρτεσι ξηρὰν ἔσχατος περιστή-
 ρεται λιμός, ὥστ' ἐξ ἀνάγκης τοῖς λογάσι τῶν χωρῶν
 ἐπαναστήσεται τὸ πλῆθος ἐξωθῆσαι αὐτούς. ἐκ δὲ τῶν
 D συμφορῶν οὐδεὶς οὐδενὶ ἔσται πιστός, οὐδὲ μητέρες
 τέκνοις. πτώσεις τε καὶ ἀφανισμοὶ οἴκων, ἐμπρησμοὶ 5
 τε βαρεῖς. τύραννος πρὸς τούτοις ὠμότατος τaráζει
 τοὺς νόμους, ὥς μηδὲ αὐτῶν τῶν ἱερῶν φείσασθαι.
 τὰ δὲ τῶν συμφορῶν τοῖς ἄρρεσι τῶν ζώων, καὶ λο-
 194 A γικῶν διαφερόντως, πλεόν ἐπιπεσεῖται, ὅτι ἄρρεν
 καὶ ἀνθρωποειδὲς τὸ ζῷον οἱ δίδυμοι. 10

56. Ἡλῖος καρκίνῳ. εἰ κάλον ἐπιγενέσθαι
 συμβαίη καθ' ὅντινα οὖν τόπον, ἐπὶ μὲν τῆς ἄνω
 B Ἀσίας τὰ προσεχῇ Πέρσαις ταραχθήσεται, νόσοι τε
 λοιμώδεις ἐμπесοῦνται τοῖς σώμασι τῶν ἐν αὐτοῖς
 ἐνδόξων, ὥς ἐρήμους ἀρχόντων γενέσθαι τὰς πόλεις 15
 αὐτῶν. οἱ δὲ μετ' αὐτοὺς τῶν πραγμάτων ἀνθεξό-
 μενοι, ψήφῳ τοῦ πλῆθους καὶ αὐτῶν ἀρίστων ἀφελ-
 κύσουσι τὰ τέκνα τῶν γονέων, καὶ ἀποδῶνται μα-
 κράν. ἐπὶ δὲ τῆς κάτω Ἀσίας Βιθυνία Φρυγία τε
 πᾶσα, καὶ Εὐρώπης μὲν ἡ Κολχική, ἣν νῦν προσα- 20
 γορεύουσι Λαζικήν, Λιβύης δὲ ἡ μέχρι Νομιδίας

v. 1 Κύρτεσι *A*, κύρταισι *P* || v. 2 ὥστ' corr. Hercher pro ὥς ||
 v. 3 ἐπαναστήναι *CPR* || v. 4 hinc *L* exhibet formam contractam ||
 ante οὐδὲ *H*. addidit ἀλλ' || μητράσι τέκνα *A* || v. 5 καὶ add.
 ante ἐμπρησμοὶ *A* || v. 6 ὠμότατα *A* || v. 8 pro τὰ *H*. suspica-
 tur τὸ || v. 12 συμβαίνει *A* || v. 13 ταραχθήσεται corr. Hercher
 pro ταραχθήσονται || v. 17 ψόφῳ *CP* || *H*. post αὐτῶν addi-
 mavolt τῶν || ἀφελκύσων *CP*, ἀφελκύσαντες *R* || v. 18 καὶ
 om. *R* || μακράν transponit *R* ante ἀποδῶνται || ἀποδῶνται]
 sic corr. *H*., ἀποδόνται *P*, ἀπόδονται *C*, ἀπολοῦνται *A*, ἀπο-
 δώσουσιν *R* || v. 19 τῆς κάτω Ἀσίας] sic scripsi ex *A*, τῇ
 κάτω Ἀσία *PR*, τῇ κάτω *CL* || v. 20 Εὐρώπη *A* || v. 21 Λιβύη
 δὲ καὶ ἡ *APR* || ἡ ante μέχρι om. *L* || Νομηδίαν *A* ||

353 Ἀφρικῇ τοῖς αὐτοῖς ὁμιλήσει κακοῖς. ἐκλείψεις τε C
 σεληνιακαὶ ἔσονται, ὅτι σελήνης οἶκος ὁ καρκίνος.
 πλείων δὲ ὕβρις γυναιξὶ γενήσεται, καὶ διαφερόντως
 ταῖς ἑταιριζομέναις, ὅτι θῆλυ ζῷδιον ὁ καρκίνος, καὶ
 5 Ἀφροδίτης, ὅτι ταῦτόν Ἀφροδίτη σελήνη.

Ἥλιος λέοντι. ἐὰν κάλος γένηται, οὐκ ἀγα-
 θὸν ἐπὶ μὲν τῆς Ἀσίας Φοινίκη πάσῃ καὶ Ὀρχηνία,
 ἐπὶ δὲ τῆς Εὐρώπης Ἰταλοῖς τε καὶ Cικελοῖς καὶ Γάλ-
 λοις, ἔτι γε μὴν καὶ Λιβύῃ πάσῃ οὐκ ἀγαθόν· τὰ γὰρ D
 10 βοσκήματα λιμῷ φθαρήσεται, ἐπομβρία δὲ ἔσται καὶ
 ἀκρίδων νέφη. ὁ δὲ λεγόμενος βροῦχος τοῖς καρποῖς
 λυμανεῖται, φθοραὶ δὲ ἔσονται ἀνδρῶν, ὡς πάντα
 ἐγγὺς μονωθῆναι τὰ κυνοικέσια. οἱ δὲ λέοντες ἐν οἷς
 γίνονται χωρίοις φοινικώτερος κατ' ἀνδρῶν ὁρμή- 196 A
 15 ρουσι· τοῖς δὲ ἐν οἷς οὐ πεφύκασι φαίνεσθαι, πυρετὸς
 ὁξὺς ἐπιπεσεῖται. οἱ δὲ ἄρρενες πλείον αἰσθάνονται
 βλάβης, καὶ μάλιστα οἱ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ὅτι
 ἄρρεν καὶ ἡλιακὸν ζῷδιον ὁ λέων.

Ἥλιος παρθένω. ἡλίου ἐπὶ τὴν παρθένον

v. 1 ἐκλείψεις τε σεληνική ἔσεσθαι *L* || τε] δὲ *A* || v. 2
 σελήνη οἶκος καρκίνου *A* || post καρκίνος *L* add. ἔστιν ||
 v. 3 πλείον δὲ αἱ ὕβρεις ταῖς γυναιξὶ γενήσονται *L* || v. 5
 Ἀφροδίτης] Ἄρης *A* || ὅτι] καὶ *L* || σελήνη] καὶ σελήνη *L*,
 σελήνης *R* || v. 6 ἐὰν — ἀγαθόν] om. *AP* || post κάλος *L*
 add. γῆς || v. 7 φοινίκη πᾶσα καὶ Ὀρχηνία *LP* || v. 8 τε om.
L || καὶ Γάλλοις] γάλοις *LP* || v. 9 λιβύη πᾶσα *L* || γὰρ] δὲ
L || v. 10 λοιμῷ *P* || φθαρήσονται *AP* || v. 11 ὁ δὲ γε βροῦ-
 χος *AP* || τοὺς καρποὺς *L* || v. 12 πάντων ἐγγυμνωθῆναι
PRS || v. 13 τοῖς add. ante ἐν *P* || v. 14 φοινικώτεροι *L* ||
 v. 15 φαίνεσθαι om. *L* || πυρὸς *C* || v. 16 πλείονος αἰσθον-
 ται *L* || v. 17 μάλιστα] μᾶλλον *L* || προσανίσχοντες ἡλίῳ *A* ||
 v. 18 post λέων *L* add. ἐστίν || v. 19 ἡλίου — ἰόντος] om.
ALP ||

ἰόντος εἰς κάλος γένηται, Ἑλλάς Ἀχαΐα Κρήτη Βαβυ-
 λῶν Μεσοποταμία Ἀσσυρία τε καὶ Κυκλάδες νῆσοι οὐ
 μετρίαις περιπесοῦνται συμφοραῖς· χάσματα γὰρ κατ'
 αὐτὰς γενήσεται, οἳ τε γονεῖς θρηνήσονται τοὺς ἑαυ-
 τῶν παῖδας· οὐχ ἥκιστα δὲ χειμῶνες ξηροὶ καὶ παρ- 5
 θένων ἀνδραποδισμοί. ἡ δὲ ἐλαία πρὸς τοῖς ἄλλοις
 τοῦ φθινοπώρου καρποῖς ἐπιτεύζεται. τὰ δὲ κακὰ 354
 ταῖς θηλείαις μᾶλλον τῶν ζώων ἢ τοῖς ἄρρεσι συμ-
 βήσεται, ὅτι θῆλυ ζώδιον ἢ παρθένος.

c 57. Ἡλιος ζυγῶ. εἰ κατὰ τόδε καιροῦ σεισμός 10
 γένηται, ἐπὶ μὲν τῆς ἄνω Ἀσίας Βακτρία Κασπία
 Σηρική, ἐπὶ δὲ Λιβύης Τρωγλοδυτικὴ Θῆβαί τε Αἰγύ-
 πται καὶ πρὸς αὐταῖς Ὀασίς οὐ μετρίως στυγνάσου-
 σιν. οἳ γὰρ κρατοῦντες καταπράσσονται τῶν εἰρημέ-
 νων χωρίων, ὥς ἐξ ἀπογνώσεως τὸ πλῆθος ἐπανα- 15
 στῆναι αὐτοῖς. τὰ δὲ ἱερὰ παραβαθήσεται οὕτω βε-
 βήλως ὥς μηδένα τυχεῖν τῶν εὐχῶν. καὶ οἳ μὲν αὐ-
 τόχθονες πόρρω που τῶν ἐνεγκουσῶν ἐλαθήσονται,
 d στρατεύμασι δὲ βαρβαρικοῖς οἳ εἰρημένοι ταραχθήσον-
 ται τόποι. λιμός ἄρα· πῶς γὰρ οὐχί; καὶ ἐλαττου- 20
 μένης πανταχοῦ τῆς ἀνδρικής φύσεως, ὅτι ἄρρεν
 ζώδιον ὁ ζυγός.

v. 1 εἰ — γένηται] om. A || βαβυλωνία L || v. 2 τε καὶ]
 om. ALP || v. 3 μετρίαις A, μετρίως L || πεσεῖται L || v. 4
 γενήσονται L || οἳ τε] καὶ οἳ L || θρηνήσουσι ALPR || v. 9
 post ζώδιον L add. ἐστὶν || v. 10 εἰ — γένηται (v. 11)] om.
 AP || v. 11 βακτριανή L || Κασπία] fortasse Κασία cf. p. 96^c ||
 v. 12 Σηρική A, κυρική L, σερική P, Κυρία R || v. 13 αὐτὰς
 L || v. 14 καταπράσσονται P || v. 15 ὥς ἐξ] ὥστε L || ἐπα-
 ναστήσεται A || v. 16 παραβαθήσονται A, παραβλαβήσονται
 L || v. 19 γράμμασι (corr. ex κάμμασι) τε βασιλικοῖς L ||
 v. 20 λοιμός AP || οὖν ante ἄρα add. CLR || ἐλαττωθήσεται
 πανταχοῦ ἢ ἀνδρική φύσις L || v. 22 post ζώδιον L add. ἐστὶν ||

Ἡλιος σκορπίω. ἐπὶ τὸν σκορπίον ἡλίου δια-
 βαίνοντος εἰ κάλον γενέσθαι συμβαίη, ἐπὶ μὲν τῆς 198 A
 ἄνω Ἀσίας Κυρία μέση ἦτοι Κομμαγηνὴ καὶ Κασπία,
 ἐπὶ δὲ Εὐρώπῃς Ἰταλία καὶ Τυρσσηνία καὶ ἕως δύνον-
 5 τος ἡλίου Μαυρουσία τε καὶ Γαιτουλία ἐμπρησμοῖς
 ἀσχέτοις ἐκτεφρωθήσονται, οὐδ' αὐτῶν τῶν ἱερῶν
 περιωζομένων τοῖς τόποις. πόλεμοί τε ἔσονται ἀτυ-
 χεῖς τῇ νεολαίᾳ, ἐπικερδεῖς δὲ τοῖς στρατηγοῖς· βάρ-
 βαροι δὲ καθέξουσιν Ῥωμαίοις ἀνήκοντα χωρία. πλείων B
 10 δὲ ἢ κατὰ γυναικῶν τοῖς πράγμασι ζημία, ὅτι θῆλυ
 ζῷδιον ὁ σκορπίος.

355 Ἡλιος τοξότη. ὅταν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὸν τοξό-
 την ἔλθῃ, εἰ σεισμὸν συμβαίη γενέσθαι, ἐπὶ μὲν τῆς
 μεγάλης Ἀσίας τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, ἐπὶ δὲ τῆς Εὐ-
 15 ρώπῃς Τυρσσηνία Κελτικῇ καὶ Ἰσπανίᾳ βλάβαι οὐχ αἱ
 τυχούσαι συμβῇσονται. φθαρήσεται γὰρ λιμῷ τὰ βο-
 σκήματα, ὁ δὲ ὤκεανός παρὰ τὸ πεφυκὸς ἐκχυθήσε-
 ται ὡς καὶ αὐτὴν Κάλπην ἐπικλυσθῆναι, πόλεις τε C
 κατομβρία κινδυνεύουσιν. ἡ δὲ ἀνδρεία φύσις ἐξ ἐν-

v. 1 ἐπὶ — συμβαίη (v. 2)] om. AP, εἰ κάλος γῆς γενή-
 σεται L || v. 3 ἄνω om. L || ἦτοι] ἢ A || κώμης ἀγίνη C ||
 v. 4 τυρνησία R || v. 5 γαιτουλία AL || v. 6 ἐκτεφρωθήσεται
 P || v. 9 καθέξουσιν C || post ἀνήκοντα χωρία transponunt
 Ῥωμαίοις AP || προσανήκοντα L || πλείον δὲ κατὰ τῶν γυ-
 ναικῶν ἐν τοῖς πράγμασιν ἢ ζημία ἔσεσθαι L || v. 11 ante
 ζῷδιον P add. τὸ || post ζῷδιον L add. ἐστὶν || v. 12—13 ὅταν
 — γενέσθαι] om. AP || ὅταν — ἔλθῃ] om. L || εἰ — γενέ-
 σθαι] om. C, ἐὰν σειμὸς γεννήσεται L || v. 14 μεγάλης] μέ-
 σης L || ἡ εὐδαίμων ἀραβία LP || v. 15 τυρσσηνία, κελτικὴ
 καὶ ἰσπανία LP || βλάβαις ἐν αὐταῖς οὐ ταῖς τυχούσαις πε-
 ριπεσεῖται L || v. 16 φθαρήσονται L || v. 18 Κάσπιν R, Κάλ-
 πιν AP || v. 19 ἡ τε ALP || ἀνδρῶα AP ||

δείας τῶν ἀναγκαίων πανταχοῦ φθαρήσεται, ὅτι ἄρ-
ρεν ζώδιον ὁ τοξότης.

58. Ἡλιος αἰγόκερω. ὅταν δὲ ἥλιος ἀπο-
στρέφων ἀπὸ τοῦ νοτίου καμπτήρος ἐπὶ τὸν αἰγόκε-
ρων ἔλθῃ, εἰ σεισμὸν συμβαίη γενέσθαι, ἐπὶ μὲν τῆς 5
ἄνω Ἀσίας πᾶσα ἢ Ἰνδικὴ Ἀριανὴ τε καὶ Γεδρωσία,
D ἐπὶ δὲ τῆς κάτω Φρυγία τε πᾶσα καὶ Ἑλλήσποντος,
ἐπὶ δὲ τῆς Εὐρώπης Μακεδονία καὶ Θράκη πρὸς τῷ
Ἰλλυρικῷ ἕως Ἰστρου ποταμοῦ οὐ μετρίως ταραχθή-
κονται πρὸς τῶν πλησιοχώρων, καὶ οἱ χεῖμαρροι τὰ 10
λήϊα καταχώσουσι, προσεπιλοιμωττόντων τῶν βο-
200 A σκημάτων. ἐμφύλιοί τε πόλεμοι ἔσονται, ὀνείρων δὲ
καὶ μαντευμάτων ψευδῆς ὄχλος· ἐνιαχοῦ δὲ καὶ πό-
λεις ἀθρόως καταποντισθήσονται.

Ἡλιος ὑδροχόω. ἡλίου ἐπὶ ὑδροχόον ἰόντος 15
εἰ γένηται σεισμός, ἐπὶ μὲν τῆς ἄνω Ἀσίας Ὀξιανὴ
Coγδιανὴ Ἀραβία μικρά καὶ Ἀζανία, ἐπὶ δὲ τῆς Λιβύης
Αἰθιοπία μικρά, τῆς δὲ Εὐρώπης ἢ Θράκη ἕως Ἰλλυ-

v. 2 τὸ add. C ante ζώδιον || post τοξότης add. L
ἐστίν || v. 3 ὅταν — γενέσθαι (v. 5)] om. AP || ὅτε L || ὁ
ἥλιος L || v. 5 σεισμὸς γένηται L || v. 6 ἢ Ἰνδική] ἰδική
L || ἀδριανή AP, ἀνδριανή L || καὶ post τε om. LP || γε-
δρουσία APR, γερουσία L || v. 7 τε ante πᾶσα om. AP ||
v. 8 τῆς om. L || Θράκη καὶ Μακεδονία L || καὶ ante Θράκη
om. AP, || v. 9 ταραχθήσονται post πλησιοχώρων transpo-
nit L || v. 10 πρὸς] παρὰ L || v. 11 προσεπιλοιμωττόντων
AP || v. 13 ὁ add. C ante ὄχλος || καὶ ante πόλεις om. AP ||
v. 15 ἡλίου — ἰόντος] om. ALP || v. 16 εἰ — σεισμός] om.
AP, εἰ σεισμός γένηται L || ὀξιανή] sic corr. H. coll. p. 258 C,
ὀξινι C, ὀξίνη ALPR || v. 17 Coγδιανή] sic corr. H, coll.
p. 258 C, couβδιανη C, couγδιανή APR, om. L || καὶ Ἀζα-
νία] om. L || ἀζονία AP || ἐπὶ — μικρά (v. 18)] addidi ex
P et L (qui tamen habet αἰθιοπίαι μικραί) ||

350 ρικοῦ σφόδρα ταραχθήσονται· πόλεμοι γὰρ βαρεῖς
ἐπιπесοῦνται ταῖς χώραις. τῇ δὲ Μακεδόνων χώρα B
τὰ χεῖριστα συμβήσεται, ὡς ἐγγὺς ἀφανισμοῦ γενέσθαι.

“Ἡλιος ἰχθύσιν. ὅταν δὲ ἰχθύσι γένηται ἥλιος,
5 ἐὰν συμβῇ κάλος, ἐπὶ μὲν τῆς κάτω Ἀσίας ἢ καθ’ ἡμᾶς
Λυδία Κιλικία τε καὶ Παμφυλία, ἐπὶ δὲ Λιβύης Νασα-
μωνίτις καὶ Γαραμαντική ὑπὸ πολεμίων ξένων τε καὶ
ἐμφυλίων δηωθήσονται. αἱ δὲ πρὸς τῷ Πόντῳ κείμε-
10 ναι πόλεις καὶ τὰ ἐπίνεια πειρατικάις ἐφόδοις ταρα-
χθήσονται, οἱ δὲ δῆμοι τῶν εἰρημένων χωρῶν μηδε- C
μιᾶς ὑποκειμένης αἰτίας κατ’ ἀλλήλων ἐξενεχθήσον-
ται· κατομβρίαι τε ἔσονται οὐχ ἥττους κατακλυσμοῦ,
καὶ εὐχαὶ ἀπρακτοὶ καὶ ἔνδεια τροφίμων καρπῶν. ἐκ
δὲ τῆς περὶ τὴν γῆν ὑγρότητος ὁ σπόρος ἄχρηστος,
15 ἢ δὲ θάλασσα ταραχώδης καὶ ἐγγὺς ἀπλους. ἐκ δὲ
παραδόξου μετ’ οὐ πολὺ τὰ πράγματα ἐπὶ τὸ βέλ-
τιον ἔσται, καὶ συντόμως εἰπεῖν ἀναλόγως τοῖς κα-
κοῖς εὐφροσύνη.

v. 3 χείρονα *L* || γενέσθαι] ἔσται *APR* || v. 4 ὅταν —
ἥλιος] om. *ALP* || v. 5 ἐὰν κάλος γῆς γένηται *L* || ἐὰν] εἰ *CPR* ||
v. 6 post ἐπὶ addidi δὲ cum *ALP* || Νασαμωνίτις *A*, νασαμω-
νίτης *R*, νασαμονίτις *P*, νασαμανίτης *L* || v. 7 τε ante ξένων
transponunt *AP* || ξένων om. *L* || v. 8 διωχθείσονται *L* ||
τῷ om. *L* || Πόντῳ] πόντον γαλατία *L* || v. 9 ante ἐπίνεια
cum *L* addidi τὰ || v. 11 ἐπικειμένης *R* || v. 13 καὶ ante ἔνδεια
om. *AP* || τροφῶν *L* || ante καρπῶν *A* add. τε καὶ, *L* καὶ,
P τε || v. 14 ὑγρότης *C* || v. 15 ἀπλους] sic etiam *R*, sed
prim. man. superser. ἀπλωτος || v. 16 μεθ’ οὐ *P* || βέλτε-
ρον *A* ||

202 ΕΦΗΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΕΝΙΑΥΤΟΥ 357

ΗΓΟΥΝ ΧΗΜΕΙΩΣΙΣ ΕΠΙΤΟΛΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΔΥΣΜΩΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΟΥΡΑΝΩ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΤΟΥ ΘΟΥΣΚΟΥ

ΚΑΘ' ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ ΠΡΟΣ ΛΕΞΙΝ

5

A

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

59. α'. Καλένδαις μακραί ἡμέραι ἄρχονται· ὁ ἥλιος ὑψοῦται, ὁ δ' ἄετὸς σὺν τῷ στεφάνῳ δύεται καὶ ποιεῖ χειμῶνας.

β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Ἰανουαρίων ὁ μὲν ἥλιος 10

Clodi Tusci calendarium extat etiam in *F* (fol. 124 rect.), *R* (fol. 74 rect.), *S* (fol. 17 vers.), latina praeterea extat interpretatio per Nicolaum Leonicensem Thomaeum facta, praemissa Ovidi fastorum editionibus, primum (ut videtur cf. Merkel proleg. Ovid. fast. p. LXVII) in editione Aldina 1516, postea repetita in Petavi Vranologio p. 92 sq. (Lutet. Paris. 1630) || v. 1—5] περί ἐπιτελώντων καὶ δυσόντων ἀστέρων καὶ ἐφημερίδων καλουμένων καὶ ἐν ταῖς ἀνατολαῖς καὶ δύσεσιν αὐτῶν ποιούντων ἀνέμους, ταραχὰς καὶ βίας θαλάσσης, ὄμβρους τε καὶ εὐδίας καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· γίνονται δὲ ταῦτα ἐκ τῶν φαινόμενων ἀστέρων *F* || v. 6 Ἰανουάριος] μηνὶ Ἰαννουαρίῳ *F* et sic semper; semper etiam pro Καλενδ. formis habet καλανδ. || v. 7 Lyd. de mens. III 8 ἰστέον κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν καλανδῶν τὸν ἥλιον ἐφ' ὕψους γίνεσθαι, τὸν δὲ στέφανον δύεσθαι ὀρθρου. || μακραί — ἄρχονται] addidi ex *F*, *longiusculi fiunt dies* add. Leonicus || v. 9 καὶ — χειμῶνας] addidi ex *F*, *tempestatemque efficiunt* add. Leon. || v. 10 Ovidio fast. I 311 cancri brachia occidunt vid. diar. antiqu. 1846 p. 250 ||

πηδᾶ, τὸ δὲ μέσον τοῦ καρκίνου δύεται, καὶ οἱ ἄνεμοι ἐναλλάττονται.

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν τὸ λοιπὸν τοῦ καρκίνου δύεται, καὶ τροπὴ τοῦ αἵματος ποικίλη.

5 δ'. τῇ πρὸ α' τὸ μέσον τοῦ χειμῶνος καὶ νότος B πολὺς, εἴτα καὶ βορραὶ συνεχεῖς. καὶ ὁ δελφὶν ἀνίσχει ἅμα τῷ κυνὶ περὶ τὸν ὄρθρον.

ε'. νῦναις Ἰανουαρίαις ἡ λύρα ἀνίσχει, καὶ ὁ 204 A μὲν αἰτὸς δύεται, ὁ δὲ δελφὶν ὅλος ἐπιτέλλει. καὶ 10 εἰκότως ἀνεμομαχία.

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Ἰανουαρίων ἐν μὲν ἐσπέρα ὁ αἰτὸς δύεται, νότος δὲ πνεῖ.

358 ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν ἀπαρκτίας καὶ βορέας κατ' ἀλλήλων μάχονται.

15 η'. τῇ πρὸ ς' εἰδῶν οἶκος Ἄρεως· νότος ἅμα καὶ Ζέφυρος· ὁ δὲ αἰγόκερως ἄρχεται ἀνατέλλειν. βροχὴ τε ἅμα καὶ ἐν ἐσπέρα νότος πυκνός. B

v. 1 ὁ δὲ μέσος F || v. 2 ἐναλλάττονται] ἐλαττοῦνται F, ponunt Leon. || v. 3 et 4 Columella XI 2, 97. III non. Ianuar. cancer occidit; tempestas varia. || v. 5—7 Columella l. 8. pridie non. Ian. media hiems, auster multus, interdum pluvia. || v. 6 βορραὶ συνεχεῖς] βορρεῖς συνεχεῖς F || v. 6 Plin. XVIII 234. pridie nonas Ianuarias Caesari delphinus matutino exoritur. || καὶ ὁ] ὁ δὲ F || δελφὶν corr. Hercher pro δελφίς, qua forma ceteroquin non usus sit Lydus || v. 7 ἅμα] cū F || τὸν ὄρθρον] τῶν βορρῶν F || v. 8—10 Columella l. 8. non. Ian. fidis exoritur mane, tempestas varia. Caesari (Plin. l. 8.) et Ovidio I 315 fidicula mane exoritur. || v. 9 δελφίς F || v. 10 εἰκότως] γίνονται F || v. 13 ἀπαρκτος C || κατ' ἀλλήλων μάχονται] sic scripsi ex F, vehementer flantes concurrunt Leon., κατ' ἀλλήλων R, κατάλληλος CS || v. 15 Columella l. 8. VI id. Ian. auster, interdum favonius. || v. 16 Gemin. ἐν τῇ ιε (τοῦ αἰγόκερωτος) Καλλίππῳ αἰγόκερως ἄρχεται ἀνατέλλειν· νότος ||

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν νότος φuscā κύνομβρος.

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν ὁμοίως· ὁ δὲ νότος βιαί-
τερος.

ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν ἀπαρκτίας μετὰ βροχῆς
καὶ χιόνος. 5

ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν νότος πνεῖ.

ιγ'. εἰδοῖς Ἰανουαρίαις ἄστρον κρυπτόν. καὶ
c πρῶτον μὲν λόγος τὸν ὀϊστὸν δύεσθαι, ἐν δὲ τῇ νυ-
κτὶ βρέχειν.

ιδ', τῇ πρὸ ιθ' καλενδῶν Φεβρουαρίων ἄστρον 10
κρυπτόν, καὶ ποικίλη τροπὴ βορέου ἅμα καὶ ἀπαρ-
κτίου. καὶ ὁ μὲν λέων ἄρχεται δύεσθαι, ἔσθ' ὅτε δὲ
βρέχει.

ιε'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν ἀπαρκτίας καὶ βορρᾶς
cφοδρός. 15

D ις'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν ὁ μὲν ἥλιος ὑδροχόω,
εὖρος δὲ μετὰ βροχῆς.

ἀνατέλλειν addidi, Leon. add. *emergere* || v. 17 βροχὴ τε] om. F || νότος πυκνός] *caligo* Leon. ||

v. 1 Columella l. s. *Vid. Ian. auster, interdum imber. Gemin. ἐν τῇ ις (τοῦ αἰγοκέρωτος) Εὐκτῆμονι νότος χειμέριος κατὰ θάλασσαν.* || φuscā κύνομβρος] sic scripsi ex F, *flat cum pluvia* Leon., καὶ ὄμβρος ceteri. || v. 2 ὁμοίως — βιαίότερος] νότος κύνομβρος πλείος F, *pluvius flat auster violentior* Leon. || v. 4 βροχῆς καὶ χιόνος] πολλῶν βροχῶν καὶ χειμῶνος φuscā F, *multo imbre et aspera tempestate flat.* Leon. || v. 7 καὶ — δύεσθαι (v. 8)] *prima mali pars occidit* Leon. || v. 8 λόγος om. F || ὀϊστὸν corr. H. pro ἰστὸν || v. 12 ἔσθ' — βρέχει (v. 13)] καὶ βρέχειν F, *pluviae fiunt* Leon. || v. 14 Lyd. de mens. IIII 13. ἀνεμομαχίαν ὁ Βάρρων λέγει γίνεσθαι. || v. 15 cφοδρός] corr. pro cφοδρῶς H., *vehementes flant* Leon. || v. 16 Colum. XI 2, 4. *XVII cal. Febr. sol in aquarium transit; leo mane incipit occidere; Africus, interdum auster cum pluvia.* ||

ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν ἡ μὲν λύρα ἄρχεται
 δύεσθαι, περὶ δὲ τὸν ὄρθρον ἀνεμομαχία.

ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ἔωθεν μὲν δύεται ὁ 206 A
 λέων. βορέου ἅμα καὶ νότου καὶ ἀπαρκτίου διαφορά,
 5 καὶ βροχή. ὁ δὲ δελφὶν μετὰλέοντα δύεται.

ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν τροπή, καὶ τὸ μεσαί-
 τατον τοῦ χειμῶνος.

κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν βορρᾶς καὶ νότος. καὶ
 τὸ μέσον [μὲν τοῦ καρκίνου δύεται, ὁ δὲ ὑδροχόος
 10 ἄρχεται ἀνίσχειν.

359 κα'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ὁ ὑδροχόος παντελῆς B
 ἀνίσχει, πνεῖ δὲ ὁ λίψ, καὶ ὕει.

κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ἡ λύρα δύεται σὺν τῷ
 καρκίνῳ, καὶ πρὸς ἐσπέραν ὕει.

15 κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν βορρᾶς πνεύσει μετὰ
 βροχῆς.

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν χειμῶν καὶ βορέου ἐπί-
 τασις ἅμα καὶ εὗρου.

v. 1 μὲν om. *F* || v. 2 δὲ om. *F* || v. 5 καὶ βροχή] corr.
 Hercher pro καὶ βροχῆς, μετὰ βροχῆς conl. H. || v. 5 Lyd. de
 mens. III 14. ὁ Δημόκριτος λέγει δύεσθαι τὸν δελφῖνα. ||
 λέοντα] τοῦλέοντος *F* || v. 6 μεσότατον *F* || v. 8—10 Lyd.
 de mens. III 14. ὁ μὲν Εὐκτῆμων τὸν καρκίνον δύεσθαι,
 ὁ δὲ Κάλλιππος τὸν ὑδροχόον ἀνίσχειν λέγει . . βήσσαις
 καὶ χαράδραις τῶν ὀρῶν. || Gemin. ἐν τῇ κζ (τοῦ αἰγοκέ-
 ρωτος) Καλλίππῳ καρκίνος λήγει δύνων. || v. 11 Colum.
 l. s. XII (sic. cod. Sang. pro XV) cal. Febr. *aquarius in-*
cipit oriri, ventus Africus . . . Lyd. de mens. III 14. Εὐ-
 δοξος τὸν ὑδροχόον ἀνίσχειν λέγει. || παντελῶς *F* || v. 12
 δὲ om. *F* || v. 13 et 14 Colum. l. s. XI cal. Febr. *fidicula*
vespere occidit, dies pluvius. lyrae occasus vespertinus
apud Ovid. I 653. || v. 14 cf. Lyd. de mens. III 14. ὁ
 Εὐδοξος ἀνίσχειν αὐτὸν (τὸν ὑδροχόον) καὶ βροχὰς σημαί-
 νειν. || v. 17 Gemin. ἐν τῇ β (τοῦ ὑδροχόου) Δημοκρίτῳ . .

C κέ'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ὠσαύτως.

κς'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν χειμάζει, πνεῖ δὲ ὁ βορρᾶς σὺν τῷ εὐρω, καὶ ἄρχεται δύεσθαι ἡ λύρα.

κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ἄστρον λαμπρὸν ἐν τῷ στήθει τοῦ λέοντος ἄρχεται δύεσθαι, ἡ δὲ λύρα ἐν 5 ἑσπέρα. καὶ βορρᾶς πνεῖ, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὕει.

D κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ἀνεμομαχία μετὰ χιόνος.

κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ὁ δελφὶν δύεσθαι μελετᾷ.

208 A λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ἡ λύρα περὶ τὴν πρῶ- 10 τὴν φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἄρχεται δύεσθαι ἐκ μέρους. καὶ συννέφεια ἔσται, καὶ σφοδρὸς βορρᾶς μετὰ βροχῆς.

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν Φεβρουαρίων ὑετὸς χιόνι μεμιγμένος.

15

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

B 60. α'. καλένδαις Φεβρουαρίαις κρυπτὸν ἄστρον, νότος καὶ εὐρος· καὶ ἡ λύρα ἄρχεται δύεσθαι.

ἄλοχος (?) χειμῶν. Colum. XI 2, 5. *VIIII (VIII I. B. R.) cal. Febr. . . interdum etiam tempestas.* || εὐρου] sic FR, εὐρος CS ||

v. 1 ὠσαύτως] *tempestas turbidior; eidem flant venti Leon.* || v. 2 et 3 post lacunam χειμάζει βορρᾶς et spatium c. 30 litter. in F || v. 4—6 Colum. l. s. *VI cal. Febr. leonis quae est in pectore clara stella occidit.* || v. 6 καὶ βορρᾶς] om. C || ὅτι C || v. 7 ἀνεμομαχίαν C || v. 10 Colum. l. s. *III cal. Febr. . . fidicula occidit.* || v. 12 συννέφεια corr. Hercher pro συννεφία hic et semper infra || καὶ σφοδρὸς] σφοδρῶς τε F || v. 16 Colum. 14. *cal. Febr. fides incipit occidere, ventus eurinus et interdum auster cum grandine est.* || v. 17 post ἄστρον F add. φαίνεται, Leon. add. *apparet* || v. 18 post νότος F add. τε || post εὐρος F add. πνεῖ, Leon. add. *flant* ||

β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Φεβρουαρίων θυελλώδης ὁ ἀήρ, καὶ παραπνεύσει ὁ ζέφυρος.

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν τὸ μέσον τοῦ λέοντος σὺν τῇ λύρᾳ δύεται. ἀπαρκτίας δὲ ἅμα καὶ βορρᾶς.

⁵
360 δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν δύεται ὁ δελφίν· καὶ ἐν ἑσπέρᾳ νότος ἐπιτείνει μετὰ βροχῆς.

ε'. νῶναις Φεβρουαρίαις τοῦ ὑδροχόου τὰ μέσα ἀνίσχει· ταραχώδης δὲ ὁ ἀήρ ἐκ τοῦ Ζεφύρου.

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Φεβρουαρίων δύεται ἡ λύρα,
10 καὶ ὁ ζέφυρος ἀπὸ δυσμῶν πνεῖ.

ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν ἀρχὴ ἔαρος, καθ' ὃ ζέφυρος πνεῖ.

η'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ζέφυρος σὺν τῷ βορρᾷ πνεῖ.

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ἄστρον κρυπτόν· καὶ ἀνί-
15 σχει ὁ ὑδροχόος.

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν ἀπαρκτίας μετὰ Ζεφύρου· ἔστι δ' ὅτε καὶ βροχαί.

v. 3 et 4 Colum. l. s. *III non. Febr. fdis tota et leo medius occidit; corus aut septentrio, nonnunquam favonius.* || v. 4 λύρα] λιβύη C || v. 5 delphini occasus vespertinus ap. Ovid. II 79. || ὁ addidi ex F || v. 6 ἐπιτείνει] ἐπιπνεῖ R || βροχῆς] βροντῆς C || v. 7 et 8 Colum. l. s. *non. Febr. mediae partes aquarii oriuntur; ventosa tempestas.* Ovid. II 145: *iam puer Idaeus media tenus eminet alvo.* || v. 7 τοῦ — ἀνίσχει (v. 8)] *zona Orionis emergit Leon.* || v. 8 Gemin. ἐν τῇ ιδ (τοῦ ὑδροχόου) Εὐδόξω . . ἐνίστε καὶ ζέφυρος πνεῖ. || v. 9 et 10 Ptolem. ὥρα ιε ε" ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἑσπέριος δύνει. || v. 11 Gemin. ἐν τῇ ις (τοῦ ὑδροχόου) Δημοκρίτῳ ζέφυρος πνεῖν ἄρχεται καὶ παραμένει ἡμέρας γ καὶ μ ἀπὸ τροπῶν. Colum. 15. *VII id. Febr. favonii spirare incipiunt.* || καθ' ὃ] καὶ F || v. 12 πνεῖ] addidi ex F, *spirat* add. Leon. || v. 13 Gemin. ἐν τῇ ιζ (τοῦ ὑδροχόου) . . Καλλιππῳ . . ζέφυρος πνεῖ. Colum. l. s. *VI id. Febr. ventosa tempestas.* || πνεῖ] addidi ex F, *spirant* add. Leon. ||

210 A ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν ἀπηλιώτης πνεῖ, καὶ ἀνί-
 cχει ὁ ἀρκτοῦρος.

ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν Φεβρουαρίων ἀνεμομαχία.

ιγ'. εἰδοῖς Φεβρουαρίαις ὁ τοξότης ἐν ἑσπέρα
 δύεται, καὶ σφοδρὸς χειμῶν. 5

ιδ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν Μαρτίων ὁ κρατὴρ ἀνί-
 B cχει ἐν ἑσπέρα, καὶ ἐναλλαγόντων τῶν ἀνέμων ὁ
 νότος ἐπικρατεῖ.

ιε'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ὁ ἥλιος ἰχθύσιν, καὶ ὁ
 ἀῆρ χειμάζει. 10

ισ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν ἀπαρκτίας πνεύσει
 μετὰ τοῦ νότου· νέος δὲ ἥλιος.

ιζ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν δύεται ἡ παρθένος·
 ρεύσει δὲ νότος μετὰ Ζεφύρου καὶ βορρᾶς.

ιη'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν δύεται ὁ λεγόμενος 15
 C οἰστός. ἐν ἑσπέρα δὲ Ζέφυρος πνεῖ, καὶ ἄρχεται ἡ
 παρθένος δύνεσθαι.

ιθ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ἀπαρκτίας ρεύσει μετὰ 361
 νότου· τὸν δὲ οἰστόν φασι δύνεσθαι.

v. 1 arcturi ortus vespertinus apud Ovid. II 153 ||
 v. 4 et 5 Colum. 20. *id. Febr. sagittarius vespere occidit;
 vehementer hiemat.* || v. 6—8 Colum. 1. s. *XVI cal. Mart.
 vespere crater oritur; venti mutatio.* apud Ovid. II 243
 crateris ortus vespertinus. || v. 9 et 10 Colum. 1. s. *XV
 cal. Mart. sol in pisces transitum facit; nonnunquam ventosa
 tempestas.* || v. 10 χειμάζει] sic scripsi pro χειμῶν; *hiemat*
 Leon. || v. 13 δύεται ἡ παρθένος] *virgo occidit iuxta gemi-
 nos* Leon. || Colum. 21. *XIII et XII cal. Mart. favonius
 vel auster cum grandine et nimbis.* || v. 15 ὁ λεγόμενος ἰστός
 ἐν ἑσπέρα· Ζέφυρος πνεῖ *F, malus vesperi occidit; favonius
 spirat* Leon. || v. 18 ρεύσει] πνεύσει *F, flant* Leon. || v. 19
 ἰστόν *F, malus* Leon. ||

κ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν βορρᾶς μετὰ βροχῆς. καὶ ὁ λέων δύεται· ἄρχονται δὲ οἱ βορραῖ οἱ λεγόμενοι χελιδόνιοι, οἱ πεφύκασιν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας πνεῖν, καὶ φαίνεται χελιδῶν.

5 κα'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ὁ ἀρκτοῦρος τῇ πρώτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἄρχεται δύεσθαι, καὶ πνεῖ ζέφυρος. ἡ δὲ νύξ συννεφής.

κβ'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν τὰ λεγόμενα Ἄλκυό- 212 A νεια.

10 κγ'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν ὁ ὑδροχόος ἄρχεται ἀνίσχειν, ἡ δὲ πρωϊνὴ χειμάζει.

κδ'. τῇ πρὸ ς' καλενδῶν ἀργέστης πνεῖ ἅμα καὶ βορρᾶς.

κε'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ὁ ἀρκτοῦρος ἀνίσχει, 15 καὶ ὕει.

κς'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ὁ ἀρκτοῦρος ἀνίσχει ἐν β ἡμέρᾳ.

κζ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν δύεται ἐν ἑσπέρᾳ ὁ παρ' Ἑλληνι λεγόμενος ὀϊστός.

v. 1—4 Colum. l. s. *X cal. Mart. leo desinit occidere; venti septentrionales, qui vocantur ornithiae, per dies triginta esse solent; tum et hirundo advenit.* || v. 3 ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας *F*, per quadriduum Leon. || v. 4 ἀναφαίνεται *R* || v. 5—7 Colum. l. s. *VIII cal. Mart. arcturus prima nocte oritur; frigidus dies aquilone vel coro, interdum pluvia.* || v. 7 εἰ δὲ νύξ ἀνεφής *F* || v. 8 et 9 Colum. l. s. *VIII cal. Mart. Halcyonei dies vocantur.* || v. 11 ἡ] εἰ *F* || προεινὴ *C*, προινὴ *F* || v. 12 ἐργάτης *C*, ἐργαστής *F* || v. 14 et 15 Gemin. ἐν τῇ δ (τῶν ἰχθύων) . . Εὐδόξῳ ἀρκτοῦρος ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει καὶ ὑετὸς γίνεται. Ptolem. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἐσπεριος ἀνατέλλει || v. 16 ὁ — ὀϊστός (v. 19)] ὁ λεγόμενος παρ' Ἑλληνιν ἰστός *F*, malus Leon. || .

κη'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν Μαρτίων ὁ Ζέφυρος
πλατύς, καὶ ἡ ἡμέρα πᾶσα ἑαρινή.

MARTIOS

61. α'. καλένδαις Μαρτίαις νότος καὶ λίψ.

c β'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν Μαρτίων λίψ, καὶ ὁ τρυ- 5
γητῆς ἄρχεται φαίνεσθαι. βορέας δὲ ψυχρὸς πνεῖ
ἕως τῆς ἐωθινῆς δύσεως τοῦ ἀρκτούρου.

γ'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν δυσαιρία καὶ βροχή· καὶ ὁ
ἀρκτούρος ἀνίσχει ἡλίου ἐγειρομένου, καὶ βορρᾶς
πνεῖ.

10

δ'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν ὁ ἀρκτούρος ἐν ἡμέρᾳ
ἀνίσχει.

D ε'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν ὠσαύτως.

ς'. τῇ πρὸ α' νωνῶν ὑετὸς χιόνι μεμιγμένος.

214 A Ζ'. νύναις Μαρτίαις δύεται ὁ ἵππος ἀπὸ πρωΐ, 15
καὶ βορρᾶς φuscᾶ. δύεται δὲ καὶ ὁ στέφανος ὄρθρου. 362

v. 4 Colum. 23. *cal. Mart. africanus, interdum auster cum grandine.* || λίψ] λίβας πνεύσει *F*, *africanus simul spirant* Leon. ||
v. 5 et 6 Colum. 24. *IIII non. Mart. vindemiator apparet, quem Graeci τρυγητῆρα dicunt; septentrionales venti.* || v. 5
λίψ, καὶ] om. *F* et Leon. || v. 11 et 12 Ptolem. ὥρα ἰδ' ε'
ἀρκτούρος ἐσπέριος ἀνατέλλει. || ὁ — ἀνίσχει] ὠσαύτως ἀρ-
κτούρος ἐπιτέλλει *F*, *arcturus similiter emergit.* Leon. || v. 13
Gemin. ἐν τῇ ἰβ' (τῶν ἰχθύων) Εὐκτῆμονι ἀρκτούρος ἐσπέ-
ριος ἐπιτέλλει. || ὠσαύτως] ὁ ἀρκτούρος ἐν ἡμέρᾳ ἀνίσχει *F*,
arcturus interdiu emergit. Leon. || v. 14 ὑετὸς — μεμιγμένος]
βορρᾶς καὶ συννεφία *F*, *aquilo flat, nubilosum caelum* Leon. ||
ὁ ante ὑετὸς del. Hercher coll. p. 118, 14 || v. 15 et 16 Colum. l. s.
non. Mart. equus mane oritur; flatus aquilonis. Gemin. ἐν τῇ ἰδ'
(τῶν ἰχθύων) . . Εὐκτῆμονι ἵππος ἑως δύει· ἐπιπνεῖ βορ-
ρέας ψυχρὸς. Lyd. de mens. III 35. ὁ Βάρρων ὄρθρου τὸν
στέφανον δύνεσθαι λέγει καὶ πνεῖν τὸν βορρᾶν. *ortus ve-*
spertinus equi apud Ovid. III 449; ortus vespertinus co-

η'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Μαρτίων ἄρχεται τὰ ὄρνεα φαίνεσθαι ἐπὶ τῆς θαλάσσης, βορρᾶς δὲ καὶ ἀπαρκτίας φουσᾶ, καὶ προοίμιον τοῦ ἔαρος. καὶ ὁ μὲν ἥλιος περὶ τὸ μέσον τῶν ἰχθύων, ὁ δὲ ἵππος δύεται.

5 θ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν ἰκτίνος ἄρχεται φαίνεσθαι, νότος δὲ πνεῖ, καὶ ὄρθρου ὁ ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ νότου ἄρχεται κρύπτεσθαι.

ι'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ὁ ἵππος δύεται ὄρθρου, ὁ δὲ ἰκτίνος ἀπὸ ὑψηλῶν ἐπὶ τὰ χθαμαλὰ καθίπταται.
10 καὶ ὁ μὲν τρυγητῆς δύεται, ὁ δὲ ἀρκτοῦρος ἀνίσχει. βορρᾶς δὲ ψυχρὸς ρεύει.

ια'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν χωρισμὸς μὲν τοῦ χειμῶνος, τροπὴ δὲ ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀπαρκτίου.

ιβ'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν παύεται μὲν ὁ ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ
15 νότου ἀνίσχειν, ἀπαρκτίας δ' ἢ νότος φουσᾶ.

ιγ'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν ἢ μὲν Ἀργὼ ἀνίσχει ἐν ἐσπέ-

ronae apud eund. III 459 || p. 122 v. 15 pro δύεται Merkel proleg. Ovid. fast. p. LXX φαίνεται perperam scribi volt. || v. 16 pro δύεται Merkel l. s. conī. φαίνεται et pro ὄρθρου idem ἐσπέρα || ὄρθρος C || post ὄρθρου add. F καὶ οιδάτων ἐπομβρᾶ, Leon. *aquarum de caelo pluvies.* ||

v. 1 ἄρχονται CF || v. 3 ἀέρος C || v. 5—7 Plin. XVIII 237. *postero die* (i. e. VII id.) . . . *in Attica milvom adparere servatur.* || v. 6 δέ] τε F || νότου] *tergore* Leon. i. e. νότου, quod probant H. et Hertzberg in *diar. antiqu.* 1846 p. 245 || v. 7 pro κρύπτεσθαι H. conī. φαίνεσθαι cf. v. 14 || v. 8 Gemin. ἐν τῇ ιζ' (τῶν ἰχθύων) Εὐδόξῳ . . . ἰκτίνος φαίνεται. || v. 9 ἐπὶ τὰ χαμαὶ καθίσταται F || v. 13 ἀπὸ add. F etiam ante ἀπαρκτίου || ἀπαρκτία codices || v. 14 Colum. l. s. III id. *Mart. piscis aquilonius desinit oriri, septentrionales venti.* || παύεται F || ὁ ante ἰχθὺς F add. || v. 15 νότου] *tergore* Leon. || v. 16 Colum. l. s. *pridie id. Mart. Argo navis exoritur; favonius aut auster, interdum aquilo.* || ἐν ἐσπέρα δὲ Ζέφυρος καὶ F ||

ρα, Ζέφυρος δὲ καὶ νότος πνεύσει καὶ ὁ ἐπὶ τῆς οὐ-
 ρᾶς τοῦ λέοντος δύεται· χειμάζει.

ιδ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν βορρᾶς δι' ὅλης τῆς
 D ἡμέρας.

ιε'. εἰδοῖς Μαρτίαις ὁ ἵππος δύεται, βορέας δὲ 5
 ψυχρὸς πνεῖ.

ισ'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν Ἀπριλίων.....

216 A ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν ἥλιος κριῶ γίνεται· ὁ
 δὲ Ζέφυρος κατὰ πλάτος πνεῖ. πέλαργος φαίνεται
 καὶ μέγα πέλαγος πλέεται. 10

ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ἀνεμομαχία, ὁ δὲ βορ-
 ρᾶς ἐπικρατεῖ.

D ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν νότος πνεῖ, ὁ δὲ ἰκτί- 363
 νος φαίνεται ἕως τῆς ἰσημερίας.

κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν βορέας πνεῖ εὐδιος. 15

v. 1 καὶ ὁ ἐπὶ — χειμάζει] addidi ex *F*; et in leonis
cauda hiemat dies add. Leon. || v. 2 δύεται ex coniectura
 addidi || v. 3 Gemin. ἐν τῇ κα (τῶν ἰχθύων) Εὐδόξω . .
 ἄρχονται ὀρνιθίαί πνέοντες. || v. 4 post ἡμέρας *F* add.
 πνεύσει. || v. 7 ad 15. Mart. *F* (qui praeterea, ut assolet,
 scribit πρὸ ις' pro ιζ' et sic semper, postremo πρὸ β' pro
 πρὸ γ') refert quae in ceteris codicibus diei 16. Mart.
 adscripta sunt, ad 16. quae diei 17. et sic semper usque
 ad finem mensis, 31 Mart. vero deest; idemque facit
 Leonie., sed ad 31 Mart. apud eum legitur: *ventorum pro-*
cellae et saepe pluit. in ceteris codicibus ad 15. Mart.
 omissus est status caeli, quem ex Columella 31 et Ovidio
 III 711 Merkel proleg. Ovid. fast. p. LXXI supplet σκορ-
 πῖος δύεται. || v. 8 Colum. 31. *XVI cal. April. sol in arie-*
tem transitum facit; favonius vel corus. || v. 9 πνεῖ — πλέε-
 ται] addidi ex *F*; *spirat, ciconia apparet et mare transmittit*
 add. Leon. || v. 11 Lyd. de mens. III 39. Εὐκτῆμων ποί-
 κίλους ἀνέμους πνέειν λέγει. || v. 14 ἕως — ἰσημερίας] ἐπὶ
 τῆς ἡμέρας *FS*, *diliculo* Leon. ||

κα'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ὁ μὲν ἵππος ἔωθεν B
 δύεται, βορέας δὲ ἢ ἀπαρκτίας πνεῖ.

κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ὁ κριὸς εἰς πλάτος
 ἀνίσχει, ἔστι δ' ὅτε ἢ βρέχει ἢ νίφει.

5 κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν ὡσαύτως.

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ἰσημερία ἑαρινή, καὶ
 βροχή ἢ βροντώδης τροπή.

κε'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ἀπαρκτίας ἢ βορρᾶς, c
 καὶ ὁ ἵππος ἔωθεν δύεται.

10 κς'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν οἱ ἰχθύες ἀνίσχουσι,
 καὶ ἐκ τοῦ νότου βρέχει μετὰ χιόνος· ὁ δὲ κριὸς ἔω-
 θεν ἀνίσχει κατὰ θάλασσαν ταραχὴ ἀέρος.

κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ἰσημερία ἑαρινή. ἔστι
 δ' ὅτε βρέχει καὶ βροντᾷ.

15 κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ἐξισοῦται ἡ ἡμέρα τῇ d
 νυκτί.

v. 1 Colum. l. s. *XII cal. April. equus occidit mane; septentrionales venti*. Plin. XVIII 237. (*Caesar sibi notavit*) *XII Kalend. eum occidere matutino*. || v. 4 ἔσται δὲ τότε βροχή ἢ νιφετός *F* || v. 5 Colum. l. s. *X cal. April. aries incipit exoriri, pluvius dies; interdum ningit*. || ὡσαύτως] in *F* spat. c. 8 litter., in Leon. *cancer tergore oritur; auster flat*. || v. 6 Colum. l. s. *VIII et VIII cal. Apriles aequinoctium vernum, tempestatem significat*. Gemin. ἐν τῇ πρώτῃ (τοῦ κριοῦ) Καλλίππῳ . . ἰσημερία ἑαρινή καὶ ψεκὰς λεπτή. || ἑαρινή] ἰσημερινή *C*, om. *F* || v. 7 ἢ] καὶ *F*, om. *R* || τροπή om. *FR* || v. 8 post βορρᾶς *F* add. πνεῖ, Leon, add. *flant* || v. 11 Gemin. ἐν τῇ γ' (τοῦ κριοῦ) Καλλίππῳ κριὸς ἄρχεται ἐπιτέλλειν· ὑετός ἢ νιφετός. || v. 12 κατὰ θάλασσαν — ἀέρος] sic scripsi, μετὰ θαλάσσης· ταραχὴ θέρος *F*, *cum mari, turbatio aeris* Leon., ceteri omittunt. || v. 13 ἔστιν δὲ ὅτι καὶ *F* || v. 15 ἐξισοῦνται ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ *F* ||

κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ὁ μὲν σκορπίος δύεται,
μέγας δὲ ῥέων ἄνεμος βροχὰς βροντώδεις συστρέφει.

218 A λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ὁ μὲν σκορπίος δύεται,
ἀπαρκτίας δὲ φυχᾷ μετὰ βροχῆς.

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν βρέχειν πέφυκε, καὶ ὅ
ἐκ τοῦ νότου βροντᾷ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

62. α'. καλένδαις Ἀπριλίαις ὁ μὲν σκορπίος δύε-
B ται, καὶ ὁ ἥλιος μίαν ἡμέραν προστίθῃσι μοῖραν, καὶ
συννέφεια γίνεται ἐκ τοῦ βορρᾶ, καὶ αἱ πλειάδες ἄρ- 10
χονται ἐπιτέλλειν καὶ ἐπισημαίνειν.

β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Ἀπριλίῳ συννέφεια καθ' 364
ὅλην τὴν ἡμέραν.

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν ἐν ἑσπέρα αἱ πλειάδες
δύονται. 15

δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν ῥεύσει ὁ λίψ.

ε'. νώναις Ἀπριλίαις καταπνεῖ ὁ Ζέφυρος.

v. 2 βροχαὶ βροντώδη C, βροχὴν βροντώδη F || v. 5
βρέχειν — βροντᾷ (v. 6)] *auster flat et phat* Leon. || v. 6 βρον-
τῇ F || v. 8—10 Colum. 34 *cal. April. neper occidit mane,*
tempestatem significat. *neperae occasus* ap. Ovid. III 163 ||
v. 9 ἡμέρα] *addidi*, ἡμέραν *add. F*, *diei* *add. Leon.* || v. 10
καὶ — ἐπισημαίνειν (v. 11)] *addidi ex F* (αἱ om. et ἐπιπλεῖν
scribit F), *vergiliae oriri et praesignificari incipiunt* *add.*
Leon. || v. 12 καθ' ὅλην τὴν γῆν F, *per omnes terras*
Leon. || v. 14 et 15 Plin. XVIII 246. *III non. April. in Attica*
vergiliae vesperi occultantur. || v. 15 δύνουσιν R || v. 16 et 17
Colum. 34. *non. April. favonius aut auster cum grandine,*
nonnumquam hoc idem pridie. || v. 17 καταπνεῖ ὁ Ζέφυρος]
αἱ ὑάδες ἀνίσχουσι, καὶ βροχαὶ ἐκ τοῦ νότου ἐπιτείνουσιν
CRS ||

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν αἱ ὑάδες ἀνίσχουσι, καὶ βρο- c
χαὶ ἐκ τοῦ νότου ἐπιτείνουσιν.

ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν νότος φuscā, καὶ τὸ λοιπὸν
τῶν ὑάδων δύεται.

5 η'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ὁ ζέφυρος· ὄρθρου ἄρχεται
δύεσθαι ζυγόν.

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ζάλη ἐκ τοῦ νότου.

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν βορρᾶς μὲν πᾶσαν καταπνεῖ
τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ ἐσπέρα ἔσται ἐπίβροχος. D

10 ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν ψυχροὶ ἄνεμοι καὶ βροχαί.

ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν αἱ ὑάδες κρύπτονται.

ιγ'. εἰδοῖς Ἀπριλίαις βορρᾶς ρεύσει· μικροῦ 220 A
παχνήτου ἀνατολή.

ιδ'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν Μαΐων κρύφιον ἄστρον
15 καὶ ἄνεμοι καὶ ὄμβροι.

v. 1 αἱ — ἐπιτείνουσιν (v. 2)] καταπνεῖ ὁ ζέφυρος
CRS || Colum. l. s. *VIII id. April. vergiliae vespere celan-*
tur, interdum hiemat. || v. 3—6 Colum. l. s. *VII id. April.*
VI et V austri et africi tempestatem significant. || v. 3 φuscā]
πνεῖ F || v. 4 ὑάδων] πλειάδων FR || apud Ovid. III 904
canis ortus (cf. Ideler ueber die Fasti des Ovid p. 163) ||
v. 5 et 6 post δύεσθαι addidi ζυγόν, collato Colum. l. s. *III*
id. April. sole oriente libra occidere incipit et ante ὄρθρου
interpunxi quod cum Herchero credo post ζέφυρος interci-
disse ρεύσει; Merkel prol. Ovid. fast. p. LXXI addi volt ζυγόν
καὶ Ὠρίων (coll. Plin. XVIII 66, Callipp. ap. Gemin. p. 67 B)
vel scribi ὁ ζυγὸς καὶ Ὠρίων ἄρχεται δύεσθαι; Leon. vertit:
favonius flare incipit matutino; vergiliae occidunt. || v. 7 ζάλαι
F || v. 9 τὴν ἡμέραν] om. F || v. 11 Col. l. s. *pridie id. April.*
suculae celantur, hiemat. || v. 12 post ρεύσει addidi ex F μικροῦ
παχνήτου ἀνατολή, quod non assequor; *parvum praesepe*
(i. e. φάτνη quae ex vulgari lingua πάθνη cf. Geopon. XV
4, 1, apud hodiernos Graecos παχνί) *exoritur* add. Leon. || v. 14
Col. 36. *XVIII cal. Mai. ventosa tempe stas et imbres nec hoc*
constanter. || κρύφιον—ὄμβροι] ἡ νύξ δύεται F || v. 15 ὄμβρος R ||

ιε. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν ἡ ὑὰς δύεται καὶ ἄνεμοι ψυχροὶ πνέουσιν· ὁ δὲ Περσεὺς ἐπιτέλλει.

ισ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν αἱ ὑάδες δύονται καὶ Ζέφυρος πνεῖ.

Β ιζ'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ὁ μὲν ἥλιος ταύρῳ, ἡ 5 δὲ ὑὰς δύεται.

ιη'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν λῖψ καταπνεύσει.

ιθ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν καθόλου δύονται αἱ ὑάδες, ὁ δὲ λῖψ ἐν ἑσπέρα ἐπέρχεται.

κ'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ὁ Ζέφυρος καταπνεῖ. 10 365

κά'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ἡ κεφαλὴ τοῦ ταύρου δύεται, καὶ οὐχ ἥκιστα ὕει.

Γ κβ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν αἱ πλειάδες ἀνίσχουσι καὶ Ζέφυρος πνεῖ.

κγ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ἡ λύρα τῇ πρώτῃ φυ- 15 λακῇ τῆς νυκτὸς φαίνεται, καὶ ἔσται τροπή.

κδ'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν φαίνεται ἡ λύρα, καὶ

γ. 1 Gemin. ἐν τῇ κγ' (τοῦ κριοῦ) Εὐκτῆμονι ὑάδες κρύπτονται. || γ. 2 post πνέουσιν addidi ex *F* ὁ δὲ Περσεὺς ἐπιτέλλει (ἐπιτελεῖ *F*), *Perseus oritur* add. Leon. || γ. 3 Ptolem. ὥρα ιε' σ'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων κρύπτεται. Plin. XVIII 247. XVI (*kal. Mai.*) *Atticae (sacularum occidunt vesperi)*. apud Ovid. III 677 *sacularum occasus vespertinus*. || γ. 5 Colum. l. s. XV *cal. Mai. sol in taurum transitum facit*. Plin. l. s. XV (*kal. Mai.*) *Caesari (sacularum occidunt vesperi)*. || γ. 8 Ptolem. ὥρα ιδ' σ'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων κρύπτεται. || γ. 9 ἀπέρχεται *F* || γ. 11 Col. l. s. XI *cal. Mai. ver bipartitur, pluvia et nonnumquam grando*. || γ. 13 Col. l. s. X *cal. Mai. vergiliae cum sole occidunt, africanus vel auster*. || γ. 15 Col. 37. VIIII *cal. Mai. prima nocte fidicula apparet, tempestatem significat*. Ptolem. ὥρα ιδ' σ'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἑσπέριος ἀνατέλλει. || ἡ — φυλακῇ] δευτέρα φυλακῇ *F* || γ. 16 καὶ — τροπή] om. Leon. || ἔστιν *F* ||

βροχῶν σημασία· ἀρχὴ παχνήτου καὶ ἔαρος· νότος πνεῖ.

κε'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν ὁ σκορπίος δύεται καὶ ὁ κύων κρύπτεται· καὶ ὁ ἐπὶ τῆς ζώνης τοῦ Ὠρίωνος, νότος τε πνεῖ. ἀρχὴ τε παχνήτου καὶ ἔαρος.

κς'. τῇ πρὸ ς' καλενδῶν δύεται καθόλου ἡ ὑάς, καὶ αἶρος ἔσται τροπὴ.

κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν νότος καταπνεῖ.

κη'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ὕει ἐκ τοῦ νότου.

10 κθ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν οἱ ἔριφοι ἀνίσχουσι, καὶ 222 A
ἐξ ἐωθινῆς ὁ νότος πνεῖ.

λ'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν κρύπτεται ὁ κύων ἐν ἑσπέρα, καὶ τροπὴ ἐκ τοῦ νότου· ἅμα δὲ καὶ βορρᾶς ταραττεῖ.

15

ΜΑΙΟΣ

63. α'. καλένδαις Μαΐαις ὁ μὲν κύων κρύπτεται, δρόκος δὲ καταφέρεται.

B

v. 1 βροχῆς σημεῖα *F* || ἀρχὴ — πνεῖ (v. 2)] addidi ex *F* || v. 3—5 Gemin. ἐν τῇ β (τοῦ ταύρου) Εὐκτῆμονι κύων κρύπτεται. || ὁ σκορπίος — κρύπτεται (v. 4)] *praesepe emergit: desinit ver* Leon. || v. 4 καὶ ὁ — ἔαρος] addidi ex *F* || v. 6 apud Ovid. V 734 hyadum occasus. || δυὰς *C*, υἱὰς *F* || v. 7 αἶρος] *veris* (i. e. ἔαρος) Leon., εὐρου *F* || v. 8 Gemin. τῇ δ (τοῦ ταύρου) Καλλίππῳ . . νοτία. || v. 9 Colum. l. s. *III cal. Mai. auster fere cum pluvia.* || v. 10 et 11 Colum. l. s. *III cal. Mai. mane capra exoritur, austrinus dies.* || οἱ — πνεῖ (v. 11)] sic *F* et Leon., ceteri huc referunt, quae ad diem sequentem adscripta sunt. || v. 12—14 Colum. l. s. *pridie cal. Mai. canis se vespere celat; tempestatem significat.* || κρύπτεται — ταραττεῖ (v. 14)] sic *F* et Leon., ceteri huc referunt quae ad diem antecedentem adscripta sunt. || v. 17 δρόκος — καταφέρεται] ἔριφος δὲ ἀναφαίνεται coni. Merkel p. LXXII; sed cf. Hertzberg l. s. p. 251 adn. || δέ] τε *F* || καταφαίνεται *C* ||

β'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν ἡ ὑὰς μετὰ τοῦ ἡλίου ἀνίσχει.

γ'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν ὁ κένταυρος ὅλος φαίνεται καὶ Ζέφυρος πνεῖ.

δ'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν ὁ σκορπίος ἔωθεν ἀνίσχει, καὶ βορρᾶς πνεῖ, καὶ δρόκος καταφέρεται. 5

ε'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν ἡ λύρα ἔωθεν ἀνίσχει.

ζ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν τὸ μέσον τοῦ σκορπίου 366
δύεται.

ζ'. νώναις Μαΐαις αἱ πλειάδες ἀνίσχουσιν ἔωθεν, Ζέφυρος δὲ πνεῖ. 10

η'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Μαΐων προοίμιον θέρους, καὶ Ζέφυρος ἐπικρατεῖ.

θ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν Μαΐων ὡσαύτως.

ι'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ἡ μὲν λύρα ἀνίσχει, ἡ δὲ ὑὰς
D δύεται, καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ταύρου ἀναφαίνεται. 15

ια'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν αἱ πλειάδες ἀναφαίνονται.

ιβ'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν ἀνίσχουσιν αἱ πλειάδες, καὶ
νότος πνεῖ.

v. 1 Plin. XVIII 248. *VI nonas Maias Caesari suculae matutino exoriuntur*. Colum. 39. *VI non. Mai. sucula cum sole exoritur, septentrionales venti*. apud Ovid. V 165 *hydum ortus vespertinus*. || v. 2 Colum. l. s. *V non. Mai. centaurus totus apparet, tempestatem significat*. centauri ortus vespertinus apud Ovid. V 379. || v. 4 Gemin. ἐν τῇ ια' (τοῦ ταύρου) Εὐδόξῳ σκορπίος ἔως δύνειν ἄρχεται. || v. 6 apud Ovid. V 415 *lyrae ortus matutinus*. || v. 7 Colum. l. s. *pridie non. Mai. nepa medius occidit. ortus nepae* apud Ovidium V 417 (cf. Ideler *ueber die Fasti des Ovid* p. 160; de occasu cogitat Merkel p. LXX). || πρὸ α'] πρὸ β' C || v. 9 Colum. l. s. *non. Mai. vergiliae exoriuntur mane, favonius*. || v. 10 καὶ Ζέφυρος πνεῖ F, *et spirat favonius* Leon. || v. 13 Colum. l. s. *VII id. Mai. aestatis initium favonius aut corus*. || v. 14 διὰς C || v. 15 ἄμα φαίνεται F || v. 17 ἀνίσχει F || v. 18 πνεῖ om. F ||

ιγ'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν αἱ ὑάδες ἀνίσχουσιν καὶ 224 A
νότος πνεῖ.

ιδ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν ὁ σκορπίος δύεται, ἡ δὲ
λύρα ὄρθρου ἀνίσχει.

5 ιε'. εἰδοῖς Μαΐαις ὁ καρκίνος ἀνίσχει καὶ νότος
πνεῖ.

ισ'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν Ἰουνίων· τὸ θέρος ἄρ-
χεται.

ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν δύεται ὁ κύων. B

10 ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ὁ ἥλιος διδύμοις.

ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν νότος ἐν ἑσπέρα πνεῖ.

κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν αἱ ὑάδες ἀνίσχουσι καὶ
βορρᾶς πνεῖ.

κα'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν δύεται ὁ ἀρκτοῦρος
15 καὶ ταραττέται ὁ ἀήρ.

κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ὁ τοξότης δύεται καὶ C
νότος πνεῖ.

κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν οἱ δίδυμοι ἀνίσχουσιν
καὶ ὁ ἄετός.

v. 1 αἱ ὑάδες ἀνίσχουσιν] sic scripsi ex *F*, αἱ διάδες
λύονται *C*, αἱ ὑάδες δύνονται ceteri, ὁ Ὠρίων δύεται coni.
perperam Merkel p. LXXI || v. 3 Gemin. ἐν τῇ μιᾷ καὶ εἰκάδι
(τοῦ ταύρου) Εὐδόξῳ σκορπίος ἔως ὅλος δύνει. || v. 5 Colum.
43. *id. Mai. auster aut euronotus.* || v. 6 καταπνεῖ *R* || v. 7
Ἰουνίων addidi ex *F* || τὸ — ἄρχεται] sic *F*, *initium aestatis*
Leon., δύεται ὁ κύων ceteri || v. 9 δύεται ὁ κύων] sic
scripsi ex *F*, *procyon quam quidam caniculam vocant occi-*
dit Leon., ὡσαύτως ceteri || v. 10 apud Colum. l. s. *postri-*
die sol introitum in geminos facit. || v. 12 Colum. l. s. *XIII*
(sic coni. Ponteder. pro *XII*) *cal. Iun. succulae exoriuntur,*
septentrionales venti. || v. 14 Colum. l. s. *duodecimo* (sic
I. B. R pro *XI et X*) *cal. Iun., arcturus mane occidit, tem-*
pestatem significat. Ptolem. ὥρα ἰδ' ἀρκτοῦρος ἔως δύνει.
arcturi occasus matutinus apud Ovid. V 733 ||

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ἄρχονται ἀνίσχειν αἱ
 ὑάδες, καὶ εἰκότως βροχή.

κε'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ὁ ἔριφος ἀνίσχει ἔωθεν 367
 καὶ βορρᾶς πνεῖ.

κς'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν δύεται ὁ ταῦρος, καὶ 5
 νότος μετὰ βορέου πνεῖ.

D κζ'. τῇ πρὸ ς' καλενδῶν ἀνίσχει ὡσαύτως.

κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν νότος πνεῖ, καὶ ἡ λύρα
 ἔωθεν ἀνίσχει.

κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν νότος πολὺς. 10

226 A λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν αἱ πλειάδες ἀνίσχουσι,
 καὶ βροχή μετὰ βροντῶν.

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν Ἰουνίων χειμάζει ὁ
 ἀῆρ καὶ βροντᾶ, περὶ δὲ τὴν ἐσπέραν σφοδρότερον
 ταραττει. 15

ΙΟΥΝΙΟC

64. α'. καλένδαις Ἰουνίαις αἱ ὑάδες ὅλαι ἀνί-
 σχουσι καὶ νότος πνεῖ.

B β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Ἰουνίων ὁ ἀετὸς ἀνίσχει,
 ταραχή τε τοῦ ἀέρος, καὶ ζέφυρος πνεῖ. 20

v. 3 sq. Colum. l. s. *VIII, VII et VI cal. Iunias capra mane exoritur; septentrionales venti.* || v. 5 δύεται in suspi-
 tionem vocat Merkel prol. p. LXVIII || v. 7 ἀνίσχει ὡσαύ-
 τως] ἀνίσχει ὁ νότος *FRS*, *auster spirat* Leon., num ἀνί-
 σχει ὁ ἔριφος?, an cum Herchero ἀνίσχει delendum? || v. 12
 βροχή μετὰ βροντῶν] βροχὴν ποιοῦσι *F* || v. 14 βρονταὶ περὶ
 τὴν ἐσπέραν σφοδρότερον ταραττει *F*, *ingentia vesperi toni-*
trua commoventur Leon. || v. 17 Ptolem. ὥρα ἰδ' ὁ λαμπρὸς
 τῶν ὑάδων ἐπιτέλλει. || v. 1 Colum. 45. *cal. Iun. et IIII*
non. aquila exoritur, tempestas ventosa et interdum pluvia.
Plin. XVIII 355. IIII (sic corr. Pontedera antiq. p. 184. 390
 coll. § 288 pro *III*) *Caesari et Assyriae aquila vesperi oritur.*

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν βρονταὶ νότιοι.

δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν νότος πνεῖ, καὶ ὡς εἰκὸς βροχαί.

ε'. νῶναις Ἰουνίαις ὁ αἰτὸς ἀνίσχει, καὶ ὕει τε
5 ἅμα καὶ νότος πνεῖ.

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Ἰουνίων ὁ ὦμος τοῦ Ὠρίωνος ἀνίσχει.

ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν βορρᾶς πνεῖ καὶ ὕει.

η'. τῇ πρὸ ς' εἰδῶν ὁ ἀρκτοῦρος ὄρθρου δύεται
10 καὶ ζέφυρος πνεῖ.

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ὁ δελφὶν ἄρχεται ἀνίσχειν, ὁ δὲ ἀρκτοῦρος δύεται.

368 ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν ὡσαύτως· βορρᾶς δὲ πνεῖ, καὶ ἡρέμα ὕει.

15 ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν βροντώδης ὁ ἀῆρ καὶ ὑετώδης ἐκ τοῦ νότου.

ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν ταραχώδης ὁ ἀῆρ μετὰ βροχῆς.

v. 2 ὡς εἰκός] ωεικότ (supra τ supra ser. o) F || v. 4 Ptolem. ὦρα ἰγ' ς'' ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. || ὕεται ἅμα C || v. 6 ὁ — ἀνίσχει (v. 7)] sic scripsi ex F, ceteri βορρᾶς πνεῖ καὶ ὕει, *aquilo flat et pluit* Leon. || v. 8 βορρᾶς — ὕει] scripsi ex F, ceteri ὁ ὦμος τοῦ Ὠρίωνος ἀνίσχει. Leon. huc refert, quae ad 8 Iun. adscripta sunt, ad 8 Iun., quae ad 9. et ita semper usque ad finem mensis, ad 30 Iun. denique sic legit: *arcturus occidit matutino et aeris intemperies.* || v. 9 Colum. l. s. VII id. Iun. *arcturus occidit; favonius aut corus.* apud Ovid. VI 235 *arcturi occasus matutinus* VI id. Iun. (cf. Merkel p. LXVII) || v. 13 Colum. l. s. IIII id. Iun. *delphinus vespere exoritur. favonius interdum rorat.* Plin. XVIII 255. IIII idus Iunias *delphinus vesperi exoritur.* apud Ovid. VI 471 *delphini ortus vespertinus.* || ὡσαύτως om. Leon. || δὲ om. F ||

228 A ιγ'. εἰδοῖς Ἰουνίαις Ζέφυρος ἢ ἀργέστης πνεύ-
 ρει· εἰκότως δὲ καὶ βροντῆσει.

ιδ'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν Ἰουλίῳ ὁ δελφὶν ἀνί-
 σχει, καὶ νότος πνεῖ.

ιε'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν οἱ ὦμοι τοῦ Ὠρίωνος 5
 ἀνίσχουσι, καὶ προοίμια καυμάτων.

ιβ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν ἄστρον κρύφιον καὶ
 B Ζέφυρος σὺν τῷ νότῳ.

ιζ'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν Ζάλη μετρία τοῦ ἀέρος
 καὶ πνοὴ τοῦ βορέου. 10

ιη'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν Ζέφυρος μετὰ νότου,
 καὶ οἱ ὦμοι τοῦ Ὠρίωνος φαίνονται.

ιθ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν ὁ ἥλιος καρκίνῳ, καὶ
 ὁ Ὠρίων ἀνίσχει ἔωθεν.

κ'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν νότος ἅμα καὶ Ζέφυρος, 15
 καὶ βροντώδης ὑετός.

v. 1 ἐργάτης C, ἐργαστής FS || v. 2 εἰκότως] sic scripsi,
 εἰκῶς F, εἰκός ceteri || v. 3 δελφίς F || v. 4 πνεῖ] πολλύς
 F || v. 5 Plin. XVIII 256. XVII kal. Iul. gladius Orionis
 exoritur. Ptolem. ὥρα ιγ' ε'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὦμῳ τοῦ
 Ὠρίωνος ἐπιτέλλει. || οἱ ὦμοι τοῦ Ὠρίωνος] om. F || v. 9
 Ζάλη — βορέου (v. 10)] F hic ea praebebat quae ad diem se-
 quentem in ceteris referuntur. || v. 11 Gemin. ἐν τῇ κδ
 (τῶν διδύμων) Εὐκτῆμονι ὠρίωνος ὦμος ἐπιτέλλει, Εὐ-
 δόξῳ ὠρίων ἀρχεται ἐπιτέλλειν. apud Ovidium VI 471
 Orionis ortus (cf. Merkel p. LXVIII) || Ζέφυρος — φαί-
 νονται (v. 12)] F huc ea refert, quae in ceteris diei an-
 tecedenti adscripta sunt. || v. 13 Colum. 49. XIII cal. Iul.
 sol introitum in cancro facit. Plin. XVIII 256. XVII kal.
 Iulias gladius Orionis exoritur, quod in Aegypto post qua-
 triduum. Ptolem. ὥρα ιδ' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὦμῳ τοῦ
 ὠρίωνος ἐπιτέλλει. || v. 14 ἔωθεν om. F || v. 15 νότοι
 C ||

κα'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ὁ ὀφιοῦχος ὄρθρου c
δύεται.

κβ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν νότος ἅμα καὶ βορέας.

κγ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ἐπιτολὴ τοῦ Ὠρίωνος.

5 κδ'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν κρυφίου ἄστρου ἐπι-
τολὴ καὶ ἐπίτασις καυμάτων.

369 κε'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν ἡ θερινὴ τροπή, αἰφνί-
διός τε ταραχὴ τοῦ αἵερος.

κς'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν λῖψ ἅμα καὶ ζέφυρος. D

10 κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν βραχεῖα ἡ νύξ, καὶ ὁ
μὲν Ὠρίων ἀνίσχει, νότος δὲ ρεύσει.

κη'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ἐν μὲν ἐσπέρα βρέχει, 230 A
ὁ δὲ κύων ἀνίσχειν ἄρχεται.

κθ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ἀνεμομαχία.

15 λ'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν ἔωθεν μὲν ὁ κύων ἀνί-
σχει, ἡ δὲ ζώνη τοῦ Ὠρίωνος ἀναφαίνεται.

ΙΟΥΛΙΟΣ

65. α'. καλένδαις Ἰουλίαις ταραττεται ὁ ἀήρ ἐκ B
τοῦ βορρᾶ.

20 β'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν Ἰουλίῳν κρύφιον ἄστρον
καὶ ζέφυρος ἡ νότος.

γ'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν ταραχαὶ τοῦ αἵερος ἐκ τοῦ
νότου.

v. 1 Colum. l. s. *XI cal. Iul. angnifer qui a Graecis
dicitur ὀφιοῦχος mane occidit. ophiuchi ortus apud Ovid.
VI 733.* || v. 7 Colum. l. s. *VIII, VII et VI Cal. Iuli. sol-
stitium, favonius et calor.* Ptolem. θερινὴ τροπή. || αἰφνιδίου
F || v. 11 νότος δὲ ρεύσει] om. Leon. || v. 14 Colum. l. s.
III cal. Iul. ventosa tempestas. || v. 14 post v. 15 et 16 po-
nit F || v. 15 Ptolem. ὥρα ἰδ' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ Ὠρίω-
νος ἐπιτέλλει. || v. 22 ταραχὴ F || v. 23 πόντου F ||

δ'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν ὁ Ὠρίων ἀνίσχει καὶ
 στέφανος δύεται, καὶ ζέφυρος πνεῖ.

ε'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν τὸ μέσον τοῦ καρκίνου
 c ἀνίσχει.

ς'. τῇ πρὸ α' νωνῶν οἱ ἐτησῖαι καὶ μετὰ νότον 5
 βορρᾶς.

ζ'. νῶναις Ἰουλίαις δύεται ὄρθρου ὁ στέφανος,
 καὶ νότος πνεῖ.

η'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Ἰουλίῶν ὁ Κηφεὺς ἀνίσχει,
 καὶ τροπὴ τοῦ ἀέρος νοτία. 10

θ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν ὁ Ὠρίων ὅλος ἀνίσχει καὶ
 νότος πνεῖ.

δ ι'. τῇ πρὸ ς' εἰδῶν οἱ πρόδρομοι τῶν ἐτησίων
 πνέουσιν.

ια'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν βροχὴ μετὰ βροντῶν καὶ 15
 βορρᾶς βίαιος.

232 A ιβ'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν ὁ Ὠρίων ὅλος ὄρθρου ἀνί- 370
 σχει, καὶ ἐπιτείνουσιν οἱ λεγόμενοι πρόδρομοι.

v. 1 Ptolem. ὥρα ἰδ' ς'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ
 Ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Plin. XVIII 269. *IIII nonas Chaldaeis
 corona occidit matutino, Atticae Orion totus eo die exoritur.*
 Colum. 51. *IIII non. Iul. corona occidit mane.* || v. 2 στέ-
 φανος] *ciconia* (i. e. πέλαργος) Leon. || v. 3 Colum. l. s.
pridie non. Iul. cancer medius occidit; calor. || v. 5 οἱ ἐτήσιοι
R hic et semper, υἱετέσιοι F || μετὰ νότον] *cum austro*
 (i.e. μετὰ νότου) Leon. || v. 7 ὄρθρου om. *F* || v. 9 Colum.
 l. s. *VII id. Iul. cepheus vespere exoritur, tempestatem si-*
gnificat. || v. 11 Gemin. ἐν δὲ τῇ ιγ' ἡμέρᾳ (τοῦ καρκίνου)
 Εὐκτῆμονι ὥριων ὅλος ἐπιτέλλει. Ptolem. ὥρα ιε' ὁ ἐπὶ τοῦ
 ἐπομένου ὥμου τοῦ ὥριωνος ἐπιτέλλει. || v. 13 Colum. l. s. *VI*
id. Iul. prodromi flare incipiunt. || v. 15 βροχαὶ *F* || βροντῆς *F* ||
 v. 16 βίαιος om. *F* et Leon. || v. 17 Ptolem. ὥρα ιε' ὁ κοι-
 νὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὥριωνος ἐπιτέλλει. || ὅλως *F* || ὄρ-
 θρου om. *R* ||

ιγ'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν λῖψ ταραχώδης.

ιδ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν ἀνίσχει* καὶ πνεῖ ὁ βορρᾶς.

ιε'. εἰδοῖς Ἰουλίαις ὁ προκύων ἀνίσχει.

ις'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν Αὐγούστῳ ὁ Ὠρίων
5 ἀνίσχει, καὶ βορρᾶς βίαιος πνεῖ.

ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν τὸ μεσαίτατον τοῦ θε- B
ρους, καὶ ψυχροτέρα ἢ ἡμέρα ἐκ τοῦ βορρᾶ.

ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ζέφυρος, ἴσως δὲ καὶ
νότος. καὶ ὁ μὲν κύων ὄρθρου ἀνίσχει, οἱ δὲ ἐτησίαι
10 ἐπιτείνουσιν.

ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν ὁ Ὠρίων ἀνίσχει, καὶ
ἀργέστης φuscᾶ, καὶ ὅλος ὁ Ὠρίων φαίνεται.

κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν ὁ ἥλιος λέοντι, ἀργέ- C
στης τε φuscᾶ, καὶ οἱ πρόδρομοι τῶν ἐτησίων.

15 κα'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέ-
ρας οἱ ἐτησίαι σὺν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνέμοις ἐπὶ τεσσα-
ράκοντα ἡμέρας πνέουσιν.

κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν οἱ πρόδρομοι κατα-
φuscῶσιν.

20 κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν ὅλος ὁ καρκίνος μετὰ
τοῦ κυνὸς ἀνίσχει, καὶ ὁ αἰτὸς δύεται. D

v. 2 ἀνίσχει om. Leon. || lacunam indicat R || καὶ —
βορρᾶς] om. C || v. 3 Colum. 52. *id. Iul. procyon exoritur*
mane. || post ἀνίσχει Leon. add. *etesiae invalescunt.* || v. 6
ad 17. Iul. F refert ea quae ad 18. adscripta sunt, ad 18.
ea quae ad 17. || v. 8 δέ] τε C || v. 12 ἐργάτης (ut semper)
C, ἐργαστής (ut semper) F || καὶ — φαίνεται] om. F || ὅλως
C || v. 13 Colum. l. s. *XIII cal. Aug. sol in leonem transit.* ||
v. 14 τε om. F || καὶ οἱ — ἐτησίων] τῶν δὲ προδρόμων τὸ
ἐτησίων F, *et canis exoritur* Leon. || v. 16 ἐπὶ — ἡμέρας]
ἐπὶ μῆνα ἡμερῶν F, *per unum et viginti dies* Leon. || v. 20
Gemin. ἐν τῇ κζ' (τοῦ καρκίνου) Εὐκτῆμονι κύων ἐπιτέλ-
λει. Εὐδόξῳ κύων ἕως ἐπιτέλλει . . Καλλίππῳ καρκίνος

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ὁ λέων σὺν τῷ ἡλίῳ
ἀνίσχει μετὰ τοῦ κυνός, ὁ δὲ καρκίνος λήγει.

234 A κε'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ὁ ὑδροχόος ἄρχεται
δύεσθαι, ὁ δὲ κύων περὶ ἀμφιλύκην ἀνίσχει, καὶ νό-
τος φουσᾷ. 5

κς'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν ἀχλὺς καυσώδης. ὁ δὲ 371
ἀετὸς δύεται, ὁ δὲ λέων ἀνίσχει, καὶ νότος πνεῖ.

κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν καῦμα ἐκ τοῦ κυνός.
B ἡ δὲ σταφυλὴ ἄρχεται περκάζειν.

κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν καύσων βαρὺς καὶ οἱ 10
ἐτησίαι σφοδρότεροι.

κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ἐν τῷ στήθει τοῦ λέον-
τος ἄστρον λαμπρὸν ἀνατέλλει, καὶ χλιαρὸς ὥσπερ
ὁ βορρᾶς ἐκ τοῦ καύματος.

λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ἄρχονται ὀπῶραι φαί- 15
C νεςθαι, ὁ δὲ ἀετὸς ἔωθεν δύεται, καὶ ταραχώδης ὁ ἀήρ.

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν Αὐγούστῳ νότος μετὰ
λιβὸς πνεῖ.

.. ἀνατέλλων. Plin. XVIII 271. *aquila Atticae matutino oc-
cidit.* || μετὰ τοῦ κυνός] *cum leone* Leon. ||

v. 1 Colum. l. s. *VIIII cal. Aug. leonis in pectore
clara stella exoritur.* || v. 3 Colum. l. s. *VIII cal. Aug.
aquarius incipit occidere, favonius vel auster.* || ὁ ὑδροχόος]
gemini Leon. || v. 5 φουσᾷ om. F || v. 6 Colum. 53. *VII cal.
Aug. canicula apparet, caligo aestuosa.* Gemin. ἐν τῇ λ̄ (τοῦ
καρκίνου) Καλλίππῳ λέων ἄρχεται ἀνατέλλειν· νότος
πνεῖ. Ptolem. ὥρα ιδ̄ ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἔως δύνει. ||
ὁ δὲ ἀετὸς] H. *manolt* καὶ ὁ μὲν ἀετὸς || v. 8 καύματα F ||
v. 9 ἡ — περκάζειν] om. Leon. || v. 10 Gemin. ἐν τῇ ᾱ
ἡμέρᾳ (τοῦ λέοντος) Εὐκτῆμονι πνίγος .. ἐπιγίνεται. || v. 12
Colum. l. s. *IIII cal. August. leonis in pectore clara stella
exoritur.* || v. 15 Colum. l. s. *III cal. August. aquila occidit;
significat tempestatem.* Ptolem. ὥρα ιδ̄ ε'' ὁ λαμπρὸς τοῦ
ἀετοῦ ἔως δύνει. || v. 16 ἔωθεν] ἔνθεν F || ταρασσει F ||

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

66. α'. καλένδαις Αὐγούσταις ὁ αἰτὸς δύεται ὀρθρου· λῖψ πνεύσει, καὶ καῦμα ξηρόν.

β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Αὐγούστων ἔτι δύεται ὁ
5 αἰτὸς, καὶ ὁ ἀῆρ νότιος.

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν τὸ αὐτὸ σημαίνει. D.:

δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν τὸ μέσον τοῦ λέοντος ἀνίσχει, φαίνεται δὲ καὶ τὸ δένδρον. ἐν τῷ διημέρῳ
τούτῳ ὁ ἥλιος μίαν μοῖραν κρατεῖ· ὁ νότος δὲ ἀχλυῶ- 236 A
10 δης [κρατεῖ καὶ] πνεῖ.

ε'. νῶναις Αὐγούσταις δύεται μὲν ὁ στέφανος, τὸ δὲ μέσον τοῦ λέοντος ἀνίσχει καὶ γέρανοι φαίνονται, καὶ νότος πυκνὸς πνεῖ.

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Αὐγούστων ἡ λύρα συστέλλεται,
15 καὶ ἐκ τοῦ νότου καύσων.

ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν τὸ μέσον τοῦ ὑδροχόου δύεται· B
372 ται, καὶ ἐκ τοῦ νότου καῦμα ἀχλυῶδες.

η'. τῇ πρὸ ς' εἰδῶν ὁ λέων ἀνίσχει, καὶ καῦμα βαρὺ. ἐπινεφῆς ὁ ἀῆρ, καὶ τὸ μέσον τοῦ ὑδροχόου
20 ἀνίσχει.

v. 2 Gemin. ἐν τῇ ε̄ (τοῦ λέοντος) Εὐδόξῳ αἰτὸς ἐῷος δύνει. || v. 4 ἐπιδύεται F || v. 5 νότος F || v. 6 Ptolem. ὥρα ιε ς'' ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐῷος δύνει. || τῷ αὐτῷ F || v. 7 Colum. 56. *pridie non. August. leo medius exoritur.* || v. 8 φαίνεται—μοῖραν κρατεῖ (v. 10)] *arbor in hoc biduo apparet* Leon. || v. 9 μοῖραν om. F || v. 10 κρατεῖ καὶ] *cancellis inclusit* Bekker || v. 14 Ptolem. ὥρα ιδ ς'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐῷος δύνει. || v. 16 Colum. 57. *VII id. Aug. aquarius occidit medius. nebulosus aestus.* || τοῦ ὑδροχόου] *Orionis* Leon. || v. 18 Gemin. ἐν τῇ ιβ̄ (τοῦ λέοντος) Καλλιππῳ λέων μέσος ἀνατέλλων πνίγῃ μάλιστα ποιεῖ. || v. 19 καὶ—ἀνίσχει (v. 20)] om. F || τοῦ ὑδροχόου] *Orionis* Leon. ||

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ἄστρον κρυπτόν, ἀπαρκτίας
πρᾶος καὶ μέτριον καῦμα.

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἔκλει-
c ψις σεληνιακή, καὶ νότου ἅμα καὶ βορέου διαφορά
καὶ καύματα. 5

ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν δύεται ἡ λύρα ὄρθρου. τὸ
φθινόπωρον ἄρχεται, καὶ ἀνεμομαχία.

ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν ὡσαύτως.

ιγ'. εἰδοῖς Αὐγούσταις ὁ δελφὶν δύεται σὺν τῷ
λαγωῷ. 10

ιδ'. τῇ πρὸ ιθ' καλενδῶν Σεπτεμβρίων αὐχμὸς
καυσώδης.

ιε'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν ἄστρον κρυπτόν. Ζέ-
D φυρος σὺν τῷ νότῳ πνεῖ.

ισ'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν ὄρθρου ὁ δελφὶν δύνε- 15
ται, καὶ νότος πνεῖ.

238 A ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν ἀρχὴ φθινοπώρου.

ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν δύεται ἡ λύρα, καὶ νό-
τος πνεῖ.

ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν μέτριον τὸ καῦμα, καὶ 20
δύεται ὁ δελφίν.

v. 2 πρᾶον *F* || v. 4 νότου *coni.* H. pro νότος || βορέου
διαφορά] βορᾶς *F* || v. 5 *Gemin.* ἐν τῇ ιδ' (τοῦ λέοντος)
Εὐκτῆμονι πνίγη μάλιστα γίνεται. || v. 6 *Plin. XVIII 271.*
III idus Aug. fidicula occasu suo autumnum inchoat, uti is
(Caesar) adnotat. || post ὄρθρου add. δέ *F* || v. 8 *Colum. l. s.*
pridie id. Aug. fidis occidit mane et autumnus incipit. Ptolem.
φθινοπώρου ἀρχή. || v. 9 *Colum. l. s. idib. Aug. delphini occasus*
tempestatem significat. || v. 13 κρυπτόν καὶ *F* || v. 16 καὶ νότος
πνεῖ] om. *Leon.* || v. 18 *Gemin.* ἐν τῇ κβ' (τοῦ λέοντος) Εὐδόξω
λύρα ἔψος δύνει. || δύεται] corr. *Hercher*, δύνει *F*, δύνει *ce-*
teri || νότος om. *CF* || v. 20 μέτριον—δελφίν (v. 21)] *huc re-*
fert F ea quae ad diem sequentem adscripta sunt, ad illum
vero nihil praeter κ' spatio vacuo unius versus relicto. ||

κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν ἡ μὲν λύρα δύεται ὄρθρου, ὁ δὲ ἥλιος παρθένῳ. νότος ἄνεμος, καὶ βροντῶδης ὑετός.

κα'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ὁ ἥλιος ἐφ' ὅλης παρθένου. B

κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ἀνίσχει ἡ παρθένος.

373 κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν ἀπαρκτίας πνεύσει μέτριος, καὶ ὀλικὴ ἡ παρθένος ἀνίσχει καὶ ἀῆρ καθαρός.

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν τὸ μὲν αὐτὸ ζῳῆδιον, C
10 ἄνεμος δὲ βορρᾶς.

κε'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν παύονται οἱ ἐτησίαι, καὶ ψυχρότερος ἄρχεται πνεῖν βορρᾶς.

κς'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν ὁ μὲν δελφὶν ἀνίσχει, νότος δὲ πνεῖ.

15 κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ὁ τρυγητῆς ἀνίσχει, νότος δὲ πνεῖ καὶ ζέφυρος ἅμα.

κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ἡ παρθένος ἄρχεται φαίνεσθαι.

κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν μέτριος ὁ ζέφυρος.

20 λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ὁμοίως, τῆς παρθένου ἀνισχύσεως. D

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν Σεπτεμβρίων ἡ Ἀνδρο-

v. 1 Colum. 58. *XIII cal. Sept. sol in virginem transitum facit, hoc et sequenti die tempestatem significat, interdum tonat; hoc eodem die fides occidit.* || v. 7 ὀνεύσει C || v. 8 ἀνίσχει καὶ ἀῆρ καθαρός] addidi ex F, *exoritur, aeris est serenitas* add. Leon. || v. 10 πνεῖ post βορρᾶς add. F || v. 15 Colum. l. s. *VII* (sic pro *VI* cod. Sangerm.) *cal. Septemb. vindemiator exoritur mane.* || τρυγητός C || καὶ νότος καὶ ζέφυρος ἀναπνεῖ F || v. 20 Colum. l. s. *III cal. Sept. humeri virginis exoriuntur.* || ante ὁμοίως F add. μέτριος ζέφυρος || v. 22 Colum. l. s. *pridie cal. Sept. Andromeda vesperi exoritur.* ||

μέδα ἀνίσχει· εὖρος πνεῖ, καὶ ἐναλλάττονται οἱ ἄνεμοι.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

- 240 A 67. α'. καλένδαις Σεπτεμβρίαις βροντώδης ὑετός, καὶ ἡ Ἀνδρομέδα ἀνίσχει. εὖρος πνεῖ, καὶ ἐναλλάτ- 5
τονται οἱ ἄνεμοι.
- β'. τῇ πρὸ δ' νωτῶν Σεπτεμβρίων ὁ ἰχθὺς ἀπὸ τοῦ νότου παύεται δύεσθαι.
- γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν βροντᾷ καὶ ὕει.
- B δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν ἄρκτουρος ἀνίσχει σὺν τῷ 10
τρυγητῇ, καὶ τὸν μὲν οἶστον ἀποκρύπτει.
- ε'. νύναις Σεπτεμβρίαις οἶκος Ἑρμοῦ. ζέφυρος δὲ πνεῖ, καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀνέμων ἐναλλαγῆς ὑετός.
- ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Σεπτεμβρίων ἀνίσχει ὁ ἵππος.
- ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν ἀνίσχει ἡ αἴξ· ἐν δὲ τῇ ἐσπέ- 15
ρα λῖψ μετὰ ὑετοῦ. 374
- η'. τῇ πρὸ ς' εἰδῶν ἀναφαίνεται ὁ ἄρκτουρος,
C βορρᾶς δὲ φυχᾷ· ἔσθ' ὅτε καὶ βροντᾷ.

v. 1 εὖρος — ἄνεμοι] καὶ οἱ ἐτήσιοι *F*, om. Leon. ||
v. 4 Lyd. III 79. τῇ νεομηνίᾳ ὁ Μητρόδωρος λέγει τὴν
Ἀνδρομέδαν ἀνίσχειν, τῶν τε ἄλλων παυομένων ἀνέμων
τὸν εὖρον ἐπικρατεῖν. Gemin. ἐν τῇ εἰς ἡμέρα (τῆς παρθέ-
νου) Εὐδόξῳ . . . ἐπιβροντᾷ. || v. 7 Colum. 63. *III non.*
Sept. piscis austrinus desinit occidere. || ὁ ἰχθὺς ἀπὸ] om.
F || v. 8 post νότου add. οὐ *F* || v. 10 Colum. l. s. *non.*
Sept. arcturus exoritur. || v. 11 μὲν cum Herchero delendum
est, nisi quid intercidit in fine enuntiati || καὶ—ἀποκρύπτει]
malus occultatur Leon. || ἰστον *F* || v. 14 ἀνίσχει ὁ ἵππος] si
scripsi ex *F*, *equus exoritur* Leon., ὡσαύτως ceteri || Lyd.
de mens. III 82. τῇ πρὸ ὀκτώ εἰδῶν Σεπτεμβρίων Εὐδο-
ξος τὸν ἵππον δύεσθαι . . . σημειοῦται. || v. 15 Colum. l. s.
VII id. Sept. capra exoritur, tempestatem significat. || ἀνίσχει
om. *F* || ἡ βίξ *C* || v. 17 δὲ om. *F* || v. 18 ἔσθ' ὅτε] om. *F* ||

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν τὸ μέσον τῆς παρθένου ἀνί-
σχει, Ζέφυρος δὲ μετὰ λιβὸς πνεῖ.

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν τὰ αὐτὰ σημαίνει.

ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν ὡσαύτως.

5 ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν Σεπτεμβρίων ὁ ἄρκτουρος
ἀνίσχει.

ιγ'. εἰδοῖς Σεπτεμβρίαις ὕει διὰ τῆς ἐπιτολῆς
τοῦ ἄρκτούρου.

ιδ'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν Ὀκτωβρίων αἱ πλειά- D
10 δες ἀνίσχουσι σὺν τῷ ἵππῳ.

ιε'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν ἡ χελιδὼν οὐδαμοῦ·
ἀνίσχει δὲ καὶ ἡ αἶξ, καὶ ὕει.

ισ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν τὸ δωδεκατημόριον 242 A
ἄρχεται τοῦ μετοπώρου.

15 ιζ'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν Ζέφυρος μετὰ λιβὸς
καὶ εὖρος πλατύς.

ιη'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν ὁ ἰχθὺς ἀνίσχει, καὶ
ἡρέμα ἀπαρκτίας.

20 ιθ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν ὁ ἥλιος ζυγῷ· ὁ κρα-
τὴρ φαίνεται· νότος πνεῖ. τὸ μέσον τοῦ ἄρκτούρου B
ὄρθρου φαίνεται.

v. 2 Ζέφυρος πνεῖ μετὰ λιβός *F* || δέ μου λιβός *C* || v. 3
σημαίνει] addidi ex *F* || v. 4 Colum. l. s. *III id. Sept. fa-*
vonius aut africanus, virgo media exoritur. || v. 5 Plin. XVIII
310. (*Caesari oritur*) *arcturus medius pridie idus* || v. 7 Ge-
min. ἐν τῇ ιζ' (τῆς παρθένου) Καλλίππῳ . . . ἄρκτουρος
ἀνατέλλων φανερός. || v. 9 Καλ. Σεπτεμβρίων *C* || v. 12
αἶξ, καὶ] ἐξεῖς *F* || v. 13 Gemin. ἐν τῇ κ' (τῆς παρθένου)
Εὐκτῆμονι . . μετοπώρου ἀρχή. || v. 15 Colum. l. s. *XV*
cal. Octob. favonius aut africanus, interdum eurus, quem qui-
dam vulturum appellant. || v. 16 καὶ εὖρος] om. *F* et Leon. ||
v. 19 Colum. l. s. *XIII cal. Oct. sol in libram transitum fa-*
cit, crater matutino tempore apparet. || ὁ ἥλιος — φαίνεται

κ'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ἐπιτολὴ τοῦ ἀρκτούρου καὶ ὑετὸς πολὺς.

κα'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ἡ μετοπωρινὴ ἰσημερία, καὶ οἱ ἰχθύες δύνονται.

κβ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν δύεται ἡ Ἀργώ, καὶ 5 τροπὴ τοῦ ἀέρος ὑετώδης.

κγ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν δύνονται οἱ ἰχθύες, καὶ 375 ὑετὸς ἐκ τοῦ νότου, καὶ γίνονται βροχαὶ καὶ ταραχαὶ ἀνέμων καὶ θαλάσσης.

κδ'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ἔκλειψις σεληνιακὴ καὶ 10 ἐπιτολὴ τοῦ κενταύρου.

κε'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν συννεφὴς ὁ ἀὴρ καὶ ταραχώδης.

κς'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν οἱ ἔριφοι ἀνίσχουσι, καὶ νότος ψυχρὸς. 15

κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν παύεται ἡ παρθένος δ ἀνίσχειν, αἱ δὲ πλειάδες ἐν ἑσπέρα φαίνονται, καὶ οἱ

(v. 20)] *F* huc refert quae ad 20. Iul. adscripta sunt et viceversa. || p. 143 v. 20 νότος πνεῖ] om. Leon. || v. 21 ὄρθος *F* ||

v. 1 Ptolem. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἐῷος ἀνατέλλει. || τῆς ἐπιτολῆς *F* || v. 2 καὶ om. *F* || πολὺς addidi ex *F*, *copiosi* add. Leon. || v. 3 Colum. l. s. *XI cal. Oct. pisces occidunt mane*. Plin. XVIII 311. *XI calendas Caesari commissura piscium occidens*. || v. 5 Colum. 66. *X cal. Oct. Argo navis occidit, tempestatem significat interdum et pluviam*. || v. 6 ὑετώδης om. *F* || v. 7 Colum. l. s. *VIII cal. Oct. tempestatem significat, interdum et pluviam*. || καὶ — θαλάσσης (v. 9)] *austrinae fiunt pluviae, aeris ventorumque conturbationes et maris tempestates* Leon. || v. 8 ὑετὸς scripsi ex *F* pro ὑετοί || καὶ γίνονται — θαλάσσης] addidi ex *F* || v. 11 τοῦ κέντρου *C* || v. 15 ψυχρὸς] ἰσχυρὸς *FS*, *vehemens* Leon. || v. 16 παύεται — καὶ οἱ (v. 17)] sic *FS* Leon.; παύεται ἡ παρθένος, ἀνίσχει ἡ πλειὰς ἐν ἑσπέρα, φαίνονται καὶ οἱ *CR* || v. 17 ἀνίσχει *F* || ἐν ἑσπέρα] *matutino et vesperi* Leon. ||

ἔριφοι cὺν τῷ ἡλίῳ ἀνίσχουσιν καὶ γίνονται βροχαὶ
καὶ ταραχαὶ ἀνέμων καὶ θαλάσσης.

κη'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ἔτι μᾶλλον ὁ νότος.

κθ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν αἱ πλειάδες ὄρθρου 244 A
5 φαίνονται, καὶ πνεῖ νότος ὑετώδης.

λ'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν ἡ αἴξ ἀνίσχει μέχρι τῆς
ἑσπερινῆς δύσεως τῶν πλειάδων.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

68. α'. καλένδαις Ὀκτωβρίαις αἱ πλειάδες ἀπὸ
10 τῆς ἀνατολῆς ἄρχονται φαίνεσθαι, καὶ νότος ὄρθρου B
πνεῖ.

β'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν Ὀκτωβρίων ὡσαύτως ὁ τε
ἄῃρ αἱ τε πλειάδες.

γ'. τῇ πρὸ ε' νωνῶν ὁ ἡνίοχος δύεται, καὶ ἀπὸ
15 βορέου βροντᾷ.

δ'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν οἱ ἔριφοι ἀνίσχουσι καὶ ὕει.

Colum. 1. s. *V cal. Oct. haedi exoriuntur; favonius, nonnunquam auster cum pluvia.* || οἱ om. *F* ante ἔριφοι ||

v. 1 καὶ γίνονται — θαλάσσης (v. 2)] addidi ex *F*, *ventorum et maris procellae validae fiunt* Leon. || v. 3 ἔτι — νότος] *auster vehemens flat, tempestates horridae* Leon. || v. 6 Gemin. ἐν τῇ δ (τοῦ ζυγοῦ) Εὐδόξῳ αἴξ ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει. || v. 9 Lyd. de mens. IIII 84. καλάνδαις Ὀκτωβρίαις φησὶν ὁ Βάρρων τὰς πλειάδας ἀπὸ ἀνατολῶν ἀνίσχειν. Gemin. ἐν τῇ ε (τοῦ ζυγοῦ) Εὐκτῆμονι πλειάδες ἑσπέραι φαίνονται ἐκ τοῦ πρὸς ἑω. || ἀπὸ] εἴσω *FS* || v. 10 ἄρχεται *F* || v. 12 ὁ τε — πλειάδες (v. 13)] om. *F* || v. 14 Colum. 73. *IIII non. Oct. auriga occidit mane . . significat nonnunquam tempestatem.* Plin. XVIII 312. *Asiae et Caesari V non.* (sic Pint., vet. cod. Dalec. schol. German.) *Octobr. heniochus occidit matutino.* || v. 16 ἀνίσχουσι καὶ νότος πνεῖ *FS* ||

ε'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν ὁ στέφανος ἀνίσχει καὶ τροπὴ βορεινή.

C ε'. τῇ πρὸ α' νωνῶν τὸ μέσον τοῦ κριοῦ δύεται, καὶ ὁ σκορπίος σὺν αὐτῷ.

Ζ'. νωνῶν Ὀκτωβρίων ὡσαύτως. ■

5
376

η'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Ὀκτωβρίων ὁ στέφανος σὺν τοῖς ἐρίφοις ἀνίσχων τρέπει τὸν ἀέρα.

θ'. τῇ πρὸ Ζ' εἰδῶν οἱ ἔριφοι σὺν ταῖς πλειάσιν ἀνίσχουσι, καὶ πνεῖ ἄνεμος λίψ.

ι'. τῇ πρὸ ς' εἰδῶν ὁ ζυγὸς ἄρχεται ἀνίσχειν, 10 καὶ ζέφυρος πνεῖ.

D ια'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ὁ στέφανος ὀρθρου ἀνίσχων ἐναλλάττει τοὺς ἀνέμους.

ιβ'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν αἱ πλειάδες ἀνίσχουσι, καὶ νότος πνεῖ. 15

246 A ιγ'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν ὁ στέφανος ἀνίσχων ἐναλλάττει τοὺς ἀνέμους, καὶ θαλάσσης ταραχὴ γίνεται.

v. 1 Colum. l. s. *III non. Oct. corona incipit exoriri, significat tempestatem.* Plin. XVIII 312. *tertio nonas* (sic Pint. vet. cod. Dalec.) *Octobr. Caesari corona incipit exoriri.* || ὁ στέφανος — βορεινή] scripsi ex *F*, *corona emergit et conversio est aestatis* (i. e. τροπὴ θερινή) Leon., ὡσαύτως ceteri || v. 3 Colum. l. s. *pridie non. Oct. aries medius occidit.* Lyd. de mens. IIII 87. ὁ Εὐδοξος δύεσθαι τὸ μέσον τοῦ κριοῦ λέγει. || v. 6 Plin. XVIII 313. *VIII idus Octobr. Caesari fulgens in corona stella exoritur.* Colum. l. s. *VIII id. Octobr. coronae clara stella exoritur.* || v. 10 Colum. 74. *VI id. Octob. . . favonius.* || v. 11 πνεῖ om. *C* || v. 13 post ἀνέμους Leon. add. *asperaque in mari fiet hiems.* || v. 16 Colum. l. s. *III et pridie id. Octob. corona tota mane exoritur.* Ptolem. ὥρα ἰδ' ς'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἑῷος ἀνατέλλει. || ἀλλάττεται *C* || v. 17 καὶ — γίνεται] addidi ex *F*, *et tumultus fit* add. Leon. ||

ιδ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν βορρᾶς πλατὺς πνεῖ.

ιε'. εἶδοις Ὀκτωβρίαις τὸ μέσον τοῦ φθινοπώρου καὶ ἄνεμος νότος.

ισ'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν Νοεμβρίων ὁ Ὠρίων
5 ἀνίσχει, καὶ δροσώδης ὁ αἴρ.

ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν ὡσαύτως.

ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ἡ πᾶσα ἡμέρα συν- B
νεφής.

ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν ὁ ἥλιος σκορπίῳ, καὶ
10 Ζέφυρος πνεῖ.

κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν δύνονται αἱ πλειάδες,
καὶ τροπὴ τοῦ αἴερος.

κά'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ὡσαύτως· ἀλλὰ καὶ
ὔει.

15 κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν δύεται ἡ οὐρὰ τοῦ
ταύρου, καὶ νότος πνεῖ ὑετώδης. C

κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν δύεται ὁ σκορπίος, καὶ
βορρᾶς πνεῖ καὶ χειμῶν κατὰ θάλασσαν.

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν δύνονται αἱ πλειάδες.

v. 3 Gemin. ἐν τῇ ιθ' (τοῦ Ζυγοῦ) . . νότοι πνέουσιν. ||
v. 4 Colum. 76. *id. Oct. et sequenti biduo interdum tempestas, nonnunquam rorat.* || Νοεμβρίων] sic scripsi, Νοεμβρίου F, ceteri om. || v. 7 συννεφής] *tristis et nubilus* Leon. || v. 9 Colum. 77. *XIIII* (sic cod. Lips. et Sang. pro *XIII*) *cal. Nov. sol in scorpionem transitum facit.* || v. 11 Colum. l. s. *XIII et XII cal. Nov. solis exortu vergiliae incipiunt occidere; tempestatem significat.* || v. 15 Colum. l. s. *XI cal. Nov. tauri cauda occidit; auster, interdum pluvia.* || δύεται supplevi cum Hasio; Leon. add. *occidit.* || v. 16 καὶ πνεῖ νότος ὑετώδης F || v. 17 δύεται — θάλασσαν (v. 18)] ὡσαύτως. ἀλλὰ καὶ ὔει C || v. 18 καὶ χειμῶν κατὰ θάλασσαν] addidi ex F, *in mari tempestas horrida* add. Leon. ||

κε'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ὁ κένταυρος ὄρθρου 377
δύεται.

κς'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν τὸ μέτωπον τοῦ σκορ-
πίου δύεται.

δ κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν αἱ ὑάδες δύνονται, καὶ 5
βορρᾶς ψυχρός καὶ χειμῶν κατὰ θάλασσαν.

κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν αἱ πλειάδες καὶ ὁ
'Ωρίων παντελῶς δύνονται.

248 A κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ὁ ἀρκτοῦρος δύεται,
καὶ οἱ ἄνεμοι βιαιότεροι. 10

λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ἡ Κακσιόπεια ἄρχεται
δύεσθαι.

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν ὁ 'Ωρίων ὅλος ἀπο-
κρύπτεται, καὶ ὁ μὲν αἰτὸς ἐν ἑσπέρᾳ, ἡ δὲ λύρα
ἀνίσχει. 15

B

NOEMBΡΙΟΣ

69. α'. καλένδαις Νοεμβρίαις αἱ πλειάδες δύνον-
ται. ἔωθεν πάχνη, καὶ τοῦ ἀρκτούρου δυομένου
τροπὴ τοῦ αἵρος ἐπὶ τὸ ψυχρότερον.

v. 1 Colum. l. s. *VIII cal. Nov. centaurus exoriri mane desinit.* || v. 3 Colum. 78. *VII cal. Nov. nepae frons exoritur.* || τὸ μέτωπον] τὸ μετόπωρον C, *dimidia cauda* Leon. || v. 6 καὶ χειμῶν κατὰ θάλασσαν] *addidi ex F, et aspera in mari hiems add. Leon.* || v. 7 Colum. l. s. *V cal. Nov. vergiliae occidunt.* || v. 8 post 'Ωρίων F *add. πάσαι* || v. 9 Colum. l. s. *III cal. Nov. arcturus vespere occidit, ventosus dies.* || v. 11 Colum. l. s. *III cal. Nov. et pridie cal. Nov. Cassiope incipit occidere.* || v. 14 Lyd. de mens. III 91. τῇ πρὸ μιᾶς καλανδῶν Νοεμβρίων ὁ Βάρρων τὴν λύραν ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχειν λέγει. || v. 19 τροπὴ om. F || τὸ ψυχρὸν CFS, *frigora* Leon. ||

β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Νοεμβρίων ἄνεμοι ψυχροὶ καὶ βροχαί.

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν ἡ λύρα ὄρθρου ἀνίσχει, καὶ πρῶτα βορρᾶς, εἶτα καὶ νότος.

δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν νότος σὺν τῷ Ζεφύρῳ καὶ οὐέτος.

ε'. νῶναις Νοεμβρίαις ἡ λύρα σὺν ἀνίσχοντι ἡλίῳ φαίνεται, καὶ ἄνεμος βορέας.

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Νοεμβρίων ὄρθρου ὁ ἀρ-
κτοῦρος δύεται, καὶ συννέφεια.

ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν αἱ πλειάδες καὶ ὁ Ὠρίων δύνονται, καὶ πνεῖ ὁ βορρᾶς.

η'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν στυγνὸς ὁ ἀήρ.

θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν λαμπρὸν ἄστρον τοῦ σκορπίου, καὶ χειμερινὴ τροπή.

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν ἄρχεται ὁ χειμὼν.

ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν αἱ πλειάδες ὑποκρύπτονται.

v. 2 καὶ βροχαί] om. *F* || v. 3 Colum. 84. *III non Nov. fidicula mane exoritur; hiemat et pluit.* || v. 4 πρῶτα om. Leon. || εἶτα καὶ νότος] πνεῖ *F*, *flat* Leon. || v. 6 οὐέτος *C* || v. 7 Gemin. ἐν τῇ ι' (τοῦ σκορπίου) Εὐκτῆμονι λύρα ἐῷς ἐπιτέλλει. || σὺν ἀνίσχοντι ἡλίῳ] sic scripsi; *fidicula sole exoriente apparet* Leon. vertit; ἀνίσχει· ἥλιος *FRS*, ἀνίσχει· ἡλίου *C* || v. 8 ἄνεμος βορέας] βορρᾶς πνεῖ *F*, *aquilo flat* Leon. || v. 11 Gemin. ἐν τῇ ιβ' (τοῦ σκορπίου) Εὐδόξῳ ὠρίων ἀκρόνυχος ἄρχεται ἐπιτέλλειν. || v. 13 Gemin. ἐν τῇ ιγ' (τοῦ σκορπίου) Δημοκρίτῳ . . ὁ ἀήρ χειμέριος γίνεται ὡς ἐπὶ τὰ πολλά. || στυγνὸς] *turbidus et molestus* Leon. || v. 14 Colum. 84. *V id. Nov. stella clara scorpionis exoritur* (sic P. L. Sang.; ceteri haec ad VIII id. referunt) || post σκορπίου *S* add. ἐπιτέλλει. || v. 16 Colum. l. s. *III id. hiemis initium* (sic P. L. Sang.; ceteri haec ad V id. referunt) || ὁ χειμὼν] ὁ ἀήρ *FS* || v. 17 Gemin. ἐν τῇ ις' (τοῦ σκορπίου) Καλλίππῳ . . πλειάδες δύνουσι φανεραί.

280 A ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν τοῦ σκορπίου μέσον ἄστρον
ἀνίσχει.

ιγ'. εἰδοῖς Νοεμβρίαις αἱ πλειάδες καὶ ὁ Ὠρίων
ὄρθρου δύονται.

ιδ'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν Δεκεμβρίων ὄρθρου ὁ 5
σκορπίος δύεται.

ιε'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν ἡ λύρα ἀνίσχει ἔωθεν,
B εὐρός τε πνεῖ ἅμα καὶ νότος σὺν τῷ βορρᾷ.

ισ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν τὸ αὐτό.

ιζ'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν χειμάζει, καὶ νότος 10
ἔπεται.

ιη'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν ὁ ἥλιος τοξότη. καὶ ὁ
Ὠρίων ἀνίσχει σὺν τῇ λύρα, καὶ ταραχὴ τοῦ ἀέρος.

ιθ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν τὸ κέρας τοῦ ταύρου
C σὺν τῷ ἡλίῳ δύεται, καὶ πνεῖ βορρᾶς. 15

κ'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν ἀηδὴς χειμῶν.

κά'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν αἱ ὑάδες σὺν τῷ λα-
γῳῳ ὄρθρου δύονται.

Plin. XVIII 313 *III idus (Novemb.) vergiliae occidunt.* ||

v. 1 ante μέσον Bekker τὸ addi volt || v. 3 Ptolem.
ὥρα ἰδ' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἔωος δύνει. ||
v. 7 Colum. 88. *XVII cal. Decemb. aquilo, interdum auster
cum pluvia.* Ptolem. ὥρα ἰδ' ε" ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἔωος
ἀνατέλλει. || v. 8 ἅμα om. F || v. 9 Gemin. ἐν τῇ κα (τοῦ
σκορπίου) Εὐδόξῳ λύρα ἔωος ἐπιτέλλει. Colum. l. s. *XVI
cal. Dec. fidis exoritur mane; auster, interdum aquilo magnus.* ||
τὸ αὐτὸ] ὡσαύτως F || v. 10 Colum. l. s. *XV cal. Dec. . .
interdum auster cum pluvia.* || χειμάζει — ἔπεται (v. 11)] τῷ
αὐτῷ F || χειμῶν R || v. 12 Colum. l. s. *XIII cal. Dec. sol
in sagittarium transitum facit.* Ptolem. ὥρα ἰδ' ε" ὁ ἐν τῷ
ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἔωος δύνει. || v. 14 Colum. l. s.
XII cal. Dec. tauri cornua vesperi occidunt; aquilo frigidus. ||
v. 15 τῷ] addidi ex F || v. 17 Colum. 89. *XI cal. Dec. sucula
mane occidit . . lepus occidit mane.* ||

κβ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν ὑετὸς ψυχρός.

κγ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν ὁ Ὠρίων καὶ τὰ κέρατα τοῦ ταύρου δύνονται.

κδ'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν προοίμια τῆς χειμερινῆς
5 τροπῆς. δύεται ὁ κύων, καὶ ὁρόςος φέρεται ψυχρά. D

379 κε'. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς πρώτης μοίρας τοῦ τοξότου.

κς'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ὡσαύτως.

κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν δύεται ὁ κύων, καὶ 252
10 βροχὴ ἔσται νοτία.

κη'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ἄρχεται ὁ κύων δύνε-
σθαι, καὶ νεφώδης ὁ αἴρ.

κθ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ὀρθρου δύεται ὁ κύων,
καὶ ἐκ τοῦ λιβὸς ὕει.

15 λ'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν δύεται ὁ Ὠρίων, καὶ
ζέφυρος καὶ μετὰ νότου βροχή.

v. 1 Gemin. ἐν τῇ κζ (τοῦ σκορπίου) Εὐκτήμονι . .
ὑει. || ὁ ante ὑετὸς add. *F* || v. 2 Gemin. ἐν τῇ κη (τοῦ
σκορπίου) Καλλίππῳ τοῦ ταύρου τὰ κέρατα δύεται. Pto-
lem. ὥρα ιε ε" ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἔως
δύνει. || ὁ Ὠρίων καὶ] om. Leon. || v. 4 Colum. l. s. *VII*
cal. Dec. canicula occidit solis ortu. || προοίμια — κύων (v. 5)]
initium hiemis, frigora incipiunt Leon. || v. 5 τροπῆς· δύεται]
ἄρχεται *F* || φαίνεται *FS*, Hercher mavolt καταφέρεται ||
v. 6 Lyd. de mens. III c. 93. τῇ πρὸ ἐπτὰ καλανδῶν Δε-
κεμβρίων ὁ Δημόκριτος λέγει τὸν ἥλιον [ἐν] τοξότη γίνε-
σθαι. || πρώτης] μιᾶς *F* || v. 9 Ptolem. ὥρα ιδ ε" κύων ἔως
δύνει. || v. 10 νοτία *F* || v. 12 νεφελώδης *F* || v. 15 Colum.
l. s. *pridie cal. Dec. favonius aut auster; interdum pluvia.* ||
Ὠρίων] sic scripsi ex *F* et Leon.; κύων ceteri || v. 16 Ζέ-
φυρος — βροχή] sic scripsi ex *F*, *favonius spirat et austro*
flante pluit Leon., ζέφυρος μετὰ νότου καὶ βροχῆς ceteri |

B

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

70. α'. καλένδαις Δεκεμβρίαις κύγχυσις τοῦ ἀέ-
ρος· ἀπαρκτίας φουσᾶ, καὶ ὁ Ὠρίων ὅλος ὄρθρου
δύεται.

β'. τῇ πρὸ δ' νωνῶν Δεκεμβρίων ὁ κύων δύνε- 5
ται ἐν ἑσπέρᾳ· ἀπαρκτίας ἐπιτείνει.

γ'. τῇ πρὸ γ' νωνῶν χειμάζει σὺν ὑετῷ.

c δ'. τῇ πρὸ α' νωνῶν δύεται ὁ τοξότης καὶ βορ-
ρᾶς πνεῖ.

ε'. νῶναις Δεκεμβρίαις δι' ὅλης τῆς ἡμέρας 10
βροχὴ καὶ πολὺς βορρᾶς.

ς'. τῇ πρὸ η' εἰδῶν Δεκεμβρίων τὸ μέσον τοῦ
τοξότου ἀνίσχει.

ζ'. τῇ πρὸ ζ' εἰδῶν ἀνίσχει ὁ αἰτὸς, καὶ πνεῖ ὁ
λίψ. 15

η'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ὁ σκορπίος ὅλος ἀνίσχει.

D θ'. τῇ πρὸ ε' εἰδῶν ὁ κύων ἐν ἑσπέρᾳ ἀνίσχει,
καὶ ὁ νότος πνεῖ.

v. 5 Gemin. ἐν τῇ ἑβδόμῃ (τοῦ τοξότου) Εὐκτῆμονι
κύων δύεται καὶ ἐπιχειμάζει. || ὁ κύων] om. C || v. 6 ἐν
ἑσπέρᾳ] ad sequentia refert Leon. || ἐν om. F || v. 7 χειμά-
ζει σὺν ὑετῷ] *tempestuosa cum nubibus dies* Leon. || νῶναις
C || τῷ add. ante ὑετῷ F || v. 10 δι' ὅλης — βορρᾶς (v. 11)]
sic scripsi ex F, *per totam diem pluit et flat aquilo* Leon.,
βροχὴ καὶ πολυομβρία ceteri || hoc die explic. F et S; in
F duo folia desunt et ea media quaternionis (quaternion-
ibus enim ceteroquin constat codex); recenti man. infra
scriptum: λείπει φύλλα β'; ex hoc igitur codice S proba-
bilitate derivatus est. || v. 12 Colum. 93. VIII id. Dec. sa-
gittarius medius occidit. || τοῦ τοξότου] *scorpii* Leon. ||
v. 14 Colum. l. s. VII id. Dec. aquila mane oritur; *africus*. ||

ι'. τῇ πρὸ δ' εἰδῶν βορέας συχνός, καὶ ὁ οὐρανός μέλας ἐκ τοῦ χειμῶνος.

380 ια'. τῇ πρὸ γ' εἰδῶν κρύφιον ἄστρον· ἀπαρκτίας 254 A ἅμα καὶ καικίας.

5 ιβ'. τῇ πρὸ α' εἰδῶν βορρᾶς πρῶτα, ἔπειτα δὲ νότος βαρύς.

ιγ'. εἰδοῖς Δεκεμβρίαις ὅλος ὁ σκορπίος ἀνίσχει· βορρᾶς δὲ καὶ νότος ὑετὸν ἐπισπώμενοι.

10 ιδ'. τῇ πρὸ ιθ' καλενδῶν Ἰανουαρίων δύεται ἡ B αἷξ.

ιε'. τῇ πρὸ ιη' καλενδῶν νότος ἅμα καὶ βορρᾶς, καὶ σύγχυσις τοῦ αἵρος.

ισ'. τῇ πρὸ ιζ' καλενδῶν ὡσαύτως.

15 ιζ'. τῇ πρὸ ις' καλενδῶν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὸν αἰγό- κέρωτα.

ιη'. τῇ πρὸ ιε' καλενδῶν ἄστρον κρυπτὸν καὶ ἀνεμομαχία.

ιθ'. τῇ πρὸ ιδ' καλενδῶν ἡ αἷξ ἀνίσχει.

20 κ'. τῇ πρὸ ιγ' καλενδῶν ὁ αἰτὸς ἀνίσχει καὶ ὁ C αἰγόκερως.

v. 2 ἐκ τοῦ χειμῶνος] sic scripsi cum *F*, *tempestatibus* Leon. || ἐκ τοῦ χιόνος *C*, ἐκ τῆς χιόνος *R* || v. 3 Colum. l. s. *III id. Dec. corus vel septentrio*. || v. 4 καὶ οὐ καικίας *C* || v. 5 πρῶτα coni. *H*. pro πρώτως || ἔπειτα δέ] ἐπὶ τὰδε *C* || v. 6 post βαρύς Leon. add. *et pluuius*. || v. 7 Colum. l. s. *id. Dec. scorpio totus mane exoritur; hiemat*. || Δεκεμβρίων *C* || v. 9 Gemin. ἐν τῇ ιθ' (τοῦ τοξότου) Εὐκτῆμονι αἷξ ἐψα (sic corr. Pontedera pro Εὐδόξω) δύνει. || v. 14 Colum. 94. *XVI cal. Iun. sol in capricornum transitum facit*. || αἰγοκέρωτον *C* || v. 16 Colum. l. s. *XV cal. Iun. ventorum commutationem significat*. || v. 18 ἡ αἷξ ἀνίσχει *C* a manu secunda. || v. 19 Plin. *XVIII 283. aquilam diximus in Italia exoriri a. d. XIII Kal. Ianuarias*. || ante καὶ *R* add. ἅμα ||

κά'. τῇ πρὸ ιβ' καλενδῶν βορέας μὲν κατάρχεται,
νότος δὲ τὴν πᾶσαν ἡμέραν ἐπικρατεῖ.

κβ'. τῇ πρὸ ια' καλενδῶν ὁ ἀετὸς ἐν ἑσπέρα
ἀνίσχει.

κγ'. τῇ πρὸ ι' καλενδῶν ὄρθρου ἡ αἴξ δύεται· 5
D καὶ συμπληροῦται ἡ βροῦμα, οἶονεὶ ἡ χειμερινὴ
τροπή.

κδ'. τῇ πρὸ θ' καλενδῶν χειμέριος ὁ ἀήρ.

κε'. τῇ πρὸ η' καλενδῶν ὄρθρου ἡ αἴξ δύεται.

256 A κς. τῇ πρὸ ζ' καλενδῶν δύεται ἐν ἑσπέρα ἡ αἴξ, 10
καὶ χειμάζει.

ζ' κζ'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ὁ δελφὶν ἔωθεν ἀνίσχει,
ἔχων τὸν ἀέρα.

κη'. τῇ πρὸ ε' καλενδῶν ὁ ἥλιος ἀποστρέφεται 381
ἀπὸ τοῦ νοτιαίου καμπτήρος. 15

κθ'. τῇ πρὸ δ' καλενδῶν ὁ ἥλιος λαμπρός, ὁ δὲ
ἀετὸς δύεται, καὶ ὕει.

B λ'. τῇ πρὸ γ' καλενδῶν ὁ μὲν δελφὶν ἀνίσχει, ὁ
δὲ κύων δύεται.

λα'. τῇ πρὸ α' καλενδῶν Ἰανουαρίων κρυφία 20

v. 2 ante νότος Leon. add. *supervenians* || ἐπικρατῇ
C || v. 5 Colum. l. s. *X cal. Ian. capra occidit mane; VIIII
cal. Ian. brumale solstitium, sicut Chaldaei observant.* || δύε-
ται] sequentia desunt in versione Leonici. || v. 9 ὄρθρου
post αἴξ transponit R || v. 11 Gemin. ἐν τῇ β (τοῦ αἰγοκέ-
ρωτος) Εὐκτήμονι . . χειμαίνει. || v. 12 Colum. l. s. *VI cal.
Ian. delphinus incipit oriri mane, tempestatem significat.* ||
δέλφιος C || v. 13 ἔχων] τρέπων conl. Hercher || v. 14 Gemin.
ἐν τῇ δ (τοῦ αἰγοκέρωτος) Εὐδόξω τροπαὶ χειμεριναί. || v. 16
Colum. l. s. *IIII cal. Ian. aquila vespere occidit, hiemat.* || v. 18
Colum. l. s. *III cal. Ian. canicula vespere occidit.* || v. 20 Col-
lum. 95. *pridie cal. Ian. tempestas ventosa.* || Ἰανουαρίου C ||

ταραχή καὶ ἀνεμώδης. ἄρχεται ἀνίσχειν ὁ δελφίν,
καὶ ὁ ἥλιος εἰς ὕψος.

71. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλώδιος ἐκ τῶν παρὰ Θού-
σκοις ἱερῶν πρὸς λέξιν· καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ c
5 μὴν καὶ Εὐδοξός τε ὁ πολὺς, Δημόκριτος πρῶτος
αὐτῶν, Βάρρων τε ὁ Ῥωμαῖος, Ἱππαρχος, Μητρό-
δωρος, καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ Καῖσαρ, περὶ τῆς ἐφημέρου
τῶν φαινομένων ἐπιτολῆς τε καὶ δυσμῶν. ἐπειδὴ δέ
τινες ἀπαιδεύτως φερόμενοι φάσκουσι μὴ ἐπὶ παντὸς
10 τόπου τὰ αὐτὰ πρὸς τῶν ἐπιτολῶν ἢ δύσεων τῶν
ἄστρον ἐνεργεῖσθαι, φέρε τῆς πλάνης αὐτοὺς καίπερ D
ἀντιμαχομένους ἀπαλλάξωμεν. καὶ τάχα διὰ βραχέων
τοῦτο παρασχεῖν αὐτοῖς δυνατόν. τῶν τοίνυν ζωδίων
ὑφ' ἑν μὲν τὸν ὅλον τῶν πλανωμένων οὐρανὸν διει-
15 ληφότων, οὐκ ἐξ ὅλου δὲ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις ἐπὶ γῆν
ἐνεργούντων, ἐπιτηρεῖν δεῖ ποῖά τινα τῶν ἐπὶ γῆς
κλιμάτων ὑπὸ ποίῳ ζωδίῳ τέτακται τελεῖν· οὕτω 258 A
γὰρ ἂν τάληθές τοὺς μὴ πρὸς ἀπέχθειαν ζητοῦντας
οὐ φεύζεται.

²⁰
³⁸² κριῶ Βρεταννία, Γαλατία, Γερμανία, Βαστάρναι,
Κοίλη Συρία, Ἰδουμαία.

v. 1 ἀνίσχειν· ὁ δὲ δελφίν *C* || v. 3—19 extant etiam
in *R* || v. 3 Κλαύδιος *R* || v. 5 πρῶτος] τε πρότερος *manolt*
H. || v. 6 αὐτῶ *C* || βόρρων *C* || v. 7 μετ' αὐτοὺς] sic *R*,
μετ' αὐτοῦ *C* || v. 8 δέ] add. *R* || v. 9 ἀπαιδεύτως — φά-
σκουσι] τὴν ἀπαιδευσίαν νομίζοντες *φασὶ C* || v. 14 τὸν ὅλον
τῶν corr. *H.* pro τῶν ὅλων || v. 15 οὐκ — τὰ αὐτὰ] οὐκ
ἔξω δὲ τῶν αὐτῶν *R* || v. 17 οὕτω γὰρ ἂν] καὶ οὕτω *R* ||
v. 18 ζηλοῦντας *coni. H.* || v. 20—21 et p. 156—158] in *C* su-
persunt et codice *Leidensi*, ex quo *Creuzerus* lacunam in
p. 157 v. 1—4 supplevit. deprompta autem sunt ex *Ptolem.*
tetrab. lib. II cap. 2 fin., in cuius editione *Norimbergensi*

ταύρω Κυκλάδες, τῆς μικρᾶς Ἀσίας τὰ παράλια,
Κύπρος, Πάρθοι, Μῆδοι, Περσίς.

(1525) desunt in contextu sed fol. 38 in adnotationibus Ioachimi Camerarii posita et ita se habent: κριῶ ἐστὶ βρεττανία, γαλατία, γερμανία, βασταρνία, κοίλη κυρία, παλαιστίνη, ἰδουμαία, ἰουδαία. ταύρω παρθία, μηδική, περσίς, κυκλάδες νῆσοι, κύπρος νῆσος, παράλια τῆς μικρᾶς ἀσίας. διδύμοις ὕρκανία, ἄρμενία, ματτιάνη, κυρηναϊκή, μαρμαρική, ἢ κάτω χώρα τῆς αἰγύπτου. καρκίνω νομιδία, καρχηδονία, ἀφρική, βιθυνία, φρυγία, κολχίς. λέοντι ἰταλία, γαλλία, σικελία, ἀπουλία, φοινίκη, χαλδαϊκή, ὀρχενία. παρθένω μεσοποταμία, βαβυλωνία, ἄσσυρία, ἐλλάς, ἀχαΐα, κρήτη. ζυγῶ βακτριανή, κασπηρία, σερική, θηβαίς, ὄσις, τρωγλοδυτική. σκορπίω μεταγωνίτις, μαυριτανία, γαιτουλία, κυρία, κομμαγήνη, καππαδοκία. τοξότῃ τυρσηνία, κελτική, ἰσπανία καὶ ἀραβία ἢ εὐδαίμων. αἰγοκέρωτι ἰνδική, ἄρριανή, γεδρωσία, θράκη, μακεδονία, ἰλλυρίς. ὕδροχόω σαυρωματική, ὀξειανή, σογδιανή, ἀραβία, ἀζανία μέση, αἰθιοπία. ἰχθύσι φαζανία, νασαμωνίτις, γαραμαντική, λυδία, κιλικία, παμφυλία. praeterea in codice Laurent. 28, 34 fol. 153 vers. extat dissertatiuncula quae inscribitur αἱ χώραι συνοικεῖσθαι τοῖς ἰβ ζωδίοις: κριός. κατὰ μὲν πτολεμαῖον βρετανία· γαλατία· γερμανία· παλαιστίνη· ἰδουμαία· ἰουδαία· κατὰ δὲ παῦλον . . . ὡς δὲ αἰγύπτιοι . . . ταύρος· ὡς μὲν πτολεμαῖος παρθία· μηδία· περσίς· κυκλάδες· κύπρος· μικρὰ ἀσία· κατὰ δὲ παῦλον . . . ὡς ὁ δωρόθεος . . . ὡς δὲ τινες . . . δίδυμοι. ὡς μὲν πτολεμαῖος ὕρκανία· ἄρμενία· μαντιανή· κυριναική· μαρμαρική· αἰγυπτος ἢ κάτω χώρα· ὡς δὲ παῦλος . . . ὡς δὲ δωρόθεος . . . ὡς δὲ αἰγύπτιοι . . . ὡς δὲ οὐάλης . . . καρκίνος. ὡς μὲν πτολεμαῖος νομιδία· καρχηδονία· ἀφρική· βιθυνία· φρυγία· κολχική· ὡς δὲ παῦλος . . . ὡς δὲ δωρόθεος . . . ὡς δὲ ὠδαφος (sic!) . . . λέων ὡς μὲν πτολεμαῖος ἰταλία· γαλλία· σικελία· ἀπουλία· φοινίκη· χαλδία· ὀρχηνία· ὡς δὲ . . . παρθένος. ὡς μὲν πτολεμαῖος μεσοποταμία· βαβυλωνία· ἄσσυρίας· ἐλλάς· ἀχαΐα· κρήτη· ὡς δὲ . . .

διδύμοις Ὑρκανία, Ἀρμενίαι δύο, Ἀμαδιανή,
Μαρμαρική, Αἴγυπτος ἡ κάτω.

καρκίνῳ Βιθυνία, Φρυγίαι δύο, Κολχική, Νου- B
μιδία, Καρχηδών, Ἀφρική.

5 λέοντι Ἰταλία, Ἀπουλία, Γαλλία, Σικελία, Φοι-
νίκη, Ὀρχηνία ἥτοι Ἀντορχηνία.

παρθένῳ Ἑλλάς, Ἀχαΐα, Κρήτη, Βαβυλών, Με-
σοποταμία, Ἀσσυρία.

σκορπίῳ Κυρία ἡ μέση ἢ Κομμαγηνή, Κασπία,
10 Μαυριτανία, Γαιτουλία.

ζυγῷ Βακτρία, Κασπία, Σηρική, Θήβαι, Ὀάσεις,
Τρωγλοδυτική.

τοξότη Τυρρηνία καὶ Κελτική, Ἰσπανία, Ἀραβία c
εὐδαίμων ἡ μεγάλη.

σκορπίος. ὡς μὲν πτολεμαῖος μεταγωνίτις· μαυριτανία·
γαιτουλία· κυρία· κομμαγηνή· καππαδοκία· ὡς δὲ . . . .
(ζυγὸς om.) τοξότης ὡς μὲν πτολεμαῖος τυρηννία· κελ-
τική· σπανία (sic!)· ἀραβία εὐδαίμων· ὡς δὲ . . . . αἰγυ-
πτός. ὡς μὲν πτολεμαῖος Ἰνδική· ἀρειανή· γεδρουσία·
θράκη· μακεδονία· ἰλλυρίς· ὡς δὲ . . . . ὑδροχόος. ὑπό-
κειται αὐτῷ κλίμα τῆς αἰγύπτου καὶ ἡ μέση τῶν ποταμῶν
σαυροματική· ὀξειανή· σουγδιανή· ἀραβία· ἀζανία· γερμα-
νική· κατὰ μέρος δὲ . . . . ἰχθύες. ὑπόκειται ἡ ἐρυθρὰ
θάλασσα ἕως τῶν ὠκεανοῦ ῥοῶν· φαζανία· νασσαμωνίτης
(sic!) λυδία· κικλία· παμφυλία· κατὰ μέρος δὲ . . . . cf. praes-
terea cap. 55—58 et c. 23—26. || p. 155 v. 20 Βαστάρναι scripsi
pro Βαστέρναι || p. 156 v. 1 κυλάδες C || v. 2 κύπρων C ||

v. 1 Ἀμαδιανή — Φρυγίαι δύο (v. 3)] om. C, Creuzer
supplevit ex cod. Leidensi, in quo pro Ἀμαδιανή legitur
μαθίαι, et κιθονία pro Βιθυνία || v. 6 ὀρχηνιασητη ἀντορ-
χηνας C || v. 8 Ἀσσυρία scripsi pro Κυρία || v. 9 κυρια ἡμε-
νεις κομαγενή C, corr. H. coll. p. 198^A || v. 11 fortasse
Κασία coll. p. 96^C || Κυρική C || Θάσεις C || v. 13 ταυρινή·
καὶ βελτική. σπανία C, corr. H. ex p. 98^B ||

αἰγοκέρωτι Μακεδονία, Θράκη, Ἰλλυρίς, Ἰνδική,
Ἀριανή, Γεδρωσία.

ὑδροχόῳ Καυρομάται, Ὀξιανή, Κογδιανή, Ἀρα-
βία ἢ μικρά, Ἀζανία μέση, Αἰθιοπία.

ἰχθύσι Λυδία, Κιλικία, Παμφυλία, Φαζανία, Να- 5
σαμῶνες, Γαραμαντική.

ν. 2 γερούσιας C || ν. 3 Κοβδιανή C || ν. 5 Νασαμῶν
C ||

EPIMETRA DVO

DE COMETIS

ET

DE TERRAE MOTIBVS

I SUPPLEMENTVM DISPVTATIONIS LYDIANAЕ DE COMETIS

1 APVLEI APVD LYDVΜ DE MENSIBVS III 7 1

Κομητῶν εἶδη . . κατὰ τὸν Ῥωμαῖον Ἀπουλήιον
δέκα, ἱππίας, ξιφίας, πωγωνίας, δοκίας, πίθος,
λαμπαδίας, κομήτης, δισκεύς, τυφῶν (cod. τύφων),
κεράστης. καὶ ὁ μὲν ἱππίας ἐκ τοῦ δρόμου καὶ τῆς
ὀξύτητος οὕτως ὠνομάσθη, πλαγίας δὲ καὶ ἀμυδρὰς
ἀκτῖνας διαρραίνει. ὁ δὲ ξιφίας δίκην ξίφους ἢ
λόγχης μακρὰς ἐκτεινόμενος φαίνεται, ὥχρὸς δὲ καὶ
νεφελοειδής· ὁ δὲ πωγωνίας τὴν λοφιὰν οὐ κατὰ
κεφαλῆς, ἀλλ' ὑποκάτω διαρραίνει δίκην πώγωνος·
ὁ δὲ δοκίας¹⁾ ὅμοιος ἐγγύς ἐστι τῷ ξιφίᾳ, ἀλλ' οὐκ
ὀξείας ἔχει, ἀμβλείας δὲ τὰς ἀρχάς (σειράς conl. Her-
cher, ἀκτῖνας Roether; num τρίχας?). ὁ δὲ πίθος ἐκ
τοῦ σχήματος· ὁ δὲ λαμπαδίας πυρώδης καὶ δίκην
πυρώπιδος λίθου ἢ δένδρου καιομένου πέφυκε δια-
λάμπειν· ὁ δὲ κομήτης πλατύς ἐστι τὸ εἶδος καὶ ὥς-
περ ὕδαρός (sic corr. Hercher pro ἰλαρός), ἀργυροειδεῖς
τινας πλοκάμους ἔλκων· ὁ δὲ δισκεύς ἐξ αὐτῆς τῆς
προσηγορίας δίκην δίσκου φαίνεται, οὐ λαμπρὸς οὐδὲ
ἐρυθρός, ἀλλ' ὥςπερ ἤλεκτρον· ὁ δὲ τυφῶν (cod.

1) quam formam ab Osanno auctar. lexic. p. 104 in
suspitionem vocatam tuentur Olympiodor. in Aristotel. me-
teorol. fol. 14^b καλεῖται δοκίας· τοιοῦτοι γὰρ οἱ δοκοί,
Philopon. in eund. fol. 98^a alii.

τύφων) πυρώδης καὶ αἱματώδης φαίνεται καὶ λεπτοῦς
 τινὰς διαρραίνων πλοκάμους· ὁ δὲ κεράστης δίκην
 σελήνης κερατοειδής, ὃς ἡνίκα Ξέρξης κατὰ τῆς Ἀτ-
 τικῆς ἦλθεν, λέγεται φανῆναι.

2 PLINI NAT. HIST. II 89. 90

Plura earum (*stellarum*) genera. cometas
 Graeci vocant, nostri crinitas, horrentis crine sangui-
 neo et comarum modo in verticem hispidas. idem
 pogonias quibus inferiore ex parte in speciem bar-
 bae longae promittitur iuba. acontiae iaculi modo
 vibrantur. ocissimo significatu haec fuit, de qua
 quinto consulatu suo Titus imperator Caesar praeclaro
 carmine perscripsit ad hunc diem novissime visa.
 easdem breviores et in mucronem fastigatas xiphias
 vocavere, quae sunt omnium pallidissimae et quodam
 gladi nitore ac sine ullis radiis, quos et disceus
 nomini similis, colore autem electro raros e margine
 emittit. pitheus doliorum cernitur figura in concavo
 fumidae lucis. ceratias cornus speciem habet, qua-
 lis fuit, cum Graecia apud Salamina depugnavit. lam-
 padias ardentis imitatur facis, hippeus equinas
 iubas, celerrimi motus atque in orbem circa se euntis.
 fit et candidus cometes argenteo crine ita reful-
 gens ut vix contueri liceat, specieque humana dei
 effigiem in se ostendens (ἰ. ε. ὁ κομήτης τοῦ Διός).

3 ANONYMI TRACTATVS INEDITVS EX CODICE
 LAVRENTIANO 28, 34 FOL. 122 RECT. (SAEC. XI)

Dissertatio, quae inscripta est περὶ τῶν ἐν ταῖς
 ἐκλείψεσι χρωμάτων καὶ κομητῶν, continet Ptolemaei
 tetrab. II cap. 8 totum, postea haec: Τῶν δὲ κομητῶν

ὁ μὲν καλεῖται ἱππεὺς καὶ ἱερὸς ἀστήρ τῆς Ἀφροδίτης μέγεθος ἔχων σελήνης ὅλης πληθούσης (cod. πλιθούσης, post i eras. v), ὀξύτατος τὴν κίνησιν, ἐν ἑαυτῷ στίλβουσιν ἔχων τὴν χαίτην καὶ ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ὀπίσω, φέρεται τε ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῷ κόσμῳ διὰ τῶν ἰβ ζωδίων. φανεῖς δὲ βασιλέων καὶ τυράννων πτώσεις ταχείας ἀπεργάζεται καὶ μεταβολὰς πραγμάτων τῶν χωρῶν τούτων, ἐφ' ἃς ἐκπέμπει (cod. ἐκπέμψει) τὴν κόμην. ὁ δὲ Ξιφίας τῷ τοῦ Ἑρμοῦ προσήκων, φαίνεται δὲ ἰσχυρὸς καὶ χλωρότερος, παραμήκεις μᾶλλον ἀκτῖνας ἔχων περὶ αὐτόν. φανεῖς δὲ πρὸς ἀνατολὰς τῷ Περσῶν βασιλεῖ καὶ Ἀσσυρίων σημαίνει ἐπιβουλήν καὶ φαρμακείας παρὰ σατραπῶν, πρὸς δὲ δυσμὰς φανεῖς ὁμοίως τοῖς πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦσι μηνύει. ὁ δὲ λαμπαδίας διαφερόντως (cod. διαφέρον τῷ) τοῦ Ἄρεος μακρότερός ἐστι καὶ πυρώδης, παραπλήσιος (Hercher *manolt* παραπλησίως) ταῖς διασειομέναις λαμπάσι. φανεῖς δὲ πρὸς μὲν ἀνατολὰς ἐστραμμένος σημαίνει Περσίδι καὶ Κυρία αὐχμὸν, κεραυνοὺς, καρπῶν φθορὰν καὶ ἐμπρησμοὺς βασιλικῶν αὐλῶν· πρὸς δὲ μεσημβρίαν ἐστραμμένος τοῖς ἐν Λιβύῃ καὶ Αἰγύπτῳ κακὰ ὁμοίως καὶ ἀσπίδων πλῆθος σημαίνει· πρὸς δὲ δυσμὰς πάλιν τοῖς ἐνοικοῦσι ταῦτα (cod. ταυτα) δηλοῖ. ὁ δὲ φύσει κομήτης λέγεται τοῦ Διὸς, πραῦτερος φαίνεται καὶ μόνος στίλβει τῇ χαίτῃ καὶ ἐναργυρίζει καὶ μακρὰ πάλλει, ὥστε μὴ ἀντωπεῖν. ἔχει (cod. ἔχειν) δὲ ἐν ἑαυτῷ ἀνδρεῖον πρόσωπον ὡς δοκεῖν θεοῦ, ὅθεν ὅπου ἂν (ἂν add. Hercher) ἀνατείλῃ καὶ νεύσῃ (cod. νεύσει), ἀγαθὰ σημαίνει τοῦ Διὸς ἐν καρκίνῳ ἢ σκορπίῳ ἢ ἰχθύσιν ὄντος. ὁ δὲ δισκεὺς ὀνομαζόμενος τοῦ Κρόνου ἐστὶ, στρογγύλος καὶ ὅμοιον ἔχει χρῶμα τῷ κρόνῳ, ἥλεκτρον ἀμφοτέ-

ρος· περὶ δὲ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ ἀκτῖνες περικέ-
 χυνται. ἔστι (cod. ἔσται) δὲ μονοπρόσωπος (cod. μονο-
 πρόσωπον) καὶ πρὸς πᾶν κλίμα (cod. κλήμα) ὁμοίως
 διακείμενος. κινεῖ γὰρ παντοίους πολέμους ἐν πάσῃ
 χώρᾳ καὶ θάνατον μεγάλου βασιλέως ἀπειλεῖ (ἀπεῖλει
 addidi) καὶ τοὺς ἐν ἀρχαῖς καὶ δόξῃ (cod. δόξει) ταπεινοῖ.
 ἔστι δὲ καὶ ἄλλος κομήτης ῥοδοειδὴς καὶ μέγας, κυ-
 κλωτερής (cod. κυκλωτερείς), ὃς καλεῖται Εἰληθυίας,
 κόρης ἔχων (cod. ἔχον) πρόσωπον, χρυσοειδεῖς (cod.
 χρυσοειδής) ἔχων τὰς (cod. ἔχοντας) ἀκτῖνας κύκλῳ
 τῆς κεφαλῆς, ἡδύς τε τῇ προσόψει, τῷ (cod. τό) τε
 χρώματι ὅμοιος (cod. ὁμοίως) ἀργύρου καὶ χρυσοῦ
 κράματι. σημαίνει δὲ ἀνθρώπων κακῶν (κακῶν addi-
 di) κατακοπὰς καὶ μεταβολὴν πραγμάτων ἐπὶ τὸ βέλ-
 τιον καὶ τοῖς συγκατακλημένοις (sic corr. Hercher pro
 συγκατακεκλιμένοις) ἄφεςιν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος κομή-
 της τιτάν (num τιτᾶνος? an cum Herchero γίγας?), ὃς
 καλεῖται τυφών (sic!), χαλεπὸς (cod. χαλαιπῶς) λίαν
 καὶ πυρώδης, ἄμορφος καὶ βραδυκίνητος· ἔχει δὲ τὴν
 χαίτην ὡς μαλλὸν (sic corr. Hercher pro μάλλον) ὀπί-
 σω· ἐπικαταφέρεσθαι δὲ εἴωθεν τῷ ἡλίῳ ἐν τοῖς πέ-
 ρασι τοῦ ἀρκτικοῦ πόλου. φανείς δὲ πολλῶν κακῶν
 αἴτιος ἔσται. καρπῶν ἀπώλειαν καὶ βασιλέων * (nul-
 lum lacunae signum in cod.) ἐν τε τῇ ἀνατολῇ καὶ δύ-
 ρει. αἱ δὲ δοκίδες καὶ πωγωνίαὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ-
 τὸς τοῦ ζωδιακοῦ συνίστανται ἐν τῷ ἀρκτικῷ μέρει.

4 AVIENI APVD SERVIVM IN AENEID, X 272 p. 589
 ED. DANIEL.

Sane Avienus cometarum has differentias dicit:
 Stella quae obliquam facem post (*edit. add. quae*) se
 trahens quasi crinem facit Hippius vocatur: ista si

ab occasu solis in ortum veniat mala Persidi et Syriae ostendit; si ad meridiem attenderit, Africam et Aegyptum a malis relevat (*edit. revelat*) solis pecoribus pestem denuntians; si septentrionem respexerit, Aegyptum bellis et miseriis premit; si occidentem attenderit, gravat Italiam et quidquid ab Italia usque ad Hispanias tendit: si a meridie in septentrionem ierit a bellis quidem externis securitatem denuntiat, sed seditiones domesticas significat. Alter cometes est, cui ex gladio nomen est, nam Graece ξιφίας (*edit. ξίφος*) appellatur, cuius tractus est longior et pallidus color, neque comas habere dicitur et hebetior eius flamma est, qui si orientem attenderit, regem Persidis dolis significat appetendum, denuntiat (*edit. denuntiavit*) et bella, etiam Syrios pari conditione involvit et Libyam atque Aegyptum fraude et insidiis nuntiat (*edit. nuntiet*) posse laborare (*edit. laborem*). Quod si occidentem attenderit foedera nova regionis eius regi significat, quae dicit per puellam congregatam in nuptias posse dissolvi. Alter cometes est, qui Lampadias (*edit. Lampas*) appellatur, et quasi fax lucet; hic cum orientem attenderit, omnes illas orientis partes dicit nebulis posse laborare frugesque eorum caliginoso (*edit. caligoso*) aere corrumpi; si meridiem attenderit, Africam dicit siccitate et serpentibus posse laborare; si occidentem spectaverit, Italiam dicit adsiduis fluminum inundationibus laborare; si septentrionem viderit, famem gentibus septentrionalibus significat. Est etiam alter cometes, qui vere Cometes appellatur. nam comis hinc inde cingitur; hic blandus esse dicitur. qui si orientem attenderit, laetas res ipsi parti significat; si meridiem, Africae aut Aegypto gau-

dia; si occidentem inspexerit, terra Italiae voti sui compos erit; hic dicitur apparuisse eo tempore, quo est Augustus sortitus imperium, tunc denique gaudia omnibus gentibus futura sunt nuntiata. si septentrionem attenderit prospera universa significat. Est alter cometes in tympani modum, qui (*edit. quia*) et valde lucet et electri colorem habet, quem Disceum vocant, quoniam iste ex uno loco (*edit. locon*) solet gigni (*edit. gignit*); orbi terrarum caedes, rapinas, bella et cetera mala significat. Sextum cometen appellari ex regis Typhonis nomine Typhonem dicunt, qui semel in Aegypto sit visus, qui non igneo sed sanguineo rubore fuisse narratur, globus ei modicus dicitur et tumens, crinem eius tenui lumine apparere fertur, qui in septentrionis parte aliquando fuisse dicitur. hunc Aethiopes dicuntur et Persae vidisse et omnium (*edit. omni*) malorum et famis necessitates (*edit. fames necessitatis*) pertulisse. Quarum plenas (*edit. plena*) vel (*edit. add. in*) pleniores differentias vel in Campestro vel in Petosiri, si quem (*edit. in-petussirisiq*) delectaverit, quaerat.

II ANONYMI DISSERTATIO DE TERRAE MOTIBVS

IN CODICE LAVRENTIANO 28, 34 (SAEC. XI)
FOL. 110 SQ.

ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ
ΩΣ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ

Καθόλου τοίνυν περί τῶν ἐν τῇ γῇ γινομένων σεισμῶν καὶ τῆς τούτων αἰτίας, καθὰ τοῖς παλαιοῖς διείληπται, ῥητέον δυσεπηβόλου¹⁾ τε καὶ σχεδὸν ἀτεκμάρτου²⁾ αὐτοῖς τοῦ τοιούτου εἵδους καταληφθέντος· ἐπεὶ τοίνυν τοῖς περὶ τὴν γῆν πάθεις μίαν ἐκ πασῶν τὴν περὶ τοῦ καταγείου³⁾ πυρὸς αἰτίαν τέως ἀποδεχομένους ὁρῶμεν, ἐπεὶ καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς συνεχῶς κάλοι συμβαίνουσιν, ἐπετήρησαν. καὶ γὰρ τὸ πῦρ διεργαζόμενον *cetera quae apud Lydum cap. 53 p. 103 v. 8 usque ad p. 105 v. 9 leguntur.*

οἱ δέ γε τῶν φυσικῶν ἀκριβέστερον περὶ σεισμῶν ἀναλαμβάνοντες τὴν αὐτῶν γένεσιν οὕτως πῶς φασιν. ἔστι φανερόν ὅτι ἀναγκαῖον καὶ ἀπὸ ὑγροῦ καὶ ἀπὸ ξηροῦ γίνεσθαι ἀναθυμίας *cetera quae leguntur per totum caput octavum Aristotelis meteorologic. lib. II; et explicit: περὶ μὲν οὖν σεισμῶν καὶ ὄντινα τρόπον γίγνονται τὰ παρὰ τῶν παλαιῶν εὐρήματα τοσαῦτα.*

1) sic *G* i. e. cod. Laurent. 28, 14 (saec. XIII) fol. 146, in quo extat brevior epitome huius tractatus; δυσεπιβόλου *F* (cod. Laur. 28, 34). 2) sic scripsi, ατ' ἐκμαρτυρίας *F*, ἄνευ μαρτυρείας *G*. 3) ὑπογείου *G*.

ΠΕΡΙ ΣΕΙΣΜΩΝ ΠΡΟΧΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

“Α δὲ καὶ περὶ τοῦ προγνῶναι τὴν αὐτῶν γένε-
 σιν, ὅσον κατὰ δύναμιν ἀνθρώποις ἐσημειώθη, συνα-
 γαγόντες εἰς ἓν σύνοπτον¹⁾ παραθεῖναι διέγνωμεν.
 λέγεται τοίνυν σημαίνειν σεισμός τῶν κακοποιῶν
 ἀστέρων ἐν τοῖς ἐπισήμοις τῷ πάθει ζωδίοις γιγνο-
 μένων. Κρόνος ταύρω. Κρόνος μὲν γὰρ εἰς τὸν
 ταῦρον τὴν μετάβασιν ποιούμενος σεισμόν ὡς ἐπὶ τὸ
 πλεῖστον ποιεῖ κατὰ τόπους καὶ μάλιστα ἐν ταῖς χώ-
 ραις καὶ πόλεσιν, ἐν αἷς ὑπάρχει ἡ τοῦ ταύρου δεσπο-
 τία. ὁ δ’ αὐτὸς ἀστήρ τοῦ Κρόνου καὶ φάσιν ποιού-
 μενος ἐν τῷ πρώτῳ δεκανῷ τοῦ ταύρου σειμοὺς
 κατὰ τόπους ποιεῖ. Κρόνος διδύμοις. ἐν δὲ τοῖς
 διδύμοις ὁ Κρόνος γενόμενος καὶ ἐν τοῖς βορείοις ἐλ-
 θὼν τούτου τοῦ ζωδίου μέρεσι σειμοὺς κατὰ τό-
 πους ποιεῖ. Κρόνος καρκίνῳ. ἔτι δ’ ἐν καρκίνῳ
 τὴν μετάβασιν ὁ Κρόνος ποιούμενος σειμοὺς ποιεῖ.
 Κρόνος σκορπίῳ. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ δεκανῷ τοῦ
 σκορπίου φάσιν ὁ Κρόνος ποιούμενος σεισμόν γενέ-
 σθαι σημαίνει. Ἄρης ταύρω. Ἄρης δ’ ἐν ταύρῳ
 διὰ μέσου τοῦ ζωδίου γινόμενος σεισμῶν ἐστὶ κινητι-
 κός. ἐν δὲ τοῖς διδύμοις ὁ αὐτὸς ἀστήρ γινόμενος
 καὶ ἐν τοῖς βορείοις τοῦ ζωδίου μέρεσιν ἐλθὼν σεισμόν
 ποιεῖ. ἐν καρκίνῳ δὲ Ἄρης φάσιν ποιούμενος ἐν
 τῷ πρώτῳ δεκανῷ σεισμόν σημαίνει. ἥλιος ὑδρο-
 χόῳ. (cod. add. καὶ) ἥλιος δὲ ἐκλείπων ἐν τῷ δευτέρῳ
 δεκανῷ τοῦ ὑδροχόου σειμοὺς σημαίνει. ἥλιος ἰχ-
 θύσιν. ἔτι δὲ ἐκλείπων ὁ ἥλιος ἐν τῇ πρώτῃ δεκα-
 μοιρίᾳ τῶν ἰχθύων σεισμόν ἐν ταῖς παραλίαις σημαί-
 νει. σελήνῃ σκορπίῳ. σελήνῃ δὲ ἐκλείπουσα ἐν τῇ

1) σύνοπτον] ἐνσύνοπτον cod., nam εὖ σύνοπτον?

πρώτη δεκαμοιρία τοῦ σκορπίου ἐνίοτε σεισμόν σημαίνει. καθόλου δὲ αἱ ὑπὸ γῆν ἐκλείψεις ἡλίου ἢ σελήνης σειμοὺς ἀποτελοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον. ἔτι τὰ προηγούμενα τοῦ δωδεκατημορίου τοῦ ταύρου καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὴν πλειάδα σεισμῶδη γίγνεται, εἰ μὴ (cod. εἰμί) τις τῶν ἀγαθοποιῶν ἀστέρων ἐπίδοι. καὶ τὰ βόρεια δὲ τοῦ δωδεκατημορίου τῶν διδύμων σεισμῶδη καθίσταται καὶ τὰ τοῦ δωδεκατημορίου τοῦ σκορπίου ἐπόμενα σεισμῶδη φασίν. ὁ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ ἀστήρ τὴν οἰκοδεσποτίαν λαβὼν σεισμῶν ἀποτελεστικὸς περὶ τὸ κατάστημα. περὶ δὲ τὰς τῆς σελήνης ἐκλείψεις ἐνίοτε προσδοκᾶν χρή εὐθὺς γενέσθαι σεισμόν¹⁾. ἐὰν δὲ μεθ' ἡμέραν (cod. ἡμέρας) ἢ μικρὸν μετὰ δυσμὰς αἰθρίας οὐσῆς νεφέλιον λεπτὸν φαίνεται (cod. φαίνεται) διατεῖνον καὶ μακρὸν οἶον γραμμῆς μῆκος εὐθύτητι διηκριβωμένον σεισμόν σημαίνει παραυτίκα²⁾. καὶ ψόφος δὲ γιγνόμενος ὑπὸ γῆς σεισμόν σημαίνει³⁾. ὅταν δὲ σειμὸς μέγας γένηται, πρότερον μὲν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ceίει· ὕστερον δὲ καὶ ἐπ' ἐνιαυτὸν καὶ δύο ἔτη πολλάκις ceίει κατ' αὐτοὺς τοὺς τόπους. τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ περὶ τῆς τῶν σεισμῶν προγνώσεως ἐσημειώθη παρὰ τοῖς παλαιοῖς· ἡμῖν δὲ νόμος καὶ ὅρος ἐκάστοτε καὶ ἐφ' ἐκάστῳ τῶν συμβαινόντων ἄνωθεν τὸ θεῖον πρόσταγμα πιστεύεται, ἄρρήτῳ τινὶ προνοίᾳ λόγῳ τοῦ πάντα πεποιηκότος θεοῦ κυβερνῶντος καὶ διοικοῦντος τὰ σύμπαντα.

Σχόλιον ἀπὸ φωνῆς Συμεὼν μονάχου τοῦ χρυσογράφου εἰς τὰ προκείμενα δύο κανόνια περὶ σει-

1) Aristot. meteor. II 8, 31. Plin. II 195. 2) Aristot. meteor. II 8, 28; Plin. II 196. 3) Aristot. meteor. II 8, 37; Plin. II 193.

σμῶν¹⁾. τὸν ἀστέρα τὸν κύριον τῆς προγενομένης
συνόδου ἢ πανσελήνου ἐπισκόπει καὶ τὸ πλάτος αὐ-
τοῦ εἴτε βόρειόν ἐστίν ἢ νότιον, καὶ ἐπὶ ποίου βαθμοῦ
τοῦ πλάτους ἔστηκεν ὁ ἀστήρ, καὶ ταῦτα ἐφευρίσκων
εἰσέρχου τὰ προκείμενα κανόνια καὶ ἀναψηλαφῶν
τὸ ζώδιον ἐν ᾧ ὁ κύριος τῆς συζυγίας ἔτυχεν, ἀπο-
φαίνου.

1) cf. Leo Allatius de Symeonibus. Paris. 1664 p. 194;
Fabric. bibl. Graec. vol. XI p. 296 ed. Harles; idem enim
scholion extat in codicibus Regiis 1991 et 2137.

CALENDARIA GRAECA

QVAE EXTANT

OMNIA

ANONYMI CALENDARIVM

GEMINI ISAGOGES LIBRO

IN FINE ADNEXVM

Codicum discrepantiae, quas attuli, petitae sunt ex Vranologio Petavii, qui Geminum post Edonem Hildericum edidit „ad veterum manuscriptorum fidem exacte castigatum“. de codicibus ipse narrat praefat. fol. IIII: „e codicibus unum penes nos habebamus haud adeo veterem, sed accuratum ac scriptum inprimis eleganter. alter in Oxoniensi bibliotheca reperitur, quocum editionem Hilderici diligenter contulit Henricus Briggsius, Oxoniensis mathematicus, a quo id meo nomine postularat Lucas Holstenius . . . . utriusque ope ac beneficio variarum lectionum indiculum accepimus, quas paucis exceptis totidem in nostro codice deprehendimus. quamobrem quicquid in nova hac editione Gemini aliter atque in priore offenderis, id ex amborum auctoritate et consensu immutatum esse scias.“ Halma, qui tertius Geminum edidit, nullum codicem excussit in hoc calendario (cf. Halma, *discours préliminaire sur la chronologie* etc. p. X).

[ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΠΑΡΑΠΤΗΓΜΑ]

(ed. Petav.)
ὁ p. 64 C

Χρόνοι τῶν ζωδίων, ἐν οἷς ἕκαστον αὐτῶν ἥλιος διαπορεύεται καὶ αἱ καθ' ἕκαστον ζώδιον γινόμεναι ἐπισημασίαι αἱ ὑπογεγραμμέναι εἰσίν. ἀρξώ-
5 μεθα δὲ ἀπὸ θερινῆς τροπῆς.

ΚΑΡΚΙΝΟΝ διαπορεύεται ὁ ἥλιος ἐν
ἡμέραις λα΄.

Ἐν δὲ τῇ ᾱ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ καρκίνος ἄρχεται
ἀνατέλλειν, τροπαὶ θεριναὶ καὶ ἐπισημαίνει.

10 ἐν δὲ τῇ θ̄ ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ νότος πνεῖ. D

ἐν δὲ τῇ ιᾱ ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ ὠρίων ἑῷος ὅλος
ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ ιγ̄ ἡμέρᾳ Εὐκτῆμονι ὠρίων ὅλος ἐπι-
τέλλει.

15 ἐν δὲ τῇ ιδ̄ Δοσιθέῳ στέφανός ἑῷος ἄρχεται
δύνειν.

ἐν δὲ τῇ κγ̄ Δοσιθέῳ ἐν Αἰγύπτῳ κύων ἐκφα-
νὴς γίνεται.

ἐν δὲ τῇ κε̄ Μέτῳ κύων ἐπιτέλλει ἑῷος.

20 ἐν δὲ τῇ κζ̄ Εὐκτῆμονι κύων ἐπιτέλλει. Εὐδόξῳ
κύων ἑῷος ἐπιτέλλει, καὶ τὰς ἐπομένας ἡμέρας νέ' E

v. 6 = 27 Iun. — 27 Iul. || v. 7 = 27 Iun. || v. 10 =
5 Iul. || v. 11 = 7 Iul. || ἑῷος ὅλος] sic edit. Hilder., ὅλος
om. Petav., quo nisus ὅλος pro ἑῷος corrigi iubet Pon-
tedera antiquit. p. 200. || v. 13 = 9 Iul. || v. 15 = 12 Iul. ||
v. 19 = 21 Iul. || v. 20 = 23 Iul. || v. 21 νέ'] sic edit.
Hilder., ε' al. cod. ||

έτησίαι πνέουσιν· αἱ δὲ πέντε αἱ πρῶται πρόδρομοι
καλοῦνται. Καλλίππῳ καρκίνος λήγει ἀνατέλλων
πνευματώδης.

ἐν δὲ τῇ κη Εὐκτῆμονι ἀετὸς ἐῷος δύνει· χειμῶν
κατὰ θάλασσαν ἐπιγίνεται. 5

ἐν δὲ τῇ λ Καλλίππῳ λέων ἄρχεται ἀνατέλλειν·
νότος πνεῖ καὶ κύων ἀνατέλλων φανερὸς γίνεται.

ἐν δὲ τῇ λα Εὐδόξῳ νότος πνεῖ.

Ὁ ἥλιος τὸν ΛΕΟΝΤΑ διαπορεύεται ἐν
ἡμέραις λα'. 10

65 A Ἐν μὲν οὖν τῇ α ἡμέρᾳ Εὐκτῆμονι κύων μὲν
ἐκφανής, πνίγος δὲ ἐπιγίνεται, ἐπισημαίνει·

ἐν δὲ τῇ ε Εὐδόξῳ ἀετὸς ἐῷος δύνει.

ἐν δὲ τῇ ι ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ στέφανος δύνει.

ἐν δὲ τῇ ιβ Καλλίππῳ λέων μέσος ἀνατέλλων 15
πνίγη μάλιστα ποιεῖ.

ἐν δὲ τῇ ιδ Εὐκτῆμονι πνίγη μάλιστα γίνεται.

ἐν δὲ τῇ ις ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει.

ἐν δὲ τῇ ιζ Εὐκτῆμονι λύρα δύεται καὶ ἔτι ὕει
καὶ έτησίαι παύονται καὶ ἵππος ἐπιτέλλει. 20

B ἐν δὲ τῇ ιη Εὐδόξῳ δελφίς ἐῷος δύνει. Δοσι-
θέῳ προτυγητῇρ ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ κβ Εὐδόξῳ λύρα ἐῷος δύνει καὶ ἐπιση-
μαίνει.

v. 2 λήγει] corr. Pontedera l. s. p. 258 et Pfaff de
ort. et occas. sider. p. 81 not. pro δύνει || v. 4 = 24 Iul. ||
v. 6 = 26 Iul. || v. 8 = 27 Iul. || v. 9 = 28 Iul. — 27
August. || v. 11 = 28 Iul. || v. 13 = 1 August. || v. 14 = 6
August. || v. 15 = 8 August. || v. 17 = 10 August. || v. 18
= 12 August. || v. 19 = 13 August. || v. 21 = 14 August. ||
v. 23 = 18 August. ||

ἐν δὲ τῇ κθ Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει. Καλλίππῳ παρ-
θένος ἐπιτέλλει, ἐπισημαίνει.

Τὴν δὲ ΠΑΡΘΕΝΟΝ διαπορεύεται ὁ ἥλιος
ἐν ἡμέραις λ'.

5 Ἐν μὲν οὖν τῇ ε̄ ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ ἄνεμος μέγας
πνεῖ καὶ ἐπιβροντᾷ, Καλλίππῳ δὲ οἱ ὦμοι τῆς παρ-
θένου ἐπιτέλλουσιν, καὶ ἐτησίαί παύονται.

ἐν δὲ τῇ ῑ ἡμέρᾳ Εὐκτῆμονι προτρυγητὴρ φαί- c
νεται, ἐπιτέλλει δὲ καὶ ἄρκτοῦρος, καὶ οἰστός δύεται
10 ὄρθρου· χειμῶν κατὰ θάλασσαν. Εὐδόξῳ ὑετός, βρον-
ταί, ἄνεμος μέγας πνεῖ.

ἐν δὲ τῇ ιζ̄ Καλλίππῳ παρθένος μέση ἐπιτέλ-
λουσα ἐπισημαίνει καὶ ἄρκτοῦρος ἀνατέλλων φα-
νερός.

15 ἐν δὲ τῇ ιθ̄ Εὐδόξῳ ἄρκτοῦρος ἐὼς ἐπιτέλλει,
καὶ τὰς ἐπομένας ἡμέρας ζ' ἄνεμοι πνέουσιν· εὐδία
ὥς τὰ πολλά, λήγοντος δὲ τοῦ χρόνου ἀπ' ἡοῦς d
πνεῦμα γίνεται.

ἐν δὲ τῇ κ̄ ἄρκτοῦρος Εὐκτῆμονι ἐκφανής· μετο-
20 πύρου ἀρχή, καὶ αἷξ ἐπιτέλλει [ἄστὴρ μέγας ἐπὶ τοῦ
ἡνιόχου] κᾶπειτα ἐπισημαίνει· χειμῶν κατὰ θάλασσαν.

ἐν δὲ τῇ κδ̄ ἡμέρᾳ Καλλίππῳ στάχυς ἐπιτέλλει
τῆς παρθένου.

v. 1 = 25 August. || v. 3 = 28 August. — 26 Septemb. ||
v. 5 = 1 Septemb. || v. 7 παύονται] sic corr. Boeckh
Sonnenkreise der Alten p. 400, πνέουσι Petav., λήγονται
ed. Hilderic. || v. 8 = 6 Septemb. || v. 10 βρονταί] βροντᾷ
al. cod. || v. 12 = 13 Septemb. || v. 15 = 15 Septemb. ||
v. 19 = 16 Septemb. || v. 20 ἄστὴρ — ἡνιόχου (v. 21)]
superfluum librarii additamentum (cf. Pontedera l. s. p.
215) uncis inclusi. || v. 22 = 20 Septemb. ||

Τὸν δὲ ΖΥΓΟΝ διαπορεύεται ὁ ἥλιος ἐν
ἡμέραις λ'.

Ἐν δὲ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Εὐκτῆμονι ἰσημερία με-
τοπωρινή, καὶ ἐπισημαίνει. Καλλίππῳ ὁ κριὸς ἄρ-
χεται δύνειν, ἰσημερία μετοπωρινή. 5

E ἐν δὲ τῇ γ, Εὐκτῆμονι ἔριφοι ἐπιτέλλουσιν ἐσπέ-
ριοι, χειμαίνει.

ἐν δὲ τῇ δ, Εὐδόξῳ αἶξ ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ ε, Εὐκτῆμονι πλειάδες ἐσπέριαι φαι-
νονται ἐκ τοῦ πρὸς ἔω. Καλλίππῳ παρθένος λήγει 10
ἀνατέλλουσα.

ἐν δὲ τῇ ζ ἡμέρᾳ Εὐκτῆμονι στέφανος ἀνατέλ-
λει· χειμαίνει.

ἐν δὲ τῇ η, Εὐδόξῳ πλειάδες ἐπιτέλλουσι.

ἐν δὲ τῇ ι Εὐδόξῳ * ἑὼς ἐπιτέλλει. 15

66 A ἐν δὲ τῇ ιβ ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ σκορπίος ἀκρόνυχος
ἄρχεται δύνειν, καὶ χειμῶν ἐπιγίνεται· καὶ ἄνεμος
μέγας πνεῖ.

ἐν δὲ τῇ ιζ Εὐδόξῳ σκορπίος ὅλος ἀκρόνυχος,
αἶξ ὅλως δύνει. Καλλίππῳ χηλαὶ ἄρχονται ἀνατέλ- 20
λαιν, ἐπισημαίνουσιν.

ἐν δὲ τῇ ιθ Εὐδόξῳ βορέαι καὶ νότοι πνέουσιν.

v. 1 = 27 Septemb. — 26 Octob. || v. 3 = 27 Sep-
temb. || v. 6 = 29 Septemb. || v. 8 = 30 Septemb. || v. 9
= 1 Octob. || v. 12 = 3 Octob. || v. 14 = 4 Octob. || v. 15
= 6 Octob. || in lacuna Pontedera l. s. p. 202 στέφανος
addi volt. || v. 16 = 8 Octob. || v. 19 = 13 Octob. || post
ἀκρόνυχος poni iubet Pontedera l. s. p. 202 id quod sta-
tim sequitur δύνει. || v. 20 vel αἶξ ὅλως in ἡνίοχος vel
δύνει in ἐπιτέλλει mutandum esse putat Pontedera l. s.
p. 202 || v. 22 = 15 Octob. ||

έν δὲ τῇ κβ Εὐδόξω ὑάδες ἀκρόνυχτοι ἐπιτέλ-
λουσιν.

έν δὲ τῇ κη Καλλίππῳ τοῦ ταύρου ἡ κέρκος δύ- B
νει, ἐπισημαίνει.

5 έν δὲ τῇ κθ Εὐδόξω βορέας καὶ νότος πνέουσιν.

έν δὲ τῇ λ Εὐκτῆμονι χειμῶν κατὰ θάλασσαν
πολύς.

Τὸν δὲ ΣΚΟΡΠΙΟΝ ὁ ἥλιος διαπορεύεται
έν ἡμέραις λ'.

10 Ἐν μὲν οὖν τῇ τρίτῃ Δοσιθέῳ χειμαίνει.

έν δὲ τῇ δ ἡμέρᾳ Δημοκρίτῳ πλειάδες δύνου-
σιν ἅμα ἡοί· ἄνεμοι χειμέριοι ὡς τὰ πολλά, καὶ ψύχη,
ἥδη καὶ πάχνη. ἐπιπνεῖν φιλεῖ· φυλλορροεῖν ἄρχεται c
τὰ δένδρα μάλιστα. Καλλίππῳ τοῦ σκορπίου τὸ μέ-
15 τωπον ἐπιτέλλει πνευματώδες.

έν δὲ τῇ ε Εὐκτῆμονι ἀρκτοῦρος ἐσπέριος δύεται,
καὶ ἄνεμοι μεγάλοι πνέουσιν.

έν δὲ τῇ η Εὐδόξῳ ἀρκτοῦρος ἀκρόνυχτος δύνει,
καὶ ἐπισημαίνει, καὶ ἄνεμος πνεῖ.

20 έν δὲ τῇ θ Καλλίππῳ τοῦ ταύρου δύνει κεφαλὴ
ἑῷα, ὑετοί.

έν δὲ τῇ ι Εὐκτῆμονι λύρα ἑῷος ἐπιτέλλει, καὶ d
ἐπιχειμάζεται ὑετῷ.

v. 1 = 18 Octob. || v. 3 = 24 Octob. || ἡ add. Hercher
coll. p. 186, 10 || v. 5 = 25 Octob. || v. 6 = 26 Octob. || v. 8
27 Octob. — 25 Novemb. || v. 10 = 29 Octob. || v. 11 = 30
Octob. || v. 15 πνευματώδης al. cod. || v. 16 = 31 Octob. ||
v. 18 = 3 Novemb. || post ἀκρόνυχτος ed. Hilderic. προίας,
Petav. πρωίας addunt, quod Scaliger in πρώιος mutavit
sed optimo iure deleuit Pfaff l. s. p. 81 (cf. Boeckh l. s.
p. 215). || v. 20 = 4 Novemb. || v. 21 ἑῷα, ὑετοί] ὑετοσίαι
al. cod. || v. 22 = 5 Novemb. ||

• ἐν δὲ τῇ ιβ̄ Εὐδόξῳ ὠρίων ἀκρόνυχος ἄρχεται ἐπιτέλλειν.

ἐν δὲ τῇ ιγ̄ Δημοκρίτῳ λύρα ἐπιβάλλει ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι· καὶ ὁ ἀῆρ χειμέριος γίνεται ὡς ἐπὶ τὰ πολλά.

5

ἐν δὲ τῇ ιδ̄ Εὐδόξῳ ὑετία.

ἐν δὲ τῇ ιε̄ Εὐκτῆμονι πλειάδες δύνουσι, καὶ ἐπισημαίνει, καὶ ὠρίων ἄρχεται [δύνειν· καὶ ἀρχομένῳ] καὶ μεσοῦντι καὶ λήγοντι ἐπιχειμάζει.

Ε ἐν δὲ τῇ ις̄ Καλλίππῳ ὁ ἐν τῷ σκορπίῳ λαμ- 10
πρὸς ἀστὴρ ἀνατέλλει, ἐπισημαίνει· καὶ πλειάδες δύνουσι φανεραί.

ἐν δὲ τῇ ιη̄ Εὐδόξῳ σκορπίος ἄρχεται ἐπιτέλλειν ἐῷος.

ἐν δὲ τῇ ιθ̄ Εὐδόξῳ πλειάδες ἐῷαι δύνουσι, καὶ 15
ὠρίων ἄρχεται δύνειν, καὶ χειμάζει.

ἐν δὲ τῇ κᾱ Εὐδόξῳ λύρα ἐῷος ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ κζ̄ Εὐκτῆμονι ὑάδες δύνονται· καὶ ἔτι ὕει.

67 A ἐν δὲ τῇ κη̄ Καλλίππῳ τοῦ ταύρου τὰ κέρατα 20
δύεται· ὑετία.

ἐν δὲ τῇ κθ̄ Εὐδόξῳ ὑάδες δύνουσι, καὶ χειμαίνει σφόδρα.

v. 1 = 7 Novemb. || v. 3 = 8 Novemb. || v. 6 = 9 Novemb. || v. 7 = 10 Novemb. || v. 8 δύνειν καὶ ἀρχομένῳ] add. Boeckh l. s. p. 408 || v. 9 ἐπιχειμάζει corr. Boeckh l. s. pro ἐπιχειμάζειν || v. 10 = 11 Novemb. || v. 13 = 13 Novemb. || v. 15 = 14 Novemb. || v. 17 = 16 Novemb. || v. 18 = 22 Novemb. || v. 20 = 23 Novemb. || v. 22 = 24 Novemb. ||

Τὸν δὲ ΤΟΞΟΤΗΝ ὁ ἥλιος διαπορεύεται
ἐν ἡμέραις κθ'.

Ἐν μὲν οὖν τῇ ἐβδόμῃ Εὐκτήμονι κύων δύεται,
καὶ ἐπιχειμάζει. Καλλίππῳ ὁ τοξότης ἄρχεται ἀνα-
5 τέλλειν· καὶ ὠρίων δύνει φανερῶς· χειμαίνει.

ἐν δὲ τῇ η̄ Εὐδόξῳ ὠρίων ἐὼς δύνει.

ἐν δὲ τῇ ῑ Εὐκτήμονι τοῦ σκορπίου τὸ κέντρον
ἐπιτέλλει. B

ἐν δὲ τῇ ιβ̄ Εὐδόξῳ κύων ἐὼς δύνει, χειμαίνει.

10 ἐν δὲ τῇ ιδ̄ Εὐδόξῳ ὑέτος.

ἐν δὲ τῇ ιε̄ Εὐκτήμονι αἰετὸς ἐπιτέλλει, νότος
πνεῖ.

ἐν δὲ τῇ ις̄ Δημοκρίτῳ αἰετὸς ἐπιτέλλει ἅμα ἡλίῳ,
καὶ ἐπισημαίνειν φιλεῖ βροντῇ καὶ ἀστραπῇ καὶ ὕδατι
15 ἢ ἀνέμῳ ἢ ἀμφοτέρω ὡς ἐπὶ τὰ πολλά. Εὐδόξῳ C
κύων ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει, καὶ ἔτι Καλλίππῳ οἱ δί-
δυμοι μετίασιν δυόμενοι· νοτία.

ἐν δὲ τῇ ιθ̄ Εὐκτήμονι, Εὐδόξῳ * δύνει.

ἐν δὲ τῇ κᾱ Εὐδόξῳ σκορπίος ὅλος ἐπιτέλλει καὶ
20 χειμαίνει.

v. 1 = 26 Novemb. — 24 Decemb. || v. 3 = 2 De-
cemb. || v. 5 δύνει] sic pro δύνειν corr. Boeckh l. s. p.
XIII || v. 6 = 3 Decemb. || v. 7 = 5 Decemb. || v. 9 = 7
Decemb. || v. 10 = 9 Decemb. || v. 11 = 10 Decemb. ||
v. 13 = 11 Decemb. || v. 14 βροντῇ et ἀστραπῇ scripsi
pro βροντὴν et ἀστραπὴν coll. Ptolem. calend. ad 26
Mesor. || καὶ] cūn coni. Halma || v. 16 ἀκρόνυξ al. cod.;
ea forma Eudoxum usum esse putat Boeckh l. s. p. 212 ||
ἔτι] sic corr. Halma pro ὅτι || v. 17 νότια al. cod. || v. 18
= 14 Decemb. || Εὐδόξῳ] αἰξ ἐὼς coni. Pontedera l. s.
p. 217 || v. 19 = 16 Decemb. || ὅλος] corr. Pontedera l. s.
p. 205 pro ἐὼς ||

ἐν δὲ τῇ κγ̄ Εὐδόξω αἴξ ἑῷα δύνει.

ἐν δὲ τῇ κς̄ Εὐδόξω αἰτὸς ἑῷος ἐπιτέλλει.

Τὸν δὲ Αἰγόκερυν ὁ ἥλιος διαπορεύεται
ἐν ἡμέραις κθ'.

Δ Ἐν μὲν οὖν τῇ ᾱ ἡμέρᾳ Εὐκτῆμονι τροπαὶ χει- 5
μεριναὶ ἐπισημαίνουσι. Καλλίππῳ τοξότης λήγει ἀνα-
τέλλων, τροπαὶ χειμεριναί, χειμαίνει.

ἐν δὲ τῇ β̄ Εὐκτῆμονι δελφίς ἐπιτέλλει, χει-
μαίνει.

ἐν δὲ τῇ δ̄ Εὐδόξῳ τροπαὶ χειμεριναί, χειμαίνει. 10

ἐν δὲ τῇ ζ̄ Εὐκτῆμονι αἰτὸς ἐσπέριος δύεται, καὶ
χειμαίνει.

ἐν δὲ τῇ θ̄ Εὐδόξῳ στέφανος ἀκρόνυχος δύνει.

Ε ἐν δὲ τῇ ιβ̄ Δημοκρίτῳ νότος πνεῖ ὡς ἐπὶ τὰ 15
πολλά.

ἐν δὲ τῇ ιδ̄ Εὐκτῆμονι μέσος χειμῶν· νότος πο-
λὺς ἐπιπνεῖ χειμερινὸς κατὰ θάλασσαν.

ἐν δὲ τῇ ιε̄ Καλλίππῳ αἰγόκερως ἄρχεται ἀνα-
τέλλειν, νότος.

ἐν δὲ τῇ ις̄ Εὐκτῆμονι νότος χειμέριος κατὰ θά- 20
λασσαν.

v. 1 = 18 Decemb. || v. 2 = 21 Decemb. || v. 3 = 25
Decemb. — 22 Ianuar. || v. 5 = 25 Decemb. || v. 8 = 26
Decemb. || v. 10 = 28 Decemb. || v. 11 = 31 Decemb. ||
v. 13 = 2 Ianuar. || v. 14 = 5 Ianuar. || ὡς ἐπὶ τὰ πολλά]
sic corr. Ascherson apud Boeckh. l. s. p. 251; ὡς ἐπι-
τέλλει edit. Hilderic., ***ως ἐπιτέλλει Petav., om. Halma;
lacunam Petavii verbis δελφίς ἑῷος explere conatur Pon-
tedera l. s. p. 206. || v. 16 = 7 Ianuar. || v. 18 = 8 Ia-
nuar. || v. 20 = 9 Ianuar. ||

ἐν δὲ τῇ ιη̄ [Δοσιθέω] ἀκρόνυχος ἐπιδύνει ὁ 68A
περσεύς, καὶ νότος πνεῖ.

ἐν δὲ τῇ κζ̄ Εὐκτήμονι δελφίς ἐσπέριος δύνει.
Καλλίππῳ καρκίνος λήγει δύνων· χειμαίνει.

5 Τὸν δὲ ΥΔΡΟΧΟΟΝ διαπορεύεται ὁ ἥλιος
ἐν ἡμέραις λ'.

Ἐν μὲν οὖν τῇ β̄ Καλλίππῳ λέων ἄρχεται δύ-
νειν, ὑετία· Δημοκρίτῳ ἄλοχος χειμῶν.

ἐν δὲ τῇ δ̄ ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ δελφὶν ἀκρόνυχος B
10 δύνει.

ἐν δὲ τῇ ιᾱ Εὐδόξῳ λύρα ἀκρόνυχος δύνει·
ὑετός.

ἐν δὲ τῇ ιδ̄ Εὐδόξῳ εὐδία· ἐνίστε καὶ Ζέφυρος
πνεῖ.

15 ἐν δὲ τῇ ις̄ Δημοκρίτῳ Ζέφυρος πνεῖν ἄρχεται,
καὶ παραμένει ἡμέρας γ' καὶ μ' ἀπὸ τροπῶν.

ἐν δὲ τῇ ιζ̄ Εὐκτήμονι Ζέφυρον ὥρα πνεῖν. Καλ-
λίππῳ ὑδροχόος μέσος ἀνατέλλων, Ζέφυρος πνεῖ.

ἐν δὲ τῇ κε̄ Εὐκτήμονι * ἐσπέριος δύνει, καὶ C
σφόδρα ἐπιχειμάζει.

v. 1 = 11 Ianuar. || Δοσιθέω addidi, quod ἀκρόνυχος
voce soli Eudoxus et Dositheus usi sunt, et Eudoxus ἐπι-
δύνειν dixisse non videtur, cf. Boeckh l. s. p. 26 et 396 ||
v. 3 = 20 Ianuar. || v. 5 = 23 Ianuar. — 21 Februar. ||
v. 7 = 24 Ianuar. || v. 8 ἄλοχος] sic omnes codices; om.
Halma; mutavit in γίνεται Mullach Democriti fragm. p.
232, in ἄλως Scaliger de emendat. tempor. III p. 255 edit.
a. 1629, in ἄλογος Boeckh l. s. p. 90 || v. 9 = 26 Ia-
nuar. || ἀκρόνυχος] Petav. in mrg. „γρ. ἀκρόνυξ ubique“ ||
v. 11 = 2 Februar. || v. 13 = 5 Februar. || v. 15 = 7 Fe-
bruar. || v. 17 = 8 Februar. || Ζέφυρον ὥρα πνεῖν] sic edit.
Hilder., Ζέφυρος πνεῖ Petav. || v. 19 = 16 Februar. ||

Τοὺς δὲ ΙΧΘΥΑΣ ὁ ἥλιος διαπορεύεται ἐν
ἡμέραις λ'.

Ἐν μὲν οὖν τῇ β̄ [Εὐκτῆμονι] χελιδόνα ὥρα φαί-
νεται, καὶ ὀρνιθίαι πνέουσιν. Καλλίππῳ δὲ λέων
δύνων λήγει, καὶ χελιδὼν φαίνεται, ἐπισημαίνει. 5

ἐν δὲ τῇ δ̄ Δημοκρίτῳ ποικίλαι ἡμέραι γίνονται
ἀλκυονίδες καλούμεναι. Εὐδόξῳ δὲ ἄρκτοῦρος ἀκρό-
νυχος ἐπιτέλλει, καὶ ὑετὸς γίνεται, καὶ χελιδὼν φαί-
νεται· καὶ τὰς ἐπομένας ἡμέρας λ' βορέαι πνέουσι,
καὶ μάλιστα οἱ προορνιθίαι καλούμενοι. 10

ἐν δὲ τῇ ιβ̄ Εὐκτῆμονι ἄρκτοῦρος ἐσπέριος ἐπι-
τέλλει, καὶ προτρυγητὴρ ἐκφανής· ἐπιπνεῖ βορέας
ψυχρός.

ἐν δὲ τῇ ιδ̄ Δημοκρίτῳ ἄνεμοι πνέουσι ψυχροί,
οἱ ὀρνιθίαι καλούμενοι, ἡμέρας μάλιστα θ'. Εὐκτῆμονι 15
δὲ ἵππος ἕως δύνει· ἐπιπνεῖ βορέας ψυχρός.

ἐν δὲ τῇ ιζ̄ Εὐδόξῳ χειμαίνει, καὶ ἰκτῖνος φαί-
νεται. Καλλίππῳ τῶν ἰχθύων ὁ νότιος ἐπιτέλλει, λή-
γει βορέας.

ἐν δὲ τῇ κᾱ Εὐδόξῳ στέφανος ἀκρόνυχος ἐπι- 20
τέλλει, ἄρχονται ὀρνιθίαι πνέοντες.

ἐν δὲ τῇ κβ̄ Εὐκτῆμονι ἰκτῖνος φείνεται, ὀρνιθίαι
πνέουσι μέχρις ἰσημερίας.

v. 1 = 22 Februar. — 23 Mart. || v. 3 = 23 Februar. ||
Εὐκτῆμονι] add. Boeckh l. s. p. 409 || v. 6 = 25 Februar. ||
v. 11 = 5 Mart. || v. 14 = 7 Mart. || v. 16 ἕως δύνει]
ἐπιτέλλει coni. Pontedera l. s. p. 218, ἐσπέριος δύνει coni.
Pfaff l. s. p. 81 not. || v. 17 = 10 Mart. || χειμαίνει] ἐπιση-
μαίνει coni. Boeckh l. s. p. 397 || v. 18 νότιος] sic corr.
Petavius, νότος vel ἄλοπος libri || v. 20 = 14 Mart. || v. 22
= 15 Mart. ||

ἐν δὲ τῇ κθ Εὐκτῆμονι τοῦ σκορπίου οἱ πρῶτοι
ἀστέρες δύνουσιν, ἐπιπνεῖ βορέας ψυχρός.

ἐν δὲ τῇ λ Καλλίππῳ τῶν ἰχθύων ὁ βόρειος ἐπι-
τέλλων λήγει, ἰκτῖνος φαίνεται, βορέας πνεῖ.

5 Τὸν δὲ ΚΡΙΟΝ διαπορεύεται ὁ ἥλιος ἐν 69 A
ἡμέραις λα΄.

Ἐν μὲν τῇ πρῶτῃ Καλλίππῳ σύνδεσμος τῶν
ἰχθύων ἀνατέλλει, ἰσημερία ἑαρινὴ καὶ ψεκὰς λεπτή·
* χειμαίνει σφόδρα, ἐπισημαίνει.

10 ἐν δὲ τῇ γ Καλλίππῳ κριὸς ἄρχεται ἐπιτέλλειν·
ύετός ἢ νιφετός.

ἐν δὲ τῇ δ Εὐδόξῳ ἰσημερία, ύετός γίνεται.

ἐν δὲ τῇ ι Εὐκτῆμονι πλειάδες ἐσπέριοι κρύ-
πτονται.

15 ἐν δὲ τῇ ιγ Εὐδόξῳ πλειάδες ἀκρόνυχτοι δύνουσι, B
καὶ ὠρίων ἄρχεται δύνειν ἀπὸ ἀκρονύχου· ύετός γί-
νεται. Δημοκρίτῳ πλειάδες κρύπτονται ἅμα ἡλίῳ
ἀνίσχοντι, καὶ ἀφανεῖς γίνονται νύκτας μ΄.

ἐν δὲ τῇ κα Εὐδόξῳ ὑάδες ἀκρόνυχτοι δύνουσιν.

20 ἐν δὲ τῇ κγ Εὐκτῆμονι ὑάδες κρύπτονται, καὶ
χάλαζα ἐπιγίνεται, καὶ ζέφυρος πνεῖ. Καλλίππῳ ζυ-
γὸς ἄρχεται δύνειν, πολλαχῇ δὲ καὶ χάλαζα.

ἐν δὲ τῇ κζ Εὐδόξῳ λύρα ἀκρόνυχτος ἐπιτέλλει. c

v. 1 = 22 Mart. || v. 3 = 23 Mart. || v. 5 = 24 Mart.
— 23 April. || v. 7 = 4 Mart. || v. 9 ante χειμαίνει nomen
intercidisse putat Boeckh l. s. p. 403 || v. 10 = 26 Mart. ||
v. 12 = 29 Mart. || v. 13 = 2 April. || v. 15 = 5 April. ||
v. 19 = 13 April. || v. 20 = 15 April. || v. 21 Boeckh l. s.
p. 174 nescit an Callippus ipse potius χηλαὶ quam ζυγὸς
scripserit. || v. 22 ύετία ante πολλαχῇ addi volt Boeckh l. s.
p. 404 || v. 23 = 19 April. ||

Τὸν δὲ ΤΑΥΡΟΝ διαπορεύεται ὁ ἥλιος
ἐν ἡμέραις λβ'.

Ἐν μὲν οὖν τῇ α ἡμέρᾳ Εὐδόξῳ ὠρίων ἀκρόνυχος δύνει, ὑετία. Καλλίππῳ ὁ κριὸς λήγει ἐπιτέλλων· ὑετία, πολλαχῇ δὲ καὶ χάλαζα. 5

ἐν δὲ τῇ β Εὐκτήμονι κύων κρύπτεται, καὶ χάλαζα γίνεται.

ἐν δὲ τῇ δ [Εὐκτήμονι] λύρα ἐπιτέλλει. Εὐδόξῳ κύων ἀκρόνυχος δύνει, καὶ ὑετὸς γίνεται. Καλλίππῳ τοῦ ταύρου ἡ κέρκος ἐπιτέλλει, νοτία. 10

D ἐν δὲ τῇ ζ Εὐδόξῳ ὑετὸς γίνεται.

ἐν δὲ τῇ η Εὐκτήμονι αἶξ ἕως ἀνατέλλει· εὐδία· ὕει νοτίῳ ὕδατι.

ἐν δὲ τῇ θ Εὐδόξῳ αἶξ ἕως ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ $\iota\alpha$ Εὐδόξῳ σκορπίος ἕως δύνειν ἄρχεται, καὶ ὑετὸς γίνεται. 15

ἐν δὲ τῇ $\iota\gamma$ Εὐκτήμονι πλειὰς ἐπιτέλλει, θέρους ἀρχή, καὶ ἐπισημαίνει. Καλλίππῳ ἡ τοῦ ταύρου κεφαλὴ ἐπιτέλλει, ἐπισημαίνει.

E ἐν δὲ τῇ $\mu\iota\alpha$ καὶ εἰκάδι Εὐδόξῳ σκορπίος ἕως 20 ὅλος δύνει.

v. 1 = 24 April. — 25 Mai. || v. 3 = 24 April. || v. 6 = 25 April. || v. 8 = 27 April. || ἐν δὲ τῇ δ Εὐκτήμονι] sic scripsit Boeckh l. s. p. 219; τῇ δ αὐτῇ Petav., καὶ αὐτὸ al. cod.; τῇ δ αὐτοῦ conī. Pontedera p. 208 || v. 11 = 30 April. || v. 12 = 1 Mai. || v. 13 ὕει νοτίῳ ὕδατι] sic conī. Boeckh l. s. p. 411 pro ὕει νότῳ ὕδατι; an σημαίνει νότῳ ὕδατι? cum constet σημαίνει et ὕει voces sexcentiens inter se permutata esse in codice Ptolemaei, quo Bonaventura usus est; ἡ ὕει νότῳ ὕδατι conī. Pontedera l. s. p. 219. || v. 14 = 2 Mai. || v. 15 = 4 Mai. || v. 17 = 6 Mai. || v. 20 = 14 Mai. ||

ἐν δὲ τῇ $\overline{\kappa\beta}$ Εὐδόξῳ πλειάδες ἐπιτέλλουσι, καὶ ἐπισημαίνουσι.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\kappa\epsilon}$ Εὐκτήμονι αἰτὸς ἐσπέριος δύνει.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\lambda}$ Εὐκτήμονι * ἐσπέριος ἐπιτέλλει.

5 ἐν δὲ τῇ $\overline{\lambda\alpha}$ Εὐκτήμονι αἰτὸς ἐσπέριος ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\lambda\beta}$ Εὐκτήμονι ἄρκτοῦρος ἐῷος δύνει, ἐπισημαίνει. Καλλίππῳ ὁ ταῦρος λήγει ἀνατέλλων. Εὐκτήμονι ὑάδες ἐῷαι ἐπιτέλλουσιν, ἐπισημαίνουσι.

Τοὺς δὲ ΔΙΔΥΜΟΥΣ ὁ ἥλιος διαπορεύεται

10 ἐν ἡμέραις λβ'.

Ἐν μὲν οὖν τῇ $\overline{\beta}$ Καλλίππῳ οἱ δίδυμοι ἄρχονται ἐπιτέλλειν· νοτία.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\epsilon}$ Εὐδόξῳ ὑάδες ἐῷαι ἐπιτέλλουσιν. 70 A

ἐν δὲ τῇ $\overline{\zeta}$ Εὐδόξῳ αἰτὸς ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει.

15 ἐν δὲ τῇ $\overline{\iota}$ Δημοκρίτῳ ὕδωρ γίνεται.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\iota\gamma}$ Εὐδόξῳ ἄρκτοῦρος ἐῷος δύνει.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\iota\eta}$ Εὐδόξῳ δελφίς ἀκρόνυχος ἐπιτέλλει.

ἐν δὲ τῇ $\overline{\kappa\delta}$ Εὐκτήμονι ὠρίωνος ὦμος ἐπιτέλλει.

Εὐδόξῳ ὠρίων ἄρχεται ἐπιτέλλειν.

20 ἐν δὲ τῇ $\overline{\kappa\theta}$ Δημοκρίτῳ ἄρχεται ὠρίων ἐπιτέλλειν, καὶ φιλεῖ ἐπισημαίνειν ἐπ' αὐτῷ.

v. 1 = 15 Mai. || v. 3 = 18 Mai. || v. 4 = 23 Mai. ||
v. 5 = 24 Mai. || v. 6 = 25 Mai. || v. 8 ἐῷαι] sic corr. Petavius auctar. op. de doct. temp. p. 91 edit. 1630 pro
ἐσπέρια || v. 9 = 26 Mai. — 26 Iun. || v. 11 = 27 Mai. ||
v. 13 = 30 Mai. || v. 14 = 1 Iun. || v. 15 = 4 Iun. || v. 16
= 7 Iun. || v. 17 = 12 Iun. || v. 18 = 18 Iun. || v. 20 =
23 Iun. ||

CLAVDII PTOLEMAEI

INERRANTIVM STELLARVM APPARITIONES

ET

SIGNIFICATIONVM COLLECTIO

- B** = interpretatio latina Bonaventurae.
P = editio princeps Graeca in Petavii Vranologio.
R = codex Regius Parisinus 2390 ab Halma inspectus.
S = codex Savilianus Oxoniensis, cuius apographum ab Io. Frid. Wincklero descriptum nactus Io. Al. Fabricius et ineditum prooemium edidit et lectionum discrepantias enotavit in bibliothecae Graecae (edit. pri.) volumine III p. 420 sq.
I. = Ideler in dissertatione „ueber den Kalender des Ptolemaeus“ actis academ. Berolin. 1816/17 p. 163 sq. inserta.
H. = Halmae editio in libro „table chronologique des règnes etc.“ Paris. 1819.

Vt Ptolemaei descriptionem secundum Aegyptiorum morem institutam calendario Iuliano accomodes, hac utere computatione:

1. Thoth	= 29. Augustus	1. September	= 4. Thoth
1. Phaophi	= 28. September	1. October	= 4. Phaophi
1. Athyr	= 28. October	1. November	= 5. Athyr
1. Choeak	= 27. November	1. December	= 5. Choeak
1. Tybi	= 27. December	1. Ianuarius	= 6. Tybi
1. Mechir	= 26. Ianuarius	1. Februarius	= 7. Mechir
1. Phamenoth	= 25. Februarius	1. Martius	= 5. Phamenoth
1. Pharmuthi	= 27. Martius	1. Aprilis	= 6. Pharmuthi
1. Pachon	= 26. Aprilis	1. Maius	= 6. Pachon
1. Payni	= 26. Maius	1. Iunius	= 7. Payni
1. Epiphi	= 25. Iunius	1. Iulius	= 7. Epiphi
1. Messori	= 25. Iulius	1. Augustus	= 8. Messori
1. dies intercalaris	= 24. Augustus		

p. 421
(ed. Fabric.)

ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ
ΦΑΣΕΙΣ ΑΠΛΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ
ΚΑΙ
ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΕΠΙΣΗΜΑΣΙΩΝ

5 [ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ]

Ὅπόσαι μὲν οὖν συνίστανται περὶ τὰς φάσεις
τῶν ἀπλανῶν διαφοραί, καὶ περὶ τίνας αἰτίας, ἔτι
δὲ ποίας ὀφείλομεν ὑποτίθεσθαι τηρήσεις πρὸς τὰς
τῶν κατὰ μέρος ἀποδείξεις, καὶ διὰ τίνων θεωρημά-
10 των τὰ λοιπὰ μεθοδεύειν, τοῦτ' ἔστι ποίαις τε τοῦ
διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλου μοίραις ἕκαστος τῶν
ἐπιζητουμένων συμμεσουρανούντων τε πανταχῇ καὶ
συνανατέλλει καὶ συγκαταδύνει καθ' ἑκάστην τῶν οἰ-
κήσεων· ἔτι τε πηλίκας τὸν ἥλιον ἐπὶ τῶν φάσεων
15 ἀπέχειν ὑπὸ γῆν περιφερείας ἐπὶ τε τοῦ γραφομέ-
νου μεγίστου κύκλου καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ μέσων, καὶ
πόσας ἀπέχειν αὐτοῦ μοίρας, ἀφ' ὧν οἱ καθ' ἕκα-
στον χρόνοι συνίστανται, διὰ μακροτέρου ἐν τῇ κατ'
ἰδίαν συντάξει τῆςδε τῆς πραγματείας ἐφωδεύσαμεν,

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ add. H. || v. 11 μέσων H., μέσον S, me-
dium B || μοίραις scripsi, μοιρῶν S, partibus B, μοίρας H. ||
v. 12 συμμεσουρανοίων S || v. 13 ἕκαστον S || v. 14 διὰ ante
τὸν add. S || v. 16 μέσον S, medium signorum B || omnesque
ipsius * partes B i. e. καὶ ἀπάσας αὐτοῦ * μοίρας, et deesse
verbum insolitis notis scriptum Bonaventura p. 73 dicit,
probabiliter ἀπαριθμεῖν id quod Al. Lollinus coniecerit ||
v. 18 κατ' ἰδίαν scripsi pro κατιδίᾳ || v. 19 cod. τῆς δὲ ||

προεκθέμενοι τὰς εἰρημένας πάσας καθ' ἕκαστον
κλίμα τῶν διαφορῶν πηλικότητος τῶν ποιουμένων
ἀνατολὰς καὶ δύσεις πρώτου καὶ δευτέρου μεγέθους
ἀπλανῶν ἀστέρων ἐν τοῖς ὑποθεμένοις ἡμῖν ἐν κλί-
μασι τοῖς περὶ τὸν μέσον μάλιστα τῆς καθ' ἡμᾶς οἰ- 5
κουμένης ἡμιωρίῳ διαφέρουσιν ἀλλήλων. ὧν πρῶ-
τον μὲν ὡς ἀπὸ μεσημβρίας λαμβάνομεν τὸν γραφό-
μενον διὰ Κυήνης καὶ Βερενίκης, καὶ καθόλου διὰ
τούτων τῶν τόπων ἐν οἷς ἡ μέγιστη τῶν ἡμερῶν
423 ὥρῳ ἰγ' S'' ἐστὶν ἰσημερινῶν. δεύτερον δὲ τὸν γρα- 10
φόμενον διὰ τῆς κάτω Αἰγύπτου, τὸν καὶ μικρῷ νο-
τιώτερον Ἀλεξανδρείας τε καὶ Κυρήνης, καὶ καθόλου
διὰ τούτων τῶν τόπων ἐν οἷς ἡ μέγιστη τῶν ἡμερῶν
ιδ' ὥρῳ ἐστὶν ἰσημερινῶν. τρίτον δὲ κλίμα τὸν γρα-
φόμενον διὰ Ῥόδου, καὶ καθόλου διὰ τούτων τῶν 15
τόπων ἐν οἷς ἡ μέγιστη τῶν ἡμερῶν ιδ' S'' ὥρῳ
ἐστὶν ἰσημερινῶν. τέταρτον δὲ κλίμα τὸν γραφόμε-
νον διὰ μέσου Ἑλλησπόντου, καὶ καθόλου διὰ τούτων
τῶν τόπων ἐν οἷς ἡ μέγιστη τῶν ἡμερῶν ὥρῳ ἐστὶν
ἰσημερινῶν ιε'. πέμπτον δὲ κλίμα τὸν γραφόμενον διὰ 20
μέσου τοῦ πόντου, καὶ καθόλου διὰ τούτων τῶν τό-

v. 1 προεκθέμενοι] *addentes praeterea B* || v. 2 διαφορῶν
S || πηλικότητος *H.*, πηλικοτέρας *S*, *modos B* || v. 5 περὶ τὸν
μέσον μάλιστα] *circa partem B* || v. 8 καὶ Βερενίκης] *om. B* ||
v. 10 ἐστὶν ἰσημερινῶν] *om. S* || v. 11 κάτω *scripsi pro αἰλίου,*
inferiorem B || τὸν καὶ *corr. Hercher pro καὶ τὸν coll. Ptolem.*
geogr. I 23, 4 || v. 12 Ἀλεξανδρείας τε καὶ] *om. B* || v. 14 ἐστὶν
ὥρῳ *S* || v. 21 μέσου τοῦ πόντου] *Κιλικίας καὶ Διένης S,*
per medium pontum B, qui p. 65 dicit, adeo in hoc loco de-
pravatum fuisse exemplum suum, ut nulla ratione locorum
nomina intellegere potuerit; percensuisse tamen ea ex Al-
magest. lib. II c. 6; ex *B Halma scripsit διὰ μέσου τοῦ*
πόντου. ||

πων, ἐν οἷς ἡ μεγίστη τῶν ἡμερῶν ὥρῶν $\tau\epsilon$ σ'
 ἐστὶν ἰσημερινῶν. αὐτοὺς δὲ τοὺς χρόνους τῶν φά-
 σεων τοὺς τὸ τέλος εἰληφότας τῆς χρήσεως ὧν ἔνε-
 κεν ἀναγκαῖον καθεύων ἀπάντων προδιεργάσασθαι
 5 τοὺς ἐπιλογισμοὺς, καὶ μέχρι μόνων τῶν ἐπισημοτέ-
 ρων λαμπρῶν ἀστέρων μετὰ τῶν τετηρημένων τοῖς
 πρὸ ἡμῶν ἐπὶ ταῖς φάσεσιν ἐπισημασιῶν, ἐνταῦθα
 τοῦ προχείρου χάριν ἐκθησόμεθα, μικρὰ προδιελθόν-
 τες περὶ τῶν φάσεων αὐτῶν καὶ τῆς χρήσεως τῶν
 10 ἐπὶ μέρους παρατηρήσεων.

2. Φάσιν μὲν δὴ καλοῦμεν ἀπλανοὺς ἀστέρος
 τὸν πρὸς ἥλιον καὶ τὸν ὀρίζοντα λαμβανόμενον αὐτοῦ
 σχηματισμὸν τὸν πρῶτον ἢ ἔσχατον τῶν φαινομένων,
 παρ' ὃ καὶ τοιαύτης ἔτυχε προσηγορίας. τῶν δὲ τοῦ-
 15 τον τὸν τρόπον ὑποτιθεμένων σχηματισμῶν τέσσα-
 ρες αἱ γενικώτεραι συνίστανται διαφοραί, τοσαῦται
 γὰρ θέσεις μεταλαμβάνονται τοῦ τε ἡλίου καὶ τοῦ
 ἀστέρος πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τὰ δύο τοῦ ὀρίζον-
 τος ἡμικύκλια, τό τε πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὸ πρὸς
 20 δυσμάς. σημαίνεται δὲ ἡ μὲν τῶν ἀστέρων καθ'
 ἑκάτερον τῶν ἡμικυκλίων θέσις κοινότερον ἀπὸ τε
 τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως· ἡ δὲ τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ
 τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεικνυμένων χρόνων, ἴδιον ἀπὸ τε
 τῆς ἑως καὶ τῆς ἑσπερίας. διόπερ ὅταν μὲν καὶ τὸν
 25 ἀστέρα καὶ τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ἡμι-
 κυκλίου λαμβάνωμεν, τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν κα-
 λοῦμεν κοινῶς ἑῶαν ἀνατολήν. ὅταν δὲ ἀμφοτέρους
 πάλιν ἐπὶ τοῦ πρὸς δυσμάς, καὶ τοῦτον τὸν σχημα-
 τισμὸν καλοῦμεν ἑσπερίαν δύσιν. ἐναλλάξ δὲ ἐχόν-

v. 3 ἔνεκεν ὧν H. || v. 24 post ἑσπερίας B add. *ortu
 atque occasu.* ||

των ὅταν μὲν τὸν ἀστέρα νοῶμεν ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ἡμικυκλίου, καὶ τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ πρὸς δυσμάς, οὗτος ὁ σχηματισμὸς καλεῖται ἐσπερία ἀνατολή· ὅταν δὲ τὸν ἥλιον νοοῦμεν ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ἡμικυκλίου, καὶ τὸν ἀστέρα ἐπὶ τοῦ πρὸς δυσμάς, 5 καὶ τοῦτον τὸν σχηματισμὸν καλοῦμεν ἑῶαν δύσιν.

3. Πάλιν δὴ καθ' ἕκαστον τῶν ἐγκειμένων τεσσάρων σχηματισμῶν δύο γίνονται πρῶται διαφοραί. τοὺς μὲν γὰρ αὐτῶν καλοῦμεν ἀληθινούς, τοὺς δὲ φαινομένους. καὶ κοινότερον ἀληθινοὶ μὲν εἰσιν ὅσοι 10 μὴ τὸν ἀστέρα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἥλιον ἔχωσι κατ' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν ὀρίζοντα· φαινόμενοι δὲ ὅσοι μὲν ἀστέρα κατ' αὐτὸν τὸν ὀρίζοντα, τὸν δὲ ἥλιον ὑπὸ γῆν· οὐ μὴν οὕτως ἀπλῶς, ἀλλ' ἥτοι πρὸ τῆς ἀνατολῆς αὐτῆς, ἢ μετ' αὐτὴν τὴν δύσιν. ἰδιαίτερα 15 δὲ καθ' ἕκαστον τῶν σχηματισμῶν ἑῶαν μὲν ἀνατολήν ἀληθινὴν λέγουσιν, ὅταν συνανατέλλουσιν ὁ τε ἀστήρ καὶ ὁ ἥλιος· ἐσπερίαν δὲ ἀνατολήν ἀληθῆ, ὅταν ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι ὁ ἀστήρ ἀνατέλλῃ, ἑῶαν 425 δὲ δύσιν ἀληθῆ, ὅταν ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνατέλλοντι ὁ ἀστήρ δύνῃ· ἐσπερίαν δὲ δύσιν ἀληθῆ, ὅταν συγκαταδύνωσιν ὁ τε ἀστήρ καὶ ὁ ἥλιος. πάλιν δ' αὖ ἑῶαν ἀνατολήν φαινομένην, ὅταν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ ὁ ἀστήρ ἀνατέλλων φαίνεται· ἐσπερίαν δὲ ἀνατολήν φαινομένην, ὅταν μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύ- 25 σιν ὁ ἀστήρ ἀνατέλλων φαίνεται· ἑῶαν δὲ δύσιν φαινομένην, ὅταν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ὁ ἀστήρ δύνων φαίνεται· ἐσπερίαν δὲ δύσιν φαινομένην, ὅταν μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν καὶ ὁ ἀστήρ δύνων φαίνεται.

30

4. Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀληθινῶν σχηματισμῶν οὐ
μόνους τοὺς τῶν ἀστέρων, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῦ ἡλίου
τόπους θεωρεῖσθαι συμβέβηκεν, ἐπειδὴ καὶ οὗτος
κατ' αὐτὸν συνίσταται τὸν ὀρίζοντα· ἐπὶ δὲ τῶν φαι-
5 νομένων ἐφ' ὅσον οὕτως ἀπλῶς αὐτοὺς ἀκούομεν,
οὐκέτι καὶ τοὺς τοῦ ἡλίου τόπους πάντως. δυνατόν
γὰρ γίνεται καὶ πλείοσιν ἡμέραις κατὰ διαφόρους ὑπὸ
γῆν τοῦ ἡλίου διαστάσεις, ἐωθινὰς τε καὶ ἑσπερινὰς
τὰς ἀνατολὰς καὶ τὰς δύσεις φαίνεσθαι τῶν ἀστέρων,
10 ὥς ἂν ὑποδεχομένων σχηματισμῶν ἤδη καὶ φάσεις
τινὰς παράπασιν τῶν ὑποκειμένων χρόνων. διόπερ
οὐδ' ἕτερον τῶν κατειλεγμένων σχηματισμῶν ἤδη καὶ
φάσεις ῥητέον. ἡ μὲν γὰρ φάσις δήλωσίς ἐστιν ὠρι-
σμένου τε ἅμα καὶ φαινομένου σχηματισμοῦ. τῶν δὲ
15 ἐκκειμένων οἱ μὲν ἀληθινοὶ τοὺς χρόνους αὐτοὺς καθ-
ιστῶσιν ἀφανεῖς, οἱ δὲ φαινόμενοι τοὺς τοῦ ἡλίου
τόπους. ὅταν οὖν τοὺς φαινομένους μὴ καθαπλῶς
οὕτως εἰκεῖ καὶ ὥς ἔτυχεν ἐκδεχώμεθα, προσδιορι-
ζόμενοι δὲ τοὺς πρώτους ἢ ἐσχάτους τῶν ἀνατολῶν
20 καὶ τῶν δύσεων, τότε καὶ τὸ τῆς φάσεως ἴδιον πε-
ριέξουσιν, ἐνὸς ἤδη γινομένου καὶ τοῦ κατὰ τὸν
ἥλιον τόπου, καθ' ὃν ὄντος αὐτοῦ πρῶτον καὶ ἔσχα-
τον οἱ ἀστέρες ἀνατέλλοντες καὶ δύνοντες φαίνεσθαι
δύνανται· καὶ συνίστανται κατὰ τὸν τοιοῦτον ἤδη διο-
25 ρισμένον, ἐπὶ μὲν γε τῶν ἐκκειμένων * κλιμάτων,
καὶ ὅλως ἐφ' ὅσον τέμνει τοὺς τροπικοὺς ὁ ὀρίζων.

v. 1 ἐπὶ scripsi pro ἐπεί, in *B* || v. 6 τόπους addidi
ex *B*, qui *loca* add. || v. 9 τὰς ante ἀνατολὰς addidi || v. 20
περιέξουσιν] *assequemur B* || v. 24 post τοιοῦτον *B* add.
aspectum || v. 25 ἐπὶ — κλιμάτων] in * *expositis climatibus B*,
qui p. 73 dicit deesse verbum et id ex Lollini suspitione
παραλλήλων || κλιμάτων] τάξεων *S* ||

5. Ἑώρα μὲν ἀνατολικὴ φάσις ἡ πρώτη τῶν φαινομένων ἀνατολή, ἑσπερία δὲ ἀνατολικὴ φάσις ἡ ἐσχάτη τῶν φαινομένων τοῦ ἀστέρος ἀνατολή. καὶ πάλιν Ἑώρα μὲν δυτικὴ φάσις ἡ πρώτη τῶν φαινομένων τοῦ ἀστέρος δύσις, ἑσπερία δὲ δυτικὴ φάσις ἡ 5 ἐσχάτη τῶν φαινομένων τοῦ ἀστέρος δύσις. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν περὶ αὐτὸν τὸν διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλον τὰς θέσεις ἔχόντων ἀπλανῶν ἡ τάξις τῶν φάσεων τὸν ἐκκείμενον περιέχει τρόπον, κατὰ μὲν τὸν ἀπὸ τῆς Ἑώας ἀνατολῆς ἕως τῆς ἑσπερίας ἀνατολῆς 10 χρόνον οἱ ἀστέρες ἀνατέλλοντες καὶ οὐ δύνοντες φαίνονται· τὸν δὲ μεταξὺ τῆς ἑσπερίας ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἑώας δύσεως φαίνονται μὲν οὔτε ἀνατέλλοντες οὔτε δύνοντες· τὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἑσπερίας δύσεως ἕως τῆς Ἑώας ἀνατολῆς ὅλως οὐ φαίνονται. τούτους δὲ ὅτε 15 μὲν ἀφανίζονταιί τινα χρόνον, καλοῦμεν ἐπιτέλλοντας καὶ κρυπτομένους· καὶ τὴν μὲν Ἑώραν αὐτῶν ἀνατολὴν ἀπλῶς ἐπιτολὴν καλοῦμεν, τὴν δὲ ἑσπερίαν δύσιν ἀπλῶς κρύψιν. ὅτε δὲ φαίνονταιί τινα χρόνον μήτε ἀνατέλλοντες μήτε δύνοντες, κολοβοδιεξόδους 20 καλοῦσιν.

427 6. Ἐπὶ δὲ τῶν ἱκανῶς ἀπεχόντων ἀστέρων διάστασις τοῦ διὰ μέσων πρὸς ἄρκτους ἢ μεσημβρίαν, ἐνίστε μεταπίπτει τῆς ἐκκειμένης τάξεως κατὰ τὴν ἑτέραν τῶν συζυγιῶν· καὶ τὸ μὲν ἕτερον τῶν εἰρη- 25 μένων ἰδιωμάτων μετὰ τῆς τάξεως τηρεῖται, τὸ δὲ ἐναντίον συμμεταπίπτει τῇ κατ' αὐτὸ τάξει. τοῖς μὲν γὰρ νοτιωτέροις ἔχουσι τοῦ διὰ μέσων τὴν θέσιν, ἡ

v. 4 πρώτου S || v. 8 ἀπλανῶς H || v. 9 κατὰ μὲν τὸν] *toto illo* B || v. 11 ante χρόνον S add. οἱ ἀστέρες || φαίνεται S || v. 24 ἑτέραν ante τῆς add. H. ||

μὲν ἑσπερία δύσις τηρεῖται προχρονούσα τῆς ἑώας
 ἀνατολῆς· καὶ τὸ τῶν ἐπιτολῶν καὶ κρύψεων ἴδιον,
 ὅτι τὸν μεταξὺ πάλιν τῶν δύο τούτων φάσεων χρό-
 νον ἀφανίζονται τέλειον. ἡ δὲ ἑώα δύσις ἀνάπαλιν
 5 ἐνίστε προχρονεῖ τῆς ἑσπερίας ἀνατολῆς, ὡς μηκέτι
 τὸ τῶν κολοβοδιεξόδων ἴδιον αὐτοῖς ἐπισυμπίπτειν,
 ἀλλὰ τὸ τῶν καλουμένων νυκτιδιεξόδων, ἐπειδὴ τὸν
 ἀπὸ τῆς ἑώας δύσεως ἕως τῆς ἑσπερίας ἀνατολῆς
 χρόνον καὶ ἀνατέλλοντες καὶ δύνοντες καὶ ὅλον τὸ
 10 ὑπὲρ γῆν ἡμισφαίριον διεξιόντες φαίνονται, μετὰ μὲν
 τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν ἀνατέλλοντες, πρὸ δὲ τῆς ἀνα-
 τολῆς αὐτοῦ καταδύνοντες. τοῖς δὲ βορειότεροις
 ἔχουσι τοῦ διὰ μέσων τὴν θέσιν ἀνάπαλιν ἡ μὲν
 ἑσπερία ἀνατολὴ τηρεῖται προχρονούσα τῆς ἑώας
 15 δύσεως· καὶ τὸ τῶν κολοβοδιεξόδων ἴδιον, ὅτι πάλιν
 τὸν μεταξὺ τούτων τῶν δύο φάσεων χρόνον φαίνον-
 ται μὲν οὔτε ἀνατέλλοντες οὔτε δύνοντες· ἡ δὲ ἑώα
 ἀνατολὴ προχρονεῖ πολλάκις τῆς ἑσπερίας δύσεως
 τῷ μηκέτι τὸ τῶν ἀφανιζομένων καὶ ἐπιτελλόντων
 20 καὶ κρυπτομένων ἴδιον αὐτοῖς παρακολουθεῖν, ἀλλὰ
 τὸ τῶν καλουμένων ἐνιαυτοφανῶν, ἐπειδὴ καὶ τὸν
 ἀπὸ τῆς ἑώας ἀνατολῆς ἕως τῆς ἑσπερίας δύσεως
 χρόνον φαίνεσθαι δύνανται, δύνοντες μὲν μετὰ τὴν
 τοῦ ἡλίου δύσιν, ἀνατέλλοντες δὲ πρὸ τῆς ἀνατολῆς
 25 αὐτοῦ. καλοῦνται δὲ οἱ τοιοῦτοι καὶ ἀμφιφανεῖς.
 διὸ καὶ παρατηρητέον ἐπὶ τῆς ἀναγραφῆς, ὅτι τοὺς

v. 1 τηρεῖται emendavit Bonaventura p. 80 pro στη-
 ρίζεται || προχρονούσα corr. Bon. p. 80 et Fabricius p. 427
 pro πολυχρονούσα, πολυπροχρονούσα H. || ἑώας addidi
 ex B, qui *matutinum* add. || v. 7 post νυκτιδιεξόδων B add.
naturam imitentur || v. 12 καταδύνοντες S || v. 17 οὔτε δ'
 ἀνατέλλοντες S ||

ἐπιτέλλειν καὶ κρύπτεσθαι λεγομένους τῶν ἀφανιζο-
 μένων εἶναι συμβέβηκε, τοὺς δ' ἀνατέλλειν ἑῴαν
 ἀπλῶς καὶ δύνειν ἑσπερίαν, τῶν ἐνιαυτοφανῶν τε
 καὶ ἀμφιφανῶν· ὁμοίως δὲ τοὺς μὲν τὴν ἑσπερίαν
 ἀνατολὴν τῆς ἑῴας προχρονοῦσαν ἔχοντας, τῶν 5
 κολοβοδιεξόδων, τοὺς δὲ ἀνάπαλιν τὴν ἑῴαν δύσιν
 τῆς ἑσπερίας ἀνατολῆς τῶν νυκτιδιεξόδων. τὰ μὲν
 οὖν περὶ τὰς διαφορὰς καὶ τὰς τάξεις τῶν φάσεων
 ἀρμόζοντα τῇ παρούσῃ προθέσει σχεδὸν τοσαῦτα
 ἂν εἴη. 10

429 7. Κεχρήμεθα δὲ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ ἔτους χρο-
 νογραφίᾳ διὰ τὸ τῆς κατὰ τὸ ἔτος ἐπουσίας ἐν ταῖς
 ἐμβολίμοις διὰ τετραετηρίδος ἡμέραις ἀποδιδομένης
 ἐπὶ πολὺν χρόνον δύνασθαι τὰς αὐτὰς φάσεις ταῖς
 ὁμωνύμοις ἡμέραις ὡς ἐπὶ πᾶν ἐκλαμβάνεσθαι. τῶν 15
 οὖν ἡμερῶν ἐκάστην ἀπὸ τῶν ἐν τῷ θῶθ νεομηνιῶν
 ἐκτιθέμενοι κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν ὑπογράφομεν
 ἐφ' ὅσον ἔνεστι τὰς συντελουμένας ἐν αὐταῖς φά-
 σεις κατὰ τινὰς τῶν ὑποκειμένων κλιμάτων ὥρας,
 προτάσσοντες ἐκάστης φάσεως πρὸς ἔνδειξιν τοῦ 20
 κλίματος τὸ πλῆθος τῶν συνισταμένων ἡμερινῶν
 ὥρῶν τῆς μεγίστης ἡμέρας ἢ νυκτὸς ἐν ᾧ γίγνεται
 παραλλήλῳ, καὶ ἔτι προσυπογράφοντες τὰς τετηρη-
 μένας παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν ταῖς κατὰ τὰς ἐκκειμέ-
 νας ἡμέρας τοῦ ἡλίου παρόδοις τοῦ περιέχοντος ἐπι- 25

v. 12 διὰ τὸ τῆς — ἐκλαμβάνεσθαι (v. 15)] *ne dierum
 aequivocatio ob intercalationem quarto quoque anno factam
 in notandis excipiendisque apparitionibus committeretur B* ||
 διὰ τὸ τῆς] corr. Buttman apud Ideler. chronolog. I p.
 149 not. 3 pro διὰ τῆς || v. 13 ἡμέραις] corr. Buttman
 l. s. pro ἡμέρας. || v. 16 νεομηνίαν S || v. 18 φάσεσι H. ||
 v. 19 κατὰ — ὥρας] *in acceptis a nobis climatibus B* ||

σημασίας, οὐχ ὡς ἀπαραλλάκτως μέντοι ταύτας τε
καὶ ἐκ παντὸς ἀποβησκομένας, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολὺ καὶ
καθ' ὅσον οὐδὲν τῶν ἄλλων αἰτίων πολλῶν ὄντων
ἀντιπίπτει· τρέπεσθαι μὲν γάρ πως οἷητέον τὰς τῶν
5 ἁέρων καταστάσεις καὶ περὶ τοὺς ἐκκειμένους τῶν
ἀπλανῶν πρὸς τὸν ἥλιον σχηματισμούς, ὥσπερ καὶ
παρ' αὐτὴν μόνην τὴν ἐπὶ τὰς τροπὰς καὶ ἰσημερινὰς
τοῦ ἡλίου πάροδον. οὐ μὲν ἐπὶ τούτοις εἶναι τὴν
πᾶσαν αἰτίαν τοῦ συμπτώματος, ἀλλὰ καὶ συμβάλλε-
10 σθαι πλεῖστα εἰς τὴν ἔκβασιν τῶν συντελεσθησκομένων
τὴν τε σελήνην καὶ τοὺς ἑ̄ πλανωμένους, τὴν μὲν
σελήνην αἰτίαν ἀναλαμβάνουσιν ὡς ἐπὶ πολὺ τὰς
ἐπισημασίας ἀπὸ τῶν κατ' αὐτὰς τὰς φάσεις ἡμερῶν
ἐπὶ τὰς τῶν ἰδίῳν πρὸς τὸν ἥλιον σχηματισμῶν·
15 τοὺς δὲ ἑ̄ πλανωμένους πάλιν συνεργοῦντας ταῖς
ποιότησι τῶν προτελέσεων ἀνάλογον ταῖς τῶν οἰ-
κείων φύσεων κράσεσι καὶ συμμετρίαις, καθάπερ καὶ
τῶν ὡρῶν αὐτῶν ἐστὶν ἰδεῖν καὶ τοὺς καιροὺς, ποτὲ
μὲν συλληπτῶς, ποτὲ δὲ καθυστερικῶς ἀποβαίνοντας
20 διὰ τὰς τῶν συζυγιῶν ἡλίου καὶ σελήνης διαστάσεις
καὶ τὰς ποιότητας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπὶ
πλεῖστον διατεινομένας, ἕνεκεν τῆς τῶν πλανωμένων
ταύτης ἐπιπορεύσεως.

8. Καλῶς οὖν ἔχει προσεῖναι ταῖς ἐπισκέψεσι
25 τῶν ἐπισημασιῶν, καὶ ὅλως τῶν τοιούτων προρρή-
σεων. πρῶτον μὲν στοχαζομένους τοῦ παρ' αὐτὰς

v. 4 τρέπεσθαι] *converti ac mutari* B || cod. γὰρ πῶς,
namque . . . quodammodo B || οἷητέον] οἰκείον H. || v. 7 τὴν
om. H. || v. 10 cod. συντελεσθησκομένων || v. 17 φάσεων
H. || v. 18 τῶν ὡρῶν αὐτῶν] om. B || v. 19 καθυστερικῶς]
καὶ ὑστηρικῶς H. || v. 21 τὸ ante ἥττον om. S || v. 25 τῶν
ante τοιούτων om. H. ||

αἰτίου, καὶ μὴ τὸ πᾶν ἐπὶ μόνῳ τούτῳ ποιουμένους
καὶ προσκατανοοῦντας, ὅτι καὶ τῶν ἀναγραφάντων
αὐτῶν τὰς ἐπισημασίας ἄλλοι κατ' ἄλλας χώρας τυγ-
χάνουσιν ἐπιτηρήσαντες, καὶ πολλαχῇ μὴδ' ὁμοίαις
καταστάσεσι περιπεπτωκότες, ἥτοι δι' αὐτὸ τῶν χω- 5
ρίων ἴδιον ἢ διὰ τὸ μὴδὲ τὰς αὐτὰς φάσεις ἐν ταῖς
αὐταῖς ἡμέραις συνίστασθαι πανταχῇ· ἔπειτα καθ'
ὅσον ἐνδέχεται συνεπιλαμβανομένους καὶ τῶν ἄλλων
αἰτιῶν καὶ συνεπισκεπτομένους τὰς διὰ τῶν ἡμερολο-
γικῶν ἐκτεθειμένους τῶν πλανωμένων παρόδους, ἵνα 10
τὰς μὲν ἡμέρας τῶν ἐπισημασιῶν ἐφαρμόζωμεν ταῖς
τε τῶν ἔγγιστα διχοτόμων καὶ ταῖς πρὸ συνόδου μά-
λιστα καὶ πανσελήνου, καὶ προσέτι ταῖς τε τῶν παρ'
431 αὐτὰς τὰς φάσεις ἐπὶ τὰ δωδεκατημόρια μεταβάσεων
τοῦ ἡλίου, τὰς τε ποιότητας τῇ φύσει τοῦ μάλιστα 15
συνεσχηματισμένου τῶν $\bar{\epsilon}$ πλανωμένων· τοῦ μὲν τῆς
Ἀφροδίτης ἀστέρος πρὸς τὰ θερμὰ τῶν καταστημά-
των συνεργήσαντος, τοῦ δὲ Κρόνου πρὸς τὰ ψυχρά,
τοῦ δὲ Διὸς πρὸς τὰ ὑγρά, τοῦ δὲ Ἄρεως πρὸς τὰ
ξηρά, τοῦ δὲ Ἑρμοῦ πρὸς τὰ ἐνικμα καὶ πνευμα- 20
τώδη, συνυπακουομένων πρὸς αὐτὴν τῆς πρὸς τὰς
ἐναντίας τῶν κράσεων ἀποσυνεργήσεως.

9. Τὸ μέντοι τινὰς τῶν παρὰ τοῖς παλαιοτέροις
κατωνομασμένων ἀστέρων μὴ προσεντετάχθαι παρ'
ἡμῖν μήτε ἐν αὐτῇ τῆς πραγματείας συντάξει μήτε 25
νῦν, οἷον οἰστόν, πλειάδας, ἐρίφους, προτρυγητῆρα,

v. 1 τὸ om. H. || v. 2 προσκατανοοῦντας S || v. 3 τυγχάνουσιν ἐπιτηρήσαντες] sic scripsi pro τυγχάνουσι τετηρηθέντες, *observarunt* B || v. 4 μὴδ' pro μὴθ' corr. Hercher || v. 5 τῶν χωρίων] τὸ H. || v. 6 ταῖς om. H. || v. 10 ἐκτιθεμένους H. || v. 16 cod. πλανωμένον || v. 22 ἀποσυνεργήσεως scripsi pro ἀποσυνεργήσεως || v. 23 παρὰ] sic scripsi pro περί, *apud* B ||

δελφίνα, καὶ εἴ τις τοιοῦτος, συγχωρητέον, εἰ μὴ
 βαρὺ τὸ αἶτημα, μάλιστα μὲν διὰ τὸ δυσδιακρίτους
 καὶ δυσκατανοήτους εἶναι παντάπασιν τὰς τῶν οὕτως
 μικρῶν ἀστέρον ἐσχάτας καὶ πρώτας φαντασίας· κε-
 5 χρῆσθαι τε τοὺς πρὸ ἡμῶν αὐταῖς ἀπὸ στοχασμοῦ
 τινος μᾶλλον ἢ τηρήσεως ἐξ αὐτῶν τῶν φαινομένων
 ἂν τις κατανοήσειεν. ἔπειθ' ὅτι τῆς πρώτης προθέ-
 σεως ἡμῖν μέχρι τῶν τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου
 μεγέθους ἀπλανῶν διὰ τὴν ἐκκειμένην αἰτίαν ὑπο-
 10 βληθείσης τὸ τοιούτοις μόνοις τῶν ὑποκάτω τὰ με-
 γέθη καὶ μὴ πᾶσιν ἐπιβάλλειν, δυσπόριστον ἔμοιγε
 αἰτίαν ἔχειν καταφαίνεται τῶν ἐπ' αὐτοῖς ἀναγε-
 γραμμένων ἐπισημασιῶν ἄδηλον, ἔχουσῶν τὴν αἰτίαν
 διὰ τὸ τῶν ἡμερῶν ἄστατον, καὶ προσαναφθησομέ-
 15 νων ἀνοικειότερον ταῖς τῶν περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον
 λαμπροτέρων ἀστέρων φάσεσιν, οἷον τῷ μὲν οἶστῳ
 καὶ δελφίνι, ταῖς τῶν κατὰ τόνδε τὸν λαμπρόν, τῶν
 δὲ ἐπὶ προτρογητῇρι καὶ ἐπὶ ἀρκτούρου καὶ στάχυος,
 τῶν δὲ ἐπὶ πλειάσι καὶ τοῖς ἐρίφοις, τὴν αἰγὸς καὶ
 20 τῶν ὑάδων ἐκάστου καὶ τὸ μέγεθος ἀξιόπιστον ἂν

v. 10 τὸ τοιούτοις — ἄδηλον (v. 13)] *tum etiam quia-
 hae solae propter insignem magnitudinem (non quidem omnes)
 neque incertam neque explicatu difficilem causam significatio-
 num videntur habere, quae in illarum aspectibus annotantur
 B || v. 13 ἔχουσῶν — ἐκάστου (v. 20)] *praeterquam quod et
 rationi magis consentaneum est ad stellas alias longe splen-
 didiores, quarum apparitiones iisdem temporibus existunt,
 oculos convertere; videlicet pro Sagitta et Delphino fulgentes,
 quae proximae sunt, pro Vindemiatore Arcturum et Spicam,
 pro Vergiliis et Haedis Capram ac splendidam Hyadum ob-
 servare B || totum hunc locum et Bonaventura liberius
 interpretando quoddammodo restituere videtur voluisse
 neque ipse expedio. ||**

εἴη πρὸς τὸ δύνασθαι τινὰ τροπὴν πρὸς τὸ περιέχον
ἀπεργάσασθαι, καὶ τῆς φάσεως ὁ χρόνος σαφὴς καὶ
μετὰ καταλήψεως ὠρισμένης· ὅτι τοῖς ἀμαύροις, καὶ
ἐκ πλειόνων τινὰ τυγχάνη συνεστῶτα, τοῖς δὲ μὴ
μυθοποιεῖν προαιρουμένοις οὐδαμῶς ἂν ὑπάρχοντα 5
φαίνει, ἢ μᾶλλον δὲ οὐδ' ἑώας ἢ ἐσπερίας κυρίως ἂν
τις αὐτῶν ἐπικαλέσειε τὰς πρώτας ἢ τὰς ἐσχάτας
τῶν φαντασιῶν μείζονας, πολλῷ τῆς ὑπὸ τὸν ὀρί-
ζοντα τοῦ ἡλίου διαστάσεως ἐπ' αὐτῶν συνισταμένης
τῶν κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους τῆς ἑώας καὶ τῆς 10
ἐσπερίας ἐκβαλλομένων· προσπαραμεμυθημένων δὲ
καὶ τούτων αὐτάρκως, ὑποτάξομεν ἤδη τὴν ἀναγρα-
φὴν ἔχουσαν οὕτως.

v. 7 αὐτῷ H. || v. 12 ὑπετάξομεν H.

[Π Τ Ο Λ Ε Μ Α Ι Ο Υ

p. 71
(ed. Petav.)

ΠΑΡΑΠΗΓΜΑ]

ΘΩΘ

A

α. ὥρα ἰδ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐπιτέλ-
5 λει. Ἰππάρχῳ ἐτησίαι παύονται. Εὐδόξῳ ὑετίαι, βρον-
ταί, ἐτησίαι παύονται.

β. ὥρα ἰδ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐπιτέλ-
λει, καὶ στάχυς κρύπτεται. Ἰππάρχῳ ἐπισημαίνει.

γ. ὥρα ιγ s" ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐπι-
10 τέλλει. ὥρα ιε ὁ καλούμενος αἰξ ἐσπέριος ἀνατέλλει.
Αἰγυπτίοις ἐτησίαι παύονται, Εὐδόξῳ ἄνεμοι μετα- B

v. 1 hic incipit calendarium Petavii, apud quem in-
scribitur ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΦΑΣΕΙΣ ΑΠΛΑΝΩΝ; apud H.
inscribitur ΜΗΝΕΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΦΑ-
ΣΕΙΣ ΑΠΛΑΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΗΜΑCΙΩΝ; deest lemma in
B || v. 4 Θώθ] *Thot* B et sic semper; μὴν Θώθ ἥτοι Σε-
πτέμβριος ceteri || v. 4 ante α' B add. *Augustus* 29 et sic
per totum calendarium; an ex codice? || ante ὥρα S add.
καθ' ἡμᾶς δὲ αὐγούστου κθ || ἐπιτέλλει Ἰππάρχῳ P || v. 6
ἐτησίαι παύονται] addidi ex B, qui *Etesiae ponunt* add. ||
v. 7 ἐπιτέλλει addidi ex B (*emergit*) || v. 8 καὶ] *hor. 14* B ||
ἐπισημαίνει] *emergit* B || v. 9 ὥρα ιγ s"] add. S || ὥρα —
ἐπιτέλλει] om. B || ἐπιτέλλει ὥρα ιγ P || v. 10 ιε] sic B ||
v. 11 ἄνεμοι μεταπίπτοντες, Καίσαρι add. F et B (*venti
varii sese alternatim collidentes. Caesari*) ||

πίπτοντες, Καίσαρι ἄνεμος, ὑετός, βρονταί· Ἰππάρχῳ ἀπηλιώτης πνεῖ.

δ. ὥρα ιε ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἑῷος δύνει. Καλλίππῳ χειμαίνει καὶ ἐτησῖαι παύονται.

ε. ὥρα ιγ s'' στάχυς κρύπτεται. ὥρα ιε ὁ λαμ- 5
πρὸς τῆς λύρας ἑῷος δύνει. Μητροδώρῳ δυσαιρία· Κόνωνι ἐτησῖαι λήγουσι.

ς. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίας χηλῆς κρύ-
πτεται. Αἰγυπτίοις ὁμίχλη καὶ καῦμα ἢ ὑετὸς ἢ βρον-
τή· Εὐδόξῳ ἄνεμος, βροντή, δυσαιρία. Ἰππάρχῳ 10
ἄνεμος, νοτία.

72A ζ. Μητροδώρῳ δυσαιρία, Καλλίππῳ, Εὐκτήμονι,
Φιλίππῳ δυσαιρία καὶ ἀμιξία αἶρος· Εὐδόξῳ ὑετός,
βρονταί, ἄνεμος μεταπίπτων.

η. Αἰγυπτίοις ὑετία, χειμῶν κατὰ θάλασσαν ἢ 15
νότος· Καίσαρι ἄνεμοι μεταπίπτοντες, ὑετία καὶ ἐτη-
σῖαι παύονται.

θ. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἑῷος δύνει.
Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ ἀργέστης πνεῖ.

v. 1 βρονταί Ἰππάρχῳ P || v. 4 χειμαίνει] σημαίνει P ||
v. 5 ὥρα ιγ P || v. 8 ὥρα ιε s''] sic B, ὥρα ιε P, ὥρα ιγ
s'' S || τῆς νοτίας χηλῆς] quae in extrema austrina Chele
duarum B || κρύπτεται Αἰγυπτίοις P, qui persaepe perperam
interpungit. || v. 9 ἢ ante ὑετὸς addidi ex B (vel) || ὑετὸς
om. S || ἢ βροντή] add. S et B (vel tonitrua) || v. 10 ἄνε-
μος add. S et B (ventus) || v. 12 Καλλίππῳ, Εὐκτήμονι,
Φιλίππῳ δυσαιρία] add. BS || v. 13 ἀμιξία] sic conl. Boeckh
die vierjährigen Sonnenkreise p. 244, ἀναμιξία S varius aer
B, ἀταξία P || v. 16 Καίσαρι — παύονται] add. BS || v. 18
τοῦ ὄρνιθος] quae in cauda Oloris seu Avis B || v. 19 πνεῖ
add. BS ||

ἰ. ὥρα ἰγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος ἀνατέλλει. Φιλίππῳ δυσαερία, Δοσιθέῳ χειμαίνει.

ἰα. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει.

ἰβ. ὥρα ἰε ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς κρύ- B
5 πτεται.

ἰγ. Δοσιθέῳ ἀκρασία ἀέρων.

ιδ. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος κάνωβος ἐπιτέλλει, Καίσαρι βορέαι παύονται πνέοντες.

ἰε. Εὐδόξῳ ἄνεμοι νότιοι.

10 ἰς. Καλλίππῳ καὶ Κόνωνι ἐπισημαίνει.

ἰζ. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐὼς δύ-
νει, ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς κρύπτεται,
ὥρα ιδ S'' ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐὼς δύνει. Εὐ- c
δόξῳ βορέαι παύονται. Μητροδώρῳ ἐπισημαίνει.
15 Δημοκρίτῳ Ἀβδηρίτῃ ἐπισημαίνει καὶ χελιδῶν ἀφα-
νίζεται.

ἰη. ὥρα ἰε S'' ὁ κατὰ γόνυ τοῦ τοξότου κρύπτε-
ται. Αἰγυπτίοις ὑετία, ἐπισημαίνει, φθινοπώρου ἀρ-
χή, χελιδῶν ἀφανίζεται. Δοσιθέῳ νοτία. Εὐκτήμονι
20 μετοπώρου ἀρχή.

v. 1 ὥρα ἰγ S''] sic B, ἰγ S, ιδ P || τοῦ περσέως] quae in dextro latere Persei B || v. 3 ἐπισημαίνει] χειμάζει P || v. 4 τῆς νοτίου χηλῆς] quae in extrema austrina Chele duarum B et sic semper || v. 7 post ιδ H. add. S'' || v. 9 ἄνεμοι add. BS || v. 10 Κόνωνι] Κάνωβος P || v. 11 ὥρα ιδ P || τοῦ ὄρνιθος] quae in cauda avis B || v. 12 ὥρα ιδ] sic B, ceteri καὶ || v. 13 ὥρα ιδ S''] sic B, ceteri καὶ || Εὐδόξῳ βορέαι παύονται] add. BS || v. 15 Δημοκρίτῳ Ἀβδηρίτῃ] om. S || Ἀβδηρίτῃ — ἀφανίζεται] om. P || ante χελιδῶν addidi ἐπισημαίνει καὶ ex B, qui significat et add. || v. 17 ὥρα ἰε P || v. 18 ὑετία add. BS || ἐπισημαίνει φθινοπώρου ἀρχήν P || v. 19 χελιδῶν ἀφανίζεται] add. BS || Εὐκτήμονι μετοπώρου ἀρχή] add. BS ||

ιθ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐσπέριος ἀνατέλλει· Ἰππάρχῳ δυσαερία καὶ ὑετία κατὰ θάλασσαν καὶ φθινοπώρου ἀρχή.

κ. Καίσαρι μετοπώρου ἀρχὴ καὶ χελιδὼν ἀφανίζεται. Μητροδώρῳ ὑετία κατὰ θάλασσαν καὶ δυσαερία. 5

D κα. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίας χηλῆς κρύπτεται· ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ λίψ, ὅψε ἀπηλιώτης, Εὐδόξῳ μετόπωρον ἄρχεται.

κβ. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος ἀντάρης κρύπτεται. 10 Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ ἀργέστης καὶ ψακάς· Εὐδόξῳ νοτία.

κγ. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος αἶξ ἐσπέριος ἀνατέλλει· ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἑως ἀνατέλλει, Αἰγυπτίοις ψακάς καὶ ἄνεμος· ἐπισημαίνει. Καλλίπῳ καὶ Μη- 15 τροδώρῳ ὑετία.

E κδ. ὥρα ιγ s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἑως δύνει.

κε. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίας χηλῆς κρύπτεται. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς ὄρνιθος ἑως δύνει. 20 Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος, καὶ δι' ἡμέρας ὄμβρος.

v. 1 ὥρα ιε s'' BS || v. 2 δυσαερία καὶ] add. BS || κατὰ θάλασσαν καὶ φθινοπώρου ἀρχή] add. BS || v. 4 Καίσαρι—δυσαερία (v. 5)] ὑετία κατὰ θάλασσαν Μητροδώρῳ P || v. 6 ὥρα ιδ] add. BS || τῆς νοτίας χηλῆς] *piscis austrini* B || v. 7 ὥρα ιε] καὶ P || v. 8 ὅψε — ἄρχεται (v. 9)] add. BS || v. 10 ὥρα ιγ s'' BS || v. 11 ἢ om. B || post ἀργέστης B add. καὶ ψακάς; *ceteri eadem verba post νοτία* add. || *ψεκάς* S || v. 13 ὥρα — ἀνατέλλει] om. BS || v. 14 ὥρα ιδ s'' BS || v. 15 ἐπισημαίνει *addidi ex B (significat)* || ἄνεμος Καλλίπῳ, P || v. 17 ὥρα ιδ P || v. 19 ὥρα ιγ P || ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίας — ὥρα ιε (v. 20)] om. BS || v. 20 ὥρα ιε s'' H. || τῆς ὄρνιθος] *quae in cauda avis* B || v. 21 δι'

κς. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἐὼς ἀνατέλλει· Εὐδόξω
 ὑेतός. Ἰππάρχῳ ζέφυρος ἢ νότος.

κζ. ὥρα ιδ ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐὼς
 δύνει· καὶ ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐὼς δύνει.

5 κη. μετοπωρίνη ἰσημερία. Αἴγυπτίοις καὶ Εὐδό-73A
 ξῳ ἐπισημαίνει.

κθ. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος ἀντάρης κρύπτεται.
 ὥρα ιδ ς' ἀρκτοῦρος ἐὼς ἀνατέλλει. Εὐκτῆμονι ἐπι-
 σημαίνει, Δημοκρίτῳ ὑेतὸς καὶ ἀνέμων ἀταξία.

10 λ. ὥρα ιδ ς' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
 ἐὼς δύνει· Εὐκτῆμονι, Φιλίππῳ, καὶ Κόνωνι ἐπιση-
 μαίνει.

ΦΑΩΦΙ

B

α. Αἴγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος· Ἰππάρχῳ ἐπι-
 15 σημαίνει.

β. ὥρα ιε ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐὼς
 δύνει. ὥρα ιε ς' ὁ λαμπρὸς τῆς βορείας χηλῆς κρύ-
 πτεται. Εὐδόξῳ καὶ Εὐκτῆμονι ἐπισημαίνει. Ἰππάρχῳ
 νότος ἢ ζέφυρος.

20 γ. ὥρα ιδ ἀρκτοῦρος ἐὼς ἀνατέλλει. ὥρα ιε ς'
 ὁ λαμπρὸς τοῦ ὀρνίθος ἐὼς δύνει.

ἡμέρας] δ' ἡμέρας *S* et sic saepius, *per quatuor dies iuges B* ||

v. 1 ὥρα ιε ς' *BS* || v. 3 ὁ add. *H.* || v. 4 καὶ] *hora*
14 B || v. 5 ἰσημερία Αἴγυπτίοις (sic!) *S*, ἰσημερία καὶ Αἴ-
 γυπτίοις *P* || v. 7 ὁ add. *H.* || v. 8 ὥρα ιδ ς' add. *B* || v. 9
 καὶ ἀνέμων ἀταξία] add. *SB* (*ac venti inordinati*) || v. 10
 ὥρα ιδ ς'] add. *BS* || v. 11 καὶ om. *H.* || v. 13 Φαωφὶ τουτ-
 ἐστι Ὀκτώβριος ceteri praeter *B*, τουτέστι om. *H.* || v. 14
 νότιος *H.* || v. 16 ὁ κοινὸς — ὥρα ιε ς' (v. 17)] om. *P* ||
 v. 17 τῆς βορείας χηλῆς] *in extrema borea Chele duarum*
B et sic semper || v. 20 ὥρα ιδ] sic corr. *I.* pro ὥρα ιγ,
 om. *P*, ὥρα ιγ ς' conl. Bonavent. p. 112 ||

δ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς βορείας χηλῆς κρύπτε-
ται. Αἰγυπτίοις καὶ Καλλίππῳ χειμάζει· δυσαιρία Εὐ-
κτήμονι, καὶ Φιλίππῳ ὑετός.

ε. ὥρα ιε s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
έῷος δύνει· Εὐδόξῳ ὑετός· Εὐκτήμονι χειμαίνει· Μη- 5
τροδώρῳ ὑετός.

ς. ὥρα ιγ s'' ἄρκτοῦρος έῷος ἀνατέλλει, καὶ ὁ
έσχατος τοῦ ταύρου έῷος δύνει. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμ-
πρὸς τῆς βορείας χηλῆς κρύπτεται, καὶ ὁ καλούμενος
ἀντάρης κρύπτεται. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βο- 10
ρείου στεφάνου έῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Καί-
σαρι χειμῶν, ὑετός, βρονταί, ἀστραπαί.

δ ζ. ὥρα ιγ s'' στάχυς έπιτέλλει, ὥρα ιδ ὁ καλού-
μενος αἶξ έσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ λαμπρὸς τῆς βο-
ρείου χηλῆς κρύπτεται· Αἰγυπτίοις ὑετοί, χειμαίνει· 15
Εὐδόξῳ ὑετός καὶ ἄνεμος μεταπίπτων· Δοσιθέῳ έπι-
σημαίνει.

η. ὥρα ιδ s'' ὁ ἐν τῷ έπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιό-
χου έσπέριος ἀνατέλλει καὶ στάχυς έπιτέλλει. Δημο-
κρίτῳ χειμάζει· σπόρου ὥρα.

20

v. 1 ὥρα ιε] om. P || v. 2 Αἰγυπτίοις — Εὐκτήμονι]
χειμάζει. Εὐκτήμονι P, χειμάζει Εὐκτήμονι H. || v. 4 ὥρα
ιε P || v. 5 Εὐδόξῳ ὑετός] om. BS || χειμαίνει] σημαίνει P ||
Μητροδώρῳ ὑετός] om. BS || v. 7 ὥρα ιγ P || καὶ] ὥρα ιγ
s'' BS || v. 8 ὥρα ιδ s''] καὶ P || ante ὁ S add. καὶ || v. 9
καὶ] ὥρα ιδ s'' BS, om. P || καλούμενος add. S || v. 10
ὥρα ιε s''] καὶ P || v. 11 καὶ om. S || v. 12 χειμῶν — ἀστρα-
παί] ὄμβρος P || v. 13 ὥρα ιγ s''] om. P || ὥρα ιδ — ἀνα-
τέλλει (v. 14)] om. P || v. 14 τῆς βορείου χηλῆς] *in corona*
B || v. 15 Αἰγυπτίοις — έπισημαίνει (v. 16)] ὁ ἐν τῷ έπο-
μένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου έσπέριος ἀνατέλλει P || v. 18 ante
ὥρα BS add. ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς (*in corona* B)
κρύπτεται || ὥρα ιδ s''] om. P || ὁ ἐν τῷ — ἀνατέλλει καὶ]

θ. ὥρα ιε s'' στάχυς ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις βορ-
ρᾶς πνεῖ.

ι. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου
ἐῷος ἀνατέλλει. Ἰππάρχῳ νότος.

5 ια. ὥρα ιε ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου κρύ-
πτεται.

ιβ. ὥρα ιε ὁ καλούμενος ἀντάρης κρύπτεται· Ε
Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ λίψ.

ιγ. Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει· Ἰππάρχῳ ἀπηλιώτης.

10 ιδ. Δοσιθέῳ καὶ Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει.

ιε. Αἰγυπτίοις ἀργέστης, ὑέτός.

ις. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου
ἐῷος ἀνατέλλει. Εὐδόξῳ βορέαι ἢ νότοι· Δοσιθέῳ
ἄνεμος μεταπίπτων· Καλλίππῳ ἐπισημαίνει· Καίσαρι
15 ἄνεμος ἄτακτος, ὑέτός, βρονταί.

ιζ. ὥρα ιε s'' ὁ καλούμενος ἀντάρης κρύπτεται.
Αἰγυπτίοις βορέας καὶ λίψ, Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει.

ιη. ὥρα ιγ s'' ἄρκτουρος ἐσπέριος δύνει.

74 A

ιθ. Εὐδόξῳ ἀνέμων μετάβασις καὶ βρονταί.

om. P || p. 208 v. 19 καὶ] ὥρα ιδ s'' καὶ S, hora 14. 30
B || ἐπιτέλλει] ἐπιτέλλων P || v. 20 σπόρου ὥρα] om. B ||

v. 1 ὥρα ιε s''] om. P || v. 3 ὥρα ιε] om. P || βορείου
om. B || v. 5 κατὰ τὸ γόνυ] in dextro genu B || τοῦ τοξό-
του] ἐῷος P || v. 9 ιγ] sic S, qui solus verba Εὐδόξῳ —
ἀπηλιώτης huic diei adscribit, quae ceteri diei antece-
denti adiciunt. || v. 10 ιδ — ἐπισημαίνει] add. BS || v. 11
ιε — ὑέτός] add. BS || v. 12 ις — βρονταί (v. 15)] om. P ||
βορείου om. B || v. 13 Εὐδόξῳ — βρονταί (v. 15)] om. H. ||
v. 16 ὥρα ιε P || ὁ καλούμενος] add. S || v. 17 Εὐδόξῳ
ἐπισημαίνει] add. BS || v. 18 ὥρα ιγ s''] sic B, ὥρα ιγ S,
om. P || ἐσπέριος] ἐῷος BS || v. 19 Εὐδόξῳ — βρονταί] P
ad diem priorem trahit || καὶ om. BS ||

κ. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Ἰππάρχῳ νότος ἢ βορέας.

κα. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ $\text{ς}''$ ὁ καλούμενος αἴξ ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις Ζέφυρος ἢ νότος· δι' ἡμέρας 5 ὑετός. Δοσιθέῳ ἐπισημαίνει.

κβ. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ $\text{ς}''$ ὁ καλούμενος αἴξ ἐσπέριος ἀνατέλλει.

κγ. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις Ζέφυρος ἢ νότος· δι' 10 ἡμέρας ὑετός· Δοσιθέῳ ἐπισημαίνει.

κδ. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ $\text{ς}''$ ὁ καλούμενος κάνωβος ἐῷος δύνει.

κε. Αἰγυπτίοις πνεύματα ἄτακτα.

κς. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ἀρκτοῦρος ἐσπέριος δύνει. Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει· Καίσαρι βορέας πνεῖ. 15

κζ. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ $\text{ς}''$ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐῷος ἀνατέλλει· ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου κρύπτεται. Αἰγυπτίοις καὶ Καλλίππῳ ἐπισημαίνει· 20 Εὐκτῆμονι καὶ Καλλίππῳ ἀμιξία ἀέρος· κατὰ θάλασσαν χειμῶν πολὺς.

κη. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ $\text{ς}''$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Μητροδώρῳ ἐπισημαίνει.

v. 1 ὥρα — βορέας (v. 2)] add. *BS* || v. 3 ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ $\text{ς}''$] om. *P* || v. 4 καὶ — ἐπισημαίνει (v. 6)] om. *BS* || v. 7 ὥρα — ἀνατέλλει] om. *BS*, qui huic diei ea adscribunt, quae ad diem sequentem *P* refert || v. 9 ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ add. *BS* || βορείου] νοτίου *S* || v. 10 δι'] δ' *S*, *quattuor B* || v. 12 ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ *P* || v. 14 ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$] om. *B* || v. 15 Καίσαρι — πνεῖ] add. *BS* || v. 16 ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ *P* || βορείου] νοτίου *S* || v. 19 Εὐκτῆμονι — πολὺς (v. 20)] add. *BS* || ἀμιξία] *varius aer B* || v. 21 ὥρα — ἀνατέλλει (v. 22)] om. *P* || v. 22 Μητροδώρῳ —

Εὐκτήμονι καὶ Καλλίππῳ ἄερος ἀμιξία, καὶ κατὰ θά-
λασσαν χειμάζει.

κθ. *deest.*

λ. ὥρα ἰδ *S''* ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιό-
5 χου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις χειμάζει σφόδρα.

ΑΘΥΡ

α. ὥρα ἰγ *S''* ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἐπι- *D*
τέλλει.

β. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἐπιτέλ-
10 λει· ὥρα ἰε τὸ αὐτό. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει· Δοσι-
θέῳ χειμάζει· Δημοκρίτῳ ψύχη ἢ πάχνη, Ἰππάρχῳ
νότος πυκνός.

γ. ὥρα ἰγ *S''* ἑῷος ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χη-
λῆς ἐπιτέλλει, καὶ ὥρα ἰε ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας. Εὐ-
15 κτήμονι καὶ Φιλίππῳ ἄνεμος μέγας πνεῖ.

δ. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐπιτέλ-
λει, καὶ ἄρκτουρος ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις νότος
ἢ λίψ. Καλλίππῳ καὶ Εὐκτήμονι πνεύματα σφοδρά. *E*
Καίσαρι καὶ Μητροδώρῳ ἄνεμοι· χειμάζει.

ἀνατέλλει (v. 5)] om. *BS*, qui eidem diei adscribunt verba
Αἰγυπτίοις χειμάζει σφόδρα (v. 5) ||

v. 1 ἀμιξία] corr. Boeckh l. s. p. 407 pro μίξις || v. 6
Ἄθυρ] sic *B*, μὴν Νοέμβριος, Ἄθυρ *P*, Ἄθυρ, Νοέμβριος
H. || v. 7 ὥρα ἰγ *P* || τῆς νοτίου χηλῆς] *quae in extrema*
austrina Chele duarum B et sic semper || v. 9 ὥρα ἰδ *S''*
H. || v. 10 ὥρα ἰε τὸ αὐτό] add. *BS* || ἐπισημαίνει] σημαί-
νει *P* || v. 12 νότος πυκνός] νοτία *P* || v. 13 ὥρα ἰδ *S'' P* ||
v. 14 καὶ — λύρας] om. *BS* || ὥρα ἰε *S'' H*. || post λύρας
I. add. ἑῷος ἀνατέλλει || λύρας Εὐκτήμονι. *P* || v. 15 καὶ
add. *BS* || μέγας] μέκος *P* || v. 16 ὥρα ἰδ] ὥρα ἰδ *S'' H*.
om. *B* || v. 17 καὶ] *hora 14 B* || ἐσπέριος] ἑῷος *P* || v. 18 καὶ om.
cod. || v. 19 καὶ] ἢ *P* || ἄνεμος χειμάζει *P*, ἄνεμος, χειμάζει *H*. ||

ε. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐπιτέλλει, καὶ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου κρύπτεται. Κόνωνι καὶ Εὐδόξῳ ἀκρασία πνευμάτων.

ς. Καλλίππῳ ἀκρασία ἀέρων· Καίσαρι καὶ Ἰππάρχῳ νότος ἢ βορρᾶς ψυχρός. 5

ζ. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐσπέριος ἀνα-
75 ἀτέλλει. Αἰγυπτίοις νότος, ὄμβρος μεταξὺ Ζεφύρου, Εὐδόξῳ βορέας ἢ νότος, Μητροδώρῳ ἀκρασία ἀέρων, Εὐκτήμονι καὶ Φιλίππῳ καὶ Ἰππάρχῳ ὑετός.

η. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐσπέριος 10
ἀνατέλλει. Καλλίππῳ ὑετία, Εὐκτήμονι ἐπισημαίνει.

θ. ὥρα ιε s'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐὼς δύνει. Αἰγυπτίοις χειμῶν, ὑετός.

ι. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος κάνωβος ἐὼς δύνει. Αἰγυπτίοις νότος ἢ Ζέφυρος. Δοσιθέῳ χειμάζει. 15

ια. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐὼς ἀνατέλλει. Μέτῳνι ὑετός, θύελλαι· Ἰππάρχῳ ἀργέστης ψυχρός.

ιβ. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἐσπέριος δύνει, καὶ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐὼς δύνει. 20

v. 1 ὥρα ιγ s'' BS || βορείου] νοτίου S || v. 2 καὶ] ὥρα ιδ BS || τὸ γόνυ] νώτου S || v. 3 ἀκρασίαι S || v. 4 Καλλίππῳ add. BS || ἀέρος P || Καίσαρι καὶ Ἰππάρχῳ] add. BS || v. 5 νότος — ψυχρός] βορρᾶς ἢ νότος ψυχρός P, βορρᾶς ψυχρός ἢ νότος H. || v. 7 ὄμβρος μεταξὺ Ζεφύρου] λαμπρὸς. Μέτῳνι Ζέφυρος P, Μέτῳνι Ζέφυρος H. || Εὐδόξῳ βορέας ἢ νότος] add. BS || v. 8 Μητροδώρῳ add. BS || ἀέρος S || v. 9 Εὐκτήμονι — Ἰππάρχῳ] καὶ P || v. 10 ὥρα ιγ P || v. 11 Εὐκτήμονι add. BS || v. 12 ὥρα ιε P || v. 13 ἐὼς δύνει] ἀνατέλλει P || χειμῶν add. BS || v. 15 χειμάζει] χειμῶν S, *tempestas* B || v. 16 ὥρα ιε s'' H. || v. 17 ὑετός, θύελλαι] *imber cum procella* B || ψυχρός add. BS || v. 19 ὥρα ιε s'' H. ||

ιγ. ὥρα ιγ S'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου κρύπτεται. Αἰγυπτίοις νότος ἢ εὖρος, δι' ἡμέρας ψακάζει· Μητροδώρῳ χειμάζει, θύελλα· Εὐκτήμονι ὑετοί, χειμάζει.

5 ιδ. ὥρα ιδ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐῷος δύνει. Φιλίππῳ καὶ Εὐκτήμονι χειμῶν, θύελλα· Ἰππάρχῳ βορέας ἢ νότος ψυχρὸς καὶ ὑετός.

ιε. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐῷος δύνει, c καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐσπέριος δύνει. ὥρα ιε S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐῷος δύνει. 10 Αἰγυπτίοις καὶ Ἰππάρχῳ χειμῶνος ἀρχή. Μητροδώρῳ καὶ Καλλίππῳ καὶ Κόνωνι ἐπισημασία.

ις. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐῷος δύνει· ὥρα ιδ S'' τὸ αὐτό· ὥρα ιε τὸ αὐτό. Εὐκτήμονι 15 καὶ Δοσιθέῳ χειμάζει.

ιζ. ὥρα ιδ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐῷος δύνει. ὥρα ιε S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐδόξῳ χει-

v. 1 ὥρα ιγ P || v. 2 δ' ἡμέρας S, *diebus quattuor* B || v. 3 χειμάζει] χειμῶν P || θύελλαι P || Εὐκτήμονι — χειμάζει] add. BS || χειμάζει] *ac tempestas* B || v. 5 ὥρα ια P, ὥρα ια S'' H. || v. 6 ἐῷος om. S || χειμῶν — ὑετός (v. 7)] ὑετός, χειμάζει P || v. 8 ὥρα ιγ P, ὥρα ιγ S'' H. || ἐῷος om. P || v. 10 ὥρα ιε S''] καὶ P || v. 11 Μητροδώρῳ καὶ Καλλίππῳ καὶ] add. BS || v. 12 ἐπισημαίνει P || v. 13 ὥρα ις P, ὥρα ις S'' H. || v. 14 ὥρα ιδ S'' τὸ αὐτό] add. SB (*hor. 14. 30 idem sideris aspectus*) || ὥρα ιε τὸ αὐτό] addidi ex B, *qui hor. 15 idem sideris aspectus* add. || Εὐκτήμονι καὶ Δοσιθέῳ] add. BS || v. 16 ad hunc diem P praebet χειμῶνος ἀρχή καὶ σημαίνει Εὐδόξῳ, nihil aliud || ὥρα — δύνει (v. 17)] add. BS || v. 17 ὥρα — ἀνατέλλει (v. 18)] recte solus B huic diei attribuit (cf. Ideler p. 212); in ceteris ad diem sequentem referuntur || ὥρα ιε S''] add. BS || v. 18 Εὐδόξῳ —

μῶνος ἀρχὴ καὶ ἐπισημαίνει. Δημοκρίτῳ χειμῶν καὶ
D κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

ιη. *deest.*

ιθ. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἑῷος ἀνα-
τέλλει. Αἰγυπτίοις νότος ἢ εὐρος δι' ἡμέρας. Καίσαρι 5
χειμάζει.

κ. ὥρα ιγ S'' ὁ κοινὸς ἵποταμοῦ καὶ ποδὸς
ὠρίωνος ἑῷος δύνει· ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως
ἑῷος δύνει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίω-
νος ἑῷος δύνει· ὥρα ιε S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ 10
ὠρίωνος ἑῷος δύνει. Καίσαρι χειμάζει.

E κα. ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίω-
νος ἑῷος δύνει, καὶ ὁ μέσος τῆς ζώνης αὐτοῦ ἑῷος
δύνει. ὥρα ιε S'' ἀρκτοῦρος ἐσπέριος δύνει. Αἰγυ-
πτίοις βορέας δι' ἡμέρας καὶ νυκτός· Εὐδόξῳ ὑετός· 15
Καίσαρι χειμών.

κβ. ὥρα ιδ S'' ὁ ἐν ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίω-
νος ἑῷος δύνει.

κγ. ὥρα ιγ S'' ὁ καλούμενος κάνωβος ἑῷος δύν-
νει. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐσπέ- 20

θάλασσαν (v. 2)] *B* huic diei attribuit, ad diem 18. ceteri
referunt, ad quem *B* nihil exhibet.

v. 1 ἐπισημαίνει] *significatio B* || v. 4 ὥρα ιδ *P* || v. 5
δι' ἡμέρας] addidi ex *SB*, qui sollemni errore δ' ἡμέρας
et *diebus quattuor* add. || v. 7 ὥρα ιγ *P* || v. 8 ἑῷος om.
S || ὥρα ιδ] sic *B*, ὥρα ιδ S'' *S*, καὶ *P* || v. 9 καὶ — δύνει
(v. 10)] om. *BS* || v. 10 ἑῷος add. *I.* || ὥρα ιε S''] καὶ *P* ||
v. 11 δύνει ἑῷος *P* || v. 13 καὶ] *hor. 15 B* || v. 14 ὥρα —
δύνει] om. *P* || v. 15 δι'] δ' *S*, *quattuor B* || νυκτός· Εὐδό-
ξῳ] om. *BS* || v. 16 Καίσαρι χειμών] add. *BS* || v. 17 ὥρα
ιδ *P* || v. 19 ὥρα ιγ S''] sic corr. *I.*, ὥρα ιγ *P*, om. *B* || v. 20
ὥρα ιδ add. *BS* || βορείου] νοτίου *S* ||

ριος δύνει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἑὼς δύνει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ^{76A} ἡγουμένου διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐδόξῳ χειμέριος περίστασις.

5 $\overline{\kappa\delta}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατραχίῳ τοῦ κενταύρου ἐπιτέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἑὼς δύνει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' κύων ἑὼς δύνει. Αἰγυπτίοις χειμέριος περίστασις· Εὐδόξῳ βορέας ψυχρός.

10 $\overline{\kappa\epsilon}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἑὼς δύνει, καὶ ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐπιτέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἑὼς δύνει. Εὐκτῆμονι καὶ Δοσιθέῳ χειμῶν καὶ ὑετία, Καί- B
 caρι ἀκρασία ἀέρος.

15 $\overline{\kappa\zeta}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἑὼς ἀνατέλλει, καὶ ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἑὼς δύνει, καὶ ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐπι-
 20 τέλλει. Εὐδόξῳ χειμῶν σφοδρός.

v. 1 καὶ] *hor.* 13 *B* || v. 2 ἑὼς δύνει] *add.* *BS* || ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$] καὶ *P* || v. 3 ἐσπερίου *P* || v. 5 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ *P* || βατραχίῳ] βραχίονι *P* || v. 6 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] *add.* *BS* || v. 7 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S''] *add.* *BS* || κύων] *sic B*, Κόνωνι *P*, *de S tacet* [Fabricius || v. 10 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S''] *add.* *BS* || v. 11 καὶ] ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' *BS* || v. 12 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] *add.* *BS* || v. 13 καὶ *ante* Δοσιθέῳ *add.* *BS* || χειμῶν] χειμαίνει *P* || ὑετία] ὑετός *P*, *pluvia B* || Καίκαρι ἀκρασία ἀέρος] *add.* *BS* || v. 16 ἐσπέριος] ἑὼς *S* || καὶ ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$] *om.* *P* || καὶ] ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' καὶ *S*, *hor.* 13. 30 *B* || v. 18 καὶ ὁ μέσος — δύνει καὶ (v. 19)] *om.* *P* || καὶ ὁ μέσος] ὥρα $\overline{\iota\delta}$ καὶ ὁ μέσος *S*, *hor.* 14. *media B* || v. 19 καλούμενος *add.* *S* || v. 20 χειμῶν σφοδρός] σημαίνει σφόδρα *P* ||

κζ. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐπιτέλλει·
 κύων ἑῷος δύνει· ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος
 ἑῷος ἀνατέλλει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ
 ὠρίωνος ἑῷος δύνει. Αἰγυπτίοις καὶ Ἰππάρχῳ νότος
 c πυκνός· Εὐδόξῳ καὶ Κόνωνι χειμέριος ὁ ἀήρ· Καλ- 5
 λίππῳ ὑετία.

κη. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ
 ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 τοῦ ἡγουμένου τῶν διδύμων ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα
 $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἑῷος δύνει. 10
 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἑῷος δύνει.
 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐπιτέλλει. Αἰ-
 γυπτίοις ψακάζει.

κθ. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος
 ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐπι- 15
 τέλλει.

λ. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος
 d ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ
 ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' ὁ ἐν τῷ
 ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει. 20
 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου
 ἐσπέριος ἀνατέλλει.

v. 1 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] om. *P* || καλούμενος add. *S* || v. 2 ὥρα
 $\overline{\iota\epsilon}$ S''] add. *BS* || ante ὁ *S* add. καὶ || v. 3 καὶ] *hor.* 15. 30
B || v. 5 καὶ add. *BS* || χειμέριος — ὑετία (v. 6)] χειμάζει
P || v. 7 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] om. *P* || v. 8 καὶ] ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' *BS* || v. 9
 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἑῷος δύνει] om.
P || v. 11 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἑῷος
 δύνει] om. *BS* || v. 12 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$] om. *P* || v. 13 ψεκᾶς *S* || v. 15
 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ *P* || ἐπιτέλλει] sic *B* (*emergit*), ἀνατέλλει ceteri ||
 v. 17 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S''] om. *P* || v. 18 ἐσπέριος — ὠρίωνος (v. 19)]
 om. *P*₄ || ἐπομένῳ] ἡγουμένῳ *H.* || v. 19 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ *B* || ante
 ὁ *PS* add. καὶ || v. 21 ante ὁ add. *PS* καὶ ||

ΧΟΙΑΚ

α. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ S'' κύων ἐῷος δύνει. ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐῷος δύνει. Αἰγυπτίοις νότος καὶ ὑετός· Εὐδόξῳ ἀκрасία ἀέρων· Δοσιθέῳ ἐπισημαίνει· Δημοκρίτῳ ὁ οὐρανὸς ταραχώδης, καὶ ἡ θάλασσα ὡς τὰ πολλά. E

β. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ ἐπὶ 10 τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐῷος δύνει. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐσπέριος δύνει.

γ. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος 77A 15 ἐῷος δύνει· ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει.

δ. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐῷος ἀνατέλλει· καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει· καὶ ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος 20 ἐσπέριος ἀνατέλλει· καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος, δι' ἡμέρας ὕει. Κόνωνι χειμαίνει.

v. 1 Χοιάκ] sic B, μὴν Χοιάκ Δεκέμβριος ceteri et sic per ceteros anni menses || v. 2 $\overline{\text{ιδ}}$ S''] $\overline{\text{ιδ}}$ P || ἐῷος om. P || v. 3 ἐῷος om. S || v. 7 ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ P || v. 8 ante καὶ P add. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' || καὶ — ἀνατέλλει (v. 10)] om. BS || v. 11 ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' PS || ante ὁ P add. καὶ || v. 12 S'' om. P || v. 14 ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' — δύνει (v. 15)] om. P || v. 15 ἐπὶ τοῦ ἡγομένου ὥμου τῶν διδύμων ἐῷος δύνει P || v. 17 hor. 13 B || v. 18 καὶ] hor. 14 B || ἡγουμένῳ BS || v. 19 καὶ ὁ μέσος — ἀνατέλλει (v. 21)] om. B || v. 22 ὕει om. P ||

ε. ὥρα ιγ s'' ὁ καλούμενος αἴξ ἐῷος δύνει, καὶ
 ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἐσπέριος
 β ἀνατέλλει. ὥρα ιδ κύων ἐῷος δύνει. ὥρα ιε s'' ὁ ἐν
 τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει.
 Καίσαρι καὶ Εὐκτῆμονι καὶ Εὐδόξῳ καὶ Καλλίππῳ 5
 χειμῶν.

ς. ὥρα ιδ s'' ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ βατραχίῳ τοῦ
 κενταύρου ἐπιτέλλει, ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ
 ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Μητροδώρῳ χειμέριος
 περίστας· Εὐκτῆμονι, Φιλίππῳ καὶ Καλλίππῳ ἀνέ- 10
 μων ἀταξία.

ζ. ὥρα ιδ s'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίω-
 c νος ἐσπέριος ἀνατέλλει, ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπο-
 μένου διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ μέσος τῆς
 ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ὁ 15
 λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις
 ψακάζει· Καίσαρι καὶ Κόνωνι χειμῶν.

η. ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος
 ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περ-
 σέως ἐῷος δύνει. Αἰγυπτίοις ψακάζει· Καίσαρι καὶ 20
 Εὐκτῆμονι καὶ Εὐδόξῳ χειμῶν.

v. 1 ὥρα ιγ s''] om. P || καὶ] *hor.* 13. 30 B || v. 3 ὥρα
 ιδ] om. P || ὥρα ιε s'' — ὠρίωνος (v. 4)] ὁ ἐν τῇ κεφαλῇ
 τοῦ ἡγουμένου διδύμου P || v. 5 καὶ *utrumque* add. S ||
 Εὐδόξῳ καὶ] add. BS || v. 7 ὥρα ιδ s''] om. B || v. 8 ante ὁ
 B add. *hor.* 14. 30 || v. 9 ἐσπέριος om. P || χειμέριος corr.
Hercher pro χειμερία coll. p. 215, 4; 219, 21 || v. 10 Φι-
 λίππῳ καὶ] add. BS (*S tamen Φίλωνι καὶ*) || v. 12 ὥρα ιδ
 s''] om. B || v. 13 ἡγουμένου P || v. 14 καὶ] *hor.* 14. 30 B ||
 v. 15 ἐσπέριος] corr. I. pro ἐῷος, om. P || ὥρα — ἀνατέλλει
 (v. 16)] om. P || v. 17 ψεκάζει S, *lenis imber* B || Καίσαρι καὶ
 Κόνωνι] καὶ P || χειμάζει P || v. 18 ὥρα ιδ s'' P || v. 19 ὥρα —
 δύνει (v. 20)] om. P || v. 20 ἐῷος add. B || ψεκάζει S *et sic sem-*
per || Καίσαρι καὶ Εὐκτῆμονι καὶ] add. BS || v. 21 χειμαίνει P ||

θ. ὥρα ιγ s'' κύων ἐῷος δύνει. ὥρα ιδ ὁ κα-
 λούμενος αἶξ ἐῷος δύνει, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ
 ἐπομένου διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ ἔσχατος
 τοῦ ποταμοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Δο-
 5 ciθέω καὶ Δημοκρίτῳ χειμῶν. D

ι. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου
 ἐσπέριος δύνει. ὥρα ιε ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίω-
 νος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις λῖψ ἢ νότος·
 Εὐδόξῳ καὶ Δοσιθέῳ χειμέριος ἀήρ.

10 ια. ὥρα ιγ s'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου
 διδύμου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Ἰππάρχῳ βορέας πολὺς,
 Εὐδόξῳ ὑετός.

ιβ. ὥρα ιδ s'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρί- E
 ωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Καίσαρι νοτία· Εὐκτῆμονι
 15 καὶ Εὐδόξῳ καὶ Καλλίππῳ χειμέριος ἀήρ καὶ ὑετία.

ιγ. ὥρα ιδ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου
 ἐῷος δύνει. ὥρα ιγ s'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίω-
 νος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Καίσαρι νοτία· Εὐκτῆμονι
 καὶ Εὐδόξῳ καὶ Καλλίππῳ χειμέριος ἀήρ καὶ ὑετία.

20 ιδ. ὥρα ιδ s'' ὁ καλούμενος αἶξ ἐῷος δύνει.
 Μητροδώρῳ καὶ Εὐκτῆμονι καὶ Καλλίππῳ χειμέριος

v. 1 ὥρα ιδ] om. P || v. 2 καὶ — ἀνατέλλει (v. 3)] om.
 P || v. 3 καὶ] hor. 14 B || v. 5 χειμῶν] σημαίνει P || v. 6
 ὥρα ιε s''] om. B || βορείου] νοτίου S (ut videtur) || v. 7
 ὥρα ιε] sic B, ceteri καὶ || v. 9 καὶ Δοσιθέῳ] add. BS ||
 v. 10 ὥρα ιε P || v. 12 ὑετός] *ingens imber* B || v. 13 ὥρα
 ιδ P || v. 14 Καίσαρ — ὑετία (v. 15)] add. BS || v. 15 χει-
 μέριος scripsi, χειμῶνος S, *hiemalis* B || καὶ ὑετία] *cum imbre*
 B || v. 16 ὥρα ιδ — δύνει (v. 17)] om. BS || v. 17 ὥρα ιγ s'']
 om. P || μέσος] μέσος (al. μέγας) S || v. 18 νοτία — Καλλίππῳ
 (v. 19)] add. BS || v. 19 ὑετός P || v. 20 ὥρα ιδ P || v. 21 καὶ
 Εὐκτῆμονι καὶ Καλλίππῳ] add. BS || χειμέριος] χειμῶνος S,
tempestas B ||

περίσταςις· Δημοκρίτῳ βρονταί, ἀστραπαί, ὕδωρ, ἄνεμοι.

ιε. Αἰγυπτίοις ἀργέστης ψυχρὸς ἢ νότος καὶ ὄμβρος· Καλλίππῳ νότος καὶ ἐπισημαίνει· Εὐδόξῳ χειμέριος ἀήρ. 5

78A ις. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἑὼς ἀνατέλλει, ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις χειμάζει.

ιζ. Ἰππάρχῳ νότος καὶ πολὺς ὄμβρος.

ιη. ὥρα ιδ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου 10 ἑὼς δύνει. Αἰγυπτίοις ὑετία μετὰ πνευμάτων, Εὐδόξῳ χειμάζει.

ιβ. ὥρα ιε ὁ καλούμενος αἶξ ἑὼς δύνει, ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις βορέας ψυχρὸς ἢ νότος, ὑετία. 15

ικ. ὥρα ιε S'' προκύων ἑὼς δύνει. Καίσαρι χειμάζει.

ικα. ὥρα ιε S'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐσπέριος ἀνατέλλει.

ικβ. ὥρα ιε προκύων ἑὼς δύνει. Ἰππάρχῳ 20 νότος.

ικγ. ὥρα ιδ S'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἑὼς δύνει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατραχίῳ

v. 2 ἄνεμος P || v. 3 ἐργαστῆς P || v. 4 ἐπισημαίνει] *significatio* B || Εὐδόξῳ add. BS || χειμέριος] χειμῶνος S || v. 6 ἀνατέλλει] *occidit* B || v. 7 ante ὁ add. *hor.* 14. 30 B || v. 9 καὶ πολὺς ὄμβρος] πολὺς ἢ βορέας BS || v. 11 Εὐδόξῳ add. BS || v. 12 χειμῶν P || v. 13 ὥρα ιε S'' BS || ὁ καλούμενος αἶξ ἑὼς δύνει] om. B || v. 14 βορείου] νοτίου S || στεφάνου] *Chele* B || v. 16 ὥρα ιε P || v. 18 ὥρα ιε P || v. 21 ante νότος B add. *flat* || v. 22 ὥρα ιδ P || v. 23 καὶ] *hor.* 14. 30 B ||

τοῦ κενταύρου ἐπιτέλλει. ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ ἄε-
τοῦ ἐῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ καὶ Δο-
σιθέῳ λῖψ ἢ νότος.

κδ. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ προκύων ἐῷος δύνει, καὶ ὁ ἔσχατος
5 τοῦ ποταμοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐδόξῳ χειμερινὸς
ἄήρ.

κε. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' προκύων ἐσπέριος ἀνατέλλει.
ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ προκύων ἐῷος δύνει. ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ ὁ λαμπρὸς
τοῦ αἰετοῦ ἐῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει.

10 κς. χειμερινὴ τροπή. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' προκύων ἐῷος D
δύνει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ κύων ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ S''
αἴξ ἐῷος δύνει.

κζ. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰετοῦ κρύπτεται.
ὥρα $\overline{\iota\delta}$ προκύων ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ
15 λαμπρὸς τοῦ αἰετοῦ ἐῷος ἀνατέλλει.

κη. ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου
ἐῷος δύνει. ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος
κρύπτεται. Αἰγυπτίοις καὶ Καίσαρι χειμῶν· Ἰππάρχῳ
καὶ Μέτῳ ἐπισημαίνει, ὄμβρος.

20 κθ. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' προκύων ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰ-

v. 1 ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$] add. *BS* || v. 2 καὶ Εὐδόξῳ καὶ] add. *BS* ||
v. 4 ὥρα $\overline{\iota\delta}$] om. *B* || v. 5 χειμερινὸς ἄήρ] χειμαίνει *P* || v. 7
ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ *P* || v. 8 ὥρα $\overline{\iota\delta}$] καὶ *P*, ὥρα $\overline{\iota\delta}$ καὶ *S* || προκύων] προι-
στῶν *S* || ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$] om. *P* || v. 10 χειμερινὴ τροπή] om. *B* || ὥρα
 $\overline{\iota\gamma}$ S''] sic corr. *I.*, ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ *P*, ὥρα $\overline{\iota\delta}$ *BS* || ἐῷος δύνει —
κύων (v. 11)] om. *B* || v. 11 ὥρα $\overline{\iota\delta}$] om. *P* || ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ S'']
om. *P* || v. 13 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S''] sic scripsi pro ὥρα $\overline{\iota\gamma}$, om.
B || v. 14 ὥρα $\overline{\iota\delta}$] om. *P* || ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' — ἀνατέλλει (v. 15)]
add. *BS* || v. 16 ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$] om. *P* || ἐπομένῳ] *dextro* *B* || v. 17
ὥρα $\overline{\tau\epsilon}$ S''] om. *P* || v. 18 καὶ Καίσαρι] add. *BS* || χειμαίνει
P || Ἰππάρχῳ καὶ] add. *BS* || v. 19 ἐπισημασία *S* || ὄμβρος
add. *P* || v. 20 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] om. *P* ||

γυπτίοις καὶ Κόνωνι καὶ Μέτῳνι καὶ Καλλίππῳ χειμῶν.
 E Καίσαρι καὶ Μητροδώρῳ ἐπισημαίνει· ἀκρασία ἀέρος.

λ. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐῷος ἀνατέλλει,
 ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις λῖψ
 καὶ ἀκρασία ἀέρος· Εὐδόξῳ καὶ Μητροδώρῳ χειμέριος 5
 ἀήρ· Ἰππάρχῳ χειμῶν ἐσπέριος.

ΤΥΒΙ

α. ὥρα ἰδ κύων ἐσπέριος ἀνατέλλει, προκύων
 ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει· Δημοκρίτῳ
 μέσος χειμῶν. 10

79 A β. ὥρα ιγ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου
 διδύμου ἐῷος δύνει. Δοσιθέῳ χειμαίνει.

γ. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐπιτέλλει,
 προκύων ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ
 καὶ Δημοκρίτῳ ἐπισημαίνει. 15

δ. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐῷος ἀνα-
 τέλλει. ὥρα ιγ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου
 διδύμου ἐῷος δύνει. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ

v. 1 Κόνωνι καὶ] add. BS || καὶ Καλλίππῳ — Μητροδώ-
 ρῳ (v. 2)] add. BS || v. 2 ἐπισημασία S, *significationis* B || ἀέρος
 add. Hercher || v. 3 ὁ λαμπρὸς — ἀνατέλλει] om. P || v. 4 ante
 ὁ B add. hor. 14 || v. 5 Εὐδόξῳ — ἐσπέριος] add. BS || χειμέ-
 ριος scripsi, χειμῶνος S, *hiemalis* B || v. 7 μὴν Τυβί, Ἰανουάριος
 H., μὴν Ἰανουάριος ἢ Τυβί P || v. 8 κύων ἐσπέριος ἀνατέλλει]
 om. B || v. 9 Εὐδόξῳ — χειμῶν (v. 10)] Δημοκρίτῳ χειμῶν
 ἐπισημαίνει P || v. 11 ὥρα ιγ S''] om. P || v. 12 Δοσιθέῳ χει-
 μαίνει] om. B || v. 13 ὥρα ιγ S''] om. BP || v. 14 προκύων
 — ἀνατέλλει] om. B || Εὐκτῆμονι καὶ] add. BS || Φιλίππῳ]
 sic B, Φίλῳνι S, Φιλήμονι P || v. 15 καὶ Δημοκρίτῳ] add.
 BS || v. 16 ὥρα ιγ P || v. 17 ante ὁ B add. hor. 13. 30,
 ceteri om. || ἐπομένου] *praecedentis* B || v. 18 ὥρα ιδ S'']
 om. P ||

ἐσπέριος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος κρύπτεται. Αἰγυπτίοις χειμάζει κατὰ ἰθάλασσαν· Εὐκτῆμονι ἐπισημαίνει.

ε. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου δι-
5 δύμου ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἑῷος δύνει.

ς. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐπι-
τέλλει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου δι-
δύμου ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' κύων ἐσπέριος ἀνα-
10 τέλλει.

ζ. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰετοῦ ἐσπέριος δύνει.
ἐπισημαίνει ὡς Δοσιθέῳ *.

η. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου
διδύμου ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
15 τοῦ ἐπομένου διδύμου ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ λαμ-
πρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ποι-
κίλη κατάστασις. c

θ. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος
δύνει, ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰετοῦ ἐσπέριος δύνει. Αἰγυ-
20 πτίοις ἐπισημαίνει. Δημοκρίτῳ νότος ὡς τὰ πολλά.

ι. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ κύων ἐσπέριος ἀνατέλλει.

ια. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου δι-

v. 1 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$] om. *P* || v. 3 ἐπιχειμάζει *P* || v. 4 ὥρα
 $\overline{\iota\delta}$ S'' H. || v. 5 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ — δύνει (v. 6)] om. *P* || v. 7 ὥρα
 $\overline{\iota\gamma}$ S''] corr. I., ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ *P*, ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' *BS* || v. 8 ὥρα $\overline{\iota\delta}$
— δύνει (v. 9)] om. *P* || v. 9 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] om. *P* || ἀνατέλ-
λει] δύνει *P* || v. 11 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ S'' H. || v. 12 ἐπισημαίνει ὡς
Δοσιθέῳ] *Dositheo significat B* || v. 13 ὥρα — δύνει (v. 14)]
om. *P* || v. 14 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S''] om. *P* || v. 15 ante ὁ *PS* add.
καὶ || v. 16 ποικίλη] πυκνή *P* || v. 18 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ *P* || v. 19 ὁ
λαμπρὸς — δύνει] om. *B* || v. 21 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$] om. *P* || v. 22
ἐπομένου] ἡγουμένου *P* ||

δύμου ἔως δύνει. Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ μέσος χειμῶν.

ιβ. ὥρα ιδ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐπιτέλλει. ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἔως δύνει. Ἰππάρχῳ καὶ Εὐδόξῳ χειμαίνει. 5

ιδ. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος κρύπτεται. ὥρα ιε ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις νότος ἢ ζέφυρος, χειμαίνει καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Μητροδώρῳ καὶ Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ καὶ Καλλίππῳ νότος. 10

ιδ. ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου ἔως δύνει. ὥρα ιε ς' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἔως δύνει, κύων ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ νότος σφοδρὸς καὶ ὑετός.

ιε. ὥρα ιε **. Αἰγυπτίοις καὶ Καίσαρι νότος 15
E πολὺς, καὶ ἐπισημαίνει· κατὰ θάλασσαν βροντὴ καὶ ψακάς.

ις. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἔως δύνει. ὥρα ιε ς' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου

v. 1 Εὐκτῆμονι—χειμῶν (v. 2)] add. BS || B vertit μέσος χειμῶν *moderata tempestas* hic et in ceteris locis, interdum *mediocris t.* || v. 4 ὥρα ιε — δύνει (v. 5)] add. BS || διδύμου om. S || v. 5 καὶ om. cod. || v. 6 ὥρα ιδ ς' BS || v. 8 ἀνατέλλεται P || χειμαίνει—θάλασσαν (v. 9)] χειμῶν κατὰ θάλασσαν BS || v. 9 Μητροδώρῳ — νότος] add. BS || v. 11 ὥρα ιε] om. B || v. 12 ἔως om. P || ὥρα ιε ς'] om. P || ὕδρου] sic B, ὑδροχόου ceteri || v. 13 ante κύων B add. *hor. 15. 30* || v. 14 καὶ Εὐδόξῳ] add. BS || σφοδρὰ P || v. 15 ὥρα — Καίσαρι] om. P || lacunam indicavi || v. 16 πολὺς] *multus et validus* B || v. 18 ὕδρου] sic B, ceteri ὑδροχόου || v. 19 ὥρα ιε ς'] καὶ P ||

έως δύνει. Εὐδόξω καὶ Δοσιθέω νότος, ἐπισημαίνει.
Ἰππάρχω ἀνέμων ἀκρασία.

ιζ. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος
κρύπτεται.

5 ιη. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος δύ-80A
νει. ὥρα ιδ s'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐπι-
τέλλει.

ιθ. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐως δύνει.
Ἰππάρχω νότος ἢ βορέας, χειμάζει.

10 κ. Αἰγυπτίοις χειμέριος ἀήρ.

κα. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐως δύνει.
ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει. Ἰππάρχω ἀπηλιώτης πνεῖ.

κβ. ὥρα ιγ s'' ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος
15 ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐσπέ- B
ριος ἀνατέλλει. ὥρα ιγ s'' ὁ καλούμενος κάνωβος
ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ
λέοντος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιδ s'' ὁ ἐν τῷ ἐμ-
προσθίῳ βατραχίῳ δεξιῷ τοῦ κενταύρου ἐως δύνει.
20 ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει. Καίσαρι ἄνεμοι σφοδροί.

κγ. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐως δύνει.

v. 1 καὶ Δοσιθέω] add. BS || ἐπισημαίνει] ἐπὶ χειμῶνι
S, cum tempestate B || v. 2 Ἰππάρχω add. B || ἀταξία P ||
v. 3 ὥρα ιγ P || v. 6 ὥρα ιδ s''] om. P || ὁ ἐν τῷ γόνυ
P || ἐπιτέλλει] ἐσπέριος δύνει P || v. 8 ὥρα ιδ s''] om. P ||
ὕδρου] sic B, ceteri ὑδροχόου || v. 11 ὥρα ιδ s''] om. P ||
ὕδρου] sic B, ceteri ὑδροχόου || v. 14 ὥρα ιγ s''] om. P ||
v. 15 καὶ ὁ — δύνει (v. 19)] om. P || ὕδρου] sic B, ὑδρο-
χόου S || v. 16 ante ὁ S add. καὶ || v. 18 ante ὁ ἐν S
add. καὶ || v. 21 ἄνεμος σφοδρα P || v. 22 ὥρα ιγ P || ὕδρου]
sic B, ceteri ὑδροχόου || ἐως — χειμῶν (p. 226 v. 1)] add.
BS ||

Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ χειμῶν. Μητροδώρῳ ἀκατα-
στασία ἀέρος.

κδ. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει. Αἰγυπτίοις ὕει ἢ πνίγη γίνεται. Καίσαρι καὶ
Εὐκτῆμονι χειμῶν. 5

κε. ὥρα ἰδ s'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος
δύνει καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐσπέριος ἀνατέλλει.
ὥρα ἰδ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐπιτέλλει. Αἰγυ-
πτίοις καὶ Καλλίππῳ χειμῶν, ὑετός. Ἰππάρχῳ βορ-
ρᾶς πνεῖ. Εὐκτῆμονι καὶ Δημοκρίτῳ ἐφύει. 10

κς. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει. Εὐδόξῳ χειμῶν μέσος.

κζ. Αἰγυπτίοις εὖρος ἢ νότος ἐπισημαίνει.

c κη. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει. Αἰγυπτίοις ὑετία· Ἰππάρχῳ ἐπισημασία. 15

κθ. Καλλίππῳ καὶ Εὐκτῆμονι ἐφύει. Δημοκρίτῳ
μέγας χειμῶν.

λ. Ἰππάρχῳ ἀπηλιώτης πνεῖ.

v. 1 ἀκαταστασία ἀέρος] ἀκατάστατος ὄμβρος *P* || v. 3
ὑδρου] sic *B*, ceteri ὑδροχόου || v. 4 ὕει — χειμῶν (v. 5)]
ἐπισημαίνει *BS* || v. 6 ὥρα ἰδ *P* || v. 7 καὶ — ἐπιτέλλει (v. 8)]
om. *P* || καὶ] ὥρα ἰδ s'' καὶ *S*, *hor.* 14. 30 *B* || ὑδρου] sic
B, ὑδροχόου *S* || v. 8 ἐπιτέλλει] sic *B*, om. *S* || v. 9 καὶ
Καλλίππῳ — ἐφύει (v. 10)] ἐπισημαίνει *P* || v. 11 ὥρα ιε]
om. *P* || ὑδρου] sic *B*, ceteri ὑδροχόου || v. 12 Εὐδόξῳ] Αἰ-
γυπτίοις *P* || v. 13 εὖρος ἢ νότος] om. *BS* || σημαίνει *P* ||
v. 14 ὥρα ιε] om. *P* || ὑδρου] sic *B*, ceteri ὑδροχόου || v. 15
Ἰππάρχῳ ἐπισημασία] add. *BS* || v. 16 Καλλίππῳ — ἐφύει]
add. *BS* || v. 17 μέγας] add. *BS*, *mediocris B*, μέσος (al. μέ-
γας) *S*, cf. Boeckh l. s. p. 88 || v. 18 πνεῖ add. *BS* ||

ΜΕΧΙΡ

ᾱ. *ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐπιτέλλει. Εὐ-
δόξω ὑετία. Μητροδώρῳ ὑετία, Δοσιθέῳ χειμαίνει.

β̄. Αἰγυπτίοις χειμῶν μέγας.

5 γ̄. Αἰγυπτίοις λῖψ ἢ νότος· ἐπισημαίνει.

δ̄. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος δ
δύνει. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος δύνει.

ε̄. Ἰππάρχῳ νότος ἢ ἀργέστης.

6 ζ̄. ὥρα ιγ S'' ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος
10 ἐῷος δύνει. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος κάνωβος ἐσπέριος
ἀνατέλλει. ὥρα ιε S'' ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος
ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου
ἐπιτέλλει. Εὐδόξω ὑετός.

15 η̄. ὥρα ιγ S'' ὁ καλούμενος κάνωβος ἐσπέριος
ἀνατέλλει. ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος
ἐῷος δύνει. ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος
ἐσπέριος ἀνατέλλει.

θ̄. ὥρα ιδ S'' ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐσπέ-

ν. 1 μὴν Φεβρουάριος, Μεχίρ *P* || ν. 2 ὁ — Εὐδόξω ὑετία
(ν. 3)] om. *BS* || ν. 3 Μετροδώρῳ — χειμαίνει] add. *BS* ||
ν. 4 μέγας] μέκος *BS*, cf. Boeckh l. s. p. 89 || ν. 5 Αἰγυπτίοις
add. *BS* || ἐπισημαίνει] χειμούμενος *P*, χειμῶν μέγας *H*. ||
ν. 7 ὥρα ιε — δύνει] solus *B* huic diei tribuit recte (cf.
Ideler p. 212); ceteri ad diem sequentem referunt || ν. 8
Ἰππάρχῳ — ἀργέστης] diei antecedenti tribuit *B* || ν. 10
ὥρα ιδ — ὑετός (ν. 13)] om. *P* || ν. 11 ὥρα ιε S'' — ἀνα-
τέλλει (ν. 12)] om. *B* || ante ὁ ἐπὶ *S* add. καὶ || ν. 13 Εὐ-
δόξω ὑετός add. *BS* || ν. 14 ὥρα — ἀνατέλλει (ν. 15)] om.
BS || ν. 15 ὥρα ιδ — δύνει (ν. 16)] om. *P* || ὁ — τοῦ]
καρδία *H*. || ν. 16 ὥρα ιε — ἀνατέλλει] add. *BS* || ιε scripsi
pro ιγ || ν. 18 ὥρα ιε S'' *P* || οὐρᾶς] καρδίας *BS* ||

ριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις νότος ἢ ζέφυρος μεταξὺ χαλάζης.

Ε Θ. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐπιτέλλει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon} \text{ } S''$ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἑῷος δύνει. Εὐδόξῳ εὐδία, ἐνίοτε δὲ καὶ ζέφυρος πνεῖ. 5

Ι. ὥρα $\overline{\iota\delta} \text{ } S''$ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἑῷος δύνει. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐσπέριος ἀνατέλλει.

ΙΑ. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon} \text{ } S''$ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ 10 λέοντος ἑῷος δύνει. Αἰγυπτίοις περίστασις χειμερινῇ ἢ ἔπομβρος καὶ ἀνέμων ἀκρασία. Δοσιθέῳ εὐδία, ἐνίοτε καὶ ζέφυρος πνεῖ.

ΙΒ. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος δύ-

v. 1 Αἰγυπτίοις — χαλάζης (v. 2)] add. *BS* || μεταξὺ χαλάζης] sic scripsi, *cum imbre B*, μεταξὺ χάλαζα *S* || v. 3 ὥρα — ἐπιτέλλει] om. *BS* || post ἐπιτέλλει *P* add. Εὐδόξῳ ὑετία || v. 4 ὥρα $\overline{\iota\epsilon} \text{ } S''$] add. *BS* || v. 5 Εὐδόξῳ — πνεῖ] Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος, μεταξὺ χάλαζα *P* (vide diem antecedentem) || v. 6 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ *P* || v. 7 ἑῷος δύνει] ἐσπέριος ἀνατέλλει *BS* || ὥρα $\overline{\iota\delta}$ — ἀνατέλλει] *P* diei antecedenti tribuit, ubi post ἑῷος δύνει (v. 4) scribit || ὥρα $\overline{\iota\beta}$ *P* || v. 8 post ἀνατέλλει *P* add. Εὐδόξῳ εὐδία (ὑετία *H.*), ἐνίοτε καὶ ζέφυρος (vide diem antecedentem) || v. 9 ὥρα $\overline{\iota\delta}$ — ἀνατέλλει] om. *B* et *S* (opinor); an recte? || v. 10 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ *P* || v. 12 ἢ — ἀκρασία] καὶ ἀνέμων ἀκρασία ἔπομβρος *P* || v. 13 ἐνίοτε] add. *BS* || καὶ om. *BS* || πνεῖ add. *BS* || v. 14 post δύνει omnia, quae in ceteris libris ad diem 13. referuntur, diei 12. *B* tribuit; contra omnia, quae illi diei 14. adsignant, ipse diei 13. adscribit, quam rationem semper diei antecedenti tribuendo ea quae in ceteris ad diem sequentem pertinent continuat *B* usque ad diem 16., cui nihil adscribit. hanc dispositionem veram esse videris, si Hipparchi fastos contuleris.

νει. ὥρα ιε ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ κρύπτεται, ὁ
 λαμπρὸς τοῦ περσέως ἑῷος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ς' ὁ
 λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις ἀνε-
 μώδης κατάστασις. Καίσαρι ὑετία. Δημοκρίτῳ ζέ-
 5 φυρος ἄρχεται πνεῖν.

ιγ. ὥρα ιγ ς' ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος
 ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ ἔαρος
 ἀρχή, ζέφυρος ἄρχεται πνεῖν καὶ ἐνίστε χειμῶν.

ιδ. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ ὑετία. Ἰππάρχῳ,
 10 Καλλίππῳ, Μητροδώρῳ ζέφυρος ἄρχεται πνεῖν.

ιε. Καίσαρι καὶ Μητροδώρῳ ἔαρος ἀρχή· ζέφυ-
 ρος ἄρχεται πνεῖν.

ισ. *deest.*

ιζ. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ ζέφυρος πνεῖ. Ἰππάρ-
 15 χῳ ἔαρος ἀρχή. Καλλίππῳ καὶ Μητροδώρῳ χειμαίνει.

ιη. Αἰγυπτίοις ἀπηλιώτης, Ἰππάρχῳ βορέας ἢ
 ἀπηλιώτης πνεῖ.

ιθ. ὥρα ιδ ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατραχίῳ c
 τοῦ κενταύρου ἑῷος δύνει. ὥρα ιε ὁ κοινὸς ἵππου
 20 καὶ ἀνδρομέδας ἑῷος ἀνατέλλει.

κ. *deest.*

v. 1 ὥρα ιε ς' BS || ὁ λαμπρὸς — ἀνατέλλει] om.
 BS || v. 2 ὥρα ιε ς'] om. P || ante ὁ S add. καὶ || v. 4
 κατάστασις] στάσις P || v. 6 ὥρα ιγ P || v. 8 ζέφυρος — καὶ]
 add. BS || χειμῶν] χειμάζει P || v. 10 Μητροδώρῳ] Δημοκρί-
 τῳ P || ἄρχεται πνεῖν] πνεῖ P || v. 14 καὶ om. cod. || πνεῖ —
 ἀρχή (v. 15)] add. BS || v. 15 καὶ om. cod. || χειμαίνει] tem-
 pestas B || v. 16 ἢ ἀπηλιώτης πνεῖ] add. BS || v. 18 ὥρα
 ιδ ς' H. || v. 19 ὥρα ιε — ἀνατέλλει (v. 20)] solus B huic
 diei tribuit, ceteri diei sequenti, cui nihil adscribit B; sed
 recte B (cf. Ideler p. 212). || ὥρα ιγ ς' BS, ὥρα ιε ς' H. ||

κα. ὥρα ιδ̄ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος δύ-
νει. Αἰγυπτίοις ἄνεμοι μεταπίπτοντες. Ἰππάρχω νό-
τος πνεῖ. Εὐκτήμονι, Φιλίππῳ, Δοσιθέῳ χειμαίνει.

κβ. Αἰγυπτίοις ἀνέμων ἀκαταστασία καὶ ὄμβρος.

κγ. ὥρα ιδ̄ s'' ὁ καλούμενος κάνωβος ἐσπέριος 5
ἀνατέλλει.

κδ. Αἰγυπτίοις ἢ ζέφυρος ἢ νότος καὶ χάλαζα,
ὑετός.

κε. ὥρα ιδ̄ s'' ὁ ἔσχατος ποταμοῦ κρύπτεται.
ὥρα ιε̄ ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἕως ἀνατέλ- 10
λει. Ἰππάρχω βορέας ψυχρὸς πνεῖ.

κς. Αἰγυπτίοις ἀνεμώδης κατάστασις.

κζ. *deest*.

κη. Ἰππάρχω καὶ Εὐκτήμονι ὄρνιθίαι ἄρχονται
πνεῖν ψυχροί. χελιδόνι ὥρα φαίνεσθαι. 15

κθ. ὥρα ιγ̄ s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέ-
δας κρύπτεται. ὥρα ιε̄ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέ-
ριος δύνει. Αἰγυπτίοις καὶ Φιλίππῳ καὶ Καλλίππῳ
χελιδὼν φαίνεται, καὶ ἀνεμώδης κατάστασις. Κόνωνι
βορέαι ἄρχονται πνεῖν ψυχροί. Εὐδόξῳ ὑετὸς ἐπὶ 20
82A χελιδόνι, καὶ ἐπὶ θ' ἡμέρας βορέαι πνέουσιν οἱ κα-
λούμενοι ὄρνιθίαι.

v. 1 ὥρα ιδ̄] om. B || v. 2 μεταπίπτοντες] *ponunt* B ||
v. 3 χειμαίνει] *tempestas* B || v. 4 ἀκατάστασις H. || καὶ
ὄμβροι S, *cum largo imbre* B || v. 5 ὥρα ιγ̄ s'' H. || v. 7
καὶ χάλαζα] χειμάζει P || v. 9 ὥρα ιε̄] add. BS || v. 12
ἀκαταστασία P, ἀκατάστασις H. || v. 14 καὶ om. cod. || v. 15
χελιδόνι — φαίνεσθαι] *hirundo advenit* B || φαίνεται P ||
v. 16 *hor. 13* B || τοῦ ante ἵππου del. Hercher || v. 17 ante
ὥρα ιε̄ P καὶ Καλίππῳ add. || v. 19 χελιδόνες φαίνεσθαι S,
hirundines apparent B || Κόνωνι add. BS || v. 20 ἐπὶ om. P ||
v. 21 χελιδόνιοι coni. Petavius et scripsit H. || ἐπὶ θ' ἡμέ-
ρας] add. BS || θ' scripsi pro δ' coll. Plin. II 122 || οἱ om. S ||

λ. Αἰγυπτίοις ὀρνιθίαι βορέαι μεταξὺ ἀργέστου.
Ἰππάρχῳ βορέαι ψυχροί. Μητροδώρῳ χελιδῶν φαί-
νεται, ἐπισημαίνει. Δημοκρίτῳ ποικίλαι ἡμέραι κα-
λούμεναι ἀλκυονίδες.

5

ΦΑΜΕΝΩΘ

α. ὥρα ιδ s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
έῷος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἐσπέριος ἀνατέλ- B
λει. Καίσαρι καὶ Δοσιθέῳ χειμῶν· ἐπισημαίνει.

β. ὥρα ιε s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
10 κρύπτεται.

γ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως έῷος ἀνα-
τέλλει.

δ. ὥρα ιδ s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
ἐσπέριος δύνει.

15 ε. ὥρα ιδ s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
ἐπιτέλλει. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἐσπέριος ἀνατέλλει.
Ἰππάρχῳ βορέας ἢ νότος ψυχρός.

ς. ὥρα ιδ ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ κρύπτεται. C
Αἰγυπτίοις λίψ ἢ νότος, ἢ χάλαζα. Ἰππάρχῳ βορέας
20 ψυχρός.

ζ. ὥρα ιε ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐσπέ-

v. 1 βορέαι ψυχροί] βορέας ψυχρός H., *aquilones cum argeste* B, βορέας μεταξὺ ἀργέστου S (ut videtur). || v. 4 ἀλκυόνια P || v. 5 μὴν Μάρτιος, Φαμενώθ P || v. 6 ὥρα ιδ PS || v. 7 έῷος add. I. || ὥρα ιε — ἀνατέλλει] om. B || v. 8 χειμῶν· ἐπισημαίνει] sic S, ceteri χειμάζει || v. 9 ὥρα ιε s''] om. P || v. 11 έῷος add. BS || v. 13 ὥρα ιδ P || v. 14 ἐσπέριος om. B || v. 15 ὥρα ιβ P || v. 16 ὥρα ιδ H. || v. 17 Ἰππάρχῳ add. BS || βορέας ψυχρός ἢ νότος H. || v. 18 ὥρα ιδ] om. P || v. 19 ἢ χάλαζα] *cum grandine* B ||

ριος δύνει. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος δύνει.

η. ὥρα ιδ S'' ἄρκτοῦρος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐκτῆμονι βορέας ψυχρὸς πνεῖ.

θ. ὥρα ιε S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου 5
D ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε S'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ
ἀνδρομέδας ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις χειμάζει. Καίσαρι χελιδονίαι πνέουσιν ἐπὶ ἡμέρας δέκα.

ι. ὥρα ιγ S'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις χειμάζει. Καίσαρι χελι- 10
δονίαι.

ια. ὥρα ιγ S'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
ἐπιτέλλει. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος
ἐπιτέλλει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατραχίῳ
τοῦ κενταύρου ἑὼς δύνει. Αἰγυπτίοις ταραχώδεις 15
καταστάσεις. Δημοκρίτῳ ἄνεμοι ψυχροί. ὄρνιθια ἐπὶ
ἡμέρας θ'.

ιβ. ὥρα ιδ ὁ ἄρκτοῦρος ἐσπέριος ἀνατέλλει.
E Εὐδόξῳ χελιδῶν καὶ ἰκτίνος φαίνονται καὶ ἐπισημαί-
νει. Μητροδώρῳ καὶ Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ βορέας 20
ψυχρὸς πνεῖ. Ἰππάρχῳ ἔαρος ἀρχή.

ιγ. ὥρα ιγ S'' ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἑὼς

v. 1 ὥρα ιε] add. B || v. 3 ὥρα ιδ P || v. 5 ὥρα ιε.
P || v. 6 ὥρα ιε S''] add. B || v. 10 ἐσπέριος δύνει] ἐπιτέλ-
λει P || Αἰγυπτίοις — χελιδονίαι] add. BS || χελιδονίαι
scripsi, χελιδονίαν S, *chelidoni flatus* B || v. 12 ὥρα ιγ S'' ὁ
κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐπιτέλλει] add. BS || v. 13 ὁ
λαμπρὸς — ἐπιτέλλει καὶ (v. 14)] om. B || v. 16 ὄρνιθος H. ||
v. 17 θ'] πέντε P || v. 19 ἰκτινοὶ S || φαίνεται P || ἐπιση-
μαίνει] *pluit* B || v. 20 καὶ Εὐκτῆμονι] add. BS || v. 22 ὥρα
ιγ S''] sic corr. I. pro ὥρα ιγ, om. B || ἑὼς δύνει] om. P ||

δύνει. Αἴγυπτίοις ψακάζει. Μητροδώρῳ καὶ Εὐκτή-
μονι βορέας πνεῖ. Δοσιθέῳ ἰκτίνος ἄρχεται φαί-
νεσθαι. Ἰππάρχῳ νότος πολύς.

ιδ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου^{83A}
5 ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἴγυπτίοις καὶ Καλλίππῳ βορέας
ψυχρὸς πνεῖ.

ιε. ὥρα ιγ s'' ἀρκτοῦρος ἐσπέριος ἀνατέλλει.
Αἴγυπτίοις καὶ Καλλίππῳ βορέας ψυχρὸς πνεῖ.

ισ. ὥρα ιγ s'' ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ κρύπτεται.
10 Καλλίππῳ βορέας κύμμετρος πνεῖ.

ιζ. ὥρα ιγ s'' ὁ στάχυς ἐσπέριος ἀνατέλλει.
ὥρα ιδ s'' ὁ στάχυς ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἴγυπτίοις
ἀνεμώδης κατάστασις. Εὐκτήμονι καὶ Φιλίππῳ ὀρνι-
θίαι ἄρχονται πνεῖν, καὶ ἰκτίνῳ ὥρα φαίνεσθαι. B

15 ιη. ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἑῷος
δύνει. Αἴγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος πνεῖ. Εὐκτήμονι
βορέας ψυχρὸς πνεῖ. Δοσιθέῳ ὀρνιθίαι ἄρχονται
πνεῖν. Ἰππάρχῳ βορέας ἢ ἀργέστης.

ιθ. Αἴγυπτίοις καὶ Εὐκτήμονι βορέας ψυχρός.

20 κ. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐπιτέλ-

v. 1 καὶ om. cod. || v. 4 ὥρα ιε] sic B, ceteri ὥρα ιε
s'' || βορείου] νοτίου S || v. 5 καὶ om. cod. || v. 6 ψυχρὸς add.
BS || v. 7 ὥρα ιγ s''] om. P || ἐσπέριος] ἑῷος BS || ἀνατέλλει]
sic B (*exoritur*), ceteri ἐπιτέλλει || v. 8 Αἴγυπτίοις — πνεῖ]
om. BS || καὶ om. cod. || v. 9 ante ὁ ἔσχατος P *perperam* add.
ἀρκτοῦρος ἐσπέριος ἐπιτέλλει, καὶ || v. 10 κύμμετρος add.
BS || v. 12 ὥρα ιδ s'' — ἀνατέλλει] add. solus B || ὥρα
ιδ s''] sic vel ὥρα ιε s'' I. p. 211 conī. pro *hor.* 13. 30 ||
v. 13 ἀνεμώδης κατάστασις] *venti dominantur* B || v. 14 ἰκτί-
νῳ] sic vel ἰκτίνον conī. Boeckh l. s. p. 411 pro ἰκτί-
νων || v. 15 ὥρα ιδ] sic B H., ceteri ὥρα ιδ s''. || v. 16 ἢ
νότος] om. BS || v. 17 ψυχρὸς om. BS || πνεῖ — πνεῖν
(v. 18)] add. BS || v. 20 ὥρα ιδ s'' S || νοτίου] βορείου P ||

λει. ὥρα $\bar{\iota}\delta\ S''$ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου
ἐσπέριος ἀνατέλλει.

$\bar{\kappa}\alpha$. ὥρα $\bar{\iota}\delta\ S''$ ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἑῷος
ἀνατέλλει. Καλλίππῳ βορέας πνεῖ καὶ ἰκτῖνος φαί-
νεται. 5

$\bar{\kappa}\beta$. Αἰγυπτίοις καὶ Δημοκρίτῳ ἐπισημαίνει, ἄνε-
μος ψυχρὸς.

$\bar{\kappa}\gamma$. Αἰγυπτίοις πνεῦμα ψυχρὸν ἐπὶ ἡμέρας δέκα.
Ἰππάρχῳ βορρᾶς πνεῖ.

$\bar{\kappa}\delta$. Καίσαρι ἰκτῖνος φαίνεται, βορέας πνεῖ. 10

$\bar{\kappa}\epsilon$. ὥρα $\bar{\iota}\delta\ S''$ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος
ἑῷος δύνει. Εὐδόξῳ ἰκτῖνος φαίνεται καὶ βορέας
πνεῖ.

$\bar{\kappa}\zeta$. ἑαρινὴ ἰσημερία. ὥρα $\bar{\iota}\delta\ S''$ ὁ λαμπρὸς τοῦ βο-
ρείου στεφάνου ἐσπέριος ἀνατέλλει. 15

$\bar{\kappa}\zeta$. Καίσαρι βορέας πνεῖ. Ἰππάρχῳ ὑετία.

$\bar{\kappa}\eta$. Αἰγυπτίοις βροντή, ἐπισημασία· Φιλίππῳ
καὶ Καλλίππῳ καὶ Εὐκτήμονι ὑετὸς ἢ ψακάς· Ἰπ-
πάρχῳ ἐπισημασία.

$\bar{\kappa}\theta$. ὥρα $\bar{\iota}\epsilon\ S''$ ὁ καλούμενος αἶξ ἑῷος ἀνατέλ- 20
λει. Αἰγυπτίοις καὶ Κόνωνι καὶ Μέτῳ ἐπισημαίνει.
Εὐδόξῳ βορέας.

v. 1 ὥρα $\bar{\iota}\delta\ S''$ — ἀνατέλλει (v. 2)] diei sequenti tri-
buunt *BS* || ὥρα $\bar{\iota}\delta\ S''$] om. *B* || v. 3 ὥρα $\bar{\iota}\delta\ P$ || ἑῷος add.
I. || v. 4 Καλλίππῳ] Φιλίππῳ *P* || v. 6 Δημοκλεῖ *S* || ἐπι-
σημαίνει] χειμῶν *BS* || v. 8 ἐπὶ ἡμέρας δέκα] *vernum aequi-*
noctium *B* || v. 9 Ἰππάρχῳ βορρᾶς πνεῖ] add. *BS* || v. 11
ὥρα $\bar{\iota}\delta\ P$ || v. 14 ὥρα $\bar{\iota}\delta$] καὶ *P* || βορείου] ὀνοτίου *S* || v. 17
ἐπισημασία — Εὐκτήμονι (v. 18)] ἐπισημαίνει καὶ *P* || v. 18
ἢ — ἐπισημασία (v. 19)] add. *BS* || v. 20 ὥρα $\bar{\iota}\epsilon\ S''$] om.
B || v. 21 ἐπισημαίνει] ἰσημερία *S*, *aequinoctium* *B* ||

λ. ὥρα ιγ s'' στάχυς ἑῷος δύνει. Αἰγυπτίοις ἀργέστης ἄνεμος πνεῖ. Καλλίππῳ ὑετός νιφετός.

ΦΑΡΜΟΥΘΙ

E

α. ὥρα ιδ στάχυς ἑῷος δύνει. Μέτωνι καὶ Καλ-
5 λίππῳ καὶ Εὐδόξῳ ὑετός. Εὐκτήμονι καὶ Δημοκρίτῳ ἐπισημαίνει.

β. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιδ s'' στάχυς ἑῷος δύνει, καὶ ὁ καλούμενος κάνωβος κρύπτεται. ὥρα ιε ὁ ἐπὶ
10 τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἑῷος δύνει. Δοσιθέῳ, Μέ-^{81A}τωνι, Καλλίππῳ ὑετία.

γ. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἑῷος ἀνατέλλει.

δ. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐπι-
15 τέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Κόνωνι ἐπισημαίνει. Εὐδόξῳ ὑετία γίνεται.

ε. ὥρα ιε s'' στάχυς ἑῷος δύνει.

ς. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἐσπέ-
20 ριος ἀνατέλλει. Εὐδόξῳ ὑετός· ἐπισημαίνει.

v. 2 ἀργέστης ἄνεμος] νότος P || Καλλίππῳ] Ἰππάρχῳ H. || νιφετός] *nimbus* B || v. 3 μὴν Ἀπρίλιος ἢ Φαρμουθί P || v. 4 ὥρα ιδ] om. B || καὶ Καλλίππῳ καὶ Εὐδόξῳ] add. BS || v. 5 καὶ *secundum* om. cod. || Δημοκρίτῳ] Διοκλεῖ S || v. 7 ὥρα ιγ P || v. 8 ὥρα ιδ P || v. 9 καὶ] *hor.* 14. 30 B || v. 10 Μέτωνι om. P || v. 11 Καλλίππῳ om. BS || v. 12 ὥρα ιδ s'' — ἀνατέλλει] om. BS || v. 14 ὥρα ιδ s'' — ἐπιτέλλει] *diei antecedenti tribuunt* BS || v. 15 ὥρα ιε s'' — ὑετία γίνεται (v. 17)] add. BS || v. 16 ἐπισημαίνει] *pluit* B || v. 17 ὑετία γίνεται] *imbres triduan* B || v. 19 ὥρα ιε s'' P || v. 20 Εὐδόξῳ — ἐπισημαίνει] om. BS ||

ζ. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς νοτίου χηλῆς ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε στάχυς ἐῷος δύνει.

B η. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος καὶ χάλαζα. Κόνωνι ἐπισημαίνει. Εὐδόξω ὑετός. 5

θ. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Κόνωνι ζέφυρος ἢ νότος καὶ χάλαζα.

ι. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος ἀνατέλλει. Ἰππάρχῳ νότος καὶ ἀνέμων κυ- 10
τροφαί.

c ια. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐσπέριος ἀνατέλλει. Ἰππάρχῳ καὶ Δοσιθέῳ ἐπιση-
μαίνει. 15

ιβ. ὥρα ιε s'' ὁ ἐπὶ τῆς οὐράς τοῦ λέοντος ἐῷος δύνει.

ιγ. ὥρα ιγ * * Αἰγυπτίοις νότος ἢ λίψ. Εὐδόξω ὑετία.

ιδ. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐῷος 20

v. 1 ὥρα ιγ s'' — ἀνατέλλει (v. 2)] om. B || v. 2 ὥρα ιε — δύνει] om. P || v. 3 ὥρα ιδ s''] om. P || v. 4 ζέφυρος καὶ χάλαζα] add. S, *favonius grandinem affert* add. B || v. 5 Κόνωνι — ὑετός] om. BS || v. 6 ὥρα ιδ] sic B, ceteri ὥρα ιδ s'' || v. 7 καὶ om. cod. || Κόνωνι om. BS || ἢ νότος] om. BS || v. 8 post χάλαζα S repetit, quae diei sequenti adscribuntur ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας — κυτροφαί || v. 9 ὥρα ιδ s'' P, ὥρα ιγ S (pro quo ὥρα ιγ s'' conl. I.) sed fortasse duae apparitiones huius sideris una ὥρα ιδ, altera ὥρα ιδ s'' statuendae sunt cf. Ideler p. 207 || βορείου] νοτίου S || v. 10 ὥρα ιε s'' H. || v. 13 ὥρα ιδ P || v. 16 ὥρα ιγ s'' P || v. 18 ὥρα ιγ] add. BS || lacunam indicavi ||

ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ἀκρασία πνευμάτων. Ἰππάρχῳ ὑετία.

ι̅ε. Αἰγυπτίοις ἄερος ἀκαταστασία καὶ ὑετός·
Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ ἀκρασία πνευμάτων. Ἰππάρ-
5 χῳ ὑετία.

ι̅ς. Εὐδόξῳ ζέφυρος καὶ ἀκρασία ἄερος, μεταξὺ
ψεκάζει.

ι̅ζ. ὥρα ι̅δ S'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς D
ὠρίωνος κρύπτεται.

10 ι̅η. ὥρα ι̅ε ὁ καλούμενος αἶξ ἑῷος ἀνατέλλει,
καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐπιτέλλει. Δοσιθέῳ
καὶ Καίσαρι ὑετία.

ι̅θ. ὥρα ι̅ε ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει. Αἰγυπτίοις λευκόννοτος, ψακάς.

15 κ. ὥρα ι̅δ ὁ καλούμενος κάνωβος κρύπτεται.
Αἰγυπτίοις ἀνέμων ἀκρασία. Εὐδόξῳ καὶ Εὐκτῆμονι
ὑετία, χάλαζα. E

κα. ὥρα ι̅ε ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίων-
νος κρύπτεται. ὥρα ι̅ε S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων
20 κρύπτεται. Μητροδώρῳ καὶ Καλλίππῳ χάλαζα. Εὐ-
κτῆμονι καὶ Φιλίππῳ ζέφυρος.

κβ. ὥρα ι̅γ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος

v. 1 Ἰππάρχῳ ὑετία] om. BS || v. 3 ὑετός· — Ἰππάρ-
χῳ (v. 4)] om. BS || v. 6 ζέφυρος καὶ] add. BS || ἄερος
om. BS || μεταξὺ ψεκάζει] καὶ ὑετία P, cum leni imbre B ||
v. 8 ὥρα ι̅δ P, ὥρα ι̅γ S'' H. || v. 11 καὶ] hor. 15. B || v. 12
καὶ om. cod. || v. 13 ὥρα ι̅ε] sic B, ceteri ὥρα ι̅ε S'' || v. 14
ψακάς] ψεκᾶς S, molliter pluit B || v. 15 ὥρα ι̅δ] sic B, ceteri
ὥρα ι̅δ S'' || v. 16 καὶ Εὐκτῆμονι] add. BS || v. 17 ὑετία, χά-
λαζα scripsi pro ὑεταί, χάλαζαι, cum grandine imbres B ||
v. 18 ὥρα ι̅ε] sic B, ceteri ὥρα ι̅ε S'' || v. 19 ὥρα ι̅ε S'']
sic B, ceteri καὶ || v. 20 καὶ Καλλίππῳ add. BS || v. 21
ὥρα ι̅γ S''] add. BS ||

δύνει. Αἰγυπτίοις καὶ Κόνωνι χάλαζα καὶ Ζέφυρος.
Καίσαρι καὶ Εὐδόξῳ ὑετία.

κγ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων κρύπτεται.
Αἰγυπτίοις ἀνεμώδης ψακάς.

85 A κδ. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων κρύπτεται, 5
καὶ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος κρύπτεται.
ὥρα ιε S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος κρύπτεται.

κε. Αἰγυπτίοις λῖψ ἢ νότος καὶ ἀργέστης, ἀκρα-
σία ἀέρος.

κς. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος δύ- 10
νει. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων κρύπτεται. ὥρα
ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα
ιε S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος κρύπτε-
ται. Ἰππάρχῳ νότος ἢ ἀπαρκτίας ψυχρός.

κζ. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων κρύπτεται. 15
ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἐὼς δύνει.
ὥρα ιε ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος κρύπτεται.
Αἰγυπτίοις καὶ Καίσαρι χειμαίνει. Εὐδόξῳ ὑετός.

κη. ὥρα ιδ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος
κρύπτεται. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος 20
ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις λῖψ ἢ νότος, ὑετία.

v. 1 χάλαζα scripsi pro χάλαζαι, *grando* B || καὶ ante
Κόνωνι om. cod. || καὶ] *vel* B || v. 2 καὶ om. cod. || v. 5 ὁ
λαμπρὸς — κρύπτεται, καὶ] om. B || v. 7 μέσος] μετὰ
P || v. 8 καὶ ἀργέστης] add. BS || v. 10 ὥρα ιδ] sic B, ce-
teri ὥρα ιδ S'' || v. 11 ὥρα ιδ S''] ὥρα ιδ B || ὥρα ιε] καὶ
P || v. 12 ὥρα ιε S''] καὶ P || v. 14 Ἰππάρχῳ add. BS ||
ἢ] *et* B || v. 15 κρύπτεται] ἐὼς δύνει P || v. 16 ὥρα ιγ
S'' — δύνει] om. P || ante ὁ S add. καὶ || v. 17 μέσος] μετὰ
P || v. 18 χειμαίνει] *tempestas* B || Εὐδόξῳ ὑετός] add. BS ||
v. 19 ὥρα ιδ] ὥρα ιγ S'' P || v. 20 ὥρα ιδ S''] om. P || v. 21
ante ὑετία B add. *seu* ||

κθ. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἑῷος
 δύνει. ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος
 κρύπτεται. Αἰγυπτίοις λῖψ ἢ νότος, ὑετία· Μητρο- c
 δώρῳ καὶ Καλλίππῳ ἐνίστε χάλαζα· Δημοκρίτῳ ἐπι-
 5 σημαίνει.

λ. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ ψακάς, ὑετός.

ΠΑΧΩΝ

α. ὥρα ἰδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος
 δύνει. ὥρα ἰδ s'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος
 10 κρύπτεται· καὶ ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἑῷος
 δύνει. Αἰγυπτίοις ἀργέστης ἢ ζέφυρος, ἐπισημαίνει·
 Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ ὑετία ἢ χάλαζα.

β. ὥρα ἰδ s'' ὁ καλούμενος αἶξ ἑῷος ἀνατέλ- d
 λει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος κρύ-
 15 πτεται. Αἰγυπτίοις ἀνεμῶδης κατάστασις. Μητροδώ-
 ρῳ καὶ Καλλίππῳ νοτία.

γ. ὥρα ιγ s'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρί-
 ωνος κρύπτεται, ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐσπέριος
 ἀνατέλλει. ὥρα ιε κύων κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ἀνε-
 20 μος, Εὐδόξῳ ὑετός.

v. 1 ὥρα ἰδ] sic B, ceteri ὥρα ἰδ s'' || v. 4 καὶ Καλ-
 λίππῳ ἐνίστε] add. BS || Δημοκρίτῳ ἐπισημαίνει] add. BS ||
 ἐπισημαίνει] *pluit* B || v. 6 καὶ add. BS || ψακάς, ὑετός]
rorat, mox pluit B || ὑετός] om. P || v. 7 μὴν Μάιος, Παχών
 P || v. 9 δύνει] corr. I. pro ἀνατέλλει || μέσος] μετὰ P ||
 v. 10 καὶ] ὥρα ἰδ s'' BS || ὁ λαμπρὸς — ἑῷος] *media cin-*
guli Orionis B || v. 11 ἐπισημαίνει] ὑετία P, *pluit* B || v. 12
 καὶ Φιλίππῳ — ἢ] add. BS || v. 14 καὶ] *hor. 14. 30* B ||
 ἡγουμένῳ] ἐπομένῳ P || v. 15 Μητροδώρῳ καὶ] add. BS ||
 v. 16 νοτία P || v. 17 ὥρα ιγ P || v. 18 ante ὁ B add. *hor.*
13. 30 || v. 19 ὥρα ιε s'' conl. I. p. 198 ||

δ. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος, καὶ ὁ μέσος τῆς ζώνης κρύπτεται, ὁ ἀντάρης ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ S'' ** Αἰγυπτίοις νηνεμία
 Ε ἢ νοτία ἢ ὑετία· Καίσαρι χειμῶν.

ε. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' ὁ καλούμενος κάνωβος κρύπτεται. 5
 ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἑὼς δύνει. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει. Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ νηνεμία ἢ νότος, ψακάζει.

ς. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατρα-
 χίῳ τοῦ κενταύρου ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ ὁ 10
 λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος δύνει. ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ S'' ὁ
 86A ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἑὼς ἀνατέλλει,
 καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος κρύπτεται.
 Αἰγυπτίοις ψακάς.

ζ. ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρί- 15
 ωνος κρύπτεται, καὶ ὁ μέσος τῆς ζώνης κρύπτεται,
 καὶ κύων κρύπτεται.

v. 1 post ὠρίωνος *B* add. *occultatur* || v. 2 καὶ ὁ μέσος — ἀντάρης] *hor. 14. media cinguli Orionis et Antares B* ||
 v. 3 ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ *P* || lacunam indicavi, Ideler p. 208 supplet
 ὥρα $\overline{\text{ιδ}}$ S'' τὸ αὐτό. ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ τὸ αὐτό. || v. 4 ἢ νοτία] νό-
 τος *PH*. || ἢ ὑετία] add. *BS* || χειμῶν] χειμαίνει *P* || v. 6
 ὥρα $\overline{\text{ιε}}$] sic *B*, ceteri ὥρα $\overline{\text{ιε}}$ S'' || v. 7 ἐπισημαίνει] σημαί-
 νει *P*; *pluit B* || Εὐκτῆμονι καὶ] add. *BS* || v. 8 ἢ νότος]
 om. *BS* || ψακάζει] *ψεκάς S*, *cum leni imbre B* || v. 11 ὥρα
 $\overline{\text{ιε}}$ S''] add. *BS* || v. 12 τοῦ ἡνιόχου — ὥμῳ (v. 13)] om.
B || v. 15 *B* huic diei adscribit: *hor. 14 fulgida Lyrae*
vespere oritur. hor. 15 quae in sequenti humero Orionis oc-
cultatur, quas apparationes ceteri diei sequenti tribuunt,
B ibi omittit. sed in *S* rem similiter sese habere docent
 verba Fabricii p. 444: „ceterum diei huius rationes cum
 superiore vel in ms. vel in Petav. hoc loco sunt confusae“ ||
 ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ S'' corr. *I*. pro ὥρα $\overline{\text{ιγ}}$ || ἡγουμένῳ] corr. *I*. pro
 ἐπομένῳ || v. 16 μέσος] μετὰ *P* ||

η. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος ἀνα-
τέλλει, καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος ἀνατέλ-
λει. ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος κρύ-
πτεται. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς ἐῷος
5 δύνει. Αἰγυπτίοις ἀργέστης καὶ ψακάς ἢ νότος καὶ
βροντή.

θ. ὥρα ἰδ αἶξ ἐῷος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ὁ λαμ- B
πρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις ψακάς.
Εὐδόξῳ ὑετός.

10 ι. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τῆς βορείας χηλῆς ἐῷος
δύνει. Δοσιθέῳ ὑετία.

ια. ὥρα ἰδ s'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρί-
ωνος κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ἀνεμώδης κατάστασις.

ιβ. ὥρα ιγ s'' αἶξ ἐῷος ἀνατέλλει. ὥρα ἰδ s''
15 κύων κρύπτεται. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως
ἐσπέριος δύνει. Αἰγυπτίοις ἀνεμώδης κατάστασις. C

ιγ. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ ἀργέστης, ὑετία. Εὐ-
δόξῳ καὶ Δοσιθέῳ ὑετία.

ιδ. ὥρα ἰδ s'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίω-
20 νος κρύπτεται, ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἐῷος
δύνει. Αἰγυπτίοις ὄμβρος.

v. 1 ὥρα ἰδ — κρύπτεται (v. 3)] om. B || ὥρα ἰδ s''
H. || v. 3 ὥρα ιε] καὶ P || ante ὁ S add. καὶ || v. 4 ὥρα ιε
s''] om. P || v. 5 ἢ — βροντή (v. 6)] add. BS || καὶ om. S ||
v. 7 ὥρα ἰδ] ὥρα ἰδ s'' BS || ὥρα ιε] om. P || v. 9 Εὐδόξῳ
ὑετός] add. BS || v. 10 βορείας] νοτίου P || v. 12 ὥρα ιγ
P || v. 14 ὥρα ιγ s''] corr. I. pro ὥρα ιγ || ὥρα ἰδ s''] om.
P || v. 15 ὥρα ιε s''] add. BS || v. 16 ἐσπέριος] om. P ||
v. 17 ἢ om. B || Εὐδόξῳ — ὑετία (v. 18)] add. BS || v. 19
ὥρα ἰδ s''] om. B || v. 20 ante ὁ λαμπρὸς B add. hor. 14
30 || v. 21 ὄμβρος] *imbres copiosi cadunt* B ||

ιε. ὥρα ιγ s'' ἀρκτοῦρος ἑῷος δύνει. Αἰγυπτίοις
 ὑετός· θέρους ἀρχή. Εὐκτήμονι καὶ Φιλίππῳ ἐπιση-
 μαίνει.

ιδ. ὥρα ιγ s'' ἀρκτοῦρος ἑῷος δύνει, καὶ ὁ ἐν
 D τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος κρύπτεται. Δοσιθέῳ 5
 ἐπισημαίνει.

ιζ. ὥρα ιγ s'' αἰξ ἐσπέριος δύνει, καὶ ὁ λαμ-
 πρὸς τῆς λύρας ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιδ s'' κύων
 κρύπτεται. ὥρα ιδ ὁ ἐν τῷ δεξιῷ ἐμπροσθίῳ βατρα-
 χίῳ τοῦ κενταύρου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις 10
 Ζέφυρος ἢ ἀργέστης. Καίσαρι ὑετία, Μητροδώρῳ,
 Ἰππάρχῳ, Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει· θέρους ἀρχή.

ιη. ὥρα ιγ s'' ἀντάρης ἑῷος δύνει. ὥρα ιδ s'' ὁ
 λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ὁ
 ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἑῷος ἀνατέλλει. 15
 E Αἰγυπτίοις Ζέφυρος ἢ λίψ· ἐπισημαίνει. Εὐδόξῳ καὶ
 Κόνωνι ὑετία.

v. 1 ὥρα ιγ s'' — δύνει] om. *B*, recte (cf. Ideler p. 212) || v. 2 καὶ Φιλίππῳ ἐπισημαίνει] ἄνεμος *P* || v. 4 ὥρα ιγ s''] sic *B*, ceteri ὥρα ιγ || καὶ] *hor.* 13. 30 *B* || v. 6 ἐπισημαίνει] sic scripsi pro σημαίνει, *pluviae B* || v. 7 καὶ ὁ λαμπρὸς — κρύπτεται (v. 9)] om. *B*, qui perperam repetit ex die antecedenti: *hor.* 13. 30 quae in sequenti humero Orionis occultatur. || v. 9 ὥρα ιδ] sic *B*, ceteri καὶ || βατραχίῳ] ποδὶ *P* || v. 12 Εὐδόξῳ ante Ἰππάρχῳ transponit *B* || Εὐδόξῳ ἐπισημαίνει] om. *H*. || θέρους ἀρχή] add. *BS* || v. 13 ὥρα ιδ s'' — ὑετία (v. 17)] *BS* hic om., sed tribuunt diei 19 et 20, diei 19 apparationem primam, cetera diei 20. quae confusio ita continuatur, ut in *BS* diei 21 tribuantur ea, quae apud Petavium sint diei 19, et diei 22 quae diei 20, et diei 23 quae diei 21, denique diei 24 quae diei 22 sunt, quae autem apud Petavium diei 23 et 24 sint ea omnino omittantur. || v. 13 ὥρα ιδ s''] ὥρα ιδ *P* || v. 14 ὥρα ιε] om. *P* || v. 16 significatio *B* || Εὐδόξῳ καὶ] add. *BS* ||

ιθ. ὥρα ιδ S'' ἀντάρης ἐῷος δύνει. Αἰγυπτίοις καὶ Εὐδόξῳ καὶ Καλλίππῳ ἐπισημαίνει.

κ. ὥρα ιδ ὁ καλούμενος αἶξ ἐσπέριος δύνει. ὥρα ιε ὁ καλούμενος ἀντάρης ἐῷος δύνει. Καίσαρι
5 ἐπισημαίνει, ὑετία.

κα. ὥρα ιε S'' ἀντάρης ἐῷος δύνει. Καίσαρι ἐπισημαίνει.

κβ. Αἰγυπτίοις ἀπηλιώτης ἡ νότος· Εὐδόξῳ^{87A} ὑετία· Ἰππάρχῳ νότος ἡ ἀπαρκτίας.

10 κγ. ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ὄμβρος καὶ βροντή. Εὐδόξῳ θέρους ἀρχή· ὑετία.

κδ. ὥρα ιδ S'' αἶξ ἐσπέριος δύνει, καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐῷος ἀνατέλλει. ὁ λαμ-
15 πρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Ἰππάρχῳ ψακάζει· ἐπισημαίνει.

κε. ὥρα ιδ S'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου κρύπτεται. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς B ἐῷος δύνει.

20 κς. ὥρα ιδ ἀρκτοῦρος ἐῷος δύνει. Αἰγυπτίοις ἀργέστης ἡ ζέφυρος. Εὐδόξῳ νότος, Καίσαρι χειμάζει.

v. 1 ὥρα ιδ S''] om. B || v. 2 καὶ Εὐδόξῳ καὶ Καλλίππῳ] add. BS || ἐπισημαίνει] ἐπισημασία S || v. 3 ὥρα ιδ] om. P || ὁ καλούμενος] add. S || δύνει] ἀνατέλλει P || v. 4 ὥρα ιε] καὶ P || ὁ καλούμενος] add. S || v. 5 ἐπισημαίνει] *significatio* B || ὑετία om. B || v. 6 ὥρα ιε P || ἐπισημαίνει] *significatio* B || v. 8 Εὐδόξῳ add. BS || v. 9 Ἰππάρχῳ — ἀπαρκτίας] add. BS || v. 11 καὶ ante Αἰγυπτίοις add. P || v. 14 ἐῷος add. I. || v. 15 ἐσπέριος ἀνατέλλει] *coniectura* add. Fabricius p. 444 || v. 17 ὥρα ιγ BS || v. 18 ὥρα ιε] add. S, *hor.* 13. add. B || v. 20 ὥρα ιγ P || v. 21 Εὐδόξῳ] Δοσιθέῳ BS || Καίσαρι χειμάζει] add. BS ||

κζ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε S'' προκύων κρύπτεται.

κη. ὥρα ιδ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐσπέριος δύνει. ὥρα ιε αἶξ ἐσπέριος δύνει.

κθ. ὥρα ιε S'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἑως δύνει. Αἰγυπτίοις ἀνεμώδης κατάστασις. Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ ἐπισημασία.

λ. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος ἀνατέλλει. Εὐκτῆμονι καὶ Φιλίππῳ καὶ Ἰππάρχῳ ἐπισημαίνει.

10

ΠΑΥΝΙ

α. ὥρα ιγ S'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐπιτέλλει. ὥρα ιε ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐσπέριος δύνει. ὥρα ιε προκύων κρύπτεται.

β. ὥρα ιε S'' ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς ἑως δύνει. Αἰγυπτίοις βορέας σφοδρός. Καλλίππῳ καὶ Εὐκτῆμονι ἐπισημαίνει.

β. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει. Μητροδώρῳ καὶ Καλλίππῳ νοτία.

20

γ. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐπιτέλλει.

v. 2 ὥρα ιε S''] om. P || v. 3 ὥρα ιγ S'' P || v. 4 ὥρα ιε — δύνει] om. B || v. 5 ὥρα ιε S''] sic B, ὥρα ιε P, ὥρα ιγ S'' S || v. 6 Εὐκτῆμονι — ἐπισημασία (v. 7)] add. BS || v. 8 ὥρα ιδ] sic B, ceteri ὥρα ιδ S'' || v. 9 καὶ Φιλίππῳ καὶ] add. BS || ἐπισημαίνει] *significatio* B || v. 11 μὴν Ἰούνιος, Παυνί P || v. 12 ὥρα ιγ S''] om. P || ἐπομένῳ] *dextro* B || v. 13 ἐπομένῳ] *dextro* B || ὥμῳ om. P || v. 14 ἡνιόχου om. P || ὥρα ιε] add. B || v. 15 ὥρα ιε S''] om. P || v. 16 σφοδρός] ψυχρός P || Καλλίππῳ — ἐπισημαίνει] add. BS || v. 19 Μητροδώρῳ καὶ] add. BS || v. 20 νότος P || v. 21 ἐπι-

ὥρα ἰδ̄ S'' προκύων κρύπτεται. Αἰγυπτίοις καὶ Δημοκρίτῳ ὑετία.

δ. Ἰππάρχῳ νότος ἢ ζέφυρος.

ε. ὥρα ἰδ̄ S'' ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατρα-
5 χίῳ τοῦ κενταύρου ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε̄ S'' ὁ E
καλούμενος αἴξ ἐσπέριος δύνει. ὥρα ιε̄ S'' ἐν τῷ
ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου ἐσπέριος δύνει. Καίσαρι
νότος πνεῖ.

ς. ὥρα ἰδ̄ προκύων κρύπτεται, ὁ λαμπρὸς τοῦ
10 ἀετοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ
τοξότου ἔως δύνει.

ζ. ὥρα ἰδ̄ ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐπιτέλλει.
ὥρα ἰδ̄ S'' ἀρκτοῦρος ἔως δύνει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος·
Εὐδόξῳ καὶ Δοσιθέῳ νοτία.

15 η. ὥρα ῑ * Αἰγυπτίοις ζέφυρος πνεῖ ἢ ἀργέστης. 88 A

θ. ὥρα ἰδ̄ S'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἔως
δύνει. ὥρα ιε̄ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου κρύπτεται.
Αἰγυπτίοις ἀργέστης καὶ ψακάς. Δημοκρίτῳ ὕδωρ
ἐπιγίνεται.

τέλλει] sic B (*emergit*), ceteri ἐσπέριος ἀνατέλλει, I. conī.
ἔως ἀνατέλλει ||

v. 1 ὥρα ἰδ̄ P || καὶ om. cod. || Δημοκρίτῳ] Μητροδώρῳ P ||
v. 4 ἐμπροσθίῳ δεξιῷ] sic corr. I. cui adsentitur B (*dextro*),
ceteri ἐπομένῳ || v. 5 ὥρα ιε̄ S'' — πνεῖ (v. 8)] BS hic omit-
tunt, sed tribuunt diei sequenti. ei quae apud Petavium
adseribuntur, omino in BS desunt || ὥρα ιε̄ S''] ὥρα ιε̄ P,
ὥρα ιγ̄ H. || v. 6 ὥρα ιε̄ S''] add. B || v. 7 Καίσαρι — πνεῖ
(v. 8)] add. BS || v. 12 ὥρα ἰδ̄] sic B, ceteri ὥρα ἰδ̄ S'' ||
v. 13 ὥρα ἰδ̄ S''] add. B || v. 14 Δοσιθέῳ] add. BS || νοτίαι
P || v. 15 ὥρα ῑ] om. BS || lacunam indicavi || v. 17 ὥρα
ιε̄ P || ὕδρου] sic B, ceteri ὑδροχόου || v. 18 καὶ] vel B ||
ὕδωρ ἐπιγίνεται] sic scripsi, ὕδωρ γίνεται S, ὕδωρ ἐπὶ
γῆν P, *pluvia* B ||

ἰ. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου κρύπτεται. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου κρύπτεται. Καίσαρι βρονταὶ καὶ ὑετός.

5

ἰα. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου κρύπτεται. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ψακάζει. Καίσαρι βροντή, ὑετός.

10

ἰβ. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου κρύπτεται. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου κρύπτεται. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἔως δύνει.

ἰγ. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου κρύπτεται, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου κρύπτεται, καὶ ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐπιτέλλει. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου κρύπτεται.

v. 1 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' — ἀνατέλλει (v. 2)] om. *P* || v. 2 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' — κρύπτεται (v. 4)] priorem apparitionem om. *BS*, posteriorem om. *P*, utramque om. *H*. || v. 4 βρονταὶ καὶ ὑετός] ὑετία *BS* || v. 6 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ λαμπρὸς — ἀνατέλλει (v. 7)] add. *BS* || v. 7 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' ὁ ἐπὶ — κρύπτεται (v. 8)] om. *BS* || v. 8 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ — ὑετός (v. 10)] add. *BS* || v. 11 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ S'' — κρύπτεται (v. 13)] om. *P* || v. 13 ὥρα $\overline{\iota\delta}$] ὥρα $\overline{\iota\delta}$ καὶ S , ὥρα $\overline{\iota\delta}$ S'' *P* || v. 14 post δύνει *P* add. καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς (v. 15) — κρύπτεται (v. 16) et καὶ ὁ λαμπρὸς (v. 17) — ἐπιτέλλει (v. 18) quae in *BS* recte diei sequenti adscribuntur. || v. 16 ante κρύπτεται *P* add. ἔως || καὶ] *hor. 14. 30 B* || v. 17 καὶ] *hor. 14. 30 B* || v. 18 ἀνατέλλει *P* || ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ — κρύπτεται (v. 19)] hic add. *B*, in initio diei sequentis *S*, om. *P* ||

ιδ. ὥρα ιε S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου
 διδύμου κρύπτεται. ὥρα ιε S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ
 ἐπομένου διδύμου κρύπτεται.

ιε. ὥρα ιγ S'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου
 5 ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιγ S'' ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ
 τοξότου ἑῷος δύνει. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου
 κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ ἀργέστης, βροντή. C

ισ. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου
 ἑῷος δύνει.

10 ιζ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐπιτέλλει.
 Αἰγυπτίοις δι' ἡμέρας ψακάζει.

ιη. ὥρα ιδ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐσπέ-
 ριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε ἀρκτοῦρος ἑῷος δύνει.

ιθ. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ ἀργέστης, ψακάζει.

v. 1 apud Petavium ea quam modo tetigi perturbatio
 ita propagata est per totum mensem, ut semper diei priori
 tribuantur ea quae diei sequenti tribuere debuerit, i. e. diei
 13. quae diei 14., diei 14. quae diei 15., itaque diei 29.
 quae diei 30., dies 30. omnino desit. Halma Petavii per-
 turbatione et Ideleri dispositione ex arbitrio astronomi
 paululum liberius instituta rursus inter se permistis de-
 plorabilem calendarii speciem proposuit. || ὥρα ιε S'' —
 ἡγουμένου διδύμου κρύπτεται (v. 2)] om. BS || v. 2 ὥρα
 ιε S'' — κρύπτεται (v. 3)] add. BS || ὥρα ιε S''] hor. 13.
 30 B || v. 4 ὥρα ιγ S'' — ἀνατέλλει (v. 5)] om. BS || v. 5
 ὥρα ιγ S'' — ὥρα ιε (v. 6)] add. BS || ὥρα ιγ S''] solus
 B add. || v. 6 ὕδρου] sic B, ceteri ὑδροχόου || v. 7 Αἰγυ-
 πτίοις — βροντή] add. BS || v. 8 ὥρα ιγ S''] om. BS ||
 v. 9 ἑῷος add. BS || v. 10 ὥρα ιε — ἐπιτέλλει] BS in fine
 diei antecedentis ponunt || ὥρα ιε] om. P || ἐπιτέλλει] ἑῷος
 ἀνατέλλει P || v. 13 ὥρα ιε] add. solus B || v. 14 Αἰγυπτίοις
 — ψακάζει] om. P; inde altera iam orta est perturbatio;
 namque ad diem 18. referuntur apud eum quae diei 20.
 sunt in BS, ad diem 19. quae diei 21., ad diem 20. quae

Δ κ̄. ὥρα ιδ̄ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου κρύπτεται,
καὶ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐσπέριος ἀνατέλλει.

κ̄α. ὥρα ιγ̄ S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ
ὠρίωνος ἐπιτέλλει, καὶ ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐπι-
τέλλει. Αἰγυπτίοις ψακάς. 5

κ̄β. ὥρα ιε̄ S'' ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων ἐπιτέλλει.

κ̄γ. * αἶξ ἐῷος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις καῦμα·
Δοσιθέῳ ἐπισημασία.

κ̄δ. ὥρα ιε̄ ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου ἐσπέ-
ριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος καὶ 10
καῦμα.

Ε κ̄ε. ὥρα ιδ̄ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίω-
νος ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ̄ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου κρύ-
πτεται. Αἰγυπτίοις ὑετός.

κ̄ς. ὥρα ιγ̄ S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ 15
ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος, βροχή,
βροντή.

diei 22., ad diem 21 quae diei 23.; sed dies 22. omnino
deest; et sic in eam quam supra explicavi rationem re-
vertitur dispositio apud P ||

v. 1 ὥρα ιδ̄ P || ὕδρου] sic B, διδύμου P, ὑδροχόου
S || v. 2 καὶ] hor. 14. 30 B || τοῦ τοξότου] om. P || v. 3
post ὥρα ιγ̄ S'' B male ex die sequenti repetit *fulgens*
hyadum emergit || post ὁ S perperam add. λαμπρὸς ὁ || v. 4
ἐπιτέλλει] ἐσπέριος ἀνατέλλει P || καὶ ὁ ἔσχατος — ἐπιτέλ-
λει] om. BS || v. 5 ψακάς] ψεκάζει S, *rorat* B || v. 7 αἶξ —
ἀνατέλλει] om. P || ἀνατέλλει corr. I. pro ἐπιτέλλει || Αἰ-
γυπτίοις — ἐπισημασία (v. 8)] add. BS || v. 10 καὶ καῦμα
(v. 11)] add. BS || v. 12 ὥρα ιδ̄] sic B, ceteri ὥρα ιδ̄ S'' ||
v. 13 ὥρα ιδ̄ S''] sic B, ceteri καὶ || ὕδρου] sic corr. I.
hyadum B, ὑδροχόου PS || v. 15 ὥρα ιγ̄ S'' — ἐπιτέλλει (v. 16)]
om. hic BS, sed in initio diei sequentis ponunt || v. 16
Αἰγυπτίοις — βροντή (v. 17)] add. BS ||

κζ. ὥρα ἰδ ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου
ἔως δύνει. ὥρα ἰδ s'' ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ
βατραχίῳ τοῦ κενταύρου κρύπτεται.

κη. ὥρα ιγ s'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς
5 ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Δημοκρίτῳ ἐπισημαίνει.

κθ. ὥρα ιε s'' ὁ κατὰ γόνυ τοῦ τοξότου ἐσπέ-89 A
ριος ἀνατέλλει. Ἰππάρχῳ ζέφυρος ἢ νότος πνεῖ.

λ. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου κρύπτεται.
ὥρα ἰδ s'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐπι-
10 τέλλει. ὥρα ιε s'' ἀρκτοῦρος ἔως δύνει.

ΕΠΙΦΙ

α. θερινὴ τροπή. ὥρα ιγ s'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ
ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. ὥρα ἰδ ὁ μέσος τῆς ζώ-
νης τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος καὶ
15 καῦμα.

β. ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος B
ἀνατέλλει.

γ. Αἰγυπτίοις καὶ Δημοκρίτῳ ζέφυρος πνεῖ.

δ. Καλλίππῳ καὶ Δοσιθέῳ ἐπισημαίνει. Δημο-
20 κρίτῳ ζέφυρος καὶ ὕδωρ ἔων, εἶτα βορέαι πρόδρο-
μοι ἐπὶ ἡμέρας ζ'.

v. 2 ὥρα ἰδ s''] om. P || ἐμπροσθίῳ δεξιῷ] ἐπομένῳ
P || v. 3 κρύπτεται om. P || v. 8 ὥρα ιγ s''] om. P || ὕδρου]
sic B, ceteri ὑδροχόου || v. 9 ὥρα ἰδ s''] sic B, ceteri καὶ ||
v. 10 ὥρα ιε s''] om. P || v. 11 μὴν Ἰούλιος, Ἐπιφί P ||
v. 12 θερινὴ τροπή] om. P || ὥρα ιγ s'' — ἐπιτέλλει (v. 13)]
om. P || v. 13 ὥρα ἰδ — ἐπιτέλλει (v. 14)] om. BS ||
v. 18 ante Αἰγυπτίοις BS ex die priori male repetunt ὁ
λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος ἀνατέλλει || καὶ Δημοκρίτῳ]
add. BS || v. 19 Καλλίππῳ καὶ] add. BS || ἐπισημασία BS ||
v. 20 ὕδωρ ἔων] *pluviae* B || πρόδρομοι om. P || v. 21
ἡμερῶν S || ζ'] *novem* B ||

ε. ὥρα ιδ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐπιτέλλει. ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τοῦ ἡγουμένου ὥμου τοῦ
c ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Εὐδόξω ἐπισημαίνει.

ς. ὥρα ιγ s'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ
5 ὠρίωνος ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ ὁ ἔσχατος ποταμοῦ ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις ἀνεμώδης κατάστασις καὶ ἀέρος ἀκρασία.

ζ. ὥρα ιδ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου 10 ἐὼς δύνει.

η. ὥρα ιε ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου ἐπιτέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐσπέριος ἀνατέλλει.

θ. ὥρα ιγ s'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου 15
d διδύμου ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Καίσαρι νότος καὶ καῦμα.

ι. ὥρα ιδ s'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ἀργέστης καὶ ὑετία. 20

v. 1 ὥρα ιδ] sic B, ceteri ὥρα ιδ s'' || v. 2 ὥρα ιε] καὶ P || v. 3 ἐπισημαίνει] *pluit* B || v. 5 ἐπιτέλλει add. B || ὥρα ιδ] sic B, ceteri καὶ || v. 6 ὥρα ιδ ὁ ἔσχατος ποταμοῦ ἐπιτέλλει] om. B || ὥρα ιδ ὁ] καὶ P || v. 7 ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς — ἐπιτέλλει (v. 8)] *solus* B add. || v. 8 ἀνεμώδης κατάστασις] sic scripsi, *ventus* B, ἀνεμώδης ceteri || v. 10 ὥρα ιδ P || v. 11 post δύνει P add. καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς cetera quae in BS diei sequenti (8.) tribuuntur; contra diem 8. cum die 9. complectitur η. θ. scribens et huic pari ea adsignat, quae in BS diei 9. sunt || v. 12 ὥρα ιε] καὶ P || v. 13 ὥρα ιε s''] sic B, ὥρα ιγ s'' S, καὶ P || τοῦ ante ἵππου del. Hercher cf. p. 253, 9; 254, 14; 255, 16 || v. 15 ὥρα ιδ P, ὥρα ιδ s'' H. || v. 16 καὶ ante Καίσαρι om. cod. || v. 18 ὥρα ιδ s''] om. B || v. 19 ὥρα ιε s''] καὶ P || v. 20 Αἰγυπτίοις om. B ||

ἰα. ὥρα ἰδ S'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. ὥρα ἰε S'' ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις Ζέφυρος ἢ ἀργέστης καὶ βρονταί. Μητροδώρῳ ἀργέστης, Καλλίππῳ νό-
5 τος, Ἰππάρχῳ νότος ἢ Ζέφυρος.

ιβ. ὥρα ἰε S'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου ἐπιτέλλει. ὥρα ἰδ S'' ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐπιτέλλει. * Ζέφυρος, ἀργέστης καὶ καῦμα.

10 ιγ. ὥρα ἰε ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει. Ἰππάρχῳ πρόδρομοι κυνός.

ιδ. ὥρα ἰε ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου ἐπιτέλλει. Μέτωνι νοτία.

15 ιε. ὥρα ἰε ὁ ἐπὶ τοῦ ἐπομένου ὥμου τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις ἀργέστης καὶ Ζέφυρος. Εὐκτήμονι καὶ Φιλίππῳ νοτία καὶ προδρόμων ἀρχή.

ισ. ὥρα ἰδ S'' ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος^{90A} κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ἐπισημαίνει· δυσαερία.

v. 1 ὥρα ἰδ S''] om. H. || v. 2 ὥρα ἰε S''] ὥρα ἰε P ||
v. 3 ἢ] solus B add. (vel) || v. 4 post Μητροδώρῳ BS
add. ἀργέστης || v. 5 Ἰππάρχῳ — Ζέφυρος] add. BS || v. 6
quae diei 11. tribuuntur in BS, omittuntur apud Petavium,
itaque ibi ad diem 11. referuntur ea quae sunt diei 12.
in BS, ad diem 12. quae sunt diei 13. etc. usque ad finem
mensis, ubi diei 29. tribuuntur quae sunt diei 30, dies
30. omnino deest || v. 7 ὥρα ἰδ S''] sic B, ὥρα ἰδ S || v. 8
lacunam indicavi || v. 10 ὥρα ἰε P || v. 11 Ἰππάρχῳ — κυ-
νός (v. 12)] om. BS || πρόδρομοι scripsi pro πρόδρομος ||
v. 13 ὥρα ἰε] om. B || v. 14 νοτία scripsi pro νοτίαι || v. 15
ὥρα ἰδ P, ὥρα ιγ H. || v. 16 καὶ Ζέφυρος] add. BS || v. 17
καὶ προδρόμων ἀρχή] add. BS || v. 18 ὥρα ἰε P || v. 19
ἐπισημαίνει] add. BS || δυσαερία] δυσκρασία P ||

ιζ. ὥρα ιε ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίωνος ἐπιτέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου ἐπιτέλλει.

ιη. ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος κρύπτεται. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐὼς δύνει, καὶ ὁ κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις πρόδρομοι. Μητροδώρῳ ζέφυρος ἢ ἀργέστης.

B ιθ. ὥρα ιγ s'' προκύων ἐπιτέλλει. Ἰππάρχῳ 10 ἀνέμων ἀκρασία.

κ. Αἰγυπτίοις καῦμα. Καίσαρι ἄνεμος πολὺς πνεῖ. Ἰππάρχῳ βορέαι ἄρχονται.

κα. ὥρα ιγ s'' ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος κρύπτεται.

15

κβ. ὥρα ιγ s'' κύων ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ προκύων ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ s'' ὁ ἔσχατος τοῦ ποταμοῦ ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις ἄνεμος πολὺς καὶ ὑετία ἐνίστε. Δημοκρίτῳ ὕδωρ, καταιγίδες.

v. 1 ὥρα ιδ P || τοῦ ante ἵππου delet Hercher cf. adn. ad p. 250, 13 || v. 2 καὶ] hor. 15 B || v. 3 ὥρα ιε s'' — ἐπιτέλλει (v. 4)] add. BS || v. 5 ὥρα ιε P || v. 6 ὥρα ιε] om. P || v. 7 καὶ] hor. 15 B || v. 8 πρόδρομοι] ὥρ. α' πνεῖ S, *prodromi flant* B, πρόδρομος κυνός H. || v. 9 ἢ ἀργέστης] add. BS || v. 10 ὥρα ιδ P || v. 13 βορέαι ἄρχονται] *aquilo flare incipit* B || v. 15 κρύπτεται] ἐπιτέλλει H. || v. 16 ὥρα ιγ s''] hor. 15. 30 B (errato typographico cf. praefat. totius anemologiae fol. 25) || ἐπιτέλλει. ὥρα ιδ] καὶ P || v. 17 ὥρα ιδ s''] καὶ P || τοῦ om. P || v. 18 πολὺς add. BS || ἐνίστε — καταιγίδες (v. 19)] add. BS || Δημοκρίτῳ] *Metrodoro* B (errato typographico, cum in codice Δημοκρίτῳ legatur cf. Bonav. l. s. et p. 115) || v. 19 καταιγίδες] sic exemplum Graecum B (cf. Bonav. p. 115), κατ' αἰγίδος S ||

κγ. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος c
ἀνατέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ μέσος τῆς ζώνης τοῦ ὠρίω-
νος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις καὶ Δοσιθέῳ νότος καὶ
καῦμα.

5 κδ. ὥρα ιδ s'' προκύων ἐπιτέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ
κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος ἐπιτέλλει. Ἴπ-
πάρχω ἐτησίαι ἄρχονται πνεῖν.

κε. Αἰγυπτίοις Ζέφυρος ἢ ἀργέστης καὶ καῦμα.

κς. ὥρα ιδ s'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
10 ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιε προκύων ἐπιτέλλει. Αἰ- d
γυπτίοις ἀργέστης ἢ Ζέφυρος.

κζ. ὥρα ιγ s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐῷος δύνει.
ὥρα ιε s'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐῷος δύνει.
Μητροδώρῳ καὶ Εὐκτήμονι καὶ Φιλίππῳ ἐτησίαι πνέ-
15 ουσι, καὶ ὀπώρας ἀρχή. Καίσαρι πρόδρομοι πνέουσιν.

κη. ὥρα ιδ κύων ἐπιτέλλει. ὥρα ιε s'' ὁ λαμ-
πρὸς τοῦ βορείου στεφάνου ἐῷος δύνει, καὶ προκύων
ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις δι' ἡμέρας Ζέφυρος καὶ καῦμα.
Εὐκτήμονι καὶ Φιλίππῳ δυσαερία, πρόδρομοι πνέουσιν.

20 κθ. ὥρα ιδ ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ δεξιῷ βατραχίῳ
τοῦ κενταύρου κρύπτεται. Αἰγυπτίοις ἐτησίαι ἄρχον- E

v. 1 ὥρα ιε — ἀνατέλλει (v. 2)] om. BS || v. 2 ὥρα
ιε s''] add. BS || v. 3 νότος] *humidus dies* (i. e. νοτία) B ||
v. 4 καῦμα] *aestus ingens* B || v. 5 ὥρα ιδ s''] ὥρα ιδ P ||
ὥρα ιε s''] om. P || v. 6 ποταμοῦ] ἵππου P || v. 8 ἢ et καὶ
om. B || v. 9 ὥρα ιδ s''] ὥρα ιδ P || v. 12 ὥρα ιγ s''] ὥρα
ιε s'' S || v. 13 ὥρα ιε s'' — δύνει] om. P || ὥρα ιε s''] καὶ
H. || v. 14 καὶ prius om. cod. || Εὐκτήμονι] om. S || καὶ Φιλίπ-
πῳ] add. BS || πνέουσιν] πνεῖ H. || v. 15 καὶ ὀπώρας — πνέου-
σιν] add. BS || v. 16 ὥρα ιε s''] καὶ P || v. 17 ἐῷος δύνει] om.
P || καὶ] ὥρα ιε s'' καὶ S, *hor. 15. 30* B || v. 18 καὶ καῦμα]
om. BS || v. 19 Εὐκτήμονι om. BS || καὶ addidi || Φιλίππῳ
add. BS || πρόδρομοι πνέουσιν] add. BS ||

ται. Μητροδώρω καὶ Καλλίππῳ ἀνεμώδης κατάστασις. Εὐκτῆμονι χειμῶν κατὰ θάλασσαν.

λ. Εὐδόξῳ ἐτησίαί πνέουσιν. Μητροδώρω καὶ Καλλίππῳ ἀνεμώδης κατάστασις.

MECOPH

5

α. Αἰγυπτίοις ζέφυρος ἢ νότος. Εὐδόξῳ καὶ Καίσαρι νότος.

β. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐὼς δύνει. ὥρα ιε ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐὼς δύνει. Μητροδώρω, Κόνωνι, Δημοκρίτῳ, Ἰππάρχῳ νότος 10 καὶ καῦμα.

91 A γ. Εὐκτῆμονι καὶ Δοσιθέῳ νοτία καὶ πνίγη.

δ. ὥρα ιδ s' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἐὼς δύνει. ὥρα ιδ ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας ἐσπέριος ἀνατέλλει, κύων ἐπιτέλλει. 15

ε. Αἰγυπτίοις καῦμα. Εὐδόξῳ νοτία καὶ ὀπώρας ἀρχή. Δοσιθέῳ ἐτησίαί ἄρχονται.

ς. ὥρα ιδ s' ὁ λαμπρὸς τοῦ ἀετοῦ ἐὼς δύνει, καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐὼς δύνει. Αἰγυ-

v. 1 Μητροδώρω — κατάστασις] add. BS || v. 3 Μητροδώρω — κατάστασις (v. 4)] add. BS || v. 5 μὴν Αὔγουστος, Μεκορί P || v. 6 Εὐδόξῳ — νότος (v. 7)] add. BS || καὶ om. cod. || v. 8 ὥρα ιδ] add. B || post δύνει BS add. Μητροδώρω καὶ Καλλίππῳ || v. 10 Μητροδώρω] om. B || καὶ ante Δημοκρίτῳ add. S || Δημοκρίτῳ] add. BS || v. 11 καὶ καῦμα] add. BS || v. 12 καὶ Δοσιθέῳ] Εὐδόξῳ P || νοτία καὶ πνίγη] νότος πνεῖ P || v. 13 ὥρα ιδ s'] ὥρα ιδ P, ὥρα ιγ H. || v. 14 ὥρα ιδ — ἐπιτέλλει (v. 15)] BS hic omittunt, sed in initio diei sequentis ponunt. || ὥρα ιδ] add. B || v. 15 κύων ἐπιτέλλει] om. B || v. 16 νοτία καὶ] add. BS || v. 17 Δοσιθέῳ — ἄρχονται] add. BS || ἐτησίαί ἄρχονται] sic scripsi, ἔρχονται S, *etesiae incipiunt* B || v. 18 ὥρα ιδ P || v. 19 καὶ ὁ λαμπρὸς — δύνει] om. B ||

πτίοις ἀργέστης ἢ ζέφυρος καὶ καῦμα. Εὐδόξω ἐτη-
 CIAI ΠΝΕΟΥCΙΝ.

ζ. Καίσαρι νότος πνεῖ.

η. Ἰππάρχω καῦμα.

5 θ. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐῷος B
 δύνει, κύων ἐπιτέλλει.

ι. ὥρα ιε S'' αἶξ ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ λαμ-
 πρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐῷος δύνει. Καίσαρι ἐπισημαίνει.
 Εὐδόξω καὶ Δοσιθέω νότος.

10 ια. ὥρα ιδ ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέριος
 ἀνατέλλει. ὁ ἔσχατος ποταμοῦ ἐπιτέλλει. Εὐδόξω
 καῦμα μέγα.

ιβ. ὥρα ιγ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐῷος
 δύνει. Αἰγυπτίοις καῦμα. Δοσιθέω πνίγη καὶ μετὰ C
 15 ταῦτα ἐτηCIAI.

ιγ. ὥρα ιγ S'' ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας
 ἐσπέριος ἀνατέλλει. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας
 ἐῷος δύνει.

ιδ. * κύων ἐπιτέλλει.

20 ιε. Αἰγυπτίοις ἀργέστης, καῦμα μέγα καὶ πνι-
 γετός.

ισ. Αἰγυπτίοις ἀργέστης ἢ νότος, ἀῆρ ὁμιχλώδης.

v. 1 Εὐδόξω—πνέουσιν] add. BS || v. 5 νοτίου ἰχθύος]
aquilae B || ἐῷος δύνει] om. P || v. 7 αἶξ ἐσπέριος ἀνατέλλει]
P post verba ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰτοῦ ἐῷος δύνει posit || καὶ
 ὁ λαμπρὸς — δύνει (v. 8)] S post νοτία (v. 9) transponit
 (ut videtur) || v. 8 ἐῷος] om. P || ἐπισημαίνει] *significatio*
B || v. 9 καὶ Δοσιθέω] add. BS || νότος] νοτία BS || v. 13
 ὥρα ιγ S''] corr. I. pro ὥρα ιγ || v. 17 ὥρα ιδ S'' — δύνει
 (v. 18)] ad diem sequentem referunt BS || ὥρα ιδ H. || v. 19
 κύων ἐπιτέλλει] in initio diei sequentis ponunt BS || ἐπι-
 τέλλει] sic corr. I. pro ἀνατέλλει || v. 22 ἀερομιχλώδης
P, ἀερμιχλώδης H.

- D $\overline{\iota\zeta}$. Αἰγυπτίοις καῦμα μέγα καὶ πνιγετός.
 $\overline{\iota\eta}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ $\mathcal{S}''$ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις βρονταί. Εὐδόξω ἄνεμος μέγιστος. Ἰππάρχω ἀνέμων ταραχή.
 $\overline{\iota\theta}$. φθινοπώρου ἀρχή· * καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ νο- 5
 τίου ἰχθύος ἐσπέριος ἀνατέλλει, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις καῦμα.
 $\overline{\kappa}$. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος ἐπιτέλλει. Καίσαρι ἐπισημαίνει.
 E $\overline{\kappa\alpha}$. Καίσαρι ἐπισημαίνει, πνιγετός. 10
 $\overline{\kappa\beta}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ $\mathcal{S}''$ ὁ ἐπὶ τῆς οὐράς τοῦ λέοντος κρύπτεται, καὶ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐπιτέλλει.
 $\overline{\kappa\gamma}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ $\mathcal{S}''$ ὁ ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐμπροσθίῳ βατραχίῳ τοῦ κενταύρου κρύπτεται, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς οὐράς τοῦ λέοντος κρύπτεται. Καίσαρι περίστασις. 15
 $\overline{\kappa\delta}$. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ $\mathcal{S}''$ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐπιτέλλει. Εὐδόξω ἐπισημαίνει.
 92 A $\overline{\kappa\epsilon}$. ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$ $\mathcal{S}''$ ὁ ἐπὶ τῆς οὐράς τοῦ λέοντος κρύπτεται.
 $\overline{\kappa\varsigma}$. ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ $\mathcal{S}''$ ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος 20
 ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις νότος ἢ ζέφυρος. Δημοκρίτῳ ἐπισημαίνει ὕδασι καὶ ἀνέμοις.
 $\overline{\kappa\zeta}$. ὥρα $\overline{\iota\delta}$ ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις καῦμα καὶ δμίχλη.

v. 2 $\overline{\iota\gamma}$ $\mathcal{S}''$] sic corr. I. pro ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ || v. 5 lacunam indicavi || v. 7 ἐπιτέλλει add. B || v. 8 ὥρα $\overline{\iota\epsilon}$] om. P || ἐπιτέλλει] ἀνατέλλει P || v. 9 ἐπισημαίνει] *pluit* B || v. 10 Καίσαρι—πνιγετός] *Caesari calor cum imbre suffocans* B || v. 11 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ H. || v. 12 καὶ add. B || ὕδρου] ὑδροχόου P || v. 13 ὥρα $\overline{\iota\gamma}$ $\mathcal{S}''$] ὥρα $\overline{\iota\varsigma}$ $\mathcal{S}$ || v. 14 κρύπτεται om. H. || v. 16 ὑδροχόου P || v. 17 ἐπισημαίνει] *pluit* B || v. 23 ὑδροχόου P ||

κῆ. ὥρα ιδ S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως ἐσπέ- B
ριος ἀνατέλλει.

κθ. *ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐπιτέλλει. Αἰγυπτίοις
καὶ Καίσαρι ἐπισημαίνει, δусаερία. Εὐδόξω βροντᾶν
5 εἶωθεν.

λ. ὥρα ιε S'' ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιό-
χου ἐσπέριος ἀνατέλλει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος, ἀρ-
γέστης.

ΕΠΑΓΟΜΕΝΩΝ

10 α. ὥρα ιε S'' ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας ἑῷος δύνει, C
ὁ λαμπρὸς τοῦ ὕδρου ἐπιτέλλει. Εὐδόξω καὶ Μητρο-
δώρῳ ἐπισημαίνει.

β. ὥρα ιδ S'' ὁ καλούμενος κάνωβος ἐπιτέλλει,
ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος ἐσπέριος ἀνατέλλει.
15 Αἰγυπτίοις καῦμα. Εὐδόξω καὶ Καίσαρι ἐπισημαίνει.
Ἰππάρχῳ νότος καὶ ἐτησίαι παύονται.

γ. ὥρα ιγ S'' στάχυς κρύπτεται. ὥρα ιε S'' ὁ
ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐπιτέλλει. Ἰππάρχῳ ἀνέ- D
μων κυστροφῇ.

20 δ. ὥρα ιδ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος ἐπιτέλ-
λει. Καλλίππῳ ἐπισημαίνει.

ε. ὥρα ιε S'' ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος ἑῷος δύν-
νει. Αἰγυπτίοις ζέφυρος, ἀργέστης.

v. 1 ὥρα ιδ S'' — ἀνατέλλει (v. 2)] diei 28. tribuunt
BS, diei 29. P, qui diei 28. nihil adsignat || v. 2 ἀνατέλ-
λει] ἐπιτέλλει S || v. 3 ὕδρου] ὑδροχόου P || ἐπιτέλλει] ἀνα-
τέλλει P || v. 4 καὶ om. cod. || βροντᾶν] sic corr. Fabricius
p. 448, βροντῶν S, βρονταὶ P, tonitrua esse B || v. 5 εἶωθεν]
ἔωθεν con. Petav. || v. 10 λαμπρὸς] sic B (fulgida), ceteri
ἐπὶ || v. 15 καὶ om. cod. || v. 18 οὐρᾶς] sic B, ceteri κεφα-
λῆς || v. 20 ὥρα ιδ add. B ||

ἡ μὲν οὖν ἀναγραφὴ τοῦ προχείρου χάριν τοιαύτης ἔτυχε τῆς κατὰ τὴν ἑκθεσιν τάξεως. οὐκ ἄτοπον δὲ ἴσως καὶ συγκεφαλαιώσασθαι τὸν τῶν κατατεταγμένων ἀπλανῶν ἀστέρων ἀριθμόν, μετὰ τούτων 5
 συνηγμένων φάσεων πρὸς ἑλεγχον τῶν ἐν ταῖς γραφικαῖς ἀμαρτίαις παραλειφθησομένων, καὶ ἔτι τῶν τὰς περιστάσεις ἐπισημαινομένων ἀνδρῶν, ἐν αἷς τε χώραις ἕκαστοι τυγχάνουσι τετηρηκότες, ἵνα ταῖς περὶ τὸν αὐτὸν παράλληλον τὰς ὁμοίας τῶν ἀφωρισμένων οἰκειότερόν πως ἐφαρμόζωμεν. 10

- 93 A εἰςὶ δὲ τῶν ἀστέρων πρώτου μεγέθους δέκα πέντε· ὁ καλούμενος αἶξ, ὁ λαμπρὸς τῆς λύρας, ἀρκτοῦρος, ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος, ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ λέοντος, ὁ λαμπρὸς τῶν ὑάδων, προκύων, ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ὠρίωνος, στάχυς, ὁ 15
 κοινὸς ποταμοῦ καὶ ποδὸς ὠρίωνος, κύων, ὁ λαμπρὸς τοῦ νοτίου ἰχθύος, ὁ ἔσχατος ποταμοῦ, ὁ καλούμενος κάνωβος, ὁ ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ βατραχίῳ
 B τοῦ κενταύρου· δευτέρου μεγέθους ἄλλοι ἑπτὰ· ὁ λαμπρὸς τοῦ περσέως, ὁ ἐν τῷ ἐπομένῳ ὥμῳ τοῦ ἡνιόχου, 20
 ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος, ὁ λαμπρὸς τοῦ βορείου στεφάνου, ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου διδύμου, ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου, ὁ κοινὸς ἵππου καὶ ἀνδρομέδας, ὁ λαμπρὸς τοῦ αἰτοῦ, ὁ

v. 1 ante ἡ μὲν οὖν κτλ. *BS* add. τοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου || ἀναγραφὴ] ἀναστροφὴ *P* || v. 3 τὸν add. *Hercher* || v. 4 ἀριθμόν *coniectura* add. *Petav.* || v. 6 ἔτι] *sic corr.* *Petav.*, et probat *B (etiam)*, ἔστι *P*, εἰςὶ *S* || v. 8 ἕκαστα *P* || v. 9 ἀφωρισμένων] ἀφορισμῶν *P* || v. 13 ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ λέοντος] *addidi* || v. 15 ὁ ante στάχυς *del.* *Hercher* || v. 21 ὁ λαμπρὸς τοῦ ὄρνιθος] *add.* *BS* || v. 23 ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπομένου διδύμου] *addidi* ||

ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὤμῳ τοῦ ὠρίωνος, ὁ λαμπρὸς τοῦ
 ὕδρου, ὁ λαμπρὸς τῆς βορείου χηλῆς, ὁ μέσος τῆς
 ζώνης τοῦ ὠρίωνος, ὁ λαμπρὸς τῆς νοτίου χηλῆς,
 ὁ καλούμενος ἀντάρης, ὁ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ τοξότου.

- 5   τούτων δὲ ἐκάστου καθ' ἓνα τῶν παραλλήλων,
 ἐν οἷς ἀνατέλλουσι καὶ δύνουσιν, τέσσαρας φάσεις
 τοῦ ἔτους ποιούμενου, τὸν μὲν καλούμενον κάνωβον
 καὶ τὸν ἐν τῷ ἐμπροσθίῳ βατραχίῳ τοῦ κενταύρου
 συμβέβηκεν ἐν μόνοις τρισὶ τοῖς πρώτοις ἀπὸ μὲν
 10 τῶν ἐκκειμένων ε' παραλλήλων ποιεῖσθαι δύοις τε
 καὶ ἀνατολάς, τὸν δὲ ἔσχατον τοῦ ποταμοῦ λαμπρὸν
 ἐν τέτρασι μόνοις τοῖς πρώτοις, τοὺς δὲ λοιποὺς
 κζ τὰς ἐν τοῖς ε' παραλλήλοις, ὡς συνάγεσθαι πλη-
 θος φάσεων φπ. καὶ τούτων ἀνέγραψα τὰς ἐπιση- D
 15 μασίας, καὶ κατέταξα κατὰ τε Αἰγυπτίους καὶ Δοσί-
 θεον, Φίλιππον, Κάλλιππον, Εὐκτήμονα, Μέτωνα,
 Κόνωνα, Μητρόδωρον, Εὐδοξον, Καίσαρα, Δημό-
 κριτον, Ἰππαρχον. τούτων δὲ Αἰγύπτιοι ἐτήρησαν
 παρ' ἡμῖν, Δοσίθεος δὲ ἐν Κῷ, Φίλιππος ἐν Πελο-
 20 ποννήσῳ καὶ Λοκρίδι καὶ Φωκίδι, Κάλλιππος ἐν Ἑλ-
 λησπόντῳ, Μέτων καὶ Εὐκτήμων Ἀθήνῃσι καὶ ταῖς E
 Κυκλάσι καὶ Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ, Κόνων δὲ καὶ
 Μητρόδωρος ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ, Εὐδοξος ἐν Ἀσίᾳ,
 Καῖσαρ ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, Ἰππαρχος ἐν Βιθυνίᾳ,

v. 4 ὁ καλούμενος addidi || v. 5 ἐκάστου] ἕκαστος P ||

Δ

v. 9 ἀπὸ μὲν] sic S, ex B, ἀπὸ M P, ἀπ' ἰσημ. H. || v. 12
 τοὺς δὲ λοιποὺς] om. P, τὰς δὲ φάσεις R || v. 14 ἀνέγραψε
 P || v. 15 κατέταξα] sic etiam R, κατέταξε P || v. 19 Κῷ]
 scripsi ex B, qui Co vertit; ceteri Κολωνείᾳ cf. Boeckh
 l. s. p. 34 || v. 20 καὶ Φωκίδι] om. P || v. 21 καὶ Εὐκτήμων]
 om. P || v. 23 καὶ Σικελίᾳ] om. P || v. 24 Καῖσαρ ἐν] scripsi

Δημόκριτος ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ. διὸ δεῖ μάλι-
 στα ἐφαρμόζειν τὰς μὲν τῶν Αἰγυπτίων ἐπισημασίας
 ταῖς περὶ τοῦτον τὸν παράλληλον χώραις, τουτ'
 ἔστι καθ' ὃν ἡ μεγίστη τῶν ἡμερῶν ὥρῶν ἐστὶν
 ἰδ' ἰσημερινῶν· τὰς δὲ Δοσιθέου καὶ Φιλίππου, καθ' 5
 92 Αὐτὸν ἐστὶν ἡ μεγίστη τῶν ἡμερῶν ὥρῶν ἰδ' S''. τὰς δὲ
 Δημοκρίτου καὶ Καίσαρος καὶ Ἰππάρχου, καθ' ὃν
 ἡ μεγίστη τῶν ἡμερῶν ὥρῶν ἐστὶν ἰσημερινῶν ἰε'.
 τὰς δὲ Καλλίππου καὶ Εὐδόξου καὶ Μέτωνος καὶ Εὐ-
 κτήμονος καὶ Μητροδώρου καὶ Κόνωνος κοινῶς, καθ' 10
 οὗς ἀπὸ ἰδ' S' ὥρῶν ἰσημερινῶν ἕως ἰε' διατείνει τὸ
 μέγεθος τῶν μεγίστων ἡμερῶν.

pro καί, quod et Caesarem hic commemorari necessarium
 est neque Eudoxum in Sicilia Italiaque observasse cre-
 dendum est. ||

v. 1 Δημόκριτος] Μητρόδωρος P || δεῖ μάλιστα ἐφαρ-
 μόζειν] sic conij. Petav. pro δὴ μάλιστα ἐφαρμόζει, *aliquis*
aptare poterit B || v. 7 καὶ post δν del. Hercher || v. 12 post
 ἡμερῶν S add. quae non huius loci sunt: εἰς δὲ μέγιστοι
 κύκλοι Ζ' ἰσημερινός, ζωδιακός, ὁ διὰ μέσον τῶν ζωδίων,
 ὁ διὰ τῶν πόλων, ὁ καθ' ἐκάστην οἴκησιν, ὁ μεσημβρινός,
 ὁ τοῦ γάλακτος.

I

AETI AMIDENI
HEMEROLOGIVM

[TETRABIBLI LIB. III CAP. CLXIII]

II

QVINTILIORVM
CALENDARIVM ASTRONOMICVM

[IN GEOPON. GRAEC. LIBR. I CAP. VIIII]

III

NOTATIONES QVAEDAM QVAE AD CALENDARIA
SPECTANT EXCERPTAE
EX LYDIANO LIBRO DE MENSIBVS

IIII

NOTATIONES QVAEDAM QVAE AD CALENDARIA
SPECTANT EXCERPTAE
EX EVDOXI PAPYRO PARISINO

I
ΑΕΤΙΟΥ ΑΜΙΔΗΝΟΥ
ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΗΜΑΣΙΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

(TETRABIBL. III C. 164)

Ἐπειδὴ καὶ οἱ κατ' οὐρανὸν ἀστέρες ἀνατέλλον-
τες κατὰ τοὺς τεταγμένους αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ θεοῦ και-
ροὺς καὶ δύνοντες ὁμοίως τὸν ἀέρα ἀλλοιοῦσιν, ὥς
συμβαίνειν ἐκ τούτου καὶ ἀνέμους ἄλλοτε ἄλλως
5 πνεῖν· ἀναγκαῖον ἐνόμισα ἐνταῦθα δηλῶσαι καιροὺς,
ἐν οἷς αὐτῶν σαφῶς ἀλλοιούντων τὸν ἀέρα ἀνατο-
λαὶ καὶ δύσεις γίνονται. καὶ γὰρ τῶν ὑγιαινόντων τὰ
σώματα καὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν νοσούντων ἀλλοιοῦ-
ται πρὸς τὴν τοῦ ἀέρος κατάστασιν.

10   Μηνὶ Δύστρῳ, ὃ ἐστὶ Μαρτίῳ, ιθ ὁ λεγόμενος
ἵππος ἀνατέλλει.

   μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ ἰσημερία ἐαρινή· καὶ ἐστὶ με-
γίστη ταραχὴ τοῦ ἀέρος.

   μηνὶ Ξανθικῷ, τουτέστιν Ἀπριλίῳ, α πληιάδες
15 ἀκρόνυχτοι φαίνονται.¹⁾

   μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ πληιάδες ἐσπέριοι κρύπτονται.

   μηνὶ τῷ αὐτῷ κα πληιάδες ἅμα ἡλίου ἀνατολῇ
ἐπιτέλλουσι· καὶ ἐστὶ μεγίστη ἡ περὶ τὸν ἀέρα ταραχὴ.

   μηνὶ τῷ αὐτῷ κζ Ὠρίων ἐσπέριος κρύπτεται.

20   μηνὶ Ἀρτεμισίῳ, ὃ ἐστὶ Μαίῳ, α ὑάδες ἅμα
ἡλίου ἀνατολῇ ἐπιτέλλουσι.

1) κρύπτονται conl. Pontedera p. 183, sed cf. Petav.
auctar. p. 268.

μηνὶ τῷ αὐτῷ δ̄ λύρα ἐσπέριος ἐπιτέλλει, καὶ ἀλλοιοῦται ἄῃρ ἱκανῶς.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ε̄ αἶξ ἑῷα ἐπιτέλλει καὶ σφόδρα ἀλλοιοῦται ὁ ἄῃρ πρὸ μιᾶς ἢ δύο.

μηνὶ Μαίῳ ζ̄ πληιάδες ἑῷα φαίνονται, καὶ ἄρ- 5
χεται ὁ ἄῃρ καθίστασθαι.

μηνὶ Μαίῳ ιθ̄ ὑάδες ἑῷα φαίνονται καὶ ἀλλοιοῦται πάνυ ὁ ἄῃρ πρὸ μιᾶς ἢ δύο ἡμερῶν.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ̄ αἶξ ἐσπέριος κρύπτεται καὶ
κινεῖται ὁ ἄῃρ πρὸ δύο ἡμερῶν. 10

μηνὶ Ἰουνίῳ β̄ αἰτὸς ἐσπέριος ἐπιτέλλει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ε̄ ἀρκτοῦρος ἑῷος δύνει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ θ̄ δελφίς ἐσπέριος ἐπιτέλλει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κε̄ Ὠρίων ἑῷος ἄρχεται ἐπιτέλ-
λειν· εἰςὶ δὲ τροπαὶ θεριναί· καὶ ἀλλοιοῦται σφόδρα 15
ὁ ἄῃρ πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

μηνὶ Ἰουλίῳ γ̄ Ὠρίων ὅλος ἐπιτέλλει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ̄ προκύων ἑῷος ἐπιτέλλει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ̄ κύων ἑῷος ἐπιτέλλει καὶ γίνε-
ται μεγίστη τοῦ ἀέρος ταραχή, ἐνίστε καὶ πρὸ δύο 20
ἡμερῶν.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κε̄ αἰτὸς ἑῷος δύνει· κινεῖται δὲ
ὁ ἄῃρ πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

μηνὶ Αὐγούστῳ ιε̄ λύρα ἑῷος δύνει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ̄ δελφίς ἑῷος δύνει· καὶ ἐστὶ 25
τροπὴ τοῦ θέρους ἐπὶ τὸ ψυχρόν.²⁾

μηνὶ τῷ αὐτῷ κη̄ προτρυγητὴρ ἑῷος ἐπιτέλλει
καὶ οἶστος³⁾ δύνει. ἔστι τότε τέλος μετὰ τὴν ἐπιτο-
λὴν τοῦ κυνὸς ἡμερῶν μ'.

2) ψύχειν al. cod.
ὁ ἰστος

3) corr. Pontedera p. 186 pro

μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ζ̄ αἶζ ἐσπέριος ἐπιτέλλει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ̄⁴⁾ ἀρκτοῦρος ἐπιτέλλει καὶ ἄλλοιοι⁵⁾ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ τὸν ἄέρα.⁶⁾

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιθ̄ στάχυς ἑῷος ἐπιτέλλει· ἄλλοι-
5 οὔται δὲ ὁ ἀήρ πρὸ δύο ἡμερῶν.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κ̄ ἐσημερία φθινοπωρινή· καὶ γίνεται μεγίστη ταραχὴ τοῦ ἀέρος πρὸ τριῶν ἡμερῶν· διὸ παραφυλάττεσθαι χρὴ μηδὲ φλεβοτεμεῖν μηδὲ καθαίρειν μηδ' ἄλλως τὸ σῶμα κινεῖν σφοδρᾷ κινήσει
10 ἀπὸ ιε̄ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι κδ̄.

μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ε̄ στέφανος ἑῷος ἐπιτέλλει καὶ ἐστὶ σφοδρὰ μεταβολὴ τοῦ ἀέρος.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ζ̄ ἔριφοι ἐσπέριοι ἐπιτέλλουσι.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ̄ ὑάδες ἐσπέριοι ἐπιτέλλουσι καὶ
15 ἱκανὴ ταραχὴ τοῦ ἀέρος γίνεται.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ̄ ἅμα ἡλίου ἀνατολῇ πληιάδες δύνουσι· καὶ ἐστὶ μεγίστη ταραχὴ τοῦ ἀέρος πρὸ μιᾶς ἡμέρας.

μηνὶ Νοεμβρίῳ ε̄ πληιάδες ἑῷαι δύνουσι καὶ ἄρ-
20 χεται καθίστασθαι ὁ ἀήρ.

μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ̄⁷⁾ λύρα ἑῷος ἐπιτέλλει.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κ̄ ὑάδες ἑῷαι δύνουσι καὶ ταραχὴ περὶ τὸν ἄέρα γίνεται τῇ ἐξῆς.

μηνὶ τῷ αὐτῷ κζ̄ Ὠρίων ἐπιτέλλει καὶ στέφανος
25 δύνει.

μηνὶ Δεκεμβρίῳ ᾱ κύων ἑῷος δύνει. τετήρηται δὲ τοῖς πολλοῖς, ὡς εἶγε χειμάσει ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐπιμένει ὡς ἐπίπαν ἡ ταραχὴ τοῦ ἀέρος μέχρι ἡμερῶν λζ̄, εἰ δὲ εὐδιάσει, τὸ αὐτὸ σημαίνει.⁸⁾

4) ιζ̄ al. cod. 5) καὶ ἄλλοιοι] ἄλλοι δὲ al. cod. 6)
τὸν ἄέρα addidi. 7) ιᾱ al. cod. 8) συμβαίνει al. cod.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\iota}$ ἔριφοι ἐῷσι δύνουσι.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\iota}\alpha$ ⁹⁾ αἶζ ἐῷα δύνει· ταραχὴ δὲ γίνεται μετὰ μίαν ἡμέραν.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\gamma$ ¹⁰⁾ τροπαὶ χειμεριναί.

μηνὶ Ἰανουαρίῳ δ δελφὶς ἐπιτέλλει.

5

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\epsilon}$ ¹¹⁾ ὁ ἀετὸς ἐσπέριος δύνει· ταραχὴ δὲ σφοδρὰ γίνεται μετὰ δύο ἡμέρας.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\epsilon$ ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ ἐν τῷ λέοντι δύνει, κινεῖ τε πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὸν αἶρα.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\eta$ δελφὶς ἐσπέριος δύνει.

10

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\theta$ λύρα ἐσπέριος δύνει.

μηνὶ Φεβρουαρίῳ $\bar{\varsigma}$ ¹²⁾ ζέφυρος πνεῖ.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\beta$ οἶστὸς¹³⁾ δύνει ἐσπέριος καὶ ἔστι ταραχὴ τοῦ αἵρος.

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\epsilon$ ἀρκτοῦρος ἐπιτέλλει.

15

μηνὶ τῷ αὐτῷ $\bar{\kappa}\varsigma$ χελιδόνες πέτονται καὶ φαίνονται.

9) $\bar{\kappa}\alpha$ al. cod.   10) $\bar{\kappa}\delta$ al. cod.   11) $\bar{\iota}\epsilon$ al. cod.

12) $\bar{\iota}\zeta$ al. cod.   13) corr. Pontedera p. 188 pro ὁ ἰστός.

II
ΕΠΙΤΟΛΗ ΚΑΙ ΔΥΣΕΙΣ ΦΑΝΕΡΩΝ
ΑΣΤΕΡΩΝ
ΤΩΝ ΚΥΝΤΙΛΙΩΝ

(GEOPON. GRAEC. I C. 9)

Ἐπειδὴ ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰδέναι τοὺς γεωργοὺς
φανερῶν ἀστέρων τὰς ἐπιτολὰς καὶ τὰς δύσεις, οὕτω
τὰ περὶ τούτων συνέγραψα, ὥστε καὶ τοὺς παντελῶς
ἀγραμμάτους ἀκούοντας ῥαδίως νοεῖν τοὺς καιροὺς
5 τῆς τούτων ἐπιτολῆς τε καὶ δύσεως. 2 τῇ νουμηνίᾳ
τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς δελφὶς ἐπιτέλλει. 3 τῇ κς̄ τοῦ
Φεβρουαρίου ἀρκτοῦρος ἐσπέριος ἐπιτέλλει. 4 τῇ
νουμηνίᾳ τοῦ Ἀπριλίου πλειάδες ἀκρόνυχτοι κρύ-
πτονται.¹⁾ τῇ κγ̄ τοῦ Ἀπριλίου πλειάδες ἅμα ἡλίου
10 ἀνατολῇ ἐπιτέλλουσι. τῇ κθ̄ τοῦ Ἀπριλίου ὠρίων
ἐσπέριος κρύπτεται. τῇ λ̄ τοῦ Ἀπριλίου ὑάδες ἅμα
ἡλίου ἀνατολῇ ἀνατέλλουσι. 5 τῇ ζ̄ τοῦ Μαΐου πλει-
άδες ἐωθινὰ φαίνονται. 6 τῇ ἐβδόμῃ τοῦ Ἰουνίου
ἀρκτοῦρος ἐὼς δύνει.²⁾ τῇ κγ̄ τοῦ Ἰουνίου ὠρίων
15 ἄρχεται ἐπιτέλλειν. 7 τῇ δεκάτῃ τοῦ Ἰουλίου ὠρίων
ὅλος³⁾ ἐπιτέλλει. τῇ ιγ̄ τοῦ Ἰουλίου προκύων ἐὼς

1) edit. Basil. pro verbis τῇ νουμηνίᾳ τοῦ Ἀπριλ. —
κρύπτονται scribit: τῇ ις̄ Ἀπριλλίου πλειάδες ἐσπέριοι
κρύπτονται. eandem scripturae discrepantiam in codice
quem ipse excussit Laurentiano optimo esse mihi signifi-
cavit Hercher. ceterum in eodem semper Ἀπριλίου pro
volgata Ἀπριλλίου exhibetur. 2) ἐπιτέλλει cod. Guel-
ferbytan. 3) ὅλος corr. Pontedera p. 251 pro ἐὼς.

ἐπιτέλλει. τῇ $\overline{\kappa\delta}$ κύων ἐῷος ἐπιτέλλει. τῇ $\overline{\kappa\varsigma}$ τοῦ
 Ἰουλίου ἐτησία ἄρχονται πνέειν. τῇ $\overline{\lambda}$ τοῦ Ἰουλίου
 ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ ὁ ἐν τῷ στήθει τοῦ λέοντος ἐπι-
 τέλλει. 8 τῇ $\overline{\kappa\epsilon}$ τοῦ Αὐγούστου οἰστὸς δύνει. 9 τῇ
 $\overline{\iota\epsilon}$ τοῦ Σεπτεμβρίου ἀρκτοῦρος ἐπιτέλλει. 10 τῇ τε- 5
 τάρτῃ τοῦ Ὀκτωβρίου στέφανος ἐῷος ἐπιτέλλει. τῇ
 $\overline{\kappa\delta}$ τοῦ Ὀκτωβρίου⁶⁾ πλειάδες ἅμα ἡλίου ἀνατολῇ
 δύνουσι. 11 τῇ $\overline{\iota\alpha}$ ⁷⁾ τοῦ Νοεμβρίου πλειάδες ἐῷαι δύ-
 νουσι, καὶ ὠρίων ἄρχεται δύνειν τῇ $\overline{\kappa\beta}$ τοῦ Νοεμβρίου
 κύων ἐῷος δύνει.

6) τοῦ Ὀκτωβρίου] sic cod. Laurent.; volgo τούτου.

7) $\overline{\iota\alpha}$ cod. F, Longolii et Bodleian.; πρώτη ceteri cum
 Laurentiano.

III

EXCERPTA EX LYDIANO LIBRO DE MENSIBVS

IANVARIVS

1 Lyd. de mensib. III c. 8 p. 62 ed. Schow. ἱστέον
δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Καλενδῶν (Ἰανουαρίων) τὸν
ἥλιον ἐφ' ὕψους γίνεσθαι, τὸν δὲ στέφανον δύεσθαι
ὄρθρου.

5 2 id. c. 13 p. 64. τῇ πρὸ δέκα ὀκτῶ Καλενδῶν
Φεβρουαρίων ἀνεμομαχίαν ὁ Βάρρων λέγει γίνεσθαι,
Δημόκριτος δὲ τὸν λίβα μετὰ ὄμβρου φησὶ γίνεσθαι.

3 id. c. 13 p. 65. ἱστέον δὲ κατὰ ταύτην τὴν
ἡμέραν (ad. XVIII Cal. Febr.) τοὺς ἐρίφους δύεσθαι
10 καὶ τροπὴν γίνεσθαι κατὰ Φίλιππον.

4 id. c. 14 p. 65. πρὸ δεκαπέντε Καλενδῶν Φε-
βρουαρίων ὁ Δημόκριτος λέγει δύεσθαι τὸν δελφίνα
καὶ τροπὴν ὡς ἐπὶ πολὺ γίνεσθαι.

5 id. l. s. πρὸ δεκατριῶν Καλενδῶν Φεβρουαρίων
15 ὁ μὲν Εὐκτήμων τὸν καρκίνον δύεσθαι, ὁ δὲ Κάλλιπ-
πος τὸν ὑδροχόον ἀνίσχειν λέγει (ὃν Δευκαλίωνα
Ἰππαρχος καλεῖ) βήσσαις καὶ χαράδραις τῶν ὄρων.

6 id. l. s. πρὸ δεκαδύο Καλενδῶν Φεβρουαρίων
Εὐδοξος τὸν ὑδροχόον ἀνίσχειν λέγει.

20 7 id. l. s. πρὸ δεκαμιάς Καλενδῶν Φεβρουαρίων
τὸν ἥλιον ἐν ὑδροχόῳ γενέσθαι ὁ Καῖσαρ λέγει, ὁ δὲ
Εὐδοξος ἀνίσχειν αὐτὸν καὶ βροχὰς σημαίνειν. ;

8 id. l. s. τῇ πρὸ δέκα Καλενδῶν Φεβρουαρίων ὁ Δημόκριτος ἄνεμον λίβα πνεῦσαι λέγει.

MARTIVS

9 id. c. 31 p. 77. τῇ πρὸ τεσσάρων Νωνῶν Μαρτίων ἄνεμον βιαίότερον ὡς ἐπίπαν πνεῖν προλέγει ὁ Εὐδοξος.

10 id. c. 35 p. 79. Νύναις Μαρτίαις ὁ Βάρρων ὀρθρου τὸν στέφανον δύεσθαι λέγει καὶ πνεῖν τὸν βορρᾶν.

11 id. c. 36 p. 80. ταύτην τὴν ἡμέραν (id. Mart.) 10 ὁ Μητρόδωρος κακὴν παραδίδωσιν.

12 id. c. 37 p. 80. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ (a. d. XVII cal. April.) Εὐδοξος τοὺς ἰχθύας ἀνίσχειν καὶ βορρᾶν πνεῖν παραδίδωσιν.

13 id. c. 38 p. 83. ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν Βακχαναλίων (a. d. XVI cal. April.) Δημόκριτος δύεσθαι τοὺς ἰχθύας λέγει, ὁ δὲ Βάρρων ἀνεμομαχίαν ἔσεσθαι παραδίδωσιν.

14 id. c. 39 p. 84. πρὸ δεκαπέντε Καλενδῶν Ἀπριλίων ὁ Εὐκτήμων ποικίλους ἀνέμους πνέειν 20 λέγει.

15 id. c. 43 p. 86. ὁ Φίλιππος δύεσθαι τῇ πρὸ ἐννέα Καλενδῶν Ἀπριλίων τὰς ὑάδας μετὰ νότου, ἀνίσχειν λέγει ὁ Μητρόδωρος.

16 id. l. s. τῇ πρὸ ὀκτὼ Καλενδῶν ἰσημερία ἐα- 25 ρινή.

SEPTEMBER

17 id. c. 79 p. 122. τῇ νεομηνίᾳ ὁ Μητρόδωρος λέγει τὴν ἀνδρομέδαν ἀνίσχειν, τῶν τε ¹⁾ ἄλλων παυομένων ἀνέμων τὸν εὖρον ἐπικρατεῖν.

30

1) τε addidit Hase.

18 id. c. 80 p. 122. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ (a. d. III non. Septem.) ὁ Δημόκριτος λέγει ἐναλλαγὴν ἀνέμων συμβαίνειν καὶ βροχῆς ἐπικράτειαν.

19 id. c. 82 p. 122. τῇ πρὸ ὀκτῶ Εἰδῶν Σεπτεμβρίων Εὐδοξος τὸν ἵππον δύεσθαι καὶ ζέφυρον ἢ ἀργέστην πνεῖν σημειοῦται.

20 id. c. 83 p. 123. πρὸ δέκα ὀκτῶ Καλενδῶν Ὀκτωβρίων Δοσίθεος²⁾ τὸν ἀρκτοῦρον ἀνίσχειν σημειοῦται.

10 21 id. l. s. τῇ πρὸ δεκαδύο Καλενδῶν Ὀκτωβρίων Καῖσαρ τὰς χελιδόνας ἐκδημεῖν λέγει.

OCTOBER

22 id. c. 84 p. 123. Καλένδαις Ὀκτωβρίαις φησὶν ὁ Βάρρων τὰς πλειάδας ἀπὸ ἀνατολῶν ἀνίσχειν.

15 23 id. c. 85 p. 123. τῇ πρὸ ἕξ Νωνῶν Ὀκτωβρίων Εὐδοξος περὶ τὴν ἐσπέραν βροχὴν ἔσεσθαι ὑπολαμβάνει.

24 id. c. 87 p. 124. τῇ πρὸ μιᾶς Νωνῶν Ὀκτωβρίων ὁ Δημόκριτος τοὺς³⁾ ἐρίφους ἀνίσχειν καὶ 20 βορρᾶν πνεῖν διςχυρίζεται· ὁ δὲ Εὐδοξος δύεσθαι τὸ μέσον τοῦ κριοῦ λέγει.

25 id. l. s. Νώναις Ὀκτωβρίαις ὁ Βάρρων ἐν ἐσπέρα τὰς πλειάδας ἀνίσχειν καὶ ζέφυρον πνεῖν, εἶτα καὶ λίβα προλέγει.

26 id. c. 89 p. 124. τῇ πρὸ μιᾶς Εἰδῶν Ὀκτωβρίων ὁ Εὐκτῆμων τὸ μεσαίτατον τοῦ φθινοπώρου εἶναι νομίζει.

27 id. l. s. τῇ πρὸ δεκαπέντε Καλενδῶν Νοεμβρίων ὁ Μητρόδωρος τὰς ὑάδας ἐν ἐσπέρα ἀνίσχειν 30 λέγει καὶ ἄνεμον βίαιον.

2) Δοσίθεος codex.

3) τοὺς corr. Roether pro τὰς.

28 id. c. 91 p. 125. τῇ πρὸ μιᾶς Καλενδῶν Νοεμβρίων ὁ Βάρρων τὴν λύραν ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχειν λέγει.

NOVEMBER

29 Lyd. de mens. fragm. Caseolin. p. 113 ed. Bekker. [κα]θ' ἣν ἑορτὴν (nomen festi intercidit, a. d. 5 IIII vel III non. Novem.) ὁ Μητρόδωρος νό[τον] φυ-
 σῆσαι λέγει.

30 Lyd. de mens. fragm. Caseolin. p. 115 ed. Bekker. ἐκ ταύτης τῆς ἡμέρας (a. d. VII id. Novem.) Εὐδοξος χειμῶνα λέγει. 10

31 Lyd. de mens. IIII c. 93 p. 125 Schow. τῇ πρὸ ἑπτὰ Καλενδῶν Δεκεμβρίων ὁ Δημόκριτος λέγει τὸν ἥλιον ἐν⁴⁾ τοξότη γίνεσθαι.

DECEMBER

32 Lyd. de mens. fragm. Caseolin. p. 117 Bekker. 15
 κα[τὰ] ταύτην τὴν ἡμέραν (calend. Dec.) δύεσθαι τοὺς ὑάδας καὶ τὸ λοιπὸν χ[ειμῶ]να ὁ Βάρρων λέγει.

33 Lyd. de mens. fragm. Caseolin. p. 118 Bekker.
 κατὰ δὲ τὴν ἐξῆς (a. d. IIII non. Decemb.) Εὐδοξος τὸν τοξότη[ν ἀνί]σχειν καὶ χειμῶνα προλέγει. 20

34 Lyd. de mens. fragm. Caseolin. p. 118 Bekker.
 τῇ πρὸ τριῶν Νωνῶν . . . , καθ' ἣν ὁ Εὐκ[τή]μων τὸν κύνα δύεσθαι καὶ [τὸν χειμῶ]να ἐνάρ[χεσθαι] λ[έγε]ι.⁵⁾

4) ἐν add. Boeckh *Ueber die vierjaehrigen Sonnenkreise* etc. p. 197. 5) cf. Boeckh l. s. p. 105.

III

EXCERPTA EX PAPYRO EVDOXI

(*notices et extraits des manuscrits etc. tom. XVIII part. 2 pag. 72 sequ.*)

COLVMNA XXI

- Ἀνα[τολαὶ τοῦ] ἡλίου τροπικαὶ
 τρεῖς [καὶ δ]ύσεις τρεῖς, ἔαρι-
 νή, ἱς[ημερι]νή, χειμερινή. ἄ-
 480 νατ[έλλει δὲ] ὁ ἥλιος τὸ μὲν
 ἔαρ ἐκ τοῦ ἐ]λλησποντίου, δύ-
 νει δὲ [ἐν τ]ῷ ἀργέστη· τὴν
 δὲ ἱσημερίαν ἐκ τοῦ ἀπηλι-
 ώτου, δύ[νει] δὲ ἐκ τῶν ἐν
 485 τῷ ζ[εφύρ]ῳ· τὸν χειμῶ-
 να ἐκ τῶν εὐ[ρ]ου, δύνει δὲ ἐν
 τῷ λι[βί].
 Πορεῖα[ι δὲ τοῦ] ἡλίου δύο· μία μὲν
 ἡ διορί[ζουσα] τὸ θέρος καὶ
 490 τὸν χ[ειμῶνα], μία δὲ ἡ νύκτα
 καὶ ἡ[μέραν]. Ἀστρων δι-
 αστή[ματα.] ἀπὸ ὠρίωνος εἰς
 κύνα ἡ[μέραι] . . . ἀπὸ κυνὸς

Omnia supplementa scito Letronni esse, nisi expres-
 sis verbis alii adsignantur. || v. 493 ἡμέραι legit Brunet
 de Presle.

εἰς ἀρ[κτούρο]υ ἐπιτολὴν
 495 ἡμέ[ραι . . .]

COLVMNA XXII

ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν εἰς] ἱσημε-
 ρίαν [ἔαρινήν] ἡμέραι *.
 ἀπ[ὸ λέοντος εἰς ἀρ]κτούρου
 ἐπι[τολὴν ἡμέραι] $\overline{M\Gamma}$.
 500 ἀπὸ πλ[ειάδος εἰς ὦ]ρίωνος δύσιν
 ἡμέραι $\overline{KB}$.
 ἀπὸ ὦρίωνος εἰς κυνὸς δύσιν
 ἡμέραι δύο.
 ἀπὸ κυνὸς εἰς ἡλίου τροπὰς
 505 ἡμέραι $\overline{K\Delta}$.
 ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν εἰς
 ζέφυρον ἡμέραι $\overline{ME}$.
 ἀπὸ ζεφύρου εἰς ἱσημερίαν
 ἡμέραι $\overline{M\Delta}$.
 510 ἀπὸ ἱσημερίας ἔαρινῆς εἰς
 πληιάδα ἡμέραι *.
 ἀπὸ πληιάδος ἐπιτολῆς εἰς τρο-
 πὰς θερινὰς ἡμέραι $\overline{ME}$.
 ἀπὸ τροπῶν θερινῶν [εἰς ἱση]-
 515 μερίαν μετοπωρινήν ἡμέραι $\overline{\Upsilon A}$.
 Εὐδόξω, Δημοκρίτῳ χειμε-
 ρινὰι τροπαὶ ἀθὺρ ὅτε μὲν $\overline{K}$

v. 495 ἡμέραι supplet Brunet || v. 498 ἀπὸ κυνὸς pro
 ἀπὸ λέοντος dubitanter proponit Boeckh *die vierjaehrigen*
Sonnenkreise p. 221 || v. 504 ἐφ' ἡλίου legit Brunet || v. 507
 Ζεφυραν cod. || v. 508 εἰς om. cod. || v. 511 πληιάδα cod. ||
 v. 512 πληιάδος cod. || v. 515 μεθοπορινήν cod. || v. 516
 Εὐτόξω cod. || Δημοτριτω cod. ||

ὅτε δὲ $\overline{\text{ΙΘ}}$.

Εὐδόξω, Δημοκρίτῳ ἀπὸ τ[ρο]-
 520 πῶν θερινῶν εἰς ἰσημ[ερί]αν με-
 τοπωρινὴν ἡμέραι $\overline{\text{ΥΑ}}$,

COLVMNA XXIII

Εὐκτήμονι $\overline{\text{Υ}}$,

Καλλίππῳ $\overline{\text{ΥΒ}}$.

ἀπὸ ἰσημερίας μετοπωρινῆς
 525 ἐπὶ χειμερινὰς τροπὰς Εὐ-
 δόξῳ ἡμέραι $\overline{\text{ΥΒ}}$,

Δημοκρίτῳ ἡμέραι $\overline{\text{ΥΑ}}$,

Εὐκτήμονι ἡμέραι $\overline{\text{Υ}}$,

Καλλίππῳ $\overline{\text{ΠΘ}}$.

530 ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν
 εἰς ἰσημερίαν ἑαρινὴν
 Εὐδόξῳ καὶ Δημοκρίτῳ
 ἡμέραι $\overline{\text{ΥΑ}}$,

Εὐκτήμονι $\overline{\text{ΥΒ}}$,

535 Καλλίππῳ $\overline{\text{Υ}}$.

ν. 519 Εεὐτόξω cod. || ν. 520 μεθοπορινὴν cod. || ν. 524
 μεθοπορίνης cod. || ν. 525 Εὐτόξω cod. || ν. 532 Εὐτόξω
 cod. ||

INDEX AVCTORVM

AB IOANNE LAVRENTIO LYDO

LAVDATORVM

Aegyptii p. 50, 4. 7. 17. Antigonus p. 4, 11. Apuleius p. 12, 6; 30, 3; Etruscorum interpres p. 6, 17. 22; de Tagetis versi- bus scripsit p. 106, 8; de ostentis scripsit p. 7, 15; ὁ μέγας p. 94, 4. Aristoteles p. 4, 15; 27, 12; 28, 4; ἐν τῷ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς p. 40, 23. ἀρχαῖοι, οἱ p. 3, 4. 16; 14, 24; 93, 18; 97, 2. 3. 4. ἀρχαιότεροι, οἱ p. 91, 9. ἀρχαιότης, ἡ p. 96, 6. Asclation (?) p. 4, 16. βιβλία, τὰ p. 93, 10. βιβλία, τὴν μνήμην τῶν περὶ Κωνσταντίνου συμβεβηκό- των ἔχοντα p. 10, 4. Caesar de astrorum ortu et occasu scripsit p. 155, 7. Campester de cometis scri- psit p. 30, 3 et cap. 11— 16; ταῖς Πετοσιριακαῖς ἀκολουθῶν παραδόσει p. 20, 7 [ὥς εἴρηται p. 35, 2]. Capito ἱερεὺς p. 4, 27; Etru- scorum interpres p. 6, 16. 22. Chaldaei p. 49, 2. Clodius Tuscus p. 114, 4; 155, 3.	Dapsus Thebanus p. 4, 16. Democritus de astrorum or- tu et occasu scripsit p. 155, 5. διάφοροι p. 42, 2. Epicurus p. 49, 4. Etrusci p. 6, 15; 57, 14; 91, 12. Etruscorum libri sacri p.. 155, 3; τὰ Θούσκων γράμ- ματα p. 5, 9. Eudoxus de astrorum ortu et occasu scripsit p. 155, 5. Eusebius Pamphili p. 26, 6. Fonteius Romanus Etrusco- rum interpres p. 6, 17. 22; βροντοσκοπία ἐκ τῶν Φον- τηίου τοῦ Ῥωμαίου καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν cap. 39—41. Fulvius p. 42, 1. Hebraei p. 50, 7. Heliodorus p. 4, 16. Hipparchus p. 12, 10; de astrorum ortu et occasu scripsit p. 155, 6. Ioannes Laurentius Lydus de mensibus (III 8) p. 13, 17; (III 63) p. 53, 21. ἱστορία, ἡ p. 10, 11; 54, 8; ἡ πολυμαθεστάτη p. 7, 3. ἱστορίαι, αἱ p. 9, 7.

- Labeo Etruscorum interpres p. 6, 18. 22; καθολικὴ ἐπιτήρησις πρὸς σελήνην περὶ κεραυνῶν καὶ ἄλλων καταστημάτων ἐκ τῶν Λαβεῶνος καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς cap. 42 [ὡς προϋποδέδεικται p. 89, 18].
- λόγος, ὁ p. 93, 9.
- Metrodorus de astrorum ortu et occasu scripsit p. 155, 6.
- μυθικοί, οἱ p. 96, 21.
- Nigidius Figulus p. 30, 3; 83, 23; Etruscorum interpres p. 6, 18. 22; ἐν τῇ τῶν ὀνείρων ἐπισκέψει p. 95, 15; ἐφήμερος βροντοσκοπία τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον Φίγουλον ἐκ τῶν Τάγητος καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν cap. 27—38.
- Numa p. 42, 2.
- οἱ μὲν — οἱ δέ p. 50, 19. 20.
- παλαιοί, οἱ p. 42, 3; 50, 12.
- παλαιότης, ἡ p. 91, 8; 93, 2.
- Petosiris p. 4, 5; 20, 8.
- Philosophi p. 6, 28.
- φιλοσοφῆσαντες, οἱ πάλαι p. 103, 2.
- Physici p. 48, 19.
- Plinius p. 6, 18. 22; ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας (III 4) p. 12, 11.
- Polles p. 4, 17; 15, 1.
- Proclus ὁ διάδοχος p. 5, 26.
- Ptolemaeus p. 15, 4; ὁ θειότατος p. 4, 17; ἐν τοῖς πρὸς Κύρον p. 27, 3.
- Pythagorei p. 49, 10.
- Stoici p. 12, 15.
- Tages p. 4, 21; 5, 3. 25; τὰ Τάγητος p. 57, 4; οἱ Τάγητος στίχοι p. 106, 7; p. 5, 6; 6, 12. vide Tarchon-tem.
- Tarchon ὁ θυοσκόπος p. 4, 26; ὁ Τάρχων ἐπὶ τοῦ συγγράμματος, ὅπερ εἶναί τινες Τάγητος ὑποπτεύουσιν, ἐπειδὴ περ ἐκεῖ κατὰ τινα διαλογικὴν ὁμιλίαν ἔρωτᾷ μὲν δῆθεν Τάρχων, ἀποκρίνεται δὲ ὁ Τάγης ὡς προσκαρτερῶν ἐκάστοτε τοῖς ἱεροῖς p. 5, 15; (Τάρχων ὁ πρεσβύτερος) βιβλίον ἐκ τῶν εἰρημένων συνέγραψεν, ἐν ᾧ πυνθάνεται μὲν ὁ Τάρχων τῇ τῶν Ἰταλῶν ταύτῃ τῇ συνήθει φωνῇ, ἀποκρίνεται δὲ ὁ Τάγης γράμμασιν ἀρχαίοις τε καὶ οὐ σφόδρα γνωρίμοις ἡμῖν γε ἐμμένων τῶν ἀποκρίσεων p. 6, 10.
- Tarquitius p. 4, 27.
- Varro p. 30, 2; de astrorum ortu et occasu scripsit p. 155, 6.
- Vicellius Etruscorum interpres p. 6, 17. 22; Βικέλλιος ὁ Ῥωμαῖος ἐκ τῶν Τάγητος στίχων . . ταῦτα ῥήμασιν αὐτοῖς καθ' ἐρμηνείαν φησὶν p. 106, 6 et cap. 55—58.
- Zoroaster p. 4, 5.

INDEX AVCTORVM

IN CALENDARIIS GRAECIS

LAVDATORVM

(G = anonymi calendarium Gemini isagoges libro in fine
adnexum; P = Ptolemaei calendarium; L = excerpta
ex Lydiano libro de mensibus; E = Eudoxi qui
fertur papyrus).

Aegyptii P p. 203, 12; 204, 9. 15. 19; 205, 3. 18; 206,
8. 11. 14. 21; 207, 5. 14; 208, 2. 11. 15; 209, 1. 8. 11.
17; 210, 5. 10. 13. 18; 211, 5. 10. 17; 212, 7. 13. 15;
213, 2. 11; 214, 5. 14; 215, 8; 216, 4. 12; 217, 3. 21;
218, 11. 20; 219, 4. 8; 220, 3. 8. 11. 14; 221, 2. 9. 18.
20; 222, 4; 223, 2. 16. 19; 224, 8. 13. 15; 225, 10; 226,
4. 8. 13. 15; 227, 4. 5; 228, 1. 11; 229, 3. 7. 9. 14. 16;
230, 2. 4. 7. 12. 18; 231, 1. 19; 232, 7. 10. 15; 233, 1.
5. 8. 12. 16. 19; 234, 6. 8. 17. 21; 235, 1. 16; 236, 4.
7. 18; 237, 1. 3. 14. 16; 238, 1. 4. 8. 18. 21; 239, 3. 6.
11. 15. 19; 240, 3. 6. 14; 241, 5. 8. 13. 16. 17. 21; 242,
1. 10. 16; 243, 1. 15. 20; 244, 6. 16. 19; 245, 1. 13. 18;
246, 9; 247, 7. 11. 14; 248, 5. 7. 10. 14. 16; 249, 14. 18;
250, 8. 16. 20; 251, 3. 11. 16. 19; 252, 8. 12. 18; 253,
3. 8. 10. 18. 21; 254, 6. 16. 19; 255, 14. 20. 22; 256,
1. 3. 7. 21. 23; 257, 3. 7. 15. 23; 259, 15. 18; 260, 2.

Caesar P p. 204, 1. 16; 205, 8; 206, 4; 208, 11; 209,
14; 210, 15; 211, 19; 212, 4; 214, 5. 11. 16; 215, 13;
218, 5. 17. 20; 219, 14. 18; 220, 16; 221, 18; 222, 2;
224, 15; 225, 21; 226, 4; 229, 4. 11; 231, 8; 232, 8. 10;
234, 10. 16; 237, 12; 238, 1. 18; 240, 4; 242, 11; 243,
4. 6. 21; 245, 7; 246, 4. 10; 250, 16; 252, 12; 253, 15;
254, 7; 255, 3. 8; 256, 9. 10. 15; 257, 4. 15; 259, 17.
24; 260, 7. — L p. 269, 21; 271, 11.

Callippus G p. 175, 8; 176, 2. 6. 15; 177, 1. 6. 12. 22;
178, 4. 10. 20; 179, 3. 14. 20; 180, 10. 20; 181, 4. 16;
182, 6. 18; 183, 4. 7. 17; 184, 4. 18; 185, 3. 7. 10. 21;
186, 4. 9. 18; 187, 7. 11. — P p. 204, 4. 12; 205, 10;
206, 15; 208, 2; 209, 14; 210, 18. 19; 211, 1. 18; 212,

4. 11; 213, 12; 216, 5; 218, 5. 10; 219, 15. 19. 21; 220, 4; 222, 1; 224, 10; 226, 9. 16; 229, 10. 15; 230, 18; 233, 5. 8. 10; 234, 4. 18; 235, 2. 4. 11; 237, 20; 239, 4. 16; 243, 2; 244, 16. 20; 249, 19; 251, 4; 254, 1. 4; 257, 21; 259, 16. 20; 260, 9. — L p. 269, 15. — E p. 275, 523. 529. 535.
- Conon P p. 204, 6; 205, 10; 207, 11; 212, 2; 213, 12; 216, 5; 217, 22; 218, 17; 222, 1; 230, 19; 234, 21; 235, 16; 236, 5. 7; 238, 1; 242, 17; 254, 10; 259, 17. 22; 266, 10.
- Democritus G p. 179, 11; 180, 3; 181, 13; 182, 14; 183, 8. 15; 184, 6. 14. 17; 187, 15. 20. — P p. 205, 15; 207, 9; 208, 19; 211, 11. 15; 214, 1; 217, 5; 219, 5; 220, 1; 222, 9. 15; 223, 20; 226, 10. 16; 229, 4; 231, 3; 232, 16; 234, 6; 235, 5; 239, 4; 245, 1. 18; 249, 5. 18. 19; 252, 18; 254, 10; 256, 22; 259, 17; 260, 1. 7. — L p. 269, 7. 12; 270, 2. 16; 271, 2. 19; 272, 12. — E p. 274, 516; 275, 519. 527. 532.
- Dositheus G p. 175, 15. 17; 176, 21; 179, 10; 183, 1. — P p. 205, 2. 6. 19; 208, 16; 209, 10. 13; 210, 6. 11; 211, 10; 212, 15; 213, 15; 215, 13; 217, 4; 219, 4. 9; 221, 2; 222, 12; 223, 12; 225, 1; 227, 3; 228, 12; 230, 3; 231, 8; 233, 2. 17; 235, 10; 236, 14; 237, 11; 241, 11. 18; 242, 5; 245, 14; 248, 8; 249, 19; 253, 3; 254, 12. 17; 255, 9. 14; 259, 15. 19; 260, 5. — L p. 271, 8.
- Euctemon G p. 175, 13. 20; 176, 4. 11. 17. 19; 177, 8. 19; 178, 3. 6. 9. 12; 179, 6. 16. 22; 180, 7. 18; 181, 3. 7. 11. 17; 182, 5. 8. 11. 16. 20; 183, 3. 17. 19; 184, 3. 11. 15. 22; 185, 1. 13. 20; 186, 6. 8. 12. 17; 187, 3. 4. 5. 6. 8. 18. — P p. 204, 12; 205, 19; 207, 8. 11. 18; 208, 2. 5; 210, 19; 211, 1. 14. 18; 212, 9. 11; 213, 3. 6. 14; 215, 13; 218, 5. 10. 21; 219, 14. 18. 21; 222, 14; 223, 2; 224, 1. 10; 226, 1. 5. 10. 16; 230, 3, 14; 232, 4. 20; 233, 1. 13. 16. 19; 234, 18; 235, 5; 237, 4. 16. 20; 239, 12; 240, 7; 242, 2; 244, 6. 9. 16; 251, 17; 253, 14. 19; 254, 2. 12; 259, 16. 21; 260, 9. — L p. 269, 15; 270, 20; 271, 26; 272, 22. — E p. 275, 522. 528. 534.
- Eudoxus G p. 175, 10. 11. 20; 176, 8. 13. 14. 18. 21. 23; 177, 1. 5. 10. 15; 178, 8. 14. 15. 16. 19. 22; 179, 1. 5. 18; 180, 1. 6. 13. 15. 17. 22; 181, 6. 9. 10. 15. 18. 19; 182, 1. 2. 10. 13; 183, 9. 11. 13; 184, 7. 17. 20; 185, 12. 15. 19. 23; 186, 3. 8. 11. 14. 15. 20; 187, 1. 13. 14. 16. 17. 19. — P p. 203, 6. 12; 204, 10. 13; 205, 9. 13; 206, 9. 11; 207, 1. 5. 18; 208, 5. 16; 209, 9. 10. 13. 17. 19; 210, 14; 212, 3. 8; 213, 18; 214, 15; 215, 3. 8. 20; 216, 5; 217, 4; 218, 5. 21; 219, 9. 12. 15. 19; 220, 4. 11; 221, 2. 5; 222, 9; 224, 5. 14; 225, 1; 226, 12; 227, 2. 13; 228, 5; 229, 7. 9. 14; 230, 20; 232, 19; 234, 12.

- 22; 235, 5. 17. 20; 236, 5. 18; 237, 6. 16; 238, 2. 18; 239, 6. 20; 241, 9. 17; 242, 12. 16; 243, 2. 8. 11. 21; 250, 3; 254, 3. 6. 16; 255, 1. 9. 11; 256, 3. 17; 257, 4. 11. 15; 259, 17. 23; 260, 9. — L p. 269, 19. 22; 270, 6. 13; 271, 5. 16. 20; 272, 10. 19. — E p. 274, 516; 275, 519. 525. 532.
- Hipparchus P p. 203, 6. 9; 204, 1. 10; 206, 2; 207, 2. 14. 18; 209, 4. 9; 210, 2; 211, 11; 212, 4. 9. 17; 213, 7. 11; 216, 4; 219, 11; 220, 9. 20; 221, 18; 222, 6; 224, 5; 225, 2. 9. 13; 226, 9. 15. 18; 227, 8; 229, 9. 14. 16; 230, 2. 14; 231, 17. 19; 232, 21; 233, 3. 18; 234, 9. 16. 18; 236, 11. 14; 237, 1. 4; 238, 14; 242, 12; 243, 9. 16; 244, 9; 249, 7; 251, 5. 11; 252, 10. 13; 253, 6; 254, 10; 255, 4; 256, 4; 257, 16. 18; 259, 18. 24; 260, 7. — L p. 269, 17.
- Meton G p. 175, 19. — P p. 212, 17; 221, 9; 222, 1; 234, 21; 235, 4. 10; 251, 14; 259, 16. 21; 260, 9.
- Metrodorus P p. 204, 6. 12; 205, 14; 206, 5. 15; 208, 5; 210, 22; 211, 19; 212, 8; 213, 3. 11; 218, 9; 219, 21; 222, 5; 224, 9; 226, 1; 227, 3; 229, 10. 11. 15; 231, 2; 232, 20; 233, 1; 237, 20; 239, 3. 15; 242, 11; 244, 19; 251, 4; 252, 8; 253, 14; 254, 1. 3. 10; 257, 11; 259, 17. 23; 260, 10. — L p. 270, 11. 24. 28; 271, 29; 272, 6.
- Philippus P p. 204, 13; 205, 2; 207, 11; 208, 3; 211, 15; 212, 9; 213, 6; 218, 10; 222, 14; 224, 1. 10; 226, 1; 230, 3. 18; 233, 20; 233, 13; 234, 17; 237, 4. 21; 239, 12; 240, 7; 242, 2; 244, 7, 9; 251, 17; 253, 14. 19; 259, 16. 19; 260, 5. — L p. 269, 10.
- Varro L p. 269, 6; 270, 7. 12; 271, 14. 22; 272, 2. 17.

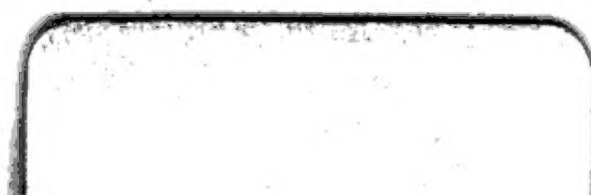

CORRIGENDA

- p. 9 v. 8 post $\acute{\upsilon}\mu\acute{\iota}\nu$ male expressum est η .
- p. 19 adn. ad v. 2 pro „p. 20 v. 10—16“ lege „p. 20 v. 10 — p. 21 v. 1.“
- p. 20 adn. ad v. 14 pro „ἀνάπαλιν (v. 17)“ lege „ἀνάπαλιν (p. 21 v. 1).“
- p. 21 adn. ad v. 11 pro „p. 22 v. 12“ lege „p. 22 v. 11.“
- p. 22 adn. ad v. 12 pro „p. 24 v. 10“ lege „p. 24 v. 12.“
- p. 24 adn. ad v. 13 pro „p. 22 v. 12“ lege „p. 32 v. 11.“
- p. 153 adn. ad v. 12 pro „cum F, *tempestatibus* Leon.“ lege „cum Leon. (*tempestatibus*).“
- p. 155 adn. ad v. 20—21 pro „p. 157 v. 1—4“ lege „p. 157 v. 1—3.“
- p. 176 adn. ad v. 11 pro „ $\delta\lambda\omicron\varsigma$ pro $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$ “ lege „ $\acute{\epsilon}\omega\varsigma$ pro $\delta\lambda\omicron\varsigma$.“
-

GI 6.20

Liber de ostentis ex codicibus ital

Widener Library

003638612

3 2044 085 135 994